

RAAD VOOR BETWISTINGEN INZAKE
STUDIEVOORTGANGSBESLISSINGEN

UITSPRAKEN WERKJAAR 2022
STUDIEBETWISTINGEN DEEL 1

Inhoud

[Zitting van 24 januari 2022](#)

rolnummer 2021/1176

rolnummer 2021/1179

rolnummer 2021/1180

rolnummer 2021/1186

rolnummer 2021/1187

[Zitting van 4 februari 2022](#)

rolnummer 2021/0996

rolnummer 2021/1153

rolnummer 2021/1197

rolnummer 2021/1198

rolnummer 2022/0003

[Zitting van 7 februari 2022](#)

rolnummer 2021/1203

rolnummer 2021/1218

[Zitting van 28 februari 2022](#)

rolnummer 2021/1211

[Zitting van 2 maart 2022](#)

rolnummer 2017/600

rolnummer 2022/0049

rolnummer 2022/0050

[Zitting van 28 maart 2022](#)

rolnummer 2022/0054

rolnummer 2022/0068

rolnummer 2022/0082

rolnummer 2022/0083

rolnummer 2022/0088

[Zitting van 1 april 2022](#)

rolnummer 2022/0090

rolnummer 2022/0093

rolnummer 2022/0095

rolnummer 2022/0096

rolnummer 2022/0099

[**Zitting van 13 april 2022**](#)

rolnummer 2021/0002

[**Zitting van 20 april 2022**](#)

rolnummer 2022/0092

rolnummer 2022/0098

rolnummer 2022/0102

[**Zitting van 27 april 2022**](#)

rolnummer 2022/0104

rolnummer 2022/0105

rolnummer 2022/0118

[**Zitting van 4 mei 2022**](#)

rolnummer 2022/0106

rolnummer 2022/0108

rolnummer 2022/0109

rolnummer 2022/0119

rolnummer 2022/0120

rolnummer 2022/0127

[**Zitting van 11 mei 2022**](#)

rolnummer 2022/0101

rolnummer 2022/0114

rolnummer 2022/0117

rolnummer 2022/0135

rolnummer 2022/0137

Zitting van 24 januari 2022

Arrest nr. 7.176 van 24 januari 2022 in de zaak 2021/1176

In zake: Andrei SOKOLOV
woonplaats kiezend te 2600 Berchem
Uitbreidingsstraat 558

tegen:

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
woonplaats kiezend te 1050 Brussel
Pleinlaan 2

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 1 december 2021, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 19 oktober 2021 en van de beslissing van de interne beroepscommissie van de Vrije Universiteit Brussel van 24 november 2021 waarbij verzoekers intern beroep ongegrond wordt verklaard en een vrijstelling voor de opleidingsonderdelen ‘Aanvullende musculoskeletale dissectie-anatomie van ledematen, romp en nek’ en ‘Aanvullende musculoskeletale dissectie-anatomie van de wervelkolom, het spinaal kanaal en het kaakgewricht’ wordt geweigerd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota neergelegd en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota neergelegd.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 24 januari 2022.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

De heer Mathias Blijweert, die verschijnt voor verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker behaalde in het academiejaar 2020-2021 aan de Vrije Universiteit Brussel het diploma ‘Master in de Revalidatiewetenschappen en Kinesitherapie’.

In het academiejaar 2021-2022 schrijft verzoeker zich in voor de master-na-masteropleiding ‘Manuele therapie’.

Voor twee opleidingsonderdelen – ‘Aanvullende musculoskeletale dissectie-anatomie van ledematen, romp en nek’ (5 studiepunten) en ‘Aanvullende musculoskeletale dissectie-anatomie van de wervelkolom, het spinaal kanaal en het kaakgewricht’ (3 studiepunten) – dient verzoeker een aanvraag tot vrijstelling in. Deze aanvraag is gesteund op credits die verzoeker voor vier opleidingsonderdelen behaalde in een bacheloropleiding aan de Universiteit Antwerpen, met name ‘Anatomie 1’ (8 studiepunten), ‘Anatomie 2’ (5 studiepunten), ‘Anatomie 3’ (7 studiepunten) en ‘Anatomie 4 (snijzaal)’ (4 studiepunten).

Op 19 oktober 2021 weigert de decaan van de faculteit Lichamelijke Opvoeding en Kinesitherapie beide vrijstellingsaanvragen op grond van “te beperkte inhoudelijke overeenkomst” en “te groot verschil in contacturen/studiepunten/doceervorm”.

Dat is de eerste bestreden beslissing.

Op 25 oktober 2021 stelt verzoeker tegen die beslissing een beroep in bij de interne beroepscommissie van de Vrije Universiteit Brussel:

“[...]”

Ik ben het niet eens met deze beslissing om volgende redenen:

De vrijstellingen werden mij geweigerd op basis van 2 redenen:

- 1) Te beperkte inhoudelijke overeenkomst
- 2) Te groot verschil in contacturen/studiepunten/doceervorm

Door het algemeen karakter van de motivering, is het mij niet duidelijk wat de exacte redenen zijn voor het weigeren van mijn vrijstellingsaanvraag. Desondanks, zou ik deze graag punt per punt bespreken.

1) Betreffende het ‘verschil in contacturen’

- Het aantal contacturen is in dit geval geen passende referentie voor een weigering. Als de ene instelling (vb. UA) beslist om een bepaald onderwerp in 2 lessen te bespreken en de andere (vb. VUB) daar liever 3 colleges aan besteedt, is er op vlak

van uren een verschil. Dit wil echter niet zeggen dat er inhoudelijk een verschil hoeft te zijn in de behandelde leerstof gedurende deze colleges. M. a. w., het trager/sneller over een bepaalde leerstof gaan is geen referentie voor de omvang van de gedoceerde inhoud.

- Verder verwijs ik graag naar de ECTS-fiches hierbij gevoegd, waaruit blijkt dat de studiebelasting van de (zuivere) anatomie in mijn bacheloropleiding aan de UA overeenstemt met een totaal van 672 uur. Daarnaast heb ik in mijn afstudeerjaar nog aanvullende anatomie gehad aan de VUB (zie punt 2).

2) Betreffende het ‘te groot verschil in studiepunten’

- Het verschil is inderdaad groot. Echter is dit niet van de VUB naar de UA maar eerder in de omgekeerde richting. Bij het vergelijken van beide studieprogramma’s, stel ik vast dat ik aan de UA (totaal 24 studiepunten) 3 studiepunten meer heb verworven dan dat er aan de VUB (totaal 21 studiepunten) gedoceerd wordt. Hierbij wil ik graag een essentieel punt benadrukken, nl, wanneer ik ‘Anatomie 1 tot 4’ aan de UA heb gevolgd, hielden deze vakken enkel anatomie in. In het studieprogramma aan de VUB, 13 van de 21 studiepunten zijn een combinatie van biomechanica/anatomie en tellen dus niet als zuiver anatomische studiepunten. De UA had aparte vakken zoals o.a. ‘Biomechanica’, ‘Klinische bewegingsanalyse’, ‘Revalidatiewetenschappen 2’ en ‘MSK 3’ waar deze kennis gedoceerd werd met als gevolg dat tijdens de lessen ‘Anatomie’ de aandacht enkel aan de anatomie besteed werd.
- Na het behalen van mijn bachelordiploma aan de UA, ben ik direct naar de VUB overgestapt en heb mijn masterdiploma behaald in de afstudeervariant Manuele therapie waar zowel in het eerste als tweede semester ‘Aanvullende musculoskeletale anatomie: onderste en bovenste kwadrant’ gedoceerd werd aan een totaal van 6studiepunten. Bij het vergelijken van het programma van een ander afstudeervariant (o.a. sportkinesitherapie), zien we helemaal geen anatomie in dat traject. Op het eerste gezicht bevatten de programma’s aan de UA, UGent en KU Leuven ook geen zuiver anatomische vakken in het afstudeerjaar. Daarnaast hebben sommige onderwijsinstellingen praktisch geen dissectie in hun traject en al zeker niet het effectief uitvoeren van dissecties. Op basis van het bovenstaande, zou u dus kunnen stellen dat ik zowel in mijn bacheloropleiding alsook in mijn afstudeerjaar (masteropleiding) meer studiepunten heb behaald in de anatomie dan mijn medestudenten en dus de stelling m.b.t. ‘een [tekort]’ niet gegrond is.

3) Betreffende de ‘te beperkte inhoudelijke overeenkomst’

- Tussen de cursusomvang van de dissecties van de ManaMa en de dissecties die ik in 2015 aan de UA (3de bachelor) heb gedaan, is er sterke inhoudelijke overeenkomst. Deze kunt u terugvinden in bijlage onder ‘Anatomie 4 Practicum dissecties’. Net als in de ManaMa, heb ik de extremiteiten, romp, wervelzuil, kaak, etc. moeten ontleden tijdens de lessen. Dit in tegenstelling tot de bacheloropleiding aan de VUB waar zulke diepgaande dissecties niet gedaan werden. Deze stelling is gebaseerd op de uitleg van de docenten, ECTS-fiches en bevestiging door VUB studenten. Aan de UA had ik zelfs de schedel moeten openzagen en de hersenen dissecseren om alle hersendelen te onderzoeken terwijl dit zelfs geen onderdeel vormt van de dissecties in het traject van de ManaMa Manuele therapie.

4) Betreffende het ‘te groot verschil in doceervorm’

- De dissecties aan de UA (3de bachelor) en de huidige dissecties in de ManaMa Manuele therapie zijn vergelijkbaar en dit staat uitgebreid beschreven in het PDF ‘Anatomie 4 Practicum dissecties’. Net als in de dissecties van de ManaMa hebben we aan de UA: 1) de lessen moeten voorbereiden, 2) in kleine groepen aan 1 lichaam moeten werken, 3) 4 uur per les moeten dissecseren etc. M.a.w., er is geen merkbaar verschil in doceervorm.

Naast de schriftelijke informatie en toegevoegde bestanden in bijlage ben ik in bezit van de overeenstemmende cursussen dewelke ik, indien gewenst, kan voorleggen om mijn schrijven te bekrachtigen. Wegens de honderden pagina’s heb ik mij voorlopig beperkt tot de ECTS-fiches en de beknopte inhoudstafels van de overeenstemmende vakken.”

De interne beroepscommissie behandelt de zaak in zitting van 5 november 2021 en komt vervolgens op 23 november 2021 tot de volgende beslissing:

“[...]

V. TEN GRONDE

De student vecht de beslissing van de decaan aan waarbij de vrijstellingsaanvraag voor de opleidingsonderdelen ‘Aanvullende musculoskeletale dissectie – anatomie van ledematen, romp en nek’ en ‘Aanvullende musculoskeletale dissectie – anatomie van de wervelkolom, het spinaal kanaal en het kaakgewricht’ niet werd ingewilligd.

De interne beroepscommissie onderzoekt of er redenen zijn om de student een vrijstelling toe te kennen. Hierbij wijst de commissie erop dat, overeenkomstig artikel 84 van het OER, bij de toekenning van een vrijstelling moet worden nagegaan in welke mate er voldoende overeenstemming is qua doelstellingen, inhoud en leerresultaten van het opleidingsonderdeel waarvoor de student de vrijstelling aanvraagt en de opleidingsonderdelen op basis waarvan de vrijstelling wordt aangevraagd.

De beroepscommissie constateert dat de opleidingsonderdelen ‘Aanvullende musculoskeletale dissectie – anatomie van ledematen, romp en nek’ en ‘Aanvullende musculoskeletale dissectie – anatomie van de wervelkolom, het spinaal kanaal en het kaakgewricht’ naar inhoud, doelstellingen en leerresultaten niet voldoende overeenstemmen met de door de student aangevoerde opleidingsonderdelen ‘Anatomie 1’, ‘Anatomie 2’, ‘Anatomie 3’ en ‘Anatomie 4 (snijtafel)’.

De opleidingsonderdelen ‘Anatomie 1’, ‘Anatomie 2’ en ‘Anatomie 3’ betreffen immers theoretische vakken aangevuld met palpatieoefeningen. Deze opleidingsonderdelen komen overeen met de aan de VUB gedoceerde opleidingsonderdelen ‘Basis-biomechanica en anatomie van het menselijk bewegingsapparaat’ en ‘O&BI: palpatie’.

In de opleidingsonderdeelfiche van ‘Anatomie 4’ wordt er verwezen naar dissecties waarbij het volgende gesteld wordt:

“De cursus is verdeeld in 10 hoofdstukken waarbij telkens 2 of 3 regio’s behandeld worden die moeten worden ontleed. Er wordt naar gestreefd om elke student zoveel

mogelijk variatie te geven. Zo heeft elke student de gelegenheid om regio's van bovenste en onderste lidmaat, hoofd, hals en romp te dissec[t]eren”

en

“Het actief deelnemen en zelfs het bijwonen van de dissecties is niet verplicht doch ten zeerste aangeraden om te slagen voor het examen. Studenten dienen zich van te voren te laten registreren of en voor welke onderdelen ze wensen te komen (en of het gaan om actieve dissectie of gewoon bijwonen). Let wel dat het een van te voren vastgelegd programma is zodat niet alle structuren elke dag te zien zijn. Er is geen permanente evaluatie en aanwezigheid telt niet mee voor het examen.”

Bij de opleidingsonderdelen ‘Aanvullende musculoskeletale dissectie – anatomie van ledematen, romp en nek’ en ‘Aanvullende musculoskeletale dissectie – anatomie van de wervelkolom, het spinaal kanaal en het kaakgewricht’ ligt de klemtoon op het musculoskeletale systeem en dienen alle studenten voortdurend mee te werken aan alle regio’s, en van alle regio’s de details te kennen en te herkennen. De studenten moeten de onderlinge samenhang kunnen aanduiden, inclusief het verloop van zenuwen en vaten ten opzichte van de omliggende structuren en vooral ter hoogte van de passages en mogelijke entrapment sites. De studenten dienen tevens het klinische belang ervan te kennen. Daarbij gaat bijzondere aandacht uit naar de gewrichten die alle worden gedissecteerd en geopend om de intra-articulaire morfologische kenmerken te observeren. Tevens wordt voortdurend aandacht besteed aan anatomische variatie en anatomische varianten. Het examen is een mondeling examen aan de hand van voorgedissekteerde preparaten waarbij de kennis, het herkennen, het klinisch redeneren inclusief de mogelijk gerelateerde pathologische kennis getoetst worden. Aansluitend maken de studenten in de loop van het semester in kleine groepen een klinische casestudie op basis van een patiëntencasus uit hun praktijk, die ze linken aan de observaties op de anatomiezaal. Dergelijke inhouden ontbreken volgens de opleidingsonderdeelfiches van de betreffende opleidingsonderdelen die de student gevolgd heeft aan de Universiteit Antwerpen.

De student beweert dat hij een schedel heeft moeten openzagen en de hersenen dissecteren. Dergelijke ervaring past evenwel niet in het kader van de opleidingsonderdelen waarvoor de student een vrijstelling vraagt, maar maken een onderdeel uit van een afzonderlijk studiedeel. Daarentegen wordt in het VUB-opleidingsonderdeel ‘Aanvullende dissectie-anatomie van de wervelkolom, het spinaal kanaal en het kaakgewricht’ een diepgaande dissectie van het spinaal kanaal uitgevoerd met het openen ervan evenals het differentiëren van de verschillende hersenvliezen, hun onderlinge verbindingen, de spinale zenuwen en de bindweefselaanhechtingen binnen het spinaal kanaal. Daarnaast wordt de *erector spinae* tijdens de dissecties in lange, halflange en korte systemen gedifferentieerd en wordt het kaakgewricht in detail gedissecteerd inclusief innervatie, ligamenten en discus. Uit de opleidingsonderdeelfiche van ‘Anatomie 4’ blijkt niet dat de student deze aspecten behandeld heeft in dat opleidingsonderdeel.

Er kan aan de student dan ook een vrijstelling noch – onder meer gelet op de aard van het opleidingsonderdeel – een deelvrijstelling worden toegekend voor de opleidingsonderdelen ‘Aanvullende musculoskeletale dissectie – anatomie van ledematen, romp en nek’ en ‘Aanvullende musculoskeletale dissectie – anatomie van de wervelkolom, het spinaal kanaal en het kaakgewricht’.

VI. BESLUIT

Het beroep wordt verworpen. De bestreden beslissing wordt bevestigd.”

Dit is de tweede bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij werpt in haar antwoordnota op dat het beroep niet ontvankelijk is in zoverre het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing, omdat enkel de beslissing van de interne beroepscommissie vatbaar is voor een beroep bij de Raad.

Verzoeker gaat in zijn wederantwoordnota op deze exceptie niet in.

Beoordeling

Verzoeker richt zijn beroep zowel tegen de beslissing van de interne beroepscommissie als tegen de initiële studievoortgangsbeslissing, uitgaande van de decaan van de faculteit Lichamelijke Opvoeding en Kinesitherapie.

Of een initiële studievoortgangsbeslissing in de huidige stand van de procedure nog het voorwerp kan uitmaken van een beroep bij de Raad, is afhankelijk van de omvang van de bevoegdheid van het orgaan dat instaat voor de behandeling van het intern beroep, dat de student op straffe van onontvankelijkheid van zijn beroep bij de Raad eerst dient uit te putten.

Te dezen bepaalt artikel 153, §2 van het onderwijs- en examenreglement van verwerende partij dat de interne beroepscommissie in geval van een ontvankelijk intern beroep een nieuwe beslissing neemt die strekt tot het bevestigen van de bestreden beslissing of tot het op gemotiveerde wijze wijzigen ervan. Verwerende partij heeft haar interne beroepsprocedure aldus derwijze georganiseerd dat de beroepsinstantie over volheid van bevoegdheid beschikt, zodat de beslissing van dit beroepsorgaan in de plaats treedt van de initiële

studievoortgangsbeslissing, die dan op haar beurt uit de rechtsorde verdwijnt en bijgevolg niet meer in rechte aanvechtbaar is.

De exceptie is gegrond. Het beroep is niet ontvankelijk ten aanzien van de eerste bestreden beslissing, en enkel ontvankelijk ten aanzien van de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing).

V. Regelmotigheid van de rechtspleging

Krachtens artikel II.295, §1 van de Codex Hoger Onderwijs kan de verzoekende partij aan het verzoekschrift de overtuigingsstukken toevoegen die zij nodig acht, en kan de verzoekende partij naderhand slechts bijkomende overtuigingsstukken aan het dossier laten toevoegen, voor zover deze bij de opmaak van het verzoekschrift nog niet aan de verzoeker bekend waren.

Verzoeker heeft, samen met zijn inleidende verzoekschrift – naast de twee bestreden beslissingen en zijn intern beroep – (per e-mail) dertien stukken overgemaakt.

Samen met zijn wederantwoordnota deelt verzoeker een gewijzigde inventaris mee, waarbij (i) het oorspronkelijke stuk 4 ('Anatomie 4 practicum dissecties') niet langer van het stukkenbundel deel uitmaakt, (ii) reeds neergelegde stukken worden hernummerd (stuk 12 wordt stuk 2, stuk 11 wordt stuk 3, enz.) en (iii) een aantal bijkomende stukken worden neergelegd.

Daargelaten de vraag of zij via het administratief dossier in de beoordeling betrokken blijven, stelt de Raad vast dat de met de wederantwoordnota meegedeelde stukken 4 ('modelverzoekschrift'), 8 ('Andrei-Sokolov_Master-na-Master-Manuele-therapie resultaat aanvraag'), 9 ('ECTS VUB MNM'), 10 ('ECTS VUB AN Manuele therapie') en 20 ('ECTS VUB Bachelor') nieuw zijn, terwijl verzoeker niet uiteenzet – en de Raad ook niet spontaan inziet – waarom verzoeker niet in staat zou zijn geweest deze stukken, overeenkomstig het aangehaalde voorschrift van artikel II.295, §1 van de Codex, reeds samen met het verzoekschrift neer te leggen.

Deze stukken worden, wat het stukkenbundel van verzoeker betreft, dan ook buiten het debat gehouden.

VI. Onderzoek van de middelen

Enig middel

In een enig middel beroept verzoeker zich op een schending van de formelemotiveringsplicht en de materiëlemotiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Volgens verzoeker is de overweging van de interne beroepscommissie die luidt dat de opleidingsonderdelen ‘Anatomie 1’, ‘Anatomie 2’ en ‘Anatomie 3’ theoretische vakken met palpatieoefeningen zijn waarvan de inhoud overeenstemt met twee aan verwerende partij gedoceerde opleidingsonderdelen “zeer onwaarschijnlijk”. Hij stelt dat de argumenten inzake de “meer zuivere anatomie” en het hoger aantal studiepunten in de bestreden beslissing onbesproken blijven.

Inzake de beoordeling van de credit die voor ‘Anatomie 4’ werd verworven, voert verzoeker aan:

“[...]

- M.b.t. de “klemtoon op het musculoskeletaal systeem”, deze heb ik ook gehad en dit is duidelijk bij het analyseren van het bestand ‘Cursus Anatomie 4’. Het gaat om dissectionen en deze kunnen enkel en alleen een musculoskeletale klemtoon hebben.
- Het “voortdurend meewerken”, hier gaat het om een verwoording versus de realiteit. Net als aan de VUB, werkten we aan de UA met meerdere studenten aan één lichaam. Aangezien het moet vooruitgaan, handelen we telkens verdeeld over het lichaam (zie bestand ‘Anatomie 4 Practicum dissectiones’). Het is gewoon niet realistisch, binnen de tijd die er gegeven wordt (zowel nu aan de VUB als toen aan de UA), om allemaal samen eerst aan één deel te werken (vb. ik doe de knie en iemand anders de enkel) alvorens met het ander starten. M.a.w., ieder student werkt telkens aan een ander deel en het deel waarop hij/zij werkt verschilt les per les. Vervolgens is het gewoon niet mogelijk om met 6 aan een tafel te staan, aan éénzelfde preparaat te werken en evenveel gedaan te hebben. Indien ze die stelling willen doen kloppen, moet elk student een eigen lichaam krijgen om op te dissec[t]eren. Tot slot, laat hier geen verwarring over bestaan. Net als de lessen aan

de UA toen, zijn de dissecties aan de VUB *niet verplicht*. Er worden geen afwezigheden afgenoemt, de aanwezigheden tellen niet mee voor het examen en er is ook niets over te vinden in de OO-fiche.

- Het willen doen overkomen alsof ik tijdens mijn dissecties aan de UA “geen oog had voor details” en “niet alles moest kennen/herkennen” is niet correct. In bijlage vindt u het bestand ‘Dissectieprotocol_PG_MNM’. Dit is een protocol betreffende de dissecties van het eerste semester. [Dit] is een overzicht van wat we moeten opsporen tijdens de [dissectielessen]. Zoals u kunt zien, gaat het slechts om een pdf-bestand van 6 pagina’s. In bijlage vindt u ook het bestand ‘Cursus Anatomie 4’. Wat u al zou moeten opvallen is dat deze overeenstemt met 77 pagina’s tekst i.t.t. het dissectieprotocol.
- M.b.t. het “klinisch belang” stel ik het volgende. Rekening houdend met het feit dat in de kinesitherapie (vanaf het begin tot einde van onze studie) *altijd* gevraagd wordt om na te denken wat het klinisch belang is, lijkt het niet correct om ervan uitgaan dat ik tijdens mijn dissecties aan de UA blindelings moet dissec[t]eren zonder verder na te denken.
- M.b.t. tot een “bijzondere aandacht naar de gewrichten”, hierbij verwijst ik nogmaals naar het bestand ‘Anatomie 4 Practicum dissecties’ en ‘Cursus Anatomie 4’ waaruit zeer duidelijk wordt dat ook ik in de dissecties aan de UA “bijzondere aandacht” had voor de gewrichten (en meer).
- M.b.t. de “anatomische varianten”, dit is opnieuw een aanvullend gegeven dat niet aan de basis kan liggen van een weigering. De anatomische varianten komen niet standaard voor. De ene persoon heeft ze, de andere niet. De ene heeft er meer, de andere minder. Voor de enkele kerken dat ze voorkomen tijdens de lessen mag dit niet overgebracht worden alsof deze varianten de basis vormen van de dissectie lessen.
- M.b.t. het “examen”, dit verschilt van universiteit tot universiteit. Aan de UA is dit een doorschuifssysteem waarbij 20 preparaten klaarlagen op 20 tafel[s], in elk van deze stak een vlag met een nummer op en diende ik deze te herkennen/te benoemen. Aan de VUB is er een mondeling examen. Het soort examen doet er in dit geval niet toe want in beide gevallen moet er hetzelfde geleerd worden om de vragen te beantwoorden. Het gaat om de credits die al dan niet verworven zijn.
- M.b.t. de “opdracht”, dit staat los van de dissecties zelf. Ik zou dan even goed kunnen zeggen dat ik de casussen die ik toen op stage had gezien, zou kunnen linken aan de observaties op de anatomiezaal tijdens de dissecties aan de UA. Aanvullend kan ik u zeggen dat wij toen voorbereidingen moesten maken voor de lessen wat hier dan weer niet gedaan wordt. Deze minimale verschillen spelen geen belangrijke rol aangezien dit geen invloed heeft op de te kennen leerstof.”

Ten aanzien van de motieven inzake de relevantie van de handelingen met betrekking tot de schedel en de nadere precisering van de inhoud van de opleidingsonderdelen waarvoor de vrijstelling wordt gevraagd, doet verzoeker gelden:

“[...]

- M.b.t. tot de dissecties van de schedel/hersenen, dit heb ik besproken om duidelijk te maken dat ik meer heb moeten dissec[t]eren dan dat er besproken wordt in het protocol van de MNM. Dit kunt u allemaal terugvinden in het bestand ‘Cursus Anatomie 4’ waarbij al de aanvullende/diepere dissecties besproken worden.
- M.b.t. een “diepgaande dissectie van het spinaal kanaal, het differentiëren van de verschillende hersenvliezen, hun onderlinge verbindingen, de spinale zenuwen en de bindweefselaanhechtingen binnen het spinaal kanaal”, hiervoor verwijst ik u nogmaals naar de ‘Cursus Anatomie 4’. Als voorbeeld kan ik u voor de hals en kauwspieren verwijzen naar pagina’s 33-35, voor de hersenen naar pagina’s 40-45 en voor de regio colli posterior – dorsolumbale streek – wervelzuil naar pagina’s 63-68.
- M.b.t. hoe iets gedifferentieerd wordt, dit is geen argument voor een weigering. Nogmaals, het gaat om de inhoud en niet de individuele aanpak/terminologie die de VUB gebruikt i.t.t. de UA.”

Aanvullend merkt verzoeker nog op:

“[...]

- Eerst en vooral wil ik al even een duidelijk/accuraat beeld schetsen van de lessen dissectie in de MNM. We zijn in 4 groepen verdeeld. Elke groep werkt aan een eigen tafel. De manier waarop het antwoord van de interne beroepscommissie geformuleerd is, komt zodanig over alsof we stap voor stap begeleiding krijgen in het opsporen van alle varianten en andere details tijdens de dissecties. In realiteit is dit niet het geval. We zijn allemaal zelfstandig bezig en indien we een vraag hebben, komt de docent langs om uitleg te geven. M.a.w., indien we een variant (als deze er effectief is) missen, wordt er niets over gezegd aangezien de docenten ons niet constant bijstaan. Uiteraard is dit niet anders dan logisch en is volledig identiek aan de dissecties aan de UA.
- Het is vooral opvallend dat de VUB zo vasthecht aan de verwoording die gebruikt wordt bij het beschrijven van het vak en, naar mijn mening, de ogen sluiten voor de realiteit m.b.t. een duidelijke overlap tussen de dissecties aan beide universiteiten. De dissecties die ik aan de UA had gedaan, zijn tot nu toe (enkele lessen verwijderd van het einde van de lessen en dus ook het einde van het vak ‘Aanvullende musculoskeletale dissectie – anatomie van ledematen, romp en nek’) identiek. Daarom is het niet correct dat de interne beroepscommissie de door mij uitgevoerde dissecties aan de UA bijna als “andere soort dissecties” beschrijft terwijl dit helemaal niet het geval is en de ogen sluit voor de meerdere belangrijke punten die ik aanhaalde in mijn schrijven.
- Volgens de interne beroepscommissie kom ik zelfs niet in aanmerking voor een deelvrijstelling. Niettemin valt het niet te ontkennen dat er een enorme overlap is tussen de dissecties van de UA en VUB. Rekening houdend met het feit dat ik veel uitgebreidere dissecties heb gezien dan de studenten aan de VUB in de bachelor, alsook de medestudenten van andere universiteiten (zie bestand

‘Intern beroep Andrei Sokolov formulier’) begrijp ik niet hoe zo een beslissing tot stand kan komen.”

In haar antwoordnota verwijst verwerende partij vooreerst naar de beperkte bevoegdheid van de Raad in het licht van de artikelen II.291 en II.292, §1 van de Codex Hoger Onderwijs.

Vervolgens betoogt verwerende partij dat de beslissing van de interne beroepscommissie wel degelijk uitvoerig werd onderbouwd en dat de argumenten van verzoeker ook werden beantwoord. De argumenten die verzoeker aanhaalt, kunnen volgens verwerende partij niet overtuigen.

Dat verzoeker het musculoskeletaal systeem in het verleden ook “gehad heeft”, doet voor verwerende partij geen afbreuk aan de vaststelling dat er een verschil is tussen het “gehad hebben” van een bepaald onderdeel en er ook de klemtoon op leggen. Wat dit betreft, stipt verwerende partij aan dat de twee opleidingsonderdelen waarvoor een vrijstelling wordt gevraagd veel diepgaander op de materie ingaan dan wat verzoeker eerder in zijn opleiding onderwezen heeft gekregen. Verwerende partij verwijst naar de motieven van de bestreden beslissing en naar de opleidingsonderdeelfiches van beide opleidingsonderdelen, waaruit blijkt dat wordt ‘voortgebouwd op’ c.q. ‘verder wordt uitgediept’, zodat de invalshoek verschillend is.

In dezelfde zin blijkt volgens verwerende partij uit de voorliggende stukken niet dat verzoekende partij elementen als het ‘klinisch belang’, ‘anatomische varianten’ en ‘bijzondere aandacht voor gewrichten’ op voldoende diepgaande wijze onderwezen heeft gekregen.

Waar verzoeker stelt dat er in werkelijkheid geen verschillen bestaan tussen de vakinhouden aan beide universiteiten, stelt verwerende partij dat de voorliggende stukken die tegenspreken. Zij verwijst naar de overwegingen van de bestreden beslissing, waarin is vastgesteld dat in de opleidingsonderdelen waarvoor een vrijstelling wordt gevraagd, alle studenten voortdurend moeten meewerken aan alle regio’s, en van alle regio’s de details moeten kennen en herkennen, en naar de opleidingsonderdeelfiches en het advies van de betrokken titularis. Op basis van de ECTS-fiches en de cursussen van de Universiteit Antwerpen is verwerende partij van oordeel dat verzoeker geen gelijkaardige vakinhoud aantooft.

Met betrekking tot het dissectieprotocol dat verzoeker als stuk bijbrengt, wijst verwerende partij erop dat dit stuk niet naar voor werd gebracht bij de interne beroepsprocedure. Aangezien het niet gaat om een stuk dat verzoeker niet eerder in zijn bezit zou kunnen hebben, had hij dit aan de interne beroepscommissie moeten voorleggen en kan het thans niet meer worden ingeroepen.

Verzoekers argument dat de verschillende manier van examineren en de bijkomende casestudie die studenten dienen te maken voor de opleidingsonderdelen waarvoor hij een vrijstelling aanvraagt, niet van belang zijn voor het bepalen of hij al dan niet recht heeft op een vrijstelling, overtuigt verwerende partij evenmin. Integendeel blijkt volgens haar daaruit dat de opleidingsonderdelen waarop verzoeker zich baseert voor zijn vrijstellingsaanvraag veel minder diepgaand zijn. Zo vermeldt de fiche van het opleidingsonderdeel ‘Anatomie 4’ inzake de evaluatieform dat het gaat om een ‘rally examen’ waarbij de studenten twintig structuren moeten kunnen identificeren, zonder gebruik van voorbereidingen en met een maximale tijd van één minuut per structuur. Dit terwijl het opleidingsonderdeel waarvoor een vrijstelling wordt gevraagd een mondeling examen kent aan de hand van voorgedissecteerde preparaten waarbij de kennis, het herkennen, het klinisch redeneren inclusief de mogelijk gerelateerde pathologische kennis getoetst worden. Aansluitend maken de studenten in de loop van het semester in kleine groepen een klinische casestudie op basis van een patiëntencasus uit hun praktijk, die ze linken aan de observaties op de anatomiezaal. Ook uit de evaluatieform blijkt volgens verwerende partij duidelijk dat de opleidingsonderdelen die verzoeker partij gevolgd heeft aan de Universiteit Antwerpen veel algemener zijn dan de opleidingsonderdelen waarvoor hij een vrijstelling vraagt.

Wat de dissections betreft, repliceert verwerende partij:

“Tenslotte verwijst verzoekende partij nog naar de dissections. Hiervoor verwijst hij naar de ‘Cursus Anatomie 4’ waaruit zou moeten blijken dat hij deze ook reeds allemaal gezien heeft. Nochtans blijkt ook hieruit niet dat de student deze elementen voldoende diepgaand heeft gezien. Tekenend hiervoor is dat verzoekende partij als voorbeeld aanhaalde dat hij dissections heeft uitgevoerd van de schedel en hersenen. Dit is echter een vaardigheid die niet van toepassing is in het kader van de opleidingsonderdelen waarvoor verzoekende partij een vrijstelling aanvraagt. Zoals gemotiveerd in de beslissing wordt in het VUB-opleidingsonderdeel ‘Aanvullende dissectie-anatomie van de wervelkolom, het spinaal kanaal en het kaakgewricht’ een diepgaande dissectie van het spinaal kanaal uitgevoerd met het openen ervan evenals het differentiëren van de verschillende hersenvliezen, hun onderlinge verbindingen, de spinale zenuwen en de bindweefselaanhechtingen binnen het

spinaal kanaal. Daarnaast wordt de *erector spinae* tijdens de dissecties in lange, halflange en korte systemen gedifferentieerd en wordt het kaakgewricht in detail gedissecteerd inclusief innervatie, ligamenten en discus. De vaardigheid die verzoekende partij aanhaalt is in dit kader niet van toepassing.”

Wat tot slot de vraag naar een deelvrijstelling betreft, stelt verwerende partij dat daarop niet kan worden ingegaan omdat dissecties een “all-in-one approach” zijn en er een te grote verwevenheid bestaat tussen de verschillende onderdelen om hier afsplitsingen van te maken. Daarnaast is er, nog steeds volgens verwerende partij, ook een praktisch probleem van een tekort aan lichamen voor onderzoek en onderwijs. Het valt daarbij dan ook ethisch niet te verantwoorden dat een lichaam gebruikt zou worden om partieel gedissecteerd te worden. Gelet op de aard van het opleidingsonderdeel is het bijgevolg onmogelijk om een deelvrijstelling toe te kennen aan verzoeker.”

In zijn wederantwoordnota zet verzoeker nog uiteen dat de beroepscommissie weliswaar niet op elk aangevoerd argument moet antwoorden, maar dat zij *in casu* wel te oppervlakkig is gebleven in haar motivering.

Verzoeker verwijst naar de competenties die blijkens de ECTS-fiches werden nagestreefd in de opleidingsonderdelen die hij aan de Universiteit Antwerpen volgde, en hij stelt dat deze stukken door de beroepscommissie niet bij haar beoordeling werden betrokken. Verzoeker herhaalt ook dat zijn argumenten inzake ‘zuivere anatomie’ en het aantal studiepunten geheel onbesproken zijn gebleven.

Daarnaast betwist verzoeker nog een aantal conclusies die verwerende partij in haar antwoordnota trekt. Hij stipt daarbij onder meer aan dat er ook binnen de opleidingsonderdelen Anatomie 1, 2, 3 en 4 een volgtijdelijkheid van toepassing was, en er bijgevolg sprake is van het verder uitdiepen van begincompetenties.

Het dissectieprotocol dient volgens verzoeker niet buiten de debatten te worden gehouden, aangezien het een stuk van verwerende partij zelf is.

Tot slot herhaalt verzoeker dat het al dan niet bestaan van een mogelijkheid tot toekennen van een deelvrijstelling door de interne beroepscommissie geheel onbesproken is gelaten, en dat het

verweer in de antwoordnota – dat ertoe strekt dat een deelvrijstelling *a priori* is uitgesloten, strijdt met de bepalingen van artikel 85 van het onderwijs- en examenreglement.

Beoordeling

De interne beroepscommissie overweegt, in haar beslissing om een (volledige) vrijstelling te weigeren, vooreerst dat de inhoud van de opleidingsonderdelen waarvoor verzoeker een credit behaalde ('Anatomie 1', 'Anatomie 2', 'Anatomie 3' en 'Anatomie 4') overeenstemt met de inhoud van de opleidingsonderdelen 'Basis-biomechanica en anatomie van het menselijk bewegingsapparaat' en 'O&BI: palpatie' – en dus niet met de inhoud van de twee opleidingsonderdelen waarvoor verzoeker een vrijstelling vraagt.

Die conclusie noemt verzoeker "zeer onwaarschijnlijk", maar buiten de kritiek over de onbesproken gebleven omvang van de opleidingsonderdelen zet verzoeker niet uiteen waarom de visie van de beroepscommissie materieel onjuist zou zijn. Indien verzoeker zijn kritiek aan de hand van cursussen had willen onderbouwen, dan had hij die cursussen bij zijn verzoekschrift moeten voegen, wat hij niet heeft gedaan.

De beroepscommissie motiveert concreet waarom verzoeker de eindcompetenties van de twee opleidingsonderdelen waarvoor hij een vrijstelling vraagt, nog niet heeft bereikt. In dat opzicht is aan het vormvoorschrift van de formelemotiveringsplicht voldaan.

Aan de hand van de stukken die verzoeker voorbrengt, is de Raad van oordeel dat niet overtuigend is aangetoond dat verzoeker aan de hand van de reeds behaalde credits ook de leerresultaten reeds heeft bereikt die door de opleidingsonderdelen in de master-na-master worden beoogd.

Met name kan aan de bestreden beslissing geen miskenning van de materiëlemotiveringsplicht worden verweten wanneer en in de mate dat zij, op grond van de door verzoeker voorgelegde stukken inzake de aan de Universiteit Antwerpen met succes gevolgde opleidingsonderdelen, oordeelt dat die onvoldoende overeenstemmen met de leerdoelen die worden beoogd in de twee opleidingsonderdelen waarvoor een vrijstelling wordt gevraagd.

Verzoeker toont niet aan dat de specifieke leerinhouden en vaardigheden die de beroepscommissie voor beide opleidingsonderdelen aanstipt, wél werden bereikt in de reeds gevolgde opleidingsonderdelen waarop de vrijstellingsaanvraag steunt.

Binnen zijn marginale beoordelingsmarge is de Raad van oordeel dat uit de eindcompetenties voor de opleidingsonderdelen ‘Anatomie 1’, ‘Anatomie 2’, ‘Anatomie 3’ en ‘Anatomie 4’ zoals zij op de respectieve ECTS-fiches zijn weergegeven, niet blijkt dat de beroepscommissie haar redelijke beoordelingsmarge heeft overschreden door te oordelen dat zij de gevraagde vrijstellingen niet konden wettigen.

Voor zover verzoeker meent dat een en ander wél blijkt uit de cursus van het opleidingsonderdeel ‘Anatomie 4’, wijst de Raad erop dat verzoeker dat stuk – blijkens de inventaris van zijn intern beroep – niet aan de beroepscommissie heeft voorgelegd.

Het aantal studiepunten dat wordt vertegenwoordigd door de opleidingsonderdelen die verzoeker reeds met succes heeft gevolgd en die in relatie staan tot anatomie, is bij de beoordeling van een vrijstellingsaanvraag niet van doorslaggevend belang.

Wat het aspect van de deelvrijstelling betreft, overweegt de Raad het volgende.

Een vrijstelling is, luidens artikel I.3, 69°, *d)* “de opheffing van de verplichting om over een opleidingsonderdeel, of een deel ervan, examen af te leggen”.

Nog daargelaten de vaste rechtspraak van de Raad die in dezelfde zin is gevestigd, luidt artikel 85, §1 van het onderwijs- en examenreglement 2021-2022 van verwerende partij met betrekking tot deelvrijstellingen:

“Artikel 85 (omvang van de vrijstelling)

§1. De vrijstelling kan geheel of gedeeltelijk zijn. Indien een gehele vrijstelling niet mogelijk is, dient steeds te worden nagegaan in welke mate een deelvrijstelling mogelijk is.”

De interne beroepscommissie is dus verplicht om, desnoods ambtshalve, de mogelijkheid tot het toekennen van een deelvrijstelling te onderzoeken. Of de beroepscommissie zulks ook heeft gedaan, moet – ook in het licht van de formelemotiveringsplicht – blijken uit de motieven van

haar beslissing, en dus niet uit de antwoordnota die in het raam van de huidige procedure door verwerende partij is neergelegd.

De Raad leest in de bestreden beslissing geen enkele overweging die ertoe doet besluiten dat de beroepscommissie de mogelijkheid van een deelvrijstelling daadwerkelijk heeft onderzocht. De loutere conclusie dat “onder meer gelet op de aard van het opleidingsonderdeel” geen deelvrijstelling wordt toegekend, kan hoogstens als een *passe partout*-motivering worden beschouwd, die noch verzoeker, noch de Raad enig inzicht biedt in de redenen *waarom* ‘de aard’ van de betrokken opleidingsonderdelen een deelvrijstelling onmogelijk maken.

In dat opzicht is het enig middel gegrond.

BESLISSING

- 1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepscommissie van de Vrije Universiteit Brussel van 23 november 2021 in zoverre daarin over een deelvrijstelling uitspraak wordt gedaan.**
- 2. Het daartoe bevoegde orgaan neemt ten aanzien van verzoeker een nieuwe beslissing en doet zulks uiterlijk op 7 februari 2022.**

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 24 januari 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Gilles Fourneau	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Gilles Fourneau

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.177 van 24 januari 2022 in de zaak 2021/1179

In zake: xxx

tegen:

UNIVERSITEIT GENT
woonplaats kiezend te 8310 Brugge
Baron Ruzettelaan 27

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 2 december 2021, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 29 oktober 2021 en van de beslissing van de institutionele beroepscommissie van de Universiteit Gent van 19 november 2021 waarbij verzoeksters intern beroep ongegrond wordt verklaard en een vrijstelling voor het opleidingsonderdeel ‘Onderzoeksontwerp in de criminologie’ wordt geweigerd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota neergelegd en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota neergelegd.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 24 januari 2022.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2021-2022 ingeschreven in de bachelor of science in de Criminologische Wetenschappen.

Voor het opleidingsonderdeel ‘Onderzoeksontwerp in de criminologie’ dient verzoekster een verzoek tot vrijstelling in, op grond van credits die zij behaalde voor de opleidingsonderdelen

‘Masterproef I’, ‘Masterproef II’, ‘Onderzoeksmethoden I’, ‘Onderzoeksmethoden II’, ‘Interpretatieve onderzoeksmethoden’, ‘Statistiek I’, ‘Statistiek II’ en ‘Integratieseminarie’ in de door haar gevolgde opleidingen van bachelor in de Pedagogische Wetenschappen en master in de Pedagogische Wetenschappen, afstudeerrichting klinische orthopedagogie en disability studies.

De curriculumcommissie beslist op 28 oktober 2021 om deze vrijstellingsaanvraag te weigeren.

Dat is de eerste bestreden beslissing.

Tegen deze beslissing stelt verzoekster op 31 oktober een intern beroep in:

“Bij deze wil ik beroep aantekenen in verband met mijn aanvraag voor een vrijstelling voor het vak Onderzoeksontwerp in de Criminologie. Als reden werd opgegeven dat de inhoud en de eindcompetenties van de opleidingsonderdelen waarvoor ik reeds een credit behaalde, onvoldoende overeenstemmen met de inhoud van het opleidingsonderdeel waarvoor ik een vrijstelling aanvroeg. De focus zou volgens de beslissing niet op criminologisch onderzoek liggen.

Ik behaalde vorig jaar mijn masterdiploma Klinische Orthopedagogiek en Disability Studies. Een van de opleidingsonderdelen die ik opgaf in mijn aanvraag voor een vrijstelling, betrof mijn masterproef. Het onderzoeksonderwerp was namelijk de intergenerationale overdracht van delinquentie bij mannelijke en vrouwelijke geïnterneerden in PC Sint-Jan-Baptist te Zelzate. Hierbij ging ik na of de vijf mechanismen van delinquentie, zoals omschreven door Brits criminoloog David P. Farrington in zijn onderzoek naar gedetineerde personen, eveneens aanwezig zijn bij geïnterneerde personen. Mijn masterproef bestond uit twee vakken, namelijk Masterproef I (4 SP) en Masterproef II (20 SP).

Voor dit onderzoek deed ik beroep op de codeerlijst van professor [V.d.V.] als basis voor het verder uitwerken van mijn eigen codeerlijst. Een vriendin van mij, [V.P.], werkte voor haar masterproef Criminologische Wetenschappen eveneens rond het onderwerp mannelijke en vrouwelijke geïnterneerden, waarbij het werk van professor [V.d.V.] ook bij haar een belangrijke basis van onderzoek omhelsde. Dr. [L.C.], mijn masterproefbegeleidster, werkt in Zelzate als criminologisch onderzoeker. Ik werkte tijdens mijn thesis nauw samen met studente [M.V.B.], die voor haar bachelorproef Criminologische Wetenschappen met dezelfde database als ikzelf aan de slag ging. De verwetenheid van mijn thesis met het criminologisch onderzoeksgebied is bijgevolg evident.

Om deze redenen kan ik niet akkoord gaan met het besluit dat genomen werd. De redenering dat twee vakken van in totaal 24 studiepunten omtrent internering, waarbij de basis van het onderzoek gelegen is bij detentieonderzoek van criminoloog Farrington,

onvoldoende aansluiten bij criminologisch onderzoek, lijkt mij niet correct. Uit de gehanteerde bronnen van mijn masterproef zal tevens duidelijk blijken dat er meer verwetenheid is met de Criminologische Wetenschappen dan met onderzoek uit de Klinische Orthopedagogiek.

Daarenboven kreeg ik in mijn opleiding Klinische Orthopedagogiek en Disability Studies te maken met minstens acht onderzoeksgerichte vakken, met name Statistiek I (8 SP), Statistiek II (6 SP), Integratieseminarie (5 SP), Interpretatieve Onderzoeks methoden (5 SP), Onderzoeks methoden I (5 SP), Onderzoeks methoden II (5 SP), Masterproef I (4 SP), Masterproef II (20 SP).

Naast Masterproef I en Masterproef II, beide[] gestoeld op criminologisch onderzoek, richtte ik me tijdens het vak Integratieseminarie ook op onderzoek dat sterk vervlochten is met de Criminologische Wetenschappen. Doorheen dit vak werd immers een hypothetische bachelorproef ontwikkeld omtrent de opinie van geïnterneerden van het FPC Gent met betrekking tot de herstelgerichte benadering en de verschillen hierin inzake psychopathologie. Indien enkel deze drie vakken bekeken zouden worden, zou het alsnog gaan om 29 studiepunten waarbij ik me reeds inzette voor onderzoek dat zeer nauw verweven was met de criminologie.

Het vak waar ik een vrijstelling voor aanvroeg, was Onderzoeksontwerp in de Criminologie (B001636, 4 SP). De taak van dit vak omvat bijvoorbeeld het leren kennismaken met de structuur van een masterproef. Dit heb ik reeds kunnen verkennen tijdens mijn eigen masterproef. Daarenboven merkte ik uit de voorbije lessen eerder een herhaling op van wat ik in mijn vorige richting reeds opstak. Ik studeerde met grote onderscheiding af in de Klinische Orthopedagogiek en neem mijn studies steeds zeer serieus. Desalniettemin krijg ik tijdens de huidige richting plots te maken met de gevolgen van de afwezigheid van een modeltraject. Daar ik elke week 3 lessen mis omwille van overlijdingen, merk ik dat het voor mij zeer moeilijk is de focus op alle vakken te behouden.

Als studente met ADHD en dyscalculie is het zeer moeilijk de achterstand nog bij te kunnen houden. Aangezien het een vak van ‘slechts’ 4 studiepunten betreft, vind ik het dan ook een teleurstelling dat ik deze tijd niet kan spenderen aan het inhalen van gemiste lessen. Dit terwijl ik het vak Jeugdrecht en Jeugdcriminologie van 6 studiepunten eveneens volg, wat tot nu toe een volledige herhaling omvatte van mijn vorige richting. Ik ben niet vertrouwd met strafrecht, waardoor ik me wens toe te leggen op de vakken waar ik bitter weinig tot niets van meegekregen heb in mijn vorige richting. Deze vakken betekenen een ware uitdaging voor mij en ik ben dan ook bereid me hier enthousiast voor in te zetten. Deze vrijstelling zou me de mogelijkheid bieden me vertrouwd te maken met de basis van de meer juridische vakken. Dit zou tevens mijn mentaal welzijn ten goede komen gezien de hoge werkdruck.

Ik hoop dat u begrip kan opbrengen voor deze situatie en dat u me in de mogelijkheid zou stellen mijn aanvraag alsnog te aanvaarden. Ik ben steeds bereid meer informatie te verstrekken indien nodig.”

De institutionele beroepscommissie van de Universiteit Gent behandelt dit beroep in zitting van 19 november 2021. Zij beslist als volgt:

“[...]

De institutionele beroepscommissie heeft integraal kennis genomen van de argumenten zoals die zijn geformuleerd in het beroepschrift.

De institutionele beroepscommissie heeft inzage gekregen in de vrijstellingsaanvraag van de student.

De studente is ingeschreven voor de bachelor criminologische wetenschappen, en kreeg op basis van haar vooropleiding twee jaar studieduurverkorting. Het studieprogramma van deze verkorte bacheloropleiding omvat 63 studiepunten.

De studente vroeg drie vrijstellingen aan, met name voor ‘Jeugdrecht en jeugdcriminologie’, ‘Onderzoeksontwerp in de criminologie’ en ‘Bachelorproef’. Ze verkreeg een vrijstelling voor de bachelorproef (6 studiepunten) en voor ‘Jeugdrecht en jeugdcriminologie’ (6 studiepunten), maar de curriculumcommissie kende geen vrijstelling toe voor het vak ‘Onderzoeksontwerp in de criminologie’.

Artikel II.241 Codex hoger onderwijs laat toe om voor vakken een vrijstelling te verlenen op grond van eerder verworven kwalificaties en/of competenties. De instellingen dienen ter zake voorschriften vast te leggen die de uitwerking zijn van de beginselen genoemd in artikel II.242, §1 Codex hoger onderwijs, waaronder “de inhoudelijke aansluiting tussen het betrokken opleidingsonderdeel, of het deel ervan, en de geattesteerde EVK’s en/of EVC’s”.

Een vrijstelling kan dus enkel worden toegekend indien de student bewijst de competenties van het betrokken opleidingsonderdeel reeds te hebben verworven, wat moet blijken uit EVK of EVC.

Dit artikel is verder geïmplementeerd in artikel 29 OER. Artikel 29, §1 OER bepaalt ter zake:

“§1. Wie houder is van creditbewijzen, van eerder verworven kwalificaties (EVK) of van een bewijs van bekwaamheid op basis van eerder verworven competenties (EVC), kan bij de curriculumcommissie een vrijstelling vragen voor bepaalde opleidingsonderdelen binnen de opleiding waarop het contract betrekking heeft, overeenkomstig de procedure en regels vastgelegd door de facultetsraad.” ([...])

De studente steunt haar vrijstellingsaanvraag op diverse vakken waarvoor ze slaagde binnen de opleiding orthopedagogie, met name:

- Masterproef I
- Masterproef II
- Onderzoeksmethoden I
- Onderzoeksmethoden II
- Interpretatieve onderzoeksmethoden
- Statistiek I
- Statistiek II
- Integratieseminarie

De curriculumcommissie bevoegd voor de bachelor criminologische wetenschappen wees de vrijstellingsaanvraag af op volgende grond:

“De inhoud en de eindcompetenties van de opleidingsonderdelen waarvoor je reeds een credit behaalde, stemt onvoldoende overeen met de inhoud van het opleidingsonderdeel waarvoor je een vrijstelling aanvraagt. De focus ligt niet op criminologisch onderzoek.”

De studente is van oordeel dat dit niet correct is en wijst erop dat ze in het raam van het integratieseminarie en in het raam van haar masterproef onderzoek deed dat zeer verweven is met het criminologisch onderzoeks veld. Ze wijst ook nogmaals naar de diverse onderzoeksgerichte vakken die ze volgde.

De institutionele beroepscommissie onderzoekt in het raam van de vrijstellingsaanvraag of verzoekster voldoende aantoont de eindcompetenties van het vak “onderzoeksontwerp in de criminologie” te hebben behaald.

Het vak “onderzoeksontwerp in de criminologische wetenschappen” maakt deel uit van het derde deliberatiepakket van de bacheloropleiding criminologische wetenschappen. Het vak wordt als volgt gesitueerd in de ECTS-fiche:

“Dit opleidingsonderdeel heeft tot algemeen doel studenten te brengen tot een meer gevorderd niveau van kennis en competenties dat noodzakelijk is voor de zelfstandige beoefening van de multi- en interdisciplinaire (empirische) studie van deviantie- en criminaliteitsfenomenen en de individuele en maatschappelijke reactie daarop. In het kader van dit opleidingsonderdeel wordt de nadruk gelegd op de verdere ontwikkeling van een (empirische) onderzoeksattitude bij de studenten. In het bijzonder betekent dit het bieden van ondersteuning bij het zelfstandig opzetten en uitvoeren van een eigen empirisch onderzoek en het bieden van ondersteuning bij het uitwerken van het verband tussen theorie en eigen onderzoek in het kader van de masterproef. Het opleidingsonderdeel is opgebouwd volgens de fasen die men bij het verrichten van wetenschappelijk onderzoek moet doorlopen, namelijk: het ontwikkelen van onderzoeks vragen (met inbegrip van het uitvoeren van een literatuurstudie), het opstellen van een onderzoeksdesign en het verzamelen van de data, het analyseren van de data, de rapportage van het onderzoek en de valorisering. Verder komen ook de ethische en deontologische aspecten van onderzoek aan bod.”

De inhoud van het vak wordt als volgt omschreven:

“In een eerste deel wordt achtereenvolgens ingegaan op de diverse stappen die bij de voorbereiding en de uitvoering van een (criminologisch relevant) onderzoeksproject moeten worden gezet. Het ontwerp van een onderzoek omvat het conceptuele ontwerp (wat men in en met het onderzoek wil bereiken) en het technische ontwerp (hoe men dit denkt te bereiken).

Achtereenvolgens worden de volgende onderdelen besproken:

- Het projectkader en de doelstelling van een onderzoek;
- Het onderzoeksmodel;
- Het formuleren van onderzoeks vragen;
- Het afbakenen van begrippen en operationalisering;

- Het kiezen van onderzoeksstrategieën;
- Het bepalen van de soorten onderzoeksgegevens;
- De onderzoeksplanning;
- De rapportage van onderzoeksbevindingen.

In een tweede deel passen we de kennis opgedaan in het eerste deel concreet toe. We hebben hierbij onder andere aandacht voor goede en slechte praktijken in het technische ontwerp, kwalitatieve en kwantitatieve methoden, ethische aspecten van onderzoek en het creëren van impact.”

Het vak streeft volgende eindcompetenties na:

- “1. Zelfstandig bestaande onderzoeken beoordelen op de daarin gebruikte metatheoretische benadering.
2. Zelfstandig - en gebruikmakend van theoretische inzichten, een ruimere visie op de maatschappelijke werkelijkheid en kennis over criminologische methoden en technieken – criminologische vraagstellingen formuleren, onderzoeken en oplossen.
3. Zelfstandig afwegingen maken over welke methode of benadering het meest geschikt is om een zorgvuldig geformuleerde probleemstelling te onderzoeken.
4. De maatschappelijke rol van wetenschappelijk onderzoek en de relevantie van het criminologisch onderzoek en van de daarmee samenhangende ethische, culturele en juridische vraagstukken onderkennen.
5. Een kritisch-wetenschappelijke houding hebben tegenover bestaand wetenschappelijk onderzoek binnen het domein van de criminologische wetenschappen om het op zijn kwaliteit te kunnen beoordelen en om hem/haar in staat te stellen zelf een – qua doelstelling beperkt – eigen onderzoek te verrichten.
6. De waarden en plichten onderkennen waarop wetenschappelijke onderzoekers hun wetenschappelijk werk grondvesten.
7. Het belang zien van een kwalitatief hoogstaande manier van uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek.
8. Vanuit een visie op theorie en onderzoek criminaliteits- en deviantiefenomenen en reacties daarop kritisch analyseren.”

Uit de ECTS-fiche blijkt aldus dat het vak sterk inzoomt op het criminologisch onderzoek en de eigenheid daarvan, zoals de curriculumcommissie ook al vaststelde, reden waarom de curriculumcommissie in het verleden nog geen vrijstellingen verleende voor dit vak.

In het licht van de bijkomende informatie die de studente in haar intern beroep opeindigt omtrent het onderzoeksonderwerp van haar masterproef, heeft de institutionele beroepscommissie het advies ingewonnen van de verantwoordelijk lesgever, die van oordeel bleef dat de vrijstelling niet kan worden verleend:

“In het vak Onderzoeksontwerp in de criminologie wordt er immers veel aandacht besteed aan ‘innovatieve’ methoden en technieken.
Studenten krijgen een breed pallet aan innovatieve methoden en technieken die nuttig (kunnen) zijn voor criminologisch onderzoek, en die zeker niet allemaal zijn aan bod gekomen in de methodevakken die hieronder staan opgeliist.
Daarnaast wordt het ontwerpen van een wetenschappelijk onderzoek ook zeer praktisch ingeoefend, via het maken van een groepswerk, waarbij studenten zelf

moeten tonen dat ze in staat zijn een onderzoeksdesign te ontwikkelen dat wetenschappelijk steek houdt.

Ook een aantal andere thema's zie ik niet meteen terug in de fiches: meta-theoretische aspecten van onderzoek, schrijven van een persbericht, fake news, samenwerking in criminologisch onderzoek.

Met andere woorden toch verschillende zaken die nog nieuw zullen zijn, en vooral vanuit een criminologische invalshoek.”

De institutionele beroepscommissie volgt dit advies en maakt dit tot het hare en wijst ook nogmaals op de eigen invalshoek van het vak, dat specifiek inzoomt op de eigenheid van het criminologisch onderzoek.

De studente is van mening dat ze wel degelijk voldoende competenties heeft bereikt op het vlak van het uitvoeren van specifiek criminologisch onderzoek en verwijst daarvoor naar de masterproef die ze indiende binnen haar opleiding tot master of science in de orthopedagogiek. Haar onderzoek voor die masterproef was naar haar zeggen verweven met het criminologisch onderzoeks veld.

De institutionele beroepscommissie stelt vast dat de studente binnen haar opleiding tot master of science in de pedagogische wetenschappen, afstudeerrichting klinische orthopedagogiek en Disability Studies, een masterproef indiende met als titel “Falling over the edge. Een dossierstudie naar intergenerationale overdracht bij geïnterneerden”. Ze behaalde daarvoor 10/20.

De institutionele beroepscommissie merkt op dat het feit dat het thema van het onderzoek dat verzoekster voerde binnen haar opleiding tot master of science in de orthopedagogiek een thema is dat ook relevant is voor criminologisch onderzoek, niet *ipso facto* betekent dat dit thema ook vanuit een criminologische invalshoek werd behandeld en dat daarbij ook de specifieke criminologische onderzoeks methoden werden gehanteerd die in het vak ‘Onderzoeksontwerp in de criminologie’ uitgebreid worden besproken en ingeoefend.

De studente toont het tegendeel ook niet aan. Ze verduidelijkt niet hoe ze haar masterproef onderzoek heeft gevoerd, en hoe ze het onderwerp van haar masterproef specifiek heeft benaderd. De institutionele beroepscommissie van haar kant kan dit evenmin verifiëren nu verzoekster haar masterproef niet heeft toegevoegd aan haar dossier en deze masterproef ook niet beschikbaar is in open access via de universitaire bibliotheek. Verder verwijst de studente naar onderzoek dat door andere studenten is gevoerd, maar, voor zover dat al iets kan zeggen over haar eigen onderzoek, kan de institutionele beroepscommissie ook dat niet verifiëren nu verzoekster niet verduidelijkt over welke studenten het gaat, noch relevante stukken toevoegt aan haar dossier die haar verhaal op dat vlak ondersteunen.

De institutionele beroepscommissie besluit dat de studente niet aantoont de eindcompetenties van het vak ‘Onderzoeksontwerp in de criminologie’ op een andere wijze te hebben behaald, zodat een vrijstelling niet kan worden verleend.

Verzoekster merkt nog op dat ze haar studies zeer serieus neemt maar te maken krijgt met het ontbreken van een modeltraject waardoor elke week drie lessen overlappen. Ze merkt ook op dat ze ADHD en dyscalculie heeft waardoor het zeer moeilijk is om achterstand in te halen. Ze volgt ook nog jeugdrecht en jeugdcriminologie wat een volledige herhaling

bevat van haar vorige richting, en wil zich graag toeleggen op strafrecht waarmee ze niet vertrouwd is uit haar vorige richting. De vrijstelling zou haar de mogelijkheid bieden om zich vertrouwd te maken met de basis van de meer juridische vakken.

De institutionele beroepscommissie heeft begrip voor de situatie van de studente, maar wijst erop dat deze omstandigheden geen reden kunnen zijn om toch een vrijstelling toe te kennen voor een vak waarvan verzoekster niet aantoonbaar de eindcompetenties te hebben behaald. De commissie merkt daarbij nog op dat verzoekster inmiddels wel een vrijstelling kreeg voor jeugdrecht en jeugdcriminologie, evenals voor de bachelorproef, waardoor haar curriculum in het voorbereidingsprogramma uiteindelijk slechts 53 studiepunten omvat. Ze is daarbij ook niet verplicht om het hele programma in één academiejaar op te nemen.

De institutionele beroepscommissie besluit dat het beroep ongegrond is.”

Dit is de tweede bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij werpt in haar antwoordnota op dat het beroep niet ontvankelijk is in zoverre het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing, omdat enkel de beslissing van de interne beroepscommissie vatbaar is voor een beroep bij de Raad.

Verzoekster gaat in haar wederantwoordnota op deze exceptie niet in.

Beoordeling

Verzoekster richt haar beroep zowel tegen de beslissing van de institutionele beroepscommissie als tegen de initiële studievoortgangsbeslissing, uitgaande van de curriculumcommissie.

Of een initiële studievoortgangsbeslissing in de huidige stand van de procedure nog het voorwerp kan uitmaken van een beroep bij de Raad, is afhankelijk van de omvang van de bevoegdheid van het orgaan dat instaat voor de behandeling van het intern beroep, dat de student op straffe van onontvankelijkheid van zijn beroep bij de Raad eerst dient uit te putten.

Te dezen bepaalt artikel 81, §6 van het onderwijs- en examenreglement 2021-2022 van verwerende partij dat de institutionele beroepscommissie in geval van een ontvankelijk intern beroep beslist tot hetzij de bevestiging van de bestreden beslissing, hetzij tot het herzien ervan, in welk geval de institutionele beroepscommissie beschikt “over dezelfde bevoegdheden als de instantie die de bestreden beslissing heeft genomen”.

Verwerende partij heeft haar interne beroepsprocedure aldus derwijze georganiseerd dat de beroepsinstantie over volheid van bevoegdheid beschikt, zodat de beslissing van dit beroepsorgaan in de plaats treedt van de initiële studievoortgangsbeslissing, die dan op haar beurt uit de rechtsorde verdwijnt en bijgevolg niet meer in rechte aanvechtbaar is.

De exceptie is gegrond. Het beroep is niet ontvankelijk ten aanzien van de eerste bestreden beslissing, en enkel ontvankelijk ten aanzien van de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing).

V. Onderzoek van de middelen

Enig middel

Verzoekster steunt een enig middel op het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster overloopt de motieven van de bestreden beslissing en zet bij elk ervan omstandig uiteen waarom zij meent dat zij niet kunnen overtuigen. Verzoekster verwijst naar en steunt op de stukken die zij bij haar verzoekschrift heeft gevoegd.

Verzoekster stelt met name:

“Een eerste reden die aangehaald werd door de lesgever van het vak ‘Onderzoeksontwerp in de criminologie’ voor het niet verlenen van een vrijstelling, was dat het vak veel aandacht besteedt aan innovatieve methoden en technieken. Ik kreeg tijdens mijn opleiding Klinische Orthopedagogiek en Disability Studies echter reeds te maken met een breed scala aan onderzoeksmethoden en -technieken. In een vergelijking met de cursus van dit vak, kan ik bijvoorbeeld al aangeven dat surveyonderzoek en quasi-experimenten reeds uitgebreid aan bod kwamen in het vak Onderzoeksmethoden I. Bovendien ging ik

voor mijn masterproef aanvankelijk aan zowel kwalitatief als kwantitatief onderzoek doen. Zoals in bijlage via mail meegegeven, had ik reeds een Informed Consent Formulier en een topiclijst opgesteld voor de participanten van focusgroepen. Ik had hier eveneens goedkeuring voor gekregen van de Commissie Medische Ethisch en de Toetsingscommissie Ethisch GGZ Broeders van Liefde. Echter waren focusgroepen omwille van COVID-19 niet langer mogelijk. Tevens was er de idee dit met een case study te vervangen, doch er werd uiteindelijk besloten een loutere focus op het kwantitatieve luik te bewaren. Dit betekende een bureauonderzoek daar met secundaire data gewerkt werd (de dossiers van de participanten). Ik ben dus niet onvertrouwd met zaken zoals case studies, bureauonderzoek, focusgroepen en dergelijke zaken die in het handboek van Onderzoeksontwerp in de criminologie aangehaald worden. Tevens kreeg ik in mijn vorige richting reeds te maken met specifieke manieren van onderzoek, al dan niet met bepaalde doelgroepen (cfr. bijlage 23 t.e.m. 26 ter illustratie, via mail ingevoegd). Ook kregen we het boek ‘Sterke verhalen. Internering anders belicht’ gratis, waarbij net zoals in arts-based research de klemtoon gelegd wordt op de agency en empowerment van participanten. De onderzoekstechnieken maken dat er meer vertrouwen is, dat er meer inzicht is in de belevingswereld van de participanten en dergelijke implicaties die eveneens in de Photo-elicitation beklemtoond worden. Tevens wens ik erop te wijzen dat het stuk betreffende ‘Methoden en technieken’ in het handboek ‘Onderzoeksontwerp in de criminologie’ van de verantwoordelijke lesgever slechts uit een halve bladzijde bestaat waarin omschreven wordt dat er tal van methoden en technieken bestaan om data te verzamelen. Echter wordt hierbij aangehaald dat de volledige overzichten van deze verschillende methoden en technieken reeds in de vakken ‘Kwantitatieve methoden en technieken’ en ‘Kwalitatieve methoden en technieken’ geboden werden. Er dient te worden aangestipt dat ik voor deze beide vakken een vrijstelling verkregen heb op basis van eerder verworven kwalificaties.

Een tweede reden van de lesgever was dat het ontwerpen van een wetenschappelijk onderzoek zeer praktisch ingeoefend wordt via het maken van een groepswerk, waarbij studenten zelf moeten tonen dat zij in staat zijn een onderzoeksdesign te ontwikkelen dat wetenschappelijk steek houdt. Hiervoor verwijs ik naar de bijlagen (via mail ingevoegd) betreffende het vak Integratieseminarie. In de bijlagen 7 t.e.m. 19 illustreer ik namelijk de opdrachten die ik hiervoor diende te maken. In de opdrachten diende zowel zelfstandig gewerkt te worden als in groep. Het kunnen geven van feedback en het in groep samenwerken werden steeds stevig beklemtoond. Zoals bijlagen 8 en 9 (via mail ingevoegd) illustreren, diende systematisch feedback gegeven te worden. Hierna kregen we feedback van de lesgever over onze feedback. Bovendien dienden we steeds de individuele werken te vervroegen tot een geheel dat door groepswerk gerealiseerd werd, zoals zichtbaar in bijlage 10 (via mail ingevoegd). Op deze manier leerden we zeer uitgebreid kennis te maken met het ontwerpen van wetenschappelijk onderzoek. Tevens dienden we ook aan te tonen dat we in staat waren een onderzoeksdesign te ontwikkelen dat wetenschappelijk steek houdt, zoals meer concreet geïllustreerd in bijlage 13 t.e.m. 19 (via mail ingevoegd). Voor de taak dienden we immers een oefenpresentatie te houden betreffende het onderzoeksontwerp, alsook een reflectieverslag hierover te schrijven. Verder diende men nog een eindpresentatie te houden, waarop een herschrijfplan diende te volgen met als eindpunt een online presentatie over onderzoek dat men in theorie zou kunnen uitwerken. De taak eindigde met het schrijven van een onderzoeksvoorstel, waarbij na feedback nog een herschrijfplan werd opgesteld. Dit lijkt naar mijn mening zeer sterk te overlappen met de huidige taak van het vak Onderzoeksontwerp in de criminologie, waarbij men eveneens een diapresentatie dient te maken over een

onderzoek dat men theoretisch zou kunnen uitwerken. Meer concreet dient in deze opdracht bv. een inleiding gemaakt te worden, wat verenigbaar is met de probleemstelling die ik maakte bij het vak Integratieseminarie. Onze groep wenst gebruik te maken van focusgroepen of online interviews, wat ik reeds in mijn vorige richting gezien heb. Tevens dient er in de taak van Onderzoeksontwerp een onderzoeksplanning gemaakt te worden, wat ik reeds in mijn vorige taak heb leren doen. De ethische aspecten waarover in de huidige taak gereflecteerd dient te worden, heb ik reeds gedaan bij het maken van mijn masterproef, alsook bij de taak van Integratieseminarie (cfr. bijlage 17 via mail ingevoegd, dia 16). Verder moet er in de huidige taak stilgestaan worden bij datamanagement. In het kader van mijn masterproef heb ik reeds een Data Management Plan moeten maken voor de Commissie Medische Ethisch (cfr. bijlage 20, via mail ingevoegd). Ik ben daarom van mening dat de uitgebreidheid van de opdrachten zoals gemaakt voor het vak Integratieseminarie mij reeds voldoende inzichten bracht voor het maken van wetenschappelijk onderzoek. Het maken van het groepswerk in de huidige taak biedt me momenteel dan ook niet veel nieuwe inzichten.

Een derde reden die aangehaald werd, was dat enkele thema's niet meteen terug te vinden zijn in de fiches, zoals meta-theoretische aspecten van onderzoek, het schrijven van een persbericht, fake news, samenwerking in criminologisch onderzoek. Dit lijkt me begrijpelijk, daar ECTS-fiches naar mijn mening doorgaans niet al te snel inzoomen op meer concrete aspecten zoals bijvoorbeeld 'fake news'. Ook in de ECTS-fiche van het vak 'Onderzoeksontwerp in de criminologie' zelf staan dergelijke concrete thema's niet omschreven. Hoewel het zeker kan dat sommige dingen nieuwe inzichten inbrengen, lijkt het me tot nu toe onvoldoende om op basis hiervan een vrijstelling uit te sluiten. Naar mijn mening zullen er altijd wel enkele zaken nieuw of anders gebracht zijn. Volgens dit opzicht zou ik ook geen vrijstellingen van andere vakken kunnen verkrijgen. De bachelorproef is immers naar ik vermoed ook specifiek vanuit de criminologie, echter voor dit vak heb ik wel een vrijstelling kunnen krijgen. Bij deze ga ik daarom ook niet noodzakelijk akkoord met de bemerking van de institutionele beroepscommissie waarbij zij wijzen op de eigen invalshoek van het vak.

De institutionele beroepscommissie haalt aan dat ik voor de reeds verworven competenties verwijs naar mijn masterproef die naar mijn eigen zeggen verweven is met het criminologisch onderzoeksgebied. De commissie merkte op dat het feit dat mijn onderzoeksthema van mijn masterproef relevant is voor criminologisch onderzoek, niet *ipso facto* betekent dat dit thema dan ook vanuit een criminologische invalshoek werd behandeld en dat daarbij ook de specifieke criminologische onderzoeksmethoden werden gehanteerd die in het vak 'Onderzoeksontwerp in de criminologie' uitgebreid worden besproken en ingeoefend. Ik ga hier niet mee akkoord, omdat ik tijdens mijn masterproef aanvankelijk aan de slag ging gaan met focusgroepen, iets waar nu in het groepswerk over gesproken wordt. Tevens voerde ik bureauonderzoek uit, iets dat in het handboek van de verantwoordelijke lesgever eveneens uitgebreid aan bod komt. Verder was de reden dat ik aanhaalde dat er een verwevenheid is met het criminologisch onderzoek, dat mijn vrijstellingsaanvraag aanvankelijk door de curriculumcommissie geweigerd werd omdat men van mening was dat de inhoud en de eindcompetenties van de opleidingsonderdelen waarvoor ik reeds een credit behaalde, onvoldoende overeenstemmen met de inhoud van het vak 'Onderzoeksontwerp in de criminologie'. De focus zou volgens de curriculumcommissie niet op criminologisch onderzoek liggen. Mijn masterproef toonde echter aan dat de verwevenheid met de criminologie in mijn onderzoek dermate groot was, dat ik niet akkoord ga met deze redenering.

De beroepscommissie gaf aan dat ik het tegendeel niet aantoon, dat ik niet verduidelijk hoe ik mijn masterproefonderzoek heb gevoerd en hoe ik het onderwerp specifiek heb benaderd. Ik moet toegeven dat ik dit niet gedaan heb, doch dit was omdat ik van mening was dat mijn masterproef wel degelijk openbaar beschikbaar was. Bij deze dien ik dan ook mijn Masterproef I en Masterproef II in als bijlagen (cfr. bijlagen 5 en 6, via mail ingevoegd). Mijn onderzoeks vragen zouden als volgt zijn:

- 1) Welke van de mechanismen volgens Farrington et al. (2001) zijn intergeneratieel aanwezig bij geïnterneerden?
- 2) Welke geslachtsverschillen zijn er vast te stellen op de eerder beschreven en onderzochte mechanismen?
- 3) Is psychische kwetsbaarheid intergeneratieel aanwezig?
- 4) Welke relatie speelt tussen psychische kwetsbaarheid en de verscheidene mechanismen en/of factoren?
- 5) Wat is de relatie tussen psychische elementen en gepleegde feiten?
- 6) Hoe worden prominent aanwezige mechanismen en/of factoren door geïnterneerden ervaren?

Omwille van COVID-19 werden vragen 4 t.e.m. 6 niet langer geïncludeerd in het onderzoek om het risico op besmetting voor de participanten en mijzelf tot een minimum te beperken. Het onderzoek verkent de interneringsmaatregel en gaat in op de intergeneratiele cyclus van depravatie zoals omschreven door Farrington et al. (2001; cfr. bijlage 6, via mail ingevoegd). Deze Britse criminoloog had immers zes mechanismen omschreven die de overdracht van delinquentie zouden kunnen verklaren. Verder stond ik stil bij verschillen in sekse, daar het plegen van feiten meer prevalent blijkt te zijn bij mannen en hun kinderen daarom meer risico kunnen lopen op intergeneratiele overdracht. Het onderzoek van Farrington werd bij veroordeelde gedetineerden gevoerd. Ik bestudeerde daarom deze zes mechanismen bij een interneringspopulatie, nl. in Sint-Jan Baptist te Zelzate, waar ik door criminologe dr. [L.C.] begeleid werd. Mijn literatuuronderzoek bestaat uit een uitgebreide verkenning van onderzoek van deze zes mechanismen bij veroordeelde gedetineerden. De mechanismen waren:

- 1) Een cyclus van depravatie
- 2) Partnerkeuze (assortative mating)
- 3) Directe en wederzijdse familiale beïnvloeding
- 4) Beïnvloeding door omgevingsmechanismen
- 5) Een genetische kwetsbaarheid
- 6) Politiële en/of justitiële bias

Na deze literatuurstudie omtrent deze zes mechanismen bij veroordeelde gedetineerden, ging ik na of er een overlap bestond, m.a.w. of deze mechanismen ook in onderzoek naar geïnterneerden aan bod kwamen. Hierna maakte ik een vergelijkend schema hierover op. Gezien de wettelijke vereisten om een interneringsmaatregel op te leggen, had ik eveneens aandacht voor psychische kwetsbaarheid (en diens intergeneratiele overdracht). Voor de dossieranalyse bestudeerde ik de gegevens van 40 geïnterneerde vrouwen, waarbij 40 mannelijke participanten hieraan gematched werden.

De onderzoeksvragen werden door middel van de dossiers van de participanten in PC Sint-Jan-Baptist beantwoord, waarbij enigszins aangesloten werd bij het onderzoek van Cappon et al. (2018; cfr. bijlage 6, via mail ingevoegd). De verzamelde data van diens onderzoek werden immers ook voor mijn masterproef aangewend, met name de ingevulde codeerbestanden van de vrouwelijke participanten. Deze bestanden werden voor dit onderzoek ook (gepseudonimiseerd) ingevuld voor de mannelijke participanten. Verder stelde ik zelf een kader op om gegevens over de mechanismen te verzamelen. Dit kader baseerde ik op de inzichten die ik uit mijn literatuuronderzoek verkreeg. De gegevens werden verkregen door de codeerbestanden, de papieren dossiers en/of elektronische patiëntendossiers.

In de dossiers van de geïnterneerde personen of indexpersonen (2de generatie of G2), keek ik systematisch of diverse aspecten van de mechanismen aanwezig zijn bij hun ouders (1ste generatie of G1) en bij hun kinderen indien die aanwezig waren (3de generatie, G3). Het kader dat ik ontwikkelde was tevens voldoende robuust om aan grootschalig kwantitatief onderzoek te doen indien de dossiers met *artificial intelligence* geanalyseerd zouden worden. Voor de codering werd de codeerlijst van het forensisch psychiatrisch onderzoeksdepartement van PC Sint-Jan-Baptist gehanteerd, die gebaseerd is op de codeerlijst van [V.d.V.], hoofd van de onderzoeksafdeling De Forensische Zorgspecialisten. De statistische analyse gebeurde via SPSS.

Er werd sociodemografische informatie verzameld, met name informatie over geslacht, leeftijd, opnameleeftijd, klinische informatie (psychopathologische diagnoses, AS I en AS II stoornissen), forensische informatie (indexdelicten, eerder delict). Hierbij werd tevens een verschil gemaakt tussen mannen en vrouwen. Verder werden de onderzoeksvragen beantwoord.

In mijn masterproef kwamen zaken aan bod zoals gezien in het criminologische vak Etiologische criminologie, met name parental monitoring, het herkennen van probleemgedrag en passend reageren. Daarom is er een verwevenheid met de grote determinanten van lage zelfcontrole die volgens criminologen Gottfredson en Hirschi leiden tot een lage sociale binding. Ook wordt melding gemaakt van deviantie ouders, het ontbreken van hechting, middelengebruik en regelovertredend gedrag zoals gezien in de controletheorieën. Ook de sociale leertheorie komt aan bod in mijn literatuurstudie. Er komen met andere woorden zaken aan bod in mijn literatuurstudie, alsook belangrijke variabelen in mijn onderzoek die ook in de criminologie als belangrijk aanzien worden in potentiële verklaringen van crimineel gedrag. Ook werd in het vak ‘Inleiding tot de criminologie’ het concept ‘feministische criminologie’ aangehaald, waarbij stilgestaan werd bij hoe vroeger weinig onderzoek werd gedaan naar vrouwen en criminaliteit. Echter dankzij het onderzoek van onderzoekers zoals Cappon en de Vogel, heb ik hier in mijn onderzoek wel aandacht voor gehad. Dit is intussen weliswaar meer onderzocht.

De beroepscommissie geeft aan dat ik verwijst naar onderzoek dat door andere studenten gevoerd is, maar dat, voor zover dat al iets kan zeggen over mijn onderzoek, zij niet kunnen verifiëren daar ik niet verduidelijkte over welke studenten het ging en ik geen relevante stukken toevoegde aan mijn dossier. Ik ben van mening dat het gegeven dat de verwevenheid van mijn onderzoek, gezien de sterke multidisciplinaire tendens die er tegenwoordig nu eenmaal is in het onderzoeksgebied, met het onderzoek van studenten criminologie zeer zeker iets kan zeggen over mijn onderzoek. Het lijkt me namelijk vreemd dat er volgens de beroepscommissie onvoldoende focus is op criminologisch

onderzoek, wanneer de studenten waar ik het over had onderzoek leverden dat qua thematiek zeer sterk verweven was met het mijne. De reden dat ik hun namen niet gaf en geen relevante stukken indiende, was dat ik hun privacy wenste te respecteren. Intussen heb ik echter hun toestemming gevraagd en mag ik dus aangeven dat het gaat om studenten [V.P.] en [M.V.B.]. Ik mag van [hen] hun respectievelijke master- en bachelorproef mee indienen (cfr. bijlage 3 en 4, via mail ingevoegd).

[V.P.], master Criminologische Wetenschappen, hield haar onderzoek over geïnterneerde mannen en vrouwen. Zij ging na wat de voordelen, nadelen en risico's zijn van een gemengde behandeling van geïnterneerde personen in verhouding tot de behandeling van een louter mannelijke of vrouwelijke populatie. Haar kwalitatief onderzoek betrof semigestructureerde interviews. [V.P.] geeft aan dat zowel een gemengde als een gescheiden behandeling voordelen heeft. Tegelijkertijd is een gemengde behandeling geschikter om leerkansen te creëren en een representatieve afspiegeling van de maatschappij te bekomen. Hierbij is een mogelijk nadeel van een gemengde behandeling dat relaties gevormd worden tussen geïnterneerden, waardoor de behandeling uit het oog verloren wordt. Bovendien is een nog groter risico van een gemengde behandeling de kans op hernieuwd slachtofferschap van vrouwelijke geïnterneerden.

Opvallend in dit licht zijn de implicaties die ik in mijn eigen masterproef aanhaalde voor de praktijk. Zo geef ik aan dat binnen mijn steekproef meer dan de helft van de vrouwelijke geïnterneerden een relatie heeft/had met een partner die delinquent gedrag stelt. Hierbij kaartte ik aan dat de behandelingsprogramma's van vrouwelijke geïnterneerden daarom de ontwikkeling van vaardigheden, noodzakelijk voor gezonde interpersoonlijke relaties, dienen te faciliteren (Lewis, 2006), waarbij dergelijke begeleiding des te belangrijk is wanneer vrouwelijke geïnterneerden een relatie aangaan met een medebewoner. Ik geef hieromtrent aan dat het begeleidend team voldoende dient te reflecteren over de manier waarop het koppel ondersteund kan worden, met vrijwaring van hun individueel herstelproces binnen het leefklimaat.

[V.P.] stond tevens uitgebreid stil bij de interneringsmaatregel. Hoewel ik dit aanvankelijk ook deed, diende ik mijn maximum toegelaten woorden in te korten en bevatte deze uitleg uiteindelijk slechts 2 alinea's in mijn thesis. In mijn literatuurstudie in Masterproef I (cfr. bijlage 5, via mail ingevoegd) sprak ik nog uitgebreider over deze maatregel. [V.P.] haalt tevens de FAM aan (cfr. bijlage 3, via mail ingevoegd), waar ik ook oog voor had (cfr. Codeerbestand, risicotaxatie in Masterproef II, bijlage 6, via mail ingevoegd). Ze staat net als ik stil bij het verschil in geslacht op vlak van indexdelicten en diagnostisch profiel.

[M.V.B.] werkte samen met mij aan dezelfde dataset. Ook zij verzamelde dezelfde sociodemografische gegevens als ik (cfr. codeerlijst bijlage 4, via mail ingevoegd). Haar onderzoek betrof een dossierstudie naar vrouwelijke geïnterneerden, met name het verkennen van de kenmerken van geïnterneerde vrouwen in PC Sint-Jan Baptist op vlak van sociodemografie, delict(geschiedenis), psychiatrie en verblijf- en testgegevens. Hierbij ging zij na waarin de vrouwen (ooit) opgenomen op een medium security verschillen met vrouwen (ooit) opgenomen op een high security. Ook ik maakte een vergelijking, zij het tussen mannen en vrouwen in PC Sint-Jan Baptist. Tevens verzamelden we exact dezelfde gegevens, met uitzondering van het feit dat ik eveneens data verzamelde van G1 en G3, evenals data van geïnterneerde mannen. Ook zij stond stil bij zaken zoals seksueel misbruik als volwassene, seksueel misbruik als kind,

lichamelijke mishandeling als volwassene, lichamelijke mishandeling als kind, indexdelicten, eerdere delicten, diagnoses, middelenmisbruik, victimisatie of trauma tijdens de kindertijd dan wel na de kindertijd, problematische opvoedingssituatie, psychiatrische problematiek bij de vader, partner delinquent op moment van indexdelict...

De institutionele beroepscommissie gaf tevens aan dat ik niet aantoon de eindcompetenties van het vak ‘Onderzoeksontwerp in de criminologie’ op een andere wijze behaald te hebben.

In de ECTS-fiche wordt het vak als volgt gesitueerd:

“Dit opleidingsonderdeel heeft tot algemeen doel studenten te brengen tot een meer gevorderd niveau van kennis en competenties dat noodzakelijk is voor de zelfstandige beoefening van de multi- en interdisciplinaire (empirische) studie van deviantie- en criminaliteitsfenomenen en de individuele en maatschappelijke reactie daarop. In het kader van dit opleidingsonderdeel wordt de nadruk gelegd op de verdere ontwikkeling van een (empirische) onderzoeksattitude bij de studenten. In het bijzonder betekent dit het bieden van ondersteuning bij het zelfstandig opzetten en uitvoeren van een eigen empirisch onderzoek en het bieden van ondersteuning bij het uitwerken van het verband tussen theorie en eigen onderzoek in het kader van de masterproef. Het opleidingsonderdeel is opgebouwd volgens de fasen die men bij het verrichten van wetenschappelijk onderzoek moet doorlopen, namelijk: het ontwikkelen van onderzoeks vragen (met inbegrip van het uitvoeren van een literatuurstudie), het opstellen van een onderzoeksdesign en het verzamelen van de data, het analyseren van de data, de rapportage van het onderzoek en de valorisering. Verder komen ook de ethische en deontologische aspecten van onderzoek aan bod.”

Uit bovenstaande argumenten die ik reeds aanhaalde, met in het bijzonder het gegeven dat ik uitvoerig stilstond bij al deze aspecten door middel van de opdrachten van het vak Integratieseminarie, alsook Masterproef I en Masterproef II, wens ik alsnog mee te geven dat ik van mening ben wel degelijk de nodige competenties daartoe reeds verworven te hebben. Mijn masterproef ging daarenboven over de studie van criminaliteitsfenomenen, met name internering, de verschillen in geslacht bij criminale feiten, alsook de overdracht van criminaliteit en de mechanismen die daarbij spelen.

De inhoud van het vak wordt als volgt omschreven:

“In een eerste deel wordt achtereenvolgens ingegaan op de diverse stappen die bij de voorbereiding en de uitvoering van een (criminologisch relevant) onderzoeksproject moeten worden gezet. Het ontwerp van een onderzoek omvat het conceptuele ontwerp (wat men in en met het onderzoek wil bereiken) en het technische ontwerp (hoe men dit denkt te bereiken). Achtereenvolgens worden de volgende onderdelen besproken:

- Het projectkader en de doelstelling van een onderzoek;
- Het onderzoeksmodel;
- Het formuleren van onderzoeks vragen;
- Het afbakenen van begrippen en operationalisering;
- Het kiezen van onderzoeksstrategieën;
- Het bepalen van de soorten onderzoeksgegevens;

- De onderzoeksplanning;
- De rapportage van onderzoeksbevindingen.

In een tweede deel passen we de kennis opgedaan in het eerste deel concreet toe. We hebben hierbij onder andere aandacht voor goede en slechte praktijken in het technische ontwerp, kwalitatieve en kwantitatieve methoden, ethische aspecten van onderzoek en het creëren van impact.”

Ook hierbij wens ik op basis van de voorgaande aangehaalde argumenten mede te geven dat ik naar mijn mening reeds uitgebreid in contact gekomen ben met bovenstaande zaken binnen de verscheidene vakken, mijn masterproefonderzoek, alsook het vak Integratieseminarie.

Het vak streeft de volgende eindcompetenties na:

- “1. Zelfstandig bestaande onderzoeken beoordelen op de daarin gebruikte metatheoretische benadering.
2. Zelfstandig - en gebruikmakend van theoretische inzichten, een ruimere visie op de maatschappelijke werkelijkheid en kennis over criminologische methoden en technieken - criminologische vraagstellingen formuleren, onderzoeken en oplossen.
3. Zelfstandig afwegingen maken over welke methode of benadering het meest geschikt is om een zorgvuldig geformuleerde probleemstelling te onderzoeken.
4. De maatschappelijke rol van wetenschappelijk onderzoek en de relevantie van criminologisch onderzoek en van de daarmee samenhangende ethische, culturele en juridische vraagstukken onderkennen.
5. Een kritisch-wetenschappelijke houding hebben tegenover bestaand wetenschappelijk onderzoek binnen het domein van de criminologische wetenschappen om het op zijn kwaliteit te kunnen beoordelen en om hem/haar in staat te stellen zelf een - qua doelstelling beperkt eigen onderzoek te verrichten.
6. De waarden en plichten onderkennen waarop wetenschappelijke onderzoekers hun wetenschappelijk werk grondvesten.
7. Het belang zien van een kwalitatief hoogstaande manier van uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek.
8. Vanuit een visie op theorie en onderzoek criminaliteits- en deviantiefenomenen en reacties daarop kritisch analyseren.”

De beroepscommissie geeft aan dat uit de ECTS-fiche blijkt dat het vak sterk inzoomt op het criminologisch onderzoek en de eigenheid daarvan.

Ik wens hierbij aan te halen dat de eerste competentie naar mijn mening niet louter op de criminologie gestoeld lijkt. De tweede competentie verwijst naar het formuleren van criminologische vraagstellingen, waarbij onder meer gebruik gemaakt wordt van theoretische inzichten. Hoewel hier niet concreet criminologische inzichten aangegeven worden, wens ik er op te wijzen dat mijn masterproefonderzoek gestoeld is op de criminologische theorie van Farrington. Tevens wordt melding gemaakt van kennis over criminologische methoden en technieken; hierop wens ik aan te kaarten dat gezien bureauonderzoek en focusgroepen eveneens in het handboek ‘Onderzoeksontwerp in de criminologie’ aangehaald worden, ik dus dan ook kennis had van criminologische methoden en technieken toen ik mijn masterproef maakte. Daarenboven werd ik ondersteund door mijn masterproefbegeleidster, criminologe dr. [L.C.]. Gezien haar expertise ga ik ervan uit dat de criminologische methoden niet meteen weg te denken zijn

uit mijn onderzoek. De derde competentie gaat tevens niet louter over criminologisch onderzoek. Gezien opdracht 2 van het vak Integratieseminarie (cfr. bijlagen 11 en 12, via mail ingevoegd) diende ik zelfstandig afwegingen te maken over de probleemstelling en de wijze waarop ik hiermee aan de slag kon gaan op vlak van methodologieën (cfr. bijlagen 13 t.e.m. 19, via mail ingevoegd). Zeker tijdens mijn masterproef diende ik hier zelfstandig mee aan de slag te gaan. De vierde competentie betreft het onderkennen van de maatschappelijke rol van wetenschappelijk onderzoek en de relevantie van criminologisch onderzoek en van de daarmee samenhangende ethische, culturele en juridische vraagstukken. Bij deze verwijst ik naar enkele stukken uit mijn masterproef, ter illustratie dat ik wel degelijk stil sta bij de maatschappelijke rol van wetenschappelijk onderzoek, de relevantie van criminologisch onderzoek en de daarmee samenhangende vraagstukken:

“It’s not about whether or not we feel sorry for the individual. But rather that maybe he didn’t have the ability based on his upbringing... This is someone who was a victim himself in many ways... It’s not that his background made him kill anyone. It’s not that anyone who has this background absolutely will kill someone. But they’re imminently more likely... They’re closer to the edge, if you will, and some of them fall over the edge. He fell over the edge. (Gelbort, 2020, 37:16)”

“Wanneer bepaalde gebeurtenissen zich voordoen, rijst soms de vraag “Hoe kon dit gebeuren?”. Familieleden van slachtoffers kunnen teleurgesteld en/of kwaad zijn wanneer zij de geschiedenis van slachtofferschap van de dader ontdekken (Kavanagh, 2020). Zowel familieleden van slachtoffers als van geïnterneerde personen ervaren namelijk dat het systeem gefaald heeft (Kavanagh, 2020; Rowaert, 2018). Wanneer de dader op tijd gepaste hulp had gekregen, konden slachtoffers immers voorkomen worden (Kavanagh, 2020).”

“Bij het stellen van delinquent gedrag lijkt een samenloop van bepaalde intergenerationale risicofactoren en/of mechanismen mee te spelen. Deze intergenerationale cyclus van delinquentie wordt in dit onderzoek daarom nader bestudeerd. Dit zou gestelde delicten mogelijks kunnen helpen voorkomen. Een vergroot inzicht in deze cyclus kan tevens leiden tot een geoptimaliseerde forensische zorg. Dit kan ook positieve implicaties hebben op organisatienniveau. Het centrum waar dit onderzoek plaatsvond, is PC Sint-Jan-Baptist te Zelzate. Geïnterneerde personen ontvangen er de nodige zorg, met het oog op re-integratie. Tot slot zou een daling in gestelde feiten voordelig zijn voor de samenleving in het algemeen.”

“Aangezien geïnterneerden veel meer zijn dan hun interneringsmaatregel, zou ‘personen met een interneringsstatuut’ de meest adequate term zijn. Deze mensen zijn namelijk net als iedereen een volwaardig lid van de samenleving en dienen als dusdanig benaderd te worden. Om pragmatische redenen zal in deze scriptie, tevens een geassocieerde masterproef, echter gesproken worden over ‘geïnterneerden’.”

“Meer dan de helft van de G2-vrouwen (66.7%) kreeg na de kindertijd ooit te maken met victimisatie of trauma. Dit werd bij 14.3% van de G2-mannen geobserveerd. Dit verschil kan te maken hebben met een onderrapportage, mogelijks verbonden met genderstereotiepen in de samenleving. Zo kaartten participanten in het onderzoek van Donne et al. (2017) aan dat traditionele gendernormen mannen

aanmoedigt zich sterk voor te doen, met als gevolg dat zij barrières kunnen ervaren in het spreken over traumatische ervaringen zoals slachtofferschap van seksueel geweld.”

“Verder kan het Westers denkkader een invloed hebben gehad bij de verwerking van de data. Zo waren zaken zoals uithuwelijking in de ingevulde codeerbestanden (...) reeds aangeduid als ‘traumatische ervaringen’. Deze gegevens werden verder opgenomen in het schema ‘Mechanismen per generatie’ (...).”

“Daar een samenloop van bepaalde intergenerationale risicofactoren en geslachtsverschillen een rol lijken te spelen bij het al dan niet stellen van delinquent gedrag, is het belangrijk dat mogelijke mechanismen nader bestudeerd worden. Het vergroten van het inzicht in de intergenerationale overdracht, brengt de wetenschappelijke wereld dichter bij de preventie van delictgedrag. Bovendien begunstigt een beter begrip van de transmissie de organisatie van geoptimaliseerde forensische zorg. Tot slot kan vervolgonderzoek een bijdrage leveren in het trachten doorbreken van de intergenerationale cyclus van delinquentie.”

De vijfde competentie omvat de ontwikkeling van een kritisch-wetenschappelijke houding tegenover bestaand wetenschappelijk onderzoek binnen het domein van de criminologische wetenschappen. Ik heb het onderzoek van Farrington bij dr. [L.C.] en Prof. dr. [S.V.] aangehaald en zij beaamden dat dit een goede onderzoeksopzet zou zijn voor mijn onderzoek om vanuit diens mechanismen aan de slag te gaan. Het leidde ertoe dat ik mijn eigen onderzoek kon verrichten, met uiteraard een kritisch-wetenschappelijke, reflectieve houding ten aanzien van de wijze van gegevensverzameling, ten aanzien van het gegeven dat sommige bronnen reeds verouderd zijn e.d.

De zesde competentie betreft het onderkennen van de waarden en plichten waarop wetenschappelijke onderzoekers hun wetenschappelijk werk grondvesten. Het invullen van mijn Data Management Plan bood me zeer concreet inzicht in het belang van een goede en zorgvuldige ethische, wetenschappelijke houding. Er kroop veel werk in het pseudonimiseren en het veelvuldig nagaan dat alles correct verlopen is. Het is immers onder meer onze plicht de privacy van participanten stevast te respecteren en te vrijwaren.

De zevende competentie betreft het inzien van het belang van een kwalitatief hoogstaande manier van uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek. Gezien ik reeds 5 jaar statistiek achter de rug heb (namelijk Statistiek I, Statistiek II, Onderzoeksmethoden I, Onderzoeksmethoden II, Masterproef II), alsook kritische feedback kreeg in het vak Integratieseminarie over de wijze waarop goede bronvermeldingen dienen te gebeuren, ben ik van mening dat ik het belang hiervan intussen zeer zeker zie.

De achtste competentie bewerkstelligde ik eveneens door middel van mijn masterproef. Vanuit de visie van onder meer Farrington bestudeerde ik het criminaliteitsfenomeen van intergenerationale overdracht van criminaliteit bij personen die geïnterneerd waren. Mijn literatuuronderzoek betekende dat ik uitgebreid artikels omtrent onderzoek inzake veroordeelde gedetineerden diende door te nemen, alsook artikels omtrent onderzoek inzake geïnterneerden. Dat betekende dan ook dat ik over onderzoekers las die naar elkaar refereerden, zaken bevestigden of net niet erkenden. Dit maakte dat ikzelf een kritische blik ontwikkelde ten aanzien van onderzoeksartikels en ten aanzien van de diverse

theorieën omtrent criminaliteit. Tevens wens ik er nog op te duiden dat het vak Etiologische criminologie in mijn huidige richting uitgebreid stilstaat bij een kritische verkenning van diverse criminologische theorieën, waarbij ik de meeste theorieën ook herken van mijn eigen snuisteren in de literatuur ter voorbereiding van mijn literatuuronderzoek.”

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij (enkele voetnoten zijn weggelaten):

“[...]

Verzoekster betwist de beslissing van de institutionele beroepscommissie. Verzoekster geeft daarbij uitgebreid bijkomende toelichting bij het waarom dat ze van mening is dat ze wel degelijk de eindcompetenties van het litigieuze vak beheerst. Ze gaat daarbij dieper in op de inhoud van de vakken die ze volgde in haar opleiding pedagogische wetenschappen, en op haar masterproefonderzoek. Ze voegt bij haar beroep ook talrijke stukken die ze niet eerder bezorgde aan de institutionele beroepscommissie.

Verzoekster verwacht blijkbaar van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen dat deze haar vrijstellingsaanvraag opnieuw beoordeelt aan de hand van de bijkomende informatie die ze aan haar extern beroep heeft toegevoegd. Dit behoort evenwel niet tot de rechtsmacht van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen. De Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen kan enkel onderzoeken of de institutionele beroepscommissie de vrijstellingsaanvraag al dan niet op regelmatige wijze heeft afgewezen, en kan in ontkennend geval de beslissing van de institutionele beroepscommissie vernietigen waarna de institutionele beroepscommissie de vrijstellingsaanvraag opnieuw zal moeten onderzoeken.

Verwerende partij wijst vervolgens ook op artikel II.294, §2, in fine van de Codex Hoger Onderwijs dat stelt:

“De student kan in de procedure voor de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen geen nieuwe bezwaren aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde.”

Het is vaste rechtspraak van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen dat dit decretale voorschrift mutatis mutandis ook van toepassing is op de overtuigingsstukken die een verzoekende partij aanwendt. Ook die moeten dus, in beginsel, aan de interne beroepsinstantie zijn voorgelegd en kunnen, behoudens uitzonderlijke omstandigheden, niet in de procedure voor de Raad voor het eerst worden aangevoerd.

De bijkomende stukken die verzoekster thans indient voor de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen maar die niet werden ingediend voor de institutionele beroepscommissie, moeten derhalve uit de debatten worden geweerd.

De studente gaat vooreerst dieper in op de reden aangegeven door de lesgever, dat het litigieuze vak veel aandacht besteedt aan innovatieve methoden en technieken. Ze is van

mening dat ze niet onvertrouwd is met die methoden en technieken en verwijst daarvoor naar de vakken die ze eerder volgde.

Het is verwerende partij niet duidelijk welke onregelmatigheid verzoekster aldus meent te ontwaren in de bestreden beslissing, maar ze neemt aan dat verzoekster aldus blijkbaar wenst aan te geven dat de bestreden beslissing onredelijk is omdat onvoldoende rekening wordt gehouden met haar voorkennis.

Verwerende partij stelt vooreerst vast dat deze toelichting nieuw is en niet werd voorgelegd aan de institutionele beroepscommissie, hoewel verzoekster dat wel had kunnen doen. Ze kende op dat ogenblik weliswaar nog niet het nieuwe advies van de lesgever, ze beschikte wel over het cursusmateriaal van het betrokken vak en wist dus welke items er allemaal aan bod kwamen, zodat niets haar kon beletten om ook reeds voor de curriculumcommissie en vervolgens voor de institutionele beroepscommissie meer in detail aan te geven hoe en in welke mate ze de behandelde leerstof al in andere vakken had gezien. Verzoekster kan verwerende partij moeilijk verwijten geen rekening te hebben gehouden met informatie omtrent haar voorkennis als ze die informatie niet ook met de institutionele beroepscommissie heeft gedeeld.

In haar betoog toont verzoekster vervolgens niet aan dat ze in haar vooropleiding inderdaad ook de innovatieve methoden aangereikt kreeg die in het vak ‘onderzoeksontwerp in de criminologie’ worden behandeld en al zeker niet dat ze met die methoden leerde werken in een criminologische context.

Verzoekster suggereert bij dat alles nog dat die innovatieve methoden maar beperkt aan bod zouden komen in het litigieuze vak en stelt dat het stuk betreffende ‘methoden en technieken’ in het handboek ‘onderzoeksontwerp in de criminologie’ van de verantwoordelijk lesgever maar een halve bladzijde zou uitmaken en voor het overige wordt verwezen naar overzichten in andere vakken die verzoekster niet dient te volgen in de verkorte bachelor.

Verzoekster verliest hierbij evenwel uit het oog dat de leerstof méér is dan enkel wat in het handboek van prof. [H.] is opgenomen. Verwerende partij kan enkel vaststellen dat uit het lesoverzicht alvast blijkt dat er al minstens twee colleges van 3 uur werden gewijd aan innovatieve onderzoeksmethoden in de criminologie, en dat uit de ppt-presentatie van die colleges blijkt dat zeer uitgebreid is ingegaan op die innovatieve methodes, bovendien specifiek in een criminologische context. De medelesgever (prof. dr. [C.C.]), die één van deze colleges voor haar rekening nam, heeft bovendien ook een reader ter beschikking gesteld van de studenten, die uiteraard ook tot de leerstof behoort. Ook die reader bevat heel wat bijkomende informatie over innovatieve onderzoeksmethoden.

Verwerende partij wijst er bovendien nog op dat het litigieuze vak deel uitmaakt van een leerlijn methodologie in de opleiding criminologische wetenschappen, en in die leerlijn volgt op de door verzoekster genoemde vakken ‘kwalitatieve criminologische methoden en technieken’ en ‘kwantitatieve criminologische methoden en technieken’, die in het modeltraject in het tweede deliberatiepakket zijn opgenomen. Het litigieuze vak, dat in de derde bachelor is opgenomen, bouwt verder op de aldaar verworven kennis en vaardigheden. Het eerste argument is onontvankelijk, minstens ongegrond.

Verzoekster gaat vervolgens dieper in op de opmerking van de betrokken lesgever waarin hij stelt dat het ontwerpen van een wetenschappelijk onderzoek zeer praktisch ingeoefend wordt via het maken van een groepswerk.

Ook hier is het verwerende partij niet duidelijk waar verzoekster met haar betoog naartoe wil, en gaat zij ervan uit dat verzoekster ook hier de institutionele beroepscommissie verwijt een onredelijke beslissing te hebben genomen.

Ook hier dient verwerende partij evenwel andermaal vast te stellen dat het betoog van verzoekster nieuw is en de argumenten die ze ter zake aanhaalt niet werden voorgelegd aan de institutionele beroepscommissie. De lesgever doet hier niets meer dan parafraseren van wat reeds in de studiefiche staat en de informatie die de lesgever hier geeft, is zeker niet nieuw, zodat niets verzoekster kon beletten om hierop reeds dieper in te gaan in de fase van intern beroep.

Bovendien stelt verwerende partij vast dat verzoekster met haar betoog dan wel duidelijk maakt dat ze eerder al onderzoeksmethoden en het ontwerpen van een wetenschappelijk onderzoek ingeoefend kreeg, maar niet dat daarbij de methoden aan bod kwamen die in het litigieuze vak werden gezien, noch dat ze ook vertrouwd werd gemaakt met het opzetten van een typisch criminologisch onderzoek.

Verzoekster stelt vervolgens dat ze het niet eens is met de bemerking van de institutionele beroepscommissie waarbij wordt gewezen op de eigen invalshoek van het vak. Ze is immers van mening dat ze dan ook geen vrijstelling zou kunnen krijgen voor andere vakken, maar wijst erop dat ze wel een vrijstelling kreeg voor de bachelorproef, waarvan ze vermoed dat die ook specifiek vanuit de criminologie is. Het klopt inderdaad dat verzoekster het vak ‘bachelorproef’ niet moet volgen. Ze kreeg voor dit vak een vrijstelling op basis van de credit die ze had verworven voor het vak ‘masterproef II’ binnen de opleiding tot master pedagogische wetenschappen.

Het klopt ook dat ook het vak bachelorproef uiteraard een criminologische inslag heeft. De curriculumcommissie heeft evenwel gemeend dat een vrijstelling voor dit vak wel gegeven kon worden, omdat dit vak opgevat is als een eerste stap in de masterproef. In dit vak wordt de probleemstelling en de daaruit volgende doelstelling van wat de student wil onderzoeken in de masterproef beschreven en wordt een grondige literatuurstudie beoogd van het (theoretisch en/of empirisch) onderzoek dat bestaat over het onderwerp waarin de student zich verder wenst te verdiepen gedurende de masterproef. In het vak bachelorproef worden meer generieke competenties getoetst en is de band met het criminologisch onderzoek minder bepalend voor het verwerven van de eindcompetenties ervan. Dat een student deze competenties ook in voldoende mate heeft verworven specifiek binnen de context van het criminologisch onderzoek, kan de student vervolgens voldoende bewijzen door ook succesvol het vak ‘masterproef’ te volgen. Dat verzoekster vooralsnog niet aantoonde over dergelijke competenties te beschikken in een specifieke criminologische context achtte de curriculumcommissie dan ook niet dermate van belang dat een vrijstelling diende te worden geweigerd.

Verwerende partij benadrukt bij dat alles bovendien dat de vrijstelling voor het litigieuze vak niet uitsluitend werd geweigerd op grond dat de vakken op basis waarvan verzoekster de vrijstelling vroeg onvoldoende zouden inzoomen op het criminologisch onderzoek, maar ook omdat er onvoldoende equivalentie was naar de inhoud van het vak toe, en verzoekster onder meer ook niet aantoonde het brede pallet aan innovatieve methoden en technieken die nuttig (kunnen) zijn voor criminologisch onderzoek te hebben behandeld en daar de nodige kennis en vaardigheden in te hebben verworven.

Verzoekster is vervolgens niet akkoord met de opmerking van de institutionele beroepscommissie dat het feit dat het onderzoeksthema van haar masterproef relevant is voor criminologisch onderzoek niet *ipso facto* betekent dat dit thema dan ook vanuit een criminologische invalshoek werd behandeld en dat daarbij ook de specifieke

criminologische onderzoeksmethoden werden gehanteerd die in het vak ‘onderzoeksontwerp in de criminologie’ uitgebreid aan bod komen. Ze stelt in dat verband dat de verwevenheid met de criminologie in haar onderzoek dermate groot was dat ze niet akkoord gaat met deze redenering. Ze merkt ter zake nog correct op dat de institutionele beroepscommissie aangaf dat ze het tegendeel niet aantoonde en niet verduidelijkte hoe ze haar masterproefonderzoek had gevoerd en hoe ze haar onderwerp specifiek had benaderd, en geeft toe dat ze dat inderdaad niet heeft gedaan. In de volgende pagina’s van haar extern beroepschrift licht ze vervolgens uitgebreid toe hoe ze haar masterproefonderzoek heeft gevoerd, en gaat ze ook dieper in op het onderzoek dat door de andere studenten is gevoerd waarnaar ze had verwezen in haar intern beroep maar waarover ze in dat intern beroep geen details gaf.

Verwerende partij kan enkel vaststellen dat deze informatie niet voorlag in de fase van intern beroep hoewel niets verzoekster had kunnen beletten om ook dan reeds de nodige informatie ter beschikking te stellen omtrent haar masterproefonderzoek. Haar argumenten zijn op dat punt dan ook kennelijk onontvankelijk.

Verzoekster gaat tenslotte nog dieper in op de verschillende eindcompetenties die met het litigieuze vak worden nagestreefd, waarvan zij meent dat ze die wel heeft behaald. Ook hier weer verwijst ze veelvuldig naar haar masterproef. Verwerende partij dient echter opnieuw vast te stellen dat ze deze argumenten niet eerder naar voor bracht hoewel ze dat wel had gekund, en ook haar masterproef niet bezorgde aan de institutionele beroepscommissie zodat de institutionele beroepscommissie ook niet zelf kon onderzoeken of ze met haar masterproef aantoonde de competenties van het litigieuze vak in voldoende mate te hebben behaald dat een vrijstelling aan de orde was.”

Verzoekster zet in haar wederantwoordnota nog uiteen dat het voor haar op grond van de in de bestreden beslissing meegedeelde beroepsmogelijkheid bij de Raad niet duidelijk was dat dit beroep niet tot een (inhoudelijke) herziening van die beslissing zou kunnen leiden, en dat zij – geen advocaat zijnde – aanvankelijk ook niet op de hoogte was van het gegeven dat zij haar bewijsstukken in de interne procedure diende voor te leggen.

Verzoekster stelt zich ook vragen bij een procedure waarin de stukken die verwerende partij voor de Raad neerlegt wél ontvankelijk zouden zijn, terwijl haar eigen stukken niet in aanmerking zouden kunnen worden genomen.

Beoordeling

Voorafgaande bedenkingen

De Raad acht het wenselijk om, in het licht van verzoeksters opmerkingen in haar wederantwoordnota, de principes die de procedure voor de Raad beheersen in herinnering te brengen.

Het is vooreerst de uitdrukkelijke wens van de decreetgever geweest om de effectieve toegang tot de Raad te waarborgen, ook voor partijen die niet door een raadsman worden bijgestaan. In de memorie van toelichting is door de steller van het ontwerp van decreet ‘betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen’ met betrekking tot het aanhangig maken van een beroep bij de Raad toegelicht (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 25*):

“§2. Deze bepaling regelt de wijze waarop een verzoekschrift wordt ingediend. Formalisme wordt daarbij vermeden. Met de organisatie van het college wordt niet zozeer een strikt formele rechtsgang betracht, als wel het bereiken, op een flexibele manier, van een snelle en onderbouwde eindoplossing. Daarom zijn de vormvereisten niet op straffe van onontvankelijkheid voorgeschreven, behoudens indien dit uitdrukkelijk wordt vermeld (bijvoorbeeld de ondertekening van het verzoekschrift), dan wel indien het nalaten van de voorgeschreven vorm de procedurerechten van de tegenpartij zou schenden (hieronder wordt bvb. aangegeven dat het ontbreken van enig middel in het verzoekschrift de onontvankelijkheid van het beroep impliceert).”

Over de middelen die een verzoekende partij tegen de bestreden beslissing kan opwerpen, luidt artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs:

“§2. De beroepen worden ingesteld bij wijze van verzoekschrift, waarin ten minste een feitelijke omschrijving is opgenomen van de ingeroepen bezwaren.”

Daarover heeft de steller van het ontwerp dan weer toegelicht (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 25*):

“Er wordt niet vereist dat het verzoekschrift juridisch omlijnde middelen omvat. Het volstaat dat de verzoekster een eventueel summier doch duidelijk aangegeven onregelmatigheid aanbrengt, zonder dat deze beweerde onregelmatigheid juridisch moet worden gekwalificeerd. Het is evenwel evident dat dergelijk middel niet kan bestaan uit een loutere bewering of mededeling of uit het uiten van twijfel. Het mag duidelijk zijn dat, indien niet wordt voldaan aan deze vereiste, het beroep niet op ontvankelijke wijze kan worden aangenomen. Dit vloeit voort uit de beginselen inzake behoorlijke rechtsbedeling. De rechten van verdediging houden in dat een partij op de hoogte wordt gebracht van de aard en de redenen van de feiten die haar ten laste worden gelegd, wat niet het geval is bij een verzoekschrift dat niet de redenen van het beroep (hoe summier omschreven ook) doet kennen.”

Het past om, in het licht van deze bepalingen, te verduidelijken welke argumenten en stukken in een procedure voor de Raad dienstig kunnen worden aangewend.

Wat de ‘middelen’ betreft, luidt artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs dat een verzoekende partij in de procedure voor de Raad geen nieuwe bezwaren kan aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde.

Ofschoon dit voorschrift zich niet uitdrukkelijk uitspreekt over het aanwenden van nieuwe overtuigingsstukken, is de Raad – zoals eerder reeds is overwogen (zie bv. R.Stvb. 4 november 2020, nr. 6.058; R.Stvb. 4 januari 2019, nr. 4.631; R.Stvb. 1 april 2019, nr. 4.845) – van oordeel dat eenzelfde redenering zich opdringt.

Zoals hieronder nog nader wordt uiteengezet, is de Raad immers overeenkomstig artikel II.291, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs niet bevoegd om een eigen appreciatie over de titels en verdiensten van de verzoekende partij uit te spreken. Dit heeft tot gevolg dat de Raad onmogelijk kan oordelen of het bevoegde orgaan van de hogeronderwijsinstelling de materiële motiveringsplicht heeft nageleefd en bij de beoordeling van alle elementen in het dossier binnen de grenzen van de redelijkheid en de evenredigheid is gebleven, wanneer de Raad die beoordeling zou moeten maken op grond van argumenten of stukken die aan dat orgaan nooit werden voorgelegd en waarop het derhalve bij het tot stand komen van de bestreden beslissing geen acht heeft kunnen slaan. Deze regel lijdt, ook wat de stukken betreft, enkel uitzondering in het evidentgeval van stukken waarvan de verzoekende partij op het ogenblik van het instellen van het intern beroep geen kennis had, waarvan zij aantoont dat zij ze niet eerder kon verkrijgen, of waarvan de verzoekende partij aannemelijk maakt dat zij binnen de grenzen van de redelijkheid mocht aannemen dat zij niet moesten worden neergelegd omdat zij slaan op feiten waarvan niet kon worden vermoed dat zij zouden worden betwist.

Dat een verzoekende partij geen bijstand van een raadsman *c.q.* advocaat geniet en/of zelf niet juridisch is geschoold, kan niet billijken dat aan deze minimale procedurele voorschriften zou worden voorbijgegaan.

Wat de toetsingsbevoegdheid van de Raad betreft, moet worden gewezen op artikel II.291, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs, krachtens hetwelk de Raad “zijn appreciatie betreffende de waarde van een kandidaat niet in de plaats [mag stellen] van die van het bestuur of enig orgaan dat werkt onder de verantwoordelijkheid van het bestuur.”

De Raad is met andere woorden geen orgaan dat met volheid van bevoegdheid de beoordeling van het voorliggende geschil kan overdoen als ware hij zelf een beroepscommissie. De Raad kan, overeenkomstig het eerste lid van het voormelde artikel, enkel nagaan of de bestreden beslissing in overeenstemming is met enerzijds de decretale en reglementaire bepalingen en het onderwijs- en examenreglement, en anderzijds de algemene administratieve beginselen – wat te begrijpen is als de beginselen van behoorlijk bestuur.

In dat licht worden de contouren van het debat, wat de toepassing van het redelijkheids- en het zorgvuldigheidsbeginsel betreft, niet bepaald door de vraag of de Raad een andere, voor verzoekster meer gunstige beslissing redelijkerwijze mogelijk acht, maar wel of de bestreden beslissing dermate onredelijk is dat geen enkele andere normaal en zorgvuldig handelende beroepscommissie in dezelfde omstandigheden tot eenzelfde beslissing zou kunnen komen.

Nog anders gezegd: verzoekster moet er niet van overtuigen dat de door de beroepscommissie gemaakte beoordeling anders luiden *kan*, maar dat zij anders luiden *moet*.

In de mate dat de door verzoekster geformuleerde kritiek ertoe strekt de Raad uit te nodigen om het onderzoek en de beoordeling van de institutionele beroepscommissie over te doen, valt het gevraagde dus buiten ‘s Raads bevoegdheid.

Tot slot sluit de Raad aan bij verzoeksters opmerkingen in haar wederantwoordnota omtrent de volgens haar ongelijke wijze waarop stukken van partijen als onontvankelijk kunnen *c.q.* moeten worden aangemerkt.

Artikel II.298, §1 van de Codex Hoger Onderwijs schrijft met betrekking tot het administratief dossier dat door de verwerende partij moet worden neergelegd het volgende voor:

“§1. Het administratief dossier dat door het bestuur uiterlijk samen met de antwoordnota aan de Raad en aan de verzoekende partij wordt bezorgd, bevat ten minste de volgende stukken:

- 1° een afschrift van de bestreden studievoortgangsbeslissing;
- 2° in voorkomend geval de examenkopij(en) van of het stagerapport van de verzoeker, of het verslag van het bekwaamheidsonderzoek met het oog op de verwerving van een bewijs van bekwaamheid;
- 3° het dossier dat samengesteld is naar aanleiding van het intern beroep, vermeld in artikel II.283, eerste lid, met inbegrip van het verzoekschrift op intern beroep;
- 4° de door het bestuur vastgelegde reglementaire bepalingen die op de bestreden beslissing van toepassing waren, waaronder in elk geval het onderwijs- en examenreglement en in voorkomend geval andere teksten met reglementaire strekking zoals de ECTS-fiche, het stagereglement, de studiegids en het vademecum.”

Dit betekent dat ook stukken die door de interne beroepsinstantie ambtshalve bij haar beoordeling werden betrokken – zelfs indien de verzoekende partij daarvan niet op voorhand op de hoogte was – van het administratief dossier deel dienen uit te maken.

Daarnaast is het een verwerende partij niet verboden om, in het raam van de rechten van verdediging en in repliek op de middelen van de verzoekende partij, aan het dossier stukken toe te voegen die de materiële juistheid van de in de bestreden beslissing opgenomen motieven kunnen staven. Wat een verwerende partij daarentegen niet vermag te doen – en wat verzoekster te dezen overigens ook niet verwijt – is een gebrekkige formele motivering van de bestreden beslissing pogen te herstellen door in de antwoordnota bijkomende motieven aan te voeren.

Van een ongelijkheid tussen partijen is, wat de stukken betreft, geen sprake.

In concreto

Verzoekster betwist niet dat zij in de procedure voor de Raad verschillende stukken bijbrengt die zij niet in de procedure voor de curriculumcommissie en/of de institutionele beroepscommissie heeft aangewend. Het gaat onder meer om de tekst van de eigen masterproef en het onderzoek dat door andere studenten werd gevoerd.

Om de hierboven uiteengezette redenen, kunnen deze stukken in de huidige stand van de procedure niet op ontvankelijke wijze voor het eerst in het debat worden gebracht. De institutionele beroepscommissie heeft met die stukken immers geen rekening kunnen houden,

zodat haar ook niet kan worden verweten dat zij, in het licht van die stukken, een onredelijke beslissing heeft genomen.

Verzoekster kan overigens niet stellen dat zij verschalkt of op verschoonbare wijze onwetend was met betrekking tot de op haar rustende bewijslast. Artikel 29 van het onderwijs- en examenreglement 2021-2022 van verwerende partij luidt met betrekking tot de aanvraag van vrijstellingen immers:

“[...]

§ 1. Wiehouder is van creditbewijzen, van eerder verworven kwalificaties (EVK) of van een bewijs van bekwaamheid op basis van eerder verworven competenties (EVC), kan bij de curriculumcommissie een vrijstelling vragen voor bepaalde opleidingsonderdelen binnen de opleiding waarop het contract betrekking heeft, overeenkomstig de procedure en regels vastgelegd door de facultetsraad. De student dient rekening te houden met de volgende data: [...]

§ 2. [...]

§ 3. Tegen de beslissing die het verlenen van een vrijstelling weigert, kan beroep worden aangetekend bij de Institutionele Beroepscommissie, zoals bepaald in artikel 81. Dit beroep mag geen nieuwe elementen of bewijsstukken bevatten. De beslissing kan bijgevolg enkel op ontvankelijke wijze worden aangevochten op basis van de elementen die voorlagen bij de curriculumcommissie. Het staat de student vrij om desgevallend aan de curriculumcommissie te vragen om de aanvraag te heroverwegen.”

Van de bepalingen van het onderwijs- en examenreglement wordt de student steeds geacht kennis te hebben.

Verzoekster wist derhalve, of behoorde alleszins te weten, dat alle dienstige stukken aan de curriculumcommissie moeten worden voorgelegd en dat zelfs bij het intern beroep geen nieuwe stukken mogen worden gevoegd. Indien verzoekster van oordeel is dat zij aan de hand van bijkomende overtuigingsstukken de curriculumcommissie alsnog tot een gunstiger beoordeling kan brengen, dan ligt het op haar weg om de curriculumcommissie om de heroverweging van haar beslissing te vragen.

Bij de verdere beoordeling van het beroep maakt de Raad dan ook abstractie van deze nieuwe stukken.

Lezing van de argumenten van verzoekster brengt de Raad ertoe verzoekster bij te vallen in haar visie zoals – minstens impliciet – verwoord in de wederantwoordnota, met name dat die

argumenten er eigenlijk toe strekken de Raad uit te nodigen om de inhoudelijke beoordeling van de institutionele beroepscommissie over te doen.

De vraag om de motieven van de bestreden beslissing af te wegen tegen de wetenschappelijke en inhoudelijke merites van de door verzoekster ingeroepen credits, zou de Raad ertoe brengen om een inhoudelijk standpunt ter zake in te nemen, de gehanteerde onderzoeksmethodologie te analyseren, enz.

Dat is evenwel, zoals aangestipt, niet de opdracht of de bevoegdheid van de Raad.

Binnen de marginale toetsingsbevoegdheid waarover hij beschikt, en in acht nemend dat de institutionele beroepscommissie geen rekening kon houden met stukken die haar niet werden voorgelegd, is de Raad van oordeel dat de bestreden beslissing afdoende motiveert waarom de gevraagde vrijstelling niet wordt toegekend.

De Raad is van oordeel dat de wijze waarop de beroepscommissie *in casu* haar beoordelingscriteria op de beschikbare gegevens heeft toegepast, niet onredelijk kan worden genoemd.

Het enig middel is, in zoverre ontvankelijk, niet gegrond.

VI. Anonymisering

Verzoekster vraagt in haar wederantwoordnota om de anonimisering van het arrest, bij de publicatie ervan.

Luidens artikel II.313, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs kan bij de publicatie van het arrest de identiteit van de verzoekende partij op diens uitdrukkelijk verzoek worden weggelaten.

Op het verzoek wordt ingegaan.

BESLISSING

1. De Raad verwerpt het beroep.

2. Bij de publicatie van dit arrest door de Raad wordt de identiteit van verzoekster weggelaten.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 24 januari 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Gilles Fourneau	secretaris

De secretaris

Gilles Fourneau

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.178 van 24 januari 2022 in de zaak 2021/1180

In zake: xxx

tegen:

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
woonplaats kiezend te 1050 Brussel
Pleinlaan 2

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 2 december 2021, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 22 oktober 2021 en van de beslissing van de interne beroepscommissie van de Vrije Universiteit Brussel van 24 november 2021 waarbij verzoekers intern beroep ongegrond wordt verklaard en een deelvrijstelling voor het opleidingsonderdeel ‘Ondernemingsrecht’ wordt geweigerd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota neergelegd en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota neergelegd.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 24 januari 2022.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij, en de heer Mathias Blijweert die verschijnt voor verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2021-2022 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Laws in de Rechten’.

Op basis van creditbewijzen behaald aan de Universiteit Gent en aan de Vrije Universiteit Brussel, dient verzoeker een aanvraag tot vrijstelling in voor acht opleidingsonderdelen: ‘Internationaal Recht’, ‘Zakenrecht’, ‘Contractenrecht’, ‘Familialvermogensrecht’, ‘Personen- en familierecht’, ‘Ondernemingsrecht’, ‘Strafrecht’ en ‘Bestuursrecht’.

Op 22 oktober 2021 beslist de decaan van de faculteit Recht en Criminologie dat voor drie opleidingsonderdelen (‘Contractenrecht’, ‘Strafrecht’ en ‘Bestuursrecht’) een automatische overdracht geldt en dat voor twee andere opleidingsonderdelen (‘Internationaal recht’ en ‘Zakenrecht’) een vrijstelling wordt toegekend.

Voor ‘Familialvermogensrecht’, ‘Personen- en familierecht’ en ‘Ondernemingsrecht’ wordt de vrijstelling geweigerd wegens “te beperkte inhoudelijke overeenkomst”.

Dat is de eerste bestreden beslissing.

Op 29 oktober 2021 stelt verzoeker tegen deze beslissing, voor zover zij betrekking heeft op het opleidingsonderdeel ‘Ondernemingsrecht’, een beroep in bij de beroepscommissie van de Vrije Universiteit Brussel:

“Ik ben het niet eens met deze beslissing om volgende redenen:

1. Een credit is aan de instelling waar behaald onbeperkt geldig (of op zijn minst 5 jaar indien ik de oude regeling toepas). Mijn credit is 4 jaar oud en wordt geweigerd.

De “Codex Hoger Onderwijs” stelt in artikel II.225:

“§3. *Een creditbewijs blijft onbeperkt geldig binnen de betrokken opleiding aan de instelling waar dit werd behaald.*

§4. *De hogeronderwijsinstellingen garanderen dat een student bij aanpassingen aan het curriculum zijn reeds verworven studiepunten kan valideren binnen het vernieuwde studieprogramma. De instellingen voorzien hiertoe in de noodzakelijke overgangsmaatregelen in het onderwijs- en examenreglement als vermeld in artikel II.222, 13°.*”

Vroeger kon de universiteit 5 jaar na het behalen van een credit vragen om een actualisering van de kennis. Hier word echter in de huidige Codex Hoger Onderwijs van afgeweken.

Uit de memorie van toelichting bij de herziening van het decreet (*Parl. St. VI. Parl. 2013-2014, nr. 2399/1, 22*), blijkt duidelijk waarom deze regel van 5 jaar wordt verlaten:

“Een creditbewijs is onbeperkt geldig. Enkel ingeval vijf kalenderjaren zijn verstrekken is het momenteel mogelijk een actualisering van de inhoud op te leggen. De decreetgever heeft hiertoe echter geen inhoudelijke definitie gegeven en heeft geen uitvoeringsmodaliteiten (inhoudelijk, omvang enzovoort) vastgelegd. De inhoudelijke invulling van een actualisering programma stelt problemen bij de instelling. Er zijn in de praktijk sinds de invoering van de flexibilisering nog geen dergelijke programma’s ontworpen omdat men niet goed ziet hoe een dergelijk concept inhoudelijk moet worden vormgegeven. Het zou ook een enorme administratieve last betekenen voor de instellingen om voor alle mogelijke opleidingsonderdelen een dergelijk geactualiseerd programma te ontwerpen. In het verleden stelde dit probleem zich minder prangend, maar hoe langer flexibilisering is ingevoerd hoe meer dergelijke vragen zich stellen.

Deze studenten worden in de praktijk doorgaans gevraagd om het opleidingsonderdeel opnieuw af te leggen, wat in tegenspraak is met de huidige decretale context die stelt dat een creditbewijs onbeperkt geldig is en enkel actualisering toelaat. Aangezien het actualiseren van een opleidingsonderdeel in de praktijk moeilijk in een aangepast studieprogramma kan worden verwerkt, wordt dit geschrapt in het decreet. De onbeperkte geldigheid van een creditbewijs binnen een bepaalde opleiding en instelling blijft dus gelden ook nadat vijf jaar zijn verstrekken. Voor de instellingen betekent de aanpassing een vermindering van de administratieve lasten doordat zij niet langer actualisering programma’s moeten ontwerpen. Voor de studenten betekent het meer zekerheid wat de geldigheid van hun creditbewijs betreft.”

Uit voorgaande fragment blijkt duidelijk dat wetgevende macht meer zekerheid wou creëren voor de studenten en minder administratieve rompslomp voor de universiteit. Het was geenszins de bedoeling om tot een strengere uitoefening van de toen geldende decretale regels te komen! Bijgevolg is mijn vrijstelling na 3-4 jaar zeker nog geldig. Het valt ook op te merken dat de VUB niet eenduidig is omtrent de toepasselijke regels. Op de website van de Universitaire Associatie Brussel (waar de VUB deel van uitmaakt) staat (Stuk 4):

“Je behaalde examencijfers vanaf 10/20 blijven sowieso 5 jaar geldig. Indien langer dan 5 (kalender)jaren geleden kán er een actualisering gevraagd worden als de inhoud van de cursus erg veranderd of het vakgebied danig geëvolueerd is.”

Uit deze passage komt duidelijk naar voor dat ook al is het vakgebied danig geëvolueerd, toch blijft een credit geldig. Ook op andere plaatsen op de website van de rechtsfaculteit wordt nog steeds de regel van 5 jaar toegepast. Bv. in de Q&A voor de Master in Notariaat.

2. De docent melde zelf in zijn slides dat voor sommige onderdelen van het vak ondernemingsrecht, deelvrijstellingen konden bekomen worden. (Stuk 5) Het is bijgevolg betwijfelbaar dat er een te “beperkte inhoudelijke overeenkomst” zou zijn.

3. [Het] vak handelsrecht gaf vorig jaar recht op een deelvrijstellingen. Ik vernam dit van verscheidene medestudenten. Deze informatie vind ik ook terug in arrest nr. 6.347 van 17 februari 2021 in de zaak 2021/024 van de Raad voor Studiebetwisting. Ook daar werd door de VUB vorig jaar een deelvrijstelling voor ondernemingsrecht toegekend op basis van eerder behaalde credits. De student had in het academiejaar 2013-2014 handelsrecht afgelegd aan de VUB en ondernemingsrecht aan de UHasselt. (Stuk 6)

4. Ook dit jaar kregen andere studenten deelvrijstellingen op basis van behaalde credits voor het vak Handelsrecht. Eén studente bevestigde me dat ze het vak eerder had afgelegd dan [ik] (dus vóór het academiejaar 2017-2018) en dat ze een deelvrijstelling kreeg. Ze vulde haar aanvraag tot vrijstelling op dezelfde manier in.

5. Punten 3 en 4 vormen het bewijs dat er een ongelijke behandeling is van gelijkaardige situaties wat volgens de Belgische grondwet een discriminatie inhoudt tussen gelijke rechtssubjecten (zijnde VUB-studenten).

Artikel 24, § 4, van de Grondwet luidt:

“Alle leerlingen of studenten, ouders, personeelsleden en onderwijsinstellingen zijn gelijk voor de wet of het decreet. De wet en het decreet houden rekening met objectieve verschillen, waaronder de eigen karakteristieken van iedere inrichtende macht, die een aangepaste behandeling verantwoorden.”

Ook artikelen 10 en 11 van de Grondwet zijn van toepassing.

De discriminaties zijn:

- a. Studenten die vorig jaar het vak ondernemingsrecht hebben afgelegd, op basis van een vrijstelling op handelsrecht, dienen het vak handelsrecht dit jaar niet opnieuw af te leggen. Zij kunnen dus op basis van een oud credit voor Handelsrecht dit jaar hun BA in de rechten behalen.
- b. Studenten die dit jaar nog een vrijstelling kregen en die het vak samen met mij of voor mij aflegden zijn in exact dezelfde situatie als ik. De discriminatie is overduidelijk.

6. De VUB heeft zijn beslissingen niet afdoende en op basis van zijn summier beschrijving waarschijnlijk foutief gemotiveerd. (Zie punt 2). De VUB doet zijn afwijzing op een zodanig summiere manier dat het voor de student moeilijk is om ze te begrijpen. Het is daarom de vraag of hier afbreuk wordt gedaan van artikel 84 van de OER.

“Artikel 84 (beoordelingscriteria) §1. Bij de toekenning van een vrijstelling wordt nagegaan in welke mate er voldoende overeenstemming is qua doelstellingen, inhoud en leerresultaten van het opleidingsonderdeel waarvoor men de vrijstelling aanvraagt en het opleidingsonderdeel op basis waarvan men de vrijstelling aanvraagt. §2. De beslissingen tot toekenning of weigering van een vrijstelling moeten afdoende gemotiveerd worden. Een loutere motivatie op basis van de titel en de studieomvang van het opleidingsonderdeel is niet afdoende voor de toekenning of weigering van een vrijstelling.”

De summiere motivering is: "Te beperkte inhoudelijke overeenkomst". Op basis van punt 2 van mijn verdediging is het zeer sterk betwifelbaar waarom deze argumentatie dit jaar van toepassing zou zijn. De docent haalt zelf aan dat voor het vak deelvrijstellingen mogelijk zijn. (Stuk 5)"

De beroepscommissie behandelt het beroep in zitting van 5 november 2021 en komt op 24 november 2021 tot de volgende beslissing:

“[...]”

V. TEN GRONDE

De student vecht de beslissing van de decaan aan waarbij de deelvrijstellingaanvraag voor het opleidingsonderdeel ‘Ondernemingsrecht’ niet werd ingewilligd.

Vooreerst verwijst de student naar het feit dat hij in het academiejaar 2017-2018 reeds een credit heeft behaald voor het opleidingsonderdeel ‘Handelsrecht’. Volgens de student is een credit dat behaald werd binnen dezelfde opleiding onbeperkt geldig. Om die reden meent de student dat hij automatisch recht heeft op een vrijstelling voor het opleidingsonderdeel ‘Ondernemingsrecht’.

De beroepscommissie stelt vast dat de student een vrijstelling aanvraagt voor een ander opleidingsonderdeel dan het opleidingsonderdeel waarvoor hij een credit heeft behaald. In dat geval kan er niet automatisch, in toepassing van [] artikel II.225, §3, van de Codex Hoger Onderwijs, een vrijstelling worden toegekend aan de student, maar dient de beroepscommissie te onderzoeken in welke mate er voldoende overeenstemming is qua doelstellingen, inhoud en leerresultaten van het opleidingsonderdeel waarvoor de student de vrijstelling aanvraagt en de opleidingsonderdelen op basis waarvan de vrijstelling wordt aangevraagd.

In casu stelt de beroepscommissie vast dat er sprake is van onvoldoende overeenstemming voor het toekennen van de vrijstelling.

Na onderzoek van de interne beroepscommissie van het opleidingsonderdeel op basis van waarvan de vrijstelling wordt aangevraagd en het opleidingsonderdeel waarvoor de vrijstelling wordt aangevraagd, stelt de commissie vast dat onder meer het luik insolventierecht niet aan bod kwam in het opleidingsonderdeel op basis waarvoor de vrijstelling werd aangevraagd. Bovendien is het ondernemingsrecht met de wet van 27 april 2018 ‘houdende hervorming van het ondernemingsrecht’ op ingrijpende wijze gewijzigd.

In het arrest waar de student naar verwijst, werd een deelvrijstelling toegekend op basis van het opleidingsonderdeel ‘Handelsrecht’ dat een student in het academiejaar 2013-2014 had afgelegd aan de VUB, en op basis van het opleidingsonderdeel ‘Ondernemingsrecht’ dat die student in het academiejaar 2018-2019 had afgelegd aan de Universiteit Hasselt. De betrokken student in dat dossier had dus het opleidingsonderdeel ‘Ondernemingsrecht’ afgelegd na de inwerkingtreding van voornoemde wet van 27 april 2018, waarbij mag worden aangenomen dat die student onderricht had gekregen en werd geëxamineerd over het ondernemingsrecht zoals dat door die wet was gewijzigd.

De commissie besluit dan ook dat er geen grond bestaat om de student een vrijstelling of een deelvrijstelling – gelet op de doorsijpeling van het grondig gewijzigde ondernemingsrecht in alle aspecten van die rechtstak – toe te kennen voor het opleidingsonderdeel ‘Ondernemingsrecht’.

VI. BESLUIT

Het beroep wordt verworpen. De bestreden beslissing wordt bevestigd.”

Dit is de tweede bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij werpt in haar antwoordnota op dat het beroep niet ontvankelijk is in zoverre het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing, omdat enkel de beslissing van de interne beroepscommissie vatbaar is voor een beroep bij de Raad.

Verzoeker gaat in zijn wederantwoordnota op deze exceptie niet in.

Beoordeling

Verzoeker richt zijn beroep zowel tegen de beslissing van de interne beroepscommissie als tegen de initiële studievoortgangsbeslissing, uitgaande van de decaan van de faculteit Recht en Criminologie.

Of een initiële studievoortgangsbeslissing in de huidige stand van de procedure nog het voorwerp kan uitmaken van een beroep bij de Raad, is afhankelijk van de omvang van de bevoegdheid van het orgaan dat instaat voor de behandeling van het intern beroep, dat de student op straffe van onontvankelijkheid van zijn beroep bij de Raad eerst dient uit te putten.

Te dezen bepaalt artikel 153, §2 van het onderwijs- en examenreglement van verwerende partij dat de interne beroepscommissie in geval van een ontvankelijk intern beroep een nieuwe beslissing neemt die strekt tot het bevestigen van de bestreden beslissing of tot het op gemotiveerde wijze wijzigen ervan. Verwerende partij heeft haar interne beroepsprocedure aldus derwijze georganiseerd dat de beroepsinstantie over volheid van bevoegdheid beschikt, zodat de beslissing van dit beroepsorgaan in de plaats treedt van de initiële studievoortgangsbeslissing, die dan op haar beurt uit de rechtsorde verdwijnt en bijgevolg niet meer in rechte aanvechtbaar is.

De exceptie is gegrond. Het beroep is niet ontvankelijk ten aanzien van de eerste bestreden beslissing, en enkel – wat het voorwerp betreft – ontvankelijk ten aanzien van de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing).

V. Onderzoek van de middelen

Eerste middel

Verzoeker steunt een eerste middel op het non-discriminatiebeginsel en het vertrouwensbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker zet zijn middel uiteen als volgt:

“Zoals in het voorgaande punt aangekaart is het mogelijk om deelvrijstellingen te krijgen voor het onderdeel Handelsrecht, maar de slides en de uitleg van professor [W.] laten er ook geen twijfel over bestaan dat zulke deelvrijstellingen daadwerkelijk werden en worden toegekend.

In zijn eigen les heeft deze docent ook aangegeven dat er in het overgangsjaar 2019-2020 automatische vrijstellingen werden gegeven op basis van vroeger verkregen credits. De wet van 27 april 2018 ‘houdende hervorming van het ondernemingsrecht’ waarnaar de Commissie verwijst, was op dat moment reeds van toepassing maar werd niet gedoceerd in het jaar 2017-2018 als ik de Commissie mag geloven.

Waarom kregen de studenten die het vak samen met mij aflegde dan toch automatische deelvrijstelling in 2019-2020 terwijl er al meer dan één jaar een nieuwe wet in voege was? Ook uit gesprekken met andere studenten blijkt dat zowel dit jaar als vorig jaar deelvrijstellingen werden toegekend voor dit vak. Deze deelvrijstellingen worden gegeven door de faculteit nadat de studenten op basis van een vrijstellingsformulier een vrijstelling hebben aangevraagd; net zoals ik deed. Hen werd niets gezegd over een doorsijpeling was van grondige wetswijzigingen en dit ondanks dat één van de studenten me bevestigde een ouder credit te hebben dan het mijne.

Ik heb deze studenten niet met naam en toenaam in mijn aanvankelijk dossier gezet aangezien zij mij geen bewijs hadden gegeven van hun vrijstelling en evenmin toestemming gaven om hun naam te gebruiken. Ik meen dat alleszins één student het vak samen met mij aflegde, de andere student legde het vak jaren voor mij af.

Ik voeg de ganonimiseerde gesprekken met deze studenten toe (bijlage 5 en 6). Ik hoop dat de Raad zal begrijpen dat ik ze anonimiseerde aangezien ik niet weet of ik hen mocht vermelden. Ik voeg ook het bewijs dat één van de studenten mij stuurde toe. Hij gaf me

de toestemming om hem met naam en toenaam op te nemen. Ik kreeg van deze student het bewijs dat hij uiteindelijk zijn vrijstelling kreeg voor Handelsrecht. Deze werd vorig jaar door een fout, bij hem slechts in tweede zit toegekend. Ik kreeg dit bewijs op 01/12/2021. In deze mails met de faculteit lees ik ook: “Indien je niet zou slagen voor dit opleidingsonderdeel dien je volgend academiejaar de deelvrijstelling aan te vragen via de officiële vrijstellingsaanvraag.” Uit de rest van de mail blijkt ook dat vorig jaar een “lijst van interne vrijstellingen voor het onderdeel handelsrecht” bestond.

Moesten er meer voorbeelden nodig zijn dan hoop ik dat de Raad, de bewijslast t.a.v. de VUB omdraait. Als student word ik immers onderworpen aan een asymmetrische informatie t.o.v. de universiteit. De universiteit kan zonder te grote moeite nagaan welke studenten een partiële vrijstelling hebben gekregen en op basis van welke procedure. Ze heeft een zicht op haar eigen systemen. Meer nog de personen verantwoordelijk voor mijn vrijstelling, hebben ook de vrijstelling van de andere studenten beoordeeld...

Indien deze oefening te zwaar is voor de VUB-administratie, dan kan de VUB zich waarschijnlijk gewoon tot de docent richten met de vraag of er dit jaar of voorgaande jaren voor het onderdeel Handelsrecht, reeds vrijstellingen werden gegeven op basis van vroeger behaalde credits op het vak Handelsrecht behaald aan dezelfde universiteit en faculteit en gedoceerd door dezelfde docenten. Zoals uit de mail dit ik toevoeg van een andere student blijkt, is er zelfs een “lijst van interne vrijstellingen voor het onderdeel handelsrecht”.

Zelf ben ik nog steeds de mening toegedaan dat de zaak R.Stvb. 17 februari 2021, nr. 2021/024, afdoende heeft geïllustreerd dat in voorgaande jaren een deelvrijstelling kan worden bekomen op basis van het vak Handelsrecht vroeger bekomen aan de VUB. De Commissie stelt nu dat de vrijstelling werd gegeven op basis van het vak aan de UHasselt. Maar waarom is er dan slechts een deelvrijstelling gegeven voor dit onderdeel en niet voor het gehele vak... De student in kwestie heeft grondwettelijkheid van Artikel II. 225 uit de Codex Hoger Onderwijs gevraagd aangezien hij niet begrijpt waarom hij een vrijstelling zou gekregen hebben op basis van een credit aan de VUB en niet aan de UHasselt. Ik ga er van uit dat er voldoende gelijkenis was tussen beide vakken opdat hij deze stap zou zetten.

Het feit dat een student in dezelfde omstandigheden op een verschillende manier wordt behandeld is een rechtstreekse aantijging van mijn fundamenteel recht om niet-gediscrimineerd te worden t.o.v. mijn medestudenten dan op basis van objectieve verschillen. In art. 24 van de grondwet wordt deze non-discriminatie zelfs ingeschreven voor het specifieke voorbeeld van onderwijs.

Dit gaf ik reeds aan in mijn initiële verdediging voor de Commissie, verwijzend naar de zaak R.Stvb. 17 februari 2021, nr. 2021/024 en verwijzend naar de studenten die ik zelf heb kunnen contacteren. Nu zou ik dit argument opnieuw willen aankaarten aangezien de Raad beslissingen kan toetsen aan beginstelen van algemeen bestuur waar het gelijkheidsbeginsel één van is.

Een student die een automatische vrijstelling genoot tijdens het eerste jaar na invoering van dit nieuw vak in het academiejaar 2019-2020 (of vorig jaar) en die het vak datzelfde jaar heeft afgelegd, heeft van zijn oude credits kunnen gebruiken. Hij kan ook dit jaar

een BA in de Rechten krijgen op basis van een niet-geactualiseerd studieonderdeel, terwijl ik opnieuw een examen zou moeten afleggen.

Dezelfde redenering houdt natuurlijk ook stand voor studenten die dit jaar op basis van oudere credits een deelvrijstelling krijgen.

Naast een inbeuk op het non-discriminatiebeginsel is de manier van handelen van de VUB ook een aantijging van het vertrouwensbeginsel op basis waarvan ik zou mogen hopen dat een publieke instelling zoals de VUB, een wettelijke bepaling naleeft en dat ze zich jegens alle studenten op een dezelfde voorspelbare manier zou gedragen.”

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij in hoofdorde dat verzoeker zijn argumentatie steunt op verklaringen die de titularis van het opleidingsonderdeel zou gemaakt hebben en op WhatsApp-berichten die hij van andere studenten – die wel een vrijstelling zouden hebben gekregen – heeft ontvangen. Daarop evenwel, zo stelt verwerende partij, kan verzoeker zich thans niet beroepen, aangezien die stukken in de interne beroepsprocedure niet werden aangewend.

Ten gronde stelt verwerende partij vast dat de titularis van het opleidingsonderdeel ‘Ondernemingsrecht’, volgens de stukken van verzoekende partij, aan zijn studenten heeft medegedeeld dat er een mogelijkheid bestaat om deelvrijstellingen aan te vragen. Het feit dat studenten de mogelijkheid hebben om een vrijstelling aan te vragen, wil voor verwerende partij niet zeggen dat zij ook automatisch recht zouden hebben op een (deel)vrijstelling. Er dient immers nog steeds geval per geval onderzocht te worden of er al dan niet sprake is van een recht op vrijstelling voor een opleidingsonderdeel. Verwerende partij verwijst hierbij naar de artikelen 87, §1 en 151 e.v. van het onderwijs- en examenreglement, die uitdrukkelijk bepalen dat deze onderzoeksbevoegdheid toekomt, eerst aan de decaan en in geval van intern beroep aan de interne beroepscommissie.

Met betrekking tot de bewering dat er (anonieme) medestudenten zouden zijn die zich in een gelijke situatie bevonden en die wel een deelvrijstelling hebben verkregen – waaruit verzoeker een schending van het gelijkheidsbeginsel afleidt – repliceert verwerende partij dat, zelfs indien het betoog van de verzoeker feitelijk correct is, in dergelijk geval een verkeerde toepassing werd gemaakt van artikel 84 van het onderwijs- en examenreglement door een vrijstelling toe te kennen in weerwil van de vereisten opgenomen in die bepaling. Uit het onderzoek door de beroepscommissie die oordeelt op intern beroep en een hervormingsbevoegdheid heeft, is volgens verwerende partij immers gebleken dat er in het betrokken geval geen voldoende

overeenstemming is qua doelstellingen, inhoud en leerresultaten tussen eensdeels het opleidingsonderdeel waarvoor verzoeker partij de vrijstelling aanvraagt en anderdeels het opleidingsonderdeel op basis waarvan de vrijstelling wordt aangevraagd. Verzoeker kan, zo besluit verwerende partij, uit een eventuele onterechte toekenning van een vrijstelling niet het recht putten om eveneens een vrijstelling te bekomen in strijd met de bepalingen van het geldende reglement. Verwerende partij verwijst hierbij naar rechtspraak van de Raad van State, die oordeelt dat er geen gelijkheid in de onwettigheid is (bijvoorbeeld RvS 16 juli 2021, nr. 251.280).

In zijn wederantwoordnota werpt verzoeker tegen dat de bepalingen van de Codex Hoger Onderwijs wél het aanvoeren van nieuwe middelen uitsluiten, maar niet het voorbrengen van nieuwe stukken. Bovendien, zo stelt verzoeker, hebben de aan de Raad voor het eerst voorgelegde stukken betrekking op argumenten die wel degelijk bij het intern beroep werden betrokken, en was niet alle informatie bij het indienen van het beroep bij de Raad reeds beschikbaar.

Verder handhaaft verzoeker zijn kritiek ten gronde.

Tweede middel

In een tweede middel gaat verzoeker in op de ‘geldigheid van een credit’ en beroept zich op een schending van artikel II.225 van de Codex Hoger Onderwijs en het verbod op machtsafwending.

Standpunt van partijen

Verzoeker betoogt:

“Zoals gezegd is de enige argument dat tegen mij wordt gebruikt “gelet op de doorsijpeling van het grondig gewijzigde ondernemingsrecht in alle aspecten van die rechtstak”. Ook al heb ik mijn twijfels of dit argument gegrond is, meen ik dat de vraag zich zelfs niet hoeft te stellen aangezien de VUB niet bevoegd is om deze toets te doen.

Als eerste punt in mijn interne verdediging haalde ik aan dat een credit aan dezelfde faculteit behaald niet vervalt. Ik blijf achter de door mij gemaakte redenering staan. Artikel II.225 uit de Codex Hoger Onderwijs is volgens mij kristalhelder en laat zeer

weinig plaats voor interpretatie. Een verworven vrijstelling aan één en dezelfde instelling (in casus dezelfde faculteit en dezelfde docenten en boeken) vervalt niet.

Indien er toch een interpretatiemarge zou bestaan dan neemt de lectuur van het voorbereidend werk van het Vlaams Parlement deze weg. In mijn initiële verdediging heb ik verwezen naar de memorie van toelichting van het Vlaams Parlement (*Parl. St. VI. Parl. 2013-2014, nr. 2399/1, 22*). Deze toelichting werd ook [weergegeven] in de zaak R.Stvb. 5 februari 2021, Rolnr. 2021/002. Het is duidelijk uit die passage dat de wetgevende macht meer zekerheid wou creëren voor studenten door credits aan dezelfde faculteit oneindig geldig te maken. Zie extract hieronder uit de memorie van toelichting.

“Deze studenten worden in de praktijk doorgaans gevraagd om het opleidingsonderdeel opnieuw af te leggen, wat in tegenspraak is met de huidige decretale context die stelt dat een creditbewijs onbeperkt geldig is en enkel actualisering toelaat. Aangezien het actualiseren van een opleidingsonderdeel in de praktijk moeilijk in een aangepast studieprogramma kan worden verwerkt, wordt dit geschrapt in het decreet. De onbeperkte geldigheid van een creditbewijs binnen een bepaalde opleiding en instelling blijft dus gelden ook nadat vijf jaar zijn verstrekken. Voor de instellingen betekent de aanpassing een vermindering van de administratieve lasten doordat zij niet langer actualiseringssprogramma’s moeten ontwerpen. Voor de studenten betekent het meer zekerheid wat de geldigheid van hun creditbewijs betreft.”

Het is dan ook voor mij zeer bevredigend dat de VUB toch volhoudt aan haar formule dat het rechtsgebied dusdanig zou veranderd zijn dat ze hierdoor de student mogen verplichten een nieuw examen af te leggen. Dit is op alle vlak een zwaardere verplichting dan degene die gold in de vroegere Codex toen een actualiseringssproef mogelijk was na het verstrijken van een termijn van meer dan 5 jaar het afleggen van het behaalde vak. Laten we het herhalen de VUB verplicht me om na 3 jaar een nieuw examen af te leggen!

De VUB stelt zich in haar eigen beslissing boven de wet. Dit is niet alleen ongehoord, maar volgens mij ook ongezien zeker voor een rechtsfaculteit. Ik behandel dit los van de vraag of de argumentatie juist is, ook al heb ik gegronde twijfels dat het rechtsdomein niet zo hard veranderd is als beweerd.

Door zich te [steunen] op het feit dat het om twee verschillende vakken gaat enerzijds om Handelsrecht en anderzijds [om] Ondernemingsrecht, stelt de Commissie dat ze is gemachtigd om te onderzoeken in welke mate er voldoende overeenstemming is qua doelstellingen, inhoud en leerresultaten van het opleidingsonderdeel waarvoor de student de vrijstelling aanvraagt en de opleidingsonderdelen op basis waarvan de vrijstelling wordt aangevraagd.

Intuïtief voelt deze manier van werken aan als de (veelal pravaatrechtelijke) wetsontduiking waarbij de VUB als rechtssubject aan een rechtsregel wil ontsnappen, door zich moedwillig buiten het toepassingsgebied van die rechtsregel te plaatsen om zich zo op een andere rechtsregel te kunnen beroepen op hun gedrag te legitimeren.

De VUB gaat met haar manier van werken alleszins in tegen de ratio legis van artikel II 225. Hierdoor is er volgens mij zeker sprake van machtsafwending wat een inbeuk vormt

op een beginsel van deugdelijk bestuur en wat door de Raad mag getoetst worden. Ook al is onderstaande definitie wat oud, toch dekt ze nog zeer goed de lading.

“Machtsafwending kan bepaald worden als een onwettelijkheid begaan door een overheid, die een rechtshandeling die binnen haar bevoegdheid valt, verricht in de voorgeschreven vormen en zonder enige formele wetsovertreding, doch met oogmerken die niet stroken met het doel waarvoor de aangewende macht haar toegekend werd, d.w.z. het nastreven van het algemeen belang binnen de grenzen van haar functie.” (DEBAEDTS, F., A.P.R., Tw. machtsafwending, Brussel, 1956, Larcier, p. 14.)

Indien de Raad de redenering van de VUB aanvaar[d]t, zou men tot een situatie komen waarbij de VUB na verloop van tijd of na enkele wetswijzigingen, haar curriculum zou hervormen om zo de (of sommige) studenten te dwingen hun credits voor hetzelfde rechtsdomein en inhoud opnieuw af te leggen wat een zwaardere ‘straf’ is dan een actualiseringstoets. Dit gaat regelrecht in tegen artikel II. 225 §3 en duist op alle mogelijke manieren in tegen de wil van de decreetgever die blijkt uit de memorie van toelichting bij de herziening van het Decreet Hoger Onderwijs.”

In haar antwoordnota doet verwerende partij gelden dat artikel II.225, §3 van de Codex Hoger Onderwijs inderdaad bepaalt dat een creditbewijs onbeperkt geldig blijft binnen de betrokken opleiding aan de instelling waar dit werd behaald, maar dat is vastgesteld dat verzoeker in het academiejaar 2017-2018 een creditbewijs heeft voor het opleidingsonderdeel ‘Handelsrecht’ binnen de opleiding ‘Bachelor of Laws in de Rechten’, terwijl nu een (deel)vrijstelling wordt gevraagd voor het opleidingsonderdeel ‘Ondernemingsrecht’, wat dus een ander opleidingsonderdeel is.

In die omstandigheden kan verzoeker zich volgens verwerende partij niet beroepen op het feit dat hij in het verleden een credit heeft behaald voor het opleidingsonderdeel ‘Handelsrecht’ om een vrijstelling te bekomen.

In zijn wederantwoordnota stelt verzoeker dat de verwijten van wetsontduiking en machtsafwending inhouden dat de beroepscommissie te kwader trouw zou hebben gehandeld, wat een stelling is waar verzoeker “niet achter” staat en waarvoor hij zich verontschuldigt.

De Raad begrijpt dit als een afstand van het middel wat die rechtsgronden betreft.

Derde middel

Het derde middel van verzoeker steunt op een miskenning van het evenredigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker zet uiteen dat het “waarschijnlijk interessant” is voor de Raad om een proportionaliteitstoets toe te passen met als referentie de oude bepalingen van de Codex Hoger Onderwijs, waarin was bepaald dat een credit vijf jaar geldig bleef en dat nadien een actualisatie kon worden gevraagd.

Verzoeker vraagt zich af of het proportioneel is om een “(werk)student (met een full-time job) die zich na 3 jaar wil beroepen op zijn reeds behaald credit, dit recht te ontzeggen op basis van wijzigingen in het onderliggend recht.”

Dit komt er volgens verzoeker op neer dat verwerende partij de ‘straf’ oplegt om een heel rechtsdomein opnieuw te studeren terwijl er slechts een actualiseringstoets zou moeten worden aangelegd. Onder de hypothetische veronderstelling dat verwerende partij mag toetsen of verzoekers kennis nog actueel is, wordt van dat recht volgens verzoeker “zeer hard gebruik” gemaakt zonder dat er een aantoonbaar voordeel is. Daardoor is de ‘straf’ volgens verzoeker disproportioneel.

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij dat de interne beroepscommissie het dossier van verzoeker grondig heeft onderzocht en bij haar beslissing rekening heeft gehouden met alle beschikbare elementen. De interne beroepscommissie heeft, zo stelt verwerende partij, na haar onderzoek moeten vaststellen dat het opleidingsonderdeel waarvoor verzoeker een vrijstelling vraagt zodanig is gewijzigd dat er onvoldoende overeenstemming is qua doelstellingen, inhoud en leerresultaten. Deze conclusie is volgens verwerende partij alleszins niet disproportioneel gelet op de elementen waarmee de interne beroepscommissie diende rekening te houden, laat staan dat er van een ‘straf’ sprake kan zijn.

Vierde middel

In een vierde middel beroept verzoeker zich op de ‘transparantieverplichting’ en het rechtszekerheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker is van oordeel dat verwerende partij de ‘transparantieverplichting’ schendt door haar regels met betrekking tot het aanvragen van vrijstellingen. Die regels zijn volgens verzoeker niet altijd even duidelijk, waardoor een student vaak in het duister tast. De studietrajectbegeleider die in dat geval ter beschikking staat, kan volgens verzoeker dan weer geen bindend advies geven.

Verzoeker vervolgt:

“Ik veronderstel dat de Raad ziet dat dit een [cirkelredenering] is waarbij uiteindelijk geen transparantie bestaat omtrent de regels en wanneer het naderhand fout loopt voor de student, deze moeizaam kan bewijzen dat hij geen fout maakte en dat zijn rechten worden aangetast.

Ik kan zo meerdere voorbeelden aanhalen:

- Op de website van de VUB staat nergens hoe een deelvrijstelling kan aangevraagd worden. De student moet dit dus ofwel navragen aan het secretariaat ofwel aan de trajectbegeleider. Er valt ook niet op basis van hun website op te maken welke vakken naar welke nieuwe vakken worden omgezet en hoe dit wordt beoordeeld.
- De eigen systemen bevatten fouten. Zo moest/kon ik mij volgens het inschrijvingssysteem (Selfservice) mij niet inschrijven voor het vak ondernemingsrecht. Bijgevolg, was ik slechts laat ingeschreven en was ik bij aanvraag van mijn vrijstelling niet op de hoogte over hoe dit moest gebeuren. Ik heb dit zelf moeten afleiden en bespreken met de studentenbegeleider.
- De ETCS-fiches van vroegere jaren zijn zeer goed verborgen. Zo goed dat ik ze gewoon niet kan terugvinden op de website. Het maakt het moeilijk om zelf een analyse te maken of vakken op elkaar zijn afgestemd.
- Er is geen transparantie omtrent de andere deelvrijstellingen die de VUB gaf omtrent Handelsrecht.

U zal beseffen dat het door dit groot gebrek aan transparantie dat mijn aanvraag tot vrijstellingen een verschrikkelijke bedoeling is geworden. Had ik niet zelf aangedrongen bij de universiteit dan was ik niet voor ondernemingsrecht ingeschreven.

Ook nu bij mijn verdediging kan ik niet terugvallen op duidelijk transparante regels. Ik hoor van medestudenten dat ze vrijgesteld zijn ook al hebben ze hun aanvraag op dezelfde manier ingediend. Alles gebeurt allemaal achter een flou artistique wat het bewijs leveren niet altijd even makkelijk maakt.

Het is opmerkelijk hoe dit typerend is voor de rechtsfaculteit, aangezien in de faculteit politiek en sociale wetenschappen en Solvays het aanvraag formulier b.v. zeer duidelijk

is wat deelvrijstellingen betreft of de werking van Selfservice als bewijs van welke vakken nog dienen te worden afgelegd.”

Verwerende partij verwijst in haar antwoordnota naar artikel 87, §1 van het facultaire onderwijs- en examenreglement dat het volgende bepaalt met betrekking tot de procedure voor het aanvragen van een vrijstelling:

“De beslissing tot vrijstelling wordt genomen door de decaan, desgevallend na advies van de titularis en/of opleidingsraad. De nadere procedure tot aanvraag en toekenning van een vrijstelling wordt bekendgemaakt op de facultaire website.

Aanvullend facultair onderwijs- en examenreglement bij artikel 87, §1

De aanvraag tot vrijstelling dient te gebeuren via het formulier “aanvraag vrijstelling” dat beschikbaar is via [weblink]. De vrijstellingsaanvraag moet ten laatste op 15 oktober worden ingediend. Indien de aanvraag enkel opleidingsonderdelen van het tweede semester betreft is de uiterste datum voor aanvraag 15 februari. Er kan slechts één aanvraagdossier per academiejaar worden ingediend, waarin alle aanvragen voor vrijstellingen opgenomen worden. Studenten die de toestemming hebben gekregen laattijdig te mogen inschrijven kunnen een vrijstellingsaanvraag indienen uiterlijk een week na de datum waarop toestemming tot laattijdige inschrijving werd verleend.”

Aldus wordt in het facultaire onderwijs- en examenreglement duidelijk bepaald op welke manier studenten hun vrijstellingen kunnen aanvragen. Het feit dat studietrajectbegeleiders geen adviezen mogen geven met betrekking tot vrijstellingen is voor verwerende partij een aangelegenheid die de onderwijsinstelling zelf mag regelen en *in casu* inderdaad ook werd toegepast.

Beoordeling

Voor zover verzoeker zich beroept op het ‘transparantiebeginsel’, wijst de Raad erop dat er geen ‘transparantiebeginsel’ als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur gekend is (R.Stvb. 2 augustus 2021, nr. 6.792. Zie ook zie bv. RvS 10 maart 2021, nr. 250.058, Baeyens; RvS 5 maart 2021, nr. 249.983, vzw De Alternatieve Brugse Radio-omroep; RvS 3 december 2020, nr. 249.113, cv TVV Digitaal; RvS 3 december 2020, nr. 249.112, bv On Tower Netherlands 6).

Met betrekking tot het rechtszekerheidsbeginsel stelt de Raad vast dat verzoeker in staat is geweest om een aanvraag tot vrijstelling voor verschillende opleidingsonderdelen in te dienen

– deels met goed gevolg, deels wat bepaalde weigeringen betreft zonder verdere betwisting – en dat de bestreden beslissing zich ook over een deelvrijstelling uitspreekt.

Inzake de beschikbaarheid van ECTS-fiches van voorbije academiejaren, overtuigt verzoeker er niet van dat zij in het raam van het rechtszekerheidsbeginsel eenvoudig(er) beschikbaar moeten zijn, te meer nu verzoeker niet aantoont dat hij verwerende partij heeft gevraagd om kopie daarvan over te maken.

Verzoekers kritiek over de aangevoerde laattijdige inschrijving voor het opleidingsonderdeel ‘Ondernemingsrecht’ heeft geen betrekking op de bestreden beslissing en is bijgevolg niet ontvankelijk bij gebrek aan belang.

De grieven die verzoeker in zijn vierde middel uiteenzet, kunnen niet tot de vernietiging van de bestreden beslissing leiden.

Het middel wordt verworpen.

Vijfde middel

In een vijfde middel beroept verzoeker zich op het fair play-beginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat de bestreden beslissing hem ter kennis werd gebracht “daags voor het antwoord van de VUB op [zijn] beroep bij de Raad verschijnt”, Verzoeker stipt aan:

“Ik moet naast mijn job zowel werken op dit beroep als op het wederantwoord op de verdediging van de VUB op mijn eerste beroep bij de Raad. Ik ga er van uit dat het louter toeval is en dat het antwoord op mijn intern beroep op mijn deelvrijstelling niet binnen de vooropgestelde termijn werd genomen en deze net [?]

Toch begin ik mij vragen te stellen in hoeverre er geen inbreuk is met het fair play beginsel van deugdelijk bestuur. Op basis waarvan ik enig[s]zins een objectieve aanpak mag verwachten met de noodzakelijke openheid en eerlijkheid. Het feit dat ik zoveel moeite moet doen om mijn rechten te doen gelden is onwaarschijnlijk. Ik had aangekaart dat ik wist dat andere studenten vrijstellingen hebben gekregen en heb daarvoor verwezen naar een zaak die reeds bij de Raad was voorgekomen. Het was een kleine moeite om dit

af te toetsen en om deze situatie recht te trekken. Neen men past liever een op maatgemaakte beslissing toe...

Ik heb meer tijd gespendeerd in de verdediging van deze zaak dan ik als gediplomeerd rechtseconoom zou hebben gestoken in het opnieuw leren van de leerstof. Maar het onrecht is dusdanig groot dat ik niet anders kon.”

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij dat uit het tijdstip van het verzenden van de bestreden beslissing niet kan worden afgeleid dat de beroepscommissie niet objectief tot haar beslissing zou zijn gekomen. Het is voor verwerende partij bovendien niet duidelijk welke invloed het verzenden van die beslissing kan hebben gehad op het antwoord van verwerende partij in de andere procedure: het gaat immers om twee verschillende procedures die geen enkele overlap met elkaar hebben en geheel los van elkaar staan, zodat verzoekers beschouwingen falen in feite en in rechte.

In zijn wederantwoordnota voert verzoeker aan dat een schending van het fair play-beginsel kwade trouw veronderstelt, en dat hij – zoals ook met betrekking tot het tweede middel is uiteengezet – die beschuldiging niet wil handhaven. Verzoeker besluit dat hij “waarschijnlijk slechts naar het zorgvuldigheidsbeginsel [had] moeten verwijzen”.

De Raad neemt akte van de herkwalificatie door verzoeker van de in het middel ingeroepen rechtsgrond.

Beoordeling

De grief van verzoeker komt er in wezen op neer dat de huidige bestreden beslissing hem ter kennis is gebracht op het ogenblik dat zijn beroep tegen een andere beslissing van de interne beroepscommissie van de Vrije Universiteit Brussel, met name deze van 28 oktober 2021 waarbij aan verzoeker voor het opleidingsonderdeel ‘Grondwettelijk Recht’ het examenresultaat ‘AFW’ werd toegekend, nog hangende was.

Dat beroep werd door verzoeker ingesteld op 5 november 2021 en de Raad heeft daarover uitspraak gedaan in zijn arrest nr. 7.128 van 15 december 2021.

Zoals de Raad in dat arrest reeds heeft overwogen,

“Ook wat verzoeker aanvoert inzake een tweede intern beroep, met betrekking tot een deelvrijstelling die hem blijkbaar werd geweigerd, komt in de wederantwoordnota te laat en heeft bovendien geen betrekking op de bestreden beslissing die het enige voorwerp van huidig beroep vormt.”

hebben beide beslissingen – de beoordeling van een examen enerzijds, het al dan niet toekennen van een vrijstelling voor een ander opleidingsonderdeel anderzijds – met elkaar geen uitstaans.

De vaststelling dat de voorgaande procedure voor de Raad niet tevens betrekking had op een geweigerde vrijstelling, is eenvoudig te verklaren door de dubbele vaststelling dat verzoeker die beslissing niet als voorwerp van die procedure heeft aangeduid en dat dit ook moeilijk kon, aangezien – zoals gezegd – dat beroep bij de Raad werd ingesteld op 5 november 2021 en de thans bestreden beslissing pas op 24 november 2021 werd genomen. Wanneer verzoeker op 29 oktober 2021 de beroepscommissie van verwerende partij vat met een intern beroep tegen de weigering tot toekennen van een vrijstelling, kan hij overigens bezwaarlijk verwachten dat daarover vóór 5 november 2021 uitspraak zou worden gedaan, zodat verzoeker – wat hij blijkbaar zou hebben gewenst – beide geschilpunten in één verzoekschrift aan de Raad had kunnen voorleggen.

De kritiek van verzoeker kan niet leiden tot de vernietiging van de thans bestreden beslissing, en is derhalve onontvankelijk, minstens kennelijk ongegrond.

Beoordeling van het eerste, tweede en derde middel samen

Artikel II.225 van de Codex Hoger Onderwijs luidt wat de geldigheid van creditbewijzen betreft in zijn §§3 en 4 als volgt:

“§3. Een creditbewijs blijft onbeperkt geldig binnen de betrokken opleiding aan de instelling waar dit werd behaald.

§4. De hogeronderwijsinstellingen garanderen dat een student bij aanpassingen aan het curriculum zijn reeds verworven studiepunten kan valideren binnen het vernieuwde studieprogramma. De instellingen voorzien hiertoe in de noodzakelijke overgangsmaatregelen in het onderwijs- en examenreglement als vermeld in artikel II.222, 13°.”

Voor zover de Raad kon nagaan, heeft verwerende partij aan artikel II.225, §4, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs in het onderwijs- en examenreglement uitvoering gegeven middels artikel 80 van dat reglement:

“Artikel 80 (verworven ECTS-credits)

Bij programmawijzigingen (aanpassingen aan het curriculum) kan de student reeds verworven ECTS-credits valideren binnen het vernieuwde studieprogramma. De overgangsmaatregelen die hiertoe worden genomen worden gezamenlijk met de curriculumhervormingen aan de Onderwijsraad voorgelegd.”

Bij de totstandkoming van het decreet ‘tot aanpassing van enkele hogeronderwijsbepalingen die de organisatie en controle van het onderwijs faciliteren en de plan- en implementatielasten verminderen’ heeft de steller van het ontwerp de wijzigingen aan dit artikel als volgt toegelicht (*Parl. St. VI. Parl. 2013-2014, nr. 2399/1, 22-23*):

“In artikel II.225 worden drie aanpassingen aangebracht. Rond de systematiek van het vaststellen van examenresultaten, de problematiek van de actualisering en rond het behoud van credits bij curriculumherziening.

1) [...]

2) Een creditbewijs is onbeperkt geldig. Enkel ingeval vijf kalenderjaren zijn verstrekken is het momenteel mogelijk een actualisering van de inhoud op te leggen. De decreetgever heeft hiertoe echter geen inhoudelijke definitie gegeven en heeft geen uitvoeringsmodaliteiten (inhoudelijk, omvang enzovoort) vastgelegd.

De inhoudelijke invulling van een actualisingsprogramma stelt problemen bij de instelling. Er zijn in de praktijk sinds de invoering van de flexibilisering nog geen dergelijke programma's ontworpen omdat men niet goed ziet hoe een dergelijk concept inhoudelijk moet worden vormgegeven. Het zou ook een enorme administratieve last betekenen voor de instellingen om voor alle mogelijke opleidingsonderdelen een dergelijk geactualiseerd programma te ontwerpen. In het verleden stelde dit probleem zich minder prangend, maar hoe langer flexibilisering is ingevoerd hoe meer dergelijke vragen zich stellen.

Deze studenten worden in de praktijk doorgaans gevraagd om het opleidingsonderdeel opnieuw af te leggen, wat in tegenspraak is met de huidige decreetcontext die stelt dat een creditbewijs onbeperkt geldig is en enkel actualisering toelaat.

Aangezien het actualiseren van een opleidingsonderdeel in de praktijk moeilijk in een aangepast studieprogramma kan worden verwerkt, wordt dit geschrapt in het decreet. De onbeperkte geldigheid van een creditbewijs binnen een bepaalde opleiding en instelling blijft dus gelden ook nadat vijf jaar zijn verstrekken.

Voor de instellingen betekent de aanpassing een vermindering van de administratieve lasten doordat zij niet langer actualisingsprogramma's moeten ontwerpen. Voor de studenten betekent het meer zekerheid wat de geldigheid van hun creditbewijs betreft.

3) Uit de praktijk is gebleken dat bij een hervorming van het curriculum van een opleiding, de mogelijkheid bestaat dat studenten die geslaagd zijn voor een opleidingsonderdeel of een deel ervan en hiervoor een credit of deelcijfer krijgen, deze credit of deelcijfers nadien niet meer kunnen inbrengen in het aangepaste curriculum. Dit

is oneerlijk. De instelling moet garanderen dat een definitief verworven credit/deelcijfer dat is verworven binnen een bepaald studieprogramma ook effectief gevalideerd wordt om het betreffende diploma te behalen.

Met het voorliggende artikel wordt dan ook de garantie voorzien dat deze credit/deelcijfers behouden blijven en gevalideerd worden in het studieprogramma. Het is aan de instelling om in de nodige overgangsbepalingen te voorzien om te vermijden dat de opbouw van studies wordt onderbroken.

Om de situatie te verduidelijken wordt volgende casus geschatst:

- een werkstudent krijgt van de instelling de toestemming om een opleidingsprogramma over twee academiejaren te spreiden. Hij kan zelf beslissen welke clusters en vakken hij zou volgen in de twee academiejaren;
- hij behaalt na een eerste academiejaar voor alle opleidingsonderdelen of delen waar hij aan deelnam een geslaagd cijfer met behoorlijke resultaten. Bij de aanvang van het tweede academiejaar wordt hem meegedeeld dat het curriculum van de opleiding sterk wordt aangepast, met als ingrijpend gevolg dat alle behaalde cijfers niet meer kunnen worden ingebracht omdat ze in het nieuwe curriculum deel uitmaken van een aangepaste cluster. Deelcijfers gelden enkel als alle onderdelen van de cluster met goed gevolg werden afgelegd.”

Uit deze dwingende decretale bepalingen volgt vooreerst dat binnen eenzelfde opleiding van eenzelfde instelling, sinds de inwerkingtreding van het decreet van 21 maart 2014 ‘tot aanpassing van enkele hogeronderwijsbepalingen die de organisatie en controle van het onderwijs faciliteren en de plan- en implementatielasten verminderen’ (overeenkomstig artikel 48 is dit bij de aanvang van het academiejaar 2014-2015) een creditbewijs onbeperkt geldig blijft.

Dit betekent dat de hogeronderwijsinstellingen – blijkbaar op eigen instigatie en om de redenen die zij zelf aan de overheid te kennen hebben gegeven – in die omstandigheden niet langer de bevoegdheid hebben om na verloop van tijd een actualiseringsproef op te leggen opdat een credit behouden zou kunnen blijven, ongeacht de al dan niet verregaande inhoudelijke wijzigingen die de leerstof of de leerdoelen van het betrokken opleidingsonderdeel ondertussen zouden hebben ondergaan.

Zelfs wanneer het opleidingsonderdeel waarvoor een credit werd behaald niet meer wordt aangeboden, moet de instelling overeenkomstig artikel II.225, §4 van de Codex Hoger Onderwijs en de bij de invoering daarvan gegeven toelichting, de nodige waarborgen bieden opdat de studiepunten die werden verworven de ‘migrerende’ inhoud van dat opleidingsonderdeel kunnen volgen, zodat de student minstens een deelvrijstelling kan

bekomen voor het nieuwe opleidingsonderdeel waar de inhoud van het opgeheven opleidingsonderdeel terecht is gekomen.

Men merke op dat ook in die omstandigheden, van enige actualisering geen sprake is.

De Raad heeft eerder reeds aangegeven dat in het licht van deze voorschriften, curriculumwijzigingen op zich niet kunnen worden ingeroepen om aan een eerder behaalde credit het rechtsgevolg van een vrijstelling te ontzeggen (R.Stvb. 17 maart 2021, nr. 6.477).

In casu stelt de Raad vast dat verzoeker in het academiejaar 2017-2018 een credit behaalde voor het opleidingsonderdeel ‘Handelsrecht’. Deze credit werd behaald binnen de opleiding ‘Bachelor of Laws in de Rechten’ van verwerende partij.

De basistoepassingsvooraarden van artikel II.225 van de Codex Hoger Onderwijs (dezelfde opleiding – dezelfde instelling) zijn derhalve vervuld.

Verzoeker voert aan dat het ondertussen nieuw ingerichte opleidingsonderdeel ‘Ondernemingsrecht’ onder meer, maar niet uitsluitend, de vakinhoud van het opgeheven opleidingsonderdeel ‘Handelsrecht’ omvat – reden waarom hij een deelvrijstelling aanvraagt.

Noch de interne beroepscommissie in de bestreden beslissing, noch verwerende partij in de antwoordnota, spreekt tegen dat het vak ‘Handelsrecht’ als het ware is ‘ingekanteld’ in het opleidingsonderdeel ‘Ondernemingsrecht’.

Uit de stukken die verzoeker voorlegt (stuk 3 verzoeker) blijkt integendeel dat de titularis van het opleidingsonderdeel ‘Ondernemingsrecht’ zelf aangeeft dat het een ‘clustervak’ betreft, dat inderdaad drie uitgedoofde opleidingsonderdelen vervangt: ‘Handelsrecht’, ‘Boekhoud- en jaarrekeningenrecht’ en ‘Insolventierecht’.

De materiële juistheid van die stelling staat derhalve vast.

De toepassing van artikel 80 van het onderwijs- en examenreglement komt in de bestreden beslissing nergens ter sprake. Er wordt niet geduid of de ‘inkanteling’ van

‘Handelsrecht’ in ‘Ondernemingsrecht’ kadert in een curriculumhervorming en of, zo ja, ter begeleiding daarvan overgangsmaatregelen zijn genomen.

In die omstandigheden neemt de Raad in de huidige stand van het geding aan dat er geen dergelijke overgangsmaatregelen vorhanden zijn als rechtsgrond voor de bestreden beslissing, en dat bijgevolg enkel artikel II.225 van de Codex Hoger Onderwijs van toepassing is.

Of de titularis van het opleidingsonderdeel nu de mogelijkheid tot het bekomen van een deelvrijstelling aan de studenten heeft bevestigd of niet, is niet relevant. De decaan van de faculteit en vervolgens de interne beroepscommissie zijn er krachtens het voormelde artikel II.225 toe gehouden *in concreto* na te gaan of er binnen het opleidingsonderdeel ‘Ondernemingsrecht’ leerstof is opgenomen waarvoor op grond van de credit voor het opleidingsonderdeel ‘Handelsrecht’ een deelvrijstelling moet worden verleend.

Het onderzoek waartoe de instelling in dat geval bevoegd is, blijft beperkt tot het vaststellen van de delen van het vak ‘Ondernemingsrecht’ waarvoor een deelvrijstelling geldt. Artikel II.225 van de Codex Hoger Onderwijs laat ook in dit geval niet toe dat tevens een actualiteitsonderzoek wordt gevoerd.

Hoewel het (voortdurend) schuiven met benamingen van opleidingsonderdelen en/of opplitsingen of samenvoegingen ervan op gespannen voet kan komen te staan met de eerbiediging van artikel II.225 en de *ratio legis* ervan, kan het de instelling niet vrijstellen van het voeren van het (in voorkomend geval dus mogelijk behoorlijk complex) onderzoek om een deelvrijstelling te verlenen.

In zijn intern beroep van 29 oktober 2021 heeft verzoeker uitdrukkelijk beroep ingesteld tegen “de weigering tot toekenning van een deelvrijstelling voor Ondernemingsrecht op basis van aan de VUB behaalde credits voor het vak Handelsrecht.”

In de mate dat de beroepscommissie onderzoekt of verzoeker een vrijstelling kan bekomen voor het opleidingsonderdeel ‘Ondernemingsrecht’ en vervolgens motiveert waarom niet, antwoordt zij dus naast de kwestie. Het gegeven dat verzoeker niet of onvoldoende werd onderwezen in het insolventierecht is in het licht van de vrijstellingsaanvraag – die ‘Handelsrecht’ (waarvoor

de deelvrijstelling wordt gevraagd), ‘Boekhoud- en jaarrekeningenrecht’ en ‘Insolventierecht’ duidelijk van elkaar onderscheidt – irrelevant.

De stelling dat voor de leerstof ‘Handelsrecht’ binnen ‘Ondernemingsrecht’ geen vrijstelling kan worden verleend omdat het ondernemingsrecht door de inwerkingtreding van de wet van 27 april 2018 ingrijpend is hervormd, is een actualiseringsonderzoek dat in het licht van artikel II.225 van de Codex Hoger Onderwijs niet meer is toegestaan.

Het motief dat die wetswijziging ‘doorsijpelt’ in alle aspecten van de rechtstak kan daaraan geen afbreuk doen, net zomin als in de hypothese dat ‘Handelsrecht’ een autonoom opleidingsonderdeel was gebleven met een, ten gevolge van de aangehaalde wet, verregaand gewijzigde inhoud.

Het beroep is in de aangegeven mate gegrond.

VI. Anonymisering

Verzoeker vraagt in zijn wederantwoordnota om de anonymisering van het arrest, bij de publicatie ervan.

Luidens artikel II.313, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs kan bij de publicatie van het arrest de identiteit van de verzoekende partij op diens uitdrukkelijk verzoek worden weggelaten.

Op het verzoek wordt ingegaan.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepscommissie van de Vrije Universiteit Brussel van 24 november 2021 in zoverre daarin over een deelvrijstelling uitspraak wordt gedaan.

2. Het daartoe bevoegde orgaan neemt ten aanzien van verzoeker een nieuwe beslissing en doet zulks uiterlijk op 7 februari 2022.

3. Bij de publicatie van dit arrest door de Raad wordt de identiteit van verzoeker weggelaten.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 24 januari 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Gilles Fourneau	secretaris

De secretaris

Gilles Fourneau

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.179 van 24 januari 2022 in de zaak 2021/1186

In zake: Fien MALCORPS
woonplaats kiezend te 3870 Heers
Steenweg 183/8

tegen:

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
woonplaats kiezend te 3000 Leuven
Oude Markt 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 8 december 2021, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 18 oktober 2021 en van de ‘beslissing’ van de programmadirecteur Bachelor Psychologie van de Katholieke Universiteit Leuven van 1 december 2021.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota neergelegd en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota neergelegd.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 24 januari 2022.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

De heer Alexzander Zharkov die verschijnt voor de verzoekende partij, en de heer Toon Boon, die verschijnt voor verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2021-2022 ingeschreven in de verkorte bacheloropleiding ‘bachelor in de Psychologie’.

Op 12 oktober 2021 – aangevuld op 13 oktober 2021 – dient verzoekster een aanvraag in tot het bekomen van een vrijstelling voor zeven opleidingsonderdelen:

- ‘Statistiek voor psychologen, deel 3, met practicum (P0M20B)’
- ‘Methoden van het wetenschappelijk onderzoek: Practicum (P0M27A)’
- ‘Psychopathologie en psychiatrie (P0M34A)’
- ‘Rapporteringsvaardigheden in de psychologie (P0T69A)’
- ‘Methoden van het wetenschappelijk onderzoek, deel 1 (P0V78A)
- ‘Methoden van het wetenschappelijk onderzoek, deel 2 (P0W03A)
- ‘Psychopathologie en psychiatrie kinderen en jongeren, deel 1 (P0V86A)’.

Op 18 oktober 2021 neemt de programmadirecteur Bachelor Psychologie in zijn hoedanigheid van vrijstellingsverantwoordelijke van de faculteit ten aanzien van elk van deze aanvragen een beslissing. De gevraagde vrijstelling wordt toegekend voor twee opleidingsonderdelen – ‘Psychopathologie en psychiatrie kinderen en jongeren, deel 1 (P0V86A)’ en ‘Methoden van het wetenschappelijk onderzoek, deel 2 (P0W03A)’ – en geweigerd voor de vijf andere opleidingsonderdelen.

De Raad neemt aan dat de vijf ongunstige beslissingen samen de eerste bestreden beslissing vormen.

Als concrete weigeringsmotieven zijn opgegeven, voor ‘Statistiek voor psychologen, deel 3, met practicum (P0M20B)’, ‘Methoden van het wetenschappelijk onderzoek: Practicum (P0M27A)’ en ‘Methoden van het wetenschappelijk onderzoek, deel 1 (P0V78A)’:

“Het behaalde credit- of studiebewijs is te specialistisch.

Grottere focus op kwantitatieve en experimentele methodes in de psychologie moeten vaardigheden uit vooropleiding complementeren.”

voor ‘Psychopathologie en psychiatrie (P0M34A)’:

“Het behaalde credit- of studiebewijs is te specialistisch. Onvoldoende overlapping met volwassenenpsychiatrie.”

en voor ‘Rapporteringsvaardigheden in de psychologie (P0T69A)’:

“Het behaalde credit- of studiebewijs is te specialistisch. Vakspecifieke rapporteringsvaardigheden wenselijk.”

Op deze vijf ongunstige beslissingen is bovendien telkens de volgende generieke mededeling vermeld:

“Het spijt ons je te moeten melden dat je aanvraag tot vrijstelling voor het opleidingsonderdeel vermeld onderaan dit bericht, niet werd goedgekeurd. Verder onderaan, staat de reden vermeld waarom je aanvraag werd afgekeurd.

Heb je verdere vragen bij deze afkeuring, neem dan contact op met je vrijstellingsverantwoordelijke (zie afzender van deze e-mail). Je kunt ook je ISP raadplegen voor verdere informatie.

Enkel indien je meent, nadat je contact hebt opgenomen met de vrijstellingsverantwoordelijke, dat deze beslissing niet correct genomen werd, is beroep mogelijk bij de vicerector Studentenbeleid, die optreedt als interne beroepsinstantie voor de KU Leuven. Bij een dergelijk beroep wordt een concreet en duidelijk overzicht met de ingeroepen bezwaren verwacht, op basis van de elementen die aan bod kwamen tijdens het feedbackgesprek. Een beroep moet ingediend worden binnen een vervaltermijn van zeven kalender dagen beginnend op de dag volgend op de datum van verzending van deze beslissing.

Alle verdere informatie over het indienen van een beroep, m.i.v. het formulier waarmee een dergelijk beroep kan worden ingediend, vind je op www.kuleuven.be/onderwijs/beroepen. De finale beslissing van de Interne Beroepsinstantie (of een nieuwe datum waarop deze beslissing zal worden genomen) kan je verwachten binnen de 20 kalenderdagen na het instellen van het intern beroep. Indien dit niet het geval is, dan kan je vanaf de dag volgend op die 20 kalenderdagen en binnen een periode van 7 kalenderdagen extern beroep instellen bij de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen.”

Op 19 oktober 2021 richt verzoekster zich tot de vrijstellingsverantwoordelijke en een medewerkster (H.H.) met de mededeling dat zij de weigeringsbeslissingen niet goed begrijpt. Zij verwijst eensdeels naar een medestudente die met eenzelfde vooropleiding voor het opleidingsonderdeel ‘Rapporteringsvaardigheden in de psychologie (P0T69A)’ wél een vrijstelling heeft gekregen, en anderdeels naar afdoende kennis die zij meent te kunnen aantonen inzake kwantitatieve en kwalitatieve methodes.

De voormalde medewerkster H.H. vraagt aan verzoekster de naam van de aangehaalde vriendin, en meldt op 25 oktober 2021 aan verzoekster dat hun beider dossiers niet vergelijkbaar zijn omdat zij hun vrijstellingsaanvraag op basis van andere (reeds gevuld) vakken hebben

gemotiveerd. Op 26 oktober 2021 vraagt verzoekster aan H.H. of de vrijstelling bijgevolg geweigerd is omdat zij het vak ‘Methodologie deel 2 met werkcollege: onderzoeksdesign en dataverzamelingsmethoden’ heeft getolereerd (en dus geen credit behaalde), en zij informeert tevens of de beslissing voor de gevraagde vrijstellingen kan worden herbekeken.

Diezelfde dag antwoordt H.H. dat verzoeksters mail wordt doorgezonden naar de programmadirecteur. Verzoekster, die verder blijkbaar zonder bericht is gebleven, zendt op 15 november 2021 een herinneringsmail aan H.H., onder meer gelet op de nakende examens.

Het is de Raad niet duidelijk welke communicatie er daarnaast tussen verzoekster en de diensten van verwerende partij nog is geweest, maar in zijn laatste bericht van 1 december 2021 lijkt de programmadirecteur zijn *sangfroid* te zijn verloren (de Raad citeert overwegend letterlijk):

“Vraagd [sic] U serieus een vrijstelling op basis van een gebeusd [sic] vak?

In dit geval zou ik U graag aanmoedigen om gebruik te maken van Uw recht op beroep tegen mijn beslissing en direct bezwaar [in te dienen] bij de raad van betwistingen inzake studieloopbaanbeslissingen [*bedoeld wordt:* studievoortgangsbeslissingen] (met een beetje geluk raakt dit zo ver als de vice-rector). We krijgen van die kant namelijk al een tijdje geleden veel kritiek i.v.m. met [] het “dalende studierendement” van de studenten in de Humane Wetenschappen. De achtergrond is blijkbaar dat 50% van onze generatiestudenten nooit een MA nog [sic] een BA psych behalen en naar [sic] enkele jaren afhaken en de cijfers zijn nog bedroevender bij de zijinstroom (namelijk Fam&Seks en Criminologie). De typische reden zijn methodologie en statistiek vakken. De Vlaamse minister voor educatie [*bedoeld wordt:* Onderwijs] heeft ons de taak meegegeven aan de hand van ijkingstoetsen de studenten die niet beschikken over de nodige basisvaardigheden de kans te geven vroegtijdig te heroriënteren. Wij willen die ijkingstoetsen graag verbintelijk [*bedoeld wordt:* bindend] maken en ook de aantallen van vrijstellingsaanvragen wat rioleren [sic] en Uw verhaal zal ons [sic] redenering zeker bevorderen.

Ons [sic] maatregel “succesvol afgelegde” methodenvakken te verwachten (liefst in verband met overall goede prestatie) is bedoelt [sic] om U te beschermen van latere ontgo[o]chelingen en de kwaliteitszorg voor onze opleiding te respecteren. Dit is trouwens de standaard die ook van de andere faculteiten wordt hanteerd [*bedoeld wordt:* gevraagd] die een “Minor” in psychologie aanbieden of gelijkachtige [*bedoeld wordt:* gelijkaardige] aa[n]vragen moeten verwerken.

Ik wens u veel succes voor de BA psych.
mvg RK

PS: Gelieve onze staff medewerkers met rust te laten, zij hebben veel belangrijk werk om te doen. Ik zelf zal dit niet herbekijken voor U officieel beroep hebt ingediend.”

Of het uur van verzending (0u35) aan de teneur en de wat haperende spelling en syntaxis van het bericht debet is, is voor de Raad niet duidelijk. Evenmin is het duidelijk of de programmadirecteur van de vicerector kritiek heeft gekregen over het “dalende studierendement”, dan wel of de Raad “die kant” is van waar de wind waait – in welk geval de Raad zich van geen dergelijke kritiek bewust is.

Blijkbaar bereikt de voormelde mail ook de vicedecaan Onderwijs van de betrokken faculteit, die op 2 december 2021 aan verzoekster meedeelt:

“Sta me toe terug te komen op de e-mail die je kreeg van collega [R.K.].

Allicht ben je geschrokken van de toon en de strekking. Het is niet op deze manier dat we als faculteit met studenten willen communiceren. Allicht heeft de context een rol gespeeld in de hevige reactie van mijn collega, en hopelijk kan mijn schrijven je enigszins gerust stellen.

Wat je vraag rond de vrijstelling betreft, ligt het voor de hand dat je beroep aantekent. Op die manier kan jouw dossier in alle rust en sereniteit opnieuw bekeken worden.”

Wat er ook van zij, de ‘beslissing’ van de programmadirecteur van 1 december 2021 is voor verzoekster de tweede bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

A. Ontvankelijkheid ten aanzien van de eerste bestreden beslissing

Standpunt van partijen

Verwerende partij werpt in haar antwoordnota op dat een intern beroep devolutieve werking heeft en dat de eerste bestreden beslissing bijgevolg niet het voorwerp van een beroep bij de Raad kan uitmaken.

Verzoekster gaat in haar wederantwoordnota op deze exceptie niet in.

Beoordeling

Verzoekster richt haar beroep zowel tegen de beslissing van 1 december 2021 – die zij blijkbaar beschouwt als de beslissing op intern beroep, daarover hieronder meer – als tegen de initiële beslissing van de vrijstellingsverantwoordelijke.

Krachtens artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs is de Raad – het hier niet van toepassing zijnde geval van het uitblijven van een tijdige beslissing op intern beroep zoals bedoeld in artikel II.294, §1, derde lid van die Codex buiten beschouwing gelaten – enkel bevoegd om uitspraak te doen over beroepen ingesteld tegen studievoortgangsbeslissingen die tot stand komen “na uitputting van de [] interne beroepsprocedure”.

De eerste beslissing is niet zo een beslissing.

De Raad is ten aanzien van de eerste bestreden beslissing niet bevoegd.

In dat opzicht is het beroep niet ontvankelijk.

B. Ontvankelijkheid ten aanzien van de tweede bestreden beslissing

Standpunt van partijen

Verwerende partij doet in haar antwoordnota gelden dat een beroep bij de Raad enkel mogelijk is tegen een beslissing genomen door de interne beroepsinstantie, en dat verzoekster heeft nagelaten om tegen de beslissing van de vrijstellingsverantwoordelijke het beroep in te stellen dat daartegen open stond, conform de modaliteiten zoals zij ook aan verzoekster zijn meegedeeld op de beslissingen houdende weigering van vrijstelling.

De (tweede) bestreden beslissing immers, zo stelt verwerende partij, gaat niet uit van de interne beroepsinstantie, zijnde – overeenkomstig artikel 104 van het onderwijs- en examenreglement – de vicerector Studentenbeleid, aangezien verzoekster bij de vicerector nooit een beroep heeft ingesteld.

Conclusie voor verwerende partij is dat het beroep hoe dan ook onontvankelijk is.

Met betrekking tot deze exceptie repliceert verzoekster in haar wederantwoordnota dat samen met de initiële beslissingen van de vrijstellingsverantwoordelijke werd aangegeven dat eerst met hem contact moet worden opgenomen alvorens een beroep bij de vicerector Studentenbeleid kan worden ingesteld.

Beoordeling

De Raad kan aannemen dat verzoekster zich na kennisname van de beslissingen tot weigering van vrijstelling, in eerste instantie opnieuw tot de vrijstellingsverantwoordelijke heeft gericht.

Er moet evenwel worden opgemerkt dat de vervaltermijn om een intern beroep in te stellen door de decreetgever in artikel II.283, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs dwingend is bepaald op zeven kalenderdagen die, in dit geval, ingaat de dag na deze van de kennisgeving van de genomen beslissing.

Het aanschrijven van een ander orgaan dan de interne beroepsinstantie, ongeacht of dit door de interne regels van de hogeronderwijsinstelling al dan niet is voorgeschreven, werkt ten aanzien van die vervaltermijn niet opschortend.

Er zijn dan ook vragen te stellen bij het meedelen van beroepsmodaliteiten die – zoals *in casu* – dergelijke bijkomende stappen insluiten, te meer nu ook niet duidelijk wordt gemaakt wat het resultaat van het voorgeschreven ‘contact’ moet zijn, binnen welke termijn de vrijstellingsverantwoordelijke standpunt moet innemen, enz.

Hoe dan ook is tegelijk aan verzoekster meegedeeld dat de vicerector Studentenbeleid de interne beroepsinstantie is, en dat het beroep bij de vicerector moet worden ingesteld binnen een termijn van zeven kalenderdagen, conform her hierboven aangehaalde voorschrift van artikel II.283, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs.

Verzoekster wist derhalve, of behoorde te weten, dat zij na het voorgeschreven contact met de vrijstellingsverantwoordelijke en in geval van blijvende onenigheid, alleszins binnen de voormelde termijn bij de vicerector Studentenbeleid een intern beroep diende in te stellen.

Dat beroep heeft verzoekster nooit ingesteld.

In het licht van enerzijds de ‘aanmoediging’ door de vrijstellingsverantwoordelijke in zijn bericht van 1 december 2021 om “gebruik te maken van [haar] recht op beroep tegen [zijn] beslissing en direct bezwaar [in te dienen] bij de Raad”, en anderzijds de mededeling van de vicedecaan Onderwijs van 2 december 2021 dat het “voor de hand [ligt] dat [verzoekster] beroep aantekent”, kan de Raad er ook begrip voor opbrengen dat verzoekster dat beroep uiteindelijk rechtstreeks bij de Raad heeft ingesteld.

Dit begrip kan evenwel geen afbreuk doen aan de hierboven vermelde decretale voorschriften die de bevoegdheid van de Raad bepalen en daarom van openbare orde zijn.

De tweede bestreden beslissing is geen beslissing van de interne beroepsinstantie van verwerende partij en is derhalve niet vatbaar voor een beroep bij de Raad.

Het beroep is bijgevolg ook in dat opzicht niet ontvankelijk.

Over de vraag of verzoekster, in het licht van de feitelijke gegevens van het dossier, op dit ogenblik nog op ontvankelijke wijze een beroep bij de vicerector Studentenbeleid kan instellen, hoeft de Raad zich vooralsnog niet uit te spreken.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 24 januari 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad

Jan Geens bestuursrechter – bijzitter

Marleen Verreth bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Gilles Fourneau secretaris

De secretaris

Gilles Fourneau

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.180 van 24 januari 2022 in de zaak 2021/1187

In zake: Yasmina HAMDAOUI
woonplaats kiezend te 2020 Antwerpen
Jan De Voslei 41 bus 10

tegen:

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
woonplaats kiezend te 1050 Brussel
Pleinlaan 2

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 2 december 2021, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepscommissie van de Vrije Universiteit Brussel van 24 november 2021 waarbij verzoeksters intern beroep gedeeltelijk gegrond wordt verklaard en een deelvrijstelling voor de aspecten ‘briefing note’ en ‘common law’ van het opleidingsonderdeel ‘Introduction to Common Law and Legal English’ wordt geweigerd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota neergelegd.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 24 januari 2022.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

De heer Mathias Blijweert, die verschijnt voor verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2021-2022 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Laws in de Rechten’.

Op basis van credits die zij reeds behaalde voor ‘Buitenlandse rechtsstelsels: partim Engels’ en ‘Taalgebruik Engels’ dient verzoekster een aanvraag tot vrijstelling in voor het opleidingsonderdeel ‘Introduction to Common Law and Legal English’.

Op 15 oktober 2021 weigert de decaan van de faculteit Recht en Criminologie deze vrijstellingsaanvraag, op grond van het motief “te beperkte inhoudelijke overeenkomst”.

Tegen die beslissing stelt verzoekster op 21 oktober een intern beroep in bij de beroepscommissie van de Vrije Universiteit Brussel.

De interne beroepscommissie behandelt dit beroep in zitting van 5 november 2021, en beslist op 24 november 2021 om het gedeeltelijk gegrond te verklaren:

“[...]

V. TEN GRONDE

De studente vecht de beslissing van de decaan aan waarbij de vrijstellingsaanvraag voor het opleidingsonderdeel ‘Introduction to Common Law and Legal English’ niet werd ingewilligd.

De interne beroepscommissie onderzoekt of er redenen zijn om de student een vrijstelling toe te kennen. Hierbij wijst de commissie erop dat, overeenkomstig artikel 84 van het OER, bij de toekenning van een vrijstelling moet worden nagegaan in welke mate er voldoende overeenstemming is qua doelstellingen, inhoud en leerresultaten van het opleidingsonderdeel waarvoor de student de vrijstelling aanvraagt en de opleidingsonderdelen op basis waarvan de vrijstelling wordt aangevraagd.

De beroepscommissie constateert dat het opleidingsonderdeel ‘Introduction to Common Law and Legal English’ naar inhoud, doelstellingen en leerresultaten niet voldoende overeenstemt met het door de studente aangevoerde opleidingsonderdeel ‘Buitenlandse rechtsstelsels partim Engels’. Binnen het opleidingsonderdeel ‘Introduction to Common Law and Legal English’ wordt onder andere dieper ingegaan op de historische ontwikkeling van common law, de principes van common law in Engeland en Wales, het gerechtelijk systeem, de instanties en de precedentenwerking, wat onvoldoende het geval is in het opleidingsonderdeel ‘buitenlandse rechtsstelsels partim Engels’.

Uit het dossier blijkt evenwel dat het opleidingsonderdeel ‘taalgebruik Engels’ wel voldoende overeenstemt met het onderdeel ‘Legal English’. De studente wordt hiervoor aldus een deelvrijstelling verleend. Op het mondelinge examen zal de studente alleen worden geëvalueerd voor wat betreft de bespreking van de ‘briefing note’ en het common law.

VI. BESLUIT

Het beroep is gedeeltelijk gegrond. De bestreden beslissing wordt herzien als volgt: de studente wordt een deelvrijstelling toegekend voor het onderdeel ‘Legal English’ van het opleidingsonderdeel ‘Introduction to Common Law and Legal English’. De studente zal alleen worden geëvalueerd voor wat betreft de bespreking van de ‘briefing note’ en het common law.”

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid - voorwerp

Standpunt van partijen

In haar antwoordnota deelt verwerende partij mee dat de bestreden beslissing door de interne beroepscommissie werd ingetrokken, en dat dit orgaan op 16 december 2021 een nieuwe beslissing heeft genomen.

Deze nieuwe beslissing wordt bij de stukken gevoegd en luidt:

“[...]

II. FEITEN

[...]

Bij beslissing van 24.11.2021 werd het beroep van de studente gedeeltelijk gegrond verklaard. Deze beslissing wordt door de huidige beslissing ingetrokken, die in de plaats komt van de eerdere beslissing.

III. PROCEDURE

[...]

IV. ONTVANKELIJKHEID

[...]

V. TEN GRONDE

De studente vecht de beslissing van de decaan aan waarbij de vrijstellingsaanvraag voor het opleidingsonderdeel ‘Introduction to Common Law and Legal English’ niet werd ingewilligd.

De interne beroepscommissie onderzoekt of er redenen zijn om de student een vrijstelling toe te kennen. Hierbij wijst de commissie erop dat, overeenkomstig artikel 84 van het OER, bij de toekenning van een vrijstelling moet worden nagegaan in welke mate er voldoende overeenstemming is qua doelstellingen, inhoud en leerresultaten van het opleidingsonderdeel waarvoor de student de vrijstelling aanvraagt en de opleidingsonderdelen op basis waarvan de vrijstelling wordt aangevraagd.

De beroepscommissie constateert dat het opleidingsonderdeel ‘Introduction to Common Law and Legal English’ naar inhoud, doelstellingen en leerresultaten niet voldoende overeenstemt met het door de studente aangevoerde opleidingsonderdeel ‘Buitenlandse rechtsstelsels partim Engels’. Binnen het opleidingsonderdeel ‘Introduction to Common Law and Legal English’ wordt onder andere dieper ingegaan op de historische ontwikkeling van common law, de principes van common law in Engeland en Wales, het gerechtelijk systeem, de instanties en de precedentenwerking, wat onvoldoende het geval is in het opleidingsonderdeel ‘buitenlandse rechtsstelsels partim Engels’.

Uit het dossier blijkt evenwel dat het opleidingsonderdeel ‘taalgebruik Engels’ wel voldoende overeenstemt met het onderdeel ‘Legal English’. De studente wordt hiervoor aldus een deelvrijstelling verleend. Op het mondelinge examen zal de studente alleen worden geëvalueerd voor wat betreft de bespreking van de ‘briefing note’ en het common law.

Wat betreft de bewering dat een medestudent in een gelijke situatie wel een volledige vrijstelling heeft verkregen en er dus een schending van het gelijkheidsbeginsel is, dient de interne beroepscommissie vast te stellen dat, zelfs indien het betoog van de studente feitelijk correct is, in dergelijk geval een verkeerde toepassing werd gemaakt van artikel 84 van het OER door een vrijstelling toe te kennen in weerwil van de vereisten opgenomen in die bepaling. Uit het onderzoek door de commissie die oordeelt op intern beroep en een hervormingsbevoegdheid heeft, blijkt dat er in het betrokken geval geen voldoende overeenstemming is qua doelstellingen, inhoud en leerresultaten van het opleidingsonderdeel waarvoor de studente de vrijstelling aanvraagt en het opleidingsonderdeel of de opleidingsonderdelen op basis waarvan de vrijstelling wordt aangevraagd. De studente kan uit een eventuele onterechte toekenning van een vrijstelling, die slechts onder voorwaarden kan worden ingetrokken, niet het recht putten om eveneens een vrijstelling te bekomen in strijd met artikel 84 van het OER. De interne beroepscommissie mag hierbij – ter ondersteuning van haar zienswijze – verwijzen naar rechtspraak van de Raad van State, die oordeelt dat er geen gelijkheid in de onwettigheid is (bijvoorbeeld RvS 16 juli 2021, nr. 251.280).

VI. BESLUIT

Het beroep is gedeeltelijk gegrond. De bestreden beslissing wordt herzien als volgt: de studente wordt een deelvrijstelling toegekend voor het onderdeel ‘Legal English’ van het opleidingsonderdeel ‘Introduction to Common Law and Legal English’. De studente zal alleen worden geëvalueerd voor wat betreft de bespreking van de ‘briefing note’ en het common law.”

Beoordeling

De bestreden beslissing is door de intrekking ervan en het nemen van een nieuwe beslissing over hetzelfde voorwerp – de aanvraag tot vrijstelling – uit het rechtsverkeer verdwenen.

Verzoekster dient geen wederantwoordnota in en betwist niet de rechtsgeldigheid van de intrekkingsbeslissing.

Een en ander is wellicht te verklaren door het feit dat verzoeksters beroep bij de Raad enkel steunde op een schending van de formelemotiveringsplicht en het gelijkheidsbeginsel in het licht van het in de bestreden beslissing onbeantwoord gebleven argument inzake de beweerde ongelijke behandeling ten aanzien van een medestudent – argument dat thans wel uitdrukkelijk is beantwoord.

De Raad stelt derhalve vast dat het beroep zonder voorwerp is, en bijgevolg onontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 24 januari 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Gilles Fourneau	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Gilles Fourneau

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 4 februari 2022

Arrest nr. 7.201 van 4 februari 2022 in de zaak 2021/996

In zake: Daniel BERGER
Woonplaats kiezend te 2018 Antwerpen
Antoon Van Dijckstraat 70, bus 2

Tegen: ARTESIS PLANTIJN HOGESCHOOL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Wim Van Caeneghem
kantoor houdend te 2000 Antwerpen
Vrijheidstraat 32, bus 16
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 19 oktober 2021, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 13 september 2021 waarbij aan de verzoekende partij een score van 7 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘Web programming’ en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 7 oktober 2021 waarbij het intern beroep van verzoekende partij onontvankelijk werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 4 februari 2022.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Wim Van Caeneghem, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2020-2021 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de toegepaste informatica’.

Voor het opleidingsonderdeel ‘Web programming’ bekomt verzoekende partij een examencijfer van 7/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 23 september 2021 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 7 oktober 2021 werd het intern beroep onontvankelijk verklaard.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat het intern beroepsschrift van de student niet tijdig binnen de beroepstermijn van zeven kalenderdagen werd ingediend. De resultaten werden gepubliceerd op 13 september 2021 en het verzoekschrift werd pas ingediend op 23 september 2021. Bijgevolg is het intern beroep onontvankelijk.

De interne beroepsinstantie voegt hieraan toe dat het gegeven dat de student achteraf nog informatie heeft ingewonnen, hierop geen invloed heeft. De beroepstermijn is namelijk een vervaltermijn. De student kon tijdig beroep instellen en desgevallend het beroep achteraf terug intrekken.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 12 oktober 2021 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 19 oktober 2021 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid – afstand

Per e-mail van 6 december 2021 deelt verzoeker mee dat hij ‘graag [zijn] klacht tegen AP Hogeschool [zou] intrekken’.

De Raad begrijpt dit als een afstand van beroep. Hij ziet geen redenen om deze afstand niet toe te kennen.

BESLISSING

De Raad stelt de afstand vast.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 4 februari 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	eerste secretaris

De secretaris **De voorzitter**

Melissa Thijs **Bertel De Groote**

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.302 van 21 maart 2022 in de zaak 2021/1153

In zake: xxx

Tegen: ARTESIS PLANTIJN HOGESCHOOL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Wim Van Caeneghem
kantoor houdend te 2000 Antwerpen
Vrijheidstraat 32, bus 16
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 19 november 2021, is gericht tegen het uitblijven van een beslissing van de interne beroepsinstantie van verwerende partij.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekster heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 4 februari 2022.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster en advocaat Wim Van Caeneghem, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster was in het academiejaar 2020-2021 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de voedings- en dieetkunde’.

Verzoekster wenst voor het vervolgen van deze opleiding in academiejaar 2021-2022 een vrijstelling te bekomen voor het opleidingsonderdeel ‘Algemene didactiek’. Aan verzoekster wordt op 13 juli 2021 de vrijstelling geweigerd voor dit opleidingsonderdeel.

Verzoekster stelde op datum van 14 juli 2021 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Verzoekster heeft geen interne beroepsbeslissing ontvangen en diende daarom bij aangetekend schrijven van 30 augustus 2021 een verzoekschrift in bij de Raad.

Bij arrest nr. 6.999 van 28 oktober 2021 heeft de Raad de impliciet afwijzende beslissing van de interne beroepsinstantie vernietigd. In dit arrest werd bepaald dat de interne beroepsinstantie een beslissing diende te nemen tegen uiterlijk 12 november 2021.

Daar verzoekster geen beslissing van de interne beroepsinstantie ontvangt, stelt zij op 19 november 2021 een beroep in bij de Raad tegen het uitblijven van de beslissing van de interne beroepsinstantie.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

In haar *antwoordnota* merkt verwerende partij op dat de interne beroepsinstantie een nieuwe beslissing heeft genomen op 25 november 2021 zodat het huidig beroep zonder voorwerp is.

In haar *wederantwoordnota* vraagt verzoekster aan de Raad om na te gaan in hoeverre het niet respecteren van de uiterste datum om een beslissing te nemen een invloed heeft op het verder verloop van de procedure.

Beoordeling

De Raad stelt vast dat de nieuwe beslissing door de interne beroepsinstantie van verwerende partij eerst op 25 november 2021 is genomen, terwijl de Raad in een eerder arrest verwerende partij oplegde uiterlijk op 12 november 2021 een beslissing te nemen.

Verwerende partij overschreed hiermee een termijn van orde. De Raad moet echter vaststellen dat het niet-naleven van deze termijn er niet toe noopt dat de interne beroepsinstantie haar bevoegdheid om haar besluitvorming te hernemen, zou verliezen. De beroepsinstantie kan zich

derhalve ook na het verlopen van de door de Raad opgelegde termijn nog uitspreken en die beslissing dient dan het voorwerp te vormen van een beroep bij de Raad.

Na het instellen van het beroep bij de Raad is aan verzoekster kennis gegeven van de beslissing van de interne beroepsinstantie die op 25 november 2021 werd genomen. Verzoekster heeft dienovereenkomstig gehandeld door op 13 december 2021 beroep in te stellen tegen de beslissing van de interne beroepsinstantie. Dat beroep is bij de Raad gekend onder het rolnummer 2021/1197.

Het huidig beroep tegen het uitblijven van een beslissing op intern beroep is dan ook zonder voorwerp.

V. Anonimisering

Verzoekster vraagt in haar verzoekschrift de anonimisering van het arrest, bij de publicatie ervan.

Luidens artikel II.313, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs kan bij de publicatie van het arrest de identiteit van de verzoekende partij op dienst uitdrukkelijk verzoek worden weggelaten.

Op het verzoek wordt ingegaan.

BESLISSING

1. De Raad verwerpt het beroep.

2. Bij de publicatie van dit arrest door de Raad wordt de identiteit van verzoekster weggelaten.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 21 maart 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	eerste secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.303 van 21 maart 2022 in de zaak 2021/1197

In zake: xxx

Tegen: ARTESIS PLANTIJN HOGESCHOOL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Wim Van Caeneghem
kantoor houdend te 2000 Antwerpen
Vrijheidstraat 32, bus 16
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 13 december 2021, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 25 november 2021 waarbij het intern beroep van verzoekster ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekster heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 4 februari 2022.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster en advocaat Wim Van Caeneghem, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Op de terechting werd aan verwerende gevraagd om de relevante stukken bij te brengen over de hoedanigheid waarin de heer [W.L.] heeft deelgenomen aan de beraadslaging van de interne beroepsinstantie. Verwerende partij heeft een toelichtende nota ingediend, waarna ook verzoekster een toelichtende nota heeft ingediend. Daarna werden de debatten opnieuw gesloten.

III. Feiten

Verzoekster was in het academiejaar 2020-2021 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de voedings- en dieetkunde’.

Verzoekster wenst voor het vervolgen van deze opleiding in academiejaar 2021-2022 een vrijstelling te bekomen voor het opleidingsonderdeel ‘Algemene didactiek’. Aan verzoekster wordt op 13 juli 2021 de vrijstelling geweigerd voor dit opleidingsonderdeel.

Verzoekster stelde op datum van 14 juli 2021 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Verzoekster heeft geen interne beroepsbeslissing ontvangen en diende daarom bij aangetekend schrijven van 30 augustus 2021 een verzoekschrift in bij de Raad.

Bij arrest nr. 6.999 van 28 oktober 2021 heeft de Raad de impliciet afwijzende beslissing van de interne beroepsinstantie vernietigd.

De interne beroepsinstantie heeft op 25 november 2021 een nieuwe beslissing genomen. Ze beslist om het interne beroep alsnog af te wijzen als ongegrond. Hierbij geeft ze de volgende motivering:

- het ingesteld beroep de beslissing van de Toelatingscommissie van 13 juli 2021 betreft;
- de student geen vrijstelling kreeg voor de credit die ze voorheen verworven had voor het module ‘Algemene Didactiek’;
- omdat het beroep werd ingediend tijdens de jaarlijkse sluiting, kon de interne beroepscommissie geen tijdige beslissing nemen;
- de student tekende beroep aan bij de Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbeslissingen, die de impliciet afwijzende beslissing vernietigde, en aan de interne beroepscommissie verzocht een nieuwe beslissing te nemen;
- de Toelatingscommissie de beslissing als volgt motiveerde:

“ Het toegestuurde studiebewijs stemt qua competenties niet voldoende overeen met het opleidingsonderdeel waarvoor men vrijgesteld wenst te worden.”; ten aanzien van de student werd volgende bijkomende duiding gegeven: “Yorinde, dit gaat over een mogelijke invulling van professionalisering (geen opleidingsonderdeel uit het programma VD). We geven hiervoor geen vrijstelling.”

- de student intern beroep aantekende met de volgende motivering: “*De aanvraag voor deze vrijstelling gebeurde via Ibamaflex op 12/07/21 en werd op 13/07/21 door het opleidingshoofd afgewezen met als motivering dat er niet voldoende overeenkomst zou zijn tussen de competenties en studieomvang. Nochtans is de module die ik afrondde, de rechtstreekse voorloper van de huidige module, met een hoger aantal studiepunten, geheel gelijklopende basiscompetenties en lesinhouden en eenzelfde vaktitularis. Indien ik de lerarenopleiding opnieuw zou aanvangen, zou ik in die opleiding deze module niet dienen te hernemen.*

In bijlage kan u de betreffende documenten ter controle van de overeenkomsten vinden.

Ook werd er een bijkomende uitleg gegeven dat dit geen opleidingsonderdeel zou zijn van de opleiding Voedings- en dieetkunde en er daardoor geen vrijstelling gegeven wordt.

Dit OPO wordt echter aangeboden binnen het keuzepakket van de opleiding en is van een ECTS-fiche voorzien in het opleidingsoverzicht. Dit OPO staat bovendien binnen Ibamaflex in de lijst van de vakken waarvoor een vrijstelling aanvragen mogelijk is. De ECTS-fiche en een schermafdruk van Ibamaflex vindt u in bijlage.”

- de interne beroepscommissie heeft het dossier onderzocht en komt tot de volgende vaststelling:
 - in het traject Voedings- en Dieetkunde voor werkstudenten is er in 4 VDW een opleidingsonderdeel ‘professionalisering’ van 9 studiepunten; de student legt hier een portfolio aan voor 9 studiepunten; dit is een onderdeel voorbereidend aan het levenslang leren in het werkveld en voorbereidend op de accreditatie die hoort bij de beschermd beroepstitel van diëtist (hier zal de diëtist elke drie jaar een portfolio indienen met bewijsvoering van levenslang leren); de student vindt alle duiding op een digitap cursus professionalisering Voedings- en Dieetkunde; de student dient het portfolio in het jaar van afstuderen in en de student start met het aanleggen van het portfolio in het jaar voor afstuderen; de student verkent het werkveld en zoekt zaken die aansluiten bij wat hij/zij als uitdieping wenst te doen; de student vertrekt van zijn/haar competenties en diept deze uit als toekomstig diëtist; de activiteiten zijn uitbreidingen van het bestaande, het is niet de bedoeling om het portfolio aan te vullen met zaken uit het verleden die geen uitdieping van het heden zijn; er is een intern aanbod, studenten kunnen ook externe zaken aanbrengen; de student argumenteert zijn keuzes, duidt hoe hij/zij deze als uitdieping van de opleiding Voedings- en Dieetkunde ziet; de filosofie van dit opleidingsonderdeel is om de student een bredere kijk te geven op de mogelijkheden in het werkveld, zijn plaats te zoeken in dit werkveld;
 - het opleidingsonderdeel ‘algemene didactiek’ 3 studiepunten is een opleidingsonderdeel uit de lerarenopleiding dat studenten kunnen volgen als professionaliseringsactiviteit in hun portfolio; de doelgroep zijn studenten die nog geen lerarenopleiding volgden en zich de vraag stellen of dit een mogelijke aanvulling bij hun opleiding als diëtist kan zijn; studenten die al een lerarenopleiding volgden hebben deze competenties bereikt maar zoeken andere competenties die ze kunnen uitdiepen;
 - het opleidingsonderdeel algemene didactiek staat in de lijst met opleidingsonderdelen in iBamflex voor studenten Voedings- en Dieetkunde maar behoort op zich niet tot het curriculum Voedings- en Dieetkunde; dit is de enige manier waarop dit binnen Bamflex kan, en kan daarom wel verwarringen zijn

voor studenten, ze krijgen de indruk dat dit een opleidingsonderdeel Voedings- en Dieetkunde is; deze verwarring ligt aan de basis van dit dossier;

- er wordt vanuit de opleiding Voedings- en Dieetkunde geen vrijstelling gegeven voor het opleidingsonderdeel algemene didactiek omdat :
- Het onderdeel behoort niet tot het opleidingsprogramma Voedings- en Dieetkunde.
- Het onderdeel is een mogelijke invulling voor professionalisering Voedings- en Dieetkunde.
- Alle studenten geven een eigen invulling voor de studiepunten professionalisering, ze diepen uit, ze verwerven competenties waarmee zij zich als diëtist in het toekomstige werkveld profileren.
- de studenten vinden alle duiding in de ects-fiche, opleidingskaart en digitap (professionalisering Voedings- en Dieetkunde); in 3VDW wordt in de eerste lesweken een infosessie georganiseerd;
- de student refereert in haar verzoekschrift naar de standaardtekst die in de SPA-module van iBamflex verschijnt bij het weigeren van een vrijstelling; de vrijstelling werd niet geweigerd op basis van de competenties die inderdaad behaald werden voor het opleidingsonderdeel algemene didactiek, maar wel omdat elke student zich verder dient te professionaliseren als diëtist;
- de interne beroepscommissie ziet dan ook geen argumenten om het beroep gegrond te verklaren en aan de student de gevraagde vrijstelling te verlenen;

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 3 december 2021 aan verzoekster overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 13 december 2021 diende verzoekster een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Regelmaticiteit van de rechtspleging

Wat de procedure voor de Raad betreft, is vastgesteld dat verzoekster niet in kennis was gesteld van het administratief dossier van de verwerende partij.

De Raad stelt vast dat het administratief dossier bestaat uit stukken die verzoekster reeds bekend waren of konden zijn. Ten overvloede stelt de Raad vast dat verzoekster ook zelf stukken bijbrengt of verwijst naar stukken die door verwerende partij in haar administratief dossier zijn neergelegd zodat verzoekster volgens de Raad kennis heeft van deze stukken en deze zelf in het debat betrekt.

In deze specifieke omstandigheden zijn de rechten van verzoekster niet geschonden.

V. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

VI. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat verzoekster zich in een eerste middel beroept op een schending van het gezag van gewijsde van het arrest nr. 6.999 van de Raad van 28 oktober 2021 en het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster betoogt vooreerst dat de betreden beslissing te laat werd genomen. De Raad had namelijk in zijn arrest nr. 6.999 van 25 oktober 2021 bepaald dat de interne beroepsinstantie tegen uiterlijk 12 november 2021 een beslissing diende te nemen. De interne beroepsinstantie heeft haar beslissing echter pas op 25 november 2021 genomen en die werd met een aangetekende zending verstuurd op 3 december 2021.

Verder merkt verzoekster op dat in het verslag van de beslissing een foutieve opleiding wordt vermeld, namelijk de opleiding ‘Bachelor orthopedagogie’ in plaats van ‘Bachelor voedings- en dieetkunde’.

In haar *antwoordnota* geeft verwerende partij aan dat zij betreurt dat zij niet in de mogelijkheid was om de termijn, zoals opgenomen in het arrest van de Raad, te respecteren. Anderzijds staat er volgens haar geen sanctie op het overschrijden van de vooropgestelde termijn: een overschrijding maakt de beslissing dus niet onregelmatig.

Verder merkt verwerende partij op dat de materiële vergissing in de benaming van de opleiding geen invloed heeft op de grond van de beslissing, noch op de rechtsgeldigheid ervan.

In haar *wederantwoordnota* handhaaft verzoekster haar standpunt hieromtrent.

Beoordeling

De Raad stelt samen met verzoekster vast dat de nieuwe beslissing door de interne beroepsinstantie van verwerende partij eerst op 25 november 2021 is genomen, terwijl de Raad in een eerder arrest verwerende partij oplegde uiterlijk op 12 november 2021 een beslissing te nemen.

Verwerende partij overschreed hiermee een termijn van orde. De Raad moet echter vaststellen dat het niet naleven van de termijn de beslissing van de interne beroepsinstantie niet onregelmatig maakt. Dat de interne beroepsinstantie van verwerende partij de deadline voor het nemen van een nieuwe beslissing niet heeft nageleefd, leidt niet tot de onregelmatigheid van de beslissing.

De loutere vermelding van de opleiding ‘Bachelor Orthopedagogie’ in de aanhef van de bestreden beslissing maakt deze beslissing naar het oordeel van de Raad niet onregelmatig. Verzoekster maakt namelijk niet aannemelijk dat verwerende partij bij haar eigenlijke besluitvorming de aanname gehanteerd zou hebben dat de opleiding die verzoekster wenst te vervolgen de opleiding ‘Bachelor Orthopedagogie’ betreft in plaats van ‘Bachelor in de voedings- en dieetkunde’. De Raad kan verwerende partij bittreden dat deze vermelding een materiële vergissing betreft die geen invloed heeft op de grond van de beslissing of de rechtsgeldigheid ervan gezien de elementen die verwerende partij in de bestreden beslissing vermeldde en die onmiskenbaar enkel betrekking kunnen hebben op de opleiding ‘Bachelor in de voedings- en dieetkunde’.

B. Tweede middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat verzoekster zich in een tweede middel beroept op een onregelmatige samenstelling van de interne beroepsinstantie en de incorrecte ondertekening van de beslissing van de beroepsinstantie.

Standpunt van partijen

Verzoekster stipt aan dat het verslag van de interne beroepsinstantie niet werd ondertekend door de voorzitter zoals voorgeschreven in het onderwijs- en examenreglement (hierna ‘OER’).

Bovendien was de interne beroepsinstantie volgens verzoekster niet correct samengesteld. In de bestreden beslissing wordt vermeld dat de heer [W.L.] departementshoofd van het departement Wetenschap en Techniek is. Volgens verzoekster is dat niet correct en is de heer [W.L.] departementshoofd van het departement Media, Design en IT. Verzoekster stelt, verwijzende naar artikel 23.8 van het OER, dat de samenstelling van de interne beroepsinstantie niet reglementair is.

In haar *antwoordnota* argumenteert verwerende partij met betrekking tot de functie van de heer [W.L.] dat de onderwijsinstelling in transitie is waarbij onder meer het departement Wetenschap en Techniek wordt opgesplitst. Het is juist dat de ‘oude’ titel werd gebruikt maar dit heeft op zich niet tot gevolg dat de beslissing onregelmatig is. De heer [W.L.] maakte deel uit van de interne beroepsinstantie die, in tegenstelling tot wat verzoekster voorhoudt, wel degelijk rechtsgeldig was samengesteld.

Verder stelt verwerende partij dat de originele beslissing wel degelijk werd ondertekend door de algemeen directeur maar per vergissing aan de student een niet-ondertekend afschrift werd bezorgd. Verwerende partij wijst erop dat het OER hiervoor geen sanctie voorziet, zodat deze vaststelling de beslissing niet onregelmatig maakt.

In haar *wederantwoordnota* handhaaft verzoekster haar standpunt hieromtrent.

In haar *toelichtende nota* geeft verwerende partij mee dat het organiek reglement werd gewijzigd met het oog op de effectieve omvorming op 1 oktober 2022 naar zes nieuwe departementen met eigen departementshoofden, waarbij de heer [W.L.] departementshoofd wordt van Media, Design en IT en de heer [G.G.] van Industrie en Omgeving. De opleiding voedings- en dieetleer waarvoor verzoekster een vrijstelling aanvroeg en niet kreeg, zal onder het nieuwe departement Industrie en Omgeving vallen met ingang van het academiejaar 2022-2023. Verwerende partij benadrukt dat tot en met het huidig academiejaar (en dus ook op het ogenblik dat de kandidaat-student haar vrijstelling aanvroeg) studenten onder de bestaande departementen worden ingeschreven; voor de opleiding voedings- en dieetleer is dit tot op heden ‘Wetenschap en Techniek’ met de heer [W.L.] als departementshoofd. Het huidige academiejaar is een overgangsjaar zodat alle beslissingen die betrekking hebben op het nieuwe

academiejaar door de nieuwe departementshoofden van de nieuwe departementen worden genomen.

In haar *toelichtende nota* betoogt verzoekster dat de bijkomende toelichting van verwerende partij uitleg geeft over de transitie die de hogeschool in het huidige academiejaar maakt en waarbij er wordt verwezen naar een wijziging in het organiek reglement. Volgens verzoekster wordt de hoedanigheid van de leden van de interne beroepscommissie nergens bevestigd of worden er bewijsstukken geleverd om de uitleg te ondersteunen. Ook het organiek reglement waarnaar wordt verwezen, wordt niet bijgebracht. De huidige structuur van de onderwijsinstelling, zoals deze wordt weergegeven op haar publieke website, strookt volgens verzoekster niet met wat verwerende partij beweert, namelijk dat de nieuwe departementen pas ingang zullen vinden vanaf het volgende academiejaar. Verzoekster besluit dat de onderwijsinstelling geen stukken aanlevert die de hoedanigheid van de leden van de interne beroepsinstantie kunnen bevestigen zodat de samenstelling van de interne beroepsinstantie niet rechtsgeldig is.

Beoordeling

De Raad leest, wat de samenstelling van de interne beroepsinstantie betreft, in artikel 23.8 van het OER het volgende:

De interne beroepscommissie bestaat uit volgende stemgerechtigde leden:

- a) Algemeen directeur die de interne beroepscommissie voorzit;
- b) Directeur Onderwijs en onderzoek;
- c) 2 personen uit het betrokken departement te bepalen uit: departementshoofd of voorzitter van de examencommissie of opleidingshoofd of diensthoofd administratie en organisatie;
- d) Diensthoofd Onderwijs- en studentenadministratie.

In de bestreden beslissing wordt gesteld dat op de zitting die tot deze beslissing heeft geleid, de heer [W.L.] aanwezig was in de hoedanigheid van departementshoofd van het betrokken departement, zijnde Wetenschap en Techniek.

Wat dit betreft, is de beslissing naar het oordeel van de Raad op het eerste gezicht niet door een onregelmatigheid aangetast.

Verzoekster betwist echter dat de heer [W.L.] op dat moment nog de hoedanigheid had van departementshoofd van het departement Wetenschap en Techniek omdat hij, volgens haar, ondertussen een andere hoedanigheid zou hebben, namelijk deze van departementshoofd van het departement Media, Design en IT. Volgens verwerende partij wordt er in de onderwijsinstelling een reorganisatie doorgevoerd waarbij de heer [W.L.] inderdaad een nieuwe functie heeft. Dit doet volgens verwerende partij echter geen afbreuk aan de rechtsgeldige samenstelling van de interne beroepsinstantie.

Aldus gaat de Raad *in concreto* na of de heer [W.L.] aan de beraadslaging van de interne beroepsinstantie heeft deelgenomen in de hoedanigheid van departementshoofd van het departement Wetenschap en Techniek.

De Raad is van oordeel dat het niet duidelijk is of de beslissing door een rechtsgeldig samengestelde interne beroepsinstantie is genomen. Zoals verzoekster ook in haar toelichtende nota aanstuift, kan de Raad aan de hand van de bijkomende elementen nog steeds niet vaststellen of de heer [W.L.] deelgenomen heeft aan de beraadslaging in de hoedanigheid van departementshoofd van het departement Wetenschap en Techniek. Verwerende partij haalt in haar toelichtende nota aan dit het geval was en stelt dat het organiek reglement weliswaar op 1 oktober 2021 werd gewijzigd met het oog op de effectieve omvorming naar zes nieuwe departementen (om de transitie voor te bereiden) maar tot en met het huidig academiejaar de studenten worden ingeschreven onder de bestaande departementen, *in casu* het departement Wetenschap en Techniek met de heer [W.L.] als departementshoofd.

Niettemin moet de Raad vaststellen dat er in het dossier geen enkel stuk is waaruit deze overgangsregeling blijkt. Verwerende partij verwijst wel naar een aanpassing van haar organiek reglement maar brengt dit stuk als dusdanig niet bij. De Raad kan aldus niet nagaan of de heer [W.L.], met toepassing van de overgangsregeling die verwerende partij beschrijft, aan de beraadslaging van de interne beroepsinstantie heeft deelgenomen in de hoedanigheid van departementshoofd van het betrokken – en op het moment dat de bestreden beslissing werd genomen nog steeds bestaande – departement. De Raad is van oordeel dat, vermits de samenstelling van de interne beroepsinstantie geregeld is in het OER van verwerende partij, het

ook aan haar toekomt om het bewijs te leveren dat de (overgangs)regeling inzake de samenstelling van de interne beroepsinstantie gerespecteerd werd.

Op basis van het voorliggende dossier is het voor de Raad op dit moment echter onmogelijk om vast te stellen of dit *in casu* het geval is. Verwerende partij werd de kans geboden om het dossier te vervolledigen op dit punt, doch de Raad is van oordeel dat zij faalt in haar bewijslast. De Raad kan aldus niet anders dan vaststellen dat de onzekerheid over de geldigheid van de samenstelling van de interne beroepsinstantie, voor wat betreft de hoedanigheid waarin de heer [W.L.] heeft deelgenomen aan de zitting die tot de bestreden beslissing heeft geleid zoals voorgeschreven in artikel 23.8 van het OER, op dit moment onvoldoende is weggenomen.

Het middel is in de aangegeven mate gegrond.

C. Derde middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat verzoekster zich in een derde middel beroeft op een schending van de motiveringsplicht en het *patere legembeginsel*.

Standpunt van partijen

Verzoekster voert vooreerst aan dat in de motivering van de bestreden beslissing wordt verwezen naar documenten waarop de beslissing gebaseerd wordt maar die enkel op het intranet van de onderwijsinstelling en niet publiek beschikbaar zijn. Aangezien deze documenten niet aan verzoekster zijn meegedeeld bij het verslag wordt volgens verzoekster hierdoor de motiveringsplicht geschonden.

Verder betwist verzoekster dat de procedure correct werd nageleefd. Zij wijst erop dat zij niet beschikt over het verslag van de toelatingscommissie en dit heeft proberen te bekomen via zowel de ombudsdiens van de onderwijsinstelling als de Beroepsinstantie inzake openbaarheid van bestuur. Op basis van de procedure voor deze laatste en de daarop volgende communicatie met de onderwijsinstelling blijkt volgens verzoekster dat er geen verslag bestaat en dus niet ter inzage kan worden gegeven. Het argument van de onderwijsinstelling dat alles voortaan via ‘Ibamaflex’ verloopt strookt volgens verzoekster evenmin met de voorschriften van het OER, meer bepaald artikel 6.2, waarin wordt bepaald dat er door de toelatingscommissie een verslag wordt opgemaakt dat wordt ondertekend door de voorzitter van de toelatingscommissie en

wordt toegevoegd aan het studentendossier. De voorzitter van de toelatingscommissie is het departementshoofd, op het ogenblik van de beslissing, zijnde de heer [W.L.]. Volgens verzoekster blijkt noch uit ‘Ibamaflex’ noch uit de verstuurde e-mails dat de beslissing door de bevoegde persoon werd ondertekend. Verzoekster betwijfelt ook of de toelatingscommissie wel effectief heeft beraadslaagd gelet op het korte tijdsverloop tussen haar aanvraag en de weigering.

Vervolgens argumenteert verzoekster dat de motivering voor de weigering dat het onderdeel niet tot het opleidingsprogramma voedings- en dieetkunde behoort niet in overeenstemming is met artikel 3.1 van het OER waarin het opleidingsprogramma en de vindplaats hiervan wordt omschreven. Zij stelt verder, verwijzende naar het opleidingsprogramma van de opleiding ‘Voedings- en Dieetkunde’, dat het opleidingsonderdeel ‘Algemene didactiek’ wordt vermeld onder het trajectonderdeel ‘Keuzepakket Professionalisering’. Binnen dit keuzepakket kan een student voor een totaal van 9 studiepunten keuzevakken opnemen. Het vak ‘Algemene didactiek’ is volgens verzoekster één van de aangeboden keuzevakken om op te nemen in het keuzepakket. Verzoekster merkt op dat binnen dit keuzepakket er ook drie andere opleidingsonderdelen ‘Professionalisering’ zijn voor respectievelijk 9, 6 of 3 studiepunten. Verzoekster merkt op dat het verwarring is dat deze opleidingsonderdelen dezelfde naam dragen als het keuzepakket en dat het OER hierover geen uitsluitsel geeft.

Verzoekster betwist ook de motieven omtrent de invulling van de studiepunten voor professionalisering. Deze stonden volgens verzoekster niet met het OER. In het OER, meer bepaald artikel 10.4 en artikel 10.5 worden volgens haar geen specifieke voorwaarden vermeld voor het verlenen van (gedeeltelijke) vrijstellingen andere dan de overeenkomst op het vlak van competenties en studieomvang. In de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel ‘Algemene didactiek’ worden geen bijkomende voorwaarden of beperkingen vermeld voor het verlenen van een vrijstelling. De motieven en de uitleg over het ‘Keuzepakket Professionalisering’ en het opleidingsonderdeel ‘Professionalisering’ in het verslag zijn volgens verzoekster niet terug te vinden in het OER (of één van de benoemde onderdelen ervan) of op de publiek beschikbare informatie van de onderwijsinstelling. Volgens verzoekster kunnen deze argumenten van de onderwijsinstelling dan ook geen reglementaire grondslag vormen om een vrijstelling te weigeren.

Tot slot voert verzoekster aan dat waar de interne beroepsinstantie aangeeft dat de filosofie achter het opleidingsonderdeel ‘Professionalisering’ erin bestaat dat deze professionalisering noodzakelijk zou zijn voor de accreditatie van de beschermde beroepstitel van diëtist, een dergelijke accreditatie tot op heden niet van toepassing is en er evenmin een wettelijk vereiste bestaat omtrent het aantal uren of studiepunten. Er is volgens verzoekster ook geen beperking in de tijd rond professionalisering om het diploma te behalen of de beroepstitel te mogen dragen.

In haar *antwoordnota* merkt verwerende partij vooreerst op dat, los van het feit dat verzoekster niet preciseert over welke documenten het gaat en verwerende partij zich hieromtrent dan ook niet kan verweren, de beslissing wel degelijk uitsluitend is gesteund op documenten waartoe de student toegang heeft. Bovendien had verzoekster volgens verwerende partij reeds kennis van deze stukken gekregen in procedure 2021/366.

Verwerende partij voert verder aan dat het argument van verzoekster dat de initiële weigeringsbeslissing van de toelatingscommissie niet ondertekend werd door de voorzitter een nieuwe grief is die door haar niet op intern beroep werd opgeworpen en waarop de interne beroepsinstantie dan ook niet heeft kunnen antwoorden. Hetzelfde geldt volgens verwerende partij voor de bewering van verzoekster dat de toelatingscommissie niet zou hebben beraadslaagd.

Met betrekking tot de door verzoekster aangehaalde verwarring dat het opleidingsonderdeel ‘Algemene Didactiek’ kan worden gekozen binnen het keuzepakket van het opleidingsonderdeel ‘Professionalisering’ verwijst verwerende partij naar de motieven van de bestreden beslissing waarin wordt ingegaan op het opleidingsonderdeel ‘Professionalisering’ van 9 studiepunten. Hier dient een student een portfolio aan te leggen van 9 studiepunten. Dit is een onderdeel voorbereidend aan het levenslang leren in het werkveld en voorbereidend op de accreditatie die hoort bij de beschermde beroepstitel van diëtist. Alle informatie is beschikbaar op een digitale cursus professionalisering Voedings- en Dieetkunde. Een student dient de portfolio in het jaar van afstuderen in en start met het aanleggen hiervan in het jaar voor afstuderen. Hiervoor verkent de student het werkveld en zoekt zaken die aansluiten bij wat hij/zij als uitdieping wenst te doen, vertrekkende van de eigen competenties. De activiteiten zijn uitbreidingen van het bestaande, het is niet de bedoeling om het portfolio aan te vullen met zaken uit het verleden die geen uitdieping van het heden zijn. De filosofie van dit

opleidingsonderdeel is om de student een bredere kijk te geven op de mogelijkheden in het werkveld en zijn/haar plaats te zoeken in het werkveld.

Het opleidingsonderdeel ‘Algemene Didactiek’ omvat 3 studiepunten en is een opleidingsonderdeel uit de lerarenopleiding dat studenten kunnen volgen als professionaliseringsactiviteit in hun portfolio; de doelgroep zijn studenten die nog geen lerarenopleiding volgden en zich de vraag stellen of dit een mogelijke aanvulling bij hun opleiding als diëtist kan zijn. Dit opleidingsonderdeel staat in de lijst met opleidingsonderdelen in IBamaflex voor studenten Voedings- en Dieetkunde maar behoort op zich niet het curriculum Voedings- en Dieetkunde. Dit is volgens verwerende partij de enige manier waarop dit kan worden weergegeven binnen IBamaflex en kan inderdaad verwarringe zijn voor studenten aangezien ze de indruk krijgen dat dit een opleidingsonderdeel van Voedings- en Dieetkunde is. Het is deze verwarring die aan de basis ligt van dit dossier. Verwerende partij stipt hierbij nog aan dat dit ook blijkt uit de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel ‘Algemene didactiek’ waarbij enerzijds wordt vermeld dat dit een opleidingsonderdeel is binnen de lerarenopleiding en anderzijds als keuzepakket binnen het opleidingsonderdeel ‘Professionalisering’. Uit de bestreden beslissing blijkt dat de vrijstelling niet werd geweigerd omdat de student de competenties niet zou hebben behaald maar wel omdat zij zich verder dient te professionaliseren als diëtist. Dit kan echter niet aan de hand van in het verleden behaalde competenties voor ‘Algemene didactiek’.

Tot slot stipt verwerende partij aan, verwijzende naar artikel 3, 3° van het Koninklijk Besluit van 19 februari 1997, dat een nauwkeurige lezing van de bestreden beslissing leert dat de interne beroepsinstantie wel degelijk verwijst naar de bijscholing zoals omschreven in het vermelde Koninklijk Besluit.

In haar *wederantwoordnota* vraagt verzoekster aan de Raad om na te gaan of de bestreden studievoortgangsbeslissing in overeenstemming is met de decretale en reglementaire bepalingen, het OER en de algemene administratieve beginselen. Ze verwijst hiervoor naar de Codex Hoger Onderwijs die stelt dat de voorwaarden om vrijstellingen te verlenen in het OER dienen te worden opgenomen. Volgens verzoekster is, overeenkomstig artikel 10.6 van het OER, de enige grondslag om vrijstelling te verlenen voldoende overeenstemming tussen de reeds behaalde competenties en de nagestreefde competenties van het opleidingsonderdeel. Ook voor een samengesteld opleidingsonderdeel is een vrijstelling van een deelopleidingsonderdeel

mogelijk. In het verslag van de interne beroepsinstantie wordt de overeenkomst tussen de competenties bevestigd.

Verder is de bewering dat het opleidingsonderdeel ‘Algemene Didactiek’ geen onderdeel is van de opleiding ‘Voedings- en Dieetkunde’ niet gesteund door een geldig document of verwijzing naar een reglement. In het opleidingsprogramma staat het opleidingsonderdeel ‘Algemene Didactiek’ bij de lijst van keuzemogelijkheden voor de student. In de ECTS-fiche staan evenmin beperkingen of afwijkende voorwaarden wat betreft vrijstellingen. Verzoekster merkt op dat de documenten met duiding, de opleidingskaart en een folder op Digitap waarop de beslissing is gebaseerd, enkel op het intranet van de onderwijsinstelling beschikbaar zijn en niet openbaar. Deze documenten waren niet beschikbaar op het moment van de aanvraag, noch werden zij bij het verslag gevoegd zodat de onderwijsinstelling tekort komt aan haar motiveringsplicht.

Vervolgens stipt verzoekster aan dat de accreditatie die volgens verwerende partij hoort bij de beschermde beroepstitel van diëtist niet geldt voor paramedische beroepen, waaronder het beroep van diëtist valt. Volgens verzoekster verwart verwerende partij ‘accreditatie’ met ‘erkenning’. Het klopt wel dat er een ‘erkenning’ is voor de beroepstitel van diëtist.

Tot slot benadrukt verzoekster dat verwerende partij geen elementen bijbrengt die kunnen doen besluiten dat de door verwerende partij gevolgde procedure en aangereikte motieven omtrent de invulling van de professionalisering Voedings- en Dieetkunde stroken met haar eigen reglementering. Verzoekster stipt nog aan dat de verwarring tussen het trajectonderdeel ‘Keuzepakket Professionalisering’ en het opleidingsonderdeel ‘Professionalisering W7’ (9 studiepunten) ingegeven is door de gelijke benamingen maar dat het OER hierin voor duidelijkheid zorgt en uitsluitsel biedt in dit dossier.

Beoordeling

Hoewel de eventuele gegrondheid van het derde middel in principe niet tot een ruimere vernietiging van de bestreden beslissing kan leiden, wil de Raad voor de goede orde en louter ten overvloede de aandacht van partijen vestigen op enkele, hierna volgende, aspecten van het derde middel. De overige aspecten van het derde middel onderzoekt de Raad in deze beschouwingen ten overvloede niet nu hij op basis van het tweede middel reeds tot vernietiging van de bestreden beslissing overgaat.

De Raad brengt in herinnering dat verzoekster initieel een aanvraag tot vrijstelling voor het opleidingsonderdeel ‘Algemene didactiek’ indiende. Verwerende partij weigerde deze op 13 juli 2021.

De Raad leest in de stukken (stuk 3 van verwerende partij) dat de initiële weigering als volgt is gemotiveerd:

“Het toegestuurde studiebewijs stemt qua competenties en studieomvang niet voldoende overeen met het opleidingsonderdeel waarvoor men vrijgesteld wenst te worden.”

De Raad stelt eveneens vast dat de initiële beslissing zich op onduidelijke wijze verhoudt met een ongeveer gelijktijdig aan verzoekster door verwerende partij verstuurd bericht, dat evenwel niet de initiële weigeringsbeslissing zelf is. Hierin leest de Raad het volgende:

“[Y.], dit gaat over een mogelijke invulling van professionalisering (geen opleidingsonderdeel uit het programma VD). Wij geven hiervoor geen vrijstelling.”

Het is voor de Raad, op basis van de door de partijen in het dossier bijgebrachte stukken, niet duidelijk waarom het opleidingsonderdeel geen deel uitmaakt van het programma van de bacheloropleiding voedings- en dieetkunde (werkstudenten)(2021-2022).

In een schermafdruk van dit opleidingsprogramma op de website van de onderwijsinstelling (stuk 9 van verzoekster), waaromtrent de Raad geen opmerkingen in het dossier heeft aangetroffen die uitgaan van verwerende partij, leest de Raad onder meer het volgende:

“Keuzepakket professionalisering

Je moet voor 9 studiepunten opleidingsonderdelen kiezen

Algemene didactiek	SP:3
Professionalisering W7 9stp	SP:9
Professionalisering W7 3 stp	SP:3
Professionalisering W7 6 stp	SP:6
Communicatieve vaardigheden	SP:3
Klinische diëtiek S5	SP:3
Management (strategisch niveau) S5	SP:3
Sportvoeding S5.	SP:3”

De Raad stipt verder aan dat in de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel ‘Algemene didactiek’ (stuk 7 van verwerende partij) wordt vermeld dat het opleidingsonderdeel voorkomt in:

“

- ➔ Bachelor in de orthopedagogie

keuzepakket: palet orthopedagogie Bachelor 3

- ➔ Bachelor in de voedings- en dieetkunde

keuzepakket: keuzepakket professionalisering

keuzepakket professionalisering S5

- ➔ Educatieve bachelor in het secundair Onderwijs

- ➔ Verkorte educatieve bachelor (Antwerpen).

”

Daarnaast wordt ook nog melding gemaakt van de opleidingen verkorte educatieve bachelor (Mechelen)(Turnhout) waar het aangeboden wordt als ‘Algemene didactiek’.

De Raad neemt ook kennis van het intern beroepschrift van 14 juli 2021 (stuk 2 van verwerende partij). De Raad overweegt hieruit te kunnen afleiden dat verzoekster met haar initieel – en door verwerende partij afgewezen – verzoek het verkrijgen van een vrijstelling voor het opleidingsonderdeel ‘Algemene didactiek’ beoogde. De Raad leest in het intern beroepschrift het volgende:

“Graag dien ik een verzoek in tot heroverweging van de studievoortgangbeslissing inzake een vrijstelling voor het opleidingsonderdeel Algemene didactiek, binnen de opleiding Voedings- en Dieetkunde. (...)

De aanvraag voor deze vrijstelling gebeurde via Ibamaflex op 12/07/21 en werd op 13/07/21 door het opleidingshoofd afgewezen met als motivering dat er niet voldoende overeenkomst zou zijn tussen de competenties en studieomvang. Nochtans is de module die ik afrondde, de rechtstreekse voorloper van de huidige module, met een hoger aantal studiepunten, geheel gelijklopende basiscompetenties en lesinhouden en eenzelfde vaktitularis. (...)

Ook werd er een bijkomende uitleg gegeven dat dit geen opleidingsonderdeel zou zijn van de opleiding Voedings- en dieetkunde en er daardoor geen vrijstelling gegeven wordt. Dit OPO wordt echter aangeboden binnen het keuzepakket van de opleiding en is van een ECTS-fiche voorzien in het opleidingsoverzicht. Dit OPO staat bovendien binnen Ibamaflex in de lijst van de vakken waarvoor een vrijstelling aanvragen mogelijk is. De ECTS-fiche en een schermafdruk van Ibamaflex vindt u in bijlage.

In de ECTS-fiche is er geen beschrijving van mogelijke beperkingen en/of specifieke voorwaarden voor het verkrijgen van een vrijstelling. Ook binnen het OER vind ik hier geen bijkomende voorwaarden noch departementale aanvullingen omtrent het toekennen van een vrijstelling andere dan de vergelijking van de reeds behaalde competenties met de nagestreefde competenties in het betrokken opleidingsonderdeel (art.10.6)”

In het licht van het intern beroepschrift onderzoekt de Raad de bestreden beslissing van de interne beroepsinstantie. De Raad leest hierin de volgende overweging:

“- de student refereert in haar verzoekschrift naar de standaardtekst die in de SPA-module van iBamflex verschijnt bij het weigeren van een vrijstelling; de vrijstelling werd niet geweigerd op basis van de competenties die inderdaad behaald waren voor het opleidingsonderdeel algemene didactiek, maar wel omdat elke student zich verder dient te professionaliseren als diëtist;”

De Raad stelt vast dat, zoals verwerende partij ook zelf in deze overweging aanstuift, verzoekster werd meegedeeld dat de motivering van de initiële weigering is gebaseerd op niet-behaalde competenties. Het is de Raad echter onduidelijk hoe deze ondubbelzinnige mededeling van een motivering in de initiële beslissing die uitgaat van verwerende partij door de interne beroepsinstantie als irrelevant kan worden afgedaan door deze te kwalificeren als een standaardtekst. De Raad overweegt in deze ten overvloede dat verzoekster ook werd gewezen op de beroepsmogelijkheden. Dat verzoekster zich in het kader van de uitputting van deze beroepsmogelijkheden baseert op de motivering die de initiële beslissing zelf omvat, laat verwerende partij niet toe deze motivering als irrelevant van de hand te doen door deze af te doen als een standaardtekst. Dat verwerende partij ongeveer gelijktijdig met de initiële beslissing aan verzoekster een schrijven heeft gericht, waarin de reden van de weigering wordt toegelicht en aan de weigering een andere grond lijkt te worden gegeven door verwerende partij, neemt niet weg dat de initiële beslissing wel degelijk berustte op het motief dat de competenties niet waren behaald. In het licht van het voorgaande kan verwerende partij in de bestreden beslissing dan ook niet voorhouden dat de motivering van de initiële beslissing een andere draagwijdte zou hebben gehad.

Verder moet de Raad ook vaststellen dat het opleidingsonderdeel ‘Algemene didactiek’ als keuzeopleidingsonderdeel wordt voorgesteld in de bacheloropleiding voedings- en dieetkunde. De reden die eraan ten grondslag ligt en de duiding die volgens de interne beroepsinstantie aan de studenten wordt gegeven met betrekking tot het professionaliseringstraject en de betekenis

van het opleidingsonderdeel ‘Algemene didactiek’ daarin, doen aan deze vaststelling geen afbreuk. Er kan dan volgens de Raad ook niet zomaar worden voorbijgegaan aan dit in hoofde van de student gecreëerde beeld met betrekking tot het opleidingsonderdeel ‘Algemene didactiek’ – waarop de student mocht vertrouwen – door de vraag van verzoekster om een vrijstelling te bekomen voor dit opleidingsonderdeel af te wijzen op basis van de loutere overweging dat de bijzonderheden die IBamaflex kenmerken de reden zijn waarom ‘Algemene didactiek’ als opleidingsonderdeel werd voorgesteld.

Wat dit betreft, moet de Raad ook aanstippen dat de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel ‘Algemene didactiek’ eveneens de indruk geeft dat het opleidingsonderdeel behoort tot de opleiding Voedings- en dieetkunde, met name als keuzeopleidingsonderdeel. De Raad wijst ook op het belang van de ECTS-fiche en ziet in die context geen reden om, anders dan in de ECTS-fiche zelf wordt aangegeven, het opleidingsonderdeel niet te beschouwen als een opleidingsonderdeel dat deel uitmaakt van de opleiding en waarvoor, op basis van een reeds behaalde credit, een vrijstelling kan worden gevraagd. De Raad ziet evenmin een reden om, louter op basis van de documenten die aan studenten worden verstrekt met betrekking tot het opleidingsonderdeel ‘Professionalisering’ dan wel de technische mogelijkheden van IBamaflex, op een andere wijze te beslissen.

In deze context wijst de Raad er ook op dat het keuzepakket, zoals geafficheerd, het opleidingsonderdeel ‘Algemene didactiek’ niet integreert in het opleidingsonderdeel ‘Professionalisering W7’. Veeleer lijkt het opleidingsonderdeel ‘Professionalisering W7’ te worden aangeboden met verschillende omvang – er wordt een versie in het keuzepakket aangeboden van respectievelijk 9, 6 en 3 studiepunten – om de combinatie met andere in het keuzepakket opgenomen opleidingsonderdelen mogelijk te maken, waaronder ‘Algemene didactiek’.

De Raad ziet wat dit betreft ook geen strijdigheid met de hieronder aangehaalde passage uit een document (opleidingskaart) dat de studenten bijkomende toelichting verschafft inzake ‘Professionalisering’ (stuk 5 van verwerende partij):

“De student haalt het opleidingsonderdeel Professionalisering als hij slaagt voor het onderdeel. De punten zijn deze behaald op het opleidingsonderdeel. In dat geval (inschrijven in een ander opleidingsonderdeel) splitst het opleidingsonderdeel op in een combinatie opleidingsonderdeel van 3

studiepunten en professionalisering 6 studiepunten ofwel 2 opleidingsonderdelen van 3 studiepunten en professionalisering van 3 studiepunten.”

De Raad leest hierin de mogelijkheid om in te schrijven voor een ander opleidingsonderdeel en denkt hierbij aan ‘Algemene didactiek’. De Raad ziet niet hoe hiervoor principieel geen vrijstellingsaanvraag zou kunnen worden ingediend.

De Raad kan niet uitsluiten dat het opleidingsonderdeel ‘Algemene didactiek’ door de verwerende partij als onderdeel van het ‘portfolio’ is geconciepereerd, zoals volgens haar ook blijkt uit de documenten met betrekking tot het opleidingsonderdeel ‘Professionalisering W7’. Dat verwerende partij de rol van ‘Algemene didactiek’ aldus bedacht, laat volgens de Raad niet toe voorbij te gaan aan de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel ‘Algemene didactiek’, de voorstelling van het opleidingsonderdeel en communicatie die uitgaat van de IBamaflex-module die verzoekster heeft gebruikt bij wat zij omschrijft als een ‘vrijstellingsaanvraag’.

De Raad gaat ten overvloede in op de hypothese dat de vraag van verzoekster met betrekking tot het door haar eerder gevolgde didactisch opleidingsonderdeel niet als een vrijstellingsaanvraag zou kunnen worden beschouwd aangezien ‘Algemene didactiek’, volgens verwerende partij, geen opleidingsonderdeel is in de opleiding voedings- en dieetkunde. Dit noopt de Raad meteen tot de bedenking hierbij dat de communicatie die van verwerende partij uitgaat volgens de Raad de redelijke verwachting creëert dat ‘Algemene didactiek’ een keuzeopleidingsonderdeel in de opleiding betreft waarvoor zonder twijfel een vrijstellingsverzoek kan worden ingediend dat het voorwerp kan uitmaken van een inhoudelijk onderzoek met betrekking tot de eerder verworven competenties, blijkend uit een creditbewijs. Niettemin, zelfs indien voort wordt geborduurd op deze hypothese, hoeft dit volgens de Raad geenszins te betekenen dat het opleidingsonderdeel dat verzoekster heeft gevolgd niet kan worden gevaloriseerd in het kader van het opleidingsonderdeel ‘Professionalisering W7’.

De Raad moet in dat kader vooreerst vaststellen dat de in voorgaande alinea door verwerende partij mogelijke benadering van het opleidingsonderdeel technisch niet in de weg staat aan een benadering, zoals deze ook ondersteund lijkt door de stukken van het dossier, waarbij binnen het keuzepakket (professionalisering) dat de studenten wordt aangeboden, deze het opleidingsonderdeel ‘Algemene didactiek’ kunnen opnemen. In dat geval kan het opleidingsonderdeel gecombineerd worden met andere binnen het keuzetraject aangeboden opleidingsonderdelen, waaronder zich ook het opleidingsonderdeel ‘Professionalisering W7’

lijkt te bevinden, waarvan de student, afhankelijk van de keuzeopleidingsonderdelen waarmee hij ‘combineert’, de ‘versie’ van 3 of 6 studiepunten neemt, dan wel kiest voor de versie van 9 studiepunten, zo de student geen ander opleidingsonderdeel kiest. De Raad sluit niet uit dat verwerende partij, zoals zij ook zelf aangeeft, op basis van de documenten met betrekking tot professionalisering die aan de studenten worden bezorgd een andere benadering van het professionaliseringspakket voor ogen heeft. De Raad kan er echter moeilijk om heen dat de communicatie waarvoor verwerende partij, om welke reden ook, koos (bijvoorbeeld ECTS-fiche ‘Algemene didactiek’, IBamaflex, voorstelling keuzepakket) niet strookt met haar opvatting dat ‘Algemene didactiek’ niet als volwaardig opleidingsonderdeel kan worden beschouwd, waarvoor ook als dusdanig om een vrijstelling kan worden verzocht.

Vanuit dit oogpunt twijfelt de Raad aan de overtuigingskracht, in het licht van de dossierstukken, van de overweging van de interne beroepsinstantie dat het opleidingsonderdeel niet tot het opleidingsprogramma behoort en dat het moet worden beschouwd als een mogelijke invulling voor professionalisering, voor de studiepunten waaraan alle studenten een eigen invulling geven.

De Raad merkt ook op dat verwerende partij in de bestreden beslissing eerder summier antwoordt op de opmerking dat het opleidingsprogramma van de opleiding voedings- en dieetkunde overeenkomstig het OER van verwerende partij beschikbaar is op de website ects.ap.be. Verzoekster verwijst namelijk in het kader van haar verzoek om vrijstelling voor het opleidingsonderdeel ‘Algemene didactiek’ naar dit opleidingsprogramma en volgens haar maakt ‘Algemene didactiek’ deel uit van het keuzepakket. De schermafdruk die van dit opleidingsprogramma op de website van verwerende partij door verzoekster is bijgebracht, en als dusdanig niet betwist werd door verwerende partij, bevat het opleidingsonderdeel ‘Algemene didactiek’ en verbindt dit, naar het oordeel van de Raad, aan de opleiding voedings- en dieetkunde. De Raad moet eveneens opmerken dat niet onmiddellijk in het OER kan worden teruggevonden dat ‘Algemene didactiek’ geen autonoom opleidingsonderdeel is, maar veeleer, dan wel slechts, een mogelijke invulling van het opleidingsonderdeel ‘Professionalisering W7’ vormt. Evenmin kan de Raad in de informatie die met betrekking tot het opleidingsprogramma kan worden gevonden specifieke voorwaarden of beperkingen terugvinden voor het verkrijgen van een vrijstelling, die verder zouden reiken dan de inhoudelijke vergelijking van opleidingsonderdelen (bijvoorbeeld inzake verworven competenties). *Prima facie* moet de Raad, in weerwil van de motivering die verwerende partij ontwikkelt in de bestreden beslissing,

opmerken dat geen steun kan worden gevonden in de op de website van verwerende partij beschikbaar gemaakte programma-informatie of in het OER voor een interpretatie die een vrijstellingsvraag voor ‘Algemene didactiek’ in de weg staat omdat het slechts een portfolio-onderdeel zou kunnen zijn in het kader van het opleidingsonderdeel ‘Professionalisering W7’.

Hoewel de Raad aldus weinig aanknopingspunten aantreft in de door verwerende partij niet betwiste dossierstukken en de publieke communicatie van verwerende partij om ‘Algemene didactiek’, waarvoor verzoekster om een vrijstelling vraagt, niet als onderdeel te beschouwen van het opleidingsprogramma van de bachelor voedings- en dieetkunde, wenst hij zich, nevengeschikt en eveneens ten overvloede, ook te buigen over de vraag of het door verzoekster in het kader van in een eerdere opleiding gevolgde didactisch opleidingsonderdeel niet ‘gevaloriseerd’ kan worden in het kader van het portfolio voor het opleidingsonderdeel ‘Professionalisering W7’, zoals verwerende partij in essentie beslist. Aldus onderzoekt de Raad ten overvloede de regelmatigheid van de bestreden beslissing, als antwoord op het vrijstellingsverzoek van verzoekster zoals het door verwerende partij blijkens de bestreden beslissing is begrepen.

Wat dat betreft, leest de Raad in de bestreden beslissing het volgende:

“In het traject Voedings- en Dieetkunde voor werkstudenten is er in 4 VDW een opleidingsonderdeel ‘professionalisering’ van 9 studiepunten; de student legt hier een portfolio aan voor 9 studiepunten; dit is een onderdeel voorbereidend aan het levenslang leren in het werkveld en voorbereidend op de accreditatie die hoort bij de beschermde beroepstitel van diëtist (hier zal de diëtist elke drie jaar een portfolio indienen met bewijsvoering van levenslang leren); de student vindt alle duiding op een digitap cursus professionalisering Voedings- en Dieetkunde; de student dient het portfolio in het jaar van afstuderen in en de student start met het aanleggen van het portfolio in het jaar voor afstuderen; de student verkent het werkveld en zoekt zaken die aansluiten bij wat hij/zij als uitdieping wenst te doen; de student vertrekt van zijn/haar competenties en diept deze uit als toekomstig diëtist de activiteiten zijn uitbreidingen van het bestaande, het is niet de bedoeling om het portfolio aan te vullen met zaken uit het verleden die geen uitdieping van het heden zijn; er is een intern aanbod, studenten kunnen ook externe zaken aanbrengen; de student argumenteert zijn keuzes, duidt hoe hij/zij deze als uitdieping van de opleiding Voedings- en Dieetkunde ziet; de filosofie van dit opleidingsonderdeel is om de student een bredere kijk te geven op de mogelijkheden in het werkveld, zijn plaats te zoeken in dit werkveld;”

De Raad slaat hierbij ook acht op een document (stuk 5 van verwerende partij) dat verdere toelichting verschaft bij het opleidingsonderdeel ‘Professionalisering W7’ (9 studiepunten). De Raad leest hierbij het volgende:

“De student toont bijkomende professionalisering voor 9 studiepunten aan. We vullen het opleidingsonderdeel flexibel in. De student neemt activiteiten op die uitgevoerd werden gedurende twee academiejaren voor en het academiejaar van indienen.

De student kan kiezen voor een activiteit van 3 studiepunten zoals

- het volgen van een specialisatie keuze uit het reguliere traject.
- het volgen van een keuzevak in de verkorte educatieve bachelor (OT). De student kan kiezen tussen ‘algemene didactiek’ of ‘communicatieve vaardigheden’. Beide opleidingsonderdelen worden elk semester en telkens in dag- of avondonderwijs aangeboden.
- het volgen van een ander opleidingsonderdeel ter waarde van 3 studiepunten.

De student haalt het opleidingsonderdeel Professionalisering als hij slaagt voor het onderdeel. De punten zijn deze behaald op het opleidingsonderdeel. In dat geval (inschrijven in een ander opleidingsonderdeel) splitst het opleidingsonderdeel op in een combinatie opleidingsonderdeel van 3 studiepunten en professionalisering 6 studiepunten ofwel 2 opleidingsonderdelen van 3 studiepunten en professionalisering van 3 studiepunten.”

De Raad neemt tevens kennis van de ECTS-fiche van dit opleidingsonderdeel voor het academiejaar 2021-2022 (stuk 4 van verwerende partij). Bij het luik ‘leerinhoud’ is onder meer het volgende opgenomen in de ECTS-fiche:

“De student kan voor professionalisering (een wettelijk verplichte beroepsactiviteit van de diëtist) geen vrijstelling vragen op basis van reeds behaalde opleidingsonderdelen die in aanmerking komen voor professionalisering. De student kiest dan andere activiteiten om zijn competenties verder uit te breiden.”

De Raad treft in de ECTS-fiche verder geen andere bepalingen aan die de beslissing van de interne beroepsinstantie kunnen schrageren om geen rekening te houden met de door verzoekster bijgebrachte credit voor een didactisch opleidingsonderdeel. Wel leest de Raad dat het portfolio bestaat uit professionaliseringsactiviteiten van het huidige academiejaar en de twee voorgaande academiejaren.

De Raad stelt leest dat, in de visie van verwerende partij, verzoekster in het kader van het opleidingsonderdeel ‘Professionalisering W7’ (9 studiepunten), het opleidingsonderdeel ‘Algemene didactiek’ wenst op te nemen. Verzoekster volgde immers al het opleidingsonderdeel in het kader van een eerder opleidingstraject en behaalde er een credit voor.

Nu het opleidingsonderdeel ‘Professionalisering W7’ (9 studiepunten) uitdrukkelijk in de mogelijkheid voorziet om een keuzevak te volgen ter waarde van 3 studiepunten, dan wel een keuzevak te volgen in de verkorte educatieve bachelor (waarbij verwezen wordt naar ‘algemene didactiek’ of ‘communicatieve vaardigheden’), ziet de Raad niet in wat verzoekster belet door middel van de reeds behaalde credit het opleidingsonderdeel ‘Algemene didactiek’ in het professionaliseringstraject te integreren. De Raad wijst hierbij op de door de instelling zelf voorziene mogelijkheid om het opleidingsonderdeel ‘Professionalisering W7’ (9 studiepunten) te splitsen in een combinatie van een ander ‘opleidingsonderdeel’ en ‘professionalisering’.

De Raad merkt op dat de interne beroepsinstantie overweegt dat het niet de bedoeling is om het portfolio aan te vullen met zaken uit het verleden die geen uitdieping zijn van het heden. Tevens leest de Raad in de bestreden beslissing dat de student vertrekt van zijn/haar competenties en deze uitdiept als toekomstig diëtist. De Raad treft evenwel in de ECTS-fiche of andere bijgebrachte regelgevende stukken geen beletsel aan om het opleidingsonderdeel ‘Algemene didactiek’ op te nemen in het kader van het opleidingsonderdeel ‘Professionalisering W7’ (9 studiepunten) en voor eerstgenoemd opleidingsonderdeel/deel van het ‘keuzetraject’ een vrijstelling te vragen.

Wel leest de Raad in de bijgebrachte ECTS-fiche dat de student voor professionalisering (een wettelijk verplichte beroepsactiviteit van de diëtist) geen vrijstelling kan vragen op basis van reeds behaalde opleidingsonderdelen die in aanmerking komen voor professionalisering. De student kiest dan andere activiteiten om zijn competenties verder uit te breiden. De Raad is zich bewust van het belang van de ECTS-fiche en wil niet uitsluiten dat deze toelichting de met het opleidingsonderdeel beoogde krachtlijnen beoogt te waarborgen.

De Raad is echter van oordeel dat de mogelijkheid om eerder verworven competenties, die tot een creditbewijs hebben geleid, te laten valoriseren in het kader van een ander opleidingsonderdeel of een deel ervan, dat soortgelijke competenties nastreeft, dermate fundamenteel is dat bovenstaande vermelding in de ECTS-fiche in de voorliggende betwisting

geen beletsel hoeft te zijn voor het verzoek om het eerder door verzoekster gevolgde didactisch opleidingsonderdeel, op welke specifieke wijze ook, *in casu* te valoriseren in het kader van het portfolio voor het professionaliseringstraject. De Raad merkt ter zake op noch in de beoogde leerdoelen, zoals omschreven in de ECTS-fiche voor ‘Professionalisering W7’ (9 studiepunten) noch in de overige aspecten van de omschrijving van de leerinhoud, noch in de bijkomende informatie een overtuigend element te vinden dat deze afweging in de weg staat.

De interne beroepsinstantie haalt ook aan dat het opleidingsonderdeel ‘Algemene didactiek’ een opleidingsonderdeel van 3 studiepunten is uit de lerarenopleiding. Studenten kunnen dit volgen als professionaliseringssactiviteit in hun portfolio. Tevens geeft de interne beroepsinstantie aan dat verzoekster niet tot de doelgroep ervan behoort. De interne beroepsinstantie overweegt immers dat de doelgroep bestaat uit studenten die nog geen lerarenopleiding volgden en zich de vraag stelden of dit een mogelijke aanvulling kan zijn bij hun opleiding als diëtist. De interne beroepsinstantie verduidelijkt dat studenten die reeds een lerarenopleiding volgden – zoals verzoekster – deze competenties reeds bereikt hebben, maar andere competenties zoeken die zij kunnen uitdiepen.

De Raad merkt weliswaar de argumentatie op die de interne beroepsinstantie heeft ontwikkeld en begrijpt de pedagogische overwegingen die zij gebruikt en die erop neerkomt dat studenten die al een lerarenopleiding volgden deze competenties reeds hebben bereikt vervolgens andere competenties zoeken die zij kunnen uitwerken. Dit belet volgens de Raad echter niet dat de op de betwisting toepasselijke regelgeving – in het bijzonder de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel ‘Professionalisering W7’ (9 studiepunten) – geen elementen bevat, die de beslissing van de interne beroepsinstantie in voldoende mate kunnen schragen.

Dat het opleidingsonderdeel ‘Algemene didactiek’ niet tot het curriculum ‘voedings- en dieetkunde’ zou behoren, zoals verwerende partij aanvoert, is hierbij volgens de Raad geen beletsel om de vraag van verzoekster te honoreren. Verzoekster wenst in de opvatting van verwerende partij, in de context van het opleidingsonderdeel ‘Professionalisering W7’ (9 studiepunten), het didactisch opleidingsonderdeel, zoals bedoeld in de opleidingskaart (stuk 5 van verwerende partij), te integreren in het keuzetraject, wat tot de in de opleidingskaart bedoelde splitsing zal leiden. Voor dit didactisch opleidingsonderdeel, dat aldus minstens de facto “deel” uitmaakt van het opleidingsonderdeel ‘Professionalisering W7’ (9 studiepunten) door de keuze van de verwerende partij inzake de diverse manieren waarop het in het

keuzetraject bedoelde portfolio vorm kan krijgen, wenst verzoekster zich, in de opvatting van verwerende partij, op basis van een eerder behaald opleidingsonderdeel te laten vrijstellen.

Zo bekijken hoeft de zienswijze dat het opleidingsonderdeel ‘Algemene didactiek’ niet tot het curriculum van de opleiding ‘voedings- en dieetkunde’ behoort, maar zoals blijkt uit de voormalde opleidingskaart er blijkbaar wel in geïntegreerd kan worden, geen beletsel te vormen om een vrijstelling te bekomen voor wat in de hierboven geschetste bijzondere context minstens als deelopleidingsonderdeel valt te beschouwen – zo het door de in de aangehaalde opleidingskaart bedoelde opsplitsing niet als een opleidingsonderdeel valt aan te merken.

De Raad moet, naast de hierboven geformuleerde overweging, vaststellen dat de door de interne beroepsinstantie aangehaalde redenen om het verzoek van verzoekster niet in te willigen geen voldoende dragende motieven zijn, bij gebreke aan regelgevende houvast.

De Raad leidt uit de beslissing van de interne beroepsinstantie af dat het verzoek niet is afgewezen op basis van de door verzoekster behaalde competenties, waarvan de interne beroepsinstantie aangeeft dat zij inderdaad behaald werden voor het opleidingsonderdeel ‘Algemene didactiek’.

De Raad leest in de bijgebrachte ECTS-fiche betreffende ‘Professionalisering W7’ (9 studiepunten) dat het portfolio dient te bestaan uit professionaliseringsactiviteiten van het huidige academiejaar en de twee voorgaande academiejaren. De Raad wenst hierover op te merken dat ook dit geen belemmering is voor de vraag van verzoekster. Deze wenst immers, in de opvatting van verwerende partij, het vroeger door haar met succes in het kader van een lerarenopleiding gevolgde didactisch opleidingsonderdeel, te valoriseren in het kader van het opleidingsonderdeel ‘Algemene didactiek’ dat zij in het huidige academiejaar (academiejaar 2021-2022) in het traject ‘professionalisering’ wenst op te nemen. Tegen het opnemen van het opleidingsonderdeel ‘Algemene didactiek’ in het professionaliseringstraject vindt de Raad in de documenten met toelichting bij het opleidingsonderdeel ‘Professionalisering W7’ (9 studiepunten) en het standpunt dat blijkt uit de bestreden beslissing van de verwerende partij en de door haar bijgebrachte antwoordnota, geen beletsel. Evenmin ziet de Raad in de elementen van het dossier, een beletsel het opleidingsonderdeel gelijktijdig op te nemen, wat volgens de Raad tevens in overeenstemming is met het verzoek om vrijstelling. Volgens de Raad dwingt de lezing die verwerende partij aan dit verzoek geeft niet tot een ander besluit.

Ten overvloede geeft de Raad nog mee *prima facie* geen overtuigende inhoudelijke argumenten aan te treffen in de dossierelementen, en in het bijzonder de bestreden beslissing, die de inhoudelijke vergelijking tussen de competenties door verzoekster verworven in het raam van het opleidingsonderdeel waarop zij haar ‘vrijstellingsverzoek’ baseert en het opleidingsonderdeel ‘Algemene didactiek’, ongeacht de wijze waarop en de mate waarin het in de opleiding voedings- en dieetkunde is verankerd.

Dit brengt de Raad, rekening houdende met de bovenstaande overwegingen tot het besluit dat de beslissing van de interne beroepsinstantie niet kan standhouden in het licht van de stukken van het dossier, de motivering van de bestreden beslissing en de toepasselijke regelgeving.

VII. Anonimisering

Verzoekster vraagt in haar verzoekschrift om de anonimisering van het arrest, bij de publicatie ervan.

Luidens artikel II.313, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs kan bij de publicatie van het arrest de identiteit van verzoekster op diens uitdrukkelijk verzoek worden weggelaten.

Op het verzoek wordt ingegaan.

BESLISSING

- 1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepsinstantie van de Artesis Plantijn Hogeschool van 25 november 2021.**
- 2. Het daartoe bevoegde orgaan neemt ten aanzien van verzoekster een nieuwe beslissing en doet zulks uiterlijk op 4 april 2022.**
- 3. Bij de publicatie van dit arrest door de Raad wordt de identiteit van verzoekster weggelaten.**

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 21 maart 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	eerste secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.202 van 4 februari 2022 in de zaak 2021/1198

In zake: Ines BOUZAIENNE
 Woonplaats kiezend te 1150 Brussel
 Jan Olieslagerslaan 11, bus 2

Tegen: KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
 Woonplaats kiezend te 3000 Leuven
 Oude Markt 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 14 december 2021, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 8 december 2021 waarbij het intern beroep van verzoekende partij onontvankelijk werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 4 februari 2022.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster en de heer Toon Boon, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2021-2022 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Science in de architectuur’.

Ze diende een vrijstellingsaanvraag in. Op 13 oktober 2021 kreeg ze de beslissing van de facultaire assessmentcommissie toegezonden, met een overzicht van de toegekende vrijstellingen. Er werd besloten aan verzoekster geen vrijstelling toe te kennen voor de

opleidingsonderdelen ‘barb36 ontwerpen II: jaaroefening’ en ‘barb46 ontwerpen II: zelfstandig werk’. Omwille van een strenge volgtijdelijkheid mocht verzoekster hierdoor tevens het opleidingsonderdeel ‘barb55 ontwerpen III: context’ niet opnemen in haar studieprogramma voor het academiejaar 2021-2022.

Verzoekende partij stelde op datum van 29 november 2021 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 8 december 2021 werd het intern beroep onontvankelijk verklaard.

De interne beroepsinstantie stelt dat het beroep onontvankelijk is omdat de termijn voor het instellen van het beroep werd overschreden. Bij de beslissing van de facultaire assessmentcommissie van 13 oktober 2021 werd bovendien explicet verwezen naar deze beroepstermijn.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 8 december 2021 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 14 december 2021 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs stelt, zoals de Raad eerder reeds heeft overwogen inzake de bevoegdheid van de Raad het volgende:

“Er wordt een Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, verder ‘de Raad’ genoemd, opgericht bij de bevoegde dienst van de Vlaamse Gemeenschap. De Raad doet als administratief rechtscollege uitspraak over de beroepen die door studenten of personen op wie de beslissing betrekking heeft, worden ingesteld tegen studievoortgangsbeslissingen, na uitputting van de in afdeling 2 bedoelde interne beroepsprocedure.”

Wat betreft de plicht tot het voorafgaandelijk uitputten van het intern beroep, blijkt uit de memorie van toelichting bij het toenmalige decreet van 19 maart 2004 ‘betreffende de

rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen’ dat het intern beroep “*verplicht moet worden uitgeput vooraleer men een beroep kan instellen bij*” de Raad (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 16*).

De decreetgever heeft de uitputting van het intern beroep derhalve beoogd als een voorwaarde om tot de beroepsprocedure bij de Raad toegang te krijgen, en dus als een ontvankelijkheidsvoorwaarde bij dat beroep. Ook in de rechtsleer wordt aangenomen dat de regelmatige uitputting van een georganiseerd administratief beroep een voorwaarde is om een ontvankelijk beroep bij een administratief rechtscollege in te stellen (zie o.a. J. GORIS, *Georganiseerde administratieve beroepen*, Brugge, die Keure, 2012, 70-71; J. BAERT en G. DEBERSAQUES, *Raad van State. Afdeling Administratie. Ontvankelijkheid*, Brugge, die Keure, 1996, 99-105; P. POPELIER, “Over de uitputting van het georganiseerd administratief beroep als ontvankelijkheidsvoorwaarde voor een beroep bij de Raad van State”, noot onder RvS 16 augustus 1999, nr. 82.102, RW 1999- 00, 850).

De vraag of verzoekende partij op ontvankelijke wijze het intern beroep heeft ingesteld, raakt derhalve aan het onderzoek naar de ontvankelijkheid van het bij de Raad ingestelde beroep.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt dat ze op 13 oktober 2021 een eerste antwoord heeft gekregen van de “beoordelingscommissie” betreffende haar studieprogramma voor dit academiejaar. Nadien heeft ze, om de zaak te betwisten, via Toledo om een bijzondere situatie verzocht. Ze achtte dit voldoende om in beroep te gaan, maar dit bleef zonder resultaat. Aangezien verzoekster nieuw was aan de universiteit, had ze niet dezelfde richtlijnen gekregen en was er niemand om haar te helpen. Verzoekster wendde zich tot de universiteit met een vraag om begrip, maar ook dit bleef zonder resultaat. Daarna stelde ze een intern beroep in, maar de termijn van zeven dagen was toen al overschreden waardoor het intern beroep onontvankelijk werd verklaard.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij vast dat verzoekster verwijst naar een eerdere betwisting die zij via Toledo (het digitaal leerplatform) zou hebben ingediend. Zij bedoelt hier waarschijnlijk de ISP-tool in KU Loket. Ze blijkt op 13 oktober 2021 om 19u55 een opmerking te hebben ingevuld bij het opmerkingenveld. De tekst van deze opmerking is identiek aan de e-

mail die verzoekster diezelfde dag (om 11u08) aan de studieloopbaanbegeleider heeft gestuurd. De beslissing van de facultaire assessmentcommissie volgt op 13 oktober 2021 om 21u11.

Volgens verwerende partij kan de opmerking in de ISP-tool op geen enkele manier als een beroep worden geïnterpreteerd. De opmerking werd immers gemaakt vóór de beslissing van de facultaire assessmentcommissie – waarin wordt ingegaan op de inhoud van de opmerking – werd verstuurd. Daarna duurt het tot 29 oktober 2021 vooraleer verzoekster contact opneemt met de studieloopbaanbegeleider.

Waar verzoekster aanhaalt dat zij nieuw was aan KU Leuven en niet wist hoe alles werkte, merkt verwerende partij op dat de beroepstermijn en -procedure waren opgenomen in het antwoord van de facultaire assessmentcommissie, samen met de doorverwijzing naar de relevante webpagina's. Verzoekster kon zich bovendien wenden tot de studieloopbaanbegeleider of de ombuds voor meer informatie.

Verwerende partij is bijgevolg van mening dat het intern beroep niet tijdig werd ingediend en dus onontvankelijk is.

In haar *wederantwoordnota* gaat verzoekster hierop niet verder in.

Beoordeling

De Raad onderzoekt of de interne beroepsinstantie het beroep van verzoekende partij terecht als niet ontvankelijk heeft beschouwd.

De Raad stelt vast dat de termijn voor het instellen van het intern beroep op dwingende wijze is geregeld door de decreetgever in artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs. Het betreft een vervaltermijn. Een laattijdig intern beroep is derhalve onontvankelijk. Gezien het een regel van openbare orde betreft, onderzoekt de Raad dit desnoods ook ambtshalve.

In casu heeft het intern beroep van verzoekster betrekking op een weigering van een vrijstelling voor de opleidingsonderdelen ‘barb36 ontwerpen II: jaaroefening’ en ‘barb46 ontwerpen II: zelfstandig werk’. Ten gevolge hiervan mag ze tevens niet inschrijven voor het opleidingsonderdeel ‘barb55 ontwerpen III: context’. Het gaat bijgevolg, blijkens artikel I.3,

69° van de Codex Hoger Onderwijs, binnen het geheel van de studievoortgangsbeslissingen niet om een ‘examenbeslissing’ zoals bedoeld onder *littera a*).

Voor de studievoortgangsbeslissingen die geen ‘examenbeslissing’ zijn, geldt krachtens artikel II.283, tweede lid, 2° Codex Hoger Onderwijs dat de termijn om een intern beroep in te stellen aanvangt “de dag na de kennisgeving van de genomen beslissing aan de student”, en niet de dag na deze van de proclamatie.

Een beslissing waarbij geen vrijstelling wordt toegekend alsook een beslissing waarbij aan een student wordt geweigerd een bepaald opleidingsonderdeel in zijn studieprogramma op te nemen betreffen bestuurlijke handelingen met individuele draagwijdte. Het is een algemeen beginsel dat een dergelijke bestuurlijke handeling individueel moet worden meegedeeld aan de betrokken (GwH 28 april 2004, nr. 64/2004; J. BAERT en G. DEBERSAQUES, *Raad van State. Afdeling Administratie. Ontvankelijkheid*, Brugge, die Keure, 1996, 410; J. GORIS, *Georganiseerde bestuurlijke beroepen*, Brugge, die Keure, 2012, 449-150).

Die mededeling houdt dan weer in dat de beslissing daadwerkelijk aan de betrokken ter kennis wordt gebracht, wat in beginsel impliceert dat hetzij de betrokken aantoonbaar effectief kennis heeft genomen, hetzij de beslissing aan de woonplaats van de betrokken is aangeboden. Daarbij moet bovendien worden opgemerkt dat wanneer een individuele kennisgeving uitdrukkelijk is voorgeschreven – zoals in artikel II.283, tweede lid, 2° het geval is voor andere studievoortgangsbeslissingen dan examenbeslissingen – de beroepstermijn slechts begint te lopen vanaf de regelmatige betekening en dat het daarbij van geen belang is of de betrokken voordien reeds een voldoende feitelijke kennis had van de bestreden beslissing (J. BAERT en G. DEBERSAQUES, *Raad van State. Afdeling Administratie. Ontvankelijkheid*, Brugge, die Keure, 1996, 410 en de verwijzing naar de rechtspraak aldaar).

In casu werd de beslissing van de facultaire assessmentcommissie van 13 oktober 2021 per e-mail aan verzoekster bekendgemaakt. Het verzenden van een e-mail levert op zich geen bewijs van de aflevering ervan, en dus ook niet van een kennisgeving in de zin van het voormeld artikel II. 283, tweede lid, 2° Codex Hoger Onderwijs. Zonder een ontvangst- of leesbevestiging verleent een verzending per e-mail in beginsel geen vaste datum. Uit het voorliggend dossier blijkt niet dat deze beslissing op een andere wijze aan verzoekster is bekendgemaakt. Zo bevat

het administratief dossier geen aangetekend schrijven, noch een ander stuk dat toelaat om een vaste datum te bepalen.

Verzoekster geeft in haar extern verzoekschrift evenwel zelf aan dat zij op 13 oktober 2021 kennis heeft genomen van de beslissing van de facultaire assessmentcommissie. Dit betekent dat de termijn om intern beroep in te stellen op dat moment een aanvang heeft genomen, zodat verzoekster haar intern beroep – ingesteld op 29 november 2021 – manifest laattijdig heeft ingesteld.

Op deze beslissing van de facultaire assessmentcommissie staan bovendien de beroeps mogelijkheid en -modaliteiten duidelijk vermeld. Verzoekster kan bijgevolg niet worden gevuld waar zij stelt dat zij ‘niet dezelfde richtlijnen [had] en niemand [had] om [haar] te helpen’ aangezien zij nieuw was op de universiteit. Zoals verwerende partij aanhaalt, had verzoekster zich op dat moment reeds tot voorbeeld de ombud of de studietrajectbegeleider kunnen wenden indien zij meer informatie wenste. Het latere e-mailverkeer tussen verzoekster en de secretaris van de facultaire assessmentcommissie brengt de Raad evenmin tot een ander besluit.

Op basis van het voorgaande kon de interne beroepsinstantie aldus terecht besluiten dat het intern beroep van verzoekster onontvankelijk moest worden verklaard wegens laattijdigheid.

De Raad kan zich niet verder buigen over de grond van de betwisting, gezien het intern beroep niet regelmatig is ingesteld en uitgeput.

Het beroep is niet ontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 4 februari 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote

kamervoorzitter

Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	eerste secretaris
De secretaris	De voorzitter
Melissa Thijs	Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.223 van 15 februari 2022 in de zaak 2022/0003

In zake: xxx

Tegen: UNIVERSITEIT ANTWERPEN
Woonplaats kiezend te 2000 Antwerpen
Prinsstraat 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 31 december 2021, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 22 december 2021 waarbij het intern beroep van verzoeker ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoeker heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 4 februari 2022.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en mevrouw Ingrid Goesaert, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is sinds het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding ‘Master in de Rechten’.

Aangezien verzoeker minder dan 60% studierendement heeft behaald tijdens het academiejaar 2018-2019, werd hem op 23 oktober 2019 een maatregel van studievoortgangsbewaking opgelegd: verzoeker diende in het academiejaar 2019-2020 minstens 60% van de door hem opgenomen studiepunten te verwerven zo niet zou de herinschrijving voor het academiejaar 2020-2021 worden geweigerd (status ‘oranje’). Doordat verzoeker een studierendement van

33% heeft behaald in het academiejaar 2019-2020, werd hem op 11 september 2020 de verdere inschrijving geweigerd ('status rood'). Na een verzoek tot heroverweging werd deze weigering op 17 september 2020 ingetrokken maar werd aan verzoeker terug een maatregel van studievoortgangbewaking opgelegd: verzoeker diende in het academiejaar minstens 60% van de door hem opgenomen studiepunten te verwerven zo niet zou de herinschrijving voor het academiejaar 2021-2022 worden geweigerd ('status oranje').

Aangezien verzoeker niet aan de opgelegde bindende voorwaarde heeft voldaan, wordt hem op 17 september 2021 de verdere inschrijving tot de opleiding rechten in het academiejaar 2021-2022 geweigerd (status 'rood').

Verzoeker stelde op datum van 23 september 2021 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 6 oktober 2021 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

Tegen deze beslissing stelt verzoeker op 13 oktober 2021 een beroep in bij de Raad. Bij arrest nr. 7.115 van 13 december 2021 heeft de Raad de beslissing van de interne beroepsinstantie vernietigd.

De interne beroepsinstantie herneemt haar besluitvorming en neemt op 22 december 2021 een nieuwe beslissing. Ze beslist om het interne beroep alsnog af te wijzen als ongegrond. Hierbij geeft zij de volgende motivering:

U diende een intern beroep, in de zin van artikel 21.4 van het Onderwijs- en examenreglement (hierna: OER), in tegen de beslissing om u de verdere inschrijving in de opleiding master in de rechten te weigeren. Uw intern beroep werd door mij behandeld in mijn hoedanigheid van academisch studieadviseur, krachtens de bevoegdheden mij toegewezen in artikel 14, e) Organiek Reglement Faculteit Rechten. Uw intern beroep werd niet ingewilligd, en de beslissing werd u ter kennis gegeven op 6 oktober 2021.

Aansluitend diende u op 13 oktober 2021 een extern beroep in de zin van artikel 21.5 OER bij de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen in, die de weigeringsbeslissing in zijn arrest nr.

7.115 van 13 december 2021 om specifieke redenen vernietigt. De Raad legt op een nieuwe beslissing te nemen, rekening houdend met de overwegingen uitgedrukt in het arrest.

In antwoord op uw verzoek om toelating tot inschrijving hebben wij uw situatie opnieuw onderzocht. Wij achten ons voldoende ingelicht door het dossier.

In uw intern beroep voert u aan dat u in de opleiding master in de rechten bijna alle opleidingsonderdelen, op een paar na, op de voorziene tijd hebt kunnen afronden, en u verwijst daarvoor naar de studieresultaten waarover wij beschikken. U geeft aan dat de opleidingsonderdelen ‘Deontologie’, ‘Insolventierecht’ en ‘Meesterproef – partim thesis’ een struikelblok zijn gebleken, hoewel u – na verschillende examenkansen te hebben benut – alsnog ‘Deontologie’ met succes hebt kunnen afronden.

Nu, wij stellen vast dat u vanaf het academiejaar 2017-2018 gedurende vier academiejaren, die acht zittijden omvatten, in de opleiding master in de rechten aan de Universiteit Antwerpen bent ingeschreven. Mogelijk hebt u hieraan voor [uzelf] een eigen tijdspectief gekoppeld, maar in principe bestrijkt de opleiding master in de rechten twee academiejaren, zodat u deze dus niet op de voorziene tijd hebt kunnen afronden. Onder meer de opleidingsonderdelen ‘Deontologie’, ‘Insolventierecht’ en ‘Meesterproef- thesis’ zijn daarin inderdaad een struikelblok gebleken. Voor ‘Insolventierecht’ hebt u na acht zittijden geen credit behaald; van de acht examenkansen hebt u er slechts drie benut. Voor ‘Meesterproef – thesis’ schreef u zich zowel in het academiejaar 2019-2020 als in het academiejaar 2020-2021 in, m.a.w. met het doel er examen voor af te leggen (in het geval van de thesis: deze neer te leggen en te verdedigen), maar u diende noch in het academiejaar 2019-2020 noch in het academiejaar 2020-2021 uw thesis in, niet in de eerste noch in de tweede zittijd. Na zeven examenkansen hebt u voor ‘Deontologie’ inderdaad een credit behaald.

Op zich is het uiteindelijk behalen van een credit na ettelijke examenkansen geen criterium voor de beoordeling inzake studievoortgangbewaking. De studievoortgang, of het gebrek eraan, van een student wordt aan een globale beoordeling onderworpen, en per academiejaar wordt nagegaan hoeveel studiepunten de betrokken student voor dat academiejaar in zijn studieprogramma heeft opgenomen met het oog op het behalen van het diploma, en hoeveel studiepunten deze student daarvan heeft verworven. Kijkend naar het studierendement, stellen we vast dat u voor het academiejaar 2019-2020, op basis van het door u behaalde resultaten in het academiejaar 2018-2019, op 23 oktober 2019 een maatregel van studievoortgangbewaking werd opgelegd. Deze maatregel bestond erin dat u van de door u opgenomen studiepunten minstens 60% moest verwerven, zo niet zou u de opleiding rechten niet verder kunnen zetten. U hebt de u opgelegde maatregel niet betwist.

In het academiejaar 2019-2020 nam u 30 studiepunten op en u verwierf daarvan 6 studiepunten, zijnde een studierendement van alsdan vastgestelde 33% en dus niet de minimaal vereiste 60%, zodat u de toelating tot herinschrijving voor het academiejaar 2020-2021 op 11 september 2020 werd geweigerd. Ondanks het bereikte studierendement in het academiejaar 2019-2020, zijnde minder dan de minimaal vereiste 60%, werd de weigering tot inschrijving voor het academiejaar 2020-2021 op 17 september 2020 alsnog ingetrokken, aangezien voor alle studenten rekening werd gehouden met de penibele situatie die Covid-19 tijdens het academiejaar 2019-2020 voor studenten heeft teweeggebracht. Er werd u wel meteen een nieuwe maatregel van studievoortgangbewaking opgelegd, die er eveneens in bestond dat u van de door u opgenomen studiepunten minstens 60% moest verwerven, zo niet zou u de opleiding rechten in het academiejaar 2021-2022 niet kunnen verder zetten. U hebt de u opgelegde maatregel niet betwist.

Overigens dateert de door u aangehaalde beslissing tot teruggave van de studiepunten gekoppeld aan ‘Meesterproef-thesis’ (18 stp.) door AHOVOKS van 27 oktober 2020, en werd u de hoger vernoemde maatregel van studievoortgangbewaking opgelegd voorafgaand aan de door AHOVOKS genomen beslissing, namelijk op 11 september 2020. Echter, zelfs indien wij met deze teruggave rekening hadden kunnen houden, wijzigt deze niets aan het tekort aan behaald studierendement, dat dan – naar boven afgerond – 56% zou bedragen, namelijk de verhouding van 27 opgenomen studiepunten (in plaats van 45, met aftrek van de teruggegeven 18) ten aanzien van 15 verworven studiepunten, en dus niet de minimaal vereiste 60%.

Als verklaring voor uw haperende studievoortgang voert u aan dat vorig jaar – waarmee u vermoedelijk doelt op het kalenderjaar 2020 - een zeer moeilijk jaar voor de studenten was, en in het bijzonder voor de thessischrijvende studenten, waarbij u aangeeft dat weliswaar online databanken raadpleegbaar waren, maar dat de bibliotheek gesloten en in een latere fase zeer moeilijk toegankelijk was, hetgeen ervoor gezorgd heeft dat u in een zekere zin “uit ritme” was geraakt.

Nochtans werd met deze situatie rekening gehouden door de hoger vermelde teruggavebeslissing van AHOVOKS, die op zich geen invloed heeft op het niet bereiken van de minimaal vereiste 60% studierendement, zoals reeds hoger uiteengezet.

Overigens moet worden opgemerkt dat alle studenten, voor wat betreft het gebruik van de rechtsbibliotheek, minstens alle rechtenstudenten, met dezelfde situatie werden geconfronteerd, hetgeen er andere (werk)studenten niet van heeft weerhouden, hun thesis wel in te dienen.

Zoals hierboven aangegeven, werd u ondanks het door u behaalde studierendement in het academiejaar 2019-2020, zijnde minder dan de minimaal vereiste 60%, de toelating tot inschrijving voor het academiejaar 2020-2021 alsnog gegeven, rekening houdend met de penibele situatie die Covid-19 tijdens het academiejaar 2019-2020 voor studenten heeft teweeggebracht. Wel werd u een nieuwe maatregel van studievoortgangbewaking opgelegd, die er eveneens in bestond dat u van de door u

opgenomen studiepunten minstens 60% moest verwerven, zo niet zou u de opleiding rechten in het academiejaar 2021-2022 niet kunnen verder zetten. U hebt de u opgelegde maatregel niet betwist, integendeel, u hebt deze zelf bevestigd in uw elektronische helpdeskbericht van 11 september 2020: “In principe diende ik pas vanaf dit jaar in studievoortgangbewaking geplaatst te worden.”, en u bent dan ook in het academiejaar 2020-2021 in studievoortgangbewaking geplaatst, zodat u in het academiejaar 2020-2021 minstens 60% van de door u opgenomen studiepunten diende te verwerven, zo niet zou u in het academiejaar 2021-2022 niet kunnen inschrijven, hetgeen de huidige stand van zaken weergeeft.

Bijgevolg kan u achteraf bezwaarlijk voorhouden dat u van de u opgelegde maatregel van studievoortgangbewaking niet op de hoogte zou geweest zijn, noch dat u van oordeel bent dat deze maatregel u ontrecht zou opgelegd zijn, aangezien u deze niet hebt betwist.

Tevens bent u van mening dat in de weigeringsbeslissing met de feitelijke elementen van uw situatie geen rekening is gehouden, en dat de weigeringsbeslissing uitsluitend is gebaseerd op de mathematische resultaten door u behaald na de tweede zittijd. U brengt in dit verband de volgende elementen naar voor:

1) Meesterproef

Wat de meesterproef betreft, meent u [een] beroep te kunnen doen op een overmachtssituatie, aangezien u op 30 juli 2021 de vermoedelijke symptomen van Covid-19 hebt ontwikkeld, waarna op 1 augustus 2021 via een PCR-test bij u een Covid-19 besmetting werd vastgesteld, zodat er van het verder werken aan de thesis met het oog op indiening naar uw oordeel geen sprake meer was, gelet op de indiendaleline van 9 augustus 2021. U verwijst hiervoor naar het medisch attest dat u hebt ingediend en een PCR-test waaruit uw ziekte zou moeten blijken.

Echter, het document dat u indiende toont enkel aan dat u op 1 augustus 2021 een positieve SARS-COV19 test hebt afgelegd, en dus met het Covid-19 virus besmet was. Zo bevestigt anderzijds het door u ingediende medisch attest

van 20 augustus 2021 enkel dat u positief op Covid-19 had getest, op 11 augustus 2021 uw quarantaine mocht verlaten en dat u vanaf diezelfde datum van deze Covid-19 besmetting officieel genezen verklaard was. Geen van beide voornoemde attesten tonen aan welke de impact van de besmetting op uw gezondheidstoestand was, noch de mate waarin deze impact uw prestaties voor het verder werken aan c.q. afwerken van de thesis negatief zou hebben beïnvloed. Zodoende ligt geen bewijs voor dat u niet, zelfs in quarantaine, kon verder werken aan uw thesis en deze, minstens digitaal, indienen.

Wij zijn dan ook van oordeel dat in dit verband geen elementen voorliggen die als uitzonderlijke omstandigheden, laat staan overmacht, zouden kunnen worden beschouwd om de toepassing van artikel 19.6 OER te verantwoorden.

2) ‘Insolventierecht’

Daar waar u op 11 augustus 2021 officieel genezen bent verklaard, stelt u dat zwakke immuniteit bleef aanhouden. U betrekt hierbij het feit dat u naast uw studies een zelfstandige professionele betrekking als beëdigd vertaler-tolk hebt, en dat u zich om deze activiteit uit te kunnen voeren steeds 24/7 beschikbaar moet stellen voor de vorderende instanties. Dit houdt, naar u aangeeft, ook in dat u iedere opdracht of zoveel mogelijke opdrachten zou moeten aanvaarden, op risico van financiële implicaties voor uw zelfstandige activiteit en anderzijds bij een herhaalde weigering van een opdracht op risico van klantenverlies in uw tolk- en vertaaldiensten.

Naar uw oordeel hebt u zichzelf de mogelijkheid niet gegeven om te herstellen, hoewel u geen Covid-19 meer had, hetgeen naar uw zeggen verklaart waarom u tijdens het reguliere examen niet aanwezig kon zijn, wegens ziekte, waarvoor u het medisch attest d.d. 30 augustus 2021 hebt ingediend.

Daarop werd u een inhaalexamen toegestaan op 10 september 2021, en u geeft aan dat dit planmatig voor uw zelfstandige activiteit niet mogelijk bleek. U schetst dat onder meer 10 september 2021 en de overige dagen van de tweede zittijd voor u met professionele opdrachten ingepland waren, en dat u naar uw mening niet kon voorzien dat u een inhaalexamen nodig zou hebben. Tevens schetst u dat u ook de dag van het inhaalexamen een tolkopdracht had ingepland die een hele dag zou duren, en dat u deze hebt moeten annuleren. Om de situatie aan te tonen waarin u zich bevond, hebt u een vordering met de gewerkte uren neergelegd bij uw intern beroep. Bijvoorbeeld de dag vóór het inhaalexamen, nl. op 9 september 2021, hebt u van 9u tot en met 18u30 getolkt, en u legt ter staving daarvan een vordering met de gewerkte uren neer. Een en ander toont naar uw oordeel de moeilijke situatie aan waarin u terechtgekomen was.

Het feit dat u uw universitaire studies rechten met voltijdse professionele activiteiten combineert, betekent op zich niet dat u zich in een overmachtssituatie of uitzonderlijke omstandigheden bevindt. Erkennen dat werkstudenten omwille van het loutere feit dat zij werk en studie combineren zich in een overmachtssituatie zouden bevinden of dat deze combinatie als uitzonderlijke omstandigheid zou gekwalificeerd worden, zou hen allen vrijstellen van studievoortgangbewakingsmaatregelen, quod non. De flexibilisering van het hoger onderwijs is erop gericht dat alle studenten, zo ook u, in de gelegenheid worden gesteld om uw studies te combineren met eventuele extracurriculaire activiteiten van professionele of andere aard. Hoe en of deze combinatie zal uitdraaien, is niet steeds in detail op voorhand in te schatten, maar evenmin kan van een onderwijsinstelling worden verwacht dat zij haar organisatie op de individuele agenda van elke individuele (werk)student kan aanpassen. Onder deze mogelijkheid tot combineren van studie en werk moet dan ook worden verstaan dat dergelijke studenten, zo ook u, in dat geval hun studiebelasting (beter) kunnen/moeten toesnijden op deze extracurriculaire activiteiten, en er zo voor zorgen dat zij wat hun studies betreft minstens de vereiste minimumresultaten kunnen behalen. Dat u uw voltijdse professionele activiteiten met universitaire studie combineert, is een

vrijwillige keuze, maar u kan deze voltijdse professionele activiteiten in de gegeven onderwijsflexibiliseringsscontext dan ook niet als excuus aanvoeren.

Wel stellen wij vast dat u zich in geen van de academiejaren 2017-2018, 2018-2019, 2019-2020 of 2020-2021 als werkstudent hebt geregistreerd, noch u bv. aangemeld hebt als student-ondernehmer, en zodoende geen gebruik heeft gemaakt van de geboden faciliteiten, uiteraard mits te voldoen aan de gestelde voorwaarden, die u in de mogelijkheid zouden gesteld hebben daarvan gebruik te maken. Ook op dit punt is het objectief gezien onzeker of u een hoger studierendement zou hebben behaald door gebruik te maken van deze faciliteiten, maar door zich wel als werkstudent te registreren, of te informeren naar eventuele andere begeleidingsmogelijkheden, zou u uw studiekansen kunnen hebben vergroot. Hoe en of de combinatie werk/studie zal uitdraaien, is niet steeds in detail op voorhand in te schatten, maar evenmin kan van een onderwijsinstelling worden verwacht dat zij haar organisatie op de individuele agenda van elke individuele (werk)student aanpast.

Wij betreuren met u dat u zichzelf niet de mogelijkheid hebt gegeven om te herstellen – daar waar het door u ingediende attest van 20 augustus 2021 u nochtans van Covid-19 genezen verklaart, maar dat is uw beslissing. Wij zijn echter van oordeel dat onze instelling op dit punt niet tekortgeschoten is, meer bepaald in de toepassing van

artikel 11.2 OER, door u in reactie op het door u ingediende medische attest van 30 augustus 2021 een inhaalexamen toe te staan op 10 september 2021. Dat u niet kon voorzien dat u een inhaalexamen nodig zou hebben, is een inschatting die u zelf maakt. Dat u echter omwille van door u tijdens de examenreeks professioneel druk ingeplande activiteiten onvoldoende voorbereid aan het toegekende inhaalexamen deelneemt, kan de instelling bezwaarlijk worden verweten. Wat de combinatie universitaire studies en professionele activiteiten betreft, menen wij reeds hoger voldoende te hebben toegelicht waarom deze combinatie op zich niet als uitzonderlijke omstandigheden kan worden aanzien, en dus geen toepassing van artikel 19.6 OER kan verantwoorden.

Hoewel u meent voor ‘Insolventierecht’ voldoende gestudeerd te hebben en de leerstof goed begrepen te hebben, ondanks de door u aangehaalde spreidstand tussen het voorbereiden van uw examen en uw professionele activiteiten, maar stelt dat er een probleem was om “te reproduceren tijdens het examen”, moet nochtans worden opgemerkt dat er geen punten worden gegeven voor voldoende studeren of voor het eigen oordeel van een student dat hij/zij de leerstof goed begrepen heeft, maar wel in de mate dat naar het oordeel van de examinator voldaan is aan de eindcompetenties van het betrokken opleidingsonderdeel, waarbij de student aan de examinator kan aantonen dat hij/zij de leerstof goed begrepen heeft, door wat u noemt “te reproduceren tijdens het examen”.

U geeft aan dat er daarnaast andere bijkomende factoren geleid hebben tot een slecht resultaat, maar u geeft daarbij niet aan welke deze andere bijkomende factoren zijn.

Tevens wijst u erop dat u na de bekendmaking van de resultaten een feedbackmoment hebt gevraagd, en gekregen, en met de titularis van ‘Insolventierecht’ alle inhoudelijke problemen hebt kunnen bespreken, zodat een tekort zich naar uw oordeel niet meer zal herhalen. Nochtans kunnen wij niet anders dan vaststellen dat u, zoals reeds hoger aangegeven, voor ‘Insolventierecht’ na acht zittijden geen credit hebt behaald, en dat u van de acht examenkansen er slechts drie hebt benut. Het komt dan ook als weinig waarschijnlijk voor dat dit ene feedbackmoment dé kentering zal vormen om ‘Insolventierecht’ dan wel succesvol af te leggen.

Ook op dit punt zijn wij dan ook van oordeel dat geen elementen voorliggen die als uitzonderlijke omstandigheden, laat staan overmacht, zouden kunnen worden beschouwd om de toepassing van artikel 19.6 OER te verantwoorden.

Daarnaast voert u geen elementen aan die duiden op een wijziging in uw situatie die enig perspectief op studievoortgang zou kunnen bieden.

Artikel 19.2, 2e al. OER stipuleert:

“De verdere inschrijving van een student in een bachelor- of masteropleiding, in een sterk verwante opleiding, of in een schakel- of een voorbereidingsprogramma wordt geweigerd indien die student in elk van twee voorafgaande academiejaren voor die opleiding of dat programma was ingeschreven en daarin telkens minder dan 60% van de studiepunten van zijn/haar studieprogramma heeft verworven.” (eigen cursivering en onderlijning).

Artikel 19.6 OER bepaalt:

“De in artikel 19.4 bedoelde instantie kan in uitzonderlijke omstandigheden of in geval van overmacht en mits ze een afdoende motivering geeft, in het voordeel van de student afwijken van de bepalingen van artikel 19.2 [...]” (eigen cursivering en onderlijning).

Om de hoger vermelde redenen zijn wij van oordeel dat er geen elementen voorliggen die als uitzonderlijke omstandigheden, laat staan overmacht, kunnen worden beschouwd, zodat geen toepassing van artikel 19.6 OER kan worden gemaakt. Bijgevolg wordt de beslissing om u de inschrijving in de opleiding master in de rechten aan de Universiteit Antwerpen voor het volgende academiejaar te weigeren, gehandhaafd.

Voor zover u zou worden blootgesteld aan nadelige gevolgen door deze weigeringsbeslissing, die naar uw oordeel buitenproportioneel zouden zijn, en dat de handhaving van de weigeringsbeslissing zou betekenen dat u uw diploma niet meer kan behalen en daarmee het einde van elk vooruitzicht om als master in de rechten professioneel aan de slag te gaan, herhalen wij dat u het u vrij staat om te trachten een credit te behalen aan een andere rechtsfaculteit om nadien een aanvraag tot vrijstelling in te dienen, samen met een aanvraag om uw masteropleiding alsnog hier te kunnen vervolledigen.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 22 december 2021 aan verzoeker overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 31 december 2021 diende verzoeker een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

Enig middel

Verzoeker beroept zich in een enig middel op een schending van de formele motiveringsplicht, de materiële motiveringsplicht, het redelijkheids- en het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Berekening van de studievoortgang

Verzoeker stipt vooreerst aan dat het onderstaande de juiste weergave is van zijn studierendement, rekening houdende met de verschillende contractvormen waarin hij ingeschreven:

- Academiejaar 2017-2018

- Onder een examencontract behaalde verzoeker 3 van 24 opgenomen studiepunten. Dit komt neer op 12,5%.
- Onder een creditcontract behaalde verzoeker 24 van 27 opgenomen studiepunten. Dit komt neer op 88% en niet 78% zoals in het officieus voortgangsrapport vermeld staat. Het is voor verzoeker onduidelijk waarom het programma een foutieve berekening hanteert.

- Academiejaar 2018-2019

- Onder een examencontract behaalde verzoeker 3 van 21 opgenomen studiepunten. Dit komt neer op 14%.
- Onder een creditcontract behaalde verzoeker 39 van 39 opgenomen studiepunten. Dit komt neer op 100%.

- Academiejaar 2019-2020

Verzoeker was ingeschreven met een diplomacontract en behaalde 15 van de 45 studiepunten. Dit komt neer op 33%. Dat academiejaar was het vereiste van 60% verlaagd naar 30% omwille van de coronapandemie. Verzoeker betwist de stelling van verwerende partij dat hij 30 studiepunten zou hebben opgenomen.

- Academiejaar 2020-2021

Verzoeker was ingeschreven onder diplomacontract en behaalde 6 van de 30 studiepunten.

Verzoeker betoogt verder dat verwerende partij heeft nagelaten om bij het hernemen van haar besluitvorming te antwoorden op de argumenten van verzoeker die hij in de eerdere procedure voor de Raad had geformuleerd met betrekking tot de berekening van zijn studievoortgang en meer bepaald de visie van het Grondwettelijk Hof en de Raad hieromtrent. Dat het argument in de vorige procedure om procedurele redenen buiten beschouwing werd gelaten, betekent volgens verzoeker niet dat het niet bestaat en dat de discriminatie waaraan hij werd blootgesteld, ongedaan werd gemaakt. Verwerende partij diende hierover dan ook standpunt in te nemen, ook al is zij van oordeel dat zij de zienswijze van verzoeker niet kan bijtreden.

Verzoeker betwist namelijk de zienswijze van verwerende partij dat de studievoortgang niet wordt beïnvloed door opleidingsonderdelen aangegaan onder een creditcontract, *in casu* voor een totaal aan 63 studiepunten. Volgens verzoeker houdt verwerende partij er een verkeerde lezing van artikel II.254 van de Codex Hoger Onderwijs op na. Verzoeker verwijst in dat verband naar het arrest van het Grondwettelijk Hof van 16 februari 2017 met nummer 26/2017 en in het bijzonder op overweging B.4.2 van dat arrest. Volgens verzoeker kan hieruit worden afgeleid dat het Grondwettelijk Hof de studievoortgang van een student koppelt aan het aantonen van de bekwaamheid van de opleidingsonderdelen (of een gehele opleiding) wat, ongeacht het contracttype, wordt aangetoond door middel van het behalen van creditbewijzen voor individuele opleidingsonderdelen na het afleggen van examens. Doordat verzoeker in de academiejaren 2017-2018 en 2018-2019 naast een examencontract ook ingeschreven was onder een creditcontract en op basis van dit laatste 63 studiepunten behaalde, bewees hij zijn positieve studievoortgang. Hierdoor is iedere beweerde maatregel van studievoortgangsbewaking voor de drie opeenvolgende academiejaren onrechtmatig gebeurd. Verzoeker merkt op dat, als een

student onder volgtijdelijkheidsregels kan worden geplaatst ongeacht het contracttype, wanneer hij geen goed studierendement boekt, er ook in de omgekeerde richting rekening zou moeten worden gehouden met de positieve resultaten onder een creditcontract. Volgens verzoeker is verwerende partij er dan ook toe gehouden om met alle opleidingsonderdelen rekening te houden om zijn studievoortgang te kunnen bepalen. Op dat vlak gaat de visie van verwerende partij ook in tegen wat het Grondwettelijk Hof in het hoger vermelde arrest heeft bepaald. Verzoeker concludeert dat er dus geen rechtsgeldige reden was om een maatregel van studievoortgangsbewaking op te leggen in de academiejaren 2017-2018, 2018-2019 of 2019-2020. Een dergelijke maatregel zou pas aan de orde zijn geweest na het academiejaar 2020-2021 maar hiervoor meent verzoeker dat er grondige redenen zijn die een dergelijke maatregel niet verantwoorden. Verzoeker wijst in dat verband ook op het arrest van de Raad van 20 mei 2019 met nummer 4.947 waarin volgens verzoeker het belang van het hoger vermeld arrest van het Grondwettelijk Hof wordt onderstreept en waaruit blijkt dat er geen onderscheid mag worden gemaakt tussen de contracttypes. Doordat verwerende partij voor de berekening van de studievoortgang van verzoeker geen rekening houdt met de opleidingsonderdelen die werden opgenomen met een creditcontract, is er dan ook sprake van een ongeoorloofde discriminatie. Verzoeker besluit hieromtrent dat, doordat verwerende partij zich ten onrechte beroept op artikel II.254 van de Codex Hoger Onderwijs, artikel 19.2, tweede alinea van het onderwijs- en examenreglement (hierna: ‘OER’) evenmin kan worden toegepast waardoor zowel de materiële als formele motiveringsplicht geschonden werd.

Verder wenst verzoeker een voorbehoud te formuleren voor zover de ontvankelijkheid van dit argument wordt betwist door verwerende partij. Hij was namelijk niet in de mogelijkheid om dit argument tijdens de interne beroepsprocedure te ontwikkelen aangezien verwerende partij zich steeds beriep op artikel 19.2, tweede alinea van haar OER om de verdere inschrijving van verzoeker te weigeren. Ook in al de voorgaande (studievoortgangs)beslissingen werd naar deze bepaling verwezen zodat het – althans tekstueel – erop leek alsof dat verwerende partij gemachtigd was om een weigering op te leggen want verzoeker haalde volgens haar de vereiste 60%-drempel niet en zij diende geen rekening te houden met het studierendement onder een creditcontract. Dat laatste wordt echter niet bepaald of minstens bedoeld door artikel 19.2 van het OER. Het is pas in het kader van de vorige procedure bij de Raad (2021/948), meer bepaald in de antwoordnota, dat verzoeker kennis kon nemen waarop verwerende partij zich baseerde om het onderscheid in behandeling tussen een diploma- of examencontract enerzijds en een creditcontract anderzijds te verantwoorden. Verwijzend naar de antwoordnota van verwerende

partij in de vorige procedure voor de Raad, merkt verzoeker op dat de grondslag dan niet artikel 19.2 van het OER bleek te zijn maar wel artikel II.254 van de Codex Hoger Onderwijs. Aldus betrof het een nieuw middel van verwerende partij waarvan verzoeker geen kennis had of kon hebben: hij heeft deze ongeoorloofde discriminerende behandeling pas voor het eerst geconstateerd in de antwoordnota van verwerende partij in de vorige procedure voor de Raad en stelt vast dat hieraan de hand werd gehouden in de thans bestreden beslissing.

Vervolgens argumenteert verzoeker dat volgens een vaste rechtspraak in de memorie van wederantwoord, in de aanvullende memorie of in de laatste memorie nog nieuwe middelen kunnen worden aangevoerd, op voorwaarde dat het om middelen gaat die niet eerder konden worden aangevoerd door verzoeker, omdat ze gesteund zijn op gegevens die hij niet kende bij de indiening van zijn beroep of van eerdere memories. Verzoeker dient, volgens die rechtspraak, dan blijk geven van een belang bij dit middel, dit wil zeggen een persoonlijke benadering; de discriminatie moet hemzelf betreffen. Gelet op de ernst van de problematiek, namelijk de ongeoorloofde discriminatie uitgaande van verwerende partij, betreft het volgens verzoeker een middel van openbare orde. Dit kan volgens hem in elke stand van het geding worden opgeworpen. Met andere woorden kan verzoeker, wanneer hij pas na het lezen van de antwoordnota van verwerende partij in de vorige procedure voor de Raad, kennis kreeg van een middel van openbare orde, dan mag hij dit middel voor het eerst opwerpen in de laatste memorie, zelfs al had hij dit reeds in de memorie van wederantwoord uiteen kunnen zetten. Voor zover de Raad een strengere visie erop na zou houden en ook zou vereisen dat ook de middelen van openbare orde in de mate van het mogelijke in *limine litis* worden aangevoerd teneinde de rechten van verdediging van de andere partijen te vrijwaren, wijst verzoeker erop dat de grondslag ervan pas nadien aan het licht is kunnen komen, in welk geval die middelen ten laatste in de eerst mogelijke in de procedureregeling voorziene processtuk moeten worden opgeworpen. Dit heeft verzoeker dan ook gedaan in zijn wederantwoordnota in de vorige procedure voor de Raad.

Tot slot stipt verzoeker aan dat minstens voldoende duidelijke en concrete aanwijzingen vorhanden moeten zijn waaruit blijkt dat hij bij het indienen van zijn extern beroepsschrift effectief kennis had van het middel van openbare orde. Alleen dan zou volgens hem kunnen worden besloten dat hij heeft nagelaten om tijdig zijn rechten te doen gelden bij het indienen van zijn extern beroep om dan pas in een later procedurestuk het middel van openbare orde op te werpen. Bovendien moet volgens verzoeker ook rekening worden gehouden met de ongelijke

positie waarin de burger zich in een administratief geding tegenover het bestuur bevindt. Daarnaast wijst verzoeker op de bijzondere aard van het middel van openbare orde. Volgens hem raakt de door verwerende partij gehanteerde ongeoorloofde discriminatie in de berekening van het studierendement ook de openbare orde. De onrechtmatige interpretatie die verwerende partij erop nahoudt kan dan ook geenszins aan verzoeker worden verweten. Het is volgens hem in die omstandigheden dan ook overdreven streng om, omwille van procedurele redenen, voorbij te gaan aan een dergelijke manifeste onregelmatigheid.

In haar *antwoordnota* merkt verwerende partij vooreerst op dat de Raad zich reeds heeft uitgesproken over de ontvankelijkheid van het argument van verzoeker omtrent de vermeende discriminatie in de berekening van het studierendement. Rekening houdende met het arrest van de Raad in de vorige procedure, heeft verwerende partij daarom dit argument ook niet meer betrokken bij het hernemen van haar besluitvorming. Voor zover de Raad van oordeel zou zijn dat de argumenten van verzoeker toch bij de beoordeling zouden moeten worden betrokken, brengt verwerende partij haar eerder standpunt in herinnering. Overeenkomstig artikel II.254 van de Codex Hoger Onderwijs kan de graad of het diploma van een opleiding enkel worden verleend aan een student die ingeschreven is op grond van een diplomacontract of een examencontract, aangegaan met het oog op het behalen van een graad of een diploma van een opleiding. Een creditcontract is een contract aangegaan met het oog op het behalen van (een) creditbewij(s)(zen) voor één of meer opleidingsonderdelen (artikel I.3, 18° Codex Hoger Onderwijs). Op basis van deze bepalingen wordt studievoortgang beoordeeld op basis van credits behaald voor opleidingsonderdelen opgenomen met diplomacontract of met examencontract(diploma). In de berekening van de studierendementspercentages wordt dan ook enkel rekening gehouden met de studievoortgang behaald onder diploma- of examencontract(-diploma). Opleidingsonderdelen opgenomen onder creditcontract worden niet in ogenschouw genomen aangezien zij op zich niet leiden tot het behalen van een diploma. Het is deze berekeningswijze van de verhouding van het aantal opgenomen studiepunten ten aanzien van het aantal verworven studiepunten (opgenomen in diploma- of examencontract) die de berekeningsbasis vormt voor het gebeurlijk nemen van maatregelen van studievoortgangbewaking.

Verder stipt verwerende partij aan dat verzoeker op deze berekeningswijze reeds op 31 oktober 2019 werd gewezen door de facultaire studentenadministratie. Dat verzoeker vanaf het academiejaar 2019-2020 voor zijn studieprogramma een diplomacontract afsluit, getuigt dat hij

van deze berekening wel degelijk op de hoogte was. Verzoeker heeft evenmin deze berekeningswijze, of de grondslag ervan, bevraagd of betwist. Volgens verwerende partij had verzoeker zijn grieven op dit punt dan ook kunnen en moeten voorleggen aan de interne beroepsinstantie in het kader van het intern beroep – wat niet is gebeurd – zodat hij – zo ook volgens de Raad – een en ander niet kan opwerpen in het kader van een extern beroep. Verwerende partij is dan ook verbaasd over het voorbehoud dat verzoeker formuleert omtrent de ontvankelijkheid van zijn argumenten aangezien de Raad in zijn arrest in de vorige procedure zelf tot de onontvankelijkheid van het argument omtrent de discriminatie heeft besloten. Verzoeker had wat dat betreft de rechtsmiddelen moeten aanwenden die tegen een arrest van de Raad openstaan, namelijk de (tijdige) betwisting ervan bij de Raad van State.

Tot slot geeft verwerende partij aan dat, in tegenstelling tot wat verzoeker beweert, het niet gaat om een middel van openbare orde. Volgens verwerende partij kan, op basis van de vaste rechtspraak van de het Hof van Cassatie over wat een rechtsregel van openbare orde is, bezwaarlijk worden volgehouden dat de individuele studiesituatie van verzoeker de essentiële belangen van de Staat of van de gemeenschap raakt. Bovendien, zo de Raad omtrent het argument van verzoeker een strijdigheid met een wetsbepaling van openbare orde zou hebben vastgesteld, zou de Raad deze nietigheid ambtshalve hebben opgeworpen, wat niet het geval is.

In zijn *wederantwoordnota* merkt verzoeker vooreerst op dat verwerende partij er een verkeerde interpretatie van artikel II.254 van de Codex Hoger Onderwijs op nahoudt: nergens staat er in deze bepaling dat de studievoortgang enkel en alleen wordt beoordeeld op basis van credits behaald voor opleidingsonderdelen opgenomen met diplomacontract of met examencontract(diploma). Verzoeker benadrukt dat de interpretatie geen steun vindt in door hem aangehaalde rechtspraak van het Grondwettelijk Hof evenals de Raad en evenmin strookt met de studies en adviezen omtrent de flexibilisering van het Vlaams hoger onderwijs. Verzoeker betreurt dan ook dat verwerende partij met deze – volgens hem – lacune niet aan de slag is gegaan.

Verder stipt verzoeker omtrent de ontvankelijkheid van zijn argument aan dat de Raad op het verkeerde spoor werd gebracht door verwerende partij en op dit punt te voorbarig in het vorig arrest heeft geoordeeld zonder rekening te houden met de volledigheid van de elementen in het dossier en het verloop ervan. Verzoeker benadrukt dat hij niet op de hoogte was van de effectieve grondslag waarop verwerende partij zich baseerde om de ongelijke behandeling

tussen de contractvormen te rechtvaardigen. In al de communicatie van verwerende partij werd verwezen naar artikel 19.2 van het OER. Verzoeker werd echter op geen enkel ogenblik in de communicatie met verwerende partij geïnformeerd dat zij haar beslissing steunde op artikel II.254 van de Codex Hoger Onderwijs. Dit is voor verzoeker essentieel aangezien al de (foutieve) beslissingen van verwerende partij op deze bepaling werden gestoeld. De motivering en de redenering van verwerende partij over de grondslag waarop zij zich beroept werd volgens verzoeker pas in het kader van het extern beroep ontwikkeld. Verzoeker had dus geen weet van deze nieuwe grondslag en kon dit dan volgens hem ook niet al hebben opgeworpen tijdens de interne beroepsprocedure. In de weigeringsbeslissing van 17 september 2021 werd artikel II.254 van de Codex Hoger Onderwijs en de motivering hieromtrent nergens vermeld. Van zodra verzoeker hiervan kennis kon nemen (zijnde in de antwoordnota in de vorige procedure voor de Raad) heeft hij dit meteen opgeworpen. De kans om dit reeds tijdens de interne beroepsprocedure te doen, heeft hij dus volgens hem niet gekregen.

Vervolgens geeft verzoeker aan dat, aangezien de beslissing van de interne beroepsinstantie van 6 oktober 2021 uit de rechtsorde is verdwenen, er verwerende partij niets heeft belet om haar standpunt hieromtrent te verbeteren, rekening houdend met de argumenten die werden ontwikkeld in de procedure voor de Raad. Verzoeker betreurt dat verwerende partij wel de kans krijgt om haar besluitvorming te hernemen daar waar hij zelf niet de mogelijkheid heeft om een nieuw intern beroep in te stellen. Volgens verzoeker wordt, zo zijn argument niet zou worden aanvaard, het beginsel van de wapengelijkheid miskend.

Tot slot wijst verzoeker erop dat zijn doel erin bestaat om zijn studies te vervolledigen en een diploma te behalen en niet om na te gaan of verwerende partij de regelgeving al dan niet correct toepast, hiermee dient verwerende partij zelf in orde te zijn. Wanneer verwerende partij, een instelling in de Vlaamse Gemeenschap, een ongeoorloofde discriminerende handeling stelt, dan raakt dit volgens verzoeker wel de openbare orde. Volgens hem kan een deel van de rechtsverhouding tussen de onderwijsinstelling en de student ook niet het voorwerp uitmaken van een overeenkomst, met name tucht, evaluatie, examens en studievoortgangsbeslissingen. Deze aangelegenheden zijn van dwingend en wellicht zelfs van openbare orde. Zij vallen buiten het bereik van een contractuele afspraak die ingaat tegen deze dwingende rechtsregels – wat volgens verzoeker ook wordt erkend door de decreetgever door deze aangelegenheden zelf als van reglementaire aard te bestempelen. Volgens verzoeker dient de Raad in dat kader het belang van de zwakste partij, dan ook te laten primeren. Verzoeker merkt nog op dat een eventueel

cassatieberoep tegen het arrest van de Raad in de vorige procedure hem geen bijkomend voordeel kan verschaffen aangezien de beslissing van de interne beroepsinstantie reeds vernietigd was. Verwerende partij daarentegen, kreeg wel de kans om te reflecteren en haar fouten recht te zetten, wat ze volgens hem niet heeft gedaan.

Meesterproef-thesis

Verzoeker betoogt vooreerst dat verwerende partij noch de overmachtssituatie, noch zijn medisch attest heeft betwist in de weigeringsbeslissing van 6 oktober 2021 maar dit nu wel doet in de thans bestreden beslissing. Verzoeker betreurt ook dat verwerende partij zo ver gaat om zijn overmachtssituatie niet te erkennen, ondanks een objectief medisch attest waarin de overmachtssituatie geattesteerd wordt. Daarom ziet verzoeker zich genoodzaakt om zijn ziekte (en de daarmee gepaard gaande overmachtssituatie) verder te staven. Hij brengt hiervoor verschillende elementen bij: verslag van een longarts-specialist, aankoop geneesmiddelen en een radiografisch onderzoek van zijn longen. Dat verzoeker zijn ziekte wou laten vaststellen door zijn huisarts in een medisch attest van 20 augustus 2021 doet geen afbreuk aan het feit dat hij ongeschikt was. Hoewel in het medisch attest staat dat hij op 11 augustus 2021 genezen was, blijkt echter uit de verdere ontwikkelingen daarna dat dit toch niet het geval was. Verzoeker ondervond, als gevolg van zijn COVID-19-besmetting verdere gezondheidsklachten waardoor hij ook niet kon deelnemen aan zijn examen van het opleidingsonderdeel ‘Insolventierecht’ op 30 augustus 2021. Verzoeker meent dat hij afdoende overtuigingsstukken heeft overgemaakt die zijn overmachtssituatie staven. Volgens hem wordt de bewijskracht van deze stukken echter miskend door verwerende partij. Hoewel het geneeskundig getuigschrift van verzoeker in principe voldoende was om tot een beslissing in het voordeel van verzoeker te komen, brengt hij nog aanvullende elementen bij (die inherent verbonden zijn aan dit getuigschrift) omdat verwerende partij de overmacht betwist.

Verzoeker besluit dat het hoe dan ook vaststond dat hij in die periode zijn thesis niet kon indienen. Dit betekent volgens hem dat de beperkte studieresultaten niet los kunnen worden gezien van zijn medische toestand. Volgens verzoeker heeft hij voldoende geconcretiseerd hoe de aangehaalde omstandigheden hebben verhinderd dat de noodzakelijke studievoortgang werd gerealiseerd in het academiejaar 2020-2021. Het is volgens hem klar en duidelijk dat deze omstandigheden niet het gevolg zijn van de persoonlijke keuzes van verzoeker. Doordat verwerende partij voorbijgaat aan de (juiste) draagwijde van het medisch attest van verzoeker, schendt verwerende partij het motiveringsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel.

In haar *antwoordnota* wijst verwerende partij er vooreerst op dat, in tegenstelling tot wat verzoeker beweert, zij geenszins de inhoud van het medisch attest van 20 augustus 2021 miskent en al zeker niet de bewijswaarde van een geneeskundig getuigschrift. Zij betwist wel dat verzoeker zich op het voormelde attest kan beroepen om een overmachtssituatie te staven die hem zou hebben verhinderd zijn thesis met deadline 9 augustus 2021 in de tweede zittijd tijdig in te dienen. Op basis van de elementen waarover het medisch attest zich uitspreekt, kan verwerende partij niet aannemen dat het voor verzoeker onmogelijk was om zijn thesis, wat *in casu* online diende te gebeuren, in te dienen. Aangezien het medisch attest zich enkel uitspreekt over de quarantaine van verzoeker en niet over een eventuele arbeidsongeschiktheid, ziet verwerende partij niet in hoe dit als verschoning zou kunnen worden beschouwd om de thesis niet online in te dienen. Volgens haar was het mogelijk om ook vanuit quarantaine de thesis online in te dienen. Verwerende partij stelt dat de interne beroepsinstantie haar houding ten aanzien van het niet indienen van de thesis in haar beslissing van 22 december 2021 dan ook naar behoren heeft verantwoord.

Verder stipt verwerende partij aan dat verzoeker de bijkomende stukken die hij met zijn huidig extern beroep bijbrengt voor de Raad volgens haar niet meer kan aanbrengen. De interne beroepsinstantie heeft daarmee immers noch in haar initiële beslissing, noch in haar nieuwe beslissing rekening kunnen houden. Voor zover de interne beroepsinstantie daarmee wel rekening had kunnen of moeten houden, kan verwerende partij enkel vaststellen dat ook in het nieuw medisch verslag evenmin de conclusie wordt getrokken dat verzoeker in de onmogelijkheid verkeerde om te werken te studeren of examens af te leggen – *in casu* de thesis in te dienen die overigens op dat ogenblik zo goed als afgewerkt had moeten zijn, tenminste als verzoeker de intentie had om de thesis effectief in te dienen. Aldus is de beoordeling door de interne beroepsinstantie om de situatie van verzoeker op dit punt niet als uitzonderlijke omstandigheden te erkennen, niet (kennelijk) onredelijk.

Tot slot geeft verwerende partij aan dat zij daarnaast enkel kan vaststellen dat verzoeker de ziekte die hij aanvoert niet aan de faculteit heeft gemeld, zodat niet kon worden nagegaan of het eventueel mogelijk was een latere indiening af te spreken. De beslissing om een en ander niet te melden, komt verzoeker toe. Maar het gaat wel om een beslissing die verzoeker zelf heeft genomen en dus niet om uitzonderlijke omstandigheden, laat staan een overmachtssituatie

zodat de interne beroepsinstantie dit element in haar beoordeling, volgens verwerende partij terecht, niet heeft betrokken.

In zijn *wederantwoordnota* benadrukt verzoeker dat hij reeds met zijn attest van 20 augustus 2021 de overmachtssituatie voldoende heeft gestaafd. Verzoeker merkt ook op dat verwerende partij geen enkele rechtsgrond aanreikt op basis waarvan het noodzakelijk zou zijn dat in een medisch attest uitspraak zou moeten worden gedaan over de (arbeids)ongeschiktheid. Op de website van verwerende partij wordt evenmin uitdrukkelijk vermeld dat dit een vereiste zou zijn. Volgens verzoeker klopt de interpretatie van verwerende partij ook niet dat zijn medisch attest louter een getuigschrift van quarantaine zou zijn en hij verwijst hiervoor naar het officieel getuigschrift van quarantaine dat door de regering wordt afgeleverd.

Verder merkt verzoeker op dat in de beslissing van de interne beroepsinstantie van 6 oktober 2021 zijn overmachtssituatie niet werd betwist zodat hij er kon van uitgaan dat de geneeskundige getuigschriften van 20 augustus 2021 en 30 augustus 2021 voldoende waren. Doordat in de thans bestreden beslissing van de interne beroepsinstantie de overmachtssituatie wel wordt betwist, is het voor verzoeker dan ook logisch dat hij nieuwe elementen aanbrengt die louter de inhoud van het medisch attest van 20 augustus 2021 bevestigen. Het gaat dus volgens hem dan ook niet om nieuwe bewijzen.

Tot slot argumenteert verzoeker dat, gelet op de volgens hem strikte regeling rond het indienen van de thesis, hij geen aanspraak had kunnen maken op een andere indiendatum, te meer aangezien dit niet eerlijk zou zijn tegenover andere studenten. Bovendien blaast verwerende partij volgens verzoeker warm en koud tegelijkertijd waar zij enerzijds, tegen alle objectieve elementen in, zijn overmachtssituatie betwist maar anderzijds beweert dat zij een andere datum voor indiening van zijn thesis zou organiseren. Verzoeker meende dat hij in geen enkel geval op begrip van de faculteit had kunnen rekenen, wat volgens hem ook zo blijkt te zijn.

Insolventierecht

Verzoeker benadrukt vooreerst dat hij een zwakke immuniteit had na zijn COVID-19-besmetting en wenst dit bijkomend te motiveren aan de hand van verschillende medische attesten.

Verder argumenteert verzoeker dat er wel degelijk sprake is van een kentering om het opleidingsonderdeel ‘Insolventierecht’ met succes af te leggen. Volledigheidshalve stipt verzoeker aan dat er twee feedbackmomenten zijn geweest met de titularis in kwestie. Hij ziet verder ook niet goed in waarom, als hij erin slaagt om voor het opleidingsonderdeel ‘Deontologie’ te slagen, ondanks de strubbelingen die verwerende partij aanhaalt, verwerende partij dan, na twee gefaalde examenpogingen, zou kunnen concluderen dat verzoeker hiertoe niet in staat zou zijn voor het opleidingsonderdeel ‘Insolventierecht’. Verwerende partij brengt hiervoor volgens hem ook geen concrete elementen bij die een dergelijke conclusie kunnen schrageren. Hoewel verzoeker volgens hem een aanvaardbare verklaring heeft voor het na acht zittijden niet behalen van een credit voor dit opleidingsonderdeel, kan hij hiervan helaas geen materieel bewijs voorleggen en werd dit in de vorige procedure voor de Raad onontvankelijk verklaard. Het is pas in het academiejaar 2020-2021 dat verzoeker de moed had gevonden om de examens wel degelijk af te leggen maar hij heeft hiervoor twee keer een onvoldoende behaald. Verzoeker ziet dan ook niet goed in waarom verwerende partij stelt dat hij voor dit opleidingsonderdeel eerst een credit zou moeten behalen aan een andere onderwijsinstelling om hem nadien weer de toelating te verlenen om de ‘meesterproef-thesis’ bij verwerende partij af te ronden.

Vervolgens betoogt verzoeker dat, hoewel de combinatie tussen werken en studeren inderdaad een persoonlijke keuze is, hij door zijn gezondheidsproblemen in een verzwaarde situatie terecht kwam aangezien hij het examen moest inhalen. De medische problemen en professionele opdrachten waar hij reeds op voorhand mee instemde, hebben het voor hem onmogelijk gemaakt om zich degelijk voor te bereiden op het examen of hebben minstens een bijdrage geleverd in het niet slagen voor dit opleidingsonderdeel. Deze bijkomende elementen hebben dus zijn slaagkansen voor dit opleidingsonderdeel verkleind.

Tot slot benadrukt verzoeker dat hij geen beroep kan doen op het statuut van werkstudent omdat hij niet in dienstverband werkt met een omvang van het in artikel I.3.78° van de Codex Hoger Onderwijs bepaalde minimum aantal uren. Zijn professionele activiteiten oefent hij namelijk op zelfstandige basis uit en de omvang van het aantal gepresterde uren valt nooit op voorhand te kennen en kan enorm fluctueren.

In haar *antwoordnota* wijst verwerende partij er vooreerst op dat de interne beroepsinstantie de argumenten omtrent de COVID-19-besmetting, de combinatie tussen werken en studeren, dan

wel de (on)mogelijkheid om het statuut van werkstudent te bekomen en die zouden hebben verhinderd om het opleidingsonderdeel ‘Insolventierecht’ met succes af te leggen, naar behoren heeft beantwoord in de bestreden beslissing. Volgens haar liggen op dit punt ook geen elementen voor die als uitzonderlijke omstandigheden, laat staan overmacht, zouden kunnen worden beschouwd om de toepassing van artikel 19.6 OER te verantwoorden.

Verder betoogt verwerende partij dat, hoewel aan verzoeker werd toegestaan om op basis van het door hem ingediende medisch attest van 30 augustus 2021 een inhaalexamen af te leggen, dit niet wegneemt dat de interne beroepsinstantie in de beoordeling van het door verzoeker behaalde studierendement zich hoeft te beperken tot die vaststelling. Zelfs indien de 6 studiepunten voor het opleidingsonderdeel ‘Insolventierecht’ omwille van het ingediende medisch attest buiten beschouwing zouden worden gelaten, zou het studierendement behaald door verzoeker 25% (in plaats van 20%) bedragen, namelijk 6 studiepunten behaald op 24 studiepunten (in plaats van 30 studiepunten) waardoor hij evenmin aan de hem opgelegde maatregel van studievoortgangbewaking tegemoet komt.

Vervolgens geeft verwerende partij aan dat haar standpunt over de succesverwachting voor het opleidingsonderdeel ‘Insolventierecht’ geenszins een vooroordeel is maar de op feiten gebaseerde vaststelling dat verzoeker na acht zittijden voor dit opleidingsonderdeel geen credit heeft behaald en dat hij van de acht examenkansen er slechts drie heeft benut. Voor wat betreft de door hem in de vorige procedure voor de Raad aangevoerde plausibele verklaring (faalangst) kan verwerende partij niet anders dan de Raad bijkreten daar waar in het vorig arrest reeds werd gealludeerd dat de inschatting dat het studieverleden en het plan om studievoortgang te bereiken in het academiejaar 2021-2022 om de studievoortgangbewakingsmaatregel op te heffen, ontoereikend is, onredelijk zou zijn. *A fortiori* omdat het (enkel) gaat om een ter zake niet-geattesteerde, op basis van een informeel gestoelde uitspraak aan faalangst te lijden. Doordat verzoeker de bewering aan faalangst te lijden niet verder ststaft, heeft de interne beroepsinstantie volgens verwerende partij dan ook terecht besloten dat hieraan geen uitzonderlijke omstandigheden, laat staan overmacht, kunnen worden gekoppeld.

Wat betreft de feedbackmomenten die verzoeker had met de titularis van het opleidingsonderdeel om de inhoudelijke problemen omtrent het opleidingsonderdeel uit te klaren, is het volgens verwerende partij weinig waarschijnlijk dat deze de kentering zouden vormen om het opleidingsonderdeel met succes af te leggen. Het feit dat verzoeker voor het

opleidingsonderdeel ‘Deontologie’ na zeven examenkansen een creditbewijs behaalde, levert volgens verwerende partij geen garantie dat voor hem voor het opleidingsonderdeel ‘Insolventierecht’ een gelijkaardig verloop na acht of meer examenkansen zou zijn weggelegd, ook gelet op de verschillende inhoud en eindcompetenties van beide betrokken opleidingsonderdelen.

Tot slot wijst verwerende partij er nog op dat er door verzoeker geen enkele vraag werd gesteld om na te gaan of er hem eventueel andere faciliteiten zouden kunnen worden toegekend, behalve deze die op grond van het statuut van werkstudent zouden kunnen worden toegekend. Er werd evenmin een vraag gesteld omtrent de wijze waarop studie- en werkactiviteiten kunnen worden gecombineerd en die zijn succesratio zouden kunnen vergroten. Het is volgens verwerende partij enkel na de feiten dat verzoeker verschillende argumenten opwerpt om zijn gebrek aan studievoortgang te verantwoorden. Verwerende partij verwijst hierbij naar wat de Raad in het arrest in de vorige procedure stelde omtrent het combineren van studies met professionele activiteiten en stelt vast dat verzoeker onvoldoende de verantwoordelijkheid heeft genomen om zijn studies met zijn professionele activiteiten te combineren zodanig dat zijn studieparcours niet wordt belemmerd.

In zijn *wederantwoordnota* benadrukt verzoeker dat hij in de periode waarin het examen van het opleidingsonderdeel ‘Insolventierecht’ moest worden afgelegd, kampte met gezondheidsproblemen waarvan ook hijzelf zich niet van bewust was. Hij verwijst hiervoor naar zijn medische attesten.

Verder betwist verzoeker het standpunt van verwerende partij omtrent de eventuele succesratio. Het komt niet aan verwerende partij toe om op basis van vooroordelen of veronderstellingen conclusies te trekken. Verwerende partij heeft volgens verzoeker namelijk geen rekening gehouden met de concrete, feitelijke omstandigheden waarin hij zich bevond gedurende die periode. Verzoeker heeft er zeer bewust voor gekozen om zijn masterstudies drie academiejaren te laten bestrijken. Hij wijst er nog op dat in het academiejaar 2017-2018 hij slaagde voor 7 van de 12 opgenomen opleidingsonderdelen en in het academiejaar 2018-2019 hij 10 van de 13 opgenomen opleidingsonderdelen behaalde. Achteraf werd hij dan met verschillende situaties geconfronteerd zoals overmachtssituaties en uitzonderlijke omstandigheden. Hij ziet dan ook niet goed in waarom verwerende partij een gebrek aan verantwoordelijkheid omtrent zijn

studieparcours kan afleiden aangezien hij nog maar twee opleidingsonderdelen moet afleggen om de opleiding met succes af te ronden.

Aanwijzingen studiesucces

Verzoeker argumenteert vooreerst dat hij geconfronteerd wordt met intellectuele oneerlijkheid, zowel vanwege de Raad als verwerende partij waar er wordt gesteld dat er geen aanwijzingen zouden zijn aan de hand waarvan hij grotere kansen op studiesucces kan aantonen. Verzoeker heeft namelijk zo goed als zijn volledige masteropleiding voltooid en dit met behoorlijke resultaten. Hij dient enkel nog twee opleidingsonderdelen, voor samen 24 studiepunten, af te leggen. Hieruit kan volgens hem geenszins worden afgeleid dat er geen ernstige kans zou bestaan dat hij zijn opleiding met succes zou kunnen voltooien.

Verder wijst verzoeker erop dat, waar de Raad en verwerende partij mogelijk zouden verwachten dat verzoeker een beroep zou doen op ondersteuningsmaatregelen, het niet zo is dat iedere student baat zou hebben bij deze maatregelen. Verzoeker heeft steeds zijn studies op eigen houtje en tempo afgewerkt. Door zijn professionele activiteiten kon hij het merendeel van de lessen niet volgen en was hij aangewezen op zelfstudie. Dit is de manier die het beste voor hem werkt. Hij ziet dan ook niet goed in hoe hij ten aanzien van de Raad en verwerende partij zou kunnen hard maken dat hij weldegelijk zal slagen voor deze opleidingsonderdelen, behalve de kans daartoe krijgen om het examen effectief af te leggen. Volgens verzoeker zijn niet alle situaties voor alle studenten hetzelfde en zijn niet alle methodes even doeltreffend. Verzoeker wenst in geen geval bewijzen naar voor te schuiven “pour les besoins de la cause”. Hij benadrukt dat hij niet onder studievoortgangsbewaking diende te staan en hij het recht heeft om aan het examen voor het opleidingsonderdeel ‘Insolventierecht’ deel te nemen aangezien hij zijn thesis niet in het eerste semester kon indienen als gevolg van de – volgens hem onterechte – procedure voor de Raad waarin hij verwikkeld is geraakt.

In haar *antwoordnota* geeft verwerende partij vooreerst aan dat verzoeker zich inderdaad niet in een ideale situatie bevindt. Zij heeft dan ook begrip voor zijn situatie die een impact kan hebben op zijn studies, maar die de studies niet onmogelijk maken, en al zeker niet in de mate waarin verzoeker niet aan de minimumnorm van het in het OER vereiste studierendement voldoet. Anderzijds heeft verzoeker noch in zijn intern beroep noch voor de Raad aangevoerd welke de veranderende omstandigheden zouden kunnen zijn die zijn studievoortgang dan wél in de hand zouden kunnen werken. Waar verzoeker stelt dat zijn werkwijze “het beste voor hem

werkt”, merkt verwerende partij op dat een rechtenopleiding, die in principe vijf academiejaren bestrijkt, na twaalf academiejaren nog steeds niet werd voltooid, zelfs als zij met professionele activiteiten wordt gecombineerd en er onvoldoende indicaties voorliggen dat de voltooiing in zicht is.

Verder geeft verwerende partij aan dat de beslissing van de interne beroepsinstantie dat de resultaten van verzoeker onvoldoende perspectief bieden op een betere studievoortgang geenszins (kennelijk) onredelijk is, gelet op de niet-ingeloste bindende studievoortgangsbewakingsmaatregelen en het studieverloop van verzoeker aan drie verschillende onderwijsinstellingen. Aangezien er volgens verwerende partij geen uitzonderlijke omstandigheden voorliggen, is zij niet gehouden om op de toepassing van artikel 19.2, 2de alinea OER een uitzondering toe te staan.

In zijn *wederantwoordnota* merkt verzoeker op dat, indien de overmachtssituatie en de eventuele uitzonderlijke omstandigheden waarin hij zich bevond, aanvaard worden, dan zou hij 6 studiepunten van de opgenomen 6 studiepunten behaald hebben, als de meesterproef-thesis en insolventierecht niet meegerekend worden. Verzoeker merkt ook op dat, in tegenstelling tot wat verwerende partij beweert, hij zijn integrale masteropleiding heeft gevolgd bij verwerende partij en niet aan drie onderwijsinstellingen.

Verder wijst hij erop dat hij geen 10 op 20 hoeft te behalen voor het opleidingsonderdeel ‘Insolventierecht’. Aangezien hij geen andere tekorten heeft, kan hij dit vak laten delibérereren en heeft hij in principe aan een 8,5 op 20 voldoende. Niettemin wil verzoeker zijn diploma zonder tekorten behalen. Volgens verzoeker is iedere uitspraak omtrent zijn perspectief op studiesucces louter gebaseerd op een ongefundeerd vooroordeel, zonder wettelijke of objectieve basis. Verwerende partij kan op geen enkele manier aantonen dat verzoeker blijk geeft van een onvermogen om zijn studietraject te voleindigen, rekening houdend met het feit dat hij zijn masteropleiding rechten op twee opleidingsonderdelen na, heeft afgerond.

Beoordeling

De Raad wijst er vooreerst op dat een verzoekende partij overeenkomstig artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs in de procedure voor de Raad geen nieuwe bezwaren kan aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne

beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde. Het mag als vaste rechtspraak van de Raad worden beschouwd dat het voormelde decretale voorschrift *mutatis mutandis* ook van toepassing is op de overtuigingsstukken die een verzoekende partij aanwendt.

Wat dat betreft, merkt de Raad op dat verzoeker aanvoert dat sprake is van een ongeoorloofde discriminatie met betrekking tot de berekening van zijn studievoortgang. Hij is van oordeel dat de omstandigheid dat de argumentatie met betrekking tot de berekening van de studievoortgang buiten beschouwing is gelaten door de Raad in het kader van procedure 2021/948 “om strikt procedurele redenen” niet betekent dat het argument niet bestaat en dat de discriminatie ongedaan werd gemaakt. Verzoeker is van oordeel dat verwerende partij omwille van de ernst van de argumentatie haar standpunt hieromtrent kenbaar diende te maken ook al meende verwerende partij dat zijn beweringen ongegrond zouden zijn. Hij is verder van oordeel dat verwerende partij zich over dit thema heeft kunnen uitspreken, zoals ook over de andere elementen die verzoeker ontwikkelde in de wederantwoordnota van procedure 2021/948.

De Raad stelt vast dat hij reeds in het kader van procedure 2021/948 heeft aangestipt dat de opmerkingen van verzoeker met betrekking tot de discriminatie die volgens verzoeker besloten ligt in de berekening van de studievoortgang, onontvankelijk zijn. Aldus kan verzoeker de berekeningswijze bij het aanvechten van de thans bestreden beslissing van de interne beroepsinstantie evenmin op ontvankelijke wijze betwisten.

Als verzoeker van oordeel is dat de Raad op onregelmatige wijze de argumentatie met betrekking tot de berekening van de studievoortgang onontvankelijk heeft verklaard in het kader van procedure 2021/948, dan staat het verzoeker vrij het arrest nr. 7.115 van de Raad van 13 december 2021, in navolging waarvan de thans bestreden beslissing van de interne beroepsinstantie van verwerende partij is gewezen, aan te vechten.

De Raad ziet geen grond tot vernietiging van de aangevochten beslissing in de bewering van verzoeker dat de interne beroepsinstantie de problematiek van de berekening van de studieomvang niet heeft betrokken in de thans bestreden beslissing. De Raad wijst hierbij op de omvang van zijn eerdere vernietigingsbeslissing van 13 december 2021 en de in dit arrest vastgestelde onontvankelijkheid.

De Raad leest dat verzoeker in de huidige procedure aanvoert dat het argument met betrekking tot de discriminatie bij de berekeningsbasis van de studievoortgang niet onontvankelijk is aangezien verzoeker er pas kennis kon van hebben na de ontvangst van de antwoordnota van verwerende partij in het kader van procedure 2021/948. Verzoeker voert aan dat verwerende partij voor het opleggen van maatregelen van studievoortgangsbewaking in alle communicatie verwees naar artikel 19.2 van haar OER en pas in de antwoordnota artikel II.254 van de Codex Hoger Onderwijs aanhaalde, waarop zij het onderscheid tussen de diverse ‘contractvormen’ baseerde. Om die reden betoogt verzoeker dat het een nieuw middel betrof waarvan hij voorheen geen kennis had of kon hebben.

De Raad merkt vooreerst en ten overvloede op dat in artikel 19.2 van het OER wordt bepaald dat de verdere inschrijving wordt geweigerd indien de student in elk van twee voorafgaande academiejaren voor die opleiding of dat programma was ingeschreven en daarin telkens minder dan 60% van de studiepunten van zijn/haar studieprogramma heeft verworven. De Raad leest in artikel 1.1.4 van het OER dat het volgende wordt begrepen onder studieprogramma:

“Een geheel van opleidingsonderdelen waarvoor een student zich voor een bepaalde opleiding onder een diploma- of examencontract-diploma inschrijft in een bepaald academiejaar.”

De Raad leest in deze definitie van het begrip ‘studieprogramma’ dat hieronder enkel opleidingsonderdelen worden begrepen waarvoor een student zich inschrijft middels een diploma- of examencontract-diploma. Hierbij wordt niet bepaald dat ook opleidingsonderdelen onder een ander ‘contract’ zouden worden begrepen als behorend tot het ‘studieprogramma’ van een student waarvoor dan met toepassing van artikel 19.2 van het OER wordt nagegaan of de student 60% van de studiepunten van zijn/haar studieprogramma heeft verworven. De Raad stelt vast dat ook in de initiële studievoortgangsbeslissing naar artikel 19 van het OER werd verwezen. In dat kader ziet de Raad niet goed in wat verzoeker heeft belet om het argument dat volgens hem bij de berekening van zijn studierendement ten onrechte geen rekening werd gehouden met de opleidingsonderdelen die hij heeft opgenomen met een creditcontract, voor te leggen aan de interne beroepsinstantie.

De Raad stelt vast dat het standpunt van verwerende partij omtrent artikel II.254 van de Codex Hoger Onderwijs waarnaar verzoeker verwijst, het onderscheid bij de berekening van studievoortgang aanduidt tussen opleidingsonderdelen opgenomen met creditcontract en

opleidingsonderdelen opgenomen met examencontract. Dit onderscheid is, volgens verwerende partij, af te leiden uit artikel II.254 en artikel I.3.18° van de Codex Hoger Onderwijs. Artikel II.254 Codex Hoger Onderwijs bepaalt dat de graad of het diploma van een opleiding enkel kan verleend worden aan een student die ingeschreven is op grond van een diplomacontract of van een examencontract, aangegaan met het oog op het behalen van een graad of een diploma van de opleiding.

Op 31 oktober 2019 ontving de verzoeker een bericht van de facultaire helpdesk (stuk 16 van verwerende partij). In het bericht leest de Raad het volgende:

“Studievoortgangbewaking wordt berekend op de inhoud van het studieprogramma opgenomen in diplomacontract of in examencontract.

Wij houden in deze fase dus geen rekening met eventueel behaalde credits in uw studieprogramma die u onder creditcontract heeft opgenomen.

Wel kunnen we eventueel in een volgende fase rekening houden met de omstandigheden die studenten ervan weerhouden hebben om de nodige studievoortgang te maken, maar dan op basis van die resultaten (eventueel gecombineerd in examen- en creditcontract) en de resultaten die ondertussen zijn behaald. Het is echter jouw eigen beslissing om vakken op te nemen onder credit- en examencontract, maar dit is dan de consequentie van het nemen van een examencontract.

Op dit moment zullen wij dus niets veranderen aan de maatregelen. Mocht blijken dat u binnen uw examencontract opnieuw niet minstens 60% van het aantal opgenomen studiepunten binnen het examencontract verwerft, dan zal uw herinschrijving geweigerd worden.

Nadien kan u steeds een heroverweging aanvragen om alsnog toegelaten te worden voor een herinschrijving.”

De student had zich dus, mede gelet op artikel 19.2 van het OER van verwerende partij, voorafgaand aan de betwisting over de studievoortgangsbewakingsmaatregel, waarin de huidige procedure kadert, bewust moeten zijn van het gevolg van het verschil tussen de diverse contractvormen. De vermelding van artikel II.254 van de Codex Hoger Onderwijs, zoals hier aangehaald, dat bepaalt welk contracttype tot een graad of diploma kan leiden, waarop het onderwijs mede gebaseerd is, heeft aldus beschouwd niet tot gevolg dat verzoeker niet eerder het naar zijn oordeel discriminatoire karakter van de studievoortgangsberekening had kunnen aankaarten. Verzoeker was immers al eerder uitdrukkelijk op het onderscheid gewezen en heeft

het onderscheid nooit eerder betwist dan in de wederantwoordnota in procedure 2021/948. Verzoeker kan naar het oordeel van de Raad niet in redelijkheid aanvoeren niet eerder kennis te kunnen hebben gehad van de betekenis van de contractvormen, onder meer gebaseerd op artikel II.254 Codex Hoger Onderwijs, voor de studierendementsberekening. Dat artikel II.254 Codex Hoger Onderwijs eerst in de antwoordnota is vermeld, vormde volgens de Raad geen beletsel om het onderscheid tussen de contracten voor de bepaling van het studierendement, waar verzoeker door verwerende partij uitdrukkelijk op de hoogte van werd gebracht, te betwisten.

Het onderscheid was verzoeker duidelijk bekend en de uitdrukkelijke koppeling van het onderscheid aan onder meer artikel II.254 Codex Hoger Onderwijs, dat bepaalt dat de graad of het diploma van een opleiding kan worden verleend aan een student die ingeschreven is op grond van een diplomacontract of van een examencontract, aangegaan met het oog op het behalen van een graad of een diploma van de opleiding, in de antwoordnota belette verzoeker geenszins het onderscheid zelf in een eerdere fase te betwisten, zo hij dit wenselijk achtte.

De Raad merkt ten overvloede ook nog op dat verzoeker hierover ook uitdrukkelijk werd geïnformeerd door de facultaire studentenadministratie van de faculteit rechten en de nodige informatie kreeg om bij de keuze van een ‘contract’ rekening te houden met de potentiële gevolgen voor de studierendementsberekening.

Verzoeker merkt ook op dat het argument over discriminatie tussen de verschillende contractvormen bij de berekening van de studievoortgang de openbare orde raakt. Aldus zou verzoeker het argument op ontvankelijke wijze kunnen bijbrengen in het kader van het beroep voor de Raad. In zoverre verzoeker van oordeel is dat de Raad in het kader van procedure 2021/948 onterecht besliste dat de argumentatie met betrekking tot de berekening van het studierendement onontvankelijk was, staat het verzoeker vrij, zo stipt de Raad nogmaals ten overvloede aan, het arrest nr. 7.115 van de Raad van 13 december 2021 aan te vechten.

Volgens de Raad is de vraag of de contractvorm waaronder opleidingsonderdelen in een studieprogramma worden opgenomen al dan niet bepalend kan zijn voor de studievoortgang in het kader van de studievoortgangsbewaking niet dermate maatschappelijk essentieel dat de openbare orde in het gedrang is. Dat de impact ervan zeer belangrijk kan zijn voor de individuele student van wie het studieparcours het voorwerp van de betwisting vormt, doet daaraan geen afbreuk. De Raad is bijgevolg van oordeel dat het argument dat het onderscheid

tussen de diverse ‘contractvormen’ de openbare orde raakt, niet overtuigt en niet tot gevolg heeft dat de argumentatie over de grondslag van de studierendementsberekening op ontvankelijke wijze kan worden bijgebracht in deze fase van de betwisting.

Verzoeker geeft ook nog aan dat er een fundamenteel probleem is dat de wapengelijkheid aantast doordat hij zelf niet over de mogelijkheid beschikt om opnieuw intern beroep in te stellen naar aanleiding van de beslissing die verwerende partij dient te nemen na een arrest van de Raad waarbij de initiële beslissing van de interne beroepsinstantie van verwerende partij is vernietigd. De Raad wenst verzoeker hierbij te wijzen op de mogelijkheid – waarvan verzoeker ook gebruik heeft gemaakt – dat hij de nieuwe beslissing van de interne beroepsinstantie van verwerende partij kan aanvechten voor de Raad. Daarbij kan verzoeker de Raad vatten als hij van oordeel is dat de interne beroepsinstantie het vernietigingsarrest van de Raad niet heeft gevolgd. Een uitspraak van de Raad heeft namelijk gezag van gewijsde. Verwerende partij dient bij het hernemen van de besluitvorming rekening te houden met de tekortkomingen die in het vernietigingsarrest zijn aangeduid. In die context is het oordeel van de Raad om een middel niet ontvankelijk te verklaren – *in casu* een middel dat in het kader van het vernietigingsarrest van 13 december 2021 reeds door de Raad als onontvankelijk is beoordeeld – geen miskenning van de wapengelijkheid. Zoals eerder overwogen, staat het verzoeker vrij om, als hij zich niet kan vinden in de eerdere beoordeling van de Raad, de daarvoor voorziene rechtsmiddelen aan te wenden tegen dit arrest.

Ook merkt de Raad op dat het feit dat het doel van verzoeker erin bestaat een diploma te behalen niet betekent dat van verzoeker niet mag worden verwacht dat hij, rekening houdend met alle (dossier)elementen waarover hij beschikt, zijn middelen ontwikkelt in het kader van een interne beroepsprocedure, gericht tegen een voor hem niet aanvaardbare studievoortgangsbeslissing. Dat het de verantwoordelijkheid is van de onderwijsinstelling om een beslissing te nemen met respect voor de toepasselijke regelgeving belet niet dat verzoeker in het intern beroep verwerende partij moet wijzen op de schendingen van het regelgevend kader of het onredelijk karakter van de beslissing die ten aanzien van verzoeker is getroffen. Dat de Raad, naar het oordeel van verzoeker zijn belangen als zwakste partij moet laten primeren, kan er volgens de Raad niet toe leiden dat de Raad bij de beoordeling van de beslissing van de interne beroepsinstantie voormeld kader te buiten mag gaan en verwerende partij zou mogen sanctioneren voor het feit dat de interne beroepsinstantie bij haar beoordeling ervan slechts de middelen heeft betrokken die verzoeker op ontvankelijke wijze heeft bijgebracht.

Wat de grond van de zaak betreft, voert verzoeker met betrekking tot zijn masterproef aan dat verwerende partij de inhoud van het door hem neergelegde medisch attest miskent. De Raad kan daarentegen uit de inhoud van het bijgebrachte medisch attest van 20 augustus 2021 niet afleiden dat verwerende partij met miskenning ervan heeft geconcludeerd dat het niet tot de conclusie bracht dat het voor verzoeker onmogelijk was zijn masterproef te finaliseren en deze voor de deadline (9 augustus 2021) voor het indienen ervan elektronisch ter beoordeling over te maken. Het attest bepaalt wel dat verzoeker op 1 augustus 2021 positief testte op COVID-19 via een PCR-test in Kosovo, dat hij 10 dagen later op 11 augustus 2021 zijn quarantaine mocht verlaten en die dag ook officieel genezen was.

In de voorliggende procedure brengt verzoeker nieuwe stukken bij, die ertoe strekken de aard en ernst van de klachten die hij aanvoert te hebben ervaren als gevolg van de besmetting met het coronavirus te duiden. Zo brengt hij een attest bij van 2 augustus 2021 van een longarts. Het attest beschrijft de klachten die tot de test op Covid-19 hebben geleid, alsook de vermoeidheid die hij op 2 augustus 2021 ervoer. Het attest bevat ook een voorschrift voor medicijnen ter behandeling. De Raad ziet, in het licht van de hoger vermelde overwegingen omtrent artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs, niet goed in wat verzoeker heeft belet dit stuk eerder in de procedure te brengen, zodat verwerende partij er bij haar overwegingen rekening mee kon houden. Nu niets verzoeker belette het stuk reeds in het kader van de interne beroepsprocedure bij te brengen, acht de Raad de neerlegging ervan in deze stand van het geding niet ontvankelijk. Ten overvloede merkt de Raad op dat het attest niet – waarvoor trouwens geen vermelding van een diagnose of van klachten noodzakelijk zou zijn – vermeldt dat de arts van oordeel is dat verzoeker ongeschikt is om zijn masterproef online neer te leggen. In die context kan de Raad evenmin oordelen dat verwerende partij onredelijk heeft gehandeld bij het niet aanvaarden van de besmetting met het coronavirus als overmachtssituatie voor de masterproefindiening. Ook het feit dat op 2 augustus 2021 een röntgenfoto is genomen waaruit blijkt dat Covid-19 in progressie is en evenmin het bewijs van de aankoop van geneesmiddelen kunnen

op ontvankelijke wijze in deze fase van het geding worden neergelegd. Ten overvloede merkt de Raad ook op dat de nieuw bijgebrachte stukken misschien tot het oordeel hadden kunnen leiden dat verwerende partij inzake de overmachtssituatie eerder streng is opgetreden, maar niet onredelijk, en evenmin onregelmatig of in strijd met de medische attesten.

Ook waar verzoeker wijst op een aanvraagformulier voor medische beeldvorming van 30 augustus 2021, moet de Raad vaststellen dat dit, zonder dat daarvoor een duidelijke reden voorhanden is, niet eerder is bijgebracht. Ten overvloede wijst de Raad erop dat hieruit evenmin de onmogelijkheid blijkt om, omwille van de infectie met het coronavirus, gediagnosticeerd op 1 augustus 2021, de masterproef te voltooien en tijdig in te dienen; de Raad leest bij de relevante klinische inlichtingen en diagnostische vraagstelling immers: ‘blijvende hoest, begonnen 2 weken na covid infectie’ en de vraag ‘covid of nieuwe infectie?’.

Waar verzoeker melding maakt van verschillende ziekteverschijnselen die hij halverwege september 2021 opmerkte en waarmee hij de stelling kracht lijkt bij te zetten dat de coronabesmetting van eind juli/begin augustus 2021 hem verhinderde de masterproef af te werken en in te dienen, moet de Raad opnieuw vaststellen dat deze elementen verzoeker niet onbekend waren bij het begin van de betwisting van de studievoortgangsbewakingsmaatregel. Verwerende partij kan moeilijk ten kwade geduid worden er, ook in de aangevochten beslissing, geen rekening mee te hebben gehouden, nu deze gegevens niet eerder in de procedure zijn gebracht en naar het oordeel van de Raad in deze fase van de procedure niet meer op ontvankelijke wijze kunnen worden bijgebracht. Niets belette verzoeker deze elementen, zo hij deze relevant achtte, al in het kader van de betwisting voor de interne beroepsinstantie aan verwerende partij ter beoordeling voor te leggen. Ten overvloede merkt de Raad op dat het kwestieuze stuk aangeeft dat een verband kan bestaan tussen de klachten die verzoeker heeft ervaren vanaf midden september 2021 en een eerdere coronabesmetting, doch de Raad leest er geen overmacht in om de masterproef te voltooien en in te dienen tegen de deadline van 9 augustus 2021.

Verwerende partij, die volgens de Raad de invloed van de besmetting met het coronavirus op het masterproefproces voldoende omstandig beargumenteert, miskent, anders dan verzoeker oordeelt, de bewijswaarde van het medisch getuigschrift niet. Het motiveringsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel acht de Raad dan ook niet geschonden.

De Raad beweert niet dat de besmetting met het coronavirus een persoonlijke keuze is en dat de gevolgen daarvan aan verzoeker kunnen worden toegeschreven. Wel oordeelt de Raad dat verzoeker op basis van de beschikbare elementen niet kan worden bijgetreden in de visie dat hij hoe dan ook de thesis niet tijdig kon indienen en dat de beperkte studieresultaten niet los van zijn medische toestand kunnen worden gezien. Evenmin kan de Raad oordelen dat

verwerende partij door niet te concluderen dat verzoeker in de onmogelijkheid was zijn masterproef tijdig neer te leggen, in de bestreden beslissing het geneeskundig attest van 20 augustus 2021 heeft miskend.

De Raad heeft respect voor de terughoudendheid van verzoeker om persoonlijke elementen in de procedure te betrekken. Dit belet niet dat de keuze om deze stukken niet in het debat te betrekken gevolgen kan hebben voor de mogelijkheid deze in een latere fase van de procedure bij te brengen. Bovendien kan verwerende partij niet verweten worden geen rekening te hebben gehouden met informatie waarvan zij geen kennis heeft gekregen.

De Raad dient het middel samenvattend af te wijzen daar, anders dan verzoeker, de Raad niet oordeelt dat verzoeker een overtuigingsstuk neerlegde waaruit zijn overmacht blijkt. Bijgevolg oordeelt de Raad evenmin dat de bewijskracht van dergelijke akte zou zijn miskend, nu de Raad meent dat verwerende partij kon concluderen dat het getuigschrift van de huisarts niet volstond om tot een beslissing in het voordeel van verzoeker te komen. De Raad treedt verzoeker niet bij in zoverre deze zou betwisten dat verwerende partij mag verwachten dat het bijgebrachte attest haar informeert over de geschiktheid, in het licht van de gezondheidstoestand van verzoeker, een te evalueren taak – *in casu* de thesis – af te werken en tijdig in te dienen. Een diagnose of de vermelding van door de patiënt gemelde, dan wel door de arts vastgestelde, klachten kunnen hierbij wel een indicatie vormen, maar verschillen van de attesterend dat de patiënt ongeschikt was de masterproef af te werken en in te dienen en dat er bijgevolg in zijn hoofde sprake was van overmacht. De Raad kan, op basis van de inhoud van de attesten, niet besluiten dat de verwerende partij tegen deze attesten in en/of op onredelijke wijze oordeelde dat geen sprake was van overmacht. De Raad houdt hierbij ook rekening met de gegevens die aan verwerende partij door verzoeker zijn voorgelegd op het ogenblik dat verwerende partij de kwestieuze studievoortgangsbewakingsbeslissing heeft genomen.

Volgens verzoeker is het bijbrengen van bijkomende elementen omtrent zijn coronabesmetting ingegeven doordat de interne beroepsinstantie in haar beslissing van 6 oktober 2021 de door hem aangevoerde overmacht en daarbij horende overtuigingsstukken niet betwistte en dit in de thans bestreden beslissing wel doet. Ten overvloede merkt de Raad echter op dat uit de vaststelling dat verwerende partij zich in die beslissing niet uitdrukkelijk heeft uitgesproken over de argumenten en overtuigingsstukken van verzoeker met betrekking tot zijn

coronabesmetting niet zonder meer kan worden afgeleid dat dit een appreciatie in de door verzoeker beoogde zin zou omvatten.

De motivering van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 6 oktober 2021 gaf, zoals blijkt uit het eerdere arrest van de Raad in de betwisting tussen verzoeker en verwerende partij, namelijk onvoldoende duidelijk aan in welke mate de interne beroepsinstantie rekening had gehouden met de coronabesmetting die verzoeker in de zomer van 2021 heeft opgelopen. Het kan dan aan verwerende partij ook niet worden verweten dat zij bij het hernemen van haar besluitvorming die heeft geleid tot de thans bestreden beslissing geen rekening heeft gehouden met elementen die niet door verzoeker waren bijgebracht in het dossier waarover zij zich, gevolg gevende aan de tekortkoming die de Raad hieromtrent had vastgesteld in het vernietigingsarrest van 13 december 2021, opnieuw diende te buigen en waarover de interne beroepsinstantie, zoals hoger overwogen, thans wel een appreciatie heeft gegeven.

De Raad betreurt tenslotte dat verzoeker, zoals verwerende partij aanhaalt, de coronabesmetting die verzoeker, zoals hij beweert, in de onmogelijkheid bracht de deadline voor de thesis te respecteren, niet aan de instelling heeft gemeld. Het had misschien toegelaten een aangepaste regeling te treffen zodat geen situatie had moeten ontstaan, waarbij verzoeker niet slaagde voor de masterproef, met dergelijke zwaarwichtige gevolgen op het vlak van studievoortgangsbewaking. Dat verwerende partij een streng beleid hanteert inzake afwijkingen op de indiendatum en, naar het oordeel van verzoeker, warm en koud tegelijk blaast nu verwerende partij de overmachtsituatie tegen alle objectieve elementen in betwist, belet niet dat door verwerende partij ten gepaste tijde niet te informeren over de coronabesmetting en de beweerde invloed ervan op de mogelijkheid de masterproef tijdig in te dienen, verwerende partij zelfs de kans niet is geboden om te onderzoeken of een regeling kon worden getroffen.

Wat het resultaat voor het opleidingsonderdeel ‘Insolventierecht’ betreft, betwist verzoeker de overweging van verwerende partij in de aangevochten beslissing dat het weinig waarschijnlijk voorkomt dat de ene feedback die verzoeker had met de titularis van het opleidingsonderdeel ‘Insolventierecht’ de kentering zal vormen om het opleidingsonderdeel met succes af te leggen.

Voorerst werpt verzoeker op dat er niet één maar twee feedbackmomenten plaatsvonden. Tevens merkt verzoeker op dat voor ‘Deontologie’ na meerdere examenpogingen een credit is behaald. Hij voert daarbij aan dat indien het lukt om, ondanks de door verwerende partij aangehaalde strubbelingen, te slagen voor ‘Deontologie’, het zeer vreemd is het negatief

resultaat van verzoeker voor ‘Insolventierecht’ te voorspellen na twee gefaalde examenpogingen.

De Raad kan verzoeker niet bijtreden in de bewering dat de motivering ontbreekt en verzoeker heeft geen ontvankelijke elementen bijgebracht die in redelijkheid overtuigen dat studiesucces voor ‘Insolventierecht’ bij een nieuwe inschrijving waarschijnlijk is.

Verwerende partij wijst op de verschillen in beoogde eindcompetenties en inhoud tussen de opleidingsonderdelen ‘Deontologie’ en ‘Insolventierecht’, evenals het feit dat verzoeker er na acht examenkansen niet in slaagde een credit voor ‘Insolventierecht’ te verwerven. In dat licht kan de Raad niet oordelen dat verwerende partij onregelmatig of onredelijk heeft beslist dat er onvoldoende kansen op studievoortgang voor ‘Insolventierecht’ voorliggen, niettegenstaande de feedback en het feit dat verzoeker na zeven examenkansen wel een creditbewijs haalde voor ‘Deontologie’. De Raad stelt hierbij vast dat niet het feit dat verzoeker pas na meerdere examenkansen slaagde voor ‘Deontologie’ verwerende partij bijzondere zorgen baart, dan wel de vaststelling dat verzoeker reeds acht examenkansen heeft opgenomen voor ‘Insolventierecht’ en meer nog, om welke reden ook, daarvan slechts drie kansen heeft benut.

De Raad stelt vast dat verwerende partij uitvoerig heeft gemotiveerd waarom het door verzoeker beweerde inzicht in de leerstof – waarbij hij ook verwijst naar de feedbackmomenten – niet zonder meer toelaat conclusies te trekken over de mate waarin verzoeker op een evaluatie kan aantonen de eindcompetenties te hebben bereikt.

Rekening houdend met de motivering en de elementen die verzoeker bijbracht, kan de Raad niet vaststellen dat verwerende partij voorbij is gegaan aan uitzonderlijke elementen die toelaten af te wijken van de studievoortgangsbewakingsmaatregelen, nu ervan mag worden uitgegaan dat zij zich bij een nieuwe inschrijving niet meer zullen voordoen en studiesucces, in het voorliggend geval voor ‘Insolventierecht’, in redelijkheid mag worden verwacht.

Verzoeker wijst op de spreidstand tussen ‘werken’ en ‘studeren’, waarbij hij door een niet-optimale gezondheid, plots in een verzwaarde toestand terecht kwam. Hij diende immers een examen (met name voor ‘Insolventierecht’) in te halen. Hij geeft ook aan dat de combinatie van professionele opdrachten waar hij reeds op voorhand mee instemde en medische problemen het hem hebben bemoeilijkt zich voor te bereiden op/te slagen voor ‘Insolventierecht’. Tegelijk

geeft verzoeker aan te begrijpen dat de combinatie tussen werken en studeren een persoonlijke keuze is en op zichzelf geen uitzonderlijke omstandigheid uitmaakt.

De Raad moet vaststellen dat verwerende partij in de aangevochten beslissing uitvoerig heeft stilgestaan bij en overwegingen heeft ontwikkeld ten aanzien van voornoemde spreidstand. Hierbij heeft verwerende partij duidelijk oog gehad voor de impact van de combinatie tussen ‘werk’ en ‘studies’ – *in casu* volgens verzoeker om gezondheidsredenen verzwaard – tegen de achtergrond van de onderwijsflexibilisering en de in artikel 19.6 van het OER bedoelde uitzonderlijke omstandigheden die kunnen voeren tot een afwijking van de studievoortgangsbewakingsmaatregelen, *in casu* de inschrijvingsweigering. Verwerende partij heeft met name oog gehad voor het feit dat verzoeker niet aan het initiële tweedekansexamen ‘Insolventierecht’ kon deelnemen wegens ziekte, dat hem een inhaalexamen werd aangeboden, waaromtrent verzoeker aangeeft zich niet optimaal te hebben kunnen voorbereiden omwille van professionele verplichtingen in combinatie met zijn lichamelijk herstelproces. Dat verwerende partij niet besliste de weigering om zich in te schrijven op te heffen, kan in het licht van de uitvoerige motivering van verwerende partij door de Raad niet als onredelijk of onregelmatig worden aangemerkt. De Raad overweegt hierbij ook dat overmacht verzoeker weliswaar belette om deel te nemen aan het officiële examenmoment voor ‘Insolventierecht’, doch dat zulks niet betekent dat het opleidingsonderdeel geabstraheerd dient te worden van de studievoortgangsbewakingsbeoordeling. Verzoeker kreeg immers een inhaalmoment aangeboden toen hij opnieuw hersteld was en nam zodoende deel aan de examenkans.

Verzoeker betwist het feit dat verwerende partij bij haar overwegingen het element betrekt dat verzoeker het statuut van werkstudent niet heeft aangevraagd of zich heeft aangemeld als student-ondernehmer omdat hij van oordeel is dat hij zich niet kon inschrijven als werkstudent en hiertoe de redenen bijbrengt. De argumentatie belet volgens de Raad niet dat verzoeker, die bewust koos om zijn studies te combineren met zijn professionele activiteiten en tegen de achtergrond van deze combinatie zijn studieprogramma vaststelde, geen beroep deed – om redenen die eigen zijn aan door hem gemaakte keuzes met betrekking tot de professionele activiteit die hij met zijn studies wenste te combineren – op bepaalde faciliteiten die verwerende partij bij dergelijke combinatie ter beschikking stelt. Aldus kan de Raad niet oordelen dat *in casu* onregelmatig of onredelijk is beslist door verzoeker niet extra tegemoet te treden bij het oordelen over de toepassing van de studievoortgangsbewakingsmaatregelen. Ten overvloede merkt de Raad op dat niet het feit dat verzoeker het statuut van werkstudent of student-

ondernemer niet heeft aangevraagd tot de weigeringsbeslissing leidde, maar veeleer de bewuste keuzes die verzoekende partij maakte bij de combinatie van studies en professionele activiteiten. Deze keuzes betreffen, zoals de Raad ten overvloede aanmerkt, ook de samenstelling van het studiepakket. Zelfs zo verzoeker geen gebruik kan maken van specifieke maatregelen die de combinatie tussen studeren en professionele activiteiten kunnen faciliteren, en dit omwille van de wijze waarop verzoeker zijn professionele activiteiten vorm geeft, belet zulks niet dat van hem mag worden verwacht dat hij de nodige maatregelen neemt – wat ook kan betekenen dat verzoeker zich bij verwerende partij bevraagt over raadgevingen of faciliteiten die het succes van de aangehaalde combinatie ten goede komen – om voldoende studievoortgang te maken door professionele activiteiten en studies mooi met elkaar in balans te brengen en te houden.

Waar verzoeker aanvoert door verwerende partij te worden doorverwezen om een credit te verwerven voor ‘Insolventierecht’, kan de Raad niet vaststellen dat verwerende partij een onregelmatige of onredelijke beslissing neemt. Verwerende partij ontzegt bij toepassing van de bij haar geldende studievoortgangsbewakingsmaatregelen verzoeker een nieuwe inschrijving. Dat verzoeker daarop eventueel voor één of meerdere opleidingsonderdelen een inschrijving kan vragen bij een andere hogeronderwijsinstelling, maakt de beslissing van verwerende partij niet absurd.

Verzoeker betoogt dat het intellectueel oneerlijk is aan te voeren dat er geen ernstige aanwijzingen zijn waaruit hij grotere kansen op studiesucces kan aantonen.

Voorerst betwist verzoeker de afwezigheid van voldoende studievoortgang. Hij is van mening dat hij nog slechts twee opleidingsonderdelen moet afleggen (ten belope van 24 studiepunten). Het is volgens hem daarom lichtzinnig te concluderen dat hij géén ernstige kans zou hebben op het voltooien van het studieparcours.

De Raad merkt hierbij op dat verzoeker bij de bewaking van de studievoortgang ook rekening moet houden met de duurtijd die het afleggen van het studieparcours reeds heeft genomen en in redelijkheid nog zal nemen. Aldus wordt *in casu* ook de gerealiseerde studievoortgang tijdens de afgelopen academiejaren en het aantal reeds opgenomen examenkansen voor de nog af te leggen opleidingsonderdelen relevant. Een en ander kan een meer genuanceerde blik werpen op de door verzoeker beweerde lichtzinnigheid in hoofde van de verwerende partij en de Raad.

In deze context wil de Raad tevens opmerken dat de bewering van verzoeker dat hij niet moet slagen voor ‘Insolventierecht’, daar een voldoende hoog cijfer tot ‘deliberatie’ kan leiden, geen afbreuk doet aan de hierboven gemaakte analyse waarbij de betekenis van het aantal opleidingsonderdelen waarvoor verzoeker nog moet slagen wordt genuanceerd in het kader van de beoordeling van de te bewaken studievoortgang. De te handhaven studievoortgang is gebaseerd op in het OER van verwerende partij bepaalde criteria en het is dan ook moeilijk verzoeker bij te treden waar hij beweert dat een uitspraak over het perspectief op studiesucces op een ongefundeerd vooroordeel is gebaseerd. De Raad herinnert er hierbij aan dat de analyse niet beperkt is tot de vraag of een student het studietraject kan voleindigen, maar dat ook de termijn waarbinnen dit gebeurt, vergeleken met het modeltraject, hierbij wordt betrokken.

Daarnaast moet de Raad vaststellen dat verzoeker aanvoert dat indien men had gewild dat verzoeker zich zou beroepen op ondersteuningsmaatregelen – hij heeft het over een extra-curriculaire opleiding of begeleiding – zo’n verwachting louter op een algemene opvatting en het vooroordeel is gebaseerd dat iedere student gebaat is bij dergelijke ondersteuning. Verzoeker onderstreept op eigen houtje en tempo zijn studies te hebben afgewerkt. Hij merkt tevens op dat voor hem zelfstudie hierbij van belang was omwille van de combinatie tussen professionele activiteiten en studies. Verzoeker voert dan ook aan dat het onduidelijk is hoe hij kan hardmaken dat hij zal slagen behalve door daartoe de kans te krijgen en het examen effectief te kunnen afleggen. Verzoeker merkt op geen bewijzen naar voor te willen schuiven “pour les besoins de la cause” en wijst er nogmaals op te betwisten onder studievoortgangsbewakingsmaatregelen te moeten staan.

De Raad moet dan ook vaststellen dat geen elementen zijn bijgebracht – zij het niet inzake begeleiding dan bijvoorbeeld met betrekking tot de organisatie van de combinatie tussen de professionele activiteiten en de studies van verzoeker – die wijzen op veranderende elementen die studiesucces in het academiejaar van de gevraagde inschrijving voor de betrokken opleidingsonderdelen ‘Insolventierecht’ en ‘Meesterproef-thesis’ aannemelijk maken. Studievoortgangsbewakingsmaatregelen willen de student er in een geflexibiliseerde hoger onderwijscontext toe brengen binnen redelijke termijn de gekozen opleiding af te ronden. De Raad stipt hierbij aan dat de combinatie van de opleiding met de professionele activiteiten geen afbreuk doet aan de bekommernis dat de student zijn opleiding binnen een aanvaardbare termijn kan afronden. Deze aanvaardbare termijn is *in casu* klaarblijkelijk overschreden. Daarbij komt

dat verzoeker, behoudens vast te houden aan de eigen keuzes en studiestrategie, geen elementen aanreikt die de studievoortgang ten goede zouden kunnen komen.

Tegen deze achtergrond kan de Raad verzoeker niet bijtreden waar deze oordeelt dat de weigeringsbeslissing, rekening houdend met de motivering ervan, onzorgvuldig of onredelijk zou zijn genomen. Evenmin gaat de beslissing in tegen de geldende regelgeving.

Alle voorgaande elementen in acht genomen acht de Raad het beroep niet gegrond.

VI. Anonimisering

Verzoeker vraagt in zijn verzoekschrift de anonimisering van het arrest, bij de publicatie ervan.

Luidens artikel II.313, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs kan bij de publicatie van het arrest de identiteit van verzoeker op diens uitdrukkelijk verzoek worden weggelaten.

Op het verzoek wordt ingegaan.

BESLISSING

1. De Raad verwerpt het beroep.

2. Bij de publicatie van dit arrest door de Raad wordt de identiteit van verzoeker weggelaten.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 15 februari 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	eerste secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 7 februari 2022

Arrest nr. 7.207 van 7 februari 2022 in de zaak 2021/1203

In zake: Nick WARMOES
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Christophe Vangeel
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Lange Lozanastraat 24
bij wie keuze van woonplaats wordt gedaan

tegen:

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
woonplaats kiezend te 1050 Brussel
Pleinlaan 2

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 15 december 2021, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de voorzitter van de interne beroepscommissie van de Vrije Universiteit Brussel van 13 december 2021 waarbij verzoekers intern beroep onontvankelijk wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota neergelegd en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota neergelegd.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 7 februari 2022.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker, advocaat Christophe Vangeel, die verschijnt voor verzoekende partij en de heer Mathias Blijweert, die verschijnt voor verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is sinds het academiejaar 2016-2017 ingeschreven aan de Vrije Universiteit Brussel, en sinds het academiejaar 2019-2020 in de opleiding ‘Bachelor of laws in de Rechten’.

In dat academiejaar neemt verzoeker een curriculum op van negen opleidingsonderdelen, ten belope van 57 studiepunten. In de eerste examenzittijd neemt verzoeker deel aan zes examens en behaalt hij twee credits (12 studiepunten). In de tweede examenzittijd neemt verzoeker deel aan zeven examens en behaalt hij voor drie vakken een credit (21 studiepunten). Aangezien het studierendement van verzoeker aldus slechts 58% bedraagt, wordt hem een bindende voorwaarde opgelegd bij de volgende inschrijving: verzoeker moet voor 75% van de opgenomen studiepunten een credit behalen, en hij moet slagen voor elk opleidingsonderdeel waarvoor hij reeds tweemaal was ingeschreven zonder een credit te hebben behaald.

Tegen die beslissing stelt verzoeker geen beroep in.

In het academiejaar 2020-2021 schrijft verzoeker zich in voor tien opleidingsonderdelen, ten belope van 63 studiepunten. Na de tweede examenzittijd heeft verzoeker voor vijf opleidingsonderdelen een credit behaald. Die opleidingsonderdelen vertegenwoordigen 30 studiepunten. Verzoeker behaalt daarmee een studierendement van 48% en beantwoordt niet aan de hem opgelegde bindende voorwaarde.

De examencommissie weigert aan verzoeker de herinschrijving voor de bacheloropleiding Rechten.

Tegen die beslissing stelt verzoeker een op 17 september 2021 gedateerd en het opschrift ‘aangetekend’ vermeldend, maar per e-mail verzonden intern beroep in:

“[...]”

Met dit verzoekschrift stel ik een beroep in bij de centrale beroepscommissie tegen volgende beslissing: weigering van herinschrijving voor de opleiding Rechten. Deze beslissing werd aan mij niet ter kennis gebracht.

Ik ben het niet eens met deze beslissing om volgende redenen:

- Ik was niet op de hoogte dat ik vorig academiejaar bindende voorwaarden had. Dit is mij niet ter kennis gebracht op een manier die voor mij leesbaar (bv: mail van de faculteit wat normaalgezien wel gebeurt of via mijn contactpersoon van het sbc) is, gezien mijn ernstige visuele beperking. Dit jaar is dit eveneens niet gebeurd en heb

ik met veel moeite uiteindelijk vernomen dat ik een weigering tot herinschrijving heb omwille van de bindende voorwaarden die ik vorig jaar zou gekregen hebben (waar nogmaals ik niet op de hoogte van was). Als ik terugkijk naar het mailverkeer dat ik vorig jaar heb gehad met mijn contactpersoon van het sbc omtrent mijn puntenblad staat er nergens vermeld dat ik bindende voorwaarden heb gekregen. Deze zijn mij achteraf ook nooit meegedeeld.

- Daarbij is het voor mij zeer moeilijk geweest om cursusmateriaal op gepaste wijze te verkrijgen. Het online bestellen van boeken is voor mij bijna zo goed als onmogelijk. Daarnaast als ik mijn contactpersoon van het studiebegeleidingscentrum wou contacteren om dit aan te kaarten en te vragen om hulp om wel mijn studieboeken tijdig te verkrijgen kreeg ik vaak een onduidelijk antwoord. Dit geldt ook voor het vorig academie jaar. Door deze twee feiten heb ik sinds corona zo goed als nooit het nodige cursusmateriaal kunnen verkrijgen en als dit gebeurde was dit zeer laattijdig.

Zoals ik al vermeld heb, heb ik de beslissing van de examencommissie van vorig jaar en van dit jaar nooit van het studiebegeleidingscentrum of van de faculteit vernomen.

Tot vandaag en dit ondanks het feit dat ik na het sturen van een mail naar mijn contactpersoon bij het sbc (waar ik overigens nog altijd geen antwoord op heb gekregen) toch eens besloten heb om telefonisch contact op te nemen met de VUB zelf. Ik ben niet te spreken dat ik van beide beslissingen, met name die van vorig jaar en dit jaar nooit ben op de hoogte gebracht via mail van de faculteit of via mijn contactpersoon van het studiebegeleidingscentrum. Men zou toch mogen verwachten van zo'n groot instituut als de VUB (alsook van de faculteit van de Rechten) met personeel die specifiek gericht is met het begeleiden van mensen met een studiebeperking, dat ze extra rekening houden met iemand met een zeer ernstige visuele handicap. Dit ondanks mijn vele pogingen om contact met het sbc goed te onderhouden.

Ten laatste wil ik ook nog mededelen dat ondanks de zeer slechte communicatie van de VUB van de laatste twee jaar het heel cynisch is dat wanneer ik vandaag zelf contact opneem, ik hoor van procedures die bestaan op de VUB die mij de mogelijkheid zouden geven om bepaalde vakken eventueel op te schorten. Dit is natuurlijk ‘vijgen na Pasen’. Tevens vind ik het jammer dat wanneer ik dan na veel moeite en vele berichten toch een afspraak kreeg, mijn contactpersoon bij het studiebegeleidingscentrum mij hier nooit van op de hoogte bracht terwijl zij wist van de problemen die ik had om mijn boeken te verkrijgen en het digitaal les volgen.”

Op 23 september 2021 zendt verzoekers raadsman, eveneens per e-mail, nog de volgende argumenten na (enkele voetnoten zijn weggelaten):

“[...]

Graag wenst verzoeker nog onderstaande motieven toe te voegen aan zijn dossier.

1.1. Schending redelijkheids-, zorgvuldigheids- en gelijkheidsbeginsel

In de rechtsleer lezen we dat het bekend is dat bepaalde randvoorwaarden moeten zijn vervuld opdat een persoon behoorlijk (professioneel) kan presteren. De noodzakelijke materiële voorwaarden moeten zijn vervuld en de gezondheid mag het normaal functioneren niet beletten of hinderen. Dit geldt ook voor studenten.

Problemen met de gezondheid kunnen er dan ook toe leiden dat de student niet de studieprestaties kan leveren waartoe hij of zij normaliter wel in staat is.

Het redelijkheidsbeginsel en het evenredigheidsbeginsel nopen de onderwijsinstelling ertoe om overmacht op gepaste wijze in rekening te brengen.

Aangezien er in casu verschillende stukken voorliggen die de overmachtssituatie van verzoeker staven, kan op basis van bovenstaande rechtspraak gesteld worden dat de beslissing om verzoeker de inschrijving te weigeren kennelijk onredelijk is. [...]

In zijn intern beroep zette verzoeker reeds zijn medische problematiek en de bijzondere omstandigheden die deze tot gevolg hadden uiteen:

[...]

De vaste rechtspraak van de Raad van State stelt dat het redelijkheidsbeginsel de discretionaire bevoegdheid van een bestuurlijke overheid beperkt enkel doordat het niet duldt dat hetgeen beslist is in kennelijke wanverhouding staat tot de feiten waarop de beslissing is gebaseerd.

Dit is in casu echter het geval, aangezien er duidelijk wordt aangetoond dat er sprake is van een overmachtssituatie. Gezien de eerder vermelde bijzondere omstandigheden is het kennelijk onredelijk om hem tot de richting te weigeren.

Daarbij heeft en zal hij ook verder in de toekomst al het nodige in het werk stellen om de problemen die zich de afgelopen twee schooljaren hebben voorgedaan, niet meer opnieuw zullen plaatsvinden.

Vooreerst is er het academiejaar 2019-2020 waaruit de studievoortgangsbewakingsmaatregel is gevloeid (die verzoeker onbekend is gebleven). In het tweede semester was het grootste probleem het verkrijgen van de boeken en het volgen van de lessen gelet op de corona-situatie. Verzoeker geraakte niet aan het aangepaste studiemateriaal om te kunnen studeren en ook het lezen van slides via online lessen is een groot probleem.

Toch heeft verzoeker zelf zijn best gedaan om aan cursus materiaal te komen, dit heeft hij ofwel op het moment zelf of in een van de volgende zittijden proberen op te lossen.

Voorbeelden hiervan zijn Filosofie, waar hij eerst een 3/20 en later door geschikt cursus materiaal een 10 haalde. Andere voorbeelden zijn psychologie en historische en vergelijkende inleiding van het recht, waar verzoeker voor beide gebuisd was, maar het volgend academiejaar in eerste zit respectievelijk een 15 en een 10 haalde.

Zoals reeds in zijn initieel beroep uiteengezet heeft verzoeker getracht om zijn boeken digitaal te verkrijgen, maar betreft dit vaak een moeilijke en lastige procedure om die digitaal te verkrijgen. Het bewijs hiervan kan men terugvinden in het vele mail verkeer daaromtrent.

Zo lag de bamacodex en het volgen van de online lessen aan de basis van vele problemen. Zonder deze problemen vertoont de student wel voldoende studievoortgang.

Zo kan er bijvoorbeeld gekeken worden naar een vak als rechtsmethodologie. Door de tweede lockdown gingen de studenten weer naar digitaal onderwijs, voor vakken als Rechtsmethodologie I bleek dit een groot obstakel. Verzoeker is dan ook op zoek gegaan naar een bijlesleraar zodat hij de individuele aandacht krijgt die nodig is. Voor iemand met een visuele beperking waren de online lessen immers niet voldoende aangepast.

Daarnaast heeft verzoeker ondanks alles wel nog 7/20 gehaald en is dit het enige eerstejaars vak dat nog overblijft, wat aantoont dat verzoeker toch wel vooruitgang geboekt heeft ten opzichte van het vorige academiejaar.

De bamacodex, bleek ook niet compatibel zijn. Om dit probleem op te lossen heeft verzoeker samengezeten met het sbc maar deze zeiden dat ze niets voor verzoeker konden doen.

Dit is een probleem dat verzoeker ondertussen op eigen houtje heeft opgelost. Het bewijs hiervoor zijn vakken zoals Zakenrecht, waar verzoeker eerst 1/20 behaalde, maar in de tweede zit met het correct gebruik van de codex 10/20 haalde. Hetzelfde geldt voor verbintenissenrecht, hiervoor behaalde verzoeker initieel 7/20, daarna 10/20. Voor personen- en familierecht blijkt ook duidelijk een evolutie, zonder codex behaalde hij 2/20 daarna 8/20.

Verder dient er melding gemaakt te worden van de reden waarom verzoeker achteruit is gegaan voor het vak Strafrecht, dit is te wijten aan het feit dat zijn herexamens heel kort op elkaar volgde[n] en hij niet genoeg voorbereidingstijd had.

Daarbij had verzoeker in het midden van de eerste examenperiode te kampen met een technisch defect, hierdoor werd zijn rooster wat door elkaar geschud. Dit heeft hij zo snel mogelijk opgelost door een vervangtoestel te verkrijgen.

Ook tijdens het tweede semester bleef de bamacodex een probleem, maar zoals eerder werd vermeld, is dit probleem ondertussen opgelost.

Het grootste probleem speelde zich af met de cursus rond contractenrecht. De prof. maakte gebruik van twee nieuwe boeken die zeer laat verkrijgbaar waren. Ondanks vele mails is het verzoeker niet gelukt om die te verkrijgen.

Dit probleem zal zich het volgende academiejaar echter niet meer voordoen aangezien het al een jaar geleden werd uitgegeven en er dus geen probleem zal zijn om die in de handel te verkrijgen en zo de digitale versie te kunnen aanvragen.

Los van dit alles heeft verzoeker ook een nieuwe versie van zijn spraaksoftware gekocht, een betere laptop en een nieuwe braille leesregel : dit alles om de tekortkomingen die hij ondervindt door zijn beperking op te vangen.

Hij zal ook in overleg gaan met de universiteit om te bekijken of er andere meer efficiënte maatregelen kunnen worden ingezet in het licht van zijn beperking.

Indien hij de kans zou krijgen om zijn studies verder te zetten, weerhoudt hem niets om het volgende academiejaar voldoende studierendement te behalen.

Indien verzoeker overigens had geweten dat hij een studievoortgangsbewakingsmaatregel had, was hij wellicht ook voorzichtiger geweest [m.b.t.] het inzetten van studiepunten.

Met dit alles is verzoeker meent verzoeker te hebben aangetoond dat de slechte resultaten die hij behaald voornamelijk te wijten waren aan logistieke problemen, maar dat bij oplossing daarvan er steeds een positief effect op zijn studieverloop kan worden vastgesteld.

Deze positieve evolutie kan zich alleen maar verder zetten ingevolge alle andere maatregelen die hij ondertussen genomen heeft (cfr. supra).

De zwakke studieresultaten die verzoeker de laatste twee jaar heeft behaald zijn allesbehalve representatief en vormen geen weerspiegeling van zijn werkelijke capaciteiten noch interesses.

Nogmaals wil verzoeker benadrukken dat zijn situatie alleen nog maar kan verbeteren, nu ook de corona-situatie is genormaliseerd en hij op een vlottere manier kan studeren en zich logistiek organiseren.

Niets weerhoudt verzoeker nog om met volle capaciteit zijn studies weer aan te vangen, met uitzondering van de studievoortgangsmaatregel die hem wordt opgelegd.

De aangewende middelen van de bestreden beslissing staan dan ook op geen enkele wijze in verhouding met het beoogde resultaat. Het is ondenkbaar dat een redelijk oordelende overheid, die in dezelfde omstandigheden moet beslissen, dezelfde beslissing zou nemen. Deze schending van het redelijkheidsbeginsel brengt eveneens een schending van het gelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel met zich mee, zo is het gelijkheidsbeginsel geschonden wanneer geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel, zoals in casu. Het redelijkheidsbeginsel is evenzeer nauw verbonden met het zorgvuldigheidsbeginsel. Bij de behandeling van de overheidsaansprakelijkheid zal het gedrag van de overheid immers worden vergeleken met dat van enig andere normaal voorzichtige en redelijk handelende overheid. Wanneer de overheid aldus kennelijk onredelijk heeft gehandeld schendt zij tegelijkertijd de zorgvuldigheidsnorm.

Verzoeker vraagt dan ook op basis van bovenstaande motieven om de studievoortgangsmaatregel die hem werd opgelegd, op te heffen en hem toegang te verlenen in het academiejaar 2021-2022 tot de richting Bachelor/Master in de rechten.”

De voorzitter van de interne beroepscommissie van de Vrije Universiteit Brussel verklaart het intern beroep op 14 oktober 2021 onontvankelijk omdat het niet per aangetekende zending is ingediend.

Tegen die beslissing stelt verzoeker op 21 oktober 2021 een beroep in bij de Raad.

Bij arrest nr. 7.092 van 3 december 2021 vernietigt de Raad de beslissing van de voorzitter van de interne beroepscommissie van 14 oktober 2021.

De Raad overweegt – samengevat – dat het vormvoorschrift van de aangetekende zending er slechts kan toe strekken om het normdoel van de vaste datum te bewerkstelligen, dat *in casu* de weigering tot inschrijving een studievoortgangsbeslissing is die aan verzoeker moest worden betekend en dat geen bewijs van een dergelijke betekening voorligt, zodat de beroepstermijn niet is aangevangen. In het licht van een beroepstermijn die niet loopt, dient het vormvoorschrift van een aangetekend schrijven geen redelijk doel.

De interne beroepscommissie van de Vrije Universiteit Brussel herneemt daarop haar besluitvorming.

Op 13 december 2021 verklaart de voorzitter van deze beroepscommissie verzoekers intern beroep opnieuw onontvankelijk, ditmaal omdat het te laat werd ingesteld. De motieven van deze beslissing luiden:

“[...]

IV. ONTVANKELIJKHEID

Overeenkomstig artikel 153, § 1, van het OER wordt het beroep ingesteld binnen een vervaltermijn van zeven kalenderdagen, die ingaat op de dag na de kennisgeving van de beslissing. Het beroep wordt ingesteld door middel van een ondertekend en gedagtekend verzoekschrift dat per aangetekend schrijven wordt ingediend bij de voorzitter van de beroepscommissie en dit op straffe van onontvankelijkheid van het beroep. Als datum van het beroep geldt de datum van postmerk van de aangetekende zending.

De kennisgeving van de weigering tot inschrijving als maatregel van studievoortgangsbewaking gebeurt conform artikel 88, §7, van het OER in de SelfService studenten. Deze kennisgeving vond plaats op 09.09.2021, waarna de hierboven vermelde vervaltermijn van start ging.

De Raad was evenwel van oordeel:

“De resultaten van de tweede examenperiode en de beslissing van de examencommissie zouden volgens het administratief dossier weliswaar op 9 september 2021 per e-mail aan verzoeker zijn verzonden (stuk 4 administratief dossier), maar wat voorligt is een brief die per e-mail zou zijn verzonden en geen e-mail, en bovenal ontbreekt in dit geval elk spoor van een lees- of ontvangstbevestiging door verzoeker. Deze laatste vaststelling wordt nog versterkt door verzoekers grieven in zijn intern beroep, zoals hierboven bij de feitelijke uiteenzetting is aangehaald.

Bij gebreke aan bewijs van kennisgeving, is de termijn om tegen de weigering tot inschrijving een intern beroep in te stellen niet aangevangen. De vaste datum die uit het vormvoorschrift van het aangetekend schrijven moet volgen, dient in die omstandigheden een redelijk doel.”

Gelet op bovenvermelde overweging van de Raad heeft de voorzitter van de interne beroepscommissie het dossier opnieuw onderzocht op zijn overeenstemming met de ontvankelijkheidsvereisten die worden opgelegd door het OER. De voorzitter benadrukt dat de procedureregels die inzake georganiseerde administratieve beroepen gelden, de openbare orde raken (zie bijvoorbeeld RvS 16 november 2017, nr. 239.898, Claessens; RvS 26 mei 2014, nr. 227.531, Storms; RvS 22 februari 2011, nr. 211.410, Ylen) en hiervan kan enkel worden afgeweken op grond van een bewezen overmachtssituatie.

Uit het onderzoek van de stukken met betrekking tot de kennisgeving van 09.09.2021, blijkt dat de student via e-mail d.d. 09.09.2021 om 17u30 op de hoogte werd gebracht van het feit dat de resultaten van de tweede exam[en]periode en de beslissing van de examencommissie beschikbaar waren

in de SelfService studenten. Het aangewende informaticasysteem stelt uitdrukkelijk dat de betrokken communicatie werd voltooid. Dat de student deze e-mail hééft ontvangen, blijkt dan weer ontegenzeglijk uit de e-mail die hij diezelfde dag om 18u59 heeft verstuurd naar een medewerker van de VUB, die betrekking had op die voltooide communicatie:

“dag Debbi

*Ik stuur je even een mailtje omdat ik mijn punten heb.
Daarvoor heb ik twee vragen:
Ben ik gedelibereerd voor rml?
En zou je een afspraak bij studietraject kunnen maken voor mij?
Alvast bedankt.
Met vriendelijke groeten
Nick Warmoes”*

Uit het bovenvermelde blijkt duidelijk dat de student op 09.09.2021 op de hoogte werd gebracht van de beslissing van de examencommissie en dat hij de kennisgeving ook daadwerkelijk op die datum heeft ontvangen. Derhalve heeft de instelling voldaan aan de bewijslast van de ontvangst van de beslissing. De vervaltermijn om intern beroep in te stellen heeft bijgevolg een aanvang genomen op 10.09.2021, gelet op de regels ter zake opgenomen in het OER, die – het weze herhaald – de openbare orde raken.

In casu heeft de student bij e-mail van 17.09.2021 een intern beroep ingesteld. Bij e-mail van 24.09.2021 heeft de raadsman van de student enkele motieven toegevoegd aan het initiële beroep van de student.

Onder meer in het licht van het tussengekomen arrest nr. 7.092 dient te worden geoordeeld dat, nu het bewijs is geleverd van kennisgeving, de termijn om tegen de weigering tot inschrijving een intern beroep in te stellen, is aangevangen. De vaste datum die uit het vormvoorschrift van het aangetekend schrijven moet volgen, dient in die omstandigheden een redelijk doel.

Daar geen van beide verzoekschriften per aangetekende brief werd verstuurd noch binnen de vervaltermijn van zeven kalenderdagen – elke ontvankelijkheidsvereiste afzonderlijk genomen volstaat om het beroep te verwerpen als onontvankelijk en a fortiori de beide samengenomen – is er geen ontvankelijk intern beroep ingesteld. Bovendien werd het verzoekschrift van de raadsman van de student van 24.09.2021 niet ondertekend, waardoor dat eveneens op die grond niet ontvankelijk in de procedure is gebracht.

Er wordt geen enkele overmachtsituatie ingeroepen wat betreft het niet hebben voldaan aan de ontvankelijkheidsvereisten.

De voorzitter van de interne beroepscommissie mag zich niet ontdoen van zijn verplichting om de naleving te verzekeren van de decretale en reglementaire bepalingen waarover hij dient te waken, ook niet om redenen van clementie, ook al zouden die zijn ingeroepen, wat evenwel te dezen niet het geval is.

De voorzitter moet dienvolgens vaststellen dat het beroep niet in overeenstemming met artikel 153, §1, van het OER werd ingesteld.

Het beroep is derhalve onontvankelijk.

V. BESLUIT

Het beroep wordt verworpen.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij werpt in haar antwoordnota op dat het beroep bij de Raad niet ontvankelijk is, omdat het voorafgaand intern beroep door verzoeker niet op ontvankelijke wijze werd uitgeput.

Verzoeker handhaaft in zijn wederantwoordnota het standpunt dat het intern beroep ten onrechte onontvankelijk is verklaard.

Beoordeling

Het beroep dat verzoeker bij de Raad heeft ingesteld, is ontvankelijk naar termijn en vorm.

De vraag of het intern beroep al dan niet terecht onontvankelijk werd verklaard, wordt bij de grond van de zaak gevoegd.

V. Onderzoek van de middelen

Eerste middel

Verzoeker steunt een eerste middel op een schending van artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs, de materiële motiveringsplicht en het redelijkheidsbeginsel.

Het eerste middel steunt, blijkens de uiteenzetting ervan, tevens op een schending van het gezag van gewijsde van 's Raads arrest nr. 7.092 van 3 december 2021 – verzoeker zet uiteen dat de thans bestreden beslissing de overwegingen van dat arrest miskent.

Standpunt van partijen

Verzoeker betoogt dat verwerende partij na het voormalde arrest op grond van artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs slechts over een gebonden bevoegdheid beschikte, in die zin dat zij een nieuwe beslissing moest nemen die in overeenstemming moest zijn met de dragende motieven van het annulatiearrest. Dat voorschrift is naar oordeel van verzoeker geschonden omdat de voorzitter van de interne beroepscommissie “*opnieuw op basis van ongegronde motieven tot het besluit komt dat het intern beroep van verzoeker onontvankelijk is*”. Ten onrechte meer bepaald, wordt er volgens verzoeker andermaal vanuit gegaan dat de middels een e-mail meegedeelde studievoortgangsbeslissing (weigering tot inschrijving) de beroepstermijn doet ingaan, terwijl zelfs uit de navolgende communicatie tussen verzoeker en een medewerkster van verwerende partij niet kan worden afgeleid dat verzoeker van de maatregel van studievoortgangsbewaking kennis had genomen – die communicatie betrof immers enkel de meegedeelde examenresultaten.

Bovendien, zo stelt verzoeker, vermeldt de mededeling van de weigering tot inschrijving geen beroepsmodaliteiten.

Verwerende partij repliceert in haar antwoordnota:

“Uit de voorbereidende werken (de memorie van toelichting bij het toenmalige decreet van 19 maart 2004), de vaststaande rechtspraak van Uw Raad en uit de rechtsleer blijkt dat de regelmatige uitputting van het intern beroep een voorwaarde is om een ontvankelijk beroep bij Uw Raad te kunnen instellen. In casu is zulks niet het geval.

Art. 153, § 1 van het OER bepaalt het volgende: “*Het beroep wordt ingesteld door middel van een ondertekend en gedagtekend verzoekschrift dat per aangetekend schrijven wordt ingediend bij de Voorzitter van de betrokken beroepscommissie en dit op straffe van onontvankelijkheid van het beroep.*”

Gelet op het feit dat de beroepsprocedure het aangetekend versturen van het verzoekschrift uitdrukkelijk voorschrijft, is het verzoekschrift dat niet per aangetekende brief werd verstuurd alleszins onregelmatig; dit is een substantiële vormvereiste.

Het feit dat de verzoekschriften niet per aangetekende brief verstuurd werd, wordt ook niet betwist door verzoekende partij.

Bovendien dient vastgesteld te worden dat beide verzoekschriften intern beroep tevens laattijdig werden ingediend. De laatste dag voor het neerleggen van het verzoekschrift was immers 16.09.2021. Het aanvullend verzoekschrift van de raadsman van verzoekende partij was bovendien niet ondertekend.

Terecht heeft de voorzitter van de interne beroepscommissie dan ook vastgesteld dat het intern beroep van verzoekende partij, niet voldeed aan de ontvankelijkheidsvereisten vervat in art. 153, § 1 van het OER. (stuk 7) De interne beroepscommissie of haar voorzitter kan niet afwijken van voornoemde ontvankelijkheidsvereisten, ook niet om redenen van billijkheid.

Aangezien het intern beroep niet op een ontvankelijke wijze werd ingediend door de verzoekende partij, werd het beroep dan ook onontvankelijk verklaard door de voorzitter, zonder dat over de gegrondheid van het beroep diende te worden gemotiveerd in deze beslissing.

Volgens verzoekende partij zou er echter sprake zijn van een schending van artikel II. 285 CHO, het materieel motiveringsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel. Volgens verzoekende partij zou verwerende partij de bepalingen uit uw arrest van 03.12.2021 negeren en zou verwerende partij zich baseren op ongegronde motieven voor haar beslissing.

Verwerende partij verwijst naar het arrest van 03.12.2021 dat het volgende bepaalt:

“Artikel 153, §1, derde lid van het onderwijs- en examenreglement van verwerende partij schrijft voor dat het intern beroep op straffe van onontvankelijkheid van het beroep wordt ingesteld door middel van een ondertekend en gedagtekend verzoekschrift dat per aangetekend schrijven wordt gericht aan de beroepscommissie.

In zijn arrest van 24 februari 2009 (EHRM 24 februari 2009, nr. 49230/07, vzw L’Erablière t. België, nr. 49230/07) heeft het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in het raam van zijn reeds bestaande rechtspraak (zie bv. EHRM 12 november 2002, nr. 47273/99, Běleš t. Tsjechische Republiek) in verband met het ongeoorloofd karakter van bepaalde ontvankelijkheidsvereisten, bevestigd dat vormvoorschriften er niet mogen toe leiden dat het recht op toegang tot de rechter – wat volgens de Raad evenzeer moet gelden voor bestuurlijke beroepsinstanties wier procedure moet worden uitgeput alvorens de rechtsonderhorige zich tot de rechter kan wenden – wordt beperkt op een wijze die niet in evenredigheid staat met het doel dat met de betrokken ontvankelijkheidsvereiste wordt nagestreefd.

Het normdoel van een ter post aangetekende zending is erin gelegen vaste datum te verlenen. Dat normdoel is bereikt wanneer de interne beroepsinstantie kan vaststellen dat een bij gewone post verzonden beroep binnen de beroepstermijn is ontvangen en dus noodzakelijkerwijze ook binnen die beroepstermijn is verzonden – hetzij aan de hand van een registratie of een datumstempel, hetzij omdat de beroepstermijn om andere redenen hoe dan ook niet was verstreken.

Uit de stukken waarop hij vermag acht te slaan, kan de Raad niet kan afleiden wanneer de beslissing houdende weigering tot inschrijving aan verzoeker werd betekend. Het administratief dossier bevat noch een aangetekend schrijven, noch een ander stuk dat toelaat om een vaste datum te bepalen, en verzoeker vermeldt evenmin een datum van kennisgeving of kennisname.

Zoals hierboven is vastgesteld, kan de loutere mededeling van die weigering tot inschrijving op een geproclameerde resultatenlijst niet worden beschouwd als een individuele kennisgeving. De resultaten van de tweede examenperiode en de beslissing van de examencommissie zouden volgens het administratief dossier weliswaar op 9 september 2021 per e-mail aan verzoeker zijn verzonden (stuk 4

administratief dossier), maar wat voorligt is een brief die per e-mail zou zijn verzonden en geen e-mail, en bovenal ontbreekt in dit geval elk spoor van een lees- of ontvangstbevestiging door verzoeker. Deze laatste vaststelling wordt nog versterkt door verzoekers grieven in zijn intern beroep, zoals hierboven bij de feitelijke uiteenzetting is aangehaald.

Bij gebreke aan bewijs van kennisgeving, is de termijn om tegen de weigering tot inschrijving een intern beroep in te stellen niet aangevangen. De vaste datum die uit het vormvoorschrift van het aangetekend schrijven moet volgen, dient in die omstandigheden een redelijk doel.”

De Raad was van oordeel dat er geen bewijs voorlag van kennisgeving van de beslissing van de examencommissie waardoor de beroepstermijn geen aanvang heeft genomen en waardoor het vormvoorschrift van het vereiste van een aangetekend schrijven geen redelijk doel zou hebben.

Uit het onderzoek van de stukken met betrekking tot de kennisgeving van 09.09.2021, blijkt dat verzoekende partij via e-mail d.d. 09.09.2021 om 17u30 op de hoogte werd gebracht van het feit dat de resultaten van de tweede exam[en]periode en de beslissing van de examencommissie beschikbaar waren in de SelfService studenten. Het aangewende informaticasysteem stelt uitdrukkelijk dat de betrokken communicatie werd voltooid. (stuk 3) Dat verzoekende partij deze e-mail heeft ontvangen, blijkt dan weer ontegenzeglijk uit de e-mail die hij diezelfde dag om 18u59 heeft verstuurd naar een medewerker van verwerende partij, die betrekking had op die voltooide communicatie (stuk 4):

“dag [D.]

Ik stuur je even een mailtje omdat ik mijn punten heb.

Daarvoor heb ik twee vragen:

Ben ik gedelibereerd voor rml?

En zou je een afspraak bij studietraject kunnen maken voor mij?

Alvast bedankt.

Met vriendelijke groeten

Nick Warmoes”

Uit het bovenvermelde blijkt duidelijk dat verzoekende partij op 09.09.2021 op de hoogte werd gebracht van de beslissing van de examencommissie en dat hij de kennisgeving ook daadwerkelijk op die datum heeft ontvangen. Derhalve heeft de instelling voldaan aan de bewijslast van de ontvangst van de beslissing. De vervaltermijn om intern beroep in te stellen heeft bijgevolg een aanvang genomen op 10.09.2021, gelet op de regels ter zake opgenomen in het OER, die de openbare orde raken.

Verkeerdelijk beweert verzoekende partij dat bij e-mail van 09.09.2021 enkel de examenresultaten aan hem werden medegedeeld. De e-mail die op 09.09.2021 naar verzoekende partij werd verstuurd, bepaalt immers het volgende (stuk 3):

“De resultaten van de afgelopen examenperiode zijn bekend, evenals de beslissing van de examencommissie. Jouw puntenblad, met vermelding van het examencijfer per opleidingsonderdeel en met proclamatiecode, kan worden gedownload in de SelfService Studenten” (eigen onderlijning)

Verwerende partij verwijst in dat verband naar artikel 88, § 7 van het onderwijs- en examenreglement waarin duidelijk wordt vermeld dat de kennisgevingen van de studievoortgangsbeslissingen via de SelfService studenten zal gebeuren. Bovendien wordt, volledigheidshalve, aan alle studenten op het ogenblik van de publicatie van deze informatie een e-mail verzonden met de mededeling dat deze informatie beschikbaar is en waar zij deze kunnen terugvinden. In casu heeft deze e-mail dus betrekking op deze mededeling.

Nog in tegenstelling tot wat verzoekende partij beweert, bevat de mededeling van de studievoortgangsbeslissing wel degelijk de beroeps mogelijk (stuk 2). Er wordt in deze mededeling het volgende bepaald:

"Indien je meent dat deze studievoortgangsbeslissing is aangetast door een schending van het recht, kan je tegen deze beslissing beroep aantekenen, en dit binnen een vervaltermijn van zeven kalenderdagen die ingaat op de dag na de elektronische mededeling van de examenresultaten, of voor andere beroepen op de dag na de kennisgeving van de beslissing. Het beroep wordt ingesteld door middel van een ondertekend en gedagtekend verzoekschrift dat per aangetekend schrijven wordt gericht aan 'Interne beroepscommissie, t.a.v. de voorzitter, Onderwijs en studentenzaken - C2, Pleinlaan 2, 1050 Brussel', en dit op straffe van onontvankelijkheid van het beroep. Interne beroepsprocedure: artikel 153 OER, zie student.vub.be (<https://student.vub.be/beroepsprocedure>)."

Verzoekende partij haalt daarbij geen enkele overmachtssituatie aan waaruit blijkt dat hij niet in staat zou zijn om intern beroep in te stellen met inachtneming van de ontvankelijkheidsvereisten. Uit niets blijkt dat de student niet in staat was om kennis te nemen van de studievoortgangsbeslissing die ten aanzien van hem genomen werd. De student werd op de gebruikelijke manier in kennis gesteld van zijn resultaten en van de studievoortgangsbeslissing zoals dit elk academiejaar gebeurde.

Conclusie is dan ook dat verzoekende partij wel degelijk op 09.09.2021 in kennis werd gesteld van de studievoortgangsbeslissing die genomen was. Verzoekende partij heeft echter nagelaten om op een correcte en tijdige manier intern beroep in te stellen waardoor zijn beroep terecht onontvankelijk werd verklaard. Ook van een schending van het redelijkheidsbeginsel is er in casu geen sprake. De interne beroepscommissie is immers gehouden toepassing te maken van de beroepsmodaliteiten zoals zij in de codex hoger onderwijs en in het onderwijs- en examenreglement door het bestuur van de hogeronderwijsinstelling zijn vastgelegd. De ter zake bepaalde ontvankelijkheidsvoorwaarden dringen zich aan eenieder op, ook aan de beroepscommissie en haar voorzitter. De beroepscommissie is derhalve genoodzaakt de onontvankelijkheid van het laattijdig intern beroep op te werpen in alle dossiers waarin zij deze vaststelt; dit om de gelijke behandeling tussen studenten onderling te garanderen."

In zijn wederantwoordnota handhaaft verzoeker zijn standpunt.

Met betrekking tot het stuk dat verwerende partij in het administratief dossier voorbrengt (stuk 3) inzake de aflevering van de e-mail houdende proclamatie van de examenresultaten en mededeling van de weigering tot inschrijving, stelt verzoeker:

“In haar antwoordnota meent verweerster plots dat uit het onderzoek van de stukken met betrekking tot de kennisgeving van 09.09.2021, blijkt dat verzoekende partij via e-mail d.d. 09.09.2021 om 17u30 op de hoogte werd gebracht van het feit dat de resultaten van de tweede examenperiode en de beslissing van de examencommissie beschikbaar waren in de SelfService studenten. Zij is van mening dat haar stuk 3, een afdruk van het aangewende informaticasysteem, uitdrukkelijk stelt dat de betrokken communicatie werd voltooid.

Wanneer we dit stuk bekijken dienen we echter vast te stellen dat op geen enkele wijze blijkt wanneer verzoeker effectief kennis zou hebben genomen van deze e-mail. Niets wijst op een leesbevestiging. Het betreft een louter overzicht van het tijdstip van verzending. Wanneer de mail zou zijn toegekomen en wanneer er kennis van werd genomen is op geen enkele wijze duidelijk op basis van het bijgebrachte stuk.”

Beoordeling

De Raad wijst verzoeker er vooreerst op dat sinds de inwerkingtreding van artikel VII.9 van het decreet van 17 juni 2016 ‘betreffende het onderwijs XXVI’ – dat is, krachtens artikel VII.35 van dat decreet, op 1 september 2016 – artikel II.283, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs inzake de termijn voor het instellen van een intern beroep tegen een andere studievoortgangsbeslissing dan een examenbeslissing die termijn niet langer doet ingaan “de dag na deze waarop de student kennis heeft genomen van de genomen beslissing”, maar wel “de dag na de kennisgeving van de genomen beslissing aan de student”.

De datum waarop verzoeker daadwerkelijk kennis heeft genomen van de mededeling van 9 september 2021 is derhalve niet relevant.

Daarnaast herinnert de Raad eraan dat de bewijsvoering, behoudens wettelijke beperkingen, vrij is. Ofschoon het gewis de voorkeur verdient dat de kennisgeving van een studievoortgangsbeslissing (andere dan een examenbeslissing) vaste datum krijgt middels een beveiligde zending, of minstens door een lees- of ontvangstbevestiging, is het niet uitgesloten dat een partij op een andere wijze bewijs van een kennisgeving levert.

Anders dan het geval was in de voorgaande procedure, voegt verwerende partij bij het administratief dossier (stuk 3) thans een afdruk uit haar informaticasysteem, waarin met betrekking tot het bericht van 9 september 2021 is vermeld: “*communicatie voltooid*”.

Het stuk wordt door verzoeker niet van valsheid beticht en de Raad ziet ook geen andere redenen om het – al dan niet voorlopig – uit de debatten te weren.

Dit stuk maakte geen deel uit van de overtuigingsstukken die aan de Raad werden voorgelegd in de procedure gekend onder het rolnummer 2021/1026 en de Raad heeft in het arrest nr. 7.092 van 3 december 2021 over dat stuk – en wat eruit kan worden afgeleid – bijgevolg ook geen uitspraak gedaan.

In de mate dat de thans bestreden beslissing er voor het eerst naar verwijst – wat op zich niet strijdt met de materiëlemotiveringsplicht of de formeelmotiveringsplicht – is er derhalve sprake van een inhoudelijk nieuwe beslissing.

Noch artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs, noch het gezag van gewijsde van ’s Raads arrest nr. 7.092 van 3 december 2021 zijn geschonden.

De Raad kan verzoeker vervolgens niet bittreden dat uit deze afdruk enkel kan worden afgeleid dat het bericht van 9 september 2021 is ‘verzonden’.

Integendeel is de Raad van oordeel dat in het hierin bevestigde ‘voltooien’ van de communicatie, ook de aflevering in de mailbox van verzoeker moet worden begrepen.

In tegenstelling tot wat verzoeker voorhoudt, maakt de kennisgeving van 9 september 2021 wel degelijk melding van de beroepsmodaliteiten, zodat er op grond daarvan geen reden is om te oordelen dat die kennisgeving de beroepstermijn niet heeft doen ingaan.

De Raad wijst er ten andere op dat noch de Codex Hoger Onderwijs (in artikel II.294, §1, vijfde lid of elders), noch het onderwijs- en examenreglement van verwerende partij (in artikel 153 of elders) een sanctieregeling inhoudt ingeval de verplichting tot het vermelden van de beroepsmodaliteiten niet werd nageleefd, en dat de Raad in het arrest nr. 7.138 van 17 december 2021 heeft vastgesteld dat de eertijds in artikel 35 van het decreet van 26 maart 2004

‘betreffende de openbaarheid van bestuur’ opgenomen sanctieregeling in artikel II.21 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 ten aanzien van de (vrije) hogeronderwijsinstellingen niet is hernomen – een en ander ertoe leidend dat de Raad in dat arrest aan het Grondwettelijk Hof een prejudiciële vraag heeft voorgelegd.

Verwerende partij toont derhalve naar genoegen van recht aan dat de weigering tot inschrijving op 9 september 2021 aan verzoeker ter kennis is gebracht en dat die kennisgeving de beroepstermijn van artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs heeft doen ingaan.

Dit betekent dat de termijn om intern beroep in te stellen is aangevangen op (vrijdag) 10 september 2021 om te eindigen op (donderdag) 16 september 2021.

Het door verzoeker op 17 september 2021 toegezonden intern beroep is bijgevolg buiten de beroepstermijn en dus laattijdig ingesteld.

De Raad ziet geen aanleiding om tot een schending van het redelijkheidsbeginsel te besluiten.

Het eerste middel is ongegrond.

Tweede middel

In een tweede middel beroeft verzoeker zich op een schending van het vertrouwensbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker doet – samengevat – gelden dat verwerende partij op de hoogte is van zijn visuele beperking, dat het elektronisch platform voor hem moeilijk toegankelijk is en dat in voorbij academiejaren (in een andere opleiding) de mededelingen inzake studievoortgang ook steeds per e-mail werden gedaan.

Verzoeker is dan ook van oordeel dat hij zich ook in het academiejaar 2020-2021 mocht verwachten aan een voor hem duidelijke e-mail.

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij ter zake:

“Tenslotte is er volgens verzoekende partij nog sprake van een schending van het vertrouwensbeginsel. In dat kader brengt verzoekende partij voor het eerst een aantal e-mails naar voor waaruit zou moeten blijken dat belangrijke beslissingen hem steeds via e-mail ter kennis werden gebracht. Op dit punt wijst verwerende partij erop dat dergelijke stukken niet rechtsgeldig voor het eerst in het kader van de externe beroepsprocedure kunnen aangewend worden. Daarenboven blijkt uit deze e-mails helemaal niet dat er hieromtrent een aparte regeling bestond voor verzoekende partij. Een groot deel van de e-mails die verzoekende partij voorlegt zijn immers algemene informatieve e-mails met betrekking tot de bindende voorwaarde die werd opgelegd. Ook uit de andere e-mails blijkt niet dat hier enige afspraak over bestond. Van een schending van het vertrouwensbeginsel is dan ook geen sprake.

De beschouwingen van de verzoekende partij falen dan ook in feite en in rechte, en kunnen geen afbreuk doen aan de beslissing van de interne beroepscommissie die geheel terecht en gelet op de stukken die het dossier kenmerken, werd genomen, en dewelke ten genoegen van recht werd gemotiveerd met draagkrachtige motieven.”

Beoordeling

In zijn arrest nr. 7.092 van 3 december 2021 heeft de Raad over de wijze van communiceren reeds overwogen:

“Verzoeker legt geen overeenkomst, noch een eenzijdig engagement van verwerende partij voor waaruit blijkt dat aan verzoeker een bijzonder statuut is verleend en/of dat is toegezegd dat de communicatie van studievoortgangsbeslissingen op een andere wijze zou verlopen dan dat voor ander studenten gebruikelijk is.”

Die beoordeling blijft overeind, ook in het licht van de e-mailberichten waar verzoeker in zijn verzoekschrift naar verwijst, en wel om de volgende redenen.

Ten eerste beperkt verzoeker zich tot het overschrijven van de inhoud van de beweerde e-mails, zonder deze mails als stuk neer te leggen. De Raad kan bijgevolg niet nagaan of zij met de werkelijkheid overeenstemmen.

Ten tweede en belangrijker, spreekt verzoeker verwerende partij niet tegen waar zij erop wijst dat uit deze stukken enkel de mededeling van nadere informatie blijkt, en niet dat verwerende partij zich er ooit heeft toe geëngageerd om studievoortgangsbeslissingen enkel, dan wel eveneens, via een gewone e-mail toe te zenden.

Ten derde geeft verzoeker in zijn verzoekschrift zelf aan dat hij dergelijke bijkomende communicatie enkel in het raam van zijn inschrijving in de opleiding Kinesitherapie heeft ontvangen, maar dat hij “*de voorbije jaren in de faculteit Rechten nooit rechtstreeks, nooit onrechtstreeks*” dergelijke communicatie heeft ontvangen.

In het licht daarvan is er van een vaste gedragslijn van verwerende partij kennelijk geen sprake, zodat het vertrouwensbeginsel niet is geschonden.

Het tweede middel is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 7 februari 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Gilles Fourneau	secretaris

De secretaris

Gilles Fourneau

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een

kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.208 van 7 februari 2022 in de zaak 2021/1218

In zake: xxx

bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Christophe Vangeel
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Lange Lozanastraat 24
bij wie keuze van woonplaats wordt gedaan

tegen:

ARTEVELDEHOGESCHOOL
woonplaats kiezend te 9000 Gent
Hoogpoort 15

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 18 december 2021, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepscommissie van de Arteveldehogeschool van 16 december 2021 waarbij verzoeksters intern beroep ongegrond wordt verklaard en de opname van de opleidingsonderdelen ‘recht’, ‘diversiteit’, ‘filosofie en ethiek’, ‘uitdagingen sociaal werk’ en ‘werken met belanghebbenden 3.2’ wordt geweigerd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota neergelegd en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota neergelegd.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 7 februari 2022.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster, advocaat Christophe Vangeel, die verschijnt voor verzoekende partij en de heer Luc Faes, die verschijnt voor verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in Sociaal Werk’, met een curriculum ten belope van 56 studiepunten.

Met een e-mail van 25 november 2021 – waaraan op het eerste gezicht andere communicatie is voorafgegaan, maar daaromtrent worden aan de Raad geen stukken voorgelegd – deelt verzoekster aan de trajectbeheerder van de opleiding Sociaal Werk mee dat zij zich wenst uit te schrijven voor het opleidingsonderdeel ‘Werken met belanghebbenden 3.1’, en in de plaats daarvan de opleidingsonderdelen ‘Recht’, ‘Diversiteit’ en ‘Filosofie en ethiek’ in haar curriculum van het eerste semester wil opnemen.

Daarnaast beoogt verzoekster in het tweede semester een inschrijving voor ‘Uitdagingen sociaal werk’ en ‘Werken met belanghebbenden 3.2’, maar dat heet “voorlopig geen urgentie” te zijn.

Op 26 november 2021 antwoordt de trajectbeheerder, mevrouw C.D., het volgende:

“Je bent uitgeschreven voor het olo WMB 3.1, indien je geen beursstudent bent zal het inschrijvingsgeld door deze studiepunten teruggestort worden.

Wat de andere vragen betreft, denk ik dat we [de] discussie reeds gevoerd hebben:

- Het argument van het onvoldoende leerkrediet laat ik hier even gewoon terzijde liggen
- De volgtijdelijkheidsregels i.v.m. de praktijk zijn duidelijk, je kan dit document terugvinden op de dinar SOW. Deze regels geven aan dat praktijk maximaal kan gecombineerd worden met 8 studiepunten uit semester 1.1. Deze 8 studiepunten zijn door jou reeds opgenomen door het hernemen van economie en onderzoek 1. Dit betekent ook dat er in dit semester geen bijkomende studiepunten meer kunnen opgenomen worden.
- Bij het samenstellen/goedkeuren van de programma’s wordt steeds de regel gehanteerd dat praktijk niet gecombineerd kan worden met een eerste inschrijving voor olo's uit schijf 3.1. De argumentatie hiervoor is duidelijk: tijdens de praktijk kunnen de lessen niet gevuld worden en ook de examens van deze olo's vallen tijdens de praktijk.
- De studielast in het eerste semester bedraagt nu voor jou 32 studiepunten. Met de bijkomende inschrijving voor de gevraagde olo's zou dat oplopen tot 41 studiepunten. Ook dat is een studielastverhoging die we niet toelaten.
- Bij het samenstellen van inschrijvingsprogramma's is het volgen van de logische opbouw van het opleidingsprogramma de leidraad. Dit betekent dat studenten

[eerst] de laagste schijf afwerken, dan schijf 2 afwerken en dan starten in schijf 3. Jouw vraag wijkt eveneens af van deze regel.

- Uitzonderingen op bovenstaande regels worden soms wel toegelaten indien ze een gewone studievoortgang hypothekeren. Dit is in jouw situatie niet aan de orde.

Er zijn m.a.w. meerdere redenen waarom de vraag naar bijkomende inschrijvingen in semester 1 bij de start van het academiejaar is afgewezen. Aangezien deze redenen ook nu nog gelden is er ook nu geen enkele reden om in te gaan op jouw vraag.

Zoals ik ook bij de start van het academiejaar liet weten, kan je steeds een gemotiveerd schrijven richten naar het hoofd van de opleiding [T.O.] met de vraag naar een uitzondering op bovenstaande afspraken.”

In een e-mail van dezelfde dag laat verzoekster aan de trajectbeheerder weten dat zij het met deze visie niet eens is. Zij zendt de e-mailcommunicatie tevens door naar het opleidingshoofd.

Op 1 december 2021 deelt het opleidingshoofd zijn afwijzende beslissing mee aan verzoekster:

“Na verder nadenken en onderzoek, kom ik tot de beslissing om jou geen toelating te geven voor het aanvullen van je curriculum.

Zoals ik al aangaf in het gesprek gisteren, bestudeerde ik jouw argument rond het schakelprogramma. Het opnemen van vakken uit een schakelprogramma terwijl je nog geen bachelordiploma hebt, heet een ‘externe GIT’ (GIT staat voor geïndividualiseerd traject, bij ons heet dat PDT). Je kan vakken opnemen uit het schakelprogramma voor maximaal 50 studiepunten, zolang je het bachelordiploma nog niet hebt. En je kan in een externe GIT stappen van zodra je maximaal nog 60 studiepunten moet behalen om het bachelordiploma te verwerven. Dat betekent dat, als je dit jaar voor alles slaagt, je volgend jaar in een modeltraject voor Schijf 3 zit en je al in die externe GIT kan stappen (dus vakken opnemen van het schakelprogramma). Dus dan vervalt het argument om nu al vakken uit Schijf 3 te hoeven opnemen.

Ik begrijp uiteraard dat het onderliggende gegeven is dat je meer tijd vrijmaakt voor vakken uit het schakelprogramma als je al vakken uit schijf 3 kwijt bent. Dat is logisch als je per jaar kijkt. In het gehele plaatje geeft jou dat echter geen studieduurverkorting, waar je op hoopte. Zoals we daarnet samen uitzochten, kan je bij ons niet afstuderen in januari volgend jaar, het wordt een volledig jaar nog. En (ook al zou je 3 vakken kwijt zijn) je kan onvoldoende vakken uit het schakelprogramma opnemen om ook daar verkorting te krijgen. Het tweede semester is met de Bachelorstage al behoorlijk pittig.

[Verzoekster], ik hoop op jouw begrip dat deze analyse niet lichtzinnig is gemaakt en ook rekening houdt met een zorg. En vanuit dat begrip, hoop ik dat je kiest voor rust nu, want dat hoorde ik ook, dat het energie vreet en stress geeft. Laat het hier los, rond het jaar af met goede examens in januari en juni, geniet van een volledige vakantie zonder tweede zit en start daarna opgeladen aan de eindspurt, die je kan combineren met vakken uit het schakelprogramma als je dat wenst.

Je kan uiteraard bij mij terecht wanneer je meer duiding wenst over deze beslissing.”

Tegen deze beslissing stelt verzoekster een beroep in bij de interne beroepscommissie van de Arteveldehogeschool:

“In dit aangetekend schrijven van maandag 06/12/2021, ga ik – [verzoekster] – in intern beroep tegen de beslissing om mij te weigeren de vakken recht, diversiteit en filosofie en ethiek, aan de opleiding sociaal werk, te laten opnemen in mijn curriculum. Ik kies ervoor om in beroep te gaan omdat deze beslissing mijn individuele rechten als student schendt. Niet alleen het huidige academiejaar, maar ook het voorbije academiejaar werden mijn individuele rechten geschonden, hierdoor heb ik nog meer studieduurvertraging opgelopen. Hieronder licht ik in chronologische volgorde toe wat u moet weten om een duidelijker beeld te krijgen van de gehele situatie.

In academiejaar 2019-2020 schreef ik me in voor de opleiding sociaal werk. Door een tekort aan leerkrediet kon ik dat jaar helaas nog niet alle eerstejaarsvakken opnemen. Verder bleek ik aan het einde van dat academiejaar ook niet voor voldoende vakken geslaagd, dus werden me in academiejaar 2020-2021 bindende voorwaarden opgelegd. In academiejaar 2020-2021 nam ik zowel vakken uit schijf 1 als vakken uit schijf 2 op, dit vormde een jaartotaal van 48 studiepunten.

Mijn curriculum van academiejaar 2020-2021 zag er als volgt uit:
Vakken uit schijf 1: communicatie 1 (5stp), politiek en beleid: verkenning (3stp), communicatie 2 (4stp), sociale grondrechten verkennen (3stp), historische reflectie (3stp), economie (3stp), onderzoek 1 (5stp) en sociale filosofie (3stp).
Vakken uit schijf 2: organisaties begrijpen (3stp), werken met belanghebbenden 2.1 (5stp), religie, zingeving en levensbeschouwing (3stp), werken met belanghebbenden 2.2 (5stp) en werken in een organisatie (3stp).

In het tweede semester nam ik maar 22 studiepunten op, dus maakte ik een online afspraak bij trajectbeheer om dat semester extra tweedejaarsvakken op te nemen. Daar had ik namelijk de ruimte voor, én intussen ook het leerkrediet voor. *Mijn vraag voor trajectbeheer was om alvast de tweedejaarsvakken wetenschappelijke benaderingen (5stp) en sociale grondrechten realiseren (5stp) te mogen opnemen. Op deze twee vakken was er namelijk geen volgtijdelijkheid van toepassing, of voldeed ik reeds aan de volgtijdelijkheidsregels. Indien ik deze twee extra vakken zou mogen opnemen hebben, zou dat een jaartotaal van 58 opgenomen studiepunten opgeleverd hebben.* Zeker niet onrealistisch, vermits een modeltraject bestaat uit 60 studiepunten/jaar. Door trajectbeheer, met name [C.D.], werd dit me niet toegestaan. Zij beweerde dat het niet mogelijk was om met bindende voorwaarden meer studiepunten op te nemen dan wat ik reeds deed. Echter, deze regel vond ik nergens terug – en nog steeds niet – in studiecontracten of opleidingsinformatie. Met andere woorden: een weigering van die inschrijving was ongegrond. Niet alleen werd me geweigerd waar ik recht op had, maar ook werd dit op een enorm onbeleefde manier en met een gigantische toon gebracht. Het was alsof elke vraag te veel was, terwijl trajectbeheer er juist is om studenten te helpen bij vragen rond hun studietraject. Hierbij verwijst ik even naar de taakomschrijving van trajectbeheer, zoals vastgelegd in het studiecontract 2021-2022: “*de trajectbeheerder informeert en adviseert de student over mogelijke trajectkeuzes bij de inschrijving en een trajectwijziging. Hij legt deze voor aan de kandidaat-student. In onderling overleg wordt de keuze vastgelegd.*”

De reden dat ik extra vakken wilde opnemen, was omdat ik hoopte zo mijn studieduurvertraging te kunnen verminderen met een halfjaar. Ik zou dan namelijk ruimte hebben om mijn tweedejaarsstage van het eerste semester te verschuiven naar het tweede semester in academiejaar 2021-2022 en zo dat academiejaar tijdens het eerste semester ruimte creëren om al vakken uit schijf 3 op te nemen, zodat ik in academiejaar 2022-2023 tijdens het eerste semester ruimte zou hebben om mijn bachelorstage van het tweede semester naar het eerste semester te verschuiven. Dit zou ervoor gezorgd hebben dat ik in januari 2023 al had kunnen afstuderen. [C.D.] zei me, opnieuw op een enorm onvriendelijke manier, dat die mogelijkheid gewoonweg niet bestaat in sociaal werk. Echter, een week geleden heb ik vernomen van twee oud-klasgenoten dat hen dit wel werd toegestaan. Zij zullen nu naar waarschijnlijkheid afstuderen in januari 2023. Hierbij werd artikel II.276, §1 uit de Vlaamse Codex Hoger Onderwijs geschonden. Er is namelijk sprake van een ongelijke behandeling van studenten. Dit in mijn nadeel. Indien mij vorig jaar niet ten onrechte was geweigerd om extra vakken op te nemen, zou mijn studietraject er nu hetzelfde kunnen uitzien hebben als dat van mijn twee oud-klasgenoten.

Door de toon die [C.D.] het ganse gesprek aansloeg, voelde ik me emotioneel heel beladen en bijgevolg heb ik het daarbij maar gelaten. Wel wilde ik al de vrijstelling van politiek en beleid: analyse, een tweedejaarsvak, waar ik zo bleek uit de precedentenlijst – die [C.D.] me zelf had doorgemaild – recht op had (zie bijlage). Dit omdat ik in mijn vorige opleiding, politieke wetenschappen aan Universiteit Gent, een credit verworven had voor het vak actuele politieke problemen. [C.D.] argumenteerde dat ik deze vrijstelling nog niet kon aanvragen omdat ik me daarvoor eerst moest kunnen inschrijven voor politiek en beleid: analyse. Volgens [C.D.] was dat nog niet mogelijk omdat ik nog niet geslaagd was voor politiek en beleid: verkennen en er op politiek en beleid: analyse harde volgtijdelijkheid staat. Dat argument trok ik in twijfel omdat ik iets daarvoor in een gesprek met mijn trajectcoach al van haar vernomen had dat er op politiek en beleid: analyse geen harde volgtijdelijkheid staat. Een tijdje later vernam ik ook van enkele medestudenten dat zij al waren ingeschreven voor politiek en beleid: analyse zonder reeds geslaagd te zijn voor politiek en beleid: verkennen. Vervolgens ben ik [de] ECTS-fiche gaan raadplegen, waaruit inderdaad bleek dat [C.D.] foutieve informatie meegeleerd had. Deze ontdekking leidde ertoe dat ik me benadeeld voelde en naar de ombudsvrouw, [L.F.], gestapt ben.

Aan zowel mij als aan [L.F.] werd door [C.D.] meegeleerd dat ze niet snapte waarom ik per se in academiejaar 2020-2021 al de vrijstelling wilde, want dat ik ze het jaar nadien toch sowieso zou krijgen. Ik zei haar dat ik deze al wilde omdat ik bang was dat als de precedentenlijst het jaar nadien zou gewijzigd worden, ik het risico zou lopen om de vrijstelling mogelijks kwijt te raken. [C.D.] heeft me daarop meermaals gegarandeerd dat dat absoluut niet het geval zou zijn. Ik geloofde [C.D.] al lang niet meer op haar woord, dus wilde ik in eerste instantie in beroep gaan tegen deze beslissing. [L.F.] legde me de procedure uit, maar vroeg me om er nog eens goed over na te denken omdat de beroepsprocedure opnieuw energie van mij zou vragen. Vervolgens heb ik [L.F.] gevraagd of me de garantie op de vrijstelling dan op papier kan worden gegeven, zodat als in academiejaar 2021-2022 zou blijken dat [C.D.] zich niet aan haar woord heeft gehouden, ik alsnog in beroep zou kunnen gaan. Niet veel later volgde dan ook een mail van het opleidingshoofd, [T.O.], met daarin de garantie op de vrijstelling voor academiejaar 2021-2022. Dat gaf me voldoende geruststelling en rondde voor mij de kwestie af.

Toen ik dit academiejaar opnieuw de vrijstelling wilde aanvragen, kwam ik tot de ontdekking dat [C.D.] zich niet aan haar woord had gehouden. De precedentenlijst werd gewijzigd en mijn vrijstelling werd geschrapt, door [C.D.] weliswaar. Dit is boven dien een bizarre beslissing, vermits [de] ECTS-fiche van politiek en beleid: analyse 2021-2022 niet veranderd is ten opzichte van het ECTS-fiche uit 2020-2021 (zie bijlagen). Mijn vrijstelling zou ik nu kwijt geweest zijn als ik niet had geanticipeerd op mijn wantrouwen ten opzichte van [C.D.]. Gelukkig kon trajectbeheer dan ook niet anders dan me de vrijstelling alsnog toe te kennen, maar de reden dat ik deze gebeurtenis toch nog wenste toe te lichten in dit aangetekend schrijven, is omdat deze aantoon dat mijn reden tot wantrouwen terecht is.

Ik heb al sinds het secundair onderwijs een psychische kwetsbaarheid en lijd dan ook al enkele jaren aan een persisterende depressieve stoornis. Het is mede door die psychische kwetsbaarheid en een ingewikkelde thuissituatie dat mijn studie niet al te denderend verlopen is in het verleden. Tijdens academiejaar 2020-2021 sukkelde ik daarbovenop in een dubbele depressie, die zorgde ervoor dat ik tijdens tweede zit vele vakken moest hernemen. Dat is dan ook het moment dat ik een bijzonder statuut aangevraagd heb en gelukkig ook heb toegekend gekregen door de opleiding. Ondanks twaalf vakken te moeten hernemen hebben tijdens tweede zit, ben ik er voor acht geslaagd. Als gevolg daarvan was ik van de bindende voorwaarden verlost, hierbij heb ik bewezen de opleiding zeker aan te kunnen.

Bij mijn herinschrijving in academiejaar 2021-2022 wilde ik ook al graag enkele vakken uit schijf 3 opnemen, maar dat werd me geweigerd. Dit omdat me door trajectbeheer werd afgeraden drie schijven te combineren. Verder werd het me ook geweigerd omdat ik een tekort aan leerkrediet heb – de enige reden die wel gegrond zou geweest zijn, maar niet in dit geval. Indien er bij de Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbeslissingen een aanvraag tot terugvordering van leerkrediet in behandeling is, dient er door de hoger onderwijsinstelling voorwaardelijk ingeschreven te worden, zo vermeldt de website van de Raad. Met andere woorden: het tekort aan leerkrediet was geen gegronde reden om de inschrijving te weigeren. Ik had het verzoek gesteld voor een urgente behandeling bij de Raad en zij zijn op mijn verzoek ingegaan; mijn dossiers zullen behandeld worden tijdens de zitting die in januari 2022 zal plaatsvinden (zie bijlage). Het gaat om een terugvordering van leerkrediet voor 43 studiepunten, waarvan ik voor 34 studiepunten vrijwel al garantie heb een teruggave te krijgen. Dit had ik gemeld aan trajectbeheer, maar deze mail heeft tot mijn ongenoegen geen gehoor meer gekregen (zie bijlage).

In academiejaar 2021-2022 neem ik voorlopig in totaal 60 studiepunten op. Een studielast heb ik momenteel voor maar 57 studiepunten van de 60, vermits ik voor een deelvak (3stp) van werken met belanghebbenden 2.1 vorig jaar reeds geslaagd ben. Ik herneem dit jaar nog drie vakken, van samen opgeteld 11 studiepunten, uit schijf 1 en neem verder 49 studiepunten – met een studielast voor maar 46 studiepunten – op uit schijf 2. *Mijn vraag was om ter vervanging van de vakken uit schijf 2 waar ik vorig academiejaar reeds voor geslaagd was, vakken uit schijf 3 op te mogen nemen. Concreet betekent dit dat ik in het eerste semester de derdejaarsvakken recht (3stp), diversiteit (3stp) en filosofie en ethiek (3stp) vroeg op te nemen omdat ik dit semester de tweedejaarsvakken organisaties begrijpen (3stp), werken met belanghebbenden 2.1: basistraining gespreksvoering in een sociale context (3stp) en religie, zingeving en levensbeschouwing (3stp) niet meer hoefde op te nemen. Dat zou geleid hebben tot een studielast van 38 studiepunten dit semester,*

ook zeker niet onrealistisch. Indien ik alle vakken uit schijf 2 nog zou moeten opnemen hebben, had ik namelijk nu ook een studielast gehad van 38 studiepunten.

Omdat ik momenteel stage aan het lopen ben en die nog loopt tot uiterlijk 21 januari zou ik sowieso beslist hebben om de examens van die drie derdejaarsvakken pas mee te doen tijdens tweede zit. Op die manier zou ik al mijn energie en twee volledige zomermaanden aan tijd kunnen steken hebben in het leren voor die vakken, het is dan ook mijn recht als student om daarvoor te kiezen. Verder worden de vakken door de huidige maatregelen nog steeds van opnames voorzien en is er geen verplichte aanwezigheid vereist, dus ook dat zijn geen argumenten om een inschrijving voor deze vakken te weigeren.

De deadline om in te schrijven voor vakken uit het eerste semester viel dit jaar op 15 oktober, dus ging ik op 13 oktober persoonlijk langs bij trajectbeheer. Het was opnieuw [C.D.] die me ‘verder hielp’. Ik stelde nog maar de vraag om in te schrijven voor derdejaarsvakken of ik kreeg al een hap en een snauw. Ook ditmaal heeft ze uitspraken gedaan die me redenen gaven haar betrouwbaarheid in twijfel te trekken. Na dit gesprek bleef ik opnieuw achter met een heel emotioneel beladen gevoel, dus contacteerde ik de instellingsbrede ombudsvrouw, [J.V.], om mijn verhaal te kunnen doen. Omwille van de herfstvakantie en nadien de start van mijn stage, was het pas op 24/11/2021 dat ik haar persoonlijk sprak. Ze was heel begripvol en wees me op mijn rechten. Daarna verwees ze me door naar [L.F.], de ombudsvrouw die verbonden is aan de opleiding sociaal werk. Op vraag van mij heeft er nadien ook een gesprek met het opleidingshoofd, [T.O.], plaatsgevonden. Dit gesprek vond plaats op 30/11/2021. Tijdens dit gesprek motiveerde ik, zoals eerder ook gedaan tegen trajectbeheer, waarom ik de drie vakken uit schijf 3 dit semester al wens op te nemen. In de volgende alinea zal ik die motivering ook voor u toelichten.

De reden dat ik al derdejaarsvakken wens op te nemen, is omdat dat me meer kans biedt om volgend jaar mijn opleiding te combineren met een schakeljaar aan de Universiteit Gent of met een fulltime job. Een schakeljaar aan de universiteit zal namelijk al gestart kunnen worden indien er nog maximum 60 studiepunten horen behaald te worden in mijn huidige opleiding. Als er mij dit academiejaar niet wordt toegestaan om al derdejaarsvakken op te nemen, brengt dat een groot risico met zich mee. Ik zou dan namelijk moeten slagen voor alle vakken die ik momenteel opneem en ondanks dat ik op dit ogenblik een goed oog heb in dat ik voor al deze vakken zal slagen, heb ik daar zeker geen garantie op. Stel dat ik bijvoorbeeld herval in een dubbele depressie, dan maakt dat mijn kans op slagen al heel wat complexer. Of stel dat één bepaald vak mij gewoon niet ligt, dan kan ik het schakeljaar al vergeten. De eerder vernoemde derdejaarsvakken bij opnemen in mijn curriculum, zou dat risico verlagen. Het zijn namelijk vakken die me haalbaar en interessant lijken en waar ik tijdens tweede zit mij volledig over zal kunnen buigen.

Stel dat alles wel goed loopt en ik zal slagen voor alle huidige vakken in mijn curriculum, dan nog steeds zou het veel voordeliger zijn om al derdejaarsvakken bij te kunnen opnemen. Stel dat ik bovendien ook voor die derdejaarsvakken zou slagen, dan creëert dat in academiejaar 2022-2023 namelijk ruimte voor meer vakken uit het schakeljaar of ruimte om mijn huidige opleiding te combineren met een fulltime job. Nog 60 studiepunten moeten combineren met een job of een schakeljaar is vrijwel onmogelijk... Het argument van [T.O.] om mijn inschrijving voor de derdejaarsvakken te weigeren, is mijns inziens dan ook verwerpelijk.

Verder liet ik in het gesprek met [T.O.] weten in het tweede semester de derdejaarsvakken uitdagingen sociaal werk (3stp) en werken met belanghebbenden 3.2 (3stp) te wensen opnemen. Hij zei dat hij dit niet kon toestaan omdat dit volgens hem vakken zijn waarbij het belangrijk is om het volledige traject van de opleiding te hebben doorlopen, alvorens deze vakken te volgen. Die bewering klopt niet, want dan zou er volgtijdelijkheid op deze twee vakken moeten staan. Dat is niet het geval, zo blijkt uit de ECTS-fiches (zie bijlagen). Bijgevolg is dit, opnieuw, een ongegrond argument om mijn inschrijving voor deze vakken te weigeren. Daarnaast is het ook, opnieuw, absoluut geen onhaalbare vraag. In het tweede semester heb ik namelijk een vrijstelling voor het tweedejaarsvak politiek en beleid: analyse (4stp) en heb ik het tweedejaarsvak werken met belanghebbenden 2.2 (5stp) reeds behaald. Dat is een totaal van 9 studiepunten dat wegvalt, in de plaats daarvan wens ik de twee hierboven vermelde derdejaarsvakken – van samen opgeteld 6 studiepunten – op te nemen. Momenteel neem ik in het tweede semester van dit academiejaar 24 studiepunten op. Met die twee vakken uit schijf 3 erbij, zouden dit er 30 worden. Dat komt neer op een studielast die elke modeltrajectstudent in iéder semester heeft.

In een opleiding als sociaal werk wordt er continu op gehamerd om onderbenutting van sociale grondrechten tegen te gaan, om deze te leren detecteren. Dat zou volgens de opleiding van ons goede sociaal workers maken. Maar het is diezelfde opleiding die [haar] eigen studenten blijkbaar van hun rechten berooft. Ik heb ditmaal dan ook besloten om voor mijn rechten op te komen en tegen de beslissing die woensdag 01/12/2021 gevallen is in beroep te gaan. Ik wil hierbij toch ook wel even de nuance aanbrengen dat [T.O.] in zijn contact met mij – in tegenstelling tot [C.D.] – vriendelijk geweest is, want zo kan het dus ook. Dat wil natuurlijk niet zeggen dat ik akkoord ga met de argumenten die hij aanhaalt, want zoals ik reeds vermeldde en later ook nog verder zal toelichten, zijn deze ongegrond. Hij spreekt in zijn mail ook over dat de beslissing is gemaakt vanuit een zorg voor mij, omdat ik al meermaals aan had gegeven dat de gehele situatie energie vreet en me al twee jaar lang veel stress bezorgt. Als de beslissing echt gemaakt zou geweest zijn vanuit die zorg, dan was me wél de toestemming gegeven om me in te schrijven voor de derdejaarsvakken.

Het is namelijk het wéten dat mijn individuele rechten geschonden zijn, maar het onvermogen hebben om er zelf iets aan te veranderen dat me al twee jaar lang stress bezorgt en ‘s nachts wakker houdt. Ik ben intussen al twee maanden lang energie en tijd aan het steken in mijn verhaal zowel mondeling als schriftelijk te moeten brengen aan verschillende instanties. Om daar tijd voor te maken heb ik mijn stageplaats al een aantal keren moeten afbellen, dat zijn stage-uren die ik tijdens de examens in januari nog zal moeten inhalen. Met andere woorden zijn door de opleiding niet alleen mijn rechten geschonden, maar wordt ook mijn studie zelf – en bijgevolg het behalen van goede resultaten – erdoor onder druk gezet. Daarnaast is deze situatie een grove aanslag op mijn mentaal welbevinden en mijn motivatie. Tot slot word ik door de opleiding de kosten ingejaagd. Dit omdat ik de noodzaak voel om me te laten bijstaan door een advocaat, indien dit dossier tot de Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbeslissingen zou komen. Ik heb reeds juridisch advies ingewonnen bij mijn neef, die drie jaar lang advocaat-stagiair was bij [N.G.]. Vrijdag, 03/12/2021, had ik ook mijn eerste consult bij [A.A.]. Helaas is er door de beperkte tijdslimiet waarbinnen dit beroep moet aangetekend worden geen tijd meer om een dossier te openen bij een advocaat. Voorlopig doe ik het

dus nog even zelfstandig, maar het voelt alleszins goed te weten dat er veel zaken zijn die in mijn voordeel pleiten.

Ten eerste hoort het bestuur bij het nemen van een beslissing die nadelig is voor de student een uitgebreide motivering te geven. Die van [T.O.] was dat niet. Het feit dat aan mijn vraag voor meer duiding rond deze beslissing pas twee dagen voor het beroepstermijn gehoor werd gegeven, pleit alleen maar meer in mijn voordeel. Ik vroeg namelijk 1/12/2021 al naar meer duiding, deze heb ik pas 06/12/2021 gekregen.

Ten tweede heb ik nooit de documenten ontvangen op basis waarvan mijn inschrijvingen geweigerd werden. De zogenaamde kaders waarbinnen gehandeld werd/wordt, moeten voor de student ook toegankelijk zijn. Uit de inhoud van de ECTS-fiches, de volgtijdelijkheidsregels en het studiecontract blijkt namelijk alleen maar dat de inschrijvingen die me niet werden toegestaan, me eigenlijk alleen maar konden/kunnen worden afgeraden en niet konden/kunnen verboden worden. [Met betrekking tot] de Vlaamse Codex Hoger Onderwijs is dit dan ook een schending van artikel II.220, vermits de opleiding gefaald heeft in het [te allen] tijde gemakkelijk raadpleegbaar maken van de reglementen. Wanneer ik specifiek vroeg naar de gehanteerde kaders op basis waarvan mijn inschrijvingen werden geweigerd, werd er telkens verwiesen naar de volgtijdelijkheidsregels. Deze volgtijdelijkheidsregels spraken de argumenten op basis waarvan de beslissingen genomen werden echter tegen, dit maakt ze dan ook ongegrond.

Het studiecontract 2021-2022 vermeldt dat het onderwijs- en examenreglement wordt verbijzonderd door opleidingsspecifieke informatie die op het studentenportaal (Mijn Dinar) terug te vinden is. De gegevens betreffende opleidingsonderdelen worden volgens het studiecontract verder toegelicht in de ECTS-fiches. Samen zouden die documenten de basisdocumenten vormen die voor elke student van toepassing zijn. Zoals ik in de alinea hierboven al vermeldde, spreken al deze documenten de genomen beslissingen aangaande mijn inschrijvingen tegen. Bijgevolg zijn deze beslissingen in strijd met het recht. [C.D.] beweerde dat het niet toegestaan was om derdejaarsvakken te combineren met praktijk sociaal werk uit schijf 2, een vak dat ik momenteel opneem. Maar dat wordt door de officiële documenten en bovendien door het huidige curriculum van enkele medestudenten tegengesproken. De documenten vermelden dat praktijk sociaal werk maar maximum gecombineerd mag worden met 8 studiepunten uit schijf 1.1, maar dat het niet mag gecombineerd worden met derdejaarsvakken wordt niet vermeld (zie bijlage), dat maakt het een grondeloos argument.

Ook is er sprake van een schending van artikel II.278, §3. De studenten horen namelijk behandeld te worden zonder enige vooringenomenheid. Verder hoort het hogeschoolbestuur te voorkomen dat personen die vooringenomen zijn de besluitvorming bij een beslissing inzake een bepaalde student kunnen beïnvloeden. Ik had de opleiding meermalen gemeld dat ik het gevoel had dat [C.D.] mij moedwillig van mijn rechten beroofde. Ik had er dan ook verscheidene redenen toe om dat te geloven. De opleiding is er vervolgens in gefaald om [C.D.] niet te betrekken bij mijn vraag tot inschrijving voor bepaalde opleidingsonderdelen.

Tot slot faalde het opleidingshoofd erin om mij op de hoogte te brengen van de termijnen om in intern beroep te gaan tegen de genomen studievoortgangsbeslissing. Die termijnen dienen namelijk steeds te worden vermeld bij het bekendmaken van een beslissing, zo staat in het studiecontract 2021-2022 neergeschreven. Gelukkig heeft [L.F.] mij alsnog

op die termijnen attent gemaakt, waarvoor dank. Als zij er niet was geweest, dan had ik de termijnen mogelijks gemist en zou me door de opleiding zelfs het recht om in beroep te gaan ontnomen zijn.

Het veelvuldig schenden van mijn individuele rechten heeft tot verlies van reële kansen op het verwerven van een voordeel of het vermijden van een nadeel geleid. Indien het toch tot een beroepsprocedure bij de Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangbeslissingen zou komen, kom ik dan ook in aanmerking om een vergoeding te vragen voor schade door gemiste kansen. Dit onder andere omdat ik zonder deze gemiste kansen in februari 2023 al aan het werk had kunnen zijn. Door deze gemiste kansen verlies ik dan ook zes maanden aan inkomen dat ik anders mogelijks wel al zou gehad hebben. Verder verlies ik door deze beslissingen de kans om mijn laatste jaar aan de opleiding te combineren met werken, dit belet me met andere woorden volgend jaar als werkstudent al geld te verdienen en berokt mij bijgevolg financiële schade toe.

Bij deze hoop ik voldoende duiding gegeven te hebben rond wat mijn vraag was en over de beslissing die de opleiding genomen heeft daaromtrent. Graag dien ik dan ook een verzoek tot heroverweging van deze beslissing in bij de Interne Beroepscommissie en hoop hierdoor de kansen/rechten die mij werden afgenoem, alsnog te krijgen. Concreet wens ik mij dit academiejaar nog in te schrijven voor de derdejaarsvakken recht, diversiteit, filosofie en ethiek, uitdagingen sociaal werk en werken met belanghebbenden 3.2. Dat zou in combinatie met de andere vakken uit mijn curriculum in het eerste semester leiden tot een studielast van 38 studiepunten en het tweede semester tot een studielast van 30 studiepunten.”

De interne beroepscommissie behandelt dit beroep in zitting van 16 december 2021 en beslist om het intern beroep als ongegrond te verwerpen:

“[...]

Beroep van de verzoekende partij

Algemeen

Het voorwerp van het intern beroep betreft de weigering om de beroepsindier volgende vijf vakken te laten opnemen in haar curriculum: recht, diversiteit, filosofie en ethiek, uitdagingen sociaal werk en werken met belanghebbenden 3.2. Verzoekster meent dat hierdoor de studievoortgang wordt belemmerd en studieduurvertraging optreedt.

- Het OLOD ‘recht’ : 3^e jaar, 1^e semester, 3 studiepunten
- Het OLOD ‘diversiteit’ : 3^e jaar, 1^e semester, 3 studiepunten
- Het OLOD ‘filosofie en ethiek’: 3^e jaar, 1^e semester, 3 studiepunten
- Het OLOD ‘uitdagingen sociaal werk’: 3^e jaar, 2^e semester, 3 studiepunten
- Het OLOD ‘werken met belanghebbenden 3.2.’: 3^e jaar, 2^e semester, 3 studiepunten

De argumenten van de verzoekende partij

[...]

Verweer van de opleiding

De opleiding schetst vooreerst beknopt de chronologie van de beslissing, zoals bestreden door de verzoekster in haar beroep:

- In academiejaar 2020-2021 adviseerde zowel de trajectcoach als trajectbeheer om geen uitbreiding toe te laten in het curriculum van de verzoekster.
- In academiejaar 2021-2022 gebeurde dat opnieuw. Daarom werden de afgelopen weken meerdere gesprekken gevoerd met de verzoekster, met het oog op een bemiddeling. Er was een tussenkomst van de Arteveldebredre ombudsmedewerker en van de ombudsmedewerker van de opleiding. Er waren gesprekken met de verzoekster op 24/11/2021 (met Mevr. [J.V.]), 25/11/2021 (met Mevr. [L.F.]), 26/11/2021 (verder overleg tussen de ombudsmedewerker en de dienst trajectbeheer en studentenadministratie), 30/11/2021 (bemiddelingsgesprek met de verzoekster en het opleidingshoofd).
- Er was bijkomend nog enig mailverkeer en een laatste gesprek met ombudsmedewerker en de verzoekster op 2/12/2021.
- Het hoofd van de opleiding sprak dientengevolge met alle betrokken partijen (verzoekster, trajectbeheer, ombudsmedewerker, opleiding) en nam vervolgens een beargumenteerde beslissing. Het hoofd van de opleiding deelde die per mail mee aan de verzoekster op 1/12/2021 en lichtte op haar vraag deze beslissing verder toe in een bijkomende mail van 6/12/2021.

De opleiding gaat vervolgens bondig in op de (algemene) werkwijze:

Studenten die van een modeltraject overstappen naar een persoonlijk deeltraject, bespreken hun curriculum met de trajectcoach. Trajectcoaches worden gebriefd over de te volgen principes bij het samenstellen van een persoonlijk deeltraject (hierna: PDT) (bijlage 1, dia 10). De principes worden vastgelegd door het opleidingshoofd. Na bespreking dient de student het voorstel in bij trajectbeheer, waar de controle op de principes gebeurt. Voldoet het voorstel aan de eisen van de volgtijdelijkheid en aan de geldende principes en afspraken binnen de opleiding, dan wordt het goedgekeurd. Is dat niet het geval dan contacteert trajectbeheer de betrokken student voor overleg, advies en beslissing. In de beslissing wordt de persoonlijke context (voornamelijk studievoortgang maar ook andere contextfactoren als relevant) betrokken. Studenten worden via de nieuwsbrief op de hoogte gebracht van aanpak en deadlines.

De opleiding formuleert vervolgens haar verweer in functie van elk van de argumenten die door de verzoekster worden ingeroepen

De argumenten die de verzoekster opwerpt, worden hieronder weergegeven en weerlegt door de opleiding.

1. Ongegronde weigering van inschrijving voor tweedejaarsvakken Wetenschappelijke benaderingen en Sociale grondrechten realiseren in academiejaar 2020-2021.

Dixit de opleiding: Op zich wordt dit nu niet aangevochten, maar het sluit wel aan bij verdere ingeroepen argumenten (studieduur). Het is daarenboven exemplarisch voor het

beperkte zicht op de inhoudelijke opbouw van de opleiding. Wij tonen aan dat de weigering wel gegrond was:

De verzoekster neemt door beperkt leerkrediet 48 studiepunten op (bijlage 2). Na de eerste examenkans behaalt de verzoekster geen enkele credit (bijlage 2). Aansluitend wenst ze in het daaropvolgende tweede semester twee extra vakken in het curriculum op te nemen. De opleiding (bij monde van de trajectbeheerder) weigert dit omwille van de examenresultaten uit de eerste examenkans en omwille van het beperkte leerkrediet. Een bijkomende inschrijving voor 2 vakken kan daarenboven nooit van die aard zijn dat de studieduur daardoor beperkt wordt (bijlage 3). De vraag geldt daarenboven om Sociaal recht realiseren (schijf 2) op te nemen, terwijl nog geen bewijs is geleverd van inzichten in het voorafgaande Sociaal recht verkennen (schijf 1). Een harde volgtijdelijkheid is er niet, wel een inhoudelijke logische opbouw (bijlage 4).

De opleiding wenst er ook op te wijzen dat de verzoekster spreekt over ‘studieduurverkorting’ verminderen; binnen de opleiding spreken wij over studieduurverlenging tegengaan. De opleiding zet dan ook consequent de term ‘studieduurverkorting’ tussen haakjes, om aan te tonen dat dit geen opleidingsbegrip is. Concreet wordt in dit argument al gewezen op afstuderen in januari 2023, wat op het moment van deze aanvraag en gegeven haar curriculum en studievoortgang, niet mogelijk is (zie ook argumentatie later).

2. Slagen voor 8 van de 12 vakken in derde examenkans 2020-2021 als bewijs de opleiding aan te kunnen.

De opleiding erkent dat het inderdaad een sterke prestatie is om in de derde examenkans dergelijk resultaat te halen. Dit kan een aanduiding zijn voor verder studiesucces maar is daar evenwel geen bewijs voor. Het curriculum in 2021-2022 omvat wel nog steeds vakken uit schijf 1 en schijf 2, wat aantoont dat inhouden, kennis en vaardigheden niet verworven zijn en dus nodige basiscompetenties niet behaald zijn waarop verdere vakken voortbouwen (bijlage 2).

3. Herinschrijven 2021-2022 met 3 vakken uit schijf 3: argument leerkrediet.

De opleiding stelt bondig: “Aanvankelijk speelde een tekort aan leerkrediet. Omwille van de aanvraag voor terugvordering bij de Raad, speelt dit argument inderdaad niet meer mee in de beslissing.”

4. Herinschrijven 2021-2022 met 3 vakken uit schijf 3: argument studielast.

Dixit de opleiding:

“De verzoekster vraagt om in het eerste semester 3 vakken uit schijf 3 op te nemen, ter vervanging van vakken uit schijf 2 waarvoor vorig academiejaar credits werden verworven. Zij neemt in het curriculum in eerste semester evenwel ook al Praktijk sociaal werk op. Dit is het stagevak in schijf 2, waarbij studenten in november-december-half januari stage lopen bij een werkveldpartner. De opleiding hanteert de volgtijdelijkheidsregel dat Praktijk sociaal werk maximaal kan gecombineerd worden met 8 studiepunten vakken uit semester 1 van schijf 1 (bijlage 4). De logica ligt in het feit dat de combinatie van stage met vakken volgen op de campus, niet wenselijk is (noch voor de vakken, noch voor de stage) maar we toch bij een beperkt aantal nog op te nemen studiepunten uit schijf 1, de studievoortgang niet willen beperken. Het niet toelaten van

de combinatie van Praktijk sociaal werk met 3 vakken uit semester 1 van schijf 3 past volledig in de geest van deze logica.

Het is te eenzijdig om enkel te wijzen op studielast in termen van opgenomen studiepunten. Dan wordt voorbijgegaan aan de didactische aanpak en opbouw, die niet voorzien is op afstandsleren en waarbij de leerwinst dan ook veel kleiner zal zijn als dit enkel op individuele basis wordt verwerkt. Vakken in schijf 3 krijgen betekenis als die gelinkt kunnen worden aan eerdere werkervaring in schijf 2.

Het technische verhaal van studielast gaat dan ook volledig voorbij aan de inhoudelijke opbouw en het leereffect daarvan (bijlage 3). Het verwijzen naar het ontbreken van de verplichting om aanwezig te zijn in vakken, wijst op het beperkt inzicht van dat leereffect door het bijwonen van hoorcolleges, werkcolleges, discussiemomenten en dergelijke. Opnames die mogelijk beschikbaar zijn in het kader van de huidige pandemie-maatregelen bieden geen volwaardig alternatief voor afstandsonderwijs.”

5. Herinschrijven 2021-2022 met 3 vakken uit schijf 3: argument combineren met een schakeljaar UGent of met een fulltime job.

De verzoekster geeft aan dat ze door het opnemen van meer vakken, haar kansen verhoogt om volgend jaar de opleiding te combineren met een schakeljaar aan de Universiteit Gent. Dat kan als er nog maximaal 60 studiepunten moeten afgelegd worden in de voorgaande opleiding. De verzoekster wijst op het risico van het niet halen van die grens, bijvoorbeeld omwille van gezondheidsredenen of omwille van ‘het niet liggen van een vak’. Met het opnemen van extra vakken hoopt de verzoekster haar kans op voldoende credits, te vrijwaren. Als er zich inderdaad opnieuw gezondheidsproblemen voordoen, is dit uiteraard geen oplossing en bestaat het gevaar dat bij tekort aan studievoortgang bindende voorwaarden opnieuw in voege treden. Anderzijds zitten we dan in een situatie waarbij de verzoekster credits kan behalen voor vakken uit schijf 1, schijf 2 en schijf 3 en ook nog een curriculum met vakken uit alle schijven. Dit gaat andermaal voorbij aan de logische opbouw van het programma en aan het principe dat voorrang wordt verleend aan de vakken van de laagste schijven (bijlage 1, dia 10).

In hetzelfde argument benoemt de verzoekster de onhaalbaarheid om 60 studiepunten te combineren met een fulltime job. In het voorstel waarbij ze nu 3 vakken uit schijf 3 wenst op te nemen én in de veronderstelling dat ze voor het volledige curriculum credits haalt in 2021-2022, heeft studente nog steeds een pakket van 51 studiepunten af te leggen in schijf 3 in academiejaar 2022-2023, inclusief de Bachelorstage en vakken waar samenwerking wordt verwacht (Bachelorproject, Uitdagingen sociaal werk) (bijlage 3). Ook dat is in deze logica niet combineerbaar met een fulltime job.

6. Herinschrijven 2021-2022 met 3 vakken uit schijf 3: argument vakken schijf 3 uit 2^e semester.

Reeds eerder werd aangetoond dat de eis aan het begin van het beroep niet overeenkomt met de eis aan het einde ervan. Bijkomend bij de vraag voor het opnemen van 3 vakken uit het eerste semester, wordt de vraag gesteld om vakken uit 2^e semester van schijf 3 op te nemen. Ook hier beperkt de argumentatie zich tot een technisch verhaal van aantal studiepunten en niet aangeduide volgtijdelijkheid. Het vak Uitdagingen sociaal werk is het afsluitende inhoudelijke vak waarbij alle inzichten uit de opleiding worden bijeengebracht in de analyse van een actuele uitdaging in het sociaal werk gebied. Het vak Werken met belanghebbenden beoogt een verbreding van het methodisch werken als extra laag na het verwerven van de basis en de verdieping in de bijhorende leerdoelen.

Het verwijzen naar volgtijdelijkheid is begrijpelijk, maar gaat voorbij aan de realiteit waarbij een opleiding de logica van de opbouw van een programma als leidend principe hanteert. Alles in harde volgtijdelijkheid gieten laat geen ruimte voor inhoudelijk logisch samenhangende PDT-trajecten en werkt daardoor de studieduurverlenging in de hand.

7. Rechten geschonden: argument uitgebreide motivering en timing

De verzoekster haalt aan dat het bestuur bij een beslissing een uitgebreide motivering dient te geven. In de verschillende gesprekken en mails is op voldoende wijze de argumentatie voor de beslissing uiteengezet.

De verzoekster klaagt aan dat ze pas op 1/12/2021 de beslissing en op 6/12/2021 een verdere duiding ontving. Trajectbeheer gaf reeds bij de start van het academiejaar de melding dat ze bij betwisting het opleidingshoofd kan aanschrijven voor het vragen van een uitzondering. Op 26/11/2021 bezorgde de verzoekster haar aanvraag aan het opleidingshoofd.

De verzoekster geeft aan dat ze niet op de hoogte is gebracht over beroepstermijn bij de beslissing van 1/12/2021 en dat dit kon leiden tot het ontnemen van het recht om in beroep te gaan. Het is correct dat de termijn van 7 dagen niet vermeld werd. Het gevolg is evenwel dat bij niet vermelding, de termijn voor beroep wordt verlengd. Het recht is dus niet geschonden.

8. Rechten geschonden: argumenttoegankelijkheid informatie

De verzoekster beschikt via Dinar over het overzicht van de volgtijdelijkheden (bijlage 4) en werd tijdens de verschillende mondelinge en mailcontacten met trajectbeheer ingelicht over de principes die de opleiding hanteert bij het samenstellen van curricula voor PDT-studenten (onder andere bijlage 5).

Eerder haalde de opleiding reeds aan dat de trajectcoaches in gesprek gaan met de studenten over het opstellen van het curriculum in een PDT-traject en trajectcoaches gebriefd worden over de geldende principes (bijlage 1, dia 10) en bij uitbreiding het hele draaiboek voor overleg met de student (bijlage 1).

Daarenboven vermelden we deadlines en informatie via de wekelijkse nieuwsbrief voor studenten. De verzoekster geeft aan dat nieuwsbrieven al dan niet lezen, vrijblijvend is. (bijlage 6). De kaders, principes en deadlines waren dus wel degelijk toegankelijk en konden gekend zijn.

9. Rechten geschonden: argument ongelijke behandeling studenten en vooringenomenheid.

Trajectbeheer handelde correct binnen de afspraken die gelden in de opleiding voor het opstellen van een curriculum in een PDT-traject en die naast de harde volgtijdelijkheden uitgaat van principes gebaseerd op de inhoudelijke opbouw van het programma. Trajectbeheer hanteert een individuele benadering waarbij de context van elke student mee in rekening wordt gebracht. De verzoekster verwees in de contacten naar 2 andere studenten. Uit de analyse van beide contexten zien we dat het gaat om een situatie waarbij de student in kwestie al veel verder gevorderd is in het curriculum (geen vakken meer uit schijf 1, meer credits uit schijf 2) en om een situatie waarbij een student een niet billijke studieduurverlenging kan vermijden. Dit zijn twee legitieme contexten om uitzonderingen toe te staan, contexten die niet het geval zijn in dit dossier, waarbij de

verzoekster toelating kreeg om vakken uit schijf 1 te trissen en nog een groot deel credits uit schijf 2 te behalen heeft.

Via de ombudsmedewerker is de vraag gesteld om in gesprek te gaan over de ervaren onheuse behandeling en veronderstelde vooringenomenheid van de trajectbeheerder. De verzoekster wenst daar niet op in te gaan.

10. Rechten geschonden: gemiste kansen op ‘studieduurverkorting’

De verzoekster geeft aan dat ze zonder deze gemiste kansen in februari 2023 al aan het werk had kunnen zijn. Verder is ze van mening dat door deze beslissingen de kans om het laatste jaar te combineren met fulltime werk teniet wordt gedaan.

In het bemiddelingsgesprek met de verzoekster en de ombudsmedewerker op 30/11/2021 (digitaal via MS Teams) tekenden we mogelijke scenario’s uit. In het scenario waarbij de verzoekster wél toelating zou krijgen om nu in 2021-2022 de drie extra vakken uit schijf 3 in het curriculum op te nemen, blijven er nog steeds 8 vakken op te nemen in academiejaar 2022-2023. Zelfs in het scenario waarbij in 2020- 2021 al extra vakken zouden opgenomen zijn, blijft de omvang van het nog af te werken pakket te groot om in 1 semester af te werken en vervroegd af te studeren. Nogmaals, hierbij gaan we opnieuw voorbij aan de inhoudelijke samenhang en logica van het programma.

Daarenboven geeft de verzoekster aan dat de keuze tussen werk of vervolgopleiding via een schakelprogramma nog niet is gemaakt. Wijzen op verlies van inkomen heeft dan ook geen grond. Dit wordt versterkt door bovenstaande schets waarbij afstuderen in februari 2023 ook al als onhaalbaar wordt aangetoond.

De opleiding engageert zich om via uitzonderingen tegemoet te komen aan niet billijke studieduurverlenging, niet om uitzonderingen toe te staan voor ‘studieduurverkorting’. ‘Studieduurverkorting’ gebeurt aan de hand van vrijstellingen uit vorige opleidingen of via EVC/EVK, niet door het op maat van de student verschuiven van vakken of samenstellen van curricula.

Synthese van het verweer van de opleiding:

De opleiding wijst op 3 belangrijke tekorten in de argumentatie van de verzoekster:

- Onrealistische kijk op de mogelijkheid van ‘studieduurverkorting’: uitzonderingen worden toegestaan in functie van het vermijden van niet billijke studieduurverlenging, niet als middel voor ‘studieduurverkorting’. Studieduurverkorting kan aan de hand van vrijstellingen uit vorige opleidingen of via EVC/EVK, niet door het op maat van de student verschuiven van vakken.
- Onrealistische kijk op de werklast: een groot deel van schijf 3 – waaronder een uitgebreide stageperiode en vakken gericht op samenwerken – wensen te combineren met fulltime werken of een vervolgopleiding toont een gebrekkig inzicht in de aanpak, finaliteit en opbouw van vakken en opleiding. Dat uit zich vooral in het focussen op het technische studielastverhaal.
- Totaal voorbijgaan aan de inhoudelijke en didactische realiteit van de opbouw van een opleidingsprogramma: EVA (elementair-verdiepend-autonom), afsluitend en integrerend toetsen. Nergens in het beroep wordt een inhoudelijk argument aangehaald.

De opleiding stelt bovendien vast dat de verzoekster in gesprekken met trajectcoach, trajectbeheer en via nieuwsbrieven en Dinar voldoende gewezen werd op de richtlijnen voor het samenstellen van curricula, volgtijdelijkheden en deadlines zoals door het opleidingshoofd bepaald en consequent door trajectbeheer werd toegepast.

Bij het toepassen van de richtlijnen voor het samenstellen van een PDT-curriculum wordt gekeken naar de individuele context van elke student. Dat gebeurde ook hier. Die context leidt niet naar het toestaan van uitzonderingen op de richtlijnen en dat vooral vanuit een analyse van de studievoortgang (trissen voor vakken uit schijf 1, nog een groot deel vakken uit schijf 2). Vergelijkingen met contexten van andere studenten tonen dat deze contexten danig verschillen en dus geen punt van vergelijk vormen.

Wat betreft de kwetsbaarheid van de verzoekster, werd deze laatste door trajectbeheer reeds in een Teams-overleg eind september aangeraden contact te nemen met de trajectcoach, met de leercoach en met de Stuvo-medewerker.

Conclusie

De opleiding bevestigt haar eerder besluit en laat het niet toe het curriculum uit te breiden met de 3 eerder vernoemde vakken uit 1e semester van schijf 3 (aangevuld met de bijkomend gevraagde twee vakken uit 2^e semester van schijf 3) vanuit de vaststelling dat er geen formele benadeling is gebeurd van de verzoekster.

Beoordeling door de commissie

De interne beroepscommissie bekijkt het dossier op grond van de bestaande stukken en de gevoerde argumentatie.

Eerste argument: slagen voor 8 van de 12 vakken in derde examenkans 2020-2021 als bewijs om de opleiding aan te kunnen.

De interne beroepscommissie erkent de inspanningen van verzoekster om in de derde examenkans een sterk resultaat neer te zetten. Dit is voor de verzoekster een motivatie om diezelfde lijn door te trekken. Niettemin vormen deze resultaten geen absolute garantie voor de toekomst. Elk opleidingsonderdeel dient immers op zijn eigen merites te worden beoordeeld (R. Stvb. 4 september 2020, nr. 2020/240). Een student kan uit een goed resultaat voor een welbepaald opleidingsonderdeel geen veronderstelling putten dat ook voor andere opleidingsonderdelen een positieve beoordeling moet of zal volgen (R. Stvb. 29 augustus 2016, nr. 2016/207).

Het argument kan niet worden gevuld.

Tweede argument: argument studielast.

Verzoekster vraagt om zowel in het eerste, als tweede semester opleidingsonderdelen uit schijf drie op te nemen die in de plaats worden gesteld van opleidingsonderdelen uit schijf twee, waarvoor vorig academiejaar reeds credits werden behaald. Echter, in het eerste semester loopt verzoekster ook stage. Als uitgangspunt hanteert de opleiding het principe van volgtijdelijkheid. Dit betekent dat ‘praktijk sociaal werk’ met maximum acht studiepunten uit semester één van schijf één kan worden gecombineerd. Het is immers niet wenselijk om het lopen van stage te combineren met het volgen van

opleidingsonderdelen op de campus. Vermits men de studievoortgang van studenten niet wil belemmeren, laat men toch een beperkt aantal studiepunten toe.

Daarnaast vertaalt studielast zich niet enkel in studiepunten. Dit criterium wordt ook ingevuld op basis van elementen zoals didactische aanpak en opbouw. Werkveldervaringen uit schijf twee vormen immers een meerwaarde voor opleidingsonderdelen uit schijf drie.

Het argument kan niet worden gevolgd.

Derde argument: opleiding combineren met een schakeljaar Universiteit Gent of met een fulltime job.

Verzoekster geeft aan dat ze vakken uit schijf drie wenst op te nemen met oog op volgend academiejaar. Het aanvatten van een schakeljaar aan de Universiteit Gent is enkel mogelijk indien er nog maximaal 60 studiepunten moeten worden behaald in de voorgaande opleiding. In de veronderstelling dat verzoekster voor alles slaagt, zou zij nog steeds voor 51 studiepunten credits moeten behalen.

Daarenboven zou verzoekster zich in de situatie bevinden waarbij zij nog credits moeten behalen voor opleidingsonderdelen uit alle schijven. Dit gaat in tegen de logische opbouw van de opleiding, en ondermijnt het principe dat steeds voorrang moet worden verleend aan opleidingsonderdelen van de laagste schijven.

De commissie volstaat bovendien met de vaststelling dat een curriculum principieel niet door een opleiding opgesteld – of in deze, aangepast – wordt met het oog op het behalen of voldoen aan de inschrijvingsvooraarden voor een andere instelling van het hoger onderwijs.

Het argument kan niet worden gevolgd.

Vierde argument: motivering en timing.

Verzoekster stelt dat beslissingen uitgebreid moeten worden gemotiveerd. De opleiding komt tegemoet aan deze motiveringsverplichting ingevolge de verschillende gesprekken en mails. Telkens werd zeer helder aan de verzoekster toegelicht hoe de opleiding tot dit besluit is gekomen. De commissie stelt vast dat nergens uit verzoek- en verweerschrift, noch uit de bijlagen, blijkt dat niet of onvoldoende tegemoet gekomen werd aan de motiveringsplicht.

De beroepstermijn werd inderdaad niet ter kennis gebracht van verzoekster. Teneinde de rechten van verzoekster te vrijwaren, zou in dit geval de termijn voor het instellen van het beroep automatisch worden verlengd. Hoewel de beroepscommissie het belang van de correcte vermelding benadrukt, betekent een niet-vermelding *de facto* en *de iure* dat de verzoekster over een veel langere termijn beschikt om beroep aan te tekenen. In die zin werden de rechten van de verzoekster dan ook niet geschonden.

Het argument kan niet worden gevolgd.

Vijfde argument: toegankelijkheid van informatie.

Verzoekster hekelt het gebrek aan toegankelijkheid van informatie. De beroepscommissie stelt vast dat de verzoekster tijdens verschillende mondelinge en mailcontacten met trajectbeheer attent gemaakt werd op de principes die de opleiding hanteert bij het samenstellen van curricula voor PDT-studenten. Tevens blijkt uit de stukken dat studenten via de wekelijkse nieuwsbrief ingelicht worden over de belangrijke deadlines.

De beroepscommissie benadrukt het belang van goede communicatie, maar stelt vast dat nergens uit de gevoerde argumentatie blijkt dat de opleiding hier tekortschoot.
Het argument kan niet worden gevuld.

Zesde argument: ongelijke behandeling studenten en vooringenomenheid.

Verzoekster verwijst naar het traject van twee medestudenten. Echter, wanneer men deze situaties vergelijkt met de situatie waarin verzoekster zich bevindt, stelt men vast dat de omstandigheden aanzienlijk verschillen. De ene medestudent moet geen enkel opleidingsonderdeel meer uit schijf één opnemen. De andere student bevindt zich in een situatie waarbij een niet billijke studieduurverlenging kan worden vermeden. Bijgevolg is de interne beroepscommissie van oordeel dat trajectbeheer correct heeft gehandeld binnen de vooropgestelde kaders. Verzoekster beroeft zich op een foutieve interpretatie van het gelijkheidsbeginsel. Verschillende situaties moeten immers op een verschillende wijze worden behandeld. De beroepscommissie wijst er boven dien op dat de beoordeling van dergelijke ‘omstandigheden’ tot het prerogatief van de opleiding behoort.

De ombudsmedewerker heeft getracht om met verzoekster het gesprek aan te gaan inzake de veronderstelde incorrecte behandeling van vooringenomenheid van de trajectbeheerder. Niettemin gaf de verzoekster aan hier niet verder op in te willen gaan. De interne beroepscommissie betreurt deze negatieve ervaring ten aanzien van de trajectbeheerder. Niettemin gaat men uit van het vermoeden van objectiviteit en professionaliteit van de betrokken begeleiders (in casu trajectbeheerder). (R. Stvb. 14 augustus 2014, nr. 2014/109, R. Stvb 11 april 2019, 2019/068). Daarenboven is er slechts in uitzonderlijke gevallen sprake van een ‘slechte’ begeleiding. Het gebrek aan begeleiding moet het slagen de facto onmogelijk hebben gemaakt, bijvoorbeeld doordat essentiële vragen van de student onbeantwoord zijn gebleven of de begeleiding nagenoeg onbestaande was (R. Stvb. 12 mei 2015, nr. 2015/068; R. Stvb. 18 augustus 2015, nr. 2.263; R. Stvb. 22 december 2015, nr. 2.746).

Het argument kan niet worden gevuld.

Zevende argument: gemiste kans op studieduurverkorting.

Verzoekster geeft aan dat deze weigeringsbeslissing tot gevolg heeft dat zij pas een half jaar later een job zal kunnen uitoefenen, dan wel de opleiding niet zal kunnen combineren met een fulltime job.

Verzoekster en ombudsmedewerker tekenden op 30 november 2021 de verschillende mogelijke scenario’s uit. In de hypothese dat verzoekster toch de toelating zou krijgen deze extra opleidingsonderdelen uit schijf drie op te nemen, moet verzoekster in academiejaar 2022-2023 nog steeds voor acht opleidingsonderdelen credits behalen. Bijgevolg is de omvang van het nog af te werken pakket te groot om alles in één semester af te ronden en alsnog vroeger af te studeren. Daarenboven wordt in deze hypothese geen rekening gehouden met de inhoudelijke samenhang en opbouw van de opleiding.

Verzoekster wijst op een verlies van inkomen. Doch werd de keuze, tussen werken of een vervolgopleiding volgen, vooralsnog niet gemaakt. Verzoekster kan zich hier dus niet op beroepen.

De interne beroepscommissie bevestigt de stelling van de opleiding dat zij zich engageert, om via uitzonderingen, onbillijke studieduurverlenging te vermijden. De opleiding is er daarentegen niet op gericht een studieduurverkorting te realiseren. Dit is enkel mogelijk op basis van vrijstellingen uit voorgaande opleidingen.

Het argument kan niet worden gevuld.

Conclusie:

De interne beroepscommissie begrijpt de teleurstelling van verzoekster. Niettemin stelt zij vast dat de hypothese, waarbij verzoekster wel de toelating zou krijgen om die opleidingsonderdelen uit schijf drie op te nemen, geen soelaas zou bieden. Het pakket van de te behalen credits blijft te groot waardoor dit geen realistisch traject vormt. Daarenboven laten de vooropgestelde kaders en principes het niet toe. In strikt-juridische zin, vindt de beroepscommissie ook nergens een overtuigende of doorslaggevende argumentatie terug. De interne beroepscommissie volgt de opleiding.”

Dat is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij betwist niet formeel de ontvankelijkheid van het beroep.

Wel voert zij aan dat verzoekster geen belang heeft bij haar beroep, omdat zij de bijkomende inschrijving (enkel) wenst zodat zij volgend academiejaar een schakelprogramma aan de Universiteit Gent kan starten, terwijl zij zelfs bij inwilliging van haar intern beroep aan de basisvoorwaarde daartoe niet zou kunnen voldoen.

Beoordeling

Er is voor een verzoekende partij geen stelplicht om haar belang bij het beroep te omschrijven of toe te lichten.

Alvast in het verzoekschrift dat bij de Raad werd neergelegd, omschrijft verzoekster haar belang niet in het licht van de inschrijving in een schakelprogramma in het academiejaar 2022-2023, laat staan dat zij haar belang daartoe beperkt.

In haar intern beroep heeft verzoekster toegelicht dat zij derdejaarsvakken wil kunnen opnemen omdat dit haar meer kans biedt op het combineren met een schakeljaar of met een voltijdse job. Uit dat intern beroep kan daarnaast worden afgeleid dat verzoekster in het academiejaar 2021-

2022 alleszins een curriculum met een werkelijke studiebelasting van 60 studiepunten of meer nastreeft.

Aan verzoekster kan het rechtens vereiste persoonlijk en actueel belang niet worden ontkend.

De Raad ziet voor het overige ambtshalve geen problemen wat de ontvankelijkheid betreft.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Onderzoek van de middelen

Eerste middel

In een eerste middel beroept verzoekster zich op de artikelen 0, 3, 5 en 6 van het onderwijs- en examenreglement, de artikelen I.3, II.221 en II.201 van de Codex Hoger Onderwijs, het *patere legem*-beginsel en het legaliteitsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster doet gelden dat zij de vijf betrokken opleidingsonderdelen niet in haar curriculum voor het academiejaar 2021-2022 mag opnemen, terwijl de ECTS-fiches van deze opleidingsonderdelen geen volgtijdelijkheid vermelden en er ook geen andere voorschriften (zoals in het onderwijs- en examenreglement of studenteninformatie) vorhanden zijn die het opnemen van deze opleidingsonderdelen verbieden.

Aldus, zo stelt verzoekster, schendt de bestreden beslissing zowel het eigen onderwijs- en examenreglement – en dus het *patere legem*-beginsel dat voorschrijft dat de eigen regels moten worden nageleefd – als de bepalingen van de Codex Hoger Onderwijs. Bovendien blijkt uit artikel 6 van het onderwijs- en examenreglement dat de relevante opleidingsinformatie vóór de start van het academiejaar moet worden meegedeeld, met inbegrip van de regels inzake studieomvang en volgtijdelijkheid. Verzoekster heeft geen enkele bepaling kunnen vinden die haar kan beletten om de vijf opleidingsonderdelen op te nemen en een verantwoording daarvoor kan thans niet meer – in de loop van het academiejaar – worden opgesteld.

Het document ‘infomoment trajectcoaches’ dat de opleiding in haar verweer bij de interne beroepscommissie toevoegde als bijlage, kan volgens verzoekster niet worden gehanteerd aangezien dit niet op het studentenportaal is terug te vinden en ook niet voor de start van het academiejaar werd gecommuniceerd. Evenmin kan naar oordeel van verzoekster nuttig worden verwezen naar de principes die bij het samenstellen van het curriculum van PDT-studenten zouden worden gehanteerd – ook daarvan heeft verzoekster immers nooit kennis gekregen en in de nieuwsbrieven leest verzoekster daarover niets. Aan het gemis van dergelijke bindende bepalingen kan geen afbreuk worden gedaan door de vermelding van de ‘gehanteerde principes’ in de mondelinge en schriftelijke contacten met de trajectbeheerder.

Verzoekster besluit dat de bestreden beslissing ook de artikelen II.201 en II.221 van de Codex Hoger Onderwijs schendt, doordat noch in het onderwijs- en examenreglement, noch in het diplomacontract bepalingen omrent de volgtijdelijkheid zijn opgenomen.

Verwerende partij stelt in haar antwoordnota vooreerst dat verzoekster vraagt om een bijkomende inschrijving voor vijf opleidingsonderdelen, nadat ze zich eerder reeds voor 56 studiepunten inschreef, en dat de opleiding dit mag beschouwen als een nieuwe inschrijving die ze op grond van artikel II.246, §1, 2° van de Codex Hoger Onderwijs desnoods mag weigeren indien ze van oordeel is dat uit gegevens van het dossier blijkt dat er onvoldoende studievoortgang werd gemaakt. Die motieven zijn in de bestreden beslissing volgens verwerende partij ook uiteengezet – met name met de verwijzing naar de logische volgorde van de opleiding.

Voorts replicateert verwerende partij dat de documenten waarop die beslissing steunt, terug te vinden zijn op DINAR en in mailverkeer.

Met betrekking tot het eerste middel is verwerende partij in hoofdorde van oordeel dat dit in het intern beroep niet werd opgeworpen en derhalve niet ontvankelijk is.

Ondergeschikt zijn verzoeksters argumenten volgens verwerende partij alleszins onjuist. Waar verzoekster opleidingsonderdelen uit schijf 3 wenst op te nemen, terwijl Praktijk 2 nog moet worden gevuld, verwijst verwerende partij naar “Bijlage 4: Volgtijdelijkheid PBA Sociaal Werk werd bekendgemaakt via DINAR”, waarin is vermeld dat Praktijk slechts beperkt

combineerbaar is met opleidingsonderdelen uit het eerste semester van schijf 1, met name ten belope van 8 studiepunten – een maximum dat verzoekster reeds had bereikt. De ‘principes trajectbeheer’ zijn gestoeld op de ‘Handleiding herinschrijving PBASOW’ en de powerpointpresentatie die aan de studenten werd meegeleerd – stukken die via de ‘dinarpagina sow’ aan de studenten zijn meegeleerd. Verwerende partij verwijst naar de nieuwsbrieven van 3 en 10 september 2021.

Verwerende partij licht verder toe:

“Hoe ziet het inschrijvingsprogramma van verzoekster er nu uit:

- Verzoekster is ingeschreven voor 56 studiepunten:
 - 19 studiepunten te hernemen (waaronder 2 olös van 3 studiepunten die ze trist, dit is op zich al een uitzondering die haar werd toegestaan)
 - 37 nieuwe studiepunten
- Met deze inschrijving werkt verzoekster haar eerste en tweede schijf af (cfr. eerst afwerken van de laagste schijf / schijven uit de opleiding: handleiding voor de herinschrijving (bijlage 7), pagina 6).
- Deze 56 studiepunten zijn als volgt gespreid over de semesters: 32 in semester 1 en 24 in semester 2 (ook hier staan we dus een extra belasting van semester 2 toe zodat we de studievoortgang niet hypothekeren en haar schijf 2 volledig kunnen laten afronden).
- In semester 1 neemt zij samen met haar praktijk uit schijf 2, ook 8 studiepunten op uit semester 1.1, m.a.w. de maximale combinatie van praktijk met 8 studiepunten (cf. schema volgtijdelijkheid wordt haar toegestaan).

Wat werd niet toegestaan : een bijkomende inschrijving van 3, later uitgebreid tot 5 olös uit schijf 3. In het totaal gaat het om 16 studiepunten, zijnde Recht: 3 stp. (1ste semester), Diversiteit: 3 stp. (1ste semester), Filosofie en ethiek: 3 stp. (1ste semester) , Uitdagingen sociaal werk: 4 stp. (2de semester), Werken met belanghebbenden 3.2.: 3 stp. (2de semester).

Waarom niet:

- Met deze bijkomende inschrijving zou de inschrijving van semester 1 komen tot 41 studiepunten (meer dan 1/3 hoger dan een normale inschrijving).
- Afspraak om laagste schijven eerst af te werken alvorens in te schrijven voor hogere schijf (zie pagina 6: handleiding voor de herinschrijving (bijlage 7)).
- Hierdoor komt de student terug in een modeltraject terecht.
- Praktijk die al belast is met 8 studiepunten uit semester 1.1 niet nog extra te beladen met 9 studiepunten uit schijf 3.1. Bovendien gaat het bij deze 9 studiepunten om nieuwe olös waarbij de student in de onmogelijkheid is om de lessen te volgen gedurende de praktijk en de praktijk in het gedrang brengt door afwezigheid omwille van examens voor deze drie olös.”

In haar wederantwoordnota betwist verzoekster dat zij een nieuw, en dus onontvankelijk middel opwerpt. Zij stelt dat zij in het intern beroep uitdrukkelijk heeft doen gelden dat zij nooit een correcte rechtsgrond voor de geweigerde inschrijvingen heeft ontvangen, en dat de verwijzing naar specifieke artikelen in het onderwijs- en examenreglement in de uiteenzetting van het middel in de huidige procedure slechts een uitdieping van die argumentatie is.

Het is integendeel verwerende partij, zo stelt verzoekster, die zich van nieuwe motieven bedient door te verwijzen naar artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs. Niet enkel is het een *post factum* en dus ontoelaatbaar motief, het is volgens verzoekster ook niet dienend omdat het niet gaat om de weigering van een inschrijving maar om de samenstelling van het curriculum van een ingeschreven student.

Voor het overige weerspreekt verzoekster het verweer uit de antwoordnota, en handhaaft zij haar standpunten.

Beoordeling

Verzoekster heeft in haar intern beroep uitdrukkelijk aangegeven dat er naar haar oordeel geen rechtsgrond vorhanden is die toelaat het opnemen in haar curriculum van de vijf betrokken opleidingsonderdelen te weigeren.

Door in het beroep voor de Raad nader uiteen te zetten dat de beslissing om zulks wél te weigeren in strijd is met het onderwijs- en examenreglement en met de Codex Hoger Onderwijs, werpt verzoekster geen nieuw middel op.

Het middel is ontvankelijk.

Het door verwerende partij ingeroepen artikel II.246, §1, 2° van de Codex Hoger Onderwijs luidt als volgt:

“§1. Het instellingsbestuur kan maatregelen van studievoortgangsbewaking nemen:
1° Het instellingsbestuur kan maatregelen van studievoortgangsbewaking nemen:
1°/1 [...]
1°/2 [...]”

2° indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal opleveren kan de inschrijving van de student geweigerd worden.”

Dit voorschrift heeft betrekking op de mogelijkheid om een persoon een inschrijving op het niveau van de gehele hogeronderwijsinstelling te ontzeggen op basis van studieresultaten uit het verleden, en ziet niet op geschillen met betrekking tot de samenstelling van het curriculum van een persoon die wél als student is ingeschreven.

Artikel 246, §1, 2° kan derhalve geen rechtsgrond bieden voor de bestreden beslissing.

De Raad onderzoekt of verzoekster, in het licht van de maximale studielast, naast het reeds opgenomen curriculum nog bijkomende opleidingsonderdelen kan opnemen, en zo ja of zij voor de door haar aangeduide opleidingsonderdelen op grond van de reglementaire bepalingen van verwerende partij daarop rechtens aanspraak kan maken.

Vooreerst rijst de vraag welke omvang het door een student samengesteld curriculum mag hebben, hetzij van rechtswege, hetzij mits uitdrukkelijke toestemming.

Het studiecontract 2021-2022 van verwerende partij bevat geen bepalingen inzake de maximale studielast, behoudens de verwijzing in het voormelde artikel 6 naar “de modaliteiten inzake studieomvang” die in de opleidingsinformatie is opgenomen.

In de ‘Handleiding herinschrijving’ (stuk 7 administratief dossier) is onder ‘stap 2b’ – die van toepassing is op studenten met een persoonlijk deeltraject – vermeldt: “*De maximale studielast bedraagt in principe 65 studiepunten*”.

De Raad leest in de hem voorgelegde stukken geen nadere omschrijving van de beperking van de studielast in het eerste dan wel het tweede semester. In het voormelde stuk is integendeel slechts sprake van de *caveat* “*let op een goede spreiding over de beide semesters*”. Bezorgdheden over een te grote studielast binnen een semester kunnen derhalve slechts als motief in de beoordeling worden gehanteerd wanneer de verwerende partij over een discretionaire bevoegdheid beschikt om over aanvraag te beschikken, bijvoorbeeld wanneer de principiële maximale studielast van 65 punten zou worden overschreden of wanneer vrijstelling van een reglementair vastgelegde volgtijdelijkheid wordt gevraagd.

Verzoekster heeft in haar intern beroep – zonder daaromtrent door de interne beroepscommissie te worden tegengesproken – gesteld dat zij exclusief de vijf vakken waarvoor zij een inschrijving vraagt, in het academiejaar 2021-2022 een studielast van 57 studiepunten heeft. Volgens verwerende partij in haar antwoordnota gaat het om 56 studiepunten.

De Raad hanteert vooralsnog de berekening van verwerende partij.

Verzoekster kan zich bijgevolg nog voor 9 studiepunten inschrijven binnen de grenzen van de maximale studielast.

De decreetgever heeft met betrekking tot de volgtijdelijkheid bepaald – telkens ‘ten minste’, en ‘onder meer’ – dat het diplomacontract, desgevallend onder verwijzing naar de toepasselijke bepalingen van het onderwijs- en examenreglement, vermeldt welke opleidingsonderdelen in het traject moeten of kunnen worden opgenomen en wat hun volgtijdelijkheid is (artikel II.201, §1, 3° Codex Hoger Onderwijs) en dat het onderwijsreglement voor elke opleiding de volgtijdelijkheid van de onderscheiden opleidingsonderdelen omvat (artikel II.221, §1, 3°, c) van de Codex Hoger Onderwijs).

Uit de aangehaalde bepalingen van de Codex Hoger Onderwijs volgt niet dat deze informatie in het onderwijs- en examenreglement (te dezen: het ‘studiecontract’) zelf moet worden opgenomen, en minstens al omwille van de leesbaarheid van dat document kan de Raad aannemen dat de volgtijdelijkheid wordt bepaald in de ECTS-fiche of in een ander document van reglementaire strekking dat voor de studenten kenbaar en raadpleegbaar is.

Artikel 6 van het studiecontract 2021-2022 van verwerende partij bevat ter zake de volgende regeling:

“Artikel 6. Opleidingsinformatie

Elke student volgt de opleidingsinformatie op het studentenportaal (Mijn Dinar) actief op. Het hoofd van de opleiding is verantwoordelijk voor het vermelden van de relevante opleidingsinformatie voor de start van het academiejaar.

De doelstellingen van de aangeboden opleiding en de inhoud van het opleidingsprogramma worden in deze informatie beschreven alsook in de ECTS-fiches. De opleidingsinformatie vermeldt voor elke opleiding de opleidingsonderdelen, de modeltrajecten, de volgtijdelijkheid en de modaliteiten inzake studieomvang en

studievoortgangsbewaking. Voor elke opleiding wordt de studieomvang uitgedrukt in studiepunten overeenkomstig de bepalingen van de Vlaamse regering. Het hoofd van de opleiding geeft in de opleidingsinformatie aan welke opleidingsonderdelen door hun aard niet in aanmerking komen voor:

- een examencontract;
- een creditcontract;
- een deliberatie;
- een tweede examenkans;
- een herinschrijving binnen hetzelfde academiejaar.”

De volgtijdelijkheid van de opleidingsonderdelen wordt dus bepaald in de ‘opleidingsinformatie’. De student, die van de bepalingen van het onderwijs- en examenreglement *c.q.* het studiecontract geacht wordt op de hoogte te zijn, weet dus – of wordt minstens geacht te weten – dat de bedoelde voorschriften te vinden zijn in “de opleidingsinformatie op het studentenportaal”. Daarnaast mag de student erop vertrouwen dat de voorschriften die op de ECTS-fiche zijn vermeld, daadwerkelijk worden toegepast.

De Raad brengt hierbij in herinnering dat, in het licht van zowel de hiërarchie der normen als de artikelen II.201, §1, 3° en II.221, §1, 3°, *c*) van de Codex Hoger Onderwijs, de bepalingen van het onderwijs- en examenreglement voorgaan op de ECTS-fiches (R.Stvb. 25 januari 2011, nr. 2011/001) en dat voormeld reglement en de ECTS-fiches voorgaan op andere – al dan niet reglementaire – bepalingen van het instellingsbestuur of van een opleiding of opleidingsverantwoordelijke (R.Stvb. 18 oktober 2007, nr. 2007/043 en R.Stvb. 18 oktober 2007, nr. 2007/056).

Andere documenten, zoals een ‘info voor trajectcoaches’ en nieuwsbrieven, kunnen niet tegen de bepalingen van het onderwijs- en examenreglement of van ECTS-fiches worden ingeroepen.

Wanneer het – om redenen die gewis begrijpelijk kunnen zijn – wenselijk wordt geacht dat de volgorde van het modeltraject zoveel mogelijk wordt aangehouden, dan staat het aan het instellingsbestuur om het daartoe geëigende instrument te gebruiken, met name de volgtijdelijkheid. Het bestuur beschikt daarbij in het raam van de onderwijsvrijheid over een ruimte autonomie, en kan bijvoorbeeld een onderscheid maken tussen ‘harde’ en ‘zachte’ volgtijdelijkheid – wat verwerende partij, zoals onderstaand zal blijken, te dezen ook doet – of kan de contouren voor eventuele afwijkingen nader bepalen.

Daarmee is niet te verzoenen een ‘algemene regel’ die – behoudens wanneer het bestuur over een discretionaire appreciatiebevoegdheid beschikt – naast uitdrukkelijk bepaalde volgtijdelijkheden nog voorschrijft “*hanteren van de logica van de opbouw van het CC*”. Het is immers van twee dingen een: het bevoegde orgaan heeft een volgtijdelijkheid opgelegd, of niet.

Verwerende partij deelt als stuk 4 van het administratief dossier de ‘Volgtijdelijkheden 20121-2022’ mee.

Met betrekking tot de vijf opleidingsonderdelen van trajectschijf 3 waarvoor verzoekster inschrijving vraagt:

- ‘Recht’ : 3^e jaar, 1^e semester, 3 studiepunten
- ‘Diversiteit’ : 3^e jaar, 1^e semester, 3 studiepunten
- ‘Filosofie en ethiek’: 3^e jaar, 1^e semester, 3 studiepunten
- ‘Uitdagingen sociaal werk’: 3^e jaar, 2^e semester, 3 studiepunten
- ‘Werken met belanghebbenden 3.2.’: 3^e jaar, 2^e semester, 3 studiepunten

stelt de Raad aan de hand van het voormelde stuk vast dat voor de opleidingsonderdelen ‘Recht’, ‘Diversiteit’ en ‘Filosofie en ethiek’ in dit stuk geen volgtijdelijkheden zijn bepaald.

Partijen leggen van deze opleidingsonderdelen geen ECTS-fiches voor, zodat de Raad op grond daarvan niet tot een andere conclusie kan komen.

Voor deze drie opleidingsonderdelen – samen 9 studiepunten – kan verzoekster derhalve, binnen het voormelde maximum van 65 studiepunten totale studielast, recht op inschrijving doen gelden.

Voor het opleidingsonderdeel ‘Uitdagingen SOW’ geldt volgens het stuk ‘Volgtijdelijkheden 20121-2022’ een ‘zachte volgtijdelijkheid’: het opleidingsonderdeel ‘Bachelorstage’ moet niet noodzakelijk reeds met succes zijn gevolgd: het volstaat dat de student gelijktijdig voor beide opleidingsonderdelen is ingeschreven.

Uit de communicatie van het opleidingshoofd van 1 december 2021, het standpunt van verzoekster in haar intern beroep (“*zodat ik in academiejaar 2022-2023 tijdens het eerste*

semester ruimte zou hebben om mijn bachelorstage van het tweede semester naar het eerste semester te verschuiven ”) en de overwegingen van de interne beroepscommissie in de bestreden beslissing (“heeft studente nog steeds een pakket van 51 studiepunten af te leggen in schijf 3 in academiejaar 2022-2023, inclusief de Bachelorstage en vakken waar samenwerking wordt verwacht ”) meent de Raad te moeten opmaken dat verzoekster in het academiejaar 2021-2022 niet voor het opleidingsonderdeel ‘Bachelorproef’ is ingeschreven, zodat zij – althans op grond van het stuk ‘Volgtijdelijkheden 2021-2022’ – niet aan de volgtijdelijkheidsvoorwaarde voldoet om het opleidingsonderdeel ‘Uitdagingen SOW’ te kunnen opnemen.

Verzoekster legt samen met haar wederantwoordnota evenwel de ECTS-fiche 2021-2022 van het opleidingsonderdeel ‘Uitdagingen sociaal werk’ neer. Daarop is vermeld: “[o]p dit opleidingsonderdeel is er geen voltijdelijkheid van toepassing”.

Het gegeven dat verzoekster dit stuk pas samen met haar wederantwoordnota meedeelt leidt te dezen niet tot de onontvankelijkheid ervan, aangezien verwerende partij op grond van artikel II.298, §1, 4° van de Codex Hoger Onderwijs gehouden was om de ECTS-fiches van de betrokken opleidingsonderdelen bij het administratief dossier te voegen, wat zij heeft nagelaten te doen.

Om de redenen die hierboven zijn uiteengezet, gaat de ECTS-fiche voor op andere stukken – het onderwijs- en examenreglement daargelaten.

Verzoekster kan derhalve, binnen de beperkingen van de maximale studielast of mits toestemming om deze te overschrijden, de inschrijving voor het opleidingsonderdeel ‘Uitdagingen sociaal werk’ vragen.

Wat ten slotte het opleidingsonderdeel ‘Werken met belanghebbenden 3.2’ betreft, vermeldt het voormelde stuk een ‘zachte volgtijdelijkheid’ met de opleidingsonderdelen ‘Werken met belanghebbenden 2.1’, ‘Werken met belanghebbenden 2.2’ en ‘Werken met belanghebbenden 3.1’.

Aan die voorwaarde voldoet verzoekster niet, aangezien zij zich voor het opleidingsonderdeel ‘Werken met belanghebbenden 3.1’ heeft uitgeschreven.

Verzoekende partij legt evenwel samen met haar wederantwoordnota de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel ‘Werken met belanghebbenden 3.2’ van het academiejaar 2021-2022 voor. Daarop is vermeld: “[o]p dit opleidingsonderdeel is er geen volgtijdelijkheid van toepassing”.

Om dezelfde redenen als wat hierboven met betrekking tot ‘Uitdagingen sociaal werk’ is overwogen, kan dit stuk op ontvankelijke wijze in het debat worden gebracht.

In het licht van de bepalingen van de ECTS-fiche kan verwerende partij ook voor ‘Werken met belanghebbenden 3.2’ geen volgtijdelijkheid hanteren.

Niets belet verzoekster derhalve om dit opleidingsonderdeel aan haar curriculum toe te voegen, met uitzondering van de principiële maximumnorm van 65 studiepunten studielast. Die norm is, zoals hierboven is gezien, “in principe” opgelegd, zodat verzoekster om een afwijking kan vragen en die vraag slechts op afdoende gemotiveerde wijze kan worden geweigerd.

Waar verwerende partij in haar antwoordnota nog opwerpt dat uit de ‘Volgtijdelijkheid PBASOW’ (stuk 4 administratief dossier) volgt dat ‘Praktijk’ “*slechts beperkt combineerbaar is met ologs uit schijf 1, semester 1 (8 studiepunten)*” is het de Raad niet duidelijk wat uit die vaststelling moet volgen.

Verzoekster beoogt immers het opnemen van vijf opleidingsonderdelen uit ‘trajectschijf 3’ – zoals in de bestreden beslissing ook uitdrukkelijk is aangegeven – zodat volgtijdelijkheden die van toepassing zijn op een opleidingsonderdeel van ‘trajectschijf 2’ niet relevant lijken voor de beslechting van het aan de Raad voorgelegde geschil.

Het eerste middel is in de aangegeven mate gegrond.

VI. Anonimisering

Verzoekster vraagt in haar wederantwoordnota om de anonimisering van het arrest, bij de publicatie ervan.

Luidens artikel II.313, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs kan bij de publicatie van het arrest de identiteit van de verzoekende partij op diens uitdrukkelijk verzoek worden weggelaten.

Op het verzoek wordt ingegaan.

BESLISSING

- 1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepscommissie van de Arteveldehogeschool van 16 december 2021.**
- 2. Het daartoe bevoegde orgaan neemt ten aanzien van verzoekster een nieuwe beslissing en doet zulks uiterlijk op 18 februari 2022.**
- 3. Bij de publicatie van dit arrest door de Raad wordt de identiteit van verzoekster weggelaten.**

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 7 februari 2022 december 2021, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Gilles Fourneau	secretaris

De secretaris

Gilles Fourneau

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een

kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 28 februari 2022

Arrest nr. 7.273 van 1 maart 2022 in de zaak 2021/1211

In zake: Willem VAN DEN BROECK
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Tom Peeters en Sophie Groetaers
kantoor houdend te 2600 Antwerpen-Berchem
Borsbeeksebrug 36
Bij wie woonplaats wordt gekozen

Tegen: ASSOCIATIE UNIVERSITEIT EN HOGESCHOLEN ANTWERPEN
Woonplaats kiezend te 2000 Antwerpen
Prinsstraat 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 20 december 2021, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 13 december 2021 waarbij het intern beroep van verzoeker ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoeker heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 28 februari 2022.

Kamervoorzitter Elsbeth Loncke heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker, advocaat Tom Peeters die verschijnt voor de verzoekende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is van mening, op basis van zijn professionele ervaring, dat hij de competenties van verschillende opleidingsonderdelen binnen de opleiding ‘Bachelor Architectuur’ heeft verworven. Hier toe heeft verzoeker een EVC-procedure opgestart en op 30 april 2021 een portfolio ingediend om aan te tonen dat hij over de nodige competenties beschikt.

Nadat hij op 24 juni 2021 een voorlopig verslag ontvangt van het bekwaamheidsonderzoek, krijgt verzoeker op 30 juni 2021 het bekwaamheidsbewijs en het verslag van het bekwaamheidsonderzoek. Dat laatste wordt vervolledigd op 5 juli 2021. Uit het bekwaamheidsbewijs blijkt dat een aantal competenties voldoende werden bewezen. Uit het verslag van het bekwaamheidsonderzoek blijkt dan weer dat verzoeker een aantal competenties niet zou hebben verworven.

Verzoeker tekent op 23 augustus 2021 intern beroep aan tegen deze beslissing van de beoordelingscommissie. Nadat verzoeker op 31 augustus 2021 werd geïnformeerd dat het intern beroep ontvankelijk is, neemt de EVC-beoordelingscommissie op 20 september 2021 een beslissing waaruit blijkt dat het intern beroep wordt afgewezen.

Tegen deze beslissing stelt verzoeker op 27 september 2021 een beroep in bij de Raad. Bij arrest nr. 7.043 van 16 november 2021 heeft de Raad de beslissing van de interne beroepsinstantie vernietigd.

De interne beroepsinstantie herneemt haar besluitvorming en neemt op 13 december 2021 een nieuwe beslissing. Ze beslist om het intern beroep alsnog af te wijzen als ongegrond. Hierbij geeft zij de volgende motivering:

- **Opleidingsonderdeel: Architectuur en cultuur (casus)**
- **6 studiepunten**

- **Verslag bij het bekwaamheidsonderzoek voor deze competenties:**
 - **competenties zijn toegekend: NEE**

 - **motivering bij niet toekennen van de competenties:**

Uit het portfolio, het bezwaarschrift en het interview van en met de kandidaat blijkt onvoldoende dat de onderstaande competenties als bereikt kunnen beschouwd worden :

- actief functioneren binnen een onderzoeksteam, stroomlijnen en synthetiseren van verschillende visies in interacties - communiceren via schetsen, beelden, maquettes, ... en andere media, en hierdoor aantonen dat hij experimenteel denkt en tot innoverende ideeën kan komen

- **kritisch analyseren, deels onder begeleiding en binnen afgebakende opdrachten, en hiertoe een analysemethode ontwikkelen.**

In het portfolio, het bezwaarschrift en het interview van en met de kandidaat zijn er geen voorbeelden van analyses of kritische analyses of een analysemethode opgenomen.

- **de gebouwde omgeving en tentoonstellingen bezoeken, en hierover verslag uitbrengen in de tekst**

- **het concept van de ruimtelijke opbouw argumenteren, en van de verschijningsvorm van de bestudeerde objecten**
- **een eigen (internationaal) referentiekader ontwikkelen en correcte architectuurbegrippen en –terminologieën hanteren**

Het porfolio van de kandidaat levert geen internationaal referentiekader en de commissie kon tijdens het interview onvoldoende overtuigend vaststellen dat de kandidaat een eigen internationaal referentiekader ontwikkeld heeft. In het bezwaarschrift geeft de kandidaat aan dat van hem niet kan worden verwacht dat hij via studiereizen een internationaal referentiekader heeft opgebouwd, maar men kan ook een internationaal referentiekader aantonen door verwijzingen naar de literatuur en de integratie ervan in de reflecties. Dit is echter naar het oordeel van de commissie niet gebeurd.

- **grafisch de essentie weergeven van de bestudeerde objecten, van de binnen- en buitenruimten van de geobserveerde gebouwen, met behulp van analoge en digitale technieken**

In het portfolio, het bezwaarschrift en het interview van en met de kandidaat zijn er geen voorbeelden van bestudeerde objecten of geobserveerde gebouwen. Tijdens het interview in het kader van dit beroep en het ingediende bezwaarschrift, heeft de commissie geen nieuwe inhoudelijke inzichten gevonden.

In het bezwaarschrift geeft de kandidaat aan dat:

- zijn jarenlange praktijkervaring ervoor zorgt dat hij de nodige academische ontwerp- en onderzoekscompetenties heeft verworven. Echter, noch het portfolio, noch het bezwaar geven blijk van diepgaande kritische analyses of onderzoek.
- hij experimenteel denkt en tot innoverende ideeën kan komen. Echter, zijn portfolio toont geen innoverende ideeën aan. In het interview had de kandidaat de gelegenheid om dit wel degelijk aanvullend recht te zetten, maar dit heeft hij niet gedaan. De ontwerpen die de kandidaat toont, getuigen van een jarenlange praktijkervaring, inderdaad, maar getuigen niet van experimenteel denken of innovatiekracht.

- de kandidaat wel degelijk een analysemethode dagelijks gebruikt. Echter, de kandidaat toont dit niet aan. Nog in het portfolio, noch in het bezwaarschrift. Welke analysemethode werd gebruikt en tot welke kritische reflecties heeft dit geleid?
- het concept zich toont in het ontwerp en daarbij geen beschrijving nodig is. Een kritische reflectie is echter wel noodzakelijk om de competenties als verworven te beschouwen.
- zijn ‘ontwerpstijl’ niet in een vacuüm ontwikkeld is. De commissie wijst erop dat in de opleiding niet verwacht wordt dat de student een ‘ontwerpstijl’ ontwikkelt, maar eerder een attitude. Van de student wordt verwacht dat die een probleemstelling kan analyseren en daarop correct kan reageren. Het is net deze attitude die de commissie niet aangetoond acht in het portfolio en ook niet in het bezwaarschrift.

Daar waar de commissie een vrijstelling mogelijk achtte – en heeft toegekend – voor andere opleidingsonderdelen, zoals onder meer het opleidingsonderdeel ‘Architectuur en cultuur: filosofie’, gaat het ten aanzien van ‘Architectuur en cultuur: casus’ om verschillende kritische houdingen en kaders.

‘Architectuur en cultuur: filosofie’ is erop gericht de volgende eindcompetenties te bereiken:

- ° De student identificeert een aantal filosofische strekkingen en duidt het verband met traktaten over architectuur en samenleving en met (metafysische) begrippen zoals schoonheid.
- ° De student identificeert een aantal brede cultuurhistorische stromingen en legt verbanden tussen de historische evolutie van maatschappij, kunsten, filosofie en wetenschap enerzijds en architecturale ontwikkelingen anderzijds.
- ° De student stelt zich analytisch, kritisch, exploratief en autodidactisch op (attitude).

Deze eindcompetenties zijn naar het oordeel van de commissie gericht op het kennis nemen en exploreren van denkkaders. Met enige soepelheid heeft de commissie uit het portfolio van de kandidaat alsook uit het criteriumgerichte interview geoordeeld dat deze competenties bij de kandidaat wel aanwezig waren voor ‘Architectuur en cultuur: filosofie’.

Daarentegen richt ‘Architectuur en cultuur: casus’ zich op andere eindcompetenties, zoals hoger geschatst en zoals blijkt uit de ECTS-fiches:

Naar het oordeel van de commissie dient een EVC-kandidaat, anders dan ten aanzien van de eindcompetenties van (onder meer) ‘Architectuur en cultuur: filosofie’, in hogere mate blijk te geven van het (kunnen) aanleren, exploreren, thematiseren, kritisch analyseren, toepassen, ontwerpend onderzoeken van een referentiekader/referentiecases in casus en ontwerp. Deze vergen dan ook een meer doorgedreven analytische en kritische invalshoek dan uit het portfolio dan wel het interview is gebleken.

- **Opleidingsonderdeel: Architectuur en cultuur: architectonisch ontwerp**
- **9 studiepunten**

➤ **Verslag bij het bekwaamheidsonderzoek voor deze competenties:**

- **competenties zijn toegekend: NEE**

○ **motivering bij niet toekennen van de competenties:**

Uit het portfolio, het bezwaarschrift en het interview van en met de kandidaat blijkt onvoldoende dat voldaan is aan de competenties:

- **actief deelnemen aan studiowerking, overleggen met anderen en taken opnemen in een groepswerk**
- **begrijpen en overwegen van communicatie over en kritiek op een architecturaal ontwerp, en deze in het ontwerpproces integreren**
- **begrijpen en kritisch analyseren van het ontwerpvraagstuk, zoeken en analyseren van relevante informatie voor een antwoord op het vraagstuk, en herschrijven van de vraagstelling met eigen woorden; dit alles onder begeleiding en binnen een afgebakende opgave**

Noch in het portfolio van de kandidaat, noch in het interview, noch in het bezwaarschrift zijn er voorbeelden van kritische analyses van een ontwerpvraagstuk. De standpunten t.o.v. de gerealiseerde ontwerpopgaven zijn marktconform en tonen onvoldoende specifieke persoonlijke benadering.

- **het vormelijk en ruimtelijk onderzoek doeltreffend weergeven in schetsen, tekeningen (volgens analoge en digitale tekenconventies), schaalmodellen, schema's en beelden,....**

In het portfolio van de kandidaat zijn er geen voorbeelden van een vormelijk of ruimtelijk onderzoeksproces. Ook in het bezwaarschrift en het interview werd dit niet aangevuld.

- **het ontwikkelen via het onderzoekend ontwerpen van een antwoord voor een concrete probleemstelling, op basis van een tot dan opgebouwd internationaal referentiekader, inzicht in de projectlocatie, en basiskennis over technische informatie en relevante normen**

In het portfolio van de kandidaat zijn er geen voorbeelden van ontwerpend onderzoek. Het internationale referentiekader ontbreekt, en er wordt onvoldoende kritisch inzicht in de projectlocatie getoond.

Het integreren van een niet-vergunde garage in een ontwerp is in de ogen van de opdrachtgever wellicht uiterst verdienstelijk maar is niet relevant in het kader van de te verwerven eindcompetenties voor 'Architectuur en Cultuur: Ontwerp'.

Verder is de oppervlakkige stijlistische verwijzing naar het kasteel in de omgeving niet overtuigend als een cultuur-gerelateerde ambitie en een ontwerp-theoretische stellingname. Het kasteel wordt overigens niet getoond in het portfolio.

- **het tonen van empathie, vak-ethiek en maatschappelijk engagement, wat betreft de zorg voor de gebouwde en niet gebouwde omgeving.**

De kandidaat toont empathie voor zijn klanten, maar kan maatschappelijk engagement t.o.v. de gebouwde en niet gebouwde omgeving onvoldoende aantonen. Het maatschappelijk engagement van een architect overschrijdt immers de concrete wensen van zijn opdrachtgevers. Daarbij is, zeker in Vlaanderen, het bewaken van de open ruimte even belangrijk dan het kwalitatief ontwerpen van gebouwen en objecten. Het feit dat deze basishouding niet begrepen wordt, toont naar de mening van de commissie aan dat de kandidaat de betrokken competenties nog niet heeft bereikt.

- **onderzoekend ontwerpen en presenteren van een kwalitatief geheel van architectonische ruimten tot op het niveau van gebouwdelen en het bouwdetail, vanuit een cultuur-gerelateerde ambitie en een (beperkte) ontwerptheoretische stellingname**

In het portfolio, het bezwaarschrift en het interview van en met de kandidaat zijn er geen voorbeelden van een onderzoekende ontwerphouding. Een cultuur-gerelateerde ambitie en een ontwerp-theoretische stellingname kunnen onvoldoende worden aangetoond.

In het bezwaarschrift geeft de kandidaat aan dat:

- hij de kritiek van klanten, bouwheren, medewerkers, externe partners in het ontwerp kan integreren. De commissie stelt dat de kandidaat dit echter niet aangetoond heeft. Uit het portfolio heeft de commissie eerder begrepen dat de kritiek die hier bedoeld is eerder pragmatisch van aard is en niet ontwerptechnisch.
- zijn specifieke praktijkervaring marktconform is en hij omwille van zijn tijdsbesteding enkel die voorbeelden kan voorleggen. De commissie is echter van mening dat ook in marktconforme settings, een kandidaat innovatief kan werken. De kandidaat heeft dit op geen enkele manier aangetoond.
- de voorbeelden uit zijn portfolio staven dat hij een ruimtelijk en vormelijk onderzoeksproces kan voeren. De commissie acht dit echter niet bewezen. Op geen enkele manier wordt innovatie of reflectie getoond. Ook ten aanzien van wat de kandidaat ‘populaire cultuur’ noemt, kan men via kritische reflectie innovatie en grensverlegging aantonen. De kandidaat heeft dit echter niet gedaan, noch in het portfolio, noch in de interviews, noch in het bezwaarschrift.

De reflecties in het portfolio van de kandidaat beperken zich tot de pragmatische aspecten van het bouwproces zoals de wensen van een opdrachtgever, de wettelijke voorschriften binnen een verkaveling, de normen m.b.t. de energetische prestaties e.d. Er zijn nauwelijks of geen beschouwingen te vinden op een hoger niveau zoals die in het meer beschouwelijke discours van het vakgebied gehanteerd worden. De abstracte ruimtelijke begrippen worden in de oefeningen van het olod 'Initiatie Ontwerpen' reeds aangeleerd en geoefend. De studenten ontwikkelen terzelfder tijd een discours hierover. De module 'Architectuur en Cultuur' staat ook bewust als eerste van de drie thematische modules geprogrammeerd in het curriculum van de bachelor architectuur, net om deze meer abstracte doelstellingen te ontwikkelen zonder al te veel beperkt te worden door pragmatische randvoorwaarden.

In dit kader moeten we ook verwijzen naar de kennis die studenten ook opdoen in andere opleidingsonderdelen zoals bv. in 'Architectuur van het wonen' in de eerste bachelor.

We citeren uit de inhoud van de ECTS-fiche van dit opleidingsonderdeel:

"Architectuur en wooncultuur: Dit onderdeel benadert het wonen vanuit diverse kennisdisciplines, namelijk architectuurtheorie, sociologie, antropologie, materiële cultuur, sociale geschiedenis, techniekgeschiedenis, consumptiestudies, genderstudies, woonbeleid en design history."

De woning wordt benaderd vanuit een wisselwerking tussen de fysische omgeving (inclusief architectuur), het gebruik van de woning als de betekenisgeving van een woning (gaande van de architectuurtheoretische tot de alledaagse betekenisgeving). Deze ideeën over het wonen vormen een kader van reflectie en evaluatie waarin zowel woontypologieën als woonideologieën worden uitgelicht."

- **Opleidingsonderdeel: Architectuur en Omgeving: casus**
- **3 studiepunten**

- **Verslag bij het bekwaamheidsonderzoek voor deze competenties:**
 - **competenties zijn toegekend: NEE**

 - **motivering bij niet toekennen van de competenties:**

Uit het portfolio, het bezwaarschrift en het interview van en met de kandidaat blijkt onvoldoende dat voldaan is aan de competenties:

- het maken van een schets van een omgeving (Opmerking: In het portfolio zijn er geen schetsen)

- **het maken van een analyse van een omgeving op basis van grafisch materiaal en het grafisch exact aanwenden van de juiste tekeningen en beelden om een specifiek aspect te analyseren**

In het portfolio van de kandidaat zijn er geen voorbeelden van specifieke analyses van een omgeving.

- **actief functioneren binnen een onderzoeksteam, stroomlijnen en synthetiseren van verschillende visies in interacties - communiceren via schetsen, beelden, maquettes, ... en andere media, en hierdoor aantonen dat hij experimenteel denkt en tot innoverende ideeën kan komen.**

In het portfolio van de kandidaat zijn er geen voorbeelden van ontwerpend onderzoek. Experimenteel denken en innoverende ideeën worden niet aangetoond. Ook in het bezwaarschrift en in het interview werd dit niet aangetoond.

- **Kritisch analyseren, deels onder begeleiding en binnen afgebakende opdrachten, en hiertoe een analysemethode ontwikkelen - ontwikkelen van een eigen (internationaal) referentiekader en hanteren van correcte architecturbegrippen en -terminologieën**

In het portfolio wordt er geen eigen internationaal referentiekader geduid. Ook in het bezwaarschrift en in het interview werd dit niet aangetoond.

De opmerkingen uit het bezwaarschrift werden hierboven al behandeld. Zij gaan over het gebrek aan innovatie, het ontbreken van het internationale referentiekader, het ontbreken van een analysemethode.

- **Opleidingsonderdeel: Architectuur en omgeving: architectonisch ontwerp**
- **9 studiepunten**
- **Verslag bij het bekwaamheidsonderzoek voor deze competenties:**
 - o **competenties zijn toegekend: NEE**
 - o **motivering bij niet toekennen van de competenties:**

Uit het portfolio, het bezwaarschrift en het interview van en met de kandidaat blijkt onvoldoende dat voldaan kan worden beschouwd aan de competentie van:

- **kunnen inspelen op de relaties tussen gebruikers en bewoners en in een korte inhoudelijke nota kunnen**

- **toelichten hoe het ontwerp refereert naar zijn context en op welke wijze het de sociale verhoudingen tussen de gebruikers stimuleert**

De in het portfolio getoonde ontwerpen beperken zich tot klassieke bewoningspatronen in individuele vrijstaande woningen. Het stimuleren van sociale relaties of verhoudingen tussen gebruikers in andere woonvormen of de openbare ruimte wordt niet behandeld.

- **een onderbouwde mening vormen over het gekozen samenlevingsmodel binnen een gebouw(encomplex) aan de hand van theoretische, praktische en esthetische argumenten.**

De in het portfolio getoonde ontwerpen beperken zich tot klassieke bewoningspatronen in individuele vrijstaande woningen. Andere samenlevingsmodellen en gebouwencomplexen worden niet behandeld. Het stimuleren van sociale relaties of verhoudingen tussen gebruikers in andere woonvormen of de openbare ruimte wordt niet behandeld.

- **inhoudelijke referentiebeelden tonen die de aard en de sfeer van bepaalde ruimten of delen van het ontwerp weergeven**

De beelden in het portfolio beperken zich tot stijlistische oefeningen. Er zijn geen inhoudelijke referentiebeelden, die niet zozeer slaan op interieurbeelden, maar wel op het refereren naar inhoudelijke (ontwerp-)thema's die louter esthetische stijlbegrippen overstijgen.

'Typologisch, fenomenologisch en historisch onderzoek zijn immers een constante in de ontwerpstudio's van de opleiding architectuur.

- **actief deelnemen aan studiowerking - overleggen met anderen, argumenteren van standpunten en taken opnemen in een groep - via het onderzoekend ontwerpen ontwikkelen van een antwoord voor een concrete probleemstelling, op basis van een tot dan opgebouwd internationaal referentiekader, van inzicht in de projectlocatie, en van basiskennis over technische informatie en relevante normen**

In het portfolio van de kandidaat zijn er geen voorbeelden van ontwerpend onderzoek. Het internationale referentiekader ontbreekt, en er wordt geen kritisch inzicht in de projectlocatie getoond. Ook in het bezwaarschrift en in het interview werd dit niet aangetoond.

- **het tonen van empathie, vak-ethiek en maatschappelijk engagement, wat betreft de zorg voor de gebouwde en niet gebouwde omgeving**

De kandidaat toont empathie voor zijn klanten maar maatschappelijk engagement t.o.v. de gebouwde en niet gebouwde omgeving wordt onvoldoende aangetoond.

- onderzoekend ontwerpen en presenteren van een kwalitatief geheel van architectonische ruimten tot op het niveau van gebouwdelen en het bouwdetail, vanuit een cultuur-gerelateerde ambitie en een (beperkte) ontwerp-theoretische stellingname

In het portfolio van de kandidaat zijn er geen voorbeelden van een onderzoekende ontwerphouding.

Een cultuur-gerelateerde ambitie en een ontwerp-theoretische stellingname ontbreken. Ook in het bezwaarschrift en in het interview werd dit niet aangetoond.

In het bezwaarschrift haalt de kandidaat aan dat:

- het ontwerp van een individuele vrijstaande woning, eenvoudigweg vertaald kan worden naar een ruimere woonvorm. De commissie is echter van mening dat dit niet het geval is. Het ontwerpen van een wooncomplex vraagt wel degelijk bijkomende analyses die niet in het portfolio zijn opgenomen.

In de opleiding architectuur aan UAntwerpen wordt beklemtoond dat een gebouw nooit alleen staat. Het staat in een omgeving, letterlijk en cultureel. De stedelijke omgeving is een zeer goed onderzoeksgebied voor dit thema.

Het is echter een misvatting om te stellen dat de opleiding zou stellen dat alle goede architectuur uit stadsarchitectuur of wooncomplexen bestaat.

Het is echter wel essentieel dat de student een aantal ontwerpthema's onderzoekt zoals :

Hoe verhouden ensembles zich ten aanzien van hun omgeving? Hoe voegt een gebouw iets toe aan zijn context? Hoe is het eigenzinnig ten aanzien van de context? Hoe staat het in relatie met andere gebouwen?

Deze thema's komen in het portfolio van de kandidaat echter niet aan bod.

- **Opleidingsonderdeel Architectuur en constructie (casus)**
- **6 studiepunten**
- **Verslag bij het bekwaamheidsonderzoek voor deze competenties:**
 - o **competenties zijn toegekend: NEE**
 - o **motivering bij niet toekennen van de competenties:**

Uit het portfolio, het bezwaarschrift en het interview van de kandidaat blijkt onvoldoende dat voldaan kan worden beschouwd aan de competentie van:

- **het stroomlijnen en synthetiseren van verschillende visies in interactie met anderen (methodiek)**
- **het bestuderen, reconstrueren en ontwerpen van bouw- en draagsystemen en structuren en hierover kritisch reflecteren, in relatie tot de tijdsgeest (project)**

In het portfolio is er geen spoor van studie naar bouw- en draagsystemen en structuren en dus ook geen reflectie. Ook tijdens het interview kreeg de commissie onvoldoende indicaties voor het toekennen van deze competentie. Het bezwaarschrift gaat hier ook niet op in.

- **het leggen van het verband tussen de constructie, het architectonisch beeld en de ruimtelijke atmosfeer, tussen de constructie van een gebouw en de constructie van cultuur en betekenis, en het opmaken van een gestructureerd rapport hierover (project)**

In het portfolio zien we geen onderzoek naar het verband tussen constructie, architectonisch beeld en ruimtelijke atmosfeer. De relatie tussen de constructie van een gebouw en de constructie van cultuur en betekenis komt niet aan bod. Ook in het interview en het bezwaarschrift is de kandidaat hier niet op ingegaan.

De EVC-kandidaat bekijkt de vraag naar constructieve oplossingen bijzonder beperkt.

De opleiding beoogt precies te onderzoeken hoe structuur en constructie ruimtegenererend en betekenisgevend kunnen zijn voor de architectuur.

Bijvoorbeeld : hoe kan een(stedelijke) luifel meer zijn dan louter een dak op kolommen ? Wat betekent bescherming, monumentaliteit, stedelijkheid, Grossform, collectief gebruik, toe-eigening, ruimte maken en ruimte laten ?

Constructie is veel meer dan 'een oplossing achteraf', maar is integendeel genererend en ruimtestructurerend, en, indien intelligent genoeg, tijdloos.

- **innoverend en experimenteel hierover communiceren via schetsen, analyses, beelden, schaalmodellen, digitale 3D-modellen en detailtekeningen (project)**

Het portfolio, het bezwaarschrift en het interview werd geen innoverende of experimentele houding getoond.

In het bezwaarschrift stelt de kandidaat dat:

- de analyse van een gebouw die werd opgenomen in het portfolio vergelijkbaar is met de in de opleiding verwachte survey en analyse. De commissie is het hier niet mee eens. De analyse uit het portfolio beperkt zich tot de bouwtechnische analyse maar de ruimtelijke en maatschappelijke analyse ontbreekt volledig.

- **Architectuur en constructie: architectonisch ontwerp**
- **9 studiepunten**

- **Verslag bij het bekwaamheidsonderzoek voor deze competenties:**
 - o **competenties zijn toegekend: NEE**

 - o **motivering bij niet toekennen van de competenties:**

Uit het portfolio, het bezwaarschrift en het interview van en met de kandidaat blijkt onvoldoende dat voldaan is aan de competentie:
 - **het beantwoorden van een (tektonische) vraagstelling via onderzoekend ontwerpen en met kennis van en correcte, wetenschappelijke verwijzing naar de door hemzelf verzamelde en verwerkte relevante informatie voor het ontwerpvraagstuk (normen, reglementen, technische info,...) (project)**
 - **het ontwerpen van een kwalitatief geheel van architectonische ruimten, met aandacht voor culturele, omgevings- en constructieve randvoorwaarden en in het bijzonder de relatie tussen bouwsysteem, structuur en constructie van een architecturaal object. (project)**

Het onderzoek naar kwalitatieve ruimten blijft beperkt. De relatie met de hier opgesomde randvoorwaarden wordt niet expliciet onderzocht.

Naast noodzakelijke informatie (normen, reglementen, technische info) moet de tektonische vraagstelling ook ingaan op meer essentiële architecturale aspecten: waarom kiest men voor een bepaalde constructie, wat betekenen massief of skelet, hoe beïnvloedt materiaalkeuze de tektoniek van het gebouw, wat betekent geveltektoniek en detaillering voor het gebouw, detail als pars pro toto, etc.

Wat is structuur en invulling, hoe beïnvloedt de (a)tektoniek de duurzaamheid van het gebouw ?

Al deze elementen haalt men niet onmiddellijk uit louter technische info.

- **de inhoudelijke doelstellingen en ambities van zijn ontwerp schriftelijk en mondeling toelichten in een helder discours, refererend aan een ruimere architecturale context, en daarbij gebruikmaken van referentiebeelden die zowel technisch als esthetisch precies zijn. (project)**

Het discours over de ontwerpen blijft pragmatisch, binnen de lokale context en vaag.

- **het eigen ontwerpproces doelmatig beheren en reflecteren op zowel het architecturaal ontwerp als op zijn methodiek en hierbij op een constructieve manier omgaan met kritiek. (methodiek)**
- **door middel van een ontwikkelingsportfolio in woord en beeld, een helder verslag geven van een coherent proces van ontwerpen, onderbouwen, argumenteren, reflecteren, evalueren, herformuleren, terugkoppelen en synthetiseren**

Er wordt geen ontwerpproces getoond in het portfolio, het bezwaarschrift of het interview. Inhoudelijke onderbouwing, reflectie e.a. blijven achterwege.

In het bezwaarschrift stelt de kandidaat dat:

- het beantwoorden van een tektonische vraagstelling aan de hand van relevante informatie tot zijn dagdagelijkse praktijk behoort. De commissie betwist dat niet, maar stelt dat hij er niet in slaagt om in het portfolio aan te tonen dat hij dit op een correcte en wetenschappelijk verantwoorde manier kan.
- het ontwerpen van een kwalitatieve ruimte een ergonomisch vraagstuk is. De commissie betwist dit. Het ontwerpen van een kwalitatieve ruimte is geen louter ergonomisch vraagstuk, maar verwijst ook naar de autonomie van de architectuur. Het onderzoek naar de kwalitatieve ruimte wordt niet aangetoond in het porfolio of het bezwaarschrift.

Over kwalitatieve ruimte kan een hele cursus worden opgezet, of het volledige ontwerptraject van de student gaat over het zoeken naar kwalitatieve ruimte.

Dit gaat over 'ruimte maken en ruimte laten' (H Hertzberger), 'Mensen wonen' (G Beekaert), 'La poétique de l'espace (G Bachelard), 'De mythe van de straat' (B Verschaffel), etc. De definities, omschrijvingen, onderzoeken, interpretaties zijn eindeloos.

Kwaliteit van ruimte gaat over vorm, verhoudingen, maat, licht, ruimtelijke relatie, perspectief, parcours (bouwkundige kwaliteiten) én over generositeit, karakter, atmosfeer, symbool, referentie, herkenning, mogelijkheden tot adaptatie etc. (conceptuele kwaliteiten).

In de bachelorjaren maakt de student kennis met de 'breedte' van de architectuur. Hij doorloopt 'kamers', in een enfilade, van cultuur, over context naar constructie. Op deze manier wordt de integrale complexiteit ont-leed, in meer gefocuste benaderingen uiteengelegd.

Maar in een academische opleiding met een belangrijk theoretisch luik en een onderzoekende attitude worden uiteraard ook de autonome concepten en thema's van de architectuur behandeld en geëxploreerd.

Daarnaast is de 'autonomie van de architectuur' onderwerp van debat in school, vakpers en ook internationaal, sinds de jaren 60 van de vorige eeuw.

Het is noodzakelijk dat ook de bachelor-student tenminste kennis neemt van de vigerende thema's en stellingen in dit debat. Om zo gaandeweg zijn eigen positie te kunnen bepalen in de masteropleiding.

Bijkomende opmerkingen bij het bekwaamheidsonderzoek op 13 september 2021:

De commissie heeft kennis genomen van het beroep van de kandidaat. Over het algemeen stelt de commissie dat:

- de reflecties opgenomen in het portfolio en het bezwaarschrift onvoldoende getuigen van kritisch inzicht en diepgang.
- het portfolio van de kandidaat en het bezwaarschrift niet aantonen dat de kandidaat de nodige academische competenties heeft verworven.
- zij verwacht dat de kandidaat de competenties als verworven aantoont. Het louter stellen dat men de competentie verworven heeft, is onvoldoende.
- zij in zijn portfolio geen elementen gevonden heeft die aangaven dat een bekwaamheidsproef aangewezen of gerechtvaardigd was. De commissie acht de competenties die onderliggend nodig zijn om een bekwaamheidsproef af te leggen, immers niet bewezen.
- de kandidaat in de twee interviews de kans gekregen heeft om diepgang en kritische reflectie te tonen. Zij heeft daartoe meermalen de gelegenheid geboden.
- innovatie op geen enkele manier wordt aangetoond. De commissie beseft dat de praktijkervaring van de kandidaat specifiek is, maar is ervan overtuigd dat ook in zijn specifieke context innovatie, kritische analyse en diepgang mogelijk is. Voor de commissie ontbreken deze elementen volledig in dit dossier.

De commissie heeft kennis genomen van de algemene bezwaren van de kandidaat over de opleiding bachelor in de architectuur, maar de commissie acht zich niet bevoegd om daar uitspraken over te doen. Het gaat dan over de volgende bezwaren:

- o de huidige opdeling van het ontwerpproces in modules is artificieel.
- o de kunstmatigheid en ideologie hebben een weerslag op de creatieve ontplooiing van de student
- o er is een lacune in de opleiding wat betreft klimaatbewustzijn en duurzaamheid.
- o het thema huiselijkheid is afwezig in de opleiding.

Na schriftelijke beraadslaging op 20 september 2021 voegt de commissie volgende punten toe:

- De commissie heeft kennis genomen van het administratief dossier van deze procedure en stelt vast dat:

o de betekening van het verslag van 26 mei 2021 inderdaad op 2 juli 2021 per aangetekend schrijven gebeurd is. De kandidaat was echter op dat moment wel al op de hoogte van de competenties die werden toegekend.

o de begeleiding die vanuit de instelling gegeven wordt, een procedurele begeleiding is. Deze procedurele begeleiding is verlopen zoals voorzien. De commissie betreurt dat de kandidaat dit onvoldoende acht.

- De commissie zal de suggesties die de kandidaat doet t.a.v. de verbetering van het EVC-proces meenemen en overmaken aan het bestuur van de associatie.

Bijkomende opmerkingen naar aanleiding van het arrest nr. 7.043 van 16 november 2021:

(1) Wat de procedurele begeleiding betreft, meent de commissie dat is voldaan aan de voorschriften van het EVC-reglement (zie bijlage 3). Als bijlage voegt zij het overzicht van het verloop van de procedure getoetst aan het genoemde reglement (zie bijlagen 4a en 4b).

(2) Aangaande de bekwaamheidsproef wenst de commissie te verwijzen naar artikel 22 van het EVC-reglement. Dit artikel stipuleert dat de validerende instantie in de EVC-procedure met de portfoliomethodiek en bijhorend criteriumgericht interview werkt, hetgeen gebeurd is, en dat de beoordelingscommissie *kan* beslissen aan de kandidaat een vaardigheidsproef op te leggen (eigen cursivering). Gelet op de ontoereikende inhoudelijke kwaliteit van het portfolio van de EVC-kandidaat, zoals hierboven geschatst, heeft de commissie gemeend dat het voorgelegde portfolio een ontoereikende basis biedt voor een goede inhoudelijke discussie en dat er dus onvoldoende elementen in voorliggen die de extra belasting op de organisatie voor het op touw zetten van een bekwaamheidsproef kunnen verantwoorden.

(3) Daarnaast wenst de commissie expliciet in te gaan op de kwaliteit van het portfolio dat de commissie op verschillende vlakken als inhoudelijk ontoereikend beschouwt:

S T A R R T

Zowel in het portfolio als in het interview worden door de kandidaat herhaaldelijk vaktechnische begrippen, aspecten en concepten verward, onjuist geïnterpreteerd en/of in een verkeerde context geplaatst, bijvoorbeeld ‘kritische analyse’, ‘referentiekader’, ‘denkkader’, ‘abstract versus concreet’, ‘vaktechnisch versus academisch’, ‘ontwerpend onderzoek’, ‘kritiek van de klant versus vakkritiek binnen een (inter)nationale mentale context’ etc., dit ten aanzien van hetgeen zou mogen verwacht worden van een EVC-kandidaat die de aangevoerde

competenties claimt. Met name in de verschillende reflecties komt de vereiste kritische, abstraherende, terugkoppelende attitude en de capaciteit tot abstract en inductief denken en redeneren niet tot uiting.

ANALYSE

In het portfolio wordt geen thematische analyse aangetoond, niet van een referentiegebouw, niet van een voorafgaand onderzoek, niet van de culturele en mentale context van een project, niet van de fysieke contextuele condities voor een project, niet van structurele- of constructieve capaciteiten van een gebouw, ook niet van een voorbeeld-oeuvre.

PROJECTEN

Uit het portfolio, in het bijzonder de voorgestelde projecten, blijkt geenszins de capaciteit van verzoeker tot methodisch denken of redeneren, via analyse en ontwerp, omtrent inherente en autonome architectonische begrippen en thema's (compositie, hiërarchie, parcours, ensemble, (tussen)ruimte, monumentaliteit, informaliteit, schoonheid, structuur en huid, licht, figuur en achtergrond, etc).

Bijvoorbeeld ontbreken ontwerpstudies over gebouwtypologieën zoals gestapelde woonvormen, publieke gebouwen zoals bibliotheek, gevangenis, museum etc. (module Architectuur & Cultuur), ontbreken ontwerpstudies over dense of stedelijke woonvormen zoals een rijwoning, co-housing, gestapelde woningbouw, collectieve woonvormen etc. (module Architectuur & Omgeving), ontbreken ontwerpstudies over de generieke kwaliteiten van ruimtelijke structuren, over experimenteel en innovatief denken omtrent constructie en materiaalgebruik zoals de ‘intelligente ruïne’, markthal, stedelijke luifel, etc. (module Architectuur & Constructie).

Hierbij moet bovendien uitdrukkelijk vermeld worden dat de praktijk van het ontwerpen een eigen methodiek hanteert. De praktijk is niet zomaar het toepassen van theoretische kennis maar een onderzoekend proces waarin het wezen van de architectuur worden geëxploereerd en waarin de student een eigen positie moet verkennen in een eigen zoektocht daarnaar. Dit onderzoekend ontwerpproces of een eigen positionering ontwaart de commissie in het portfolio niet.

ONTWERPVRAAGSTUKKEN EN VRAGEN OVER ARCHITECTUUR

De commissie wil zeker beklemtonen dat zij zonder voorbehoud wil openstaan voor de erkenning en waardering van een louter op reëel uitgevoerde projecten gebaseerd verzoek ingeval dat evenwel een interessante, veelzijdige, onderzoekende en kwalitatieve beroepspraktijk illustreert.

Maar het portfolio toont dit niet. Zowat alle belangrijke gebouwtypologieën, met uitzondering van de vrijstaande, individuele woning, zoals: groepswoningbouw, collectieve en publieke gebouwen, rijwoningen, stedelijke gebouwen of invullingen, innovatieve structuren, kantoor- of werkgebouwen, scholen etc., worden in het portfolio niet behandeld.

De essentiële ontwerpvragen over wat architectuur moet/kan/zal moeten betekenen in de hedendaagse en toekomstige wereld voor stedelijke congestie, gentrificatie, ruimtegebruik en ruimtelijke ordening, klimaatadaptatie, vrijwaring van de open ruimte, nood aan collectiviteit, gedeelde woonvormen, sociale woonvormen etc. worden in het portfolio niet gesteld.

Om de hoger vermelde redenen en rekening houdend met het arrest nr. 7.043 van 16 november 2021 van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen beslist de commissie om het intern beroep niet in te willigen.

De beslissing op intern beroep werd op 13 december 2021 aan verzoeker overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 20 december 2021 diende verzoeker een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Verzoeker beroeft zich in een eerste middel op een schending van de motiveringsplicht, het redelijkheids- en het zorgvuldigheidsbeginsel.

A.1. Eerste middelonderdeel

Standpunt van partijen

In een *eerste middelonderdeel* betreft verzoeker zijn kritiek op het gebrek aan logica in de toekenning van vrijstellingen tussen praktijkvakken onderling en tussen praktijk- en theorievakken.

Verzoeker is verbaasd dat hij nauwelijks vrijstellingen heeft gekregen voor praktijkvakken, terwijl hij net de nodige praktijkervaring bezit. De interne beroepsinstantie is op dit aspect niet ingegaan in de bestreden beslissing.

Verder heeft verzoeker een vrijstelling gekregen voor het opleidingsonderdeel ‘Architectonisch ontwerp 1:1’ dat het enige opleidingsonderdeel is, uitgezonderd de Bachelorproef, dat de volledige twaalf kerncompetenties in zich verenigt en waarbij naar aanleiding van de volgtijdelijkheid de student geslaagd moet zijn voor de opleidingsonderdelen ‘Architectuur en cultuur: architectonisch ontwerp’ en ‘Architectuur en omgeving: architectonisch ontwerp’ waarbij een student zich gelijktijdig moet inschrijven of een credit moet hebben voor het opleidingsonderdeel ‘Architectuur en constructie: architectonisch ontwerp’. Aangezien verzoeker geen vrijstelling heeft gekregen voor de opleidingsonderdelen ‘Architectuur en cultuur: architectonisch ontwerp’, ‘Architectuur en omgeving: architectonisch ontwerp’ en ‘Architectuur en constructie: architectonisch ontwerp’ is er volgens hem sprake van een duidelijke inconsequente doordat er geen vrijstelling werd gegeven voor de opleidingsonderdelen die hem voorbereiden op het opleidingsonderdeel ‘Architectonisch ontwerp 1:1’ maar wel voor dat opleidingsonderdeel zelf. Verzoeker merkt op dat de Raad in zijn arrest nr. 7.043 van 16 november 2021 explicet heeft geoordeeld dat de interne beroepsinstantie niet verklaart waarom er wordt voorbijgegaan aan het argument van verzoeker dat deze opleidingsonderdelen een cruciale voorbereiding vormen voor ‘Architectonisch Ontwerp 1:1’, waarvoor zijn competenties wel zijn erkend. In de beslissing wordt evenmin ingegaan op de interne verwegenheid van deze opleidingsonderdelen. Dit terwijl volgens de Raad dit argument van aard is om de motieven waarop de initiële beslissing steunt mogelijk in een ander perspectief te kunnen plaatsen zodat het dus minstens in de besluitvorming van de bestreden beslissing betrokken had moeten worden. Verzoeker voert aan dat, niettegenstaande de Raad eerder oordeelde dat het niet betrekken van dit element in de besluitvorming een schending uitmaakte van de formele motiveringsplicht, de interne beroepsinstantie hierop opnieuw niet is ingegaan in de bestreden beslissing.

Vervolgens merkt verzoeker, verwijzende naar het tweede en derde deel van het modeltraject van de Bachelor Architectuur, op dat de opleidingsonderdelen steeds bestaan uit twee theorievakken en twee praktijkvakken, namelijk architectonisch ontwerp en casus. Verzoeker heeft telkens een vrijstelling gekregen voor de theorievakken op basis van zijn ingediende portfolio; de twee andere praktijkvakken worden echter niet vrijgesteld met de reden dat het

portfolio onvoldoende bewijs zou bevatten om een vrijstelling te verantwoorden. Volgens verzoeker zorgt deze werkwijze voor onlogische resultaten. Hij haalt hiervan enkele voorbeelden aan waarbij hij wijst op de inconsequente tussen de te behalen competenties van de theoretische opleidingsonderdelen waarvoor hij een vrijstelling heeft gekregen en de argumentatie van verwerende partij in de bestreden beslissing waarmee wordt geweigerd om een vrijstelling voor de praktijkvakken te verlenen. Verzoeker verwijst ook naar rechtspraak van de Raad in dit verband.

In haar *antwoordnota* merkt verwerende partij vooreerst op dat waar de Raad aanstipte dat de formele motiveringsplicht vergt dat de interne beroepsinstantie in de beslissing na het instellen van het georganiseerd administratief beroep ingaat op argumenten die dermate wezenlijk zijn dat zij de motieven waarop de beslissing steunt in een ander perspectief kunnen plaatsen, de vraag rijst of alle argumenten die worden opgeworpen dermate wezenlijk zijn dat er moet worden op ingegaan en of de beslissing niet kan worden begrepen uit de argumenten die de EVC-beoordelingscommissie dan wel de interne beroepsinstantie naar voor heeft gebracht. Het is volgens verwerende partij niet omdat verzoeker de beslissing niet begrijpt dat de motivering van de beoordelingscommissie niet afdoende of (kennelijk) onredelijk zou zijn.

Verder voert verwerende partij aan dat in het tweede deel van het modeltraject van de Bachelor Architectuur elke “module” steeds twee theorievakken en twee praktijkvakken heeft. Verzoeker heeft inderdaad telkens een vrijstelling gekregen voor de theorievakken op basis van zijn ingediende portfolio. De twee praktijkvakken werden echter niet vrijgesteld omdat het portfolio onvoldoende bewijs zou bevatten om een vrijstelling te verantwoorden. Verwerende partij merkt op dat de EVC-beoordelingscommissie bijzonder “mild” is geweest in het toekennen van een vrijstelling voor ‘Architectisch ontwerp 1:1’. Niettemin kan volgens verwerende partij hieruit niet worden afgeleid dat hierdoor ook automatisch de toekenning van een vrijstelling voor een ander opleidingsonderdeel zou moeten volgen. In tegenstelling tot wat verzoeker in zijn bezwaarschrift heeft aangegeven, is verwerende partij van mening dat bepaalde competenties niet zijn verworven.

Verwerende partij benadrukt dat daar waar de commissie een vrijstelling mogelijk achtte – en deze, met veel soepelheid, heeft toegekend – voor voornamelijk theorievakken, gaat het in de praktijkvakken om andere kritische houdingen en kaders. Verwerende partij gaat hierbij in op de door verzoeker aangehaalde voorbeelden van vrijstellingen voor opleidingsonderdelen die

wel werden toegekend en concludeert dat uit de bewoordingen van de studiefiches blijkt dat de leerresultaten van de praktijkvakken ten aanzien van deze van de theorievakken inhoudelijke verschillen aangeven. De doelstellingen van de theorievakken hebben een theoretisch, veeleer algemeen karakter daar waar de praktijkvakken een toepassingsgericht en praktisch gericht karakter hebben maar sterk academisch-wetenschappelijk onderbouwd zijn, wat impliceert dat het bereiken van de leerresultaten van de theorievakken niet noodzakelijk het bereiken van de leerresultaten van de praktijkvakken betekent.

Tot slot betoogt verwerende partij dat, in tegenstelling tot wat verzoeker beweert, het in de opleiding Architectuur niet de bedoeling is om de studenten te beperken (louter) tot dat wat in de praktijk gangbaar is maar om de grenzen van de architectuur te verkennen en eventueel te verleggen en om verschillende tools aan te leren om te kunnen ontwerpen en onderzoeken. De opleiding is namelijk geen beroepsopleiding maar een academische opleiding, die haar onderwijs koppelt aan een wetenschappelijke onderbouw, die weliswaar in de praktijk kan en moet worden toegepast maar veel breder gaat dan dat. Ook hier is volgens verwerende partij de EVC-beoordelingscommissie zeer mild geweest in de erkenning van competenties, wat haar nu wordt verweten. Dit betekent echter niet dat de commissie niet mag waken over wat zij beschouwt als essentiële opleidingsonderdelen, die de vertaling van essentiële competenties vormen, mede gelet op de zware verantwoordelijkheden en aansprakelijkheden die op de architect in de uitvoering van zijn professionele werkzaamheden rusten. Daarom is zij vooral ten aanzien van de praktijkvakken in de erkenning van competenties dan wel toekenning van vrijstellingen zeer behoedzaam en heeft in de voorgelegde kandidatuur daarvoor onvoldoende grond ontwaard.

In zijn *wederantwoordnota* herhaalt verzoeker dat er sprake is van een duidelijke inconsequente: hij heeft geen vrijstelling gekregen voor de opleidingsonderdelen die hem voorbereiden op het opleidingsonderdeel ‘Architectonisch ontwerp 1:1’ maar wel op het opleidingsonderdeel ‘Architectonisch ontwerp 1:1’ zelf dat als sluitstuk geldt van de bacheloropleiding. Volgens verzoeker slaagt verwerende partij er niet in om dit argument te weerleggen. Waar verwerende partij stelt dat zij “mild” is geweest bij de toekenning van de vrijstelling voor dit opleidingsonderdeel en dit niet automatisch betekent dat ook een vrijstelling voor een andere opleidingsonderdeel wordt toegekend, wijst verzoeker erop dat de volgtijdelijkheid net de automatische toekenning van een vrijstelling vereist voor de opleidingsonderdelen ‘Architectuur en cultuur: architectonisch ontwerp’, ‘Architectuur en

omgeving: architectonisch ontwerp' en 'Architectuur en constructie: architectonisch ontwerp'. Dit is volgens verzoeker ook zo uitdrukkelijk bepaald in de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel 'Architectonisch ontwerp 1:1'. De bewering dat de EVC-commissie "mild" is geweest, geeft geen antwoord op deze inconsequenties. Zelfs indien niet uitdrukkelijk in volgtijdelijkheid is voorzien, dan nog kan volgens verzoeker aan de hand van de inhoud van het opleidingsonderdeel alleen al worden vastgesteld dat de toekenning van een vrijstelling van één opleidingsonderdeel tevens moet leiden tot de toekenning van een vrijstelling van een ander opleidingsonderdeel.

Verder betoogt verzoeker dat de drie opleidingsonderdelen 'Architectuur en cultuur: architectonisch ontwerp', 'Architectuur en omgeving: architectonisch ontwerp' en 'Architectuur en constructie: architectonisch ontwerp' op hun beurt elk een inschrijvingsvereiste omvatten waarbij de student zich onder andere gelijktijdig moet inschrijven of geslaagd moet zijn voor de respectievelijke praktijkopleidingsonderdelen 'casus'. Aangezien deze drie opleidingsonderdelen telkens met de drie opleidingsonderdelen 'casus' gevuld en behaald moeten worden om naar de volgende module te gaan om uiteindelijk met het opleidingsonderdeel 'Architectonisch ontwerp 1:1' en de 'Bachelorproef' te kunnen aanvangen, zijn de door verwerende partij aangehaalde verschillen tussen de praktijkvakken en de theorievakken niet langer relevant en dringt een automatische vrijstelling zich op. Er anders over oordelen zou betekenen dat verzoeker nooit geslaagd had kunnen zijn voor het allesomvattende opleidingsonderdeel 'Architectonisch ontwerp 1:1'. Verzoeker stipt hierbij ook aan dat ook de studietrajectbegeleider, mevrouw [S.D.C.], al eerder had aangegeven dat verzoeker in aanmerking zou komen voor vrijstellingen voor praktijk.

Vervolgens merkt verzoeker op dat verwerende partij wat betreft de focus van de commissie op het maatschappelijk engagement van een architect geen antwoord ten gronde geeft maar enkel de reeds weerlegde kritiek herhaalt. Over de verschillende doelstellingen van de theorie- en praktijkvakken wijst verzoeker erop dat, ondanks deze verschillen, er niettemin kan worden aangenomen dat de academisch-wetenschappelijke onderbouwing niettemin wel dezelfde zal zijn. Verzoeker vraagt zich daarom af waarom de academisch-wetenschappelijke onderbouwing in zijn portfolio wordt aanvaard voor de theoretische opleidingsonderdelen maar niet voor de praktische, terwijl het behalen van de praktische onderdelen ook net vereist is voor de toekenning van de vrijstelling voor het opleidingsonderdeel 'Architectonisch ontwerp 1:1'.

Tot slot geeft verzoeker aan dat hij weliswaar begrip heeft voor het feit dat de EVC-commissie, mede gelet op de verantwoordelijkheden en aansprakelijkheden van de architect, waakt over de essentiële opleidingsonderdelen die de vertaling van de essentiële competenties vormen. Dit ontslaat volgens verzoeker de commissie echter niet van haar verantwoordelijkheid om haar beslissing afdoende te motiveren. Hieraan is de commissie, niettegenstaande de tekortkomingen die op dat vlak werden vastgesteld door de Raad in zijn arrest nr. 7.043 van 16 november 2021, nog steeds niet tegemoet gekomen. Op de vraag waarom de competenties van verzoeker worden erkend voor het opleidingsonderdeel ‘Architectonisch ontwerp 1:1’ (en dus alle kerncompetenties) maar niet in de voorbereidende opleidingsonderdelen daartoe, namelijk de drie praktijkvakken ‘Architectonisch ontwerp’ en de drie praktijkvakken ‘Casus’ uit de drie modules, werd nog steeds geen gemotiveerd antwoord gegeven door verwerende partij.

Beoordeling

In zijn arrest nr. 7.043 van 16 november 2021 overwoog de Raad:

“In het licht van het voorgaande bekijkt de Raad de motivering van de beroepsinstantie in de bestreden beslissing. Daarbij stelt de Raad vast dat de interne beroepsinstantie op het eerste gezicht een uitgebreide motivering geeft voor de niet-erkenning van de competenties voor zes opleidingsonderdelen, waaronder de drie opleidingsonderdelen waarvan hierboven sprake.

Evenwel ontbreekt in deze motivering een antwoord op het argument van verzoeker omtrent de verwevenheid van deze drie opleidingsonderdelen met het opleidingsonderdeel “Architectonisch Ontwerp 1:1”. Meer bepaald verklaart de interne beroepsinstantie in de bestreden beslissing niet waarom er wordt voorbijgegaan aan het argument van verzoeker dat deze opleidingsonderdelen een cruciale voorbereiding vormen voor “Architectonisch Ontwerp 1:1”, waarvoor zijn competenties wel zijn erkend. In de bestreden beslissing wordt met geen woord gerept over de interne verwevenheid van deze opleidingsonderdelen. Los van de vraag of dit argument van verzoeker uiteindelijk gegrond zou zijn of niet, komt het de Raad voor dat dit argument wel van aard is de motieven waarop de initiële beslissing steunt mogelijk in een ander perspectief te kunnen plaatsen. Het had dus minstens in de besluitvorming van de bestreden beslissing betrokken moeten worden. Nochtans valt noch uit de formele motieven van de bestreden beslissing van de interne beroepsinstantie, noch uit andere stukken waarover de Raad zich kan buigen af te leiden of en zo ja, hoe dit argument van verzoeker is betrokken geweest in de besluitvorming van de interne beroepsinstantie, laat staan waarom de interne beroepsinstantie dit argument heeft afgewezen.

Bijgevolg schendt de interne beroepsinstantie in de bestreden beslissing de formelemotiveringsplicht.”

Het komt de Raad niet toe om zijn oordeel over de verdiensten van de kandidaat in de plaats te stellen van die van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling. De Raad ziet erop toe dat

de bestreden beslissing op regelmatige wijze tot stand is gekomen en binnen de grenzen van de redelijkheid ligt.

Het is niet zo dat een kandidaat *ipso facto* een vrijstelling zou moeten bekomen voor een opleidingsonderdeel dat als begincompetentie geldt voor een ander opleidingsonderdeel waarvoor hij wel een vrijstelling heeft behaald. Het is immers mogelijk dat een opleidingsonderdeel voortbouwt op een basisopleidingsonderdeel, zonder alle eindcompetenties van het basisopleidingsonderdeel over te nemen. Aannemen dat de volgtijdelijkheid die speelt tussen twee opleidingsonderdelen automatisch en zonder meer leidt tot een vrijstelling, zou neerkomen op een onaanvaardbare inperking van de discretionaire bevoegdheid van de onderwijsinstelling.

Hoewel het gegeven dat een student een vrijstelling verkrijgt voor één opleidingsonderdeel er niet *ipso facto* toe leidt dat hij ook een vrijstelling moet bekomen voor een ander opleidingsonderdeel, waarvoor de student volgens de ECTS-fiche geslaagd moet zijn alvorens men het eerstgenoemde opleidingsonderdeel kan aanvatten, dient de onderwijsinstelling in het kader van een EVC-procedure wél grondig te onderzoeken welke competenties de kandidaat heeft behaald.

Wanneer de competenties in verschillende opleidingsonderdelen geen duidelijke inhoudelijke verschillen vertonen, dan impliceert het bereiken van deze competenties in het ene opleidingsonderdeel dat ook de competenties in het andere opleidingsonderdeel zijn behaald. Dat is in essentie wat verzoeker ook aanvoerde in zijn intern beroepschrift. Verzoeker beargumenteerde namelijk dat hij de eindcompetenties van de opleidingsonderdelen “Architectuur en omgeving: architectonisch ontwerp”, “Architectuur en cultuur: architectonisch ontwerp” en “Architectuur en constructie: architectonisch ontwerp” heeft bereikt en dat dit bovendien blijkt uit het gegeven dat hij -blijkens de EVC-commissie zelf- de eindcompetenties van “Architectonisch ontwerp 1:1” heeft bereikt, een opleidingsonderdeel dat het sluitstuk vormt van de Bacheloropleiding en dat de volledige twaalf kerncompetenties van deze opleiding in zich verenigt.

Vervolgens stond het aan de interne beroepsinstantie om dit argument nader te onderzoeken en om na te gaan hoe de competenties van “Architectonisch Ontwerp 1:1” zich verhouden tot de competenties van “Architectuur en omgeving: architectonisch ontwerp”, “Architectuur en

cultuur: architectonisch ontwerp” en “Architectuur en constructie: architectonisch ontwerp”. Afhankelijk van de vraag in welke mate de competenties van “Architectonisch ontwerp 1:1” al dan niet inhoudelijk overeenkomen met die van de opleidingsonderdelen “Architectuur en omgeving: architectonisch ontwerp”, “Architectuur en cultuur: architectonisch ontwerp” en “Architectuur en constructie: architectonisch ontwerp”, diende de interne beroepsinstantie vast te stellen of bepaalde competenties van de drie laatstgenoemde opleidingsonderdelen door verzoeker waren bereikt.

Hoewel het verkrijgen van een vrijstelling voor één opleidingsonderdeel dus niet automatisch leidt tot het verkrijgen van vrijstellingen voor de drie andere opleidingsonderdelen, diende de interne beroepsinstantie het argument van verzoeker wel in de besluitvorming te betrekken en diende zij na te gaan in welke mate de competenties van “Architectonisch ontwerp 1:1” overlappen met die van “Architectuur en omgeving: architectonisch ontwerp”, “Architectuur en cultuur: architectonisch ontwerp” en “Architectuur en constructie: architectonisch ontwerp” en diende de interne beroepsinstantie aan te geven waarom dergelijke overlap desgevallend niet zou bestaan.

Dat heeft de interne beroepsinstantie evenwel niet gedaan, ook niet na de duidelijke overwegingen in ’s Raads arrest nr. 7.043 van 16 november 2021. In de bestreden beslissing, genomen na dit arrest, leest de Raad geen expliciet antwoord op dit argument van verzoeker. Terecht stelt verwerende partij dat de formele motiveringsplicht niet vereist dat een orgaan van actief bestuur op elk argument afzonderlijk antwoordt, en dat het volstaat dat de bestuurde uit het geheel van de motivering kan afleiden waarom zijn argument niet wordt gevolgd. Evenwel kan de Raad uit de andere motieven van de bestreden beslissing evenmin afleiden wat de visie van de interne beroepsinstantie is op de verhouding tussen de competenties van het opleidingsonderdeel “Architectonisch ontwerp 1:1” enerzijds en van de opleidingsonderdelen “Architectuur en omgeving: architectonisch ontwerp”, “Architectuur en cultuur: architectonisch ontwerp” en “Architectuur en constructie: architectonisch ontwerp” anderzijds, laat staan dat de Raad hieruit kan afleiden waarom de interne beroepsinstantie het argument van verzoeker terzijde schuift.

De loutere stelling dat de EVC-commissie “zeer mild” is geweest voor verzoeker bij de toekenning van de vrijstelling voor “Architectonisch ontwerp 1:1” is in dat kader in ieder geval geen afdoende motivering.

Uit de bestreden beslissing diende te blijken wat de visie van de interne beroepsinstantie is op het argument van verzoeker in verband met de verwevenheid van (de competenties van) de opleidingsonderdelen “Architectonisch ontwerp 1:1” enerzijds en van de opleidingsonderdelen “Architectuur en omgeving: architectonisch ontwerp”, “Architectuur en cultuur: architectonisch ontwerp” en “Architectuur en constructie: architectonisch ontwerp” anderzijds, nu dit een argument is dat de motieven waarop de initiële beslissing steunt mogelijk in een ander perspectief had kunnen plaatsen. Dergelijke visie valt evenwel niet af te leiden uit de bestreden beslissing.

De bestreden beslissing schendt de formelemotiveringsplicht.

Het eerste middelonderdeel is in die mate gegrond.

B. Tweede middel

Verzoeker beroept zich in een tweede middel op het *patere legem*-beginsel, het materieel motiveringsbeginsel en de formelemotiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoeker merkt vooreerst op dat hij de schending van het *patere legem*-beginsel reeds uitvoerig in zijn intern beroepschrift heeft uiteen gezet maar dat hierop niet werd geantwoord door verwerende partij. Volgens verzoeker werden de procedurefouten met betrekking tot het intakegesprek, het begeleidingsgesprek, het laattijdig betekenen van het verslag, het verkeerd inscannen van het verslag en het gebrek aan motivering in de beoordelingsverslagen niet behandeld door verwerende partij: verwerende partij beperkte zich tot een beknopte vermelding en stelt dat het correct verlopen is.

Verder betwist verzoeker dat hij in de twee interviews de kans heeft gekregen om diepgang en kritische reflectie te tonen. De assessoren van de faculteit hebben volgens hem geen enkele structuur aangebracht in de beoordelingsgesprekken en er werd van hem verwacht zelf de regie

van het gesprek in handen te nemen zonder dat hem door de assessoren, die de kijtlijnen van de beoordeling bepalen, enig houvast werd aangereikt. Volgens verzoeker werden kritische vragen ook beschouwd als kritiek op de opleiding. Dit blijkt volgens hem ook uit het beoordelingsverslag waarbij de kritiek van verzoeker op het beoordelingsverslag wordt geïnterpreteerd als kritiek op de opleiding zelf, terwijl hij die opleiding vooralsnog niet zelf heeft gevuld en waarover hij om die reden ook geen uitspraken wenst te doen.

Verzoeker meent dat de assessoren zich binnen het tijdsbestek van het interview onvoldoende een beeld van hem hebben kunnen vormen nu uit de stukken nergens blijkt welke vragen de assessoren hebben gesteld en welke antwoorden hij daarop heeft gegeven. Dit strookt volgens hem niet met artikel 27 van het EVC-reglement waarin wordt bepaald dat de beoordelingscommissie een besluit neemt op basis van het verslag van het beoordelingsgesprek.

Vervolgens argumenteert verzoeker dat verwerende partij op vraag van de Raad stukken bijbrengt over het verloop van de initiële procedure maar opnieuw nalaat om op zijn hoger aangehaalde argumenten hieromtrent te antwoorden. Bovendien strookt de inhoud van bijlage 4a bij de bestreden beslissing niet met de realiteit: aangezien verzoeker nu pas kennis krijgt van dit stuk en de motivering ervan zijn dit geen nieuwe argumenten. Daarnaast moet een nieuw middel ook onderscheiden worden van kritiek op de beslissing op intern beroep. Verzoeker formuleert hierbij de volgende grieven:

- Het intakegesprek van 7 september 2020 heeft niet plaatsgevonden met de EVC-begeleider maar met de EVC-instellingscoördinator: dit is echter niet conform het reglement.
- Aangezien het intakegesprek niet plaatsvond met de EVC-begeleider, is het begeleidingsgesprek van 26 maart 2021 in essentie een tweede intakegesprek geworden. Aangezien verzoeker dan pas voor het eerst met de EVC-begeleider kon spreken, heeft hij niet over de aanmaak en evolutie van zijn portfolio kunnen spreken, zoals voorzien in het reglement.
- Verzoeker heeft herhaaldelijk moeten aandringen om informatie over de indiening van zijn portfolio te bekomen. Deze informatie heeft verzoeker één dag voor de deadline (op 29 april 2021) gekregen waardoor verzoeker op de dag van de deadline (30 april 2021) nog afdrukken diende te laten maken terwijl zijn portfolio al een tijdje klaar was.
- Wat de schriftelijke betekening betreft van het verslag van 26 mei 2021 op 18 juni 2021: op 18 juni 2021 werd enkel een lijst met vrijstellingen doorgegeven; eenzelfde lijst werd ook per e-mail verzonden op 24 juni 2021. Volgens verzoeker kan van een verslag dan

bezuwaarlijk sprake zijn aangezien de doorgestuurde lijst geen verdere inhoud of motivering bevat. Verzoeker kon het volledige verslag pas inkijken op 5 juli 2021.

- Over de beoordeling aan de hand van een portfoliomethodiek en een criteriumgericht interview wenst verzoeker het volgende te benadrukken:
 - o Er heeft nooit een criteriumgericht interview plaatsgevonden wat volgens verzoeker ook de reden is dat er geen verslag van werd opgesteld. Volgens verzoeker is het gesprek ook niet verlopen volgens de eigenschappen die beschreven staan in de handleiding. De assessoren hebben tijdens het ‘interview’ ook te sterk de focus gelegd op de opleiding terwijl het portfolio van verzoeker centraal zou moeten staan. De STARRT-analyses werden ook niet aangehaald tijdens het gesprek waar dit volgens de handleiding wel de bedoeling zou zijn.
 - o Verzoeker is niet verbaasd dat de uiteindelijke beoordeling door de interne beroepsinstantie tekort schiet. Het is volgens hem absurd dat een kandidaat met tien jaar werkervaring geen vrijstelling kan bekomen voor praktijkvakken. De handleiding schuift volgens verzoeker nochtans enkele algemene eisen naar voor die belangrijk zijn, onafhankelijk van de methodologie voor de beoordeling. Verzoeker wijst erop dat de Raad de interne beroepsinstantie heeft gewezen op de tekortkomingen hieromtrent, meer bepaald wat betreft het hanteren van duidelijke criteria bij de beoordeling en het motiveren waarom een competentie niet wordt erkend.
 - o De handleiding vermeldt ook belangrijke valkuilen waarmee de assessoren geen rekening hebben gehouden.

Verzoeker besluit dat verwerende partij bijgevolg onzorgvuldig heeft gehandeld.

In haar *antwoordnota* voert verwerende partij aan dat volgens haar aan de voorschriften van het EVC-reglement is voldaan wat volgens haar ook blijkt uit het overzicht van het verloop van de procedure, getoetst aan het voormelde reglement.

Vervolgens merkt verwerende partij op dat het gegeven dat het intakegesprek van 7 september 2020 niet met de EVC-begeleider maar wel met de EVC-instellingscoördinator heeft plaatsgevonden niet wegneemt dat verzoeker vanaf dit gesprek op de hoogte was over de aanmaak van zijn portfolio. Het intakegesprek verloopt overigens steeds via de EVC-instellingscoördinator of de plaatsvervanger die ook steeds van bij aanvang verwijst naar de

vindplaats van de procedure en de relevante documenten. Verwerende partij betwist dat verzoeker laattijdige informatie zou hebben ontvangen over het (tijdstip van) indienen van het portfolio. Via de website van de UAntwerpen en al zeker na het gesprek met de EVC-instellingscoördinator kon verzoeker het gedetailleerde verloop van de te volgen EVC-procedure terugvinden, waaronder het tijdstip van indienen van het portfolio. Verwerende partij betwist ook dat mediatie in het kader van deze EVC-procedure niet aan bod zou zijn gekomen: op 13 september 2021 had de beleidssecretaris een gesprek met verzoeker, waarna verzoeker zelf explicet heeft afgezien van de bemiddeling.

Tot slot verwijst verwerende partij voor wat betreft de bekwaamheidsproef naar artikel 22 van het EVC-reglement. Dit artikel bepaalt dat de validerende instantie in de EVC-procedure met de portfoliomethodiek en bijhorend criteriumgericht interview werkt – wat *in casu* het geval was – en dat de beoordelingscommissie kan beslissen aan de kandidaat een vaardigheidsproef op te leggen. In dit reglement wordt volgens verwerende partij niet bepaald dat het verslag van het beoordelingsgesprek een woordelijke weergave moet zijn van wat in het interview aan bod is gekomen. Daarnaast is het volgens verwerende partij bij het interview niet de bedoeling dat de EVC-kandidaat dit lijdzaam ondergaat maar dat hij actief deelneemt aan het gesprek en zelf argumenten aanreikt wat mag worden verwacht van iemand die een beduidende werkervaring wil voorleggen. Gelet op de ontoereikende inhoudelijke kwaliteit van het portfolio van de EVC-kandidaat was de commissie van oordeel dat het voorgelegde portfolio een ontoereikende basis bood voor een goede inhoudelijke discussie en dat er dus onvoldoende elementen in voorlagen die de extra belasting op de organisatie voor het op touw zetten van een bekwaamheidsproef konden verantwoorden.

Verwerende partij besluit dat de redenen van de interne beroepsinstantie om het intern beroep niet in te willigen niet (kennelijk) onredelijk zijn.

In zijn *wederantwoordnota* voert verzoeker aan dat in het EVC-reglement wordt bepaald dat het intakegesprek door de studietrajectbegeleider wordt gehouden, vermoedelijk om de reden dat het traject dan ook door deze persoon wordt opgevolgd. De EVC-instellingscoördinator kan wel een gesprek houden met verzoeker maar dit kan niet het intakegesprek zijn. Bovendien moest verzoeker de decaan een dag voor het indienen van zijn portfolio aanschrijven om te weten waar en hoe het document moet worden ingediend. In dat licht kan verwerende partij volgens verzoeker dan ook moeilijk voorhouden dat aan alle voorschriften werd voldaan.

Tot slot vraagt verzoeker zich af of een proactieve houding tijdens het beoordelingsgesprek wel zou hebben geholpen daar waar de beoordelingscommissie het niet eens nuttig achtte om een beoordelingsproef op te leggen. Bovendien is het volgens verzoeker de verantwoordelijkheid van de beoordelingscommissie om vragen te formuleren met betrekking tot het portfolio, wat niet is gebeurd.

Beoordeling

1. Begeleidingsgesprek

Artikel 18 van het Reglement op de erkenning van eerder verworven competenties, goedgekeurd door de raad van bestuur van de Associatie Universiteit & Hogescholen Antwerpen vzw op 5 november 2014, hierna “EVC-reglement” (stuk 8 administratief dossier) bepaalt:

“Op initiatief van de kandidaat kan er via een eenmalig gesprek met de begeleider, een individuele begeleiding bij de aanmaak van de portfolio plaats hebben. [...]”

Het ECV-reglement bevat “ter informatie” een “beknopte handleiding bij het criteriumgericht interview” met onder andere een “handleiding voor de kandidaat” (stuk 12 verzoeker). Hierin staat te lezen op p.5:

“Eenmalig begeleidingsgesprek – Je hebt naast het intakegesprek met de begeleider recht op één begeleidingsgesprek tijdens het samenstellen van de portfolio. Dit gebeurt op je eigen initiatief. Het is hierbij niet de bedoeling dat de begeleider je portfolio beoordeelt tijdens de samenstelling. Je moet zelf bewijzen verzamelen waarom deze bewijzen bepaalde competenties aantonen. Je kan gerichte vragen hierover stellen aan de begeleider. Deze kan hierover vrijblijvend advies geven.” (eigen onderstrepung van de Raad)

Partijen zijn het erover eens dat het begeleidingsgesprek heeft plaatsgevonden op 26 maart 2021, maar zijn het niet eens over de inhoud van dat gesprek. Verzoeker beweert dat er van individuele begeleiding bij de samenstelling van zijn portfolio geen enkele sprake is geweest. Aangezien het intakegesprek bij aanvang van de procedure niet met de EVC-begeleider maar wel met de EVC-instellingscoördinator doorging, maakte hij pas tijdens het begeleidingsgesprek kennis met de EVC-begeleider (facultaire studietrajectbegeleider), die volgens verzoeker geen inhoudelijke kennis inzake architectuur had. Verzoeker zou niet over de aanmaak en evolutie van zijn portfolio hebben kunnen spreken. Met andere woorden voert

verzoeker aan dat hij, in weerwil van het EVC-reglement, geen individuele begeleiding bij de aanmaak van zijn portfolio heeft genoten tijdens het zogenaamd begeleidingsgesprek.

Verwerende partij ontkent noch bevestigt dit in haar antwoordnota. Zij stelt louter dat het intakegesprek overeenkomstig artikel 9 van het EVC-reglement kon doorgaan met de EVC-instellingscoördinator of de plaatsvervanger en dat verzoeker vanaf dat moment op de hoogte was over de aanmaak van zijn portfolio. Bovendien zou het gedetailleerd verloop van de EVC-procedure te raadplegen zijn op de website van de UAntwerpen.

Verwerende partij voegt in haar administratief dossier geen schriftelijke neerslag bij van het begeleidingsgesprek, zodat de Raad niet kan verifiëren welke informatie verzoeker wel dan niet heeft gekregen. Bovendien stelt de Raad vast dat verwerende partij niet ontkent dat er geen individuele begeleiding heeft plaatsgevonden tijdens dat gesprek, maar stelt ze louter dat verzoeker informatie over de aanmaak van het portfolio en het verloop van de procedure heeft gekregen tijdens het intakegesprek (waarvan overigens ook geen schriftelijke neerslag bestaat zodat de Raad ook hier in het duister tast omtrent de informatie die verzoeker ontving) en via de website.

Hiermee geeft verwerende partij zelf aan dat verzoeker tijdens het begeleidingsgesprek op 26 maart 2021 geen individuele begeleiding heeft genoten, minstens legt zij aan de Raad geen stukken voor die de stelling van verzoeker tegenspreken.

In die omstandigheden ligt er een schending voor van artikel 18 van het EVC-reglement, en bijgevolg van het *patere legem*-beginsel.

2. Beoordelingsgesprek/criteriumgericht interview

Artikel 22 EVC-reglement stelt:

“§1 De validerende instantie werkt in de EVC-procedure met de portfoliomethodiek en bijhorend criteriumgericht interview.

§2 Bijkomend kan door de beoordelingscommissie een vaardigheidsproef worden opgelegd aan de kandidaat.”

Artikel 24, § 2 EVC-reglement stelt vervolgens:

“Het beoordelingsgesprek gebeurt aan de hand van de ingediende portfolio en verloopt volgens de methodiek van het criteriumgericht interview.”

Het ECV-reglement bevat “ter informatie” een “beknopte handleiding bij het criteriumgericht interview” met onder andere een “handleiding voor de beoordelaar en begeleider” (stuk 12 verzoeker). Hierin staat te lezen:

“Er wordt voor het bekwaamheidsonderzoek gewerkt met vastgelegde methodieken

Om competenties te beoordelen, wordt binnen de AUHA uitsluitend gewerkt met de portfoliomethodiek, aangevuld met een beoordelingsgesprek volgens de methode van het criteriumgericht interview.

[...]

Procedure voor de beoordeling

[...]

Tijdens het interview legt de beoordelingscommissie vragen en opmerkingen aan de kandidaat voor. De kandidaat wordt geacht deze onmiddellijk te beantwoorden. De beoordelingscommissie hanteert hierbij de methode van het criteriumgericht interview (zie verder).

[...]

Beoordelingsmethodiek

[...]

Criteriumgericht interview – Een gestructureerd interview of criteriumgericht interview is een soort mondelinge toets van ervaringen. De naam verwijst naar de verschillende criteria die de assessor tijdens dit interview in kaart wil brengen. Hiervoor kan de assessor eventueel een welbepaalde interviewtechniek gebruiken, met name het STARRT-model (ook wel STAR-model genoemd). We leggen deze techniek bondig uit. Als bijlage vind je een iets uitgebreider beschrijving.

Men vraagt de kandidaat naar situaties, taken, acties en resultaten hiervan.

- Vraag naar situatie: kan de kandidaat een voorbeeld geven van een concrete situatie waaruit bleek dat hij/zij de betreffende competenties bezit? (Het moeten wel recente situaties zijn)
- Vraag naar taken: wat moest hij/zij precies doen in die situatie?
- Vraag naar actie: vraag door tot duidelijk is wat de kandidaat juist deed in termen van concrete activiteiten. Wat deed de kandidaat precies, om welke reden deed hij/zij dat op die manier?
- Vraag naar resultaat: wat was het resultaat? Wat zou de kandidaat de volgende keer anders doen en waarom? Wat vonden anderen van het resultaat?

[...]

Eveneens als bijlage bij het EVC-reglement is een “Handleiding voor de kandidaat” gevoegd.

Op p.4 van deze handleiding staat te lezen:

“Criteriumgericht interview – Je wordt door de beoordelingscommissie uitgenodigd voor een criteriumgericht interview. Tijdens dit interview wordt de portfolio doorgenomen en worden in functie van de te erkennen competenties hierover gerichte vragen gesteld.”

Uit deze bepalingen leidt de Raad af:

- dat de beoordeling van de competenties gebeurt aan de hand van het portfolio en bijhorend beoordelingsgesprek dat de vorm aanneemt van een “criteriumgericht interview”;
- dat het interview dus een wezenlijk onderdeel is van de portfoliomethodiek;
- dat het interview een mondelijke toets is “van ervaringen”;
- dat het interview erop gericht is na te gaan of verzoeker de nodige competenties heeft bereikt ;
- dat het beoordelingsgesprek gebeurt aan de hand van het portfolio; tijdens het interview wordt het portfolio doorgenomen en de assessoren stellen in functie van de te erkennen competenties hierover gerichte vragen.

De bestreden beslissing verwijst dan ook veelvuldig naar het door verzoeker ingediende portfolio en naar het interview bij de beoordeling van verzoekers competenties. De interne beroepscommissie verwijst bij de beoordeling van de competenties van elk opleidingsonderdeel naar zowel het portfolio als het interview, om tot de vaststelling tot komen dat verzoeker noch in het portfolio, noch in het interview blijk heeft gegeven van beheersing van deze competentie.

Verwerende partij heeft bovendien zelf de krijtlijnen van het interview uiteengezet in het EVC-reglement en de handleidingen daarbij. Daarbij blijkt duidelijk dat het aan de assessoren toekomt om vragen te stellen aan de verzoeker, en dat zij over het portfolio gerichte vragen dienen te stellen in functie van de te erkennen competenties.

Binnen deze krijtlijnen genieten de assessoren een discretionaire bevoegdheid en kunnen zij bijvoorbeeld ook nagaan of de student competenties heeft bereikt, die niet aan bod komen in

het portfolio, beslissen zij vrij in welke volgorde zij welbepaalde competenties af te oetsen, etc. Het behoort eveneens tot de discretionaire bevoegdheid om te bepalen welke competenties zij in het bijzonder willen bevragen en hoelang het interview moeten duren vooraleer zij een afdoend beeld krijgen van de competenties van verzoeker.

De Raad kan zich, wat betreft deze discretionaire bevoegdheid inzake het interview, niet in de plaats stellen van de assessoren. Evenwel staat het wel aan de Raad om na te gaan of dit interview regelmatig is gevoerd, dus onder andere of het conform het eigen EVC-reglement is gevoerd, en of de grenzen van de redelijkheid niet zijn geschonden.

Wanneer evenwel in het administratief dossier elk schriftelijk spoor van de inhoud van het interview ontbreekt, is het voor de Raad onmogelijk om zijn marginale toets uit te voeren. De Raad kan dan immers niet nagaan of en zo ja, welke inhoudelijke vragen zijn gesteld en welke verzoekers antwoorden waren. Bijgevolg kan de Raad niet nagaan of het interview wel degelijk “criteriumgericht” was en of het interview is verlopen aan de hand van het portfolio, zoals het EVC-reglement voorschrijft.

Deze vaststelling klemt in het bijzonder wanneer, zoals *in casu*, verzoeker uitgebreid betwist dat er tijdens het interview überhaupt inhoudelijke vragen werden gesteld, of vragen betreffende zijn portfolio. In die omstandigheden legt verwerende partij geen enkel stuk voor, waaruit zou blijken dat verzoekers beweringen ongegrond zijn.

Uit het administratief dossier, zoals het voorligt, blijkt dat de interne beroepsinstantie, die overvoldheid van bevoegdheid beschikt, bovendien haar bevoegdheid niet derwijze heeft ingevuld dat zij de beoordeling van verzoeker *ab initio* heeft overgedaan. Wat het interview betreft, heeft zij zich gesteund op de beoordeling die eerder door de assessoren werd gemaakt. De mondelinge proef is bijgevolg deze die door de assessoren is afgenoem.

De bestreden beslissing is derhalve gebaseerd op motieven, waarvan de Raad de overeenstemming met de realiteit niet kan verifiëren, met name:

- de veelvuldige motieven doorheen de bestreden beslissing die stellen dat uit het interview is gebleken dat verzoeker niet beschikt over welbepaalde competenties;

- De stelling dat verzoeker in twee interviews de kans heeft gekregen om diepgang en kritische reflectie te tonen en dat de commissie daartoe meermaals de gelegenheid heeft geboden (p. 11 van de bestreden beslissing);
- Dat (zowel in het portfolio als) in het interview de kandidaat herhaaldelijk vaktechnische begrippen en concepten verwierde en dat met name in de verschillende reflecties de vereiste kritische, abstraherende, terugkoppelende attitude en de capaciteit tot abstract en inductief denken en redeneren niet tot uiting komt. (p. 12 van de bestreden beslissing)

Evenmin kan de Raad nagaan of het interview is gevoerd op de wijze zoals voorgeschreven door het EVC-reglement en de handleiding daarbij, met name de wijze van het “criteriumgericht” interview.

Bijgevolg schendt de bestreden beslissing het materieel motiveringsbeginsel, artikel 22 en 24, § 2 EVC-reglement en het *patere legem-beginsel*.

Andere procedurele bezwaren

Verzoeker voert in het tweede middel nog twee procedurele bezwaren aan.

Ten eerste stelt hij dat hij herhaaldelijk heeft moeten aandringen om informatie over de indiening van zijn portfolio te bekomen. Pas een dag voor de deadline heeft hij informatie gekregen waardoor hij op de dag van de deadline (30 april 2021) nog afdrukken diende te laten maken, en dit terwijl zijn portfolio al een tijdje klaar was.

Evenwel was verzoeker op dat moment op de hoogte van het EVC-reglement, dat in artikel 20 duidelijk voorschrijft dat de kandidaat het portfolio in viervoud moet indienen bij de begeleider en dat in de voorjaarsprocedure het portfolio ingediend moet worden voor 1 mei. Verzoeker geeft bovendien zelf aan dat hij het portfolio tijdig indiende en maakt verder niet duidelijk welk concreet nadeel hij geleden zou hebben door de zogenaamde laattijdige communicatie over de indiendatum van het portfolio.

Ten tweede stelt verzoeker:

“Wat de schriftelijke betekening van het verslag van 26 mei 2021 op 18 juni 2021 betreft, werd op 18 juni 2021 enkel een lijst met vrijstellingen gegeven. Eenzelfde lijst werd per e-mail verzonden op 24 juni 2021. Van een verslag kan bezwaarlijk sprake zijn, daar waar enkel een lijst werd doorgestuurd zonder enige verdere inhoud of motivering. Verzoeker heeft het volledige verslag pas kunnen inkijken op 5 juli 2021.”

Verzoeker toont niet aan welk concreet nadeel hij heeft geleden door deze gang van zaken, temeer nu hij tijdig intern beroep heeft kunnen indienen op basis van het volledige verslag.

Deze twee procedurele bezwaren acht de Raad bijgevolg ongegrond.

Het tweede middel is deels gegrond.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepsinstantie van 13 december 2021 waarbij het intern beroep van verzoeker ongegrond werd verklaard.

2. Het bevoegde orgaan van verwerende partij neemt uiterlijk op 28 maart 2022 een nieuwe beslissing, rekening houdend met bovenvermelde overwegingen.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 1 maart 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Elsbeth Loncke	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	eerste secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Elsbeth Loncke

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 2 maart 2022

Arrest nr. 7.296 van 17 maart 2022 in de zaak 2017/600

In zake: Floris HERMANS
Woonplaats kiezend te 1910 Kampenhout
Langestraat 45

Tegen: VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
Woonplaats kiezend te 1050 Brussel
Pleinlaan 2

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 30 oktober 2017, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 2 oktober 2017 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 29 november 2017.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en advocaat Saul Janssens, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Aangezien verzoeker zowel in zijn wederantwoordnota als ter zitting heeft aangehaald dat stuk 2 van verwerende partij, zijnde de “Waarderingsschaal Masterproef Politieke Wetenschappen”, een vals stuk betreft, worden de debatten bij beschikking nr. 2017/II/004 van 22 december 2017 heropend om verzoeker de kans te geven te verduidelijken of hij al dan niet volhardt in dit standpunt. Indien dit het geval is, wordt verzoeker tevens verzocht om het bewijs te leveren dat hij een procedure van valsheid in geschrifte heeft opgestart.

Per e-mail van 23 januari 2018 deelt verzoeker het bewijs mee dat er een proces-verbaal werd opgemaakt van zijn klacht.

Op 16 januari 2020 deelt verwerende partij mee dat verzoeker ondertussen is afgestudeerd. Aan verzoeker werd vervolgens de mogelijkheid geboden hieromtrent schriftelijk standpunt in te nemen, wat hij niet heeft gedaan.

De partijen zijn opnieuw opgeroepen voor een terechting, die heeft plaatsgevonden op 2 maart 2022.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en mevrouw Sarah Heyl, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2016-2017 ingeschreven in de opleiding ‘Master of Science in de politieke wetenschappen’.

Voor het opleidingsonderdeel ‘Masterproef Politieke Wetenschappen’ bekomt verzoekende partij een examencijfer van 8/20. Voor het opleidingsonderdeel ‘Onderzoeksdesign voor de masterproef’ bekomt verzoeker een examencijfer van 9/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 18 september 2017 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 2 oktober 2017 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard. De bestreden beslissing werd bevestigd.

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid – belang

Standpunt van partijen

Per e-mail van 16 januari 2020 deelt verwerende partij mee dat verzoeker is afgestudeerd na de eerste zittijd van academiejaar 2017-2018. Gezien het afstuderen, is zij van mening dat verzoeker geen actueel belang meer heeft bij het beroep tot nietigverklaring gericht tegen de beslissing van de interne beroepsinstantie van 2 oktober 2017.

Verzoeker neemt hieromtrent geen standpunt in. Ter zitting bevestigt hij wel dat hij het diploma ondertussen heeft behaald.

Beoordeling

Een verzoekende partij beschikt over het rechtens vereiste belang bij een beroep tot nietigverklaring indien twee voorwaarden vervuld zijn: zij dient door de bestreden administratieve rechtshandeling een persoonlijk, rechtstreeks, zeker, actueel en wettig nadeel te lijden en de eventueel tussen te komen nietigverklaring van die rechtshandeling moet haar een direct en persoonlijk voordeel verschaffen.

Het belang waarvan een verzoekende partij blijk moet geven, dient te bestaan op het ogenblik van het indienen van het annulatieberoep en zij moet dat belang behouden tot aan de uitspraak. De aard van het belang kan weliswaar evolueren, maar de verzoekende partij moet minstens aannemelijk maken dat de vernietiging haar een concreet voordeel oplevert. Dit voordeel moet in principe méér zijn dan de genoegdoening verbonden met het horen onwettig verklaren van de bestreden beslissing.

Het staat aan de Raad te oordelen of de verzoekende partij die een zaak voor de Raad brengt, doet blijken van een belang bij haar beroep. De Raad dient er evenwel over te waken dat de belangvereiste niet op een buitensporig restrictieve of formalistische wijze wordt toegepast.

Het voordeel dat verzoeker met het voorliggend beroep nastreefde, bestond er essentieel in, door de nietigverklaring, een nieuwe kans te verwerven om geslaagd te worden verklaard en dus een credit te verwerven voor de opleidingsonderdelen ‘Masterproef Politieke Wetenschappen’ en ‘Onderzoeksdesign voor de masterproef’.

Uit de stukken bijgebracht door verwerende partij blijkt onomstotelijk dat verzoeker inmiddels een credit heeft behaald voor de betrokken opleidingsonderdelen. Hij heeft tevens het diploma ‘Master of Science in de politieke wetenschappen’ behaald.

Het is de Raad bijgevolg niet duidelijk welk rechtstreeks voordeel verzoekende partij nog uit de gevraagde vernietiging van de aangevochten beslissing beoogt te putten.

Daarbij merkt de Raad op dat het feit dat verzoekende partij een credit heeft verworven nadat zij een nieuw examen aflegde voor het opleidingsonderdeel waarvan verzoekende partij de initieel toegekende score betwistte niet volstaat om te beslissen dat verzoekende partij over een actueel belang bij de vernietiging van de initieel toegekende scoretoekenning beschikt. Ook het louter moreel belang om de bestreden beslissing onwettig te horen verklaren kan niet volstaan om een actueel belang aan te tonen.

Verzoeker beweert voorts niet, nog daargelaten dat hij zulks zou bewijzen, dat de verwerende partij enige bijzonder moreel krenkende afkeuring liet blijken bij de beoordeling van de ingediende werkstukken. In die omstandigheden overtuigt verzoeker er de Raad ook niet van dat hij een gekwalificeerd moreel nadeel lijdt dat nog steeds gediend kan zijn door de gevorderde nietigverklaring.

Het beroep is onontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 17 maart 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Gilles Fourneau secretaris

De secretaris **De voorzitter**

Gilles Fourneau **Bertel De Groote**

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.297 van 17 maart 2022 in de zaak 2022/0049

In zake: Alexandra BLUMER
 Woonplaats kiezend te 2000 Antwerpen
 Scheldeken 28/10200

Tegen: UNIVERSITEIT ANTWERPEN
 Woonplaats kiezend te 2000 Antwerpen
 Prinsstraat 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 14 oktober 2021, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 27 september 2021 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 2 maart 2022.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2020-2021 ingeschreven in de opleiding ‘Master in Rehabilitation Sciences and Physiotherapy (Internal Conditions)’.

Voor het opleidingsonderdeel ‘Advanced methods in Rehabilitation Sciences and Psychotherapy in critical illness’ bekomt verzoekende partij bij de eerste examenkans een examencijfer van 8/20 en bij de tweede examenkans een examencijfer van 7/20. Zij wordt niet geslaagd verklaard voor de opleiding.

Verzoekende partij stelde op datum van 21 september 2021 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 27 september 2021 werd besloten het beroep niet in te willigen.

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Afstand

Per e-mail van 24 februari 2022 deelt verzoekster mee dat het niet nodig is om deze procedure verder te zetten.

De Raad begrijpt dit als een afstand van beroep. Hij ziet geen redenen om deze afstand niet toe te kennen.

BESLISSING

De Raad stelt de afstand vast.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 17 maart 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Gilles Fourneau	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Gilles Fourneau

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.298 van 17 maart 2022 in de zaak 2022/0050

In zake: Arthur HALLET-WEST
Woonplaats kiezend te 3185 Ripponlea (Australia)
Glen Eira Road 10 – 3044

Tegen: KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
Woonplaats kiezend te 3000 Leuven
Oude Markt 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 19 november 2021 waarbij aan de verzoekende partij geen vrijstelling werd toegekend voor de opleidingsonderdelen ‘Basic concepts of Canon Law’, ‘Marriage Law of the Church’, ‘Law & Religion’, ‘Parish Law’, ‘Organisation of the Church’ en ‘Marriage Law of the Church: special questions’ en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 20 december 2021 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 2 maart 2022.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

De heer Toon Boon, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2021-2022 ingeschreven in de opleiding ‘Master of Society, Law and Religion’.

Hij diende een vrijstellingsaanvraag in voor de opleidingsonderdelen ‘Basic concepts of Canon Law’, ‘Marriage Law of the Church’, ‘Law & Religion’, ‘Parish Law’, ‘Organisation of the Church’ en ‘Marriage Law of the Church: special questions’, maar deze werd geweigerd. Dit is de eerste bestreden beslissing.

Verzoekende partij stelde op datum van 25 november 2021 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 20 december 2021 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

Dit is de tweede bestreden beslissing.

IV. Afstand

Per e-mail van 25 februari 2022 deelt verzoeker mee dat het voor hem onhaalbaar is om zijn extern beroep verder te zetten. Hij wil daarom zijn beroep intrekken.

De Raad begrijpt dit als een afstand van beroep. Hij ziet geen redenen om deze afstand niet toe te kennen.

BESLISSING

De Raad stelt de afstand vast.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 17 maart 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote

kamervoorzitter

Jan Geens

bestuursrechter – bijzitter

Henri Verhaaren bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door
Gilles Fourneau secretaris

De secretaris **De voorzitter**

Gilles Fourneau **Bertel De Groote**

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 28 maart 2022

Arrest nr. 7.349 van 28 maart 2022 in de zaak 2022/0054

In zake: Tia VERSWIJVELEN
Woonplaats kiezend te 2950 Kapellen
Kapelsestraat 167

Tegen: ARTESIS PLANTIJN HOGESCHOOL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Wim Van Caeneghem
kantoor houdend te 2000 Antwerpen
Vrijheidstraat 32, bus 16
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 4 februari 2022, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 3 februari 2022 waarbij aan de verzoekende partij een score van 8 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘Diversiteit in een (ortho)(ped)agogische context 3’ en “de beslissing intern beroep genomen op 04/02/2022”.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 28 maart 2022.

Kamervoorzitter Elsbeth Loncke heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Wim Van Caeneghem, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2021-2022 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de orthopedagogie’.

Voor het opleidingsonderdeel ‘Diversiteit in een (ortho)(ped)agogische context 3’ bekomt verzoekende partij een examencijfer van 8/20.

Dit is de eerste bestreden beslissing.

Verzoekende partij stelde op datum van 3 februari 2022 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij aangetekend schrijven van 4 februari 2022 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid – uitputting van het intern beroep

Artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs stelt, zoals de Raad recent reeds heeft overwogen (R.Stvb. 24 augustus 2018, nr. 4.376; R.Stvb. 14 september 2018, nr. 4.405), inzake de bevoegdheid van de Raad het volgende:

“Er wordt een Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, verder ‘de Raad’ genoemd, opgericht bij de bevoegde dienst van de Vlaamse Gemeenschap.

De Raad doet als administratief rechtscollege uitspraak over de beroepen die door studenten of personen op wie de beslissing betrekking heeft, worden ingesteld tegen studievoortgangsbeslissingen, na uitputting van de in afdeling 2 bedoelde interne beroepsprocedure.”

Wat betreft de plicht tot het voorafgaandelijk uitputten van het intern beroep, blijkt uit de memorie van toelichting bij het toenmalige decreet van 19 maart 2004 ‘betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen’ dat het intern beroep “*verplicht moet worden uitgeput vooraleer men een beroep kan instellen bij*” de Raad (Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 16).

De decreetgever heeft de uitputting van het intern beroep derhalve beoogd als een voorwaarde om tot de beroepsprocedure bij de Raad toegang te krijgen, en dus als een ontvankelijkheidsvoorwaarde bij dat beroep. Ook in de rechtsleer wordt aangenomen dat de regelmatige uitputting van een georganiseerd administratief beroep een voorwaarde is om een ontvankelijk beroep bij een administratief rechtscollege in te stellen (zie o.a. J. GORIS,

Georganiseerde administratieve beroepen, Brugge, die Keure, 2012, 70-71; J. BAERT en G. DEBERSAQUES, *Raad van State. Afdeling Administratie. Ontvankelijkheid*, Brugge, die Keure, 1996, 99-105; P. POPELIER, “Over de uitputting van het georganiseerd administratief beroep als ontvankelijkheidsvoorwaarde voor een beroep bij de Raad van State”, noot onder RvS 16 augustus 1999, nr. 82.102, RW 1999-00, 850).

De vraag of verzoekende partij op ontvankelijke wijze het intern beroep heeft ingesteld, raakt derhalve aan het onderzoek naar de ontvankelijkheid van het bij de Raad ingestelde beroep.

Standpunt van partijen

In haar *antwoordnota* wijst verwerende partij erop dat verzoekster op 3 februari 2022 intern beroep heeft aangetekend. Zij heeft reeds op 4 februari 2022, dus voordat de interne beroepsinstantie zich kon uitspreken over het intern beroep, extern beroep bij de Raad aangetekend.

Volgens verwerende partij staat het bijgevolg vast dat de interne beroepsprocedure niet rechtsgeldig werd uitgeput, in de zin van artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs. Daardoor is het extern beroep van verzoekster onontvankelijk.

Verzoekster dient geen wederantwoordnota in en spreekt de exceptie niet tegen.

Beoordeling

Uit de hierboven in herinnering gebrachte bepalingen van de Codex Hoger Onderwijs blijkt dat een beroep bij de Raad slechts kan worden ingesteld na uitputting van de interne beroepsprocedure – of, geval dat zich te dezen niet voordoet, tegen het uitblijven van een beslissing op intern beroep.

De eerste bestreden beslissing is een studievoortgangsbeslissing waartegen een intern beroep openstaat bij de instelling. Deze beslissing is derhalve geen eindoordeel zoals bedoeld in artikel I.3, 69°, a) van de voormelde Codex en zij kan niet rechtstreeks voor de Raad worden aangevochten.

Verzoekster heeft weliswaar een intern beroep ingesteld, maar zij heeft nagelaten de uitspraak ter zake af te wachten. Het beroep dat bij de Raad is ingesteld, is derhalve voorbarig.

Wat verzoekster aanduidt als de tweede bestreden beslissing – “de beslissing intern beroep genomen op 04/02/2022” – is dan weer geen beslissing van de interne beroepsinstantie, maar de datum waarop verzoekster haar extern beroep heeft ingesteld.

De exceptie is gegrond. Het beroep is niet ontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 28 maart 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Elsbeth Loncke,	kamervoorzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Gilles Fourneau	secretaris

De secretaris

Gilles Fourneau

De voorzitter

Elsbeth Loncke

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.350 van 28 maart 2022 in de zaak 2022/0068

In zake: Gert-Jan VANHAELEWYN
 Woonplaats kiezend te 8790 Poperinge
 Busseniershof 74

Tegen: HOGESCHOOL VIVES
 Woonplaats kiezend te 8500 Kortrijk
 Doorniksesteenweg 145

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 16 februari 2022, strekt tot nietigverklaring van “de studievoortgangsbeslissing genomen op 21.01.2022” en “de beslissing intern beroep genomen op 11/02/2022”.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 28 maart 2022.

Kamervoorzitter Elsbeth Loncke heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker is gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2021-2022 ingeschreven in de opleiding ‘Graduaat Systeem- en Netwerkbeheer’.

Op 21 januari 2022 worden de examencijfers van de eerste examenkans bekendgemaakt. Verzoeker behaalt volgende cijfers:

- ‘CCNA 3 (v7)’: 5/20
- ‘Cloud Technology’: 8/20

- ‘CyberOps’: 8/20
- ‘Virtualisatie’: 6/20

Verzoekende partij stelde op datum van 25 januari 2022 volgend intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling:

“(...) Ik ben het niet eens met deze beslissingen omdat:

- Ik niet in de mogelijkheid was-notities te vragen van medestudenten omwille van mijn autisme.
- Niet in staat was noties of samenvattingen te maken door gebrek aan juiste studiebegeleiding Sinds de 2^e helft van deze maand vond ik gepaste (externe) studiebegeleiding, met als doel een lange termijn oplossing te hebben. En beter de leerstof te kunnen verwerken.
- Er zaken ten laste worden gelegd die niet bewijsbaar zijn.en zelf kan worden weerlegd door middelen van data op mijn smartphone. zoals de gps tracker van google die zegt waar je op welk moment bent geweest. ook de slimme google nest klok weet wanneer ik ben opgestaan. alsook het feit dat ik de route door en door ken. en google maps duidelijk zegt op tijd te kunnen komen.
- Ik, telkens heel veel energie moet investeren in het vragen om hulp waarvan ik merk dat er weinig wederzijdse inspanningen worden geleverd.
- Het uitblijven van een stageplaats. deze zwaar woog op mij. en dat na lang aanhalen er eindelijk hulp kwam met als recent resultaat een stageplaats.
- Permanente evaluatie wordt niet periodiek vrijgegeven waardoor je op examens fouten maakt die eigenlijk hadden kunnen worden vermeden.
- Faciliteiten onvoldoende zijn doorgestroomd of opgevolgd.
- ... (...)”

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 11 februari 2022 werd besloten de eerder toegekende scores te handhaven.

De interne beroepsinstantie acht de bezwaren van de student niet (voldoende) bewezen en dit om de volgende redenen:

- “De student betwist de studievoortgangsbeslissing, daar zijn punten veroorzaakt zouden zijn door niet voldoende begeleiding en het niet aanreiken van de juiste leermethodes. De student is van mening dat hij nood had aan verdergaande studiebegeleiding om te kunnen slagen voor de desbetreffende vakken. Hij geeft aan dat het voor hem niet evident is om notities te maken en dat hij niet over de juiste leermethode beschikt, zo slaagt hij er niet in om de hoofdzaak van de bijzaak te onderscheiden. Verder betreurt hij het feit dat de resultaten van de vakken met permanente evaluatie pas bekend gemaakt worden vlak voor de examens.

De student verduidelijkt dat dit probleem zich reeds stelde vóór hij zijn studies aanvatte aan VIVES. Ondertussen heeft de student hiervoor externe begeleiding ingeschakeld.

- Weze opgemerkt dat de student in zijn argumentatie verder nog verwijst naar zaken die betrekking hebben op een voorgaande studievoortgangsbeslissing waarover de beroepscommissie reeds oordeelde met beslissing dd. 14.12.2021 en waarover zij zich aldus niet opnieuw kan uitspreken.
- De beroepscommissie benadrukt dat zij enkel bij machte is te oordelen of een evaluatie al dan niet correct verlopen is. De student steunt zijn betwisting evenwel niet op een niet-correcte evaluatie, doch op een vermeende gebrekkige studiebegeleiding. Op basis van de door de student aangeleverde elementen, stelt de beroepscommissie in ieder geval niet vast dat de evaluatie niet op een correcte manier zou verlopen zijn. Student geeft overigens in het gesprek zelf aan dat hij geen wijziging van de scores verwacht maar wel dat de hogeschool ‘beter moet meewerken’.
- De beroepscommissie heeft begrip voor de situatie van de student en juicht de beslissing om externe begeleiding in te schakelen toe. De student levert blijkbaar inspanningen, doch deze inspanningen zetten zich niet op in een voldoende resultaat. De beroepscommissie is evenwel van mening dat dit niet kan worden toegeschreven aan een gebrekkige begeleiding vanuit de opleiding. De beroepscommissie stelt immers vast dat de student bepaalde verwachtingen heeft wat de studiebegeleiding betreft, waaraan niet kan worden voldaan. Dergelijke verregaande begeleiding op individueel niveau kan immers niet voorzien worden. De beroepscommissie hoopt dat de combinatie van de voorziene begeleiding vanuit de opleiding en de meer individuele externe begeleiding ervoor zorgt dat de student naar de toekomst toe wel de juiste studiemethode kan ontwikkelen.
- De publicatie van de resultaten is op een vast ogenblik voorzien, ook voor de opleidingsonderdelen met permanente evaluatie. De opleiding gaat hier dus niet in de fout. Bovendien kan niet aangenomen worden dat, had de student de beoordeling eerder geweten, hij wel voldoendes zou behaald hebben. Niets staat de student in de weg om tussentijds feedback te vragen aan de docent wat de permanente evaluatie betreft.
- De student verzocht tevens mondeling om een eventuele derde examenkans. Dit is echter niet voorzien in het Onderwijs- en Examenreglement en de beroepscommissie ziet geen zwaarwegende motieven om hierop een uitzondering te maken.
- De beroepscommissie raadt zowel de student als de opleiding aan om voldoende te communiceren over enerzijds de noden van de student en anderzijds de mogelijkheden om daaraan tegemoet te komen vanuit de opleiding.”

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 11 februari 2022 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 16 februari 2022 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

A. Vormvereisten

Standpunt van partijen

In haar *antwoordnota* stipt verwerende partij aan dat het verzoekschrift niet correct ter kennis werd gebracht aan het bestuur, aangezien het werd gericht aan het persoonlijk adres van de algemeen directeur. Daarnaast werden de stukken door verzoeker niet genummerd, zoals nochtans is voorgeschreven. Volgens verwerende partij is het beroep bijgevolg onontvankelijk.

In zijn *wederantwoordnota* verduidelijkt verzoeker dat hij zijn verzoekschrift naar het adres van de algemeen directeur heeft verzonden met de bedoeling dat hij dit persoonlijk, als vertrouwenspersoon, zou lezen. Daarnaast stond niet in de procedure beschreven dat de stukken genummerd moesten zijn.

Beoordeling

Naar het oordeel van de Raad kan het niet naleven van het voorschrift inzake het overmaken van een kopie van het verzoekschrift aan het bestuur, zoals voorzien in artikel II.294, §3 van de Codex Hoger Onderwijs, en dat inzake het bundelen en inventariseren van de overtuigingsstukken, zoals voorzien in artikel II.295, §2 van de Codex Hoger Onderwijs, niet leiden tot de onontvankelijkheid van het beroep. De exceptie is bijgevolg niet gegrond.

B. Bevoegdheid

Standpunt van partijen

In het extern verzoekschrift geeft verzoeker aan dat hij autisme heeft. Hij ontvangt niet de hulp die hij werkelijk nodig heeft en moet herhaaldelijk zelf op zoek naar hulp. Dit ‘falen van de maatschappij’ maakt ook het voorwerp uit van dit beroep. Verzoeker geeft aan dat hij bijvoorbeeld zelf op zoek is moeten gaan naar gespecialiseerde studiebegeleiding. Sinds kort heeft hij gepaste thuisbegeleiding gevonden.

Daarnaast ervaart hij een problematische samenwerking met de hogeschool: opdrachten worden niet consistent verbeterd, het onderwijsplatform is niet transparant, de beloofde aanpassingen werden niet toegepast, enzovoort. Verzoeker heeft eerst meermaals intern beroep aangetekend om de zaken intern op te lossen, maar daarbij werden dan elementen aangehaald die niet of onvolledig werden weergegeven (bv. te laat op een examen komen, slapen in de les). Door deze manier van werken ervaart verzoeker nu chronische stress.

Verzoeker vraagt in essentie dat de onderwijsinstelling rekening houdt met zijn beperking en dat zijn kunnen erkend wordt. Aan de Raad vraagt hij om enkele aanbevelingen – die hij opsomt – in overweging te nemen alsook om enkele (aangeduide) personeelsleden van verwerende partij ‘op hun verantwoordelijkheden te wijzen’. Verzoeker waardeert in het bijzonder wel ten zeerste de inzet van één docent. Hij hoopt dat diens houding als voorbeeld kan dienen voor de andere personeelsleden. Verzoeker vraagt de Raad ook om na te gaan of een vertrouwelijk gesprek mogelijk is tussen verzoeker, zijn autismecoach en de algemeen directeur.

Ten slotte geeft verzoeker in zijn verzoekschrift nog aan dat hij momenteel al de extra ondersteuning zelf betaalt. Hij wil de Raad daarom vragen om de onderwijsinstelling te wijzen op haar morele verplichtingen. De externe studiebegeleiding kan immers worden aanzien als redelijke aanpassing.

In haar *antwoordnota* merkt verwerende partij op dat verzoeker beroep instelt tegen “de studievoortgangsbeslissing genomen op 21.01.2022” en “de beslissing intern beroep genomen op 11.02.2022”. Er wordt geen beroep ingesteld tegen een door VIVES geweigerde aanvraag tot redelijke aanpassingen vanwege verzoeker.

Verwerende partij stelt vast dat verzoeker zich in zijn extern verzoekschrift beroept op een gebrekkige begeleiding. Hij stuurt echter niet aan op een heroverweging van de studievoortgangsbeslissing. Op geen enkel moment wordt aangegeven dat de evaluatie niet

correct zou zijn verlopen, noch legt verzoeker stukken voor waaruit dit zou kunnen blijken. Wel integendeel, verzoeker erkent dat hij de materie niet voldoende beheerste om voldoendes te scores.

Volgens verwerende partij worden door verzoeker geen elementen aangereikt waaruit zou blijken dat de onvoldoendes voor de opleidingsonderdelen CCNA 3 (v7), Cloud Technology, CyberOps en Virtualisatie niet correct werden bepaald.

In zijn *wederantwoordnota* herhaalt verzoeker dat de redelijke aanpassingen niet zijn uitgevoerd en dat er geen sprake is van bemiddeling. Hij wijst opnieuw op problemen inzake de organisatie van het onderwijs, bijvoorbeeld omdat de lessenrooster na 1,5 maand niet definitief is. Daarna geeft hij opnieuw een overzicht van wat hij verwacht van de Raad ('nietigverklaring studievoortgangsbeslissing zodat herexamens in juni kunnen worden gegeven') enerzijds, en van VIVES anderzijds.

Beoordeling

De Raad begrijpt dat er voor verzoeker, als student met autisme, bijkomende uitdagingen aan de orde zijn bij het volgen van een opleiding van het hoger onderwijs. Deze brengt hij in zijn extern verzoekschrift onder de aandacht van de Raad.

De Raad wil er evenwel op wijzen dat hij op basis van artikel II. 285 van de Codex Hoger Onderwijs slechts over een toegewezen bevoegdheid beschikt. Zo is de Raad – behoudens de erkenning van buitenlandse studiebewijzen en de teuggave van leerkrediet, die hier niet aan de orde zijn – voor beslissingen van hogeronderwijsinstellingen slechts bevoegd wanneer de bestreden beslissing een 'studievoortgangsbeslissing' is.

Wat als 'studievoortgangsbeslissing' kan worden beschouwd, is limitatief omschreven in artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs. Daaruit volgt, bijvoorbeeld, dat de Raad wel bevoegd is voor examentuchtbeslissingen, maar niet voor andere tuchtbeslissingen ten aanzien van studenten. Evenmin, en dit kan worden betrokken op verzoekers dossier, beschikt de Raad over enige bevoegdheid omtrent geschillen over redelijke aanpassingen voor studenten met functiebeperkingen.

De Raad leest in het verzoekschrift wel dat verzoekers beroep is gericht tegen “de studievoortgangsbeslissing genomen op 21.01.2022” en “de beslissing intern beroep genomen op 11/02/2022”.

Aangezien de interne beroepsinstantie overeenkomstig artikel 98, § 3 van het onderwijs- en examenreglement van verwerende partij over volheid van bevoegdheid beschikt, is de beslissing van die beroepsinstantie in de plaats van de initiële studievoortgangsbeslissing gekomen. Daardoor is deze laatste uit het rechtsverkeer verdwenen en kan die bijgevolg niet meer het voorwerp van een beroep uitmaken. Verzoeker moet aldus van de beslissing van de interne beroepsinstantie de onregelmatigheid aantonen.

Verzoekers betoog blijft evenwel beperkt tot het formuleren van opmerkingen inzake de organisatie van het onderwijs bij verwerende partij en de problemen die hij ervaart bij het zoeken, krijgen en gepast inzetten van de nodige hulp en begeleiding bij het studeren als student met een functiebeperking. Dit wordt op geen enkele manier verbonden aan, bijvoorbeeld, examencijfers die hij voor bepaalde opleidingsonderdelen heeft behaald en die hij wenste te bewijzen. Minstens toont verzoeker niet aan hoe de problemen die hij ervaarde concreet van invloed zouden zijn geweest op de evaluatie van de vier betrokken opleidingsonderdelen.

Binnen de contouren van het annulatieberoep bij de Raad, kan verzoekers beroep bijgevolg niet ontvankelijk worden beschouwd.

De Raad is overigens ook niet bevoegd om, zoals verzoeker in zijn verzoekschrift aangeeft, de opgesomde ‘aanbevelingen’ in overweging te nemen, noch om personeelsleden van verwerende partij ‘op hun verantwoordelijkheden te wijzen’ of om na te gaan of een vertrouwelijk gesprek mogelijk is tussen verzoeker, zijn autismecoach en de algemeen directeur. Een regeling inzake eventuele financiële ondersteuning kan evenmin via de Raad worden bekomen.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 28 maart 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Elsbeth Loncke,	kamervoorzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Gilles Fourneau	secretaris

De secretaris

Gilles Fourneau

De voorzitter

Elsbeth Loncke

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.351 van 28 maart 2022 in de zaak 2022/0082

In zake: Vibhor SHUKLA
Woonplaats kiezend te 2000 Antwerpen
Huikstraat 12-14 (kamer 1)

Tegen: UNIVERSITEIT ANTWERPEN
Woonplaats kiezend te 2000 Antwerpen
Prinsstraat 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, bij de Raad geregistreerd op 24 februari 2022, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 10 februari 2022 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 28 maart 2022.

Kamervoorzitter Elsbeth Loncke heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en mevrouw Ingrid Goesaert, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2021-2022 ingeschreven in de opleiding ‘Master in Business Economics’.

Voor het opleidingsonderdeel ‘The Economics and Institutions of International Business’ wordt op 26 januari 2022 aan de voorzitter van de fraudecommissie gemeld dat er zich een mogelijk geval van fraude heeft voorgedaan tijdens minstens één van de groepswerkssessies.

De fraudecommissie komt bijeen op 2 februari 2022 en hoort de student. De commissie is van mening dat aanvullende informatie nodig was en beslist om op 3 februari 2022 enkele studenten te ondervragen die dezelfde cursus volgden.

Na bespreking van alle feiten en argumenten besluit de fraudecommissie unaniem dat de onregelmatigheid, zoals gemeld en toegelicht, als fraude moet worden beschouwd. Rekening houdend met onderstaande elementen:

- Toen de student explicet werd gevraagd of er een andere persoon betrokken was, antwoordde hij ontkennend, behalve zijn broer. Dit is in strijd met verschillende gelijkaardige verklaringen van andere studenten;
- Ondanks de harde bewijzen blijft de student de fraude ontkennen, waardoor de commissie concludeert dat de student geen schuldgevoel heeft;
- Hetzelfde gedrag is in meerdere opleidingsonderdelen gerapporteerd;
- De student probeert de fraudecommissie te misleiden;

beslist de fraudecommissie om de vijfde sanctie uit het onderwijs- en examenreglement (hierna genoemd: OER) op te leggen, met name: ‘de student wordt uitgesloten van verdere inschrijving in de instelling’.

Verzoekende partij stelde op datum van 5 februari 2022 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 10 februari 2022 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat de getuigenissen van de medestudenten en de getuigenis van de student zelf elkaar tegenspreken. Uit ondervraging van de medestudenten blijkt dat er geen reden voor hen is om niet naar waarheid te spreken over dit onderwerp.

Daarnaast heeft de student voor de fraudecommissie gezegd dat zijn broer in India zijn account heeft gebruikt. Nu vermeldt hij dat het gaat om een vriendin (ook uit India). Doordat de student zichzelf tegenspreekt, vindt de interne beroepsinstantie het moeilijk om de andere zaken die de student zegt te geloven.

De student heeft zijn inloggegevens gedeeld, wat op zich al niet mag, maar het doet ook vermoeden dat hij wel degelijk hulp kreeg bij het maken van taken. Het feit dat de student eerst ook nog eens loog over de persoon waarmee hij zijn account deelde, versterkt dit vermoeden.

De interne beroepsinstantie ziet dan ook geen reden om de beslissing van de fraudecommissie onredelijk te vinden. Er zijn geen argumenten om die beslissing te herzien. Sanctie 5 uit het OER blijft dus behouden.

Dit is de bestreden beslissing.

A. Taal van de rechtspleging

Met betrekking tot de taalregeling moet het volgende worden opgemerkt.

Artikel II.261, §1 van de Codex Hoger Onderwijs (verder: de Codex) stelt als principe dat de onderwijstaal in de hogeronderwijsinstellingen die onder de toepassing van de Codex vallen, het Nederlands is.

Terwijl de Codex op dit principe een aantal uitzonderingen toestaat, lijkt dit niet het geval te zijn voor de bestuurstaal van de hogescholen en universiteiten, die krachtens artikel II.260 van de Codex steeds het Nederlands is.

De Raad is van oordeel dat het begrip onderwijstaal ruim kan worden geïnterpreteerd en zich niet noodzakelijk beperkt tot de taal waarin de lessen zelf worden gegeven, maar zich ook kan uitstrekken tot de mondelinge of schriftelijke communicatie tussen instelling of docent en student met betrekking tot die lessen of het opleidingsonderdeel waarvan de lessen deel uitmaken, zoals bijvoorbeeld bepaalde praktische mededelingen.

Anders is het wanneer de communicatie niet langer enkel betrekking heeft op de verstrekking van het onderwijs, maar kadert in de rechtsbescherming van de student.

Zoals de Raad eerder reeds heeft overwogen (R.Stvb. 25 augustus 2015, nr. 2.311) is de interne beroepsinstantie die de hogeronderwijsinstelling krachtens artikel II.283 van de Codex verplicht dient in te richten, een orgaan dat een bestuurlijke rechtshandeling stelt die, wanneer is voldaan aan de voorwaarden door de Codex gesteld, vatbaar is voor een administratief beroep

bij de Raad. Dit betekent dat op de werking van de interne beroepsinstantie de bestuurstaal van toepassing is, die zoals aangehaald uitsluitend het Nederlands kan zijn.

De Raad stelt te dezen vast dat verzoeker zijn intern beroep, dat betrekking heeft op een Engelstalige opleiding, in het Engels heeft ingesteld. De Raad spreekt zich vooralsnog niet uit over de regelmatigheid van het door verzoeker ingestelde intern beroep, gezien in het licht van bovenstaande overwegingen.

De Raad is een administratief rechtscollege dat is opgericht door en binnen de Vlaamse Gemeenschap (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, 1960/1, 17 e.v.*).

Wat betreft de taalregeling met betrekking tot de rechtscolleges van de gewesten of gemeenschappen, heeft de Raad van State in het arrest nr. 220.989 van 12 oktober 2012 geoordeeld dat de Raad voor Vergunningsbetwistingen uitspraak doet over jurisdicionele beroepen en zijn contentieux onder het grondwettelijk begrip ‘gerechtszaken’ valt, maar dat de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken op de Raad voor Vergunningsbetwistingen niet van toepassing is, daar de wet enkel het gebruik van de talen in gerechtszaken voor de hoven en rechtbanken van de rechterlijke orde regelt.

In hetzelfde arrest heeft de Raad van State geoordeeld dat de wet van 18 juli 1966 op het gebruik van de talen in bestuurszaken of het decreet van 30 juni 1981 houdende aanvulling van de artikelen 12 en 33 van de bij het koninklijk besluit van 16 (lees: 18) juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken wat betreft het gebruik van de talen in de betrekkingen tussen de bestuursdiensten van het Nederlands taalgebied en de particulieren, evenmin op de Raad voor Vergunningsbetwistingen van toepassing zijn, omdat die teksten het taalgebruik in bestuurszaken regelen en niet het taalgebruik in gerechtszaken voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen die uitspraak doet over jurisdicionele beroepen.

Deze overwegingen lijken mutatis mutandis op de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen van toepassing te kunnen zijn. Het decreet van 4 april 2014 ‘betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges’ heeft aan de bovenstaande situatie overigens geen wijzigingen aangebracht en regelt de taal der rechtspleging voor de in dat decreet bedoelde rechtscolleges niet.

Bij deze rechtspraak kan de bedenking worden geplaatst of zij verzoenbaar is met artikel 129, §1 van de Grondwet. Krachtens deze bepaling is de Vlaamse decreetgever in gemeenschapsbevoegdheden immers slechts bevoegd om het gebruik van de talen te regelen voor (i) de bestuurszaken, (ii) het onderwijs in de door de overheid opgerichte, gesubsidieerde of erkende instellingen en (iii) de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en hun personeel, alsmede de door de wet en de verordeningen voorgeschreven akte en bescheiden van de ondernemingen.

Indien de Raad, zoals de Raad van State heeft geoordeeld ten aanzien van de Raad voor Vergunningsbetwistingen, niet onder de taalregeling in bestuurszaken valt, lijkt artikel 129, §1 van de Grondwet uit te sluiten dat de decreetgever de taalregeling in de procedure voor zijn administratieve rechtscolleges zou vermogen te regelen.

Deze vraag behoeft evenwel vooralsnog geen antwoord, nu de overwegingen van voormeld arrest van de Raad van State alleszins niet wegnemen dat de Raad als administratief rechtscollege van en binnen de Vlaamse Gemeenschap, binnen de diensten van de ‘Vlaamse Executieve’ valt, die krachtens de artikelen 35 en 36, §1 van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen het Nederlands als bestuurstaal gebruiken.

De taalregeling wordt geacht van openbare orde te zijn. De Raad ziet geen reden om daar anders over te oordelen wanneer de rechtsgrond voor de taalregeling is gelegen in de voormelde wet van 9 augustus 1980.

Artikel 21 van het huishoudelijk reglement van de Raad (*BS* 15 juli 2015) bevestigt dat de taal van de procedure het Nederlands is. Dit taalvoorschrift heeft niet enkel betrekking op het arrest van de Raad, maar strekt zich ook uit tot de procedurestukken die uitgaan van de partijen, waaronder het verzoekschrift, de antwoordnota van de verwerende partij en de wederantwoordnota van de verzoekende partij.

Artikel 30 van de Grondwet lijkt aan partijen geen rechtsgrond te bieden om zich in de procedure voor de Raad op grond van de taalvrijheid alsnog van een andere taal dan het Nederlands te bedienen, nu dit artikel enkel de vrijheid van de gesproken taal waarborgt en er alleszins een regeling door de wetgever wordt toegelaten voor handelingen van het openbaar gezag – waar de gewone wet van 9 augustus 1980 prima facie aan voldoet.

De Raad stelt vast dat de gedinginleidende akte – het beroep tot nietigverklaring van verzoekende partij – geheel in het Engels is opgesteld.

Zulks is in strijd met de bepalingen van de wet van 9 augustus 1980 en het huishoudelijk reglement van de Raad, zodat er grond is om te besluiten tot de nietigheid van deze procedurestukken en bijgevolg tot de onontvankelijkheid van het beroep.

De Raad is er zich evenwel van bewust dat in het verleden – doorgaans met instemming van de verwerende partijen – een coulante houding werd aangenomen ten aanzien van niet-Nederlandstalige verzoekschriften of wederantwoordnota's. Wil de Raad de door de decreetgever beoogde korte doorlooptijd van de beroepen blijven honoreren, dan kan de huidige werklast van de Raad een dergelijke soepele houding niet langer verantwoorden. De verwerking van anderstalige procedurestukken veroorzaakt immers een aanzienlijke bijkomende belasting bij de beoordeling van het beroep. Bovendien kan de Raad niet voorbijgaan aan de hiervoor in herinnering gebrachte rechtsregels.

Ten einde de tegenspraak te waarborgen en verzoeker de mogelijkheid te bieden om een Nederlandstalige vertaling voor te leggen van zijn verzoekschrift, is door het secretariaat van de Raad op 4 maart 2022 per e-mail een procedurekalender verzonden, met daarin aangepaste termijnen en de volgende mededeling:

“1. De procedurekalender

De Raad heeft vastgesteld dat de verzoekende partij een Engelstalig verzoekschrift heeft ingediend. De procedure voor de Raad verloopt in het Nederlands; anderstalige verzoekschriften en nota's zijn niet ontvankelijk en worden uit de debatten geweerd. Aan verzoeker wordt een mogelijkheid geboden om het anderstalig verzoekschrift te regulariseren.

- 10 maart 2022: de student bezorgt ten laatste die dag aan de Raad en aan de onderwijsinstelling een Nederlandstalige letterlijke vertaling van zijn verzoekschrift
- [...]

Laattijdige nota's worden uit de verdere procedure geweerd.”

Verzoeker heeft tijdig een Nederlandstalige vertaling van zijn verzoekschrift ingediend.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

B. Ondertekening van het verzoekschrift

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, de ontvankelijkheid van het beroep bij de Raad. Artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs schrijft met betrekking tot de indiening van een beroep bij de Raad het volgende voor:

§2. De beroepen worden ingesteld bij wijze van verzoekschrift, waarin ten minste een feitelijke omschrijving is opgenomen van de ingeroepen bezwaren.

Het verzoekschrift wordt gedagtekend en, op straffe van onontvankelijkheid, ondertekend door de verzoeker of zijn raadsman.

De ondertekening van een bij de Raad ingesteld beroep is door de decreetgever uitdrukkelijk op straffe van onontvankelijkheid voorgeschreven.

De Raad stelt vast dat het verzoekschrift van verzoekende partij niet is ondertekend.

Gezien dit een ambtshalve aangevoerde exceptie betreft, werd aan partijen de mogelijkheid geboden om hieromtrent standpunt in te nemen.

Standpunt van partijen

Verzoeker wenst zich vooreerst te verontschuldigen omdat zijn handtekening ontbrak. Hij bezorgt alsnog een ondertekende versie van zijn verzoekschrift aan de Raad.

Verwerende partij wijst op de beroepsmodaliteiten die op de bestreden beslissing worden vermeld. Volgens haar is het extern beroep onontvankelijk.

Beoordeling

De vaststelling dat verzoekers verzoekschrift niet is ondertekend volstaat om het beroep onontvankelijk te verklaren.

De ondertekening is een vormvoorschrift dat moet worden nageleefd op het ogenblik van het neerleggen van het verzoekschrift, en dat achteraf slechts kan worden geregulariseerd door binnen de beroepstermijn een nieuw, wél ondertekend verzoekschrift neer te leggen.

Na het verstrijken van de beroepstermijn kunnen vormgebreken met betrekking tot de ondertekening van het beroepsschrift niet meer worden hersteld. Het feit dat verzoeker – door de Raad gewezen op de niet-ondertekening van zijn verzoekschrift – alsnog een door hem ondertekend verzoekschrift bezorgt, kan aldus het vastgestelde vormgebrek bij het verzoekschrift niet verhelpen.

De ambtshalve exceptie wordt gegrond bevonden. Het beroep wordt derhalve onontvankelijk verklaard.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 28 maart 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Elsbeth Loncke	kamervoorzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Gilles Fourneau	secretaris
-----------------	------------

De secretaris

Gilles Fourneau

De voorzitter

Elsbeth Loncke

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot

vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.376 van 11 april 2022 in de zaak 2022/0083

In zake: Larissa VAN LOFFELT
Woonplaats kiezend te 3720 Kortessem
Winkelstraat 27

Tegen: UC LIMBURG
Woonplaats kiezend te 3590 Diepenbeek
Agoralaan Gebouw B bus 1

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 25 februari 2022, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 18 februari 2022 waarbij het intern beroep van verzoekster ontvankelijk maar ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekster heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 28 maart 2022.

Kamervoorzitter Elsbeth Loncke heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster en de heer Stef Coomans, die verschijnt voor verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2021-2022 ingeschreven in de opleiding ‘Graduaat in het maatschappelijk werk’.

Voor het opleidingsonderdeel ‘Integratie op de werkplek 4 + GIP 4’ bekomt verzoekster een examencijfer van 8/20.

Verzoekster stelde op datum van 2 februari 2022 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 18 februari 2022 werd het intern beroep ontvankelijk maar ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie geeft hierbij de volgende motivering (verwijzingen naar de rechtspraak van de Raad werden weggelaten in de onderstaande weergave):

Inhoudelijke beoordeling inzake de groei van de student

1. De student stelt het volgende:

“(...) Ik ben niet akkoord met mijn huidig resultaat. Als ik mij vergelijk met vorig semester, dan ben ik in verschillende stadia gegroeid. (...)"

De Interne Beroepscommissie kan uit de concrete grief van de student niet afleiden in welke stadia en op welke wijze zij concreet is weten groeien.

De Interne Beroepscommissie stelt vast dat de student ingaat op de inhoudelijke beoordeling. Bij een evaluatie is ruimte voor de persoonlijke appreciatie van de docent voor wat de toekenning van de punten betreft, aangezien deze docent vermoed wordt deskundig te zijn. De Interne Beroepscommissie wil onderstrepen dat de eigen onderwijskundige inzichten van een student geen impact hebben op de rechtmatigheid van de beoordeling, daar deze inzichten zonder relevantie zijn en maakt de beoordeling niet onrechtmatig. Het persoonlijk aanvoelen van een student dat hij of zij goed presteert, levert bijgevolg geen gegrond argument op.

2. De grief is ongegrond.

Onderwijskundige inzichten

1. De student stelt het volgende:

“(...) Mijn stageplaats vond mij één van de sterkste stagiaires die zij tot nu toe hebben gehad. Mijn begeleidster is zwanger en gaat binnenkort in zwangerschapsverlof. Zij zoeken iemand om haar halftijds te vervangen en zij heeft mij opgegeven. Zij heeft dit gedaan omdat zij weet dat de werking in goede handen zal zijn bij mij en dat ze potentieel in mij ziet als maatschappelijk werker. (...)"

Bij de Hogeronderwijsinstelling rust in principe de eindverantwoordelijkheid inzake de eindbeoordeling.

Bovendien is het de hogeronderwijsinstelling die finaal het eindresultaat weet te bepalen. An sich is dit niet onlogisch: het is enkel de onderwijsinstelling die een volledig beeld heeft van de student en van de prestaties die deze moet leveren. Zij kennen ook de correcte interpretatie van het beheersingsniveau van de te behalen competenties. De mentor heeft geen volledig zicht op de prestaties van de student en de standaarden waaraan die moet voldoen.

Op de evaluator van de hogeronderwijsinstelling rust daarenboven het vermoeden van deskundig te zijn. Zoals hierboven reeds aangegeven zijn de eigen onderwijskundige inzichten van de student zonder relevantie, maar dat is evenzeer zo voor die van derden (J. DE RIDDER, ‘Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbeslissingen – rechtspraak van de Raad van 2009’, TBP 2010, afl. 3, (158) 170.). Zoals eveneens aangegeven draagt de hogeronderwijsinstelling de eindverantwoordelijkheid inzake de finale beoordeling van de prestaties van de student. De student kan dit bovendien ook nalezen in de studiewijzer: “(...) ***De praktijkdocent zal (...) de eindscore (...) bepalen. (...)***” De gevolgen van de beslissing tasten de rechtmatigheid van deze beslissing niet aan en kunnen dus ook niet mee in rekening genomen worden bij de beoordeling van de redelijkheid ervan.

2. De grief is ongegrond.

Gebrekkige begeleiding

1. De student stelt het volgende:

“(...) Mijn leerkracht heeft eenmalig contact gehad met mijn begeleidster. Zij kreeg in het begin van het semester een mail met een korte voorstelling. Daarin stond vermeld dat mijn leerkracht binnen enkele weken contact zou opnemen om te horen hoe mijn stage verloopt. Dit is niet gebeurt. Wij betreuren dat de leerkrachten van mijn richting de moeite niet nemen om langs te komen, te telefoneren of een mail te versturen met de vraag “Hoe gaat het met Larissa op stage?”. Dit toont aan dat er geen interesse is in mij en de andere studenten. (...)”

De student beroepert zich aldus op gebrekkige begeleiding.

De Interne Beroepscommissie heeft van de opleiding de studiewijzer inzake het voorliggende opleidingsonderdeel ontvangen. Deze studiewijzer werd aan de studenten ter beschikking

gesteld. De student had dus kennis van de inhoud van deze studiewijzer. Hierin leest de Interne Beroepscommissie o.m. het volgende:

“(...) De opleiding zet in op dubbele begeleiding: begeleiding door een mentor op de werkvloer én begeleiding door een praktijkdocent van de hogeschool. (...)”

Van de opleiding ontvangt de Interne Beroepscommissie de volgende toelichting:

“(...) Standaardregel in de opleiding is dat de praktijkdocent één keer op bezoek gaat op de werkvloer (zie (...) ‘studiewijzer; punt 3.1.) (...)”

De Interne Beroepscommissie leest ter zake het volgende in aangewezen passage uit de aangeleverde studiewijzer:

3.1 Mentor op de werkvloer

De mentor op de werkvloer begeleidt je bij het verwerven van de vereiste competenties. De bedoeling van de begeleiding op de werkplek is je handelen te ondersteunen en onderbouwd bij te sturen.

Wij verwachten van je mentor dat hij je wegwijs maakt in de organisatie, dat hij je oefenmogelijkheden aanbiedt doorheen verschillende taken, dat hij je feedback geeft over je handelen, uitgevoerde taken en schoolopdrachten, dat hij ondersteuningsgesprekken met je houdt en dat hij bij problemen je praktijkdocent contacteert.

We verwachten dat je mentor één of twee formele tussentijdse functioneringsgesprekken met je voert en samen met jou het evaluatiegesprek met de praktijkdocent voorbereidt. Hiervoor komt je praktijkdocent naar de praktijkplaats.

Je mentor is een ervaren beroepskracht met een sociaal/agogisch diploma (master/bachelor of graduaat).

De Interne Beroepscommissie moet de opleiding ter zake bittreden waar deze aangeeft dat de praktijkdocent in principe kennelijk slechts eenmalig een bezoek brengt aan de stageplaats. Dat ter zake niet werd afgeweken van de studiewijzer blijkt volgens de Interne Beroepscommissie uit volgende mailing d.d. 05.10.2021 tussen de in casu betrokken mentor en praktijkdocent, door de opleiding overgemaakt aan de Interne Beroepscommissie:

Van: [REDACTED]
Verzonden: maandag 4 oktober 2021 9:51
Aan: [REDACTED]
Onderwerp:

Beste stagementor,

Mijn naam is [REDACTED] en ik ben de praktijkdocent van Van Loffelt Larissa, die momenteel bij u stage loopt.

Ikzelf zal de student begeleiden vanuit de Hogeschool UCLL.

Allereerst wil ik u bedanken voor het engagement dat u bent aangegaan in de begeleiding van onze student. We waarderen het enorm dat mensen uit het werkveld mee hun schouders willen zetten onder het leerproces van onze studenten.

De student zal tijdens deze stage vooral focussen op **sociaal rechtvaardig werken**.

Dit betekent dat de student gedurende 250u komt tot een integratie van de diverse competenties, waarbij de student de aangeleerde methodieken, gedragsstijlen en benaderingswijzen flexibel kan inzetten waar nodig.

Daarnaast heeft de student ook oog voor de sociale grondrechten in de analyse van cliëntsituaties en de visie van de werking.

Bovendien werkt de student ook nog aan een GIP (geïntegreerd project); vanuit een leervraag zal de student op de stageplaats concreet aan de slag gaan om zo theorie en praktijk nog meer te verbinden. De student zal u dit nog concreet toelichten.

Ik wil u via deze weg ook mijn contactgegevens bezorgen - in geval van vragen, bedenkingen of bezorgdheden kan u me contacteren via dit e-mailadres of op het onderstaand telefoonnummer.

Ikzelf neem graag binnen enkele weken weer contact op om te horen hoe het loopt en om het eindgesprek te plannen.

(In het eindgesprek overlopen we de competentielijst en kan er, waar nodig, toelichting gegeven worden of vragen gesteld worden. Dit gesprek zal dus gevoerd worden tussen u, de student en mezelf. De competentielijst zal de student u bij aanvang van de stage bezorgen.)

Graag tot later!

Karolien D'H
Coördinator O
werk|Hogesch
karolien.dhae
Campus OLB,

Van: [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 5 oktober 2021 10:00
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE:

Dag [REDACTED]

Bedankt voor je gegevens en ik hoor je graag binnenkort om een eindgesprek in te plannen.

Met vriendelijke groeten,

SAMENLEVINGSOPBOUW
RIMO Limburg

Jade Budene

Opbouwwerker

Armoedevereni

Tel. 012741801

RIMO Limburg vzw - Marktplaats 9 bus 21 - 3550 Heusde

ondernemingsnummer BE0431005840 - RPR Hasselt

www.rimo.be - [e-mail disclaimer](#)

De Interne Beroepscommissie heeft van de praktijkdocent diens verslag ontvangen inzake het eindgesprek. De Interne Beroepscommissie heeft dit verslag gelezen en stelt vast dat het eindgesprek heeft plaatsgevonden d.d. 17.12.21.

In het genoemde verslag leest de Interne Beroepscommissie het volgende:

17/12/21: Eindevaluatiegesprek op stageplaats (10u-11u10)

Het gesprek, in aanwezigheid van de mentor, start erg positief. Larissa geeft aan dat ze persoonlijk sterk gegroeid is en open gebloeid. Ze neemt initiatief, is betrokken, empathisch en integer. Haar echtheid, een werk punt waar ze in de opleiding hard aan heeft gewerkt, maakte ook een opvallende vooruitgang. Larissa wordt ervaren als een aangename stagiair die de zaken praktisch goed aanpakt en zelf de open inloopdagen overnam bij ziekte van de mentor. De competenties die behoren tot de basishouding scoren om dus meer dan voldoende.

Wat **schriftelijke communicatie** betreft, heeft ze weinig kunnen aantonen (1 verslag van een vergadering) maar dit is voldoende voor haar mentor. **Mondelinge communicatie** zit goed, Larissa kan haar taal aanpassen aan de doelgroep. De mentor herkent het feit dat Larissa soms dichtklapt niet, geeft wel aan dat Larissa aan het begin van de stage afwachtend was en ondersteuning nodig had maar dat dit bij vordering van de stage goed liep. De mentor is enkele keren afwezig geweest door ziekte en Larissa heeft, samen met de vrijwilligers, de werking ondersteund.

Cliëntgerichtheid beoordeelt de mentor als erg goed. Als ik vraag naar voorbeelden kan Larissa aangeven dat ze afspraak bij een kinesist heeft gemaakt voor een cliënt. Larissa kan geen andere voorbeelden geven.

Op gebied van **coachen** kan Larissa de vrijwilligers aansturen en heeft ze een vertrouwensband met hen opgebouwd. Ook het **plannen en organiseren** loopt goed. Larissa kan de werking praktisch mee ondersteunen en doet tijdig wat van haar wordt gevraagd.

Het **GIP** verliep wat moeizamer, de mentor werd pas later in het traject betrokken in het GIP. Op gebied van **zelfontwikkeling** heeft Larissa een sterke groei doorgemaakt. Ze kan reflecteren over haar eigen gevoelens en kan deze verwoorden naar cliënten en mentor.

Opmerking : Voor mij als praktijkdocent komt het ontwikkelen van de beroepshouding d.m.v. een planmatige aanpak té weinig aan bod en beperkt deze zich tot de competenties op niveau IW1-IW2. Dit baseer ik op de reflecties binnen de leergroep over haar praktijkervaringen, haar voorstelling van de stageplaats en haar GIP-proces.

Larissa neemt haar verantwoordelijkheid, staat open voor feedback en tracht hiermee aan de slag te gaan. Een aangename stagiaire om mee samen te werken, ze rapporteert bij afwezigheid van haar mentor over de dagdagelijkse bezigheden binnen de werking.

De competentie **analysevorming** scoort de mentor als voldoende. Er kan 1 voorbeeld worden aangehaald van een zicht op levensdomeinen van een vrijwilliger binnen de organisatie. Ik vraag aan Larissa om een ander voorbeeld te geven waarbij ze een analyse heeft kunnen maken van een cliënt en zijn/haar levensdomeinen. Op dat moment klapt Larissa volledig dicht. De mentor probeert mee na te denken wanneer dit aan bod is gekomen. Uiteindelijk komen ze samen tot een situatie waarbij een cliënt aangaf thuis in de kou te zitten. Wanneer ik hierover doorvraag komt er weinig analysevorming. Larissa staart voor zich uit en kan moeilijk op haar woorden komen.

Ook de **hypothesevorming** scoort de stagementor goed. Ik vraag hier opnieuw naar een voorbeeld maar dit kan niet worden gegeven. In het eindadvies van de stagementor en de student staat: "Tijdens een gesprek

kan ik een advies geven als dat aan bod komt, maar hier is nog een groei in. Ik weet goed hoe mijn eigen handelen zijn tijdens situaties/gebeurtenissen. Ik stel me niet hogerop naar andere mensen toe."

Adviseren en je eigen handelen kennen is niet hetzelfde als een hypothese kunnen vormen. Ook de verhouding naar cliënten toe hebben geen verband met hypothesevorming. Stagementor geeft aan dat dit tijdens de stage nauwelijks aan bod is gekomen.

Voor mij scoort de analyse en hypothesevorming hierdoor onvoldoende.

Bij de competentie **cliëntgerichtheid** komt vooral het **GIP** aan bod. Larissa had een doel, een eindproduct te leveren en is hiermee aan de slag gegaan. Doelen stellen met cliënten en hier concrete acties in ondernemen is **niet aan bod gekomen**.

De laatste competentie, **flexibiliteit**, wordt door mentor en student vooral gezien als flexibel kunnen omgaan met veranderingen (vb. ziekte mentor). Voor mij scoort Larissa op deze competentie **onvoldoende**. Larissa kan onvoldoende aantonen dat de opgedane kennis en ervaringen uit OPO's in de opleiding geïntegreerd zijn. Het doel en de aanpak blijft steiken in praktisch oplossen en mist een diepere laag van structurele aanpak.

De mentor erkent dat er enkele competenties niet/weinig aan bod zijn gekomen maar benadrukt dat Larissa een aangename en betrokken stagiair is. Ik geef aan dat er competenties zijn die onvoldoende scoren, ondanks het feit dat ik een duidelijke groei zie in openheid en echtheid. Larissa blokkeert opnieuw (staart voor zich uit, zegt niets meer). Ik geef geen eindbeoordeling, daar het eindpunt afhankelijk is van 3 onderdelen (leergroep, GIP en praktijk). Larissa heeft geen notities gemaakt tijdens het gesprek.

De richtlijnen uit de studiewijzer werden ter zake kennelijk nagekomen.

De Interne Beroepscommissie kan de student in dat opzicht niet bijtreden dat zij weet aan te tonen dat er vanuit de hogeschool “**(...) geen interesse is (...)**” m.b.t. de studenten.

Daarnaast wil de Interne Beroepscommissie wijzen op het gegeven dat het aanreiken van begeleiding altijd een evenwichtsoefening betreft tussen het bieden van afdoende begeleiding en sturing en het voldoende ruimte geven aan de student zodat deze zelfstandig kan aantonen de nodige competenties te bezitten. Bovendien betreft de stage in casu een belangrijke fase in de opleiding, waardoor de opleiding terecht van de studente mag verwachten dat zij de nodige zelfstandigheid aan de dag legt. De student is bovendien niet [ontslagen] van de plicht om ook zelf op te treden wanneer zij zou vaststellen dat er problemen zijn met betrekking tot begeleiding. Uit de stukken kan de Interne Beroepscommissie niet afleiden dat de student in casu om (bijkomende) hulp gevraagd heeft, laat staan een gebrek in begeleiding heeft weten aankaarten.

2. De grief is ongegrond.

Problemen inzake het recht van inzage

1. De student stelt het volgende:

“(...) De dag dat ik mijn resultaat kreeg, vond ik in de avond nergens een tool om mij in te schrijven voor een feedbackmoment. Ik heb zelf een mail verstuurd. Ik vind het jammer dat er geen initiatief genomen is om mij eerst te contacteren. Dit toont nogmaals aan dat er geen interesse is en er geen tijd wordt genomen voor de studenten dat gebuisd zijn. (...)"

Van de opleiding heeft de Interne Beroepscommissie ter zake de volgende toelichting ontvangen:

“(...) Uit onze richtlijnen voor inzage van en feedback bij examens (zie intranetpagina van de opleiding) blijkt dat we enkel een inschrijvingstool hanteren voor studenten die in aanmerking komen voor herkansing; iets wat niet mogelijk is voor het OPO IW4 + GIP4. (...)"

De Interne Beroepscommissie heeft de door de opleiding aangewezen intranetpagina doorgenomen en leest daarin het volgende:

aan om dit verder door te praten.

4.5. Inzage van en feedback bij examens

Als je een onvoldoende hebt en gebruik wil maken van de tweede examenkans, kan jij je onmiddellijk na de bekendmaking van de resultaten online inschrijven voor een prioritair feedback- en inzagemoment (tijdstip: zie kalender evaluatieperiode op het intranet/studeren aan UCLL/examen en evaluatie). De docent nodigt via een inschrijflink uit.

Wie een voldoende heeft, heeft uiteraard ook recht op feedback en inzage. Neem hiervoor per mail contact op met je docent.

De periode voor feedback en inzage is beperkt tot 7 kalenderdagen na bekendmaking van de resultaten.

De Interne Beroepscommissie wil ter zake verwijzen naar art. 62, 1 OER, hetwelk als volgende stipuleert:

“(...) Een student heeft het recht, binnen de 7 kalenderdagen na de bekendmaking van de resultaten, zijn examen in te kijken en toelichting te krijgen van de examinator of een door de opleiding aangewezen vervanger. De opleiding kan dit inzage- en feedbackmoment beperken tot één collectief inzagemoment. De bespreking laat de student toe inzage te hebben in zijn examen of de digitale data die daarmee te maken hebben. (...)”

De Interne Beroepscommissie wil hierbij onderstrepen dat het recht van inzage openstaat voor alle studenten, zowel deze die slagen voor een opleidingsonderdeel als deze die niet slagen voor een opleidingsonderdeel en dat het gegeven dat een opleidingsonderdeel in aanmerking komt voor een herkansing daar geen afbreuk aan doet. De Interne Beroepscommissie wil de opleiding ter zake aansporen om in de praktijk op correcte wijze uitvoering te geven aan de toepasselijke bepalingen van de Onderwijs- en Examenreglementering.

Maar zelfs indien er problemen zijn met betrekking tot het inzagerecht, dan nog hebben deze eventuele problemen evenwel geen impact op de rechtmatigheid van de score. De score zelf – die al tot stand gekomen is vooraleer het inzagemoment plaatsgrijpt – wordt hier niet door aangestast.

De Interne Beroepscommissie kan bovendien niet vaststellen dat de student in casu in de onmogelijkheid was om gebruik te maken van het inzagerecht zoals dit weet voort te vloeien uit art. 62 OER. Uit het schrijven van de student maakt de Interne Beroepscommissie op dat deze – overigens terecht – per mail contact heeft opgenomen met de betrokken docent en feedback bekomen heeft.

In tegenstelling tot de student kan de Interne Beroepscommissie in casu niet besluiten dat in casu aantoonbare gegevens zijn “*(...) dat er geen interesse is en er geen tijd wordt genomen voor de studenten (...)*”. Het engagement van de hogeschool vormt ter zake geen voorwerp van discussie.

2. De klacht is derhalve ongegrond.

Schending van de motiveringsplicht

1. De student stelt het volgende:

“(...) Op mijn eindevaluatie was er één struikelblok dat een werkpoint was voor mij. Tijdens het feedbackmoment werd er mij vermeld dat ik 3 werkpunten heb en dat ik op de laatste competenties onvoldoende scoorde. Ik kwam uit de lucht gevallen dat er plotseling 2 werkpunten waren bijgekomen, terwijl mij dat niet vermeld is tijdens mijn eindevaluatie. Mijn begeleidster weet ook niet waar deze 2 werkpunten vandaag komen, omdat deze niet tijdens de eindevaluatie vermeld werd. (...)”

De student beroept zich aldus op een schending van de motiveringsplicht.

Van de opleiding heeft de Interne Beroepscommissie het document ‘Competentielijst Integratie op de werkplek’ ontvangen. Uit de door de student aangeleverde stukken begrijpt de Interne Beroepscommissie dat ook de student dit document ter beschikking had in het kader van het voorliggende opleidingsonderdeel. In dit document leest de Interne Beroepscommissie o.m. het volgende:

“(...) Het aantonen van deze competenties gebeurt zowel op de stageplaats als in de leergroepen. Het is de praktijkdocent die op basis van de onderbouwde competentielijst en van de prestaties in de leergroep de eindscore (...) zal bepalen. (...)”

Uit de ECTS-fiche van het voorliggende opleidingsonderdeel begrijpt de Interne Beroepscommissie dat de integratie op de werkplek een aandeel van 80% heeft in de behaalde eindscore. De overige 20% beslaat het GIP. Wat betreft de integratie op de werkplek is er sprake van volgende verdeling:

- Functioneren op de werkyloer (70%);
- Voorbereiding, uitvoering en nazorg van de leergroepen (30%).

De Interne Beroepscommissie begrijpt bijgevolg dat de behaalde eindscore het resultaat is van verschillende te evalueren onderdelen.

§1. Betreffende de competentielijst

Terugkerende naar de competentielijst leest de Interne Beroepscommissie het volgende:

“(...) Alle competenties dienen minstens de score goed te hebben om een positief, globaal eindadvies te bekomen. (...)”

De Interne Beroepscommissie begrijpt dat het voorliggende document aan de studenten ter beschikking werden gesteld. De student had bijgevolg op duidelijke en volledige wijze zicht op de te toetsen competenties en bijhorende evaluatiecriteria.

Van de opleiding ontvangt de Interne Beroepscommissie de volgende toelichting: “*(...) Dit zijn de competenties die door de praktijkdocent als “onvoldoende” werden gescoord in de competentielijst integratie op de werkplek: analyseren, hypothesevorming, flexibiliteit. (...)*”

De Interne Beroepscommissie ontvangt van de opleiding het document ‘*Beoordeling door praktijkdocent integratie op de werkplek*’ en leest daarin met betrekking tot de genoemde competenties het volgende:

Analyseren: “*(...) Larissa kan onvoldoende aantonen dat ze verbanden kan zien tussen diverse levensdomeinen van cliënten en is niet op zoek gegaan naar aanvullende relevante informatie van cliënten. Er is 1 beperkt voorbeeld van een vrijwilligster binnen de organisatie. Eindoordeel: onvoldoende (...)*”

Hypothesevorming: “*(...) Tijdens eindevaluatie kan er geen voorbeeld van hypothesevorming worden gegeven. Doordat de analysevorming onvoldoende uitgewerkt is kan er geen hypothese worden gevormd. Larissa komt niet verder dan een vaststelling. bvb cliënt heeft koud omdat hij geen verwarming heeft, maar bij doorvragen blijkt dat er geen analyse kan gevormd worden over het hoe en waarom deze cliënt in armoede leeft. Stagementor beaamt dat deze competentie niet voldoende aan bod is gekomen. Eindoordeel: onvoldoende (...)*”

Flexibiliteit: “*(...) Larissa kan onvoldoende aantonen dat de opgedane kennis en ervaringen uit OPO’s in de opleiding geïntegreerd zijn. Het doel en de aanpak blijft in het niveau praktisch oplossen en missen een diepere laag van structurele aanpak. Stagementor zag flexibiliteit vooral als je snel kunnen aanpassen aan een veranderende situatie (bijvoorbeeld*

vroeger komen-later blijven, stagementor is ziek en Larissa moet overnemen) Eendoordeel: onvoldoende (...)"

De Interne Beroepscommissie begrijpt bijgevolg dat de student een onvoldoende scoorde voor drie competenties.

De student uit in haar schrijven t.a.v. de Interne Beroepscommissie haar verbazing omtrent het gegeven dat er drie competenties zijn met betrekking waartoe zij een onvoldoende scoorde.

De Interne Beroepscommissie die dan de vraag stelt naar tussentijdse feedback leest in het document betreffende de competentielijst o.m. het volgende:

Tijdens de stage geeft de praktijkbegeleider feedback aan de student over:

- het positieve gedrag dat aantoont dat de student aan de competentie voldoet
- de verbeterpunten voor de student om (nog beter) aan de competentie te voldoen

Deze afspraken noteert de student onder de beoordelingscriteria van de competentie.

Van de opleiding ontvangt de Interne Beroepscommissie de volgende toelichting: “*(...) De student bezorgde aan de commissie een competentielijst waarin bij het item ‘tussentijdse feedback’ door haar telkens tekst in het groen en/of in het rood werd toegevoegd. De tekst in het groen is feedback die de mentor op de werkvlloer gaf over punten waarop vooruitgang werd geboekt, in het rood is de feedback die de mentor geeft over punten waaraan nog gewerkt moet worden. (Zie document (...) ‘Door student ingevulde competentielijst.’) De feedback met rood en groen werd door de student (...) geüpload op Toledo. (...)"*

De Interne Beroepscommissie begrijpt dat de ‘praktijkbegeleider’ waarvan sprake in het document betreffende de competentielijst de ‘mentor’ is waarvan sprake in de toelichting. In het licht van de transparantie en gelet op de verschillende aangeleverde stukken wil de Interne Beroepscommissie de opleiding aansporen om op consequente wijze gebruik te maken van gehanteerde terminologie. Een en ander doet evenwel geen afbreuk aan de inhoudelijke beoordeling van de prestaties van de student.

Op basis van de aangeleverde competentielijst stelt de Interne Beroepscommissie, voor wat betreft de drie genoemde competenties, vast dat er inderdaad groene en rode aantekeningen werden gemaakt:

Inzake analyseren:

Tussentijdse feedback: noteer positief gedrag waarvan je meer wilt zien en/of verbeterpunten die nodig zijn om aan de competentie te voldoen Ik neem het initiatief om in gesprek te gaan met de mensen.
• Ik heb nog maar met één persoon een serieus gesprek gehad waar ik de levensdomeinen kan uithalen. Uit de komende gesprekken moet ik de levensdomeinen proberen uit te halen.

Findadvies: noteer voorbeelden die de beoordeling van de competentie onderhouwen:

Inzake hypothesevorming:

Tussentijdse feedback: noteer positief gedrag waarvan je meer wilt zien en/of verbeterpunten die nodig zijn om aan de competentie te voldoen IK weet goed hoe mijn eigen handelen zijn tijdens situaties/gebeurtenissen. Ik geef advies aan de mensen.
• Ik moet nog bekijken welke behoeftes de mensen nodig hebben en dit bespreekbaar maken met mijn begeleidster.

Findadvies: noteer voorbeelden die de beoordeling van de competentie onderhouwen:

Inzake flexibiliteit:

• Me flexibel kunnen aanpassen aan een plotselinge verandering.

Tussentijdse feedback: noteer positief gedrag waarvan je meer wilt zien en/of verbeterpunten die nodig zijn om aan de competentie te voldoen Ik heb op voorhand besproken hoe de werking in elkaar zit. Ik heb goed gereflecteerd over mijn activiteit.
• Ik ben nog niet flexibel moeten zijn bij een situatie (bijvoorbeeld een plotselinge verandering).

Findadvies: noteer voorbeelden die de beoordeling van de competentie onderhouwen:

De Interne Beroepscommissie stelt vast dat de student tussentijdse feedback heeft ontvangen incl. werkpunten en dat deze werkpunten betrekking hebben op de competenties waarvoor de student finaal een onvoldoende wist te behalen. De Interne Beroepscommissie stelt bijgevolg vast dat de student werd gewezen op werkpunten, de nood aan bijsturing werd aldus aangegeven en hierin ligt bijgevolg een remedieringskans voor de student besloten.

Zoals hierboven reeds aangegeven is het bovendien de hogeronderwijsinstelling die finaal het eindresultaat weet te bepalen. An sich is dit niet onlogisch: het is enkel de onderwijsinstelling die een volledig beeld heeft van de student en van de prestaties die deze moet leveren. Zij kennen ook de correcte interpretatie van het beheersingsniveau van de te behalen competenties. De mentor heeft geen volledig zicht op de prestaties van de student en de standaarden waaraan die moet voldoen. In die optiek kan een stagebegeleider in principe zelfs positieve beoordelingen van een mentor opzij schuiven, op voorwaarde dat de beoordeling nog duidelijk kan steunen op andere beoordelingselementen uit het dossier.

§2. Betreffende de andere onderdelen van de beoordeling

De student lijkt met het ingediende interne beroep bovendien voorbij te gaan aan het gegeven dat, zoals hierboven reeds aangestipt, de finale beoordeling voor het voorliggende opleidingsonderdeel gestoeld is op drie onderdelen, zijnde (1) het functioneren op de werkvloer, (2) de Voorbereiding, uitvoering en nazorg van de leergroepen en (3) het GIP.

Uit de door de opleiding aangeleverde stukken en met name het scoreformulier begrijpt de Interne Beroepscommissie ter zake het volgende:

Voor het functioneren op de werkvlloer weet te student een onvoldoende (9,5/20) te behalen; Voor de Voorbereiding, uitvoering en nazorg van de leergroepen idem (5/20); Voor het GIP idem (9,5/20).

De opleiding verschaft de Interne Beroepscommissie bovenbien nog de volgende toelichting:

“(...) In het onderdeel ‘leergroep’ zijn dit de competenties die door de praktijkdocent als “onvoldoende” werden gescoord: visie, coachen, analyseren, hypothesevorming, flexibiliteit. (...)”

“(...) Dit zijn de competenties die door de praktijkdocent als geheel of gedeeltelijk als “onvoldoende” werden gescoord in de eindbeoordeling GIP4: visie, verantwoordelijkheid nemen, hypothesevorming, betrokkenheid, initiatief, coachen en zelfontwikkeling. (Zie document 9 ‘Beoordeling door praktijkdocent GIP4’.) (...)”

Het valt de Interne Beroepscommissie op dat de competenties waarvoor de student een onvoldoende behaalde binnen het onderdeel ‘functioneren op de werkvlloer’ kennelijk op een gelijkaardige beoordeling kunnen rekenen bij de andere onderdelen van de finale beoordeling.

Wat betreft de beoordeling van het functioneren op de werkvlloer, hetgeen gelet op de concrete grieven het voorwerp uitmaakt van het interne beroep van de student, kan de Interne Beroepscommissie op basis van het hierboven reeds aangehaalde verslag van de praktijkdocent (zie supra) op afdoende wijze vaststellen hoe de beoordeling tot stand is gekomen. Zelfs wanneer rekening zou zijn gehouden met ontvangen feedback, hoeft dit niet noodzakelijk te betekenen dat het te beoordelen handelen bij de eindevaluatie substantieel verbeterd is, noch dat het een voldoende moet opleveren. De Interne Beroepscommissie stelt vast dat de motivatie verder gaat dan een louter cijfer. De Interne Beroepscommissie stelt vast dat in de motivering de vooropgestelde evaluatiecriteria effectief afgetoetst worden. De student had bovenbien op duidelijke en volledige wijze zicht op de evaluatiecriteria, daar deze vrij raadpleegbaar waren via het permanent te raadplegen online leerplatform van de hogeschool. De motieven, die zorgvuldig, begrijpelijk en redelijk zijn kennen bovenbien een schriftelijke neerslag. Docenten worden vermoed deskundig te zijn en genieten een persoonlijke appreciatieruimte bij het maken van hun beoordeling.

De Interne Beroepscommissie kan in casu niet besluiten tot een schending van de motiveringsplicht.

2. De grief is ongegrond.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 18 februari 2022 en per aangetekend schrijven van 21 februari 2022 aan verzoekster overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 25 februari 2022 diende verzoekster een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat verzoekster zich in een eerste middel beroept op een schending van de materiële motiveringsplicht en het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster voert aan dat men op haar stageplaats van oordeel was dat ze een schitterende stage had gedaan waarbij ze alle competenties behaalde en geslaagd was voor haar eindwerk. Volgens verzoekster was haar mentor uitermate tevreden want verzoekster mocht zelfs solliciteren voor een vacature die zou vrijkomen. Dit laatste kan dan in de huidige omstandigheden echter niet doorgaan.

In haar *antwoordnota* stipt verwerende partij vooreerst aan dat verzoekster deze grief herneemt uit haar intern beroep. Verwerende partij verwijst daarom naar de bestreden beslissing waarin wordt aangegeven dat de eindverantwoordelijkheid inzake de beoordeling berust bij de hogeronderwijsinstelling. Volgens verwerende partij is het ook enkel de hogeronderwijsinstelling die een volledig beeld heeft van een student en van de prestaties die deze moet leveren. Zij verwijst hieromtrent ook naar de studiewijzer. Een stagementor heeft volgens verwerende partij geen volledig zicht op de prestaties van verzoekster en de standaarden waaraan die moet voldoen. Het is daarenboven op de evaluator van de hogeronderwijsinstelling dat het vermoeden rust van deskundig te zijn. Volgens verwerende partij gaat verzoekster ook voorbij aan de globale beoordeling.

Tot slot merkt verwerende partij op dat de eventuele gevolgen van de bestreden beslissing de rechtmatigheid ervan niet kunnen aantasten en dus ook niet in rekening kunnen worden gebracht bij de beoordeling van de redelijkheid ervan.

In haar *wederantwoordnota* betoogt verzoekster dat haar stageplaats te weinig werd gehoord. De beoordeling werd door (de praktijklector van) verwerende partij eenzijdig gebaseerd op verslagen van de stage van verzoekster en één gesprek met haar mentor. Volgens verzoekster wordt door verwerende partij voorbij gegaan aan de evaluatie van de mentor. Verzoekster erkent dat de eindbeslissing bij verwerende partij ligt maar dat betekent volgens haar niet dat verwerende partij er niet toe gehouden zou zijn om de beslissing te schrageren met een gefundeerde en op basis van feiten gebaseerde motivering. Verzoekster besluit dat verwerende partij dus niet alle elementen in rekening heeft gebracht om te beslissen over het eindresultaat zodat deze beslissing incorrect is.

Beoordeling

Verzoekster voerde reeds in haar intern beroepschrift aan dat haar stagementor zeer tevreden was over haar prestaties tijdens de stage. De bestreden beslissing beantwoordt deze grief als volgt:

“Bij de Hogeronderwijsinstelling rust in principe de eindverantwoordelijkheid inzake de eindbeoordeling. Bovendien is het de hogeronderwijsinstelling die final het eindresultaat weet te bepalen. An sich is dit niet onlogisch: het is enkel de onderwijsinstelling die een volledig beeld heeft van de student en van de prestaties die deze moet leveren. Zij kennen ook de correcte interpretatie van het beheersingsniveau van de te behalen competenties. De mentor heeft geen volledig zicht op de prestaties van de student en de standaarden waaraan die moet voldoen.

Op de evaluator van de hogeronderwijsinstelling rust daarenboven het vermoeden van deskundig te zijn. Zoals hierboven reeds aangegeven zijn de eigen onderwijskundige inzichten van de student zonder relevantie, maar dat is evenzeer zo voor die van derden (J. DE RIDDER, ‘Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbeslissingen – rechtspraak van de Raad van 2009’, TBP 2010, afl. 3, (158) 170.). Zoals eveneens aangegeven draagt de hogeronderwijsinstelling de eindverantwoordelijkheid inzake de finale beoordeling van de prestaties van de student. De student kan dit bovendien ook nalezen in de studiewijzer: “(...) De praktijkdocent zal (...) de eindscore (...) bepalen. (...)” De gevolgen van de beslissing tasten de rechtmatigheid van deze beslissing niet aan en kunnen dus ook niet mee in rekening genomen worden bij de beoordeling van de redelijkheid ervan.”

In haar extern verzoekschrift gaat verzoekster voorbij aan deze motivering en maakt zij geenszins duidelijk waarom deze motivering incorrect of onredelijk zou zijn. Nochtans is het de beslissing van de interne beroepscommissie die het voorwerp uitmaakt van huidige procedure en staat het aan verzoekster om aan te tonen waarom deze beslissing onregelmatig zou zijn.

Nu verzoekster de hoger geciteerde motieven van de bestreden beslissing niet betwist, maar zich er in essentie toe beperkt haar standpunt op intern beroep te hernemen, is haar grief onontvankelijk.

Voor zover verzoekster in haar wederantwoordnota betoogt dat de beslissing niet geschraagd is op een gefundeerde en op feiten gebaseerde motivering, geeft verzoekster een nieuwe invulling aan haar grief, die zij al had kunnen geven in haar verzoekschrift. Deze grief, aldus ingevuld, is nieuw en bijgevolg onontvankelijk.

Het middel is onontvankelijk.

B. Tweede middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat verzoekster zich in een tweede middel beroept op een gebrekkige begeleiding tijdens haar stage.

Standpunt van partijen

Verzoekster geeft aan dat de praktijklector op 4 oktober 2021 een kennismakingsmail heeft gestuurd waarin werd aangegeven dat de praktijklector na enkele weken contact zou opnemen met de mentor om te informeren naar het verloop van de stage. Volgens verzoekster werd dit niet opgevolgd door de praktijklector.

In haar *antwoordnota* stipt verwerende partij vooreerst aan dat verzoekster ook deze grief herneemt uit haar intern beroep. Verwerende partij verwijst daarom naar de bestreden beslissing waarin dit werd behandeld: uit de bestreden beslissing blijkt volgens verwerende partij duidelijk dat zij dit heeft onderzocht en tot het besluit is gekomen dat de richtlijnen van de studiewijzer werden nageleefd. Verwerende partij wijst er bovendien op dat het aanreiken van begeleiding

altijd een evenwichtsoefening is tussen enerzijds het bieden van afdoende begeleiding en sturing en anderzijds het voldoende ruimte geven aan een student zodat deze zelfstandig kan aantonen de nodige competenties te bezitten. Volgens verwerende partij is de stage in deze opleiding een belangrijke fase waardoor verwerende partij terecht van verzoekster mag verwachten dat zij de nodige zelfstandigheid aan de dag legt. Het eventueel niet nakomen van de in de studiewijzer gemaakte afspraken over het geven van feedback volstaat volgens verwerende partij evenmin om te kunnen spreken van een gebrekkige begeleiding. Er dient steeds naar het globale dossier worden gekeken wat volgens haar *in casu* ook werd gedaan door de interne beroepsinstantie.

In haar *wederantwoordnota* benadrukt verzoekster dat verwerende partij zich niet aan de afspraken heeft gehouden omtrent de opvolging van de stage (zoals aangegeven in de kennismakingsmail) en daardoor over ontoereikende informatie beschikt over het verloop van deze stage om een correcte beslissing te kunnen nemen.

Verzoekster geeft verder aan dat voor de stagemodule IW 4 (met daarbij GIP4) de student minstens 250u stage volgen op de stageplaats. In de periode van 21 september 2021 tot 22 december 2021 heeft verzoekster in totaal 279 uur en 45 minuten stage gevuld. De praktijklector heeft ze in totaal 13 uur en 10 minuten gezien en gehoord. Volgens verzoekster heeft verwerende partij zelf onvoldoende bijsturing gegeven tijdens de stageperiode en deze verantwoordelijkheid volledig bij de stageplaats gelegd. De stageplaats heeft volgens verzoekster echter geen inspraak gekregen in de beoordeling van de stage.

Verzoekster betoogt tot slot dat ze in de praktijk heeft bewezen dat ze de competenties bezit aangezien dit op de stageplaats kon worden vastgesteld. Als verzoekster de competenties niet zou hebben behaald, dan zou zij, volgens haar, daarop gewezen zijn en zou zij tips en feedback hebben gekregen over de wijze waarop zij deze wel kon behalen. Verwerende partij heeft zich volgens verzoekster niet aan de (zelf) gemaakte afspraken gehouden en heeft daardoor ontoereikende informatie over het verloop van de stage om een correcte beslissing omtrent de beoordeling te kunnen nemen.

Beoordeling

De Raad heeft reeds herhaaldelijk overwogen dat vastgestelde gebreken in de begeleiding van de student in principe niet tot gevolg hebben dat de toegekende beoordeling daardoor onregelmatig wordt of dat de student recht zou hebben op een gunstiger quotering. Het is, in beginsel, één zaak of de student bewezen heeft de van hem verlangde kennis en vaardigheden te bezitten en een andere, wanneer hij die kennis en vaardigheden niet blijkt te bezitten, wie daarvoor de schuld draagt. Deze laatste kan diegene zijn die de student op het examen heeft voorbereid door bij die voorbereiding in gebreke te blijven. Een verwijt aan de instelling op het vlak van een gebrekige begeleiding of communicatie verschuift bijgevolg mogelijk de verantwoordelijkheid voor een slechte prestatie deels naar de instelling, maar in de regel kan dit er niet toe leiden dat de prestatie zelf zonder meer als voldoende moet worden beschouwd. Er kan enkel anders over worden geoordeeld in uitzonderlijke omstandigheden, wanneer het gebrek aan begeleiding het slagen de facto onmogelijk heeft gemaakt, bijvoorbeeld doordat essentiële vragen van de student onbeantwoord zijn gebleven of de begeleiding nagenoeg onbestaande was. Het valt aan de verzoekende partij toe om het bewijs te leveren van de gebreken in de begeleiding die zij aanvoert en van de beslissende invloed daarvan op de beoordeling of de slaagkansen.

In het licht van deze vaststaande rechtspraak onderzoekt de Raad hierna het middel van verzoekster.

In tegenstelling tot wat verzoekster aanvoert, leest de Raad in de e-mail d.d. 4 oktober 2021 van de praktijklector aan de stagementor niet dat zij een tussentijds bezoek zal uitvoeren, noch lijkt dit zo begrepen te zijn geweest door de stagementor. De praktijklector kondigt aan dat zij “binnen enkele weken” contact zal opnemen om te horen hoe de stage loopt en om een eindgesprek in te plannen. De stagementor reageert daarop met “...ik hoor je graag binnenkort om een eindgesprek in te plannen.”

Noch de ECTS-fiche (stuk 5 administratief dossier), noch de studiewijzer (stuk 6 administratief dossier) verduidelijken hoeveel stagebezoeken de stagelector dient af te leggen. De competentielijst, waarvan verzoekster kennis kreeg voorafgaand aan het aanvatten van de stage, verduidelijkt wel dat de stagelector slechts één stagebezoek, dit wil zeggen een “eindadviesgesprek” aflegt, en dit aan het einde van de stageperiode. (stuk 7 administratief dossier) De betrokken praktijklector heeft bijgevolg de eigen voorschriften van verwerende partij nageleefd, zoals de bestreden beslissing terecht opmerkt.

Hoewel bijgevolg vaststaat dat de bestreden beslissing in lijn ligt met de studiewijzer, rijst toch de vraag of één stagebezoek en dit aan het einde van de stage voldoende is om verzoekster in staat te stellen de competenties aan te tonen en te verwerven, gelet op de specifieke omstandigheden van de stage. In dat kader stelt de Raad *in casu* vast:

- Dat verzoekster voorafgaand aan de start van het opleidingsonderdeel kennis heeft kunnen nemen van de competentielijst en dus wist wat er van haar verwacht werd en de competenties waarop zij zou worden beoordeeld;
- Dat de stagementor wél tussentijdse feedback heeft gegeven aan verzoekster. Deze feedback bevatte positieve en negatieve punten. (stuk 7 administratief dossier; positieve feedback aangeduid in het groen, negatieve feedback aangeduid in het rood);
- Dat verzoekster noch het bestaan, noch de inhoud van deze tussentijdse feedback betwist;
- Dat de stagementor tussentijds onder andere (ook) negatieve feedback gaf met betrekking tot de drie competenties waarvoor verzoekster uiteindelijk niet slaagde, zoals de bestreden beslissing terecht aangeeft.

Verzoekster legt vervolgens niet uit welk concreet nadeel zij heeft geleden door het feit dat haar praktijklector niet eerder een stagebezoek inlaste, temeer nu zij wel degelijk tussentijdse feedback heeft gekregen van haar stagementor, op basis waarvan zij zich kon remediëren. De praktijklector (en later de interne beroepscommissie) heeft deze feedback bovendien betrokken in haar uiteindelijke eindevaluatie, zoals blijkt uit stuk 7 van het administratief dossier en haar verslag van het eindevaluatiegesprek zoals geciteerd in de bestreden beslissing. Voor zover verzoekster deze eindevaluatie inhoudelijk betwist, verwijst de Raad naar wat hij daarover uiteenzet in de beoordeling van het derde middel.

Gelet op het bovenstaande is de Raad van oordeel dat verzoekster niet aantoont dat zij verstoken is gebleven van de nodige tussentijdse feedback of andere begeleiding, waardoor er sprake zou kunnen zijn van een gebrekkige begeleiding vanwege verwerende partij.

Voor zover verzoekster in haar wederantwoordnota nog aanhaalt dat zij haar praktijklector in totaal maar 13u10min heeft gezien en gehoord, terwijl zij in totaal 279u en 45 minuten stage heeft gevolgd, voert zij daarmee aan argument aan dat zij al kon ontwikkelen in haar verzoekschrift. Het argument is bijgevolg nieuw en onontvankelijk.

Het middel is ongegrond.

C. Derde middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat verzoekster zich in een derde middel beroept op een schending van de materiële en formele motiveringsplicht en het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster schetst vooreerst de chronologie van haar (eind)evaluatie:

- Op 17 december 2021 is de praktijklector langsgekomen voor de eindevaluatie. Verzoekster en haar mentor zijn evenwel geschrokken van de aanpak van de praktijklector. Op de eindevaluatie werd aan verzoekster meegedeeld dat de praktijklector over één competentie ('analyseren') twijfels had. Volgens verzoekster werd haar meegegeven dat ze dit nog kon ondervangen met haar eindwerk. Daarom heeft verzoekster haar eindwerk laten nalezen door haar mentor om feedback te krijgen over (onder meer) de competentie 'analyseren'.
- Op 31 januari 2022 heeft verzoekster een feedbackgesprek met de praktijklector gehad. Uit dat gesprek bleek dat verzoekster niet geslaagd was voor drie competenties ('analyseren', 'hypothesevorming' en 'flexibiliteit'). Volgens verzoekster werd dat echter niet gemeld tijdens de eindevaluatie van 17 december 2021. Dit kan volgens haar ook worden beaamd door de mentor. Na dit feedbackgesprek heeft verzoekster dan intern beroep ingesteld.
- Op 4 februari 2022 had verzoekster opnieuw een gesprek met de praktijklector en de directrice van de opleiding. Verzoekster heeft tijdens dat gesprek ook aangehaald dat in de kennismakingsmail werd aangegeven dat er nog verder contact zou worden opgenomen maar dit uiteindelijk niet werd gedaan. Waar de directrice volgens verzoekster aangaf dat dit eigenlijk niet wordt gedaan door de onderwijsinstelling, stelt verzoekster dat zij over het bewijs van het tegendeel beschikt. Volgens verzoekster haalde de praktijklector ook aan dat verzoekster tijdens één van de leergroepen persoonlijk heeft aangesproken over de competenties 'analyseren' en 'hypothesevorming'. Verzoekster geeft hierbij aan dat de praktijklector zich volgens haar op dat moment richtte tot de leergroep in het algemeen niet specifiek tot

verzoekster. Verzoekster stelt dat, mochten deze opmerkingen specifiek aan haar zijn gericht, dan zou zij dit genoteerd hebben en met deze feedback aan de slag zijn gegaan.

Volgens verzoekster heeft de praktijklector dus tijdens de drie gesprekken telkens een andere aanpak voorgesteld rond de competenties. Tijdens de eindevaluatie werd volgens verzoekster alleen op de competentie ‘analyseren’ gewezen daar waar tijdens het feedbackgesprek werd meegedeeld dat verzoekster niet alleen tekort schoot op de competentie ‘analyseren’ maar ook op de competenties ‘hypothesevorming’ en ‘flexibiliteit’. Tijdens het laatste gesprek werd dan weer meegedeeld dat verzoekster werd aangesproken over deze competenties tijdens een leergroep. Dit illustreert volgens verzoekster dat de praktijklector haar mening over het dossier wijzigt tijdens ieder gesprek daar waar verzoekster verwacht dat haar duidelijk en concreet de juiste informatie wordt meegedeeld.

Verder geeft verzoekster aan dat de interne beroepsinstantie in de bestreden beslissing verwijst naar het verslag van de praktijklector waarin verkeerdelyk wordt aangehaald dat verzoekster geen notities zou hebben gemaakt tijdens de eindevaluatie: verzoekster heeft wel degelijk notities gemaakt en zij verwijst hiervoor naar bijlage D bij haar verzoekschrift voor de Raad.

Vervolgens gaat verzoekster in op de beoordeling van een aantal competenties. Wat betreft de competentie ‘schriftelijk communiceren’ geeft verzoekster aan dat, in tegenstelling tot wat de praktijklector beweert, zij niet alleen een verslag heeft opgemaakt van een vergadering maar ook nog een activiteit schriftelijk heeft opgesteld en de signalenbundel van haar stage heeft aangevuld wat ook een onderdeel was van deze competentie. Met betrekking tot de competentie ‘cliëntgerichtheid’ voert verzoekster aan dat er inderdaad slechts één voorbeeld werd gegeven maar dat de praktijklector ook niet verder heeft gevraagd naar extra voorbeelden. Over de competentie ‘flexibiliteit’ geeft verzoekster aan dat volgens de praktijklector de mentor deze competentie benadert als ‘flexibel aanpassen’, om bijvoorbeeld vroeger te komen. Volgens verzoekster strookt dit echter niet met wat de mentor heeft vermeld in de competentielijst: verzoekster is als stagiair flexibel moeten omgaan met de cliënten en heeft zich aangepast aan haar gesprekspartner.

Tot slot voert verzoekster aan dat tijdens de presentatie van het eindwerk op 12 januari 2022 door de praktijklector werd aangegeven dat de studenten geslaagd waren voor het eindwerk. Tijdens het gesprek van 31 januari 2022 werd echter volgens verzoekster meegedeeld dat zij

voor twee van de drie onderdelen geslaagd was. In de bestreden beslissing wordt evenwel vermeld dat verzoekster niet geslaagd is voor de drie onderdelen.

In haar *antwoordnota* voert verwerende partij vooreerst aan dat verzoekster de grieven omtrent de eindevaluatie van 17 december 2021 niet concreet naar voor heeft gebracht in het kader van het intern beroep. In dat opzicht is dit volgens verwerende partij in het licht van artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs onontvankelijk en minstens ongegrond.

Verwerende partij gaat vervolgens in op de totstandkoming van de eindbeoordeling. Verwerende partij stipt aan dat de grieven van verzoekster omtrent het feedbackgesprek van 31 januari 2022 werden overgenomen uit haar intern beroep. Wat dat betreft, verwijst verwerende partij naar de bestreden beslissing waarin wordt ingegaan op deze grieven. Met de eventuele mondeling gemaakte opmerkingen van verzoekster kan verwerende partij echter geen rekening houden. Over de grieven naar aanleiding van het gesprek van 4 februari 2022 geeft verwerende partij aan dat in de bestreden beslissing niet kon geconcludeerd worden dat *in casu* welbepaalde richtlijnen niet zouden zijn nagekomen. Ook deze grieven werden volgens verwerende partij niet concreet naar voor gebracht in het kader van het intern beroep zodat deze in het licht van artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs onontvankelijk zijn. Deze grieven zijn volgens haar ook ongegrond.

Verder stipt verwerende partij aan dat zij het verslag van de praktijkdocent grondig heeft onderzocht. Uit dit verslag begrijpt verwerende partij inderdaad dat verzoekster geen notities zou hebben genomen tijdens het eindevaluatiegesprek. Het stuk (bijlage D) dat verzoekster hieromtrent bijbrengt in haar verzoekschrift voor de Raad heeft zij echter nog niet eerder aan verwerende partij voorgelegd. Verwerende partij kan evenwel niet vaststellen hoe dit een concrete impact zou hebben gehad op de beoordeling. Verwerende partij ziet bovendien geen redenen om te twijfelen aan de ontvankelijke notities van de evaluator aangezien op deze het vermoeden rust deskundig en onpartijdig te zijn. Deze grief is volgens haar dan ook ongegrond.

Tot slot merkt verwerende partij op dat verzoekster ook voor het eerst ingaat op de beoordeling van de door verzoekster aangehaalde competenties. Verwerende partij benadrukt daarbij dat de interne beroepsinstantie zowel de tussentijdse evaluatie als de eindevaluatie aan een beoordeling heeft onderworpen en daarbij tot het besluit is gekomen dat de motivering van de toegekende score afdoende is. Verwerende partij benadrukt daarbij ook dat op de docenten het

vermoeden rust van deskundig te zijn en zij een persoonlijke appreciatieruimte hebben bij het opmaken van de beoordeling dewelke door de Raad slechts marginaal kan worden getoetst. Volgens verwerende partij kan de Raad de inhoudelijke beoordeling niet overdoen en kan de Raad studenten enkel beschermen tegen een onredelijk beoordeling. Van een onredelijke beoordeling is volgens verwerende partij *in casu* echter geen sprake: deze berust op deugdelijke grondslagen en wijkt niet van het normale beslissingspatroon af. De eigen onderwijskundige inzichten van verzoekster kunnen wat dat betreft evenmin een impact hebben op de rechtmatigheid van de beoordeling aangezien deze niet relevant zijn.

In haar *wederantwoordnota* betreurt verzoekster vooreerst dat een en ander zo ver is gekomen. Verzoekster benadrukt dat tijdens elk gesprek met de onderwijsinstelling er nieuwe of gewijzigde informatie werd meegedeeld en dat er, volgens haar, aldus enkele fouten werden gemaakt.

Zij geeft verder aan dat op 12 maart 2022 elke student het eindwerk heeft voorgesteld in een presentatie. Op het einde van de presentatie heeft de praktijklector volgens haar meegedeeld dat de studenten geslaagd waren voor het eindwerk. Verzoekster herhaalt dat er onduidelijk werd gecommuniceerd over belangrijke informatie, onder meer wat betreft de resultaten voor de verschillende onderdelen. Deze werden volgens haar ook niet bij de bekendmaking van de resultaten meegedeeld en komen volgens haar ook niet overeen met de geleverde prestaties. Voor wat betreft het eindwerk was de praktijklector volgens verzoekster zelfs initieel tevreden met het resultaat en werden er geen tekortkomingen opgemerkt. Het resultaat voor de leergroep komt volgens verzoekster ook niet overeen met de tekortkomingen die werden aangegeven.

Voorts herhaalt verzoekster dat, in tegenstelling tot wat verwerende partij aangeeft, zij wel degelijk notities heeft gemaakt tijdens de eindevaluatie.

Tot slot voert verzoekster aan dat ze haar grieven omtrent de eindevaluatie van 17 december 2021 al tijdens het gesprek van 4 februari 2022 heeft aangekaart. Tijdens dit gesprek was er ook een bemiddelaar (de heer S.C.) aanwezig. Verzoekster betreurt dat dit niet genoteerd werd in het dossier aangezien het duidelijk in het gesprek van 4 februari 2022 aan bod is gekomen waarbij, volgens haar, ook alle mondelinge opmerkingen genoteerd zouden worden. Hetzelfde geldt volgens haar voor haar overige grieven omtrent de beoordeling. Volgens verzoekster is

verwerende partij dan ook ten onrechte van oordeel dat bepaalde grieven *in concreto* niet naar voren zouden zijn gebracht.

Beoordeling

Feedback tijdens en na eindevaluatiegesprek op 17 december 2021

Verzoekster zou pas na de mededeling van haar score van 8/20 en meer bepaald op 31 januari 2022 de feedback hebben gekregen dat zij onvoldoende scoorde op drie competenties, en niet op één competentie zoals meegedeeld zou zijn tijdens het eindevaluatiegesprek op 17 december 2021.

De Raad wijst nogmaals op de tussentijdse feedback die verzoekster kreeg van haar stagementor, en op basis waarvan zij zich kon remediëren.

Daarenboven, zelfs indien het inderdaad zo zou zijn dat de praktijklector op 17 december 2021 niet zou hebben geëxpliciteerd dat verzoekster drie in plaats van één competenties niet heeft bereikt, dan nog heeft verzoekster hiervan wel kennis gekregen voorafgaand aan het instellen van het intern beroep en heeft zij hieromtrent middelen kunnen aanvoeren voor de interne beroepscommissie. De interne beroepscommissie heeft op haar beurt de argumenten van verzoekster onderzocht en beantwoord in de bestreden beslissing.

Verzoekster maakt met andere woorden niet duidelijk welk nadeel zij heeft geleden doordat zij pas na de bekendmaking van haar eindresultaat een volledige feedback zou hebben gekregen vanwege haar lector omtrent de niet-bereikte competenties en niet tijdens het eindevaluatiegesprek. Haar argumentatie betreft eerder de modaliteiten van de inzage van het eindresultaat, maar zoals de Raad al meermaals heeft geoordeeld in het verleden, kunnen eventuele onregelmatigheden betreffende de inzage geen invloed hebben op de regelmatigheid van het resultaat zelf.

Bemiddelingsgesprek op 4 februari 2022

In het kader van een bemiddelingstraject vond er na het indienen van het intern beroep, meer bepaald op 4 februari 2022, een gesprek plaats tussen verzoekster, de praktijklector, de

directrice en een bemiddelaar. Daarin zou verzoekster voor het eerst hebben aangevoerd dat haar praktijklector tijdens het eindevaluatiegesprek op 17 december 2021 gezegd zou hebben dat zij haar prestaties m.b.t. de competentie “analyseren” nog kon rechtdelen in haar eindwerk.

De Raad stelt vast dat verzoekster van dit argument evenwel geen melding heeft gemaakt in het intern beroepschrift dat zij indiende op 3 februari 2022. Dat is logisch, aangezien het bemiddelingsgesprek plaatsvond op 4 februari 2022. Conform artikel 86, 3 van het Onderwijs- en Examenreglement van verwerende partij gaat het bemiddelingsgesprek door, buiten het kader van het intern beroep. Noch uit het Onderwijs- en Examenreglement, noch uit het administratief dossier blijkt dat de inhoud van het bemiddelingsgesprek is voorgelegd aan de interne beroepscommissie. Verzoekster toont ook niet aan dat hiertoe een verplichting zou bestaan.

Het is dan evenzeer logisch dat de interne beroepscommissie geen enkele melding maakt van het argument van verzoekster dat de praktijklector haar tijdens het eindevaluatiegesprek zou hebben gezegd dat zij haar prestaties voor de competentie “analyseren” nog kon rechtdelen in haar eindwerk, aangezien verzoekster dit argument niet aanvoerde in haar intern beroepschrift. Het argument van verzoekster is niet gericht tegen een motief van de bestreden beslissing en is bijgevolg onontvankelijk.

Verzoekster beweert voorts dat de praktijklector haar voor het eerst tijdens het bemiddelingsgesprek heeft gewezen op het feit dat zij verzoekster tijdens één van de leergroepen al persoonlijk had aangesproken over de competenties “analyseren” en “hypothesevorming”. Verzoekster ontkent dat de praktijklector haar deze feedback persoonlijk heeft gegeven tijdens de leergroep. Verzoekster verwijt verwerende partij dat zij in de bestreden beslissing geen rekening heeft gehouden met deze gegevens. Na nauwkeurige lezing van de bestreden beslissing, stelt de Raad vast dat deze niet gebaseerd is op dergelijke vaststelling vanwege de praktijklector. De bestreden beslissing maakt hiervan geen melding, noch enig ander stuk in het administratief dossier maakt melding van deze vaststelling vanwege de praktijklector. Het argument van verzoekster inzake het bemiddelingsgesprek is niet gericht tegen een motief in de bestreden beslissing, zodat het onontvankelijk is.

Inhoudelijke betwisting van drie competenties

Wat de omvang van ’s Raads bevoegdheid betreft, stipt de Raad aan dat hij krachtens artikel II.291, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs niet de bevoegdheid heeft om zijn eigen appreciatie over de waarde van de student in de plaats te stellen van deze van de organen van de hogeronderwijsinstelling. De Raad is met andere woorden geen tweede beroepscommissie die met volheid van bevoegdheid en discretionaire afweging kan oordelen welke beslissing meer of minder opportuun is.

De bevoegdheid van de Raad is er, overeenkomstig het eerste lid van het voormelde artikel II.291 van de Codex Hoger Onderwijs, integendeel toe beperkt om na te gaan of de hem voorgelegde studievoortgangsbeslissingen in overeenstemming zijn met enerzijds de decretale en reglementaire bepalingen en het onderwijs- en examenreglement en anderzijds de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Op basis van deze beginselen bestudeert de Raad de argumentatie van verzoekster.

Verzoekster voert aan dat de bestreden beslissing ten onrechte verwijst naar het verslag van het eindevaluatiegesprek van de praktijklector, waarin deze laatste vermeldt dat verzoekster geen notities heeft gemaakt tijdens de eindevaluatie. Verzoekster betwist dit en voegt haar eigen notities bij. Nog daargelaten de vraag of verzoekster notities heeft gemaakt of niet, stelt de Raad evenwel vast dat de interne beroepscommissie voor het overige niet verwijst naar deze vaststelling van de praktijklector. De interne beroepscommissie baseert haar besluitvorming niet op het gegeven dat verzoekster tijdens het eindevaluatiegesprek geen notities zou hebben gemaakt. Op basis van de stukken van het dossier, lijkt het zelfs dat de praktijklector haar oorspronkelijke evaluatie daar ook niet op heeft gebaseerd. De door verzoekster aangevoerde onregelmatigheid heeft geen enkele invloed gehad op de beoordeling van het intern beroep door de interne beroepscommissie, zodat verzoekster dan ook geen belang heeft bij het aanvoeren ervan voor de Raad.

Competentie “schriftelijk communiceren”. De praktijklector kende verzoekster de beoordeling “voldoende” toe voor deze competentie, en zij motiveert dit als volgt:

“Eindadvies praktijklector: Signalenbundel is niet uitgewerkt en dus moeilijk te beoordelen. Verslaggeving 1 vergadering was duidelijk en correct. Eindoordeel: voldoende.” (stuk 7 administratief dossier)

In tegenstelling tot wat verzoekster voorhoudt, heeft de praktijklector in haar besluitvorming omtrent deze competentie dus wel rekening gehouden met de signalenbundel van verzoekster maar stelde zij vast dat deze signalenbundel niet uitgewerkt was en dus moeilijk te beoordelen. Verzoekster verwijst naar haar stuk D waarin deze signalenbundel te vinden zou zijn. De Raad vindt in stuk D een document “signalenbundel” van 2 pagina’s, die bovendien op het eerste gezicht lijkt te zijn opgesteld door de stagementor en andere collega’s. Minstens maakt verzoekster niet duidelijk hoe zij deze signalenbundel nog heeft aangevuld. Op basis van de stukken die voorliggen, kan de Raad niet afleiden dat de praktijklector onredelijk is geweest door te oordelen dat de signalenbundel van verzoekster onvoldoende is uitgewerkt, noch dat de interne beroepscommissie zich heeft aangesloten bij deze beoordeling.

Verzoekster stelt voorts dat zij “nog een activiteit schriftelijk opgesteld” heeft, maar concretiseert dit niet verder. Bijgevolg kan zij redelijkerwijze niet aan verwerende partij verwijten dat zij daarmee geen rekening heeft gehouden.

Competentie “cliëntgerichtheid”. De praktijklector kende verzoekster de beoordeling “voldoende” toe voor deze competentie. (stuk 7 administratief dossier) Verzoekster stelt – blijkbaar onder verwijzing naar het verslag dat de praktijklector maakte van het eindevaluatiegesprek – dat zij tijdens het eindevaluatiegesprek inderdaad maar één voorbeeld heeft gegeven maar dat de praktijklector ook niet verder gevraagd heeft naar verdere voorbeelden. Verzoekster kan deze stelling niet onderbouwen met enig stuk en kan deze stelling dus niet bewijzen. Bovendien lijkt deze bewering in strijd met de eindbeoordeling vanwege de praktijklector, waarin zij duidelijk stelt dat zij wel degelijk tevergeefs naar voorbeelden heeft gevraagd:

“Eindadvies praktijklector: Er kan geen voorbeeld worden gegeven van een opgevolgde casus bij cliënten.” (stuk 7 administratief dossier)

Bijgevolg kan de interne beroepscommissie redelijkerwijze niet verweten worden dat zij zich heeft aangesloten bij deze beoordeling.

Competentie “flexibiliteit”. De praktijklector kende verzoekster de beoordeling “onvoldoende” toe voor deze competentie, en zij motiveert dit als volgt:

“Eendoordeel praktijklector: Larissa kan onvoldoende aantonen dat de opgedane kennis en ervaringen uit OPO’s in de opleiding geïntegreerd zijn. Het doel en de aanpak blijft in het niveau praktisch oplossen en missen een diepere laag van structurele aanpak. Stagementor zag flexibiliteit vooral als je snel kunnen aanpassen aan een veranderende situatie. (bijvoorbeeld

vroeger komen-later blijven, stagementor is ziek en Larissa moet overnemen). Eendoordeel: onvoldoende.” (stuk 7 administratief dossier)

Volgens verzoekster strookt dit niet met wat haar stagementor heeft vermeld in de competentielijst, en is zij als stagiair flexibel moeten omgaan met de mensen en heeft zij zich aangepast aan haar gesprekspartner.

Hiermee gaat verzoekster evenwel voorbij aan de andere motieven van de praktijklector bij de beoordeling van de competentie “flexibiliteit”, met name dat verzoekster onvoldoende aantoont dat de opgedane kennis en ervaring uit OPO’s in de opleiding geïntegreerd zijn, en dat het doel en de aanpak een diepere laag van structurele aanpak missen. Verzoekster weerlegt dit motief niet.

Bovendien blijkt uit de competentielijst die verzoekster samen heeft ingevuld met de stagementor en de tussentijdse feedback van de stagementor, dat de stagementor inderdaad flexibiliteit voor een deel lijkt te interpreteren als de competentie om zich aan te passen aan een veranderende context. (p. 27 van stuk 7 administratief dossier: “*Takenplan....: “me flexibel kunnen aanpassen aan een plotse verandering. ... Tussentijdse feedback: ... “Ik ben nog niet flexibel moeten zijn bij een situatie (bijvoorbeeld een plotse verandering)*”) Het is dan ook niet onredelijk dat de praktijklector tot de vaststelling komt dat de stagementor flexibiliteit “vooral” ziet als je snel kunnen aanpassen aan een veranderende situatie. Evenmin is het onredelijk dat de interne beroepscommissie zich aansluit bij deze visie.

Ten slotte, voor zover verzoekster aanvoert dat de praktijklector haar op 12 januari 2022 zou hebben gemeld dat zij geslaagd was voor het *eindwerk*, voert verzoekster geen enkel stuk aan, dat haar bewering staaft. Voor het overige herhaalt de Raad dat eventuele onregelmatigheden betreffende de inzage van het resultaat, *an sich* geen invloed hebben op de regelmatigheid van de evaluatie. In dat kader stelt de Raad vast dat verzoekster niet uitlegt waarom zij wel geslaagd zou moeten zijn voor haar eindwerk.

In haar wederantwoordnota stelt verzoekster nog dat het resultaat voor de *leergroep* ook niet overeenstemt met de tekortkomingen die werden aangegeven. Verzoekster had de kans om deze grief aan te voeren in haar verzoekschrift, maar heeft dit nagelaten. De grief is nieuw en dus

onontvankelijk. Bovendien verduidelijkt verzoekster niet waarom de resultaten voor de leergroep niet overeenkomen met de tekortkomingen die de interne beroepscommissie aangeeft.

Het middel is ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 11 april 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Elsbeth Loncke	kamervoorzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Gilles Fourneau	secretaris

De secretaris **De voorzitter**

Gilles Fourneau **Elsbeth Loncke**

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.352 van 28 maart 2022 in de zaak 2022/0088

In zake: Jorn ENGELEN
 Woonplaats kiezend te 2350 Vosselaar
 Bergeneinde 4

Tegen: THOMAS MORE KEMPEN
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten Tom Peeters en Sophie Groetaers
 kantoor houdend te 2600 Antwerpen-Berchem
 Borsbeeksebrug 36
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 1 maart 2022, strekt tot nietigverklaring van de examentuchtbeslissing van 2 februari 2022 en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 23 februari 2022 waarbij het intern beroep van verzoekende partij onontvankelijk werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 28 maart 2022.

Kamervoorzitter Elsbeth Loncke heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Sophie Groetaers, die *loco* advocaat Tom Peeters verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2021-2022 ingeschreven in de opleiding ‘Educatieve bachelor in het secundair onderwijs’.

Bij de evaluatie van het opleidingsonderdeel ‘Sport 5’ werd fraude vastgesteld in hoofde van verzoeker, en dit op basis van volgende elementen:

- De student heeft omwille van quarantainemaatregelen het schriftelijk examen Sport 5 thuis afgelegd met remote proctoring (Proctorio);
- De student heeft via nieuwsbrieven, mailing, studentenportaal, een instructiefilm een oefenexamen en instructies van de ombud bij aanpassing van het campusexamen naar een thuisexamen duidelijke richtlijnen meegekregen in verband met het afleggen van een online examen thuis;
- De student heeft de richtlijnen in verband met het afleggen van een online examen thuis niet correct opgevolgd: de roomscan is onvolledig, het bureau is maar half gefilmd, het kladpapier wordt heel snel in beeld gebracht en de student verdwijnt af en toe uit beeld;
- De examencommissie kan niet vaststellen of het examen op een correcte en eerlijke manier is verlopen.

Omwille van de aard en de vermoedelijke intentie van de fraude en na het gesprek met de student heeft de examencommissie beslist om de lichtst mogelijke sanctie op te leggen en geen rekening te houden met de historiek en het volledige dossier van de student. De commissie rekent uitdrukkelijk op de bereidheid van de student om van zijn nonchalante houding een werk punt te maken en tijdens de volgende examenperiodes tijdig informatie op te zoeken of ondersteuning te vragen.

De examencommissie heeft op 2 februari 2022 beslist om volgende sanctie op te leggen: “*De behaalde score voor het opleidingsonderdeel ‘Sport 5’ vervalt en wordt vervangen door de code F (Fraude)*”.

Zij heeft deze sanctie gekozen op basis van volgende overwegingen:

- Intentie van de fraude: de examencommissie kan onmogelijk de intentie van de student aantonen.
- Omvang van de fraude: de examencommissie kan door het niet correct naleven van de richtlijnen van de hogeschool en de unit onmogelijk vaststellen of het examen op een correcte en eerlijke manier is verlopen.
- Aard van de fraude: bij het afleggen van het online examen zijn de richtlijnen niet correct gevuld. Zo werd het bureau van de student slechts half gefilmd en werd de roomscan snel en onvolledig gedaan, waardoor het onmogelijk is om de validiteit van het examen te controleren. Daarnaast verdwijnt de student af en toe uit beeld met ogen en hoofd.

De moeder van verzoeker stelde op datum van 7 februari 2022 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 23 februari 2022 werd het intern beroep onontvankelijk verklaard.

De interne beroepsinstantie stelt een intern beroep te hebben ontvangen van mevrouw [A.V.]. Ze beweert dit hebben gedaan in naam van haar zoon, de student. De interne beroepsinstantie stelt vast dat mevrouw [A.V.] geen volmacht heeft toegevoegd aan haar mail, waardoor zij niet kan vaststellen of ze wel de toestemming en goedkeuring had om het beroep in te stellen. Het louter toevoegen van het mailadres van de student kan niet als volmacht worden beschouwd. Het beroep is om die reden niet ontvankelijk.

In tweede orde wijst de interne beroepsinstantie erop dat het verzoekschrift evenmin gegrond is. De student wordt immers geacht het onderwijs- en examenreglement van Thomas More (hierna: OER) op te volgen. Dit wordt gepubliceerd op de website en is voor iedereen toegankelijk. Artikel 47 bepaalt aan welke regels de student zich moet houden bij een online examen op afstand. Daarnaast heeft de opleiding de studenten hierover ook bijkomend geïnformeerd. De interne beroepsinstantie is van oordeel dat alleen al de vermelding in het OER en de publicatie ervan afdoende is om de naleving ervan toe te passen. Het is daarbij overigens onmogelijk om het niet-naleven van het examenreglement te verantwoorden door een eerdere niet-toepassing van datzelfde reglement.

Verder argumenteert mevrouw [A.V.] dat haar zoon tot driemaal toe heeft gezegd dat hij niet heeft gespiekt en de regels heeft gevolgd zoals hij ze kent. De interne beroepsinstantie benadrukt dat niemand deze bewering betwist en dat de examencommissie een lichte sanctie heeft uitgesproken omdat de student wellicht niet de intentie had om te frauderteren.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 25 februari 2022 aan verzoeker en zijn moeder overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 1 maart 2022 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid - regelmatige uitputting interne beroepsprocedure

Artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs stelt, zoals de Raad eerder reeds heeft overwogen (R.Stvb. 24 augustus 2018, nr. 4.376; R.Stvb. 14 september 2018, nr. 4.405), inzake de bevoegdheid van de Raad het volgende:

“Er wordt een Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, verder ‘de Raad’ genoemd, opgericht bij de bevoegde dienst van de Vlaamse Gemeenschap. De Raad doet als administratief rechtscollege uitspraak over de beroepen die door studenten of personen op wie de beslissing betrekking heeft, worden ingesteld tegen studievoortgangsbeslissingen, na uitputting van de in afdeling 2 bedoelde interne beroepsprocedure.”

Wat betreft de plicht tot het voorafgaandelijk uitputten van het intern beroep, blijkt uit de memorie van toelichting bij het toenmalige decreet van 19 maart 2004 ‘betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen’ dat het intern beroep “*verplicht moet worden uitgeput vooraleer men een beroep kan instellen bij*” de Raad (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 16*). De decreetgever heeft de uitputting van het intern beroep derhalve beoogd als een voorwaarde om tot de beroepsprocedure bij de Raad toegang te krijgen, en dus als een ontvankelijkheidsvoorwaarde bij dat beroep. Ook in de rechtsleer wordt aangenomen dat de regelmatige uitputting van een georganiseerd administratief beroep een voorwaarde is om een ontvankelijk beroep bij een administratief rechtscollege in te stellen (zie o.a. J. GORIS, *Georganiseerde administratieve beroepen*, Brugge, die Keure, 2012, 70-71; J. BAERT en G. DEBERSAQUES, *Raad van State. Afdeling Administratie. Ontvankelijkheid*, Brugge, die Keure, 1996, 99-105; P. POPELIER, “Over de uitputting van het georganiseerd administratief beroep als ontvankelijkheidsvoorwaarde voor een beroep bij de Raad van State”, noot onder RvS 16 augustus 1999, nr. 82.102, *RW* 1999- 00, 850).

De vraag of verzoekende partij op ontvankelijke wijze het intern beroep heeft ingesteld, raakt derhalve aan het onderzoek naar de ontvankelijkheid van het bij de Raad ingestelde beroep.

Standpunt van partijen

De moeder van verzoeker leest in de interne beroepsbeslissing dat ze een volmacht moet hebben om beroep aan te tekenen voor haar haar zoon. Ze vindt dit frappant aangezien ze geen volmacht moet hebben voor de betaling van de factuur van de onderwijsinstelling.

In haar *antwoordnota* merkt verwerende partij op dat artikel 94 OER uitdrukkelijk bepaalt dat de ‘student’ een intern beroep kan aantekenen. Het intern beroep is echter niet afkomstig van de student zelf, maar van diens moeder. Hierbij werd geen volmacht gevoegd, waardoor de interne beroepsinstantie niet heeft kunnen vaststellen of zij wel de toestemming en goedkeuring had om het intern beroep in te stellen. Mevrouw [A.V.] is geen student bij verwerende partij. Er is dus geen contractuele band tussen mevrouw [A.V.] en verwerende partij. Zij is evenmin een raadsman van de student.

Verwerende partij verduidelijkt dat zij te allen tijde de privacy van haar meerderjarige studenten moet garanderen. Aan de hand van de e-mail van mevrouw [A.V.] kon de interne beroepsinstantie niet met de nodige zekerheid vaststellen of de student ook daadwerkelijk de wil had om beroep in te stellen. Het intern beroep werd volgens verwerende partij aldus niet op regelmatige wijze ingesteld.

In het extern beroep wordt overigens niet betwist dat enkel de moeder van de student het intern beroep heeft ingediend en wordt er geen enkele situatie aangehaald, op grond waarvan de student kan stellen dat hij omwille van overmacht niet in staat was om zelf het intern beroep in te dienen of daartoe een volmacht te verlenen.

Beoordeling

Een beroep bij de Raad kan pas worden ingesteld nadat het intern beroep regelmatig is ingesteld en uitgeput conform de artikelen II.283 t.e.m. 285 van de Codex Hoger Onderwijs. Met uitzondering van de verplichting om een intern beroep in te stellen en de termijnen voor het instellen en het behandelen van het intern beroep laat de decreetgever het aan de instellingen over om in het onderwijs- en examenreglement te bepalen welke vormvereisten – al dan niet met sancties – moeten worden nageleefd om een regelmatig intern beroep in te stellen.

In casu stelt de Raad vast dat artikel 94 OER (zie stuk 9 van verwerende partij) het volgende bepaalt:

“Artikel 94 Beroep tegen beslissingen genomen t.a.v. een student

§1. Een student die oordeelt dat een genomen beslissing zijn rechten schendt, kan intern beroep aantekenen.

§2. De student moet de interne beroepsprocedure opstarten binnen een termijn van zeven kalenderdagen die ingaat de dag na de schriftelijke mededeling van de beslissing.

§3. De student richt zijn verzoekschrift per e-mail aan de directeur studentenzaken. In de onderwerpsregel noteert de student ‘Interne beroepsprocedure opleiding X’. In de mail zelf geeft hij zijn persoonsgegevens, zijn opleiding en eventueel afstudeerrichting en de opleidingsfase waarin hij zit. Voorts beschrijft hij duidelijk de feiten (eventueel het opleidingsonderdeel en de naam van de docenten) en zijn bezwaren tegen de beslissing. (...)

De Raad stelt vast dat artikel 94 OER aldus bepaalt dat het beroep (1) moet worden ingesteld door de student en (2) door de student per e-mail aan de directeur studentzaken moet worden gericht.

De Raad stelt vast dat het extern beroepsschrift aan de Raad opgesteld werd door de moeder van verzoeker, doch mee door verzoeker werd ondertekend. *In casu* blijkt duidelijk uit het dossier dat het intern beroepsschrift daarentegen werd opgesteld door de moeder van verzoeker. Daarnaast werd het intern beroep, ingesteld per e-mail, verstuurd via het e-mailadres van de moeder van verzoeker. Uit het dossier blijkt echter niet dat verzoeker aan zijn moeder een volmacht had verleend voor het instellen van het intern beroep. Dergelijk stuk ligt alleszins niet voor. Daarbij kan nog worden aangestipt dat, aangezien verzoeker meerderjarig is, hij bekwaam is om in rechte op te treden. Dat de onderhoudsverplichting in artikel 203 B.W. doorloopt na de meerderjarigheid indien de opleiding niet is voltooid, doet hieraan geen afbreuk.

De Raad stelt dan ook vast dat verwerende partij het intern beroep terecht onontvankelijk heeft verklaard omdat het niet was ingesteld door verzoeker zelf, maar door de moeder van verzoeker, die het intern beroepsschrift heeft opgesteld en ingediend zonder dat zij daartoe gevoldoemd was door haar zoon. Dat verzoeker zelf in kopie stond bij de e-mail waarmee zijn moeder het intern beroep heeft ingesteld, doet hieraan geen afbreuk.

De Raad kan zich niet verder buigen over de grond van de betwisting, gezien het intern beroep niet regelmatig is ingesteld en uitgeput.

Het beroep is niet ontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 28 maart 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Elsbeth Loncke,	kamervoorzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Gilles Fourneau	secretaris

De secretaris

Gilles Fourneau

De voorzitter

Elsbeth Loncke

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 1 april 2022

Arrest nr. 7.373 van 6 april 2022 in de zaak 2022/0090

In zake: Elisabeth ZHAO
Woonplaats kiezend te 2040 Antwerpen
Pastoor Verlindenstraat 42

Tegen: ARTESIS PLANTIJN HOGESCHOOL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Wim Van Caeneghem
kantoor houdend te 2000 Antwerpen
Vrijheidstraat 32, bus 16
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 1 maart 2022, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing waarbij aan verzoekster een score van 6 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘Labcluster Klinische Biologie 3’ en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 17 februari 2022 waarbij het intern beroep van verzoekster onontvankelijk werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 1 april 2022.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Alexandris Panayiotis, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2021-2022 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de biomedische laboratoriumtechnologie’.

Voor het opleidingsonderdeel ‘Labcluster Klinische Biologie 3’ bekomt verzoekster een examencijfer van 6/20.

Verzoekster stelde op datum van 10 februari 2022 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 17 februari 2022 werd het intern beroep onontvankelijk verklaard.

De interne beroepsinstantie stelde dat artikel 23.8 van het onderwijs- en examenreglement voorschrijft dat een intern beroep, wil het ontvankelijk zijn, op de volgende wijze moet worden ingediend: de student richt een verzoek tot heroverweging van de studievoortgangsbeslissing aan de algemeen directeur, de voorzitter van de interne beroepscommissie, schriftelijk, gehandtekend, met vermelding van zijn naam, adres en de datum, met redenen omkleed en met de overtuigingsstukken die de student nodig acht; dit dient te gebeuren binnen een vervaltermijn van zeven kalenderdagen die ingaat op de dag na de kennisgeving van de genomen beslissing; de student dient het verzoekschrift in als bijlage bij een e-mail die hij verzendt naar het e-mailadres van de interne beroepsinstantie.

De interne beroepsinstantie stelde vast dat het intern beroep van de student niet aan de vereiste vorm voldoet: het verzoekschrift is niet gehandtekend; het is niet onvankelijk.

De beslissing op intern beroep werd bij schrijven van 22 februari 2022 aan verzoekster overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 1 maart 2022 diende verzoekster een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

In haar *antwoordnota* werpt verwerende partij op dat het extern beroep van verzoekster niet is ondertekend terwijl het ondertekenen van het verzoekschrift op straffe van onontvankelijkheid is voorgeschreven in artikel II.294 van de Codex Hoger Onderwijs.

Beoordeling

Artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs schrijft met betrekking tot de indiening van een beroep bij de Raad het volgende voor:

§2. De beroepen worden ingesteld bij wijze van verzoekschrift, waarin ten minste een feitelijke omschrijving is opgenomen van de ingeroepen bezwaren.

Het verzoekschrift wordt gedagtekend en, op straffe van onontvankelijkheid, ondertekend door de verzoeker of zijn raadsman.

De ondertekening van een bij de Raad ingesteld beroep is door de decreetgever uitdrukkelijk op straffe van onontvankelijkheid voorgeschreven.

De Raad stelt vast dat verzoeksters verzoekschrift niet is ondertekend.

De exceptie is gegrond. Het beroep wordt derhalve onontvankelijk verklaard.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 6 april 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groot	kamervoorzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	eerste secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.374 van 6 april 2022 in de zaak 2022/0093

In zake: Dries KENNES
Woonplaats kiezend te 2260 Tongerlo
Aarthof 21

Tegen: THOMAS MORE KEMPEN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Tom Peeters en Sophie Groetaers
kantoor houdend te 2600 Antwerpen-Berchem
Borsbeeksebrug 36
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 3 maart 2022, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 21 februari 2022 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk maar ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 1 april 2022.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Sophie Groetaers, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2021-2022 ingeschreven in de opleiding ‘Verkorte Educatieve Bachelor in Secundair Onderwijs - deeltijds’.

Voor het opleidingsonderdeel ‘Praktijkatelier’ bekomt verzoeker een examencijfer van 8/20.

Verzoeker stelde op datum van 3 februari 2022 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 21 februari 2022 werd het intern beroep ontvankelijk en niet gegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie stelde dat de student beroep aantekende tegen het resultaat van het opleidingsonderdeel ‘Praktijkatelier’. De student meent dat het cijfer niet gebaseerd is op de beheersing van zijn leerdoelen. Dit leidt de student af uit de mails en opmerkingen van de docent.

De interne beroepsinstantie merkt op dat zij uitgaat van de objectiviteit en deskundigheid van de docent. De student geeft geen concrete argumenten om aan deze objectiviteit en deskundigheid te twijfelen. De argumentatie van de student is dan ook niet gegrond.

De interne beroepsinstantie wijst er nog op dat de student op 3 februari 2022 de kans had om alle documenten betreffende het examen in te kijken; De student is hier niet op ingegaan en heeft diezelfde dag zijn verzoekschrift ingediend. De student had aldus de kans om concrete argumenten aan te dragen op basis van het inkijkmoment. Het is nog steeds mogelijk dat de student via de opleidingsmanager een aanvraag doet tot inzage in zijn dossier.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 23 februari 2022 aan verzoeker overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 3 maart 2022 diende verzoeker een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Afstand

Per e-mail van 24 maart 2022 deelt verzoeker mee dat hij zijn beroep, dat volgens hem te laat werd ingediend, wenst in te trekken.

De Raad begrijpt dit als een afstand van beroep. Hij ziet geen redenen om deze afstand niet toe te kennen.

BESLISSING

De Raad stelt de afstand vast.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 6 april 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote	kamervoorzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	eerste secretaris

De secretaris **De voorzitter**

Melissa Thijs **Bertel De Groote**

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.560 van 2 juni 2022 in de zaak 2022/0095

In zake: Mattis VERWILGHEN
 Woonplaats kiezend te 2930 Brasschaat
 Max Hermanlei 28B

Tegen: KAREL DE GROTE-HOGESCHOOL
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten Tom Peeters en Sophie Groetaers
 kantoor houdend te 2600 Berchem
 Borsbeeksebrug 36, bus 9
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 3 maart 2022, strekt tot nietigverklaring van ‘de studievoortgangsbeslissing van 4 februari 2022’ [bedoeld wordt: 2 februari 2022] waarbij aan de verzoekende partij een score van 9 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘Sustainable Business Project’ en ‘de beslissing van de interne beroepsinstantie van 24 februari 2022’ [bedoeld wordt: 15 februari 2022] waarbij wordt beslist het behaalde resultaat te behouden, maar waarbij aan de student een nieuwe eerste examenkans wordt toegekend.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 1 april 2022.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en advocaat Sophie Groetaers, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Middels beschikking 2022/003 heeft de Raad de partijen de mogelijkheid geboden om standpunt in te nemen omtrent de status van het opleidingsonderdeel ‘Sustainable Business Project’ in het studieprogramma van verzoeker in het academiejaar 2021-2022. Verwerende

partij heeft vervolgens bijkomende stukken en een toelichtende nota ingediend. Daarna heeft verzoeker nog een aanvullende nota houdende zijn standpunt ter zake ingediend.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2021-2022 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in het bedrijfsmanagement’.

Voor het opleidingsonderdeel ‘Sustainable Business Project’ bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 9 februari 2022 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 15 februari 2022 besliste de interne beroepsinstantie om het behaalde resultaat (9/20) te behouden, maar er wordt hem een nieuwe eerste examenkans toegekend.

De interne beroepsinstantie neemt kennis van het dossier en komt enerzijds tot de vaststelling dat de evaluatie van het opleidingsonderdeel overeenkomstig de ECTS-fiche 100% plaatsvindt op basis van ‘Beroepsproduct – met evaluatiemoment in de examenperiode’ en dat het beroepsproduct niet van die aard is om te kunnen slagen. Op groepsniveau scoren de studenten immers voor vier van de vijf leerdoelen een ‘NO GO’. Individueel behaalt de student voor drie leerdoelen een ‘NO GO’.

In tegenstelling tot wat de student voorhoudt, beperkt de feedback met betrekking tot het beroepsproduct zich niet tot de taal- en spellingsfouten, maar beslaat dit wel degelijk eveneens het inhoudelijke werk dat de studenten leverden. De feedback van de opdrachtgever komt erop neer dat de studenten geen antwoord hebben gegeven op de vraag die voorlag. Het werk was ook erg slordig en niet uitnodigend om te lezen. Het stuk over de digitale mogelijkheden was volgens de opdrachtgever wel uitstekend.

Wat het individuele handelen betreft, blijkt volgens de interne beroepscommissie uit de feedback dat de student teveel focuste op de invalshoek financiën en te weinig op de marktstudie. Hij werkte ook ongeorganiseerd en de groep is ruim laat in actie geschoten.

De interne beroepsinstantie is van mening dat het niet slagen voor het opleidingsonderdeel terecht is en dat een heroverweging louter op basis van de geschatste omstandigheden niet aan de orde is. De omstandigheden kunnen dan mogelijk een invloed hebben gehad op het eindresultaat, ze kunnen er volgens de interne beroepsinstantie niet toe leiden dat het ingeleverde beroepsproduct beter wordt dan het is. Er zijn teveel leerdoelen als ‘no go’ beoordeeld en uit de feedback blijkt dat het ingeleverde werk inhoudelijk geenszins voldoet.

De interne beroepsinstantie is anderzijds van oordeel dat uit het gesprek met de docent en de studenten, in combinatie met het logboek van de coachings en de feedback met betrekking tot het functioneren van de studenten, blijkt dat de studenten minimaal zijn begeleid en dat een uitgebreidere, gerichtere of meer op bepaalde onderwerpen toegespitste coaching ervoor had kunnen zorgen dat de studenten mogelijk een beter beroepsproduct inleverden en een hogere score zouden behalen.

Daarnaast blijkt dat het vertrouwen tussen coach en studenten niet optimaal was. De relatie met de externe opdrachtgever verliep eveneens moeizaam. Volgens de interne beroepsinstantie zou ook in die relatie intensiever of meer toegespitste coaching tot een andere uitkomst hebben kunnen leiden, niet in de laatste plaats omdat de coach aangeeft dat de initiële informatie “karig” was en de opdrachtgever niet goed wist wat hij wilde. Het blijft echter de taak van de studenten om een kwalitatief voldoende beroepsproduct in te leveren. De coaching speelt daarin een rol, maar het is de student die moet aantonen dat hij over de voor het slagen vereiste competenties beschikt. Dat doet hij op dit ogenblik niet.

Volgens de interne beroepsinstantie is het mogelijk dat de ontoereikende coaching heeft bijgedragen aan het resultaat. Het is echter onmogelijk vast te stellen dat dat met zekerheid zo is en in welke mate dan. De student krijgt daarom een nieuwe eerste examenkans toegekend, dit wil zeggen dat de student het opleidingsonderdeel opnieuw kan opnemen, waarbij de nieuwe poging zal worden aanzien als een eerste kans.

Gezien de relatie tussen alle betrokkenen biedt het herwerken van het bestaande beroepsproduct onder begeleiding van dezelfde coach en in samenwerking met dezelfde externe opdrachtgever onvoldoende garantie voor een beter beroepsproduct en dus een slaagcijfer.

Op grond van het bovenstaande is de interne beroepsinstantie dus van oordeel dat het behaalde resultaat (9/20) behouden moet blijven. Zij staat evenwel een nieuwe eerste examenkans toe.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 24 februari 2022 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 3 maart 2022 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid en gegrondheid van het beroep

Standpunt van partijen

In haar *antwoordnota* merkt verwerende partij op dat het extern beroep onontvankelijk is in de mate waarin dit beroep is gericht tegen de oorspronkelijke studievoortgangsbeslissing van 2 februari 2022. Deze beslissing is vervangen door de beslissing van de interne beroepscommissie en is derhalve uit de rechtsorde verdwenen. Tegen de oorspronkelijke studievoortgangsbeslissing is daarom geen extern beroep mogelijk.

Verder wijst verwerende partij erop dat de Raad overeenkomstig artikel II.285 Codex Hoger Onderwijs uitspraak doet over beroepen die door studenten of personen op wie de beslissing betrekking heeft, worden ingesteld tegen studievoortgangsbeslissingen.

Aangezien de interne beroepscommissie aan verzoeker evenwel een nieuwe eerste examenkans heeft toegekend, is er volgens verwerende partij geen sprake van een examenbeslissing zoals bedoeld in artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs. Er ligt immers nog geen eindoordeel over het opleidingsonderdeel ‘Sustainable Business Project’ voor. Het resultaat van 9/20 van verzoeker werd geschrapt in Bamaflex en het opleidingsonderdeel werd als ‘nieuw’ ingegeven.

Verwerende partij stipt aan dat de beslissing van de interne beroepsinstantie evenmin te vereenzelvigen is met een van de andere studievoortgangsbeslissingen, zoals omschreven in artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs.

De Raad beschikt bovendien slechts over een toegewezen bevoegdheid. Het komt de Raad niet toe om de hem bij uitzondering op de principieel contractuele aard van de rechtsverhouding tussen student en hoger onderwijsinstelling toegewezen bevoegdheden expansief te interpreteren. Dit betekent dat de opsomming in artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs een exhaustive lijst uitmaakt. Er is geen ruimte om andere dan de bij voormeld artikel bedoelde beslissingen van een orgaan van de onderwijsinstelling die een impact kunnen hebben op de studievoortgang van een student, tot zelfs elke mogelijke betwisting tussen de onderwijsinstelling en de student over de sluiting of de naleving van de toetredingsovereenkomst onder de rechtsmacht van de Raad te brengen. Verwerende partij verwijst naar een identieke zaak van de Raad, waarin reeds in dezelfde zin werd geoordeeld.

Volgens verwerende partij is de Raad aldus niet bevoegd om uitspraak te doen over het voorliggende beroep. Het extern beroep van verzoeker raakt evenmin aan het gegeven dat hij een nieuwe examenkans heeft gekregen.

Beoordeling

De Raad stelt vooreerst vast dat verzoeker beroep aantekent tegen de studievoortgangsbeslissing 2 februari 2022 waarbij aan hem een score van 9 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘Sustainable Business Project’ (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 15 februari 2022 (tweede bestreden beslissing).

Uit artikel 72 van het onderwijs- en examenreglement (hierna: OER) blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de examencommissie. In dat geval verdwijnt de beslissing van de examencommissie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

De exceptie die verwerende partij in haar antwoordnota ontwikkelt, is gegrond. Verzoekers beroep wordt derhalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

Vervolgens leest de Raad in de slotalinea van de interne beroepsbeslissing het volgende:

“De interne beroepscommissie is op grond van het bovenstaande van oordeel dat het behaalde resultaat (9/20) voor het opleidingsonderdeel ‘Sustainable Business Project’ dient behouden te blijven. Zij staat evenwel een nieuwe eerste examenkans toe. De student brengt voor het overige geen elementen aan die van aard zijn de beoordeling te herzien.”

Ter gelegenheid van de hoorzitting verzoekt de Raad de verwerende partij om toelichting bij de draagwijdte van voormelde passage. Het is de Raad immers niet duidelijk hoe de interne beroepscommissie enerzijds kan beslissen dat het behaalde resultaat behouden blijft, doch tegelijk oordeelt dat verzoeker een nieuwe eerste examenkans toegestaan krijgt. Het komt de Raad voor dat de interne beroepsinstantie van verwerende partij het intern beroep tegelijk gegrond en ongegrond verklaart.

Uit de verklaring ter zitting blijkt dat verwerende partij tot doel had aan verzoeker een nieuwe eerste examenkans voor het academiejaar 2021-2022 toe te kennen. Het examencijfer van 9/20 werd geschrapt en het cijfer voor het opleidingsonderdeel wordt opnieuw ingegeven bij de evaluatie van de door de interne beroepscommissie aan verzoeker geboden nieuwe eerste examenkans. Verwerende partij stelde ter zitting dat de interne beroepsinstantie het beroep impliciet gegrond heeft verklaard. Aangezien verzoeker een nieuwe eerste examenkans werd geboden bestaat het cijfer van 9/20 niet meer.

Niettegenstaande de toelichting met betrekking tot de draagwijdte die het intern beroepsorgaan met haar beslissing beoogde, kan de Raad niet heen om de wijze waarop de interne beroepsinstantie de aangevochten beslissing heeft geformuleerd.

De Raad leest de beslissing van het intern beroepsorgaan van verwerende partij tegen de achtergrond van artikel II.284, eerste lid van de Codex Hoger Onderwijs. Deze bepaling luidt als volgt:

“De interne beroepsprocedure leidt tot :

- 1° de gemotiveerde afwijzing van het beroep op grond van de onontvankelijkheid ervan;
- 2° een beslissing die de oorspronkelijke beslissing op gemotiveerde wijze bevestigt, of herziet.”

Het komt de Raad voor dat de beslissing in het kader van de interne beroepsprocedure de initiële studievoortgangsbeslissing aldus tegelijk zowel bevestigt als herziet. De interne beroepscommissie is immers van oordeel dat het behaalde resultaat dient behouden te blijven, doch staat tegelijkertijd evenwel een nieuwe examenkans, die aldus tot een nieuwe evaluatie van de competenties zal leiden, toe.

De Raad stelt vast dat de interne beroepsinstantie de initiële evaluatie niet vervangt door een eigen evaluatie waarbij zij de score voor het opleidingsonderdeel wijzigt. Het herzien, als bedoeld in art. II.284, eerste lid Codex Hoger Onderwijs, bestaat *in casu* in de nieuwe eerste examenkans die verzoeker krijgt toegekend.

De Raad leest ter zake onder meer in de aangevochten beslissing hetgeen volgt:

“Het is naar de mening van de commissie mogelijk dat de ontoereikende coaching heeft bijgedragen aan het resultaat. Het is echter onmogelijk vast te stellen dat dat met zekerheid zo is en in welke mate dan.

De student krijgt daarom een nieuwe eerste examenkans toegekend, d.w.z. dat de student het opleidingsonderdeel opnieuw kan opnemen waarbij de nieuwe poging zal worden aanzien als een eerste kans.

De commissie is immers van mening dat het herwerken van het bestaande beroepsproduct onder begeleiding van dezelfde coach en in samenwerking met dezelfde externe opdrachtgever gezien de relatie tussen alle betrokkenen de kans op een beter beroepsproduct en dus een slaagcijfer niet voldoende garandeert.”.

De toelichting in het kader van de hoorzitting belet naar het oordeel van de Raad niet dat de beslissing van de interne beroepsinstantie niet kan standhouden wegens de tegenstrijdigheid die zij in zich draagt.

De Raad merkt op dat verwerende partij in haar antwoordnota aanstipt dat er geen sprake is van een examenbeslissing zoals bedoeld in artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs. Verwerende partij wijst erop dat de interne beroepscommissie aan verzoeker immers een nieuwe eerste examenkans heeft toegekend. Aldus is er volgens verwerende partij geen sprake van een eindoordeel over het opleidingsonderdeel ‘Sustainable Business Project’. De Raad moet evenwel vaststellen dat de bestreden beslissing inhoudt dat de interne beroepsinstantie oordeelt dat het examencijfer van 9/20 behouden blijft. Uit de toelichting in de antwoordnota –

dat het resultaat van 9/20 van verzoeker werd geschrapt in Bamaflex en het opleidingsonderdeel als ‘nieuw’ is ingegeven – blijkt mogelijk dat de formulering van de interne beroepsbeslissing niet accuraat uitdrukt wat de interne beroepsinstantie ermee beoogde. Dit doet evenwel geen afbreuk aan het gegeven dat de interne beroepsinstantie besluit dat het cijfer van 9/20 behouden blijft. Aldus is *in casu* sprake van een studievoortgangsbeslissing, waarover het oordeel tot de bevoegdheid van de Raad behoort.

De Raad beslist op basis van voorgaande overwegingen tot vernietiging van de aangevochten beslissing.

Hierbij wijst de Raad op art. II.284 Codex Hoger Onderwijs, dat het kader mee vorm geeft waarbinnen de interne beroepsinstantie optreedt.

De Raad geeft de interne beroepsinstantie hierbij de opdracht een nieuwe beslissing te nemen, die zij op ondubbelzinnige wijze formuleert en waarbij de oorspronkelijke beslissing ofwel wordt bevestigd, ofwel wordt herzien.

De Raad wijst er, tegen de achtergrond van art. II.292, § 1, 2° Codex Hoger Onderwijs, op dat het zowel voor verzoeker als voor verwerende partij belangrijk is dat op korte termijn, met name binnen het lopend academiejaar, duidelijkheid kan worden gecreëerd met betrekking tot de evaluatie van het betwiste opleidingsonderdeel. Indien de interne beroepscommissie aldus beslist om verzoeker een nieuwe eerste examenkans toe te kennen voor dit opleidingsonderdeel – wat blijkens de antwoordnota en de toelichting ter zitting ook de bedoeling was van de interne beroepscommissie in de bestreden beslissing – wijst de Raad erop dat verwerende partij een nieuwe evaluatie moet organiseren die enerzijds verhelpt aan de overwegingen die de interne beroepsinstantie ertoe heeft gebracht te stellen dat het weliswaar mogelijk is dat ontoereikende coaching aan het resultaat heeft bijgedragen zonder dat het met zekerheid is vast te stellen dat zulks zo is, nog daargelaten in welke mate. Anderzijds mag de nieuwe eerste examenkans er verzoeker niet *a priori* toe dwingen de activiteiten met het oog op de evaluatie van het opleidingsonderdeel ‘Sustainable Business Project’ in het komende academiejaar op te nemen/uit te voeren.

Ten overvloede stipt de Raad aan voormelde verduidelijking met betrekking tot de nieuw te nemen beslissing door de interne beroepsinstantie te formuleren in het licht van de toelichting die de Raad van verwerende partij mocht ontvangen in antwoord op beschikking 2022/003.

In deze toelichtende nota van verwerende partij leest de Raad immers dat uit de gewijzigde studieovereenkomst blijkt dat het opleidingsonderdeel ‘Sustainable Business Project’ werd geschrapt uit het programma waardoor de student is teruggekeerd naar de oorspronkelijke toestand. Verwerende partij verduidelijkt dat het opleidingsonderdeel uit het studieprogramma werd gehaald en dat de student het ingezette leerkrediet en de betaalde som terug heeft gekregen. Het resultaat van 9/20 bestaat aldus niet meer sedert 24 februari 2022 aangezien het opleidingsonderdeel uit het programma werd gehaald.

Bijgevolg rijst bij de Raad de vraag of in de rechtstoestand zoals verwerende partij deze in de toelichtende nota beschrijft in het lopend academiejaar 2021-2022 een nieuwe eerste examenkans wordt geboden, zoals verwerende partij ter zitting heeft aangemerkt. Immers, het opleidingsonderdeel – hoewel de Raad ten overvloede aanstipt niet terug te kunnen vinden dat de hiertoe gewijzigde studieovereenkomst aan verzoeker is voorgelegd – is niet langer in het studieprogramma van het academiejaar 2021-2022 van verzoekende partij opgenomen. Daarbij komt, weze het dat de Raad dit volkomen ten overvloede formuleert en er enige verwondering omrent uit, dat het voor de Raad niet duidelijk is in hoeverre verwerende partij aldus op correcte wijze gevolg meent te hebben gegeven aan de in het kader van huidige procedure voor de Raad aangevochten beslissing van haar interne beroepsinstantie, waarbij – zoals blijkt uit de toelichting ter zitting – aan verzoeker (ook) een nieuwe eerste examenkans wordt geboden voor het opleidingsonderdeel ‘Sustainable Business Project’ tijdens het academiejaar 2021-2022.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepsinstantie van 15 februari 2022.

2. Het bevoegde orgaan van verwerende partij neemt uiterlijk op 16 juni 2022 een nieuwe beslissing, rekening houdend met bovenvermelde overwegingen.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 2 juni 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote	kamervoorzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	eerste secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.561 van 2 juni 2022 in de zaak 2022/0096

In zake: xxx
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Stijn Verbist en Elisabeth Geerinckx
kantoor houdend te 2000 Antwerpen
Graaf van Hoornestraat 51
Bij wie woonplaats wordt gekozen

Tegen: KAREL DE GROTE-HOGESCHOOL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Tom Peeters en Sophie Groetaers
kantoor houdend te 2600 Berchem
Borsbeeksebrug 36, bus 9
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 3 maart 2022, strekt tot nietigverklaring van ‘de beslissing van de interne beroepsinstantie van 24 februari 2022’ [bedoeld wordt: 15 februari 2022] waarbij wordt beslist het behaalde resultaat van 9/20 voor het opleidingsonderdeel ‘Sustainable Business Project’ te behouden, maar waarbij aan de student een nieuwe eerste examenkans wordt toegekend.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 1 april 2022.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker, bijgestaan door advocaat Noa Michiels, en advocaat Sophie Groetaers, die *loco* advocaat Tom Peeters verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Middels beschikking 2022/004 heeft de Raad de partijen de mogelijkheid geboden om standpunt in te nemen omtrent de status van het opleidingsonderdeel ‘Sustainable Business

Project’ in het studieprogramma van verzoeker in het academiejaar 2021-2022. Verwerende partij heeft vervolgens bijkomende stukken en een toelichtende nota ingediend. Daarna heeft verzoeker nog een aanvullende nota houdende zijn standpunt ter zake ingediend.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2021-2022 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in het bedrijfsmanagement’.

Voor het opleidingsonderdeel ‘Sustainable Business Project’ bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 9 februari 2022 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 15 februari 2022 besliste de interne beroepsinstantie om het behaalde resultaat (9/20) te behouden, maar er wordt hem een nieuwe eerste examenkans toegekend.

De interne beroepsinstantie neemt kennis van het dossier en komt enerzijds tot de vaststelling dat de evaluatie van het opleidingsonderdeel overeenkomstig de ECTS-fiche 100% plaatsvindt op basis van ‘Beroepsproduct – met evaluatiemoment in de examenperiode’ en dat het beroepsproduct niet van die aard is om te kunnen slagen. Op groepsniveau scoren de studenten immers voor vier van de vijf leerdoelen een ‘NO GO’. Individueel behaalt de student voor drie leerdoelen een ‘NO GO’.

In tegenstelling tot wat de student voorhoudt, beperkt de feedback met betrekking tot het beroepsproduct zich niet tot de taal- en spellingsfouten, maar beslaat dit wel degelijk eveneens het inhoudelijke werk dat de studenten leverden. De feedback van de opdrachtgever komt erop neer dat de studenten geen antwoord hebben gegeven op de vraag die voorlag. Het werk was ook erg slordig en niet uitnodigend om te lezen. Het stuk over de digitale mogelijkheden was volgens de opdrachtgever wel uitstekend.

Wat het individuele handelen betreft, blijkt volgens de interne beroepscommissie uit de feedback dat de student te weinig vernieuwende ideeën aanreikte, hij hard werkte maar tot te

weinig resultaten kwam. Veel van de feedback bleef ook onaangeroerd en de groep is ruim laat in actie geschoten.

De interne beroepsinstantie is van mening dat het niet slagen voor het opleidingsonderdeel terecht is en dat een heroverweging louter op basis van de geschatste omstandigheden niet aan de orde is. De omstandigheden kunnen dan mogelijk een invloed hebben gehad op het eindresultaat, ze kunnen er volgens de interne beroepsinstantie niet toe leiden dat het ingeleverde beroepsproduct beter wordt dan het is. Er zijn teveel leerdoelen als ‘no go’ beoordeeld en uit de feedback blijkt dat het ingeleverde werk inhoudelijk geenszins voldoet.

De interne beroepsinstantie is anderzijds van oordeel dat uit het gesprek met de docent en de studenten, in combinatie met het logboek van de coachings en de feedback met betrekking tot het functioneren van de studenten, blijkt dat de studenten minimaal zijn begeleid en dat een uitgebreidere, gerichtere of meer op bepaalde onderwerpen toegespitste coaching ervoor had kunnen zorgen dat de studenten mogelijk een beter beroepsproduct inleverden en een hogere score zouden behalen.

Daarnaast blijkt dat het vertrouwen tussen coach en studenten niet optimaal was. De relatie met de externe opdrachtgever verliep eveneens moeizaam. Volgens de interne beroepsinstantie zou ook in die relatie intensiever of meer toegespitste coaching tot een andere uitkomst hebben kunnen leiden, niet in de laatste plaats omdat de coach aangeeft dat de initiële informatie “karig” was en de opdrachtgever niet goed wist wat hij wilde. Het blijft echter de taak van de studenten om een kwalitatief voldoende beroepsproduct in te leveren. De coaching speelt daarin een rol, maar het is de student die moet aantonen dat hij over de voor het slagen vereiste competenties beschikt. Dat doet hij op dit ogenblik niet.

Volgens de interne beroepsinstantie is het mogelijk dat de ontoereikende coaching heeft bijgedragen aan het resultaat. Het is echter onmogelijk vast te stellen dat dat met zekerheid zo is en in welke mate dan. De student krijgt daarom een nieuwe eerste examenkans toegekend, dit wil zeggen dat de student het opleidingsonderdeel opnieuw kan opnemen, waarbij de nieuwe poging zal worden aanzien als een eerste kans.

Gezien de relatie tussen alle betrokken biedt het herwerken van het bestaande beroepsproduct onder begeleiding van dezelfde coach en in samenwerking met dezelfde externe opdrachtgever onvoldoende garantie voor een beter beroepsproduct en dus een slaagcijfer.

Op grond van het bovenstaande is de interne beroepsinstantie dus van oordeel dat het behaalde resultaat (9/20) behouden moet blijven. Zij staat evenwel een nieuwe eerste examenkans toe.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 24 februari 2022 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 3 maart 2022 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Voorafgaand: inzake het horen van verzoeker

In een derde middel beroept verzoeker zich op een schending van artikel 72 van het onderwijs- en examenreglement (hierna: OER) en van de formele motiveringsplicht, minstens de materiële motiveringsplicht, alsook van het redelijks- en het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker verwijst naar artikel 72 OER en stelt dat de hoorplicht impliceert dat tegen niemand een ernstige maatregel kan worden getroffen die van aard is om zijn belangen zwaar aan te tasten, zonder dat hem de gelegenheid wordt geboden om zijn standpunt op een nuttige wijze te doen kennen.

Verzoeker merkt op dat hij in het intern beroepsschrift een duidelijke en gemotiveerde uiteenzetting heeft gegeven inzake de problematische deliberatie voor het opleidingsonderdeel ‘Sustainable Business Project’. Volgens hem is er door de stringente termijnen bij een intern beroep, het hoge aantal studiepunten van het vak, de nefaste impact van de bestreden beslissing en de meerwaarde die het horen kon brengen, evident sprake van een inbreuk op artikel 72 OER.

Verzoeker stelt vast dat nergens in de bestreden beslissing werd gemotiveerd waarom geen toepassing is gemaakt van de mogelijkheid geboden in artikel 72 OER. Volgens hem heeft de interne beroepsinstantie dan ook zonder kennis van zaken het bestreden besluit aangenomen.

In haar *antwoordnota* bevestigt verwerende partij dat verzoeker niet werd gehoord door de interne beroepsinstantie. Zij benadrukt dat artikel 72 OER enkel een hoorrecht, en geen hoorplicht bevat. Dat verzoeker niet is gehoord tijdens de interne beroepsprocedure maakt de beslissing bijgevolg niet onregelmatig. Volgens verwerende partij bevat het dossier van verzoeker ook geen elementen waaruit blijkt dat hij de wens heeft geuit te worden gehoord. Dat de interne beroepsinstantie verzoeker niet uit eigen beweging heeft gecontacteerd om hem uit te nodigen toelichting te geven bij het intern beroep dat hij heeft ingediend, maakt de beslissing volgens haar niet onregelmatig.

In zijn *wederantwoordnota* stelt verzoeker dat, op basis van artikel 72 OER, verwerende partij de verzoekende partij kan uitnodigen om haar te horen. Volgens hem diende verwerende partij te motiveren waarom het *in casu* niet nuttig was om hem uit te nodigen om te horen. In tegenstelling tot wat verwerende partij tracht voor te houden, heeft verzoeker overigens aangegeven dat hij beschikbaar was om bijkomende toelichting te geven (lees: om te worden gehoord).

Beoordeling

Verzoeker grieft niet gehoord te zijn geweest door de interne beroepsinstantie.

Het mag als vaste rechtspraak van de Raad worden beschouwd dat tenzij de interne procedureregels van de instelling het anders voorschrijven, aan de hoorplicht is voldaan wanneer de student in de mogelijkheid is geweest om zijn grieven kenbaar te maken aan de interne beroepsinstantie.

De Raad leest in artikel 72 OER het volgende omtrent het verloop van de interne beroepsprocedure:

“De student krijgt een brief of e-mail met de datum en het tijdstip waarop de interne beroepscommissie vergadert. De interne beroepscommissie is bevoegd om een beslissing te nemen en eventueel de resultaten aan te passen.

De interne beroepscommissie behandelt het beroep op stukken. Zij kan echter iedereen waarvan zij de aanwezigheid nuttig acht, uitnodigen om te worden gehoord. Als de student door de commissie wordt gehoord, mag hij zich laten bijstaan door een raadsman (dat kan een advocaat(-stagiair) zijn of een vertrouwenspersoon).”

Dat verzoeker niet is gehoord tijdens de interne beroepsprocedure maakt de beslissing naar het oordeel van de Raad niet onregelmatig. Uit voormeld artikel blijkt immers niet dat de interne beroepsinstantie verplicht is om een student te horen. Er is evenmin voorzien dat de interne beroepsinstantie uitdrukkelijk redenen moet aangeven als zij beslist om een student niet uit te nodigen om te worden gehoord.

Daarbij moet de Raad ook vaststellen dat verzoeker in zijn intern beroepsschrift slechts heeft aangegeven dat de interne beroepsinstantie hem ‘voor verdere vragen of duiding altijd mag contacteren’ en dat hij ‘zich graag beschikbaar houdt voor verdere toelichting’. De Raad leest hierin niet de uitdrukkelijke wens van verzoeker om te worden gehoord. Nog daargelaten de vraag of in dat geval verzoeker wel moest worden uitgenodigd om te worden gehoord, wijst de Raad erop dat in artikel 72 van het OER is voorzien dat de interne beroepsinstantie het beroep in principe op stukken behandelt. Dat de interne beroepsinstantie het niet nodig heeft geacht bijkomende informatie in te winnen tijdens de zitting van het intern beroepsorgaan en verzoeker dus niet heeft gecontacteerd met het oog op extra toelichting, noopt er niet toe de beslissing van de interne beroepsinstantie te vernietigen. De Raad is van oordeel dat verwerende partij wat het horen van verzoeker in de interne beroepsprocedure betreft op met het OER verenigbare wijze handelde. Daarbij komt dat verzoeker in het kader van het beroep voor de Raad de mogelijkheid is geboden te worden gehoord.

Dit middel is niet gegrond.

V. Ontvankelijkheid en gegrondheid van het beroep

In haar *antwoordnota* wijst verwerende partij erop dat de Raad overeenkomstig artikel II.285 Codex Hoger Onderwijs uitspraak doet over beroepen die door studenten of personen op wie de beslissing betrekking heeft, worden ingesteld tegen studievoortgangsbeslissingen.

Aangezien de interne beroepscommissie aan verzoeker evenwel een nieuwe eerste examenkans heeft toegekend, is er volgens verwerende partij geen sprake van een examenbeslissing zoals bedoeld in artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs. Er ligt immers nog geen eindoordeel

over het opleidingsonderdeel ‘Sustainable Business Project’ voor. Het resultaat van 9/20 van verzoeker werd geschrapt in Bamaflex en het opleidingsonderdeel werd als ‘nieuw’ ingegeven.

Verwerende partij stipt aan dat de beslissing van de interne beroepsinstantie evenmin te vereenzelvigen is met een van de andere studievoortgangsbeslissingen, zoals omschreven in artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs.

De Raad beschikt bovendien slechts over een toegewezen bevoegdheid. Het komt de Raad niet toe om de hem bij uitzondering op de principieel contractuele aard van de rechtsverhouding tussen student en hoger onderwijsinstelling toegewezen bevoegdheden expansief te interpreteren. Dit betekent dat de opsomming in artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs een exhaustive lijst uitmaakt. Er is geen ruimte om andere dan de bij voormeld artikel bedoelde beslissingen van een orgaan van de onderwijsinstelling die een impact kunnen hebben op de studievoortgang van een student, tot zelfs elke mogelijke betwisting tussen de onderwijsinstelling en de student over de sluiting of de naleving van de toetredingsovereenkomst onder de rechtsmacht van de Raad te brengen. Verwerende partij verwijst naar een identieke zaak van de Raad, waarin reeds in dezelfde zin werd geoordeeld.

Volgens verwerende partij is de Raad aldus niet bevoegd om uitspraak te doen over het voorliggende beroep. Het extern beroep van verzoeker raakt evenmin aan het gegeven dat hij een nieuwe examenkans heeft gekregen.

In zijn *wederantwoordnota* verwijst verzoeker naar de artikelen I.3, 69° en II.285 van de Codex Hoger Onderwijs. Hij merkt op dat de interne beroepsinstantie aangeeft dat het behaalde resultaat, 9/20, behouden blijft. Volgens hem is het dossier waarnaar verwerende partij in haar antwoordnota verwijst, evenwel niet zo ‘identiek’ zoals zij voorhoudt. In het arrest van 27 november 2020 is immers niet aangegeven dat het bestreden examenresultaat werd behouden, terwijl dit *in casu* wel het geval is.

Beoordeling

De Raad leest in de slotalinea van de interne beroepsbeslissing het volgende:

“De interne beroepscommissie is op grond van het bovenstaande van oordeel dat het behaalde resultaat (9/20) voor het opleidingsonderdeel ‘Sustainable Business Project’ dient behouden te

blijven. Zij staat evenwel een nieuwe eerste examenkans toe. De student brengt voor het overige geen elementen aan die van aard zijn de beoordeling te herzien.”

Ter gelegenheid van de hoorzitting verzoekt de Raad de verwerende partij om toelichting bij de draagwijdte van voormelde passage. Het is de Raad immers niet duidelijk hoe de interne beroepscommissie enerzijds kan beslissen dat het behaalde resultaat behouden blijft, doch tegelijk oordeelt dat verzoeker een nieuwe eerste examenkans toegestaan krijgt. Het komt de Raad voor dat de interne beroepsinstantie van verwerende partij het intern beroep tegelijk gegrond en ongegrond verklaart.

Uit de verklaring ter zitting blijkt dat verwerende partij tot doel had aan verzoeker een nieuwe eerste examenkans voor het academiejaar 2021-2022 toe te kennen. Het examencijfer van 9/20 werd geschrapt en het cijfer voor het opleidingsonderdeel wordt opnieuw ingegeven bij de evaluatie van de door de interne beroepscommissie aan verzoeker geboden nieuwe eerste examenkans. Verwerende partij stelde ter zitting dat de interne beroepsinstantie het beroep impliciet gegrond heeft verklaard. Aangezien verzoeker een nieuwe eerste examenkans werd geboden bestaat het cijfer van 9/20 niet meer.

Niettegenstaande de toelichting met betrekking tot de draagwijdte die het intern beroepsorgaan met haar beslissing beoogde, kan de Raad niet heen om de wijze waarop de interne beroepsinstantie de aangevochten beslissing heeft geformuleerd.

De Raad leest de beslissing van het intern beroepsorgaan van verwerende partij tegen de achtergrond van artikel II.284, eerste lid van de Codex Hoger Onderwijs. Deze bepaling luidt als volgt:

“De interne beroepsprocedure leidt tot :

- 1° de gemotiveerde afwijzing van het beroep op grond van de onontvankelijkheid ervan;
- 2° een beslissing die de oorspronkelijke beslissing op gemotiveerde wijze bevestigt, of herziet.”

Het komt de Raad voor dat de beslissing in het kader van de interne beroepsprocedure de initiële studievoortgangsbeslissing aldus tegelijk zowel bevestigt als herziet. De interne beroepscommissie is immers van oordeel dat het behaalde resultaat dient behouden te blijven, doch staat tegelijkertijd evenwel een nieuwe examenkans, die aldus tot een nieuwe evaluatie van de competenties zal leiden, toe.

De Raad stelt vast dat de interne beroepsinstantie de initiële evaluatie niet vervangt door een eigen evaluatie waarbij zij de score voor het opleidingsonderdeel wijzigt. Het herzien, als bedoeld in art. II.284, eerste lid Codex Hoger Onderwijs, bestaat *in casu* in de nieuwe eerste examenkans die verzoeker krijgt toegekend.

De Raad leest ter zake onder meer in de aangevochten beslissing hetgeen volgt:

“Het is naar de mening van de commissie mogelijk dat de ontoereikende coaching heeft bijgedragen aan het resultaat. Het is echter onmogelijk vast te stellen dat dat met zekerheid zo is en in welke mate dan.

De student krijgt daarom een nieuwe eerste examenkans toegekend, d.w.z. dat de student het opleidingsonderdeel opnieuw kan opnemen waarbij de nieuwe poging zal worden aanzien als een eerste kans.

De commissie is immers van mening dat het herwerken van het bestaande beroepsproduct onder begeleiding van dezelfde coach en in samenwerking met dezelfde externe opdrachtgever gezien de relatie tussen alle betrokkenen de kans op een beter beroepsproduct en dus een slaagcijfer niet voldoende garandeert.”.

De toelichting in het kader van de hoorzitting belet naar het oordeel van de Raad niet dat de beslissing van de interne beroepsinstantie niet kan standhouden wegens de tegenstrijdigheid die *zij* in zich draagt.

De Raad merkt op dat verwerende partij in haar antwoordnota aanstipt dat er geen sprake is van een examenbeslissing zoals bedoeld in artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs. Verwerende partij wijst erop dat de interne beroepscommissie aan verzoeker immers een nieuwe eerste examenkans heeft toegekend. Aldus is er volgens verwerende partij geen sprake van een eindoordeel over het opleidingsonderdeel ‘Sustainable Business Project’. De Raad moet evenwel vaststellen dat de bestreden beslissing inhoudt dat de interne beroepsinstantie oordeelt dat het examencijfer van 9/20 behouden blijft. Uit de toelichting in de antwoordnota – dat het resultaat van 9/20 van verzoeker werd geschrapt in Bamaflex en het opleidingsonderdeel als ‘nieuw’ is ingegeven – blijkt mogelijk dat de formulering van de interne beroepsbeslissing niet accuraat uitdrukt wat de interne beroepsinstantie ermee beoogde. Dit doet evenwel geen afbreuk aan het gegeven dat de interne beroepsinstantie besluit dat het cijfer van 9/20 behouden

blijft. Aldus is *in casu* sprake van een studievoortgangsbeslissing, waarover het oordeel tot de bevoegdheid van de Raad behoort.

De Raad beslist op basis van voorgaande overwegingen tot vernietiging van de aangevochten beslissing.

Hierbij wijst de Raad op art. II.284 Codex Hoger Onderwijs, dat het kader mee vorm geeft waarbinnen de interne beroepsinstantie optreedt.

De Raad geeft de interne beroepsinstantie hierbij de opdracht een nieuwe beslissing te nemen, die zij op ondubbelzinnige wijze formuleert en waarbij de oorspronkelijke beslissing ofwel wordt bevestigd, ofwel wordt herzien.

De Raad wijst er, tegen de achtergrond van art. II.292, § 1, 2° Codex Hoger Onderwijs, op dat het zowel voor verzoeker als voor verwerende partij belangrijk is dat op korte termijn, met name binnen het lopend academiejaar, duidelijkheid kan worden gecreëerd met betrekking tot de evaluatie van het betwiste opleidingsonderdeel. Indien de interne beroepscommissie aldus beslist om verzoeker een nieuwe eerste examenkans toe te kennen voor dit opleidingsonderdeel – wat blijkens de antwoordnota en de toelichting ter zitting ook de bedoeling was van de interne beroepscommissie in de bestreden beslissing – wijst de Raad erop dat verwerende partij een nieuwe evaluatie moet organiseren die enerzijds verhelpt aan de overwegingen die de interne beroepsinstantie ertoe heeft gebracht te stellen dat het weliswaar mogelijk is dat ontoereikende coaching aan het resultaat heeft bijgedragen zonder dat het met zekerheid is vast te stellen dat zulks zo is, nog daargelaten in welke mate. Anderzijds mag de nieuwe eerste examenkans er verzoeker niet *a priori* toe dwingen de activiteiten met het oog op de evaluatie van het opleidingsonderdeel ‘Sustainable Business Project’ in het komende academiejaar op te nemen/uit te voeren.

Ten overvloede stipt de Raad aan voormelde verduidelijking met betrekking tot de nieuw te nemen beslissing door de interne beroepsinstantie te formuleren in het licht van de toelichting die de Raad van verwerende partij mocht ontvangen in antwoord op beschikking 2022/004.

In deze toelichtende nota van verwerende partij leest de Raad immers dat uit de gewijzigde studieovereenkomst blijkt dat het opleidingsonderdeel ‘Sustainable Business Project’ werd

geschrapt uit het programma waardoor de student is teruggekeerd naar de oorspronkelijke toestand. Verwerende partij verduidelijkt dat het opleidingsonderdeel uit het studieprogramma werd gehaald en dat de student het ingezette leerkrediet en de betaalde som terug heeft gekregen. Het resultaat van 9/20 bestaat aldus niet meer sedert 24 februari 2022 aangezien het opleidingsonderdeel uit het programma werd gehaald.

Bijgevolg rijst bij de Raad de vraag of in de rechtstoestand zoals verwerende partij deze in de toelichtende nota beschrijft in het lopend academiejaar 2021-2022 een nieuwe eerste examenkans wordt geboden, zoals verwerende partij ter zitting heeft aangemerkt, aangezien het opleidingsonderdeel – hoewel de Raad ten overvloede aanstipt niet terug te kunnen vinden dat de hiertoe gewijzigde studieovereenkomst aan verzoeker is voorgelegd – niet langer in zijn studieprogramma van het academiejaar 2021-2022 is opgenomen. Daarbij komt, weze het dat de Raad dit volkomen ten overvloede formuleert en er enige verwondering omtrent uit, dat het voor de Raad niet duidelijk is in hoeverre verwerende partij aldus op correcte wijze gevolg meent te hebben gegeven aan de in het kader van huidige procedure voor de Raad aangevochten beslissing van haar interne beroepsinstantie, waarbij – zoals blijkt uit de toelichting ter zitting – aan verzoeker (ook) een nieuwe eerste examenkans wordt geboden voor het opleidingsonderdeel ‘Sustainable Business Project’ tijdens het academiejaar 2021-2022.

VI. Anonimisering

Per e-mail van 31 maart 2022 vraagt verzoeker de anonimisering van het arrest, bij de publicatie ervan.

Luidens artikel II.313, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs kan bij de publicatie van het arrest de identiteit van de verzoekende partij op diens uitdrukkelijk verzoek worden weggelaten.

Op het verzoek wordt ingegaan.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepsinstantie van 15 februari 2022.

2. Het bevoegde orgaan van verwerende partij neemt uiterlijk op 16 juni 2022 een nieuwe beslissing, rekening houdend met bovenvermelde overwegingen.

3. Bij de publicatie van dit arrest door de Raad wordt de identiteit van verzoeker weggelaten.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 2 juni 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote	kamervoorzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	eerste secretaris
De secretaris	De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.375 van 6 april 2022 in de zaak 2022/0099

In zake: Evelien REUBENS
Woonplaats kiezend te 3370 Boutersem
Leuvensesteenweg 305B, bus 1

Tegen: THOMAS MORE MECHELEN-ANTWERPEN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Tom Peeters en Sophie Groetaers
kantoor houdend te 2600 Antwerpen-Berchem
Borsbeeksebrug 36
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 4 maart 2022, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 23 februari 2022 waarbij het intern beroep van verzoekster onontvankelijk werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 1 april 2022.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Sophie Groetaers, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2021-2022 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in het toerisme en het recreatiemanagement’.

Bij het afleggen van het digitale examen voor het opleidingsonderdeel ‘Aviation Lab’ en ‘Français Touristique 1’ werd fraude vastgesteld in hoofde van verzoekster. Verzoekster wordt hiervan op de hoogte gebracht en wordt uitgenodigd voor een hoorzitting van de

examencommissie op 28 januari 2022. Een tweede hoorzitting werd ingepland op 3 februari 2022 omdat er ook bij de opleidingsonderdelen ‘Kunst en cultuurtoerisme 2’, ‘Recreatiemanagement’ en ‘Tourism Destinations 1’ fraude in hoofde van verzoekster werd vastgesteld.

De examencommissie heeft dit vastgesteld op basis van de volgende elementen:

- 100% verdacht volgens “Proctorio”;
- Bureau is niet leeggemaakt;
- Schrift ligt open op bureau;
- Papieren onder laptop tas op bureau;
- Wegkijken van het scherm;
- Verdachte handelingen met armen en handen;
- Reflecties van een mobiel toestel in haar bril.

De examencommissie heeft op 3 februari 2022 beslist om als sanctie op te leggen dat het resultaat voor alle opleidingsonderdelen van examenperiode van januari wordt aangepast naar 0/20.

Zij heeft deze sanctie gekozen op basis van de volgende overwegingen:

- De fraude was intentioneel;
- Een te hoog percentage “suspicious” in “Proctorio”;
- De bevestiging van de dienst onderwijs.

Deze beslissing werd aan verzoekster meegedeeld met een e-mail van 3 februari 2022 en ook op dezelfde dag ontvangt verzoekster haar examenresultaten voor de examenperiode van januari waaruit blijkt dat zij op alle opleidingsonderdelen 0/20 behaalde.

Verzoekster stelde op datum van 13 februari 2022 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 23 februari 2022 werd het intern beroep onontvankelijk verklaard.

De interne beroepsinstantie stelde dat de interne beroepsinstantie het intern beroep van de student heeft ontvangen op 13 februari 2022. De examenresultaten werden echter bekendgemaakt op 3 februari 2022 waarbij onderaan de beroepsmodaliteiten werden vermeld.

De interne beroepsinstantie stelt, verwijzende naar artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs dat een verzoek tot heroverweging van de studievoortgangsbeslissing moet worden ingesteld binnen een vervaltermijn van 7 kalenderdagen, die ingaat de dag na deze van de proclamatie. De interne beroepsinstantie stelt vast dat de student het beroep heeft ingesteld op 13 februari 2022.

De interne beroepsinstantie concludeert dat de student correct werd geïnformeerd over de beroepstermijn en dat deze termijn werd overschreden. Hierdoor is het beroep niet ontvankelijk.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 28 februari 2022 aan verzoekster overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 4 maart 2022 diende verzoekster een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid – regelmatige uitputting interne beroepsprocedure

Artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs stelt, zoals de Raad eerder reeds heeft overwogen (R.Stvb. 24 augustus 2018, nr. 4.376; R.Stvb. 14 september 2018, nr. 4.405), inzake de bevoegdheid van de Raad het volgende:

“Er wordt een Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, verder ‘de Raad’ genoemd, opgericht bij de bevoegde dienst van de Vlaamse Gemeenschap. De Raad doet als administratief rechtscollege uitspraak over de beroepen die door studenten of personen op wie de beslissing betrekking heeft, worden ingesteld tegen studievoortgangsbeslissingen, na uitputting van de in afdeling 2 bedoelde interne beroepsprocedure.”

Wat betreft de plicht tot het voorafgaandelijk uitputten van het intern beroep, blijkt uit de memorie van toelichting bij het toenmalige decreet van 19 maart 2004 ‘betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de

begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen’ dat het intern beroep “*verplicht moet worden uitgeput vooraleer men een beroep kan instellen bij*” de Raad (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 16*). De decreetgever heeft de uitputting van het intern beroep derhalve beoogd als een voorwaarde om tot de beroepsprocedure bij de Raad toegang te krijgen, en dus als een ontvankelijkheidsvoorwaarde bij dat beroep. Ook in de rechtsleer wordt aangenomen dat de regelmatige uitputting van een georganiseerd administratief beroep een voorwaarde is om een ontvankelijk beroep bij een administratief rechtscollege in te stellen (zie o.a. J. GORIS, *Georganiseerde administratieve beroepen*, Brugge, die Keure, 2012, 70-71; J. BAERT en G. DEBERSAQUES, *Raad van State. Afdeling Administratie. Ontvankelijkheid*, Brugge, die Keure, 1996, 99-105; P. POPELIER, “Over de uitputting van het georganiseerd administratief beroep als ontvankelijkheidsvoorwaarde voor een beroep bij de Raad van State”, noot onder RvS 16 augustus 1999, nr. 82.102, *RW* 1999- 00, 850).

De vraag of verzoekende partij op ontvankelijke wijze het intern beroep heeft ingesteld, raakt derhalve aan het onderzoek naar de ontvankelijkheid van het bij de Raad ingestelde beroep.

Standpunt van partijen

Verzoekster betoogt dat zij heeft gehandeld overeenkomstig de aanwijzingen van de ombudspersoon, namelijk dat ze een procedure kon opstarten door binnen de zeven dagen na de bekendmaking van de resultaten een e-mail te sturen naar de desbetreffende persoon die dan dadelijk de nodige documenten zou doorsturen naar verzoekster om dit proces in gang te zetten. Verzoekster deed dit volgens haar op dag zes na de bekendmaking van de resultaten; de ombudspersoon antwoordde aan verzoekster op dag elf, volgens verzoekster aldus buiten de termijn van zeven dagen. Verzoekster geeft aan dat ze als antwoord ontving dat ze zich tot de dienst studentenzaken moest richten die haar op hun beurt zouden hebben doorverwezen naar een loket. Dit is volgens verzoekster in geen enkel gesprek ter sprake gekomen.

Verzoekster geeft aan dat ze, nadat ze op de hoogte werd gebracht dat er voor twee examens fraude bij haar werd vastgesteld, de kans kreeg om gehoord te worden door de examencommissie. Ze voelt zich op dat moment zwaar onder druk gezet en aangedaan waardoor ze niet uit haar woorden geraakt. Tot dat ogenblik ging ze ervan uit dat het over twee examens ging die “verdacht” zouden zijn afgelegd. Doordat verzoekster, volgens haar, daarna

“van het kastje naar de muur werd gestuurd”, is ze volgens haar ook haar recht van spreken en haar recht om gehoord te worden, verloren.

In haar *antwoordnota* merkt verwerende partij ten aanzien van de ontvankelijkheid vooreerst op dat het intern beroep op regelmatige wijze moet zijn ingesteld: dit betekent dat de door de instelling voorgeschreven pleegvormen en modaliteiten in acht moeten worden genomen. Wat de vormvereisten van het intern beroep betreft, dient de student zich overeenkomstig artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs naar de voorschriften van het onderwijs- en examenreglement (hierna: ‘OER’) te gedragen. Na de uitputting van de interne beroepsprocedure kan de student overeenkomstig artikel II.285 e.v. van de Codex Hoger Onderwijs een externe beroepsprocedure opstarten bij de Raad.

Verwerende partij geeft verder aan dat, in overeenstemming met de hoger aangehaalde bepalingen, de termijn om intern beroep in te stellen wordt bepaald in artikel 94 van het OER. In overeenstemming hiermee werd dit bij de kennisgeving van de examenresultaten en bij de kennisgeving van de examentuchtbeslissing van de examencommissie vermeld. Verzoekster heeft haar intern beroep niettemin ingesteld op 13 februari 2022: op dat moment was de termijn van zeven kalenderdagen om een intern beroep in te stellen echter reeds verstreken. Verzoekster heeft namelijk haar resultaten reeds ontvangen op donderdag 3 februari 2022: de laatste dag om een intern beroep in te stellen was donderdag 10 februari 2022.

Vervolgens argumenteert verwerende partij dat verzoekster evenmin aantoont dat er sprake zou zijn van een overmachtssituatie die de laattijdigheid van de indiening van het beroep kan verschonen. Volgens verwerende partij kan verzoekster zich niet verschuilen achter de e-mailcorrespondentie met de ombuds waarbij zij beweert dat zij niet goed werd geïnformeerd. Het standpunt van verzoekster dat zij niet goed zou zijn geïnformeerd door de ombuds van de onderwijsinstelling klopt volgens verwerende partij niet. In de e-mail van 11 februari 2022 van de ombuds aan verzoekster wordt volgens verwerende partij duidelijk vermeld hoe een intern beroep moet worden ingesteld. Dat deze e-mail reeds buiten de beroepstermijn aan verzoekster werd overgemaakt kan de ombuds niet worden verweten. Verzoekster heeft in haar e-mail van 9 februari 2022 niet vermeld wanneer zij haar resultaten had ontvangen.

Verwerende partij concludeert dat dit hoe dan ook geen afbreuk doet aan het feit dat aan verzoekster bij de kennisgeving van de examenresultaten en bij de kennisgeving van de

examentuchtbeslissing van de examencommissie duidelijk werd gecommuniceerd welke stappen zij moest ondernemen om een interne beroepsprocedure op te starten. Verzoekster diende volgens verwerende partij aldus te weten dat zij zich moest richten tot de directeur studentenzaken en dit binnen een termijn van zeven kalenderdagen na de bekendmaking van de examenresultaten. Verzoekster werd volgens verwerende partij dus steeds correct geïnformeerd omtrent haar rechten om intern beroep in te stellen: het feit dat zij dit intern beroep laattijdig heeft ingediend kan niet aan verwerende partij verweten. Het intern beroep werd volgens verwerende partij bijgevolg dus niet regelmatig ingesteld zodat het extern beroep als onontvankelijk dient te worden afgewezen.

Beoordeling

De Raad onderzoekt of de interne beroepsinstantie het intern beroep van verzoekster terecht als niet ontvankelijk heeft beschouwd.

De Raad stelt vast dat de termijn voor het instellen van het intern beroep op dwingende wijze is geregeld door de decreetgever in artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs. Het betreft een vervaltermijn. Een laattijdig intern beroep is derhalve onontvankelijk. Gezien het een regel van openbare orde betreft, onderzoekt de Raad dit desnoods ambtshalve.

In casu leest de Raad in de bestreden beslissing dat de interne beroepsinstantie de examenresultaten van verzoekster als voorwerp van het intern beroep aanmerkt. Hiervoor gaat de vervaltermijn van zeven kalenderdagen in de dag na de proclamatie, d.i. de bekendmaking van de resultaten. Uit het dossier blijkt dat de bekendmaking van de examenresultaten *in casu* op 3 februari 2022 is gebeurd (zie stuk 1 van verwerende partij). De Raad stelt vast dat op de mededeling van de puntenlijst de noodzakelijke beroepsmodaliteiten zijn meegedeeld, zodat de beroepstermijn effectief aanvangt de dag na de bekendmaking van de examenresultaten, wat *in casu* op 4 februari 2022 is.

De uiterste datum om tijdig een intern beroep in te stellen was derhalve donderdag 10 februari 2022. Verzoekster diende haar intern beroep pas in op 13 februari 2022 (zie stuk 6 van verwerende partij). De Raad moet derhalve concluderen dat het beroep *prima facie* niet tijdig werd ingesteld.

Ten overvloede merkt de Raad op dat, zelfs als het intern beroep van verzoekster (ook) moet worden begrepen als een beroep tegen de examentuchtbeslissing van 3 februari 2022, dit niet tot een andere conclusie noopt. Voor deze beslissing gaat de beroepstermijn in de dag na de kennisgeving van deze beslissing. De Raad stelt vast dat de kennisgeving van deze beslissing werd gedaan met een e-mail van 3 februari 2022 (zie stuk 4 van verwerende partij). De beroepstermijn vangt aan de dag na de bekendmaking van deze beslissing, wat *in casu* eveneens 4 februari 2022 is. Hierdoor was de uiterste datum om tegen deze beslissing intern beroep in te stellen eveneens donderdag 10 februari 2022. De Raad moet concluderen dat ook in deze hypothese het intern beroep, ingediend op 13 februari 2022, *prima facie* niet tijdig werd ingesteld.

De Raad onderzoekt vervolgens in welke mate er *in casu* sprake kan zijn van een overmachtssituatie die de laattijdigheid van de indiening van het beroep kan verschonen.

Naar het oordeel van de Raad is er *in casu* geen sprake van enige overmachtssituatie, die de laattijdigheid van de indiening van het intern beroep desgevallend zou kunnen verschonen. Niets belette verzoekster immers om binnen de vervaltermijn van zeven kalenderdagen intern beroep in te stellen. Deze mogelijkheid werd duidelijk aan verzoekster meegedeeld bij de bekendmaking van de examenresultaten van de eerste examenperiode op 3 februari 2022 alsook bij de mededeling van de examentuchtbeslissing op dezelfde dag. De bewering van verzoekster dat zij door de ombudsdiest niet goed zou zijn geïnformeerd, wat zij *in casu* niet aannemelijk maakt, leidt in geen geval tot een ander besluit.

Verzoekster werd immers voldoende geïnformeerd via de mededeling op het puntenblad bij de bekendmaking van de examenresultaten én bij de bekendmaking van de examentuchtbeslissing. De beroeps mogelijkheid- en modaliteiten zijn bovendien ook terug te vinden in het onderwijs- en examenreglement.

Ten overvloede merkt de Raad op dat, in het licht van het bovenstaande, verwerende partij kan worden bijgetreden dat het haar niet kan worden verweten dat de e-mail van 11 februari 2022 (zie stuk 5 van verwerende partij) waarin de wijze waarop een intern beroep kan worden ingesteld nogmaals wordt verduidelijkt, buiten de beroepstermijn werd overgemaakt.

Het intern beroep werd aldus terecht niet ontvankelijk verklaard wegens laattijdigheid.

De Raad kan zich niet verder buigen over de grond van de betwisting, gezien het intern beroep niet regelmatig is ingesteld en uitgeput.

Het beroep is niet ontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 6 april 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote	kamervoorzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	eerste secretaris

De secretaris **De voorzitter**

Melissa Thijs **Bertel De Groote**

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 13 april 2022

Arrest nr. 7.396 van 20 april 2022 in de zaak 2021/002

In zake: Zvi Meir Ilan ACHNINE
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Karel Veuchelen
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Generaal Lemanstraat 67
bij wie keuze van woonplaats wordt gedaan

tegen:

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
woonplaats kiezend te 1050 Brussel
Pleinlaan 2

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 28 december 2020, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepscommissie van de Vrije Universiteit Brussel van 18 december 2020 waarbij het intern beroep van verzoeker ongegrond wordt verklaard en een vrijstelling voor het opleidingsonderdeel ‘Personen- en familierecht’ wordt geweigerd.

II. Verloop van de rechtspleging

Bij arrest nr. 6.294 van 5 februari 2021 heeft de Raad aan het Grondwettelijk Hof een prejudiciële vraag voorgelegd.

In zijn arrest nr. 186/2021 van 16 december 2021 heeft het Grondwettelijk Hof geoordeeld dat die prejudiciële vraag geen antwoord behoeft.

Verwerende partij heeft een ‘aanvullende nota – schriftelijke opmerkingen’ en een ‘aanvullende nota – standpunt vragen voorbereiding zitting [...]’ neergelegd en verzoekende partij heeft een nota ‘schriftelijke opmerkingen’ en een nota ‘schriftelijk standpunt’ neergelegd.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 13 april 2022.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker, advocaat Sabiha Harrass die *loco* advocaat Karel Veuchelen verschijnt voor verzoekende partij en mevrouw Sarah Heyl, die verschijnt voor verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

De feiten zijn weergegeven in het arrest nr. 6.294 van 5 februari 2021.

Er wordt naar verwezen.

IV. Ontvankelijkheid

De Raad heeft het beroep ontvankelijk verklaard in zijn arrest nr. 6.294 van 5 februari 2021 en heeft zijn rechtsmacht ter zake uitgeput.

V. Prejudiciële procedure

In zijn voormeld arrest van 5 februari 2021 heef de Raad aan het Grondwettelijk Hof de volgende prejudiciële vraag gesteld:

“Schendt artikel II.225, § 3 van de Codex Hoger Onderwijs, al dan niet samen gelezen met artikel I.3, 23° van die Codex, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doordat een student een credit binnen de betrokken opleiding aan de instelling waar die werd behaald onbeperkt in de tijd (voor een vrijstelling) kan valoriseren zonder dat die credit aan een actualiteitsonderzoek kan worden onderworpen, terwijl een credit voor hetzelfde opleidingsonderdeel behaald in dezelfde opleiding aan een andere instelling, wel aan een actualiteitsonderzoek kan worden onderworpen en ten gevolge daarvan de inzet van die credit als een ‘eerder verworven kwalificatie’ kan worden geweigerd ?”

In zijn arrest nr. 186/2021 van 16 december 2021 oordeelt het Grondwettelijk Hof – samengevat – eensdeels dat artikel II.242, §1 van de Codex Hoger Onderwijs niet in het geding is, en anderdeels dat het verschil in behandeling niet voortvloeit uit de wél in het geding zijnde bepaling(en) maar wel uit het “reglement van de associaties of het onderwijs- en examenreglement van het instellingsbestuur, dan wel uit de toepassing die daarvan wordt gemaakt”.

Wat dit laatste betreft, stelt het Grondwettelijk Hof dat het aan de Raad toekomt “die reglementen en de toepassing die daarvan wordt gemaakt te beoordelen ten aanzien van de hogere rechtsnormen, waaronder de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.”

In het licht van die vaststellingen, behoeft de door de Raad gestelde prejudiciële vraag naar oordeel van het Grondwettelijk Hof geen antwoord.

VI. Onderzoek van de middelen

Standpunten van partijen

De Raad heeft partijen de mogelijkheid geboden om, na kennisname van het arrest van het Grondwettelijk Hof, ter zake standpunt in te nemen.

Daarnaast heeft de Raad partijen verzocht om schriftelijk standpunt in te nemen omtrent de volgende vragen:

1. Is de Raad bevoegd om de (grond)wettigheid van het onderwijs- en examenreglement van de verwerende partij *in casu* (vrije onderwijsinstelling) te beoordelen, en bepalingen van dat reglement in voorkomend geval op grond van artikel 159 van de Grondwet buiten toepassing te verklaren?
2. Indien het antwoord op de vorige vraag ontkennend luidt, maakt zulks dan een ongeoorloofde discriminatoire behandeling uit ten aanzien van studenten van een publiekrechtelijke hogeronderwijsinstelling?

Verwerende partij doet in een eerste nota gelden dat het verschil in behandeling dat aanleiding gaf tot de voormelde prejudiciële vraag, eigenlijk voortvloeit uit artikel II.242, §1 van de Codex Hoger Onderwijs en uit het zorgvuldigheidsbeginsel. In die decretale bepaling is immers voorzien dat het aan de hogeronderwijsinstelling toekomt om met het oog op het verlenen van vrijstellingen, en met toepassing van haar reglementen ter zake, een onderzoek uit te voeren alvorens op een vrijstellingsaanvraag in te gaan. Overeenkomstig artikel 84 van het Onderwijs- en Examenreglement van verwerende partij behelst dit onderzoek dat wordt nagegaan: “*in welke mate er voldoende overeenstemming is qua doelstellingen, inhoud en leerresultaten van het opleidingsonderdeel waarvoor men de vrijstelling aanvraagt en het opleidingsonderdeel op basis waarvan men de vrijstelling aanvraagt.*” Verwerende partij stelt

dat de beroepscommissie bijgevolg in overeenstemming met de decretale en reglementaire bepalingen – en met de zorgvuldigheidspligt – heeft gehandeld door ook de actualiteit van de inhoud in haar onderzoek te betrekken, omdat de actualiteitswaarde van een studiebewijs conform artikel II.241 van de Codex Hoger Onderwijs wordt beoordeeld op het ogenblik waarop het met het oog op het bekomen van een vrijstelling wordt ingezet buiten de opleiding die het studiebewijs verleende. Het is, nog steeds volgens verwerende partij, inherent aan (rechts)wetenschap dat deze steeds in evolutie is, zodat het maatschappelijk belang vereist dat een pas afgestudeerde student in het kader van diens academische opleiding de actuele kennis en competenties heeft verworven. In het kader van dit zorgvuldig onderzoek luidt het dat de interne beroepscommissie genoodzaakt is om dit concrete element (actualiteit) eveneens in overweging te nemen bij haar beoordeling. Louder ten overvloede merkt verwerende partij nog op dat het betrekken van de actualiteitswaarde ook in overeenstemming is met de wens van de decreetgever; uit het ‘voorontwerp van decreet over de instroom en het optimaliseren van de studie-efficiëntie in het hoger onderwijs en overige organisatorische aspecten van het hoger onderwijs’ dat momenteel het besluitvormingsproces doorloopt, wordt immers een uitbreiding van het actualiteitsonderzoek beoogd zodat ook competenties op basis van creditbewijzen in de zin van artikel II.225, §3 hieraan zullen kunnen worden onderworpen.

Met betrekking tot het gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel stelt verwerende partij dat het Grondwettelijk Hof het tot de exclusieve bevoegdheid van de Raad rekent om de van toepassing zijnde reglementen te toetsen aan de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

In het licht van die beoordeling stelt verwerende partij dat er *in casu* sprake is van een objectieve en redelijke verantwoording voor het verschil in behandeling. Daar waar het gaat om enerzijds een creditbewijs dat werd behaald binnen eenzelfde opleiding en onderwijsinstelling en, anderzijds, een (aanvraag tot) vrijstelling op basis van een eerder verworven kwalificatie (EVK) die werd behaald in het kader van een andere opleiding (ongeacht deze aan dezelfde onderwijsinstelling werden behaald) of aan een andere onderwijsinstelling, stelt verwerende partij dat creditbewijzen krachtens artikel II.225 van de Codex Hoger Onderwijs onbeperkt geldig blijven zonder appreciatiebevoegdheid van de instelling, terwijl EVK’s daarvan *de iure* te onderscheiden zijn; zij vallen onder de toepassing van de artikelen II.241 en II.242 van de Codex Hoger Onderwijs en moeten in het licht van een vrijstellingsaanvraag worden beoordeeld. Volledigheidshalve merkt verwerende partij hierbij op dat dit geldt ongeacht de onderwijsinstelling waaraan de EVK’s werden behaald. Studenten van verwerende partij die niet onder dit criterium van onderscheid vallen – bijvoorbeeld omdat hun vrijstellingsaanvraag

dient te worden beoordeeld op basis van een EVK uitgereikt door verwerende partij in het kader van een andere opleiding – worden op eenzelfde wijze behandeld als verzoeker.

Verzoeker stelt in zijn eerste nota – samengevat – het volgende. Verzoeker is van oordeel dat de Raad reeds heeft vastgesteld dat er sprake is van een schending van het gelijkheidsbeginsel en dat het Grondwettelijk Hof vervolgens heeft geoordeeld dat de Raad bevoegd is om dat verschil in behandeling te beoordelen in het licht van de hogere rechtsnormen, met inbegrip van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

Met betrekking tot die beoordeling, doet verzoeker gelden dat er voor de verschillende behandeling geen pertinente motieven vorhanden zijn en dat het verschil in behandeling evenmin evenredig kan worden geacht ten opzichte van het beoogde doel. Waar verwerende partij verwijst naar de beoordeling van de actualiteitswaarde van een EVK op grond van artikel II.241 van de Codex Hoger Onderwijs en artikel 84 van het Onderwijs- en examenreglement, stelt verzoeker dat die bepalingen geen verplichting lijken in te houden om de actualiteit van een EVK te onderzoeken, omdat enkel de overeenstemming inzake doelstellingen, inhoud en leerresultaten daarin wordt vermeld. Het actualiteitsonderzoek ontbeert derhalve, nog steeds volgens verzoeker, elke rechtsgrond. Verzoeker stipt ook aan dat de decreetgever het actualiteitsonderzoek voor behaalde credits heeft afgeschaft omwille van overwegingen van administratieve vereenvoudiging en om de studenten meer zekerheid te bieden. Bovendien, zo stelt verzoeker, is het actualiteitsonderzoek in strijd met de door de flexibilisering in het hoger onderwijs beoogde mobiliteit tussen opleidingen en onderwijsinstellingen.

Om dezelfde redenen is verzoeker van oordeel dat de bestreden beslissing ook het zorgvuldigheidsbeginsel schendt.

Met betrekking tot de toets van de bestreden beslissing aan het gelijkheidsbeginsel en het non-discriminatiebeginsel, is verzoeker van oordeel dat het in de bestreden beslissing doorgevoerde onderscheid in behandeling niet steunt op pertinente motieven en disproportioneel is:

“Het beginsel van gelijkheid en non-discriminatie is conform rechtspraak van het Grondwettelijk Hof een van de grondslagen van een democratische rechtsstaat (GwH 12 februari 2009, nr. 17/2009). Ook de regelgeving inzake de hogeronderwijsinstellingen moet uiteraard het gelijkheidsbeginsel eerbiedigen (R.Stvb. 23 oktober 2012, nr. 2012/231).

De toets aan het gelijkheidsbeginsel bestaat uit verschillende criteria die in de relevante supranationale en nationale rechtspraak zijn ontwikkeld (Zie bijvoorbeeld EHRM, 23 juli

1968, Belgische Taalzaak, Serie A; Arbitragehof 13 juli 1989, nr. 21/89, en 13 oktober 1989, nr. 23/89, zaak-Biorim (nr. 448); RvS 09 juni 1964, nr. 10.675 en 12 maart 1984, nr. 24.067.), die onder te verdelen zijn in volgende punten:

- Het verbod van willekeur: De bepaling moet een wettig of geoorloofd doel nastreven;
- Het objectieve karakter van het onderscheid: Het criterium van onderscheid moet objectief zijn, dit is gesteund zijn op objectieve gegevens of vaststellingen;
- Het pertinentiecriterium: Het criterium van onderscheid moet “pertinent” of “adequaat” zijn. Het criterium van onderscheid moet “relevant” zijn ten aanzien van het nagestreefde doel of in verband staan met de aard en het doel van de maatregel;
- Het evenredigheids- of proportionaliteitsbeginsel: De aangewende middelen moeten in een “redelijke” verhouding tot het nagestreefde doel staan.

Opdat er sprake zou zijn van een schending van het gelijkheidsbeginsel, moeten personen, situaties of verhoudingen vooreerst in voldoende mate vergelijkbaar zijn (Arbitragehof, nr. 139/2001, 6 november 2001).

Een verschil in behandeling is niet strijdig met het gelijkheidsbeginsel voor zover dat verschil op een objectief criterium berust en redelijk verantwoord is: *“Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betwiste maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het gelijkheidsbeginsel is geschorst wanneer vaststaat dat er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.”* (GwH 6 februari 2014, nr. 2014/24, overw. B.4.).

In onderstaande uiteenzetting worden kort de verschillende bestanddelen van de toets aan het gelijkheidsbeginsel besproken en toegepast op voorliggende zaak teneinde de schending van artikelen 10 en 11 van de Grondwet te duiden.

a. De vergelijkbaarheidstoets

De toetsing aan de artikelen 10 en 11 Gw. vereist dat de categorie van personen ten aanzien van wie een mogelijke discriminatie wordt aangevoerd, het voorwerp uitmaakt van een pertinente vergelijking met een andere categorie. De personen, situaties en verhouding moeten voldoende vergelijkbaar zijn om een mogelijke schending van het gelijkheidsbeginsel te kunnen onderzoeken. Zoals reeds uiteengezet, heeft Uw Raad in het verwijzingsarrest d.d. 05 februari 2021 reeds vastgesteld dat er sprake is van een eenzelfde, zo niet minstens vergelijkbare situatie. Het gaat, enerzijds, om een student die een vrijstelling aanvraagt aan een hogeronderwijsinstelling op basis van een creditbewijs voor een opleidingsonderdeel behaald aan deze instelling en, anderzijds, om een student die dezelfde vrijstelling aanvraagt aan dezelfde hogeronderwijsinstelling op basis van een EVK voor hetzelfde opleidingsonderdeel behaald aan een andere hogeronderwijsinstelling.

Het wordt door verwerende partij niet betwist dat de vakinhoud (de behandelde thema's) van het opleidingsonderdeel van de betrokken onderwijsinstelling, waarvoor de vrijstelling is aangevraagd, overlapt met de vakinhoud van opleidingsonderdeel op basis waarvan de EVK is verworven door verzoeker.

Beide situaties betreffen dus studenten verbonden aan dezelfde onderwijsinstelling die een vrijstelling aanvragen voor eenzelfde opleidingsonderdeel en in het verleden het opleidingsonderdeel reeds hebben afgelegd.

De vergelijkbaarheid van beide gevallen is derhalve evident.

b. Het legitiem doel

Het vereiste van een legitiem doel houdt in dat, om in overeenstemming te zijn met het gelijkheidsbeginsel, de regelgeving die een ongelijke behandeling invoert, ingegeven moet zijn door een legitieme doelstelling. Hiermee wordt bedoeld dat de ongelijke behandeling zijn grondslag moet vinden in het algemeen belang.

Het actualiteitsonderzoek doorgevoerd in bestreden beslissing kadert in het equivalentie-onderzoek waarin wordt onderzocht of er overeenstemming is wat betreft de inhoud van het opleidingsonderdeel waarvoor verzoekende partij de vrijstelling aanvraagt en het opleidingsonderdeel waarvoor de vrijstelling wordt aangevraagd. Het doel lijkt ons gericht op het verzekeren van equivalentie tussen de betrokken onderwijsonderdelen. Dit onderzoek is te situeren in het breder kader van de flexibilisering van het hoger onderwijs dat het mogelijk maakt om te veranderen van onderwijsopleiding en – instelling en verworven kwalificaties mee te nemen.

Het doel lijkt zijn grondslag dus te vinden in het algemeen belang. Zoals zal worden uiteengezet, heeft bestreden beslissing echter een contraproductief effect, in strijd met de bedoelingen van de decreetgever.

c. Het objectiviteitscriterium

Als er een legitiem doel gevonden wordt, moet nagegaan worden of het gemaakte onderscheid een objectief karakter vertoont in die zin dat het steunt op een feitelijke en vanzelfsprekende vaststelling die niet afhangt van een persoonlijke appreciatie.

Het criterium van onderscheid *in casu* is de onderwijsinstelling waar het opleidingsonderdeel behaald werd. De vraag of het opleidingsonderdeel behaald is binnen of buiten de hogeronderwijsinstelling bepaalt of er sprake is van een credit of een EVK. Dit onderscheidend criterium is objectief en feitelijk.

d. Het pertinentiecriterium

Het onderscheidend criterium dient niet alleen objectief te zijn, het moet bovendien pertinent zijn ten opzichte van het onderwerp van de betrokken maatregel en de nagestreefde doelstelling (GwH 22 december 2010, nr. 2010/156, overw. B.5.). Het onderscheid moet met andere woorden adequaat en relevant zijn om het nagestreefde doel te bereiken. Aan dit criterium is *in casu* geenszins voldaan.

Het onderscheid tussen creditbewijs en EVK is niet pertinent ten opzichte van het al dan niet doorvoeren van een actualiteitsonderzoek bij een vrijstellingsaanvraag, noch is de hogeronderwijsinstelling waar het opleidingsonderdeel behaald werd een pertinent of adequaat onderscheid. Dat er zich nieuwe ontwikkelingen hebben voorgedaan in een rechtstak en dat de verworven kennis van een student daarom een actualisatie vereist, geldt evenzeer voor een creditbewijs als voor een EVK.

De vrijstellingsaanvraag van verzoeker is met bestreden beslissing geweigerd, niet omdat zijn behaalde kwalificatie niet overeenstemt met het opleidingsonderdeel, maar omdat van het feit dat de regelgeving in tussentijd fundamenteel zou veranderd zijn. Deze veranderlijkheid gaat echter ook op voor iemand met een creditbewijs van 5 jaar of ouder. De veranderlijkheid van onderwijsmaterie is eigen aan academische opleidingen, zeker voor wat betreft een opleiding in de rechtsgeleerdheid, een materie die mee evolueert met de tijdsgeest en de hedendaagse maatschappelijke noden.

Uiteraard dient een onderwijsonderdeel de voor haar relevante thema's te behandelen en dient een EVK equivalent te zijn met het opleidingsonderdeel om een vrijstelling te bekomen. Een academische opleiding bereidt een student voor op de veranderlijkheid van deze thema's en dient ervoor te zorgen dat studenten die het opleidingsonderdeel hebben afgelegd - creditbewijs of EVK – zelf in staat zijn een actualiteitsonderzoek door te

voeren. Als dat niet het uitgangspunt is van academisch onderwijs, bereikt het niet haar doel, met name studenten opleiden als deskundige in een vakgebied en zo voorbereiden voor de arbeidsmarkt of wetenschappelijk onderzoek.

Zeker gelet op de flexibilisering van het hoger onderwijs, is de actualisering van opleidingsonderdelen voorbijgestreefd.

Een EVK is conform artikel I.3, 23° van de Codex Hoger Onderwijs een eerder verworven kwalificatie, zijnde elk binnenlands of buitenlands studiebewijs dat aangeeft dat een formeel leertraject, al dan niet binnen onderwijs, met goed gevolg werd doorlopen, voor zover het niet gaat om een creditbewijs dat werd behaald binnen de instelling en opleiding waarbinnen men de kwalificatie wenst te laten gelden. Bepalend is de kwalificatie die eerder verworven is. Dat een onderzoek wordt doorgevoerd over de vakinhoud van een EVK in het kader van een vrijstellingsaanvraag is logisch. Men wil er namelijk zeker van zijn dat alle thema's behandeld zijn. Maar als een onderwijsinstelling zelf een actualiteitsonderzoek doorvoert van diezelfde thema's in het kader van een vrijstellingsaanvraag, onderwijnt deze de werking van het studievoortgangssysteem beoogd met het (inmiddels opgeheven) decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen (*BS* 12 oktober 2004, 71039) en de Codex Hoger Onderwijs en het actualiteitsonderzoek in bestreden beslissing ontneemt zekerheid van bepaalde studenten, die wel geboden wordt aan andere studenten, zonder een geldige rechtvaardiging.

Het onderscheid criterium – de vraag of het opleidingsonderdeel behaald is binnen of buiten de hogeronderwijsinstelling – is irrelevant en dus niet pertinent noch adequaat om het nagestreefde doel, het verzekeren van equivalentie tussen de betrokken onderwijsonderdelen.

Aan het pertinentiecriterium voldoet bestreden beslissing geenszins waardoor er een manifeste schending voorligt van het gelijkheidsbeginsel. Een eerder verworven kwalificatie voor eenzelfde opleidingsonderdeel op grond van een formeel leertraject [dat] met goed gevolg werd doorlopen, dient dezelfde zekerheden te bieden, of deze nu behaald werd binnen de betrokken hogeronderwijsinstelling of niet.

e. Het proportionaliteitscriterium

Volgens het proportionaliteitscriterium moet er een evenredige verhouding bestaan tussen de aangewende middelen en het nagestreefde doel. De ongelijkheid mag geen gevolgen hebben die verder gaan dan noodzakelijk ten opzichte van dat gewettigde doel.

Ook aan het proportionaliteitscriterium voldoet de onwettige toepassing van artikel II.241 Codex Hoger Onderwijs en artikel 84 van het Onderwijs- en Examenreglement 2020-2021 van de VUB in bestreden beslissing geenszins waardoor er een manifeste schending voorligt van het gelijkheidsbeginsel. De ongelijke behandeling van de vergelijkbare situaties is niet in verhouding met het nagestreefde doel, zeker niet gelet op het feit dat de decreetgever het gepast vond om de actualisering voor credits af te schaffen in functie van de vermindering van de administratieve lasten van de onderwijsinstellingen en het verbeteren van de zekerheid over de geldigheid van creditbewijzen (*MvT, Parl. St. VI. Parl. 2013-2014, nr. 2399/1, 22*).

Zoals reeds uiteengezet, is de vereiste van actualisatie niet langer verenigbaar met het geflexibiliseerd hoger onderwijs, aangezien het actualiseren van een opleidingsonderdeel in de praktijk moeilijk in een aangepast studieprogramma kan worden verwerkt. Het is niet proportioneel deze actualisatie wel nog te vereisen van studenten met een EVK, als reeds vaststaat dat het betrokken onderwijsonderdeel overeenstemt qua doelstellingen, vakinhoud en leerresultaten. Bestreden beslissing schendt artikelen 10 en 11 Gw., zowel omdat het onderscheidend criterium duidelijk niet pertinent is, als omdat de ongelijkheid niet noodzakelijk is ten opzichte van het gewettigde doel.”

In haar tweede nota formuleert verwerende partij de volgende antwoorden op de vragen van de Raad. Inzake de bevoegdheid van de Raad met betrekking tot artikel 159 van de Grondwet stelt verwerende partij:

“Artikel 159 van de Grondwet voorziet dat de hoven en rechtbanken de algemene, provinciale en plaatselijke besluiten en verordeningen alleen toepassen in zoverre zij met de wetten overeenstemmen. De rechtsprekende organen of instanties bekleed met eigenlijke rechtspraak worden aldus toegelaten om een wettigheidscontrole uit te oefenen ten aanzien van de uitvoerende macht, de ondergeschikte besturen en de administratieve overheden. Dit artikel draagt dan ook bij tot de naleving van de wet -wat het resultaat is van het democratisch proces- door het bestuur.

Voornoemd artikel van de Grondwet is niet alleen van toepassing op de justitiële rechter, maar wel op elk met eigenlijke rechtspraak belast orgaan (Cass. 26 februari 1980, Pas. 1980, I, 774). Zoals uw Raad reeds terecht vaststelde in haar arrest nr. 5.140 van 14 augustus 2019, geldt dit eveneens voor de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen. Het Grondwetsartikel heeft bovendien betrekking op alle overheidshandelingen zonder onderscheid, zowel die van reglementaire als die van individuele aard (A. MAST, J. DUJARDIN, M. VAN DAMME, J. VANDER LANOTTE, *Overzicht van het Belgisch administratief recht*, Mechelen, Kluwer, 2009, p. 867).

Verwerende partij is echter een privaatrechtelijke universiteit die rechtspersoonlijkheid verwierf bij wet van 28 mei 1970 (B.S 25.06.1970). De betrokken bepalingen, dewelke een implementatie van artikel II.242, §1 CHO betreffen, maken integraal deel uit van de toetredingsovereenkomst waartoe de student zich door diens inschrijving heeft verbonden. Zij behoren tot de principieel contractuele rechtsverhouding tussen student en hogeronderwijsinstelling waarvoor de gewone hoven en rechtbanken bevoegd zijn (RvS 19 september 2016, nr. 235.790 Katholieke Universiteit Leuven).

Dit is dan ook geen materie die behoort tot de rechtsmacht van Uw Raad. De toekenning van rechtsmacht aan een administratief rechtscollege moet immers steeds beperkend worden uitgelegd en er kan – naar het oordeel van verwerende partij – niet worden ingezien hoe de omschrijving van het toetredingscontract in toepassing van artikel II.242, § 1, CHO, in deze zin zou kunnen worden geïnterpreteerd.”

Met betrekking tot de tweede vraag neemt verwerende partij het volgende standpunt in:

“In antwoord op de tweede vraag laat verwerende partij gelden dat, hoewel op beide categorieën van personen andere procedures van toepassing zijn, zij beiden een gelijkwaardige rechtsbescherming genieten zodat er van een discriminatoire behandeling geen sprake kan zijn (in deze zin zie GwH 4 maart 2021, nr. 33/2021, B.6.2). Studenten kunnen deze beslissingen immers bij de hoven en rechtbanken van de rechterlijke orde betwisten en, in voorkomend geval, via deze weg rechtsherstel verkrijgen.

In diezelfde zin overwoog de Raad van State op 27 juni 2002 in arrest nr. 108.540:

“*Met het Arbitragehof (arrest 78/2001, van 7 juni 2001), moet dan ook op het eerste gezicht worden aangenomen dat de stilzwijgende vergunning een administratieve beslissing inhoudt, die onderworpen is aan de controle van de Raad van State, en aan de vergelijkbare controle van de gewone rechter, met toepassing van artikel 159 van de Grondwet*” (overweging B.7 van het arrest).

Ook in Arbitragehof 23 december 1992, nr. 80/1992 werd overwogen dat:

“In de eerste plaats is een verschil in behandeling uitdrukkelijk in de prejudiciële vragen opgeworpen in zoverre de gewone derden bij de Raad van State een beroep tot vernietiging van het onteigeningsbesluit kunnen instellen, terwijl, zodra de gerechtelijke fase een aanvang heeft genomen, de eigenaar en de belanghebbende derden de wettigheid van zulk een besluit slechts bij wege van exceptie voor de rechter kunnen aanvechten. Uit dat procedureverschil mag echter niet worden afgeleid dat er een ongelijke behandeling zou zijn. Krachtens artikel 107 van de Grondwet geldt de aan de gewone rechter toegekende bevoegdheid om na te gaan of de bij de wet voorgeschreven vormvereisten in acht zijn genomen, voor alle externe en interne onwettigheden. Zijn de aan de enen en de anderen geboden procedures weliswaar verschillend, de wettigheidstoetsing die zij organiseren is gelijkwaardig”.

Er moet dan ook worden besloten dat de gewone rechter, al dan niet met het gebruik van artikel 159 van de Grondwet, een gelijkwaardige rechtsbescherming kan bieden aan de studenten, waarbij zij ook de mogelijkheid hebben om zich hier in kort geding toe te wenden. Er is dan ook geen sprake van een ongeoorloofde discriminatoire behandeling tussen studenten van privaatrechtelijke onderwijsinstellingen en studenten van publiekrechtelijke onderwijsinstellingen.

Naar het oordeel van verwerende partij dienen beide vragen ontkennend te worden beantwoord.”

Tot slot herneemt verwerende partij wat zij in haar eerste nota heeft uiteengezet.

Verzoeker zijnerzijds is van oordeel dat de Raad wél bevoegd is om *in casu* toepassing te maken van artikel 159 van de Grondwet. Verzoeker zet uiteen dat beslissingen van privaatrechtelijke aard niet op grond van deze bepaling buiten toepassing kunnen worden gelaten, maar dat verwerende partij te dezen als een administratieve overheid moet worden beschouwd omdat zij een eenzijdige gezagshandeling stelt. Verzoeker betoogt:

“De decreetgever heeft de relatie tussen student en hogeronderwijsinstelling in essentie aangemerkt als zijnde van contractuele aard aangezien tussen beiden een toetredingsovereenkomst tot stand komt (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 4 en 10*). De geschillen die voortspruiten uit ‘examenbeslissingen’ (thans te begrijpen als ‘studievoortgangsbeslissingen’) worden evenwel als publiekrechtelijk gekwalificeerd (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 4, 11*). Dit maakt dat beslissingen inzake studievoortgangsbewaking, zoals bestreden beslissing *in casu*, aanvechtbaar zijn voor Uw Raad (*R.Stvb. 4 september 2020, nr. 5.908*).

Het onderwijs- en examenreglement 2020-2021 van verwerende partij op zijn beurt dient te worden begrepen als een reglement van een administratieve overheid dat Uw Raad buiten toepassing kan laten op grond van artikel 159 van de Grondwet. *Het onderwijs- en examenreglement 2020-2021 van verwerende partij is namelijk eveneens een beslissing waarin verwerende partij haar eenzijdige gezagsbevoegdheid ten aanzien van derden (de studenten) uitoefent.* Daar waar bestreden beslissing een individuele rechtshandeling betreft, is het voornoemd onderwijs- en examenreglement 2020-2021 een akte met een reglementaire strekking, omdat het een algemene draagwijdte heeft (zie artikel 3, §1, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State). Zoals reeds vermeld, is artikel 159 van de Grondwet van toepassing op beide types van beslissingen.

Dat een onderwijs- en examenreglement op grond van artikel 159 van de Grondwet buiten toepassing kan gelaten worden, is reeds erkend door Uw Raad zoals in volgende overweging van het arrest d.d. 14 oktober 2019:

“Aangenomen wordt dat de naleving van ‘de wetten’ in artikel 159 van de Grondwet in de meest ruime zin is bedoeld, dat deze bepaling niet alleen ziet op formele wetten, maar ook op de aan formele wetten gelijkwaardige of hogere rechtsnormen en zelfs de algemene rechtsbeginselen (Cass. 22 oktober 1970, Pas. 1971, I, 144), en dat ook wetten in materiële zin bij die toets kunnen worden betrokken (J. THEUNIS, “Artikel 159 Grondwet”, in X., Publiek Procesrecht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtsleer en rechtspraak, Mechelen, Kluwer, 18-19).

Het onderwijs- en examenreglement van verwerende partij is een ‘wet’ in de zin van artikel 159 van de Grondwet, waaraan de maatregel van studievoortgangsbewaking van 5 februari 2019 kan worden getoetst.” (R.Stvb. 14 oktober 2019, nr. 5.325).

De eerste vraag dient aldus bevestigend te worden beantwoord.”

In het licht van dit standpunt is de tweede vraag van de Raad voor verzoeker niet dienend. Ondergeschikt, indien de Raad van oordeel zou zijn dat hij *in casu* het onderwijs- en examenreglement niet op grond van artikel 159 van de Grondwet buiten toepassing kan verklaren, doet verzoeker inzake de tweede vraag het volgende opmerken:

“Echter, in het geval uw Raad van oordeel zou zijn dat het antwoord op de vorige vraag ontkennend luidt - *quod non* - maakt het niet buiten toepassing kunnen verklaren van het Onderwijs- en Examenreglement 2020-2021 van verwerende partij op grond van artikel 159 van de Grondwet kennelijk een ongeoorloofde discriminatoire behandeling uit ten aanzien van studenten van een publiekrechtelijke hogeronderwijsinstelling. In dit geval zou er namelijk een verschil in rechtsbescherming zijn tussen studenten van een publiekrechtelijke hogeronderwijsinstelling (een administratieve overheid in de zin van artikel 159 van de Grondwet) en studenten van een privaatrechtelijke hogeronderwijsinstelling (zoals verwerende partij).

De decreetgever heeft met de oprichting van Uw Raad willen voorzien in adequate rechtsbescherming voor alle studenten van geregistreerde instellingen voor hoger onderwijs zoals universiteiten en hogescholen opgesomd in artikelen II.2 en II.3 van de Codex Hoger Onderwijs, ongeacht de aard van de instelling. *De rechten van verdediging zijn – zoals aangegeven door de decreetgever – inherent verbonden aan de examenbeslissing, thans de studievoortgangsbeslissing (Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 5).* Zoals uiteengezet in het kader van de beantwoording van de eerste vraag, is bestreden beslissing een studievoortgangsbeslissing. Dit wordt niet betwist. Dus met het aanhangig maken van voorliggende vernietigingsberoep ten aanzien van bestreden beslissing, gaat de volledige rechtsbescherming gepaard die Uw Raad biedt als het bijzonder, gespecialiseerd administratief rechtscollege inzake betwistingen van studievoortgangsbeslissingen.

Krachtens rechtspraak van het Grondwettelijk Hof moet het onderscheidend criterium tussen de verschillend behandelde, doch vergelijkbare situaties pertinent zijn ten opzichte van het onderwerp van de betrokken maatregel en de nagestreefde doelstelling (GwH 22 december 2010, nr. 2010/156, overw. B.5). Aan het pertinentiecriterium is slechts

voldaan wanneer voor het onderscheid tussen de ongelijk behandelde situaties criteria worden aangewend die in een redelijk verband staan met de aard, het doel en de gevolgen van de maatregel. Dit is *in casu* kennelijk niet het geval.

In de hypothese dat Uw Raad niet bevoegd zou zijn om het Onderwijs- en Examenreglement 2020-2021 van de verwerende partij als vrije onderwijsinstelling) op grond van artikel 159 van de Grondwet buiten toepassing te verklaren, doet zich een ongelijke behandeling voor studenten die zich in een gelijke situatie bevinden, zonder dat er hiervoor een pertinente reden voor is. De publiekrechtelijke of privaatrechtelijke aard van de hogeronderwijsinstelling is namelijk niet pertinent, adequaat of relevant voor de omvang van de rechtsbescherming van Uw Raad.”

Beoordeling

Voorafgaand

Met betrekking tot de premissie die verzoeker in zijn eerste nota aankleeft, merkt de Raad op dat hij in zijn arrest van 5 februari 2021 niet heeft geoordeeld dat er sprake is van een discriminatoire behandeling. De Raad heeft enkel vastgesteld dat er sprake is van een *verschillende* behandeling en heeft het Grondwettelijk Hof daaromtrent gevraagd, aangezien de Raad niet bevoegd is om het al dan niet discriminatoire karakter van verschillende behandelingen die voortvloeien uit een decreet, te beoordelen.

Voor zover verzoeker in zijn tweede nota stelt dat de Raad eerder reeds – met name in het arrest nr. 4.947 van 20 mei 2019 – een bepaling van het onderwijs- en examenreglement van een vrije hogeronderwijsinstelling op grond van artikel 159 van de Grondwet buiten toepassing heeft verklaard, dringt zich de belangrijke nuance op dat de Raad zulks niet eigener gezag heeft gedaan, maar onder verwijzing naar een prejudicieel antwoord van het Grondwettelijk Hof en met toepassing van artikel 26, §2, 2° van de bijzondere wet op het Grondwettelijk Hof.

Wat betreft het gelijkheidsbeginsel inzake het behoud van een credit en het toekennen van een vrijstelling

Artikel II.225, §3 van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt:

“§3. Een creditbewijs blijft onbeperkt geldig binnen de betrokken opleiding aan de instelling waar dit werd behaald.”

Krachtens artikel I.3, 17° van diezelfde Codex moet onder ‘creditbewijs’ worden begrepen:

“17° creditbewijs: de erkenning van het feit dat een student blijkens een examen de competenties, verbonden aan een opleidingsonderdeel, heeft verworven. Deze erkenning wordt vastgelegd in een document of een registratie. De verworven studiepunten, verbonden aan het betrokken opleidingsonderdeel, worden aangeduid als ‘credits’;”

Blijkens artikel I.3, 23° van deze Codex valt een creditbewijs dat aan een andere hogeronderwijsinstelling, of aan dezelfde hogeronderwijsinstelling maar binnen een andere opleiding werd uitgereikt, (ook) onder de definitie van ‘eerder verworven kwalificatie’ (EVK):

“23° EVK: een eerder verworven kwalificatie, zijnde elk binnenlands of buitenlands studiebewijs dat aangeeft dat een formeel leertraject, al dan niet binnen onderwijs, met goed gevolg werd doorlopen, voor zover het niet gaat om een creditbewijs dat werd behaald binnen de instelling en opleiding waarbinnen men de kwalificatie wenst te laten gelden;”

Met betrekking tot vrijstellingen luiden de artikelen II.241 en II.242 van meer vermelde Codex, voor zover hier relevant:

“Artikel II.241

- §1. Het instellingsbestuur verleent op grond van EVK’s en/of een bewijs van bekwaamheid een vrijstelling.
- §2. Het instellingsbestuur voert het onderzoek uit met het oog op het verlenen van vrijstellingen op stukken.
- §3. Het instellingsbestuur kan in uitzonderlijke gevallen het onderzoek met het oog op het verlenen van vrijstellingen op grond van EVK’s laten verlopen via een bekwaamheidsonderzoek zoals bepaald in onderafdeling. In dat geval verwijst het instellingsbestuur de aanvrager door naar de validerende instantie op het niveau van de associatie waaronder het instellingsbestuur ressorteert. De instelling motiveert de noodzakelijkheid van dat bekwaamheidsonderzoek.

Artikel II.242

- §1. In het licht van de noodzakelijke vergelijkbaarheid van de reglementen inzake vrijstellingen leggen de associaties in een reglement algemene voorschriften vast voor het verlenen van vrijstellingen.

De voorschriften zijn een nadere uitwerking van de volgende algemene beginselen :

- 1° de toekenningsvooraarden op grond van de inhoudelijke aansluiting tussen het betrokken opleidingsonderdeel, of het deel ervan, en de geattesteerde EVK’s en/of EVC’s;
 - 2° de inspraakregeling voor de student;
 - 3° de draagwijdte van de motiveringsverplichting in hoofde van het instellingsbestuur;
 - 4° de basisbeginseisen inzake de interne beroepsprocedure, bedoeld in artikel II.283, eerste lid. De beroepsprocedure is gericht op mediatie.
- §2. Het instellingsbestuur werkt de nadere regelen inzake het verlenen van vrijstellingen uit in het onderwijs- en examenreglement, rekening houdend met de voorschriften die opgenomen zijn in het vrijstellingsreglement van de associatie. Bij wijze van overgangsmaatregel blijven de bestaande reglementen van de instellingen inzake

vrijstelling van toepassing tot de goedkeuring van het reglement van de associatie zoals bepaald in paragraaf. Die laatste bepalingen gelden niet voor het bestuur van een instelling die niet tot een associatie behoort.

§3. [...]”

Wat het creditbewijs *sensu stricto* betreft (dus binnen dezelfde opleiding van dezelfde instelling), heeft de decreetgever initieel overwogen dat dit (met beperkte “territoriale gelding”) in principe onbeperkt geldig blijft, zij het dat de instellingsbesturen de mogelijkheid krijgen “om een actualiseringssprogramma op te leggen, wanneer de student een meer dan 5 jaar eerder behaald bewijs wil valoriseren”. Deze mogelijkheid werd ingeschreven om de instellingen in staat te stellen “om rekening te houden met de actuele stand van de kennis en wetenschap” (*Parl. St. VI.Parl. 2003-2004, nr. 2154/1, 24*).

Zoals de Raad reeds heeft aangestipt in het arrest nr. 6.294 heeft de decreetgever – ofschoon het voormelde onderzoek naar de actualiteitswaarde dus een mogelijkheid was, en geen verplichting – met het decreet van 21 maart 2014 ‘tot aanpassing van enkele hogeronderwijsbepalingen die de organisatie en controle van het onderwijs faciliteren en de plan- en implementatielasten verminderen’ geoordeeld dat de mogelijkheid tot actualisering in artikel II.225 van de Codex moet worden opgeheven. De Raad brengt de motieven van de decreetgever ter zake in herinnering (*Par. St. VI.Parl. 2013-2014, nr. 2399/1, 22*):

“Een creditbewijs is onbeperkt geldig. Enkel ingeval vijf kalenderjaren zijn verstrekken is het momenteel mogelijk een actualisering van de inhoud op te leggen. De decreetgever heeft hiertoe echter geen inhoudelijke definitie gegeven en heeft geen uitvoeringsmodaliteiten (inhoudelijk, omvang enzovoort) vastgelegd.

De inhoudelijke invulling van een actualiseringssprogramma stelt problemen bij de instelling. Er zijn in de praktijk sinds de invoering van de flexibilisering nog geen dergelijke programma’s ontworpen omdat men niet goed ziet hoe een dergelijk concept inhoudelijk moet worden vormgegeven. Het zou ook een enorme administratieve last betekenen voor de instellingen om voor alle mogelijke opleidingsonderdelen een dergelijk geactualiseerd programma te ontwerpen. In het verleden stelde dit probleem zich minder prangend, maar hoe langer flexibilisering is ingevoerd hoe meer dergelijke vragen zich stellen.

Deze studenten worden in de praktijk doorgaans gevraagd om het opleidingsonderdeel opnieuw af te leggen, wat in tegenspraak is met de huidige decreetale context die stelt dat een creditbewijs onbeperkt geldig is en enkel actualisering toelaat.

Aangezien het actualiseren van een opleidingsonderdeel in de praktijk moeilijk in een aangepast studieprogramma kan worden verwerkt, wordt dit geschrapt in het decreet. De

onbeperkte geldigheid van een creditbewijs binnen een bepaalde opleiding en instelling blijft dus gelden ook nadat vijf jaar zijn verstreken.

Voor de instellingen betekent de aanpassing een vermindering van de administratieve lasten doordat zij niet langer actualisingsprogramma's moeten ontwerpen. Voor de studenten betekent het meer zekerheid wat de geldigheid van hun creditbewijs betreft."

De Raad onthoudt uit deze toelichting (i) dat de Vlaamse overheid de actualisering inhoudelijk niet had gedefinieerd, (ii) dat de invulling van de actualisering de hogeronderwijsinstellingen voor inhoudelijke en planlastmatig problemen plaatste en (iii) dat het *de facto* gevolg van een en ander – met name dat de student werd gevraagd om het opleidingsonderdeel opnieuw af te leggen – in tegenspraak was met de decretale context die enkel een actualisering toeliet.

Aldus is, na deze wijziging van artikel II.225 van de Codex Hoger Onderwijs, een creditbewijs behaald binnen eenzelfde instelling en eenzelfde opleiding, onbeperkt geldig. Het is niet langer toegelaten het inzetten van een credit in de zin van artikel II.225 afhankelijk te maken van een onderzoek naar de actualiteitswaarde ervan.

Een student kan daarnaast om een vrijstelling verzoeken op basis van een ‘eerder verworven kwalificatie’ (EVK). Die EVK kan, overeenkomstig de definitie in artikel I.3, 23° van de Codex Hoger onderwijs, steunen op een formeel leertraject buiten het onderwijs. Het kan evenwel ook gaan om een ‘creditbewijs’ behaald binnen een andere opleiding van dezelfde hogeronderwijsinstelling waar de vrijstelling wordt gevraagd, of om een ‘creditbewijs’ behaald aan eenzelfde opleiding van een andere hogeronderwijsinstelling.

In het hier voorliggende geval wordt de EVK gevormd door een credit behaald voor een opleidingsonderdeel (Personen- en familierecht) binnen eenzelfde opleiding (bachelor Rechten) aan een andere instelling.

De Raad is van oordeel dat de artikelen II.225 en II.241-242 van de Codex in essentie hetzelfde doel beogen, met name “het valideren van eerder geleverde prestaties” *c.q.* het valoriseren van competentieverwerving (*Parl. St. VI.Parl. 2003-2004, nr. 2154/1, 5*). Om die reden zijn beide procedures voldoende vergelijkbaar.

Initieel bepaalde de decreetgever in artikel 47 van het decreet van 30 april 2004 ‘betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen’ dat vrijstellingen worden verleend overeenkomstig een besluit van

de Vlaamse regering “dat de minimale beginselen ter zake vastlegt”. Bij artikel 63 van het decreet van 16 juni 2006 ‘tot instelling van een aantal maatregelen tot herstructurering en flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen’ werd het voorschrift om de beginselen voor vrijstellingen vast te leggen in een besluit opgeheven, op grond van de overweging dit uitvoeringsbesluit overbodig was omdat de minimale beginselen decretaal zijn vastgelegd en het concreet uitwerken van een procedure een taal en verantwoordelijkheid van de instellingen is (*Parl. St. VI.Parl. 2005-2006, nr. 804/1, 3 en 21*).

Voor zover de Raad kon nagaan, heeft een dergelijk uitvoeringsbesluit overigens ook nooit bestaan.

Hoe dan ook, thans gelden op decretaal vlak voor het onderzoek naar het toekennen van een vrijstelling enkel de bepalingen van de artikelen II.241 en II.242 van de Codex Hoger Onderwijs. Hierin doet de decreetgever geen uitspraak over de inhoudelijke criteria (omvang, doelstellingen, actualiteit, enz.) die bij dat onderzoek moeten worden betrokken. Dit wordt overgelaten aan de associaties en de instellingsbesturen.

Anders dan het geval is voor de geldigheid van een credit in artikel II.225, heeft de decreetgever – of de Vlaamse regering – zich derhalve nooit uitgesproken over het aspect ‘actualiteit’ bij een vrijstellingsprocedure. Alleszins kan in de artikelen II.241 en II.242 van de Codex geen bepaling worden gelezen die de hogeronderwijsinstelling uitdrukkelijk verplicht of verbiedt om in het in die artikelen bedoelde onderzoek, de actualiteitswaarde van de voorgelegde EVK te betrekken.

In casu heeft verwerende partij de volgende – hier relevante – bepalingen inzake het toekennen van een vrijstelling opgenomen in de artikelen 82 en 84 van haar onderwijs- en examenreglement:

“Artikel 82 (aanvraag en gronden)

§1. Indien de student op basis van een EVK of een EVC meent in aanmerking te komen voor een vrijstelling, dan dient hij volgens de kenbaar gemaakte procedure een aanvraag in.

§2. Een vrijstelling kan worden verleend op basis van de volgende gronden:

- een creditbewijs of diploma uitgereikt door de eigen instelling of een andere instelling voor hoger onderwijs;
- een bewijs van bekwaamheid uitgereikt door een validerende instantie;

- een EVK, ander dan creditbewijs of diploma, dat voldoet aan de definitie van de Codex Hoger Onderwijs.

Artikel 84 (beoordelingscriteria)

§1. Bij de toekenning van een vrijstelling wordt nagegaan in welke mate er voldoende overeenstemming is qua doelstellingen, inhoud en leerresultaten van het opleidingsonderdeel waarvoor men de vrijstelling aanvraagt en het opleidingsonderdeel op basis waarvan men de vrijstelling aanvraagt.

§2. De beslissingen tot toekenning of weigering van een vrijstelling moeten afdoende gemotiveerd worden. Een loutere motivatie op basis van de titel en de studieomvang van het opleidingsonderdeel is niet afdoende voor de toekenning of weigering van een vrijstelling.”

Zoals verwerende partij terecht aantipt, heeft de Raad in zijn rechtspraak tot nu toe aangenomen dat het criterium ‘inhoud’ ook insluit dat de actualiteit van de inhoud van de eerder (aan een andere hogeronderwijsinstelling) behaalde credit wordt beoordeeld (zie, met betrekking tot verwerende partij, bv. R.Stvb. 15 juni 2020, nr. 5.817). De Raad werd in die procedures evenwel niet gevraagd om zich uit te spreken over het mogelijk discriminatoir karakter van de artikelen II.241 en II.242 van de Codex Hoger Onderwijs, zoals dit thans wel aan de orde is.

Noch uit de tekst van de artikelen II.241 en II.242 van de Codex Hoger Onderwijs, noch uit hun wordingsgeschiedenis, kan worden afgeleid of de decreetgever aan de hogeronderwijsinstellingen bij het beoordelen van een aanvraag tot vrijstelling de bevoegdheid heeft gelaten om de actualiteitswaarde van het ter bekomen van die vrijstelling voorgelegde studiebewijs te betrekken.

Indien deze bepalingen aldus moeten worden gelezen dat de instellingen inderdaad over die bevoegdheid beschikken, rijst de vraag of die lezing bestaanbaar is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

De situatie kan zich dan immers voordoen – en de feitelijke gegevens in de huidige procedure tonen aan dat die situatie niet louter hypothetisch is – dat een student zich op grond van artikel II.225 van de Codex Hoger Onderwijs voor een welbepaald opleidingsonderdeel *ad eternam* kan beroepen op een creditbewijs, zonder dat de instelling op het ogenblik van het inzetten ervan of op het ogenblik van het uitreiken van een diploma mag onderzoeken of de inhoud van het onderliggende opleidingsonderdeel nog (voldoende) actueel is, terwijl een andere student

die voor hetzelfde opleidingsonderdeel, ten belope van evenveel studiepunten en onderwezen aan de hand van hetzelfde handboek, een credit behaalde aan een andere universiteit, bij het omzetten van die credit als EVK in een vrijstelling, wél aan een actualiteitsonderzoek wordt onderworpen.

Voor dat verschil in behandeling wordt in de Codex Hoger Onderwijs of in de parlementaire voorbereiding van de verschillende decreten die in die Codex zijn gecodificeerd, geen verantwoording gegeven. Integendeel stelt de opheffing van de bevoegdheid tot actualisering in het raam van artikel II.225 en de daaraan ten grondslag liggende motieven, de situatie alleen maar scherper.

De Raad bedenkt daarbij dat enkele van de doelstellingen van de steller van het ontwerp van decreet inzake de flexibilisering van het hoger onderwijs, precies waren gelegen in het vergroten van de mogelijkheid tot mobiliteit met kansen op uitwisseling tussen opleidingen en/of instellingen (*Parl. St. VI.Parl. 2003-2004, nr. 2154/1, 4*), het valoriseren van geleverde prestaties bij wijziging van studierichting of herintreding in het hoger onderwijs (*Parl. St. VI.Parl. 2003-2004, nr. 2154/1, 5*) en het volgen van colleges in een andere instelling (*Parl. St. VI.Parl. 2003-2004, nr. 2154/1, 5*),

De verwerende partij geeft in haar eerste nota uitdrukkelijk aan dat het verschil in behandeling – los van de vraag of daarvoor een pertinente verantwoording vorhanden is – inderdaad is gelegen in artikel II.242 van de Codex Hoger Onderwijs.

Aangezien het de Raad niet toekomt om zich eigener gezag uit te spreken over de bestaanbaarheid van een decretale bepaling met de Grondwet, dient ter zake en prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof te worden voorgelegd.

BESLISSING

De Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen stelt de volgende prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof:

“Schenden de artikelen II.225 enerzijds en II.241 en II.242 van de Codex Hoger Onderwijs anderzijds de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, wanneer de artikelen II.241 en II.242 van de Codex Hoger Onderwijs aldus worden geïnterpreteerd dat het onderzoek dat een hogeronderwijsinstelling mag voeren met het oog op het al dan niet verlenen van een vrijstelling op basis van een eerder verworven kwalificatie, ook de actualiteitswaarde van die eerder verworven kwalificatie mag omvatten, terwijl voor de studenten die onder toepassing van artikel II.225 van de Codex Hoger Onderwijs vallen, de instelling de geldigheid van een creditbewijs niet van een dergelijk onderzoek mag laten afhangen?”

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 20 april 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
Sigrid Pauwels	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	eerste secretaris

De secretaris **De voorzitter**

Melissa Thijs **Jim Deridder**

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 20 april 2022

Arrest nr. 7.490 van 10 mei 2022 in de zaak 2022/0092

In zake: xxx

Tegen: UNIVERSITEIT ANTWERPEN
Woonplaats kiezend te 2000 Antwerpen
Prinsstraat 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 3 maart 2022, strekt tot nietigverklaring van “de studievoortgangsbeslissing genomen op 14 februari 2022”, de beslissing van de interne beroepsinstantie van 24 februari 2022 [bedoeld wordt: 23 februari 2022] waarbij het intern beroep van verzoeker ongegrond werd verklaard en de studievoortgangsbeslissing van 2 maart 2022 waarbij de aanvraag tot wijziging van het studieprogramma van verzoeker niet werd aanvaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoeker heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 20 april 2022.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en mevrouw Ingrid Goesaert, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2021-2022 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Science in de industriële wetenschappen’. Verzoeker was in de academiejaren 2016-2017, 2017-2018, 2018-2019, 2019-2020 en 2020-2021 eveneens in deze opleiding ingeschreven.

Met een schrijven van 6 oktober 2021 wordt verzoeker meegeleerd dat zijn aanvraag om de masterproef in het academiejaar 2021-2022 op te nemen werd onderzocht en werd aanvaard. De Instantie Bijzondere Inschrijvingen en Studievoortgangsbewaking (hierna: ‘IBIS’) is bereid om zijn situatie in februari 2022 te herzien mits vervulling van de volgende voorwaarden:

- “•2021-2022 het jaar is waarin je als bachelor kan afstuderen (diplomajaar), én
- je voor je bachelorprogramma registreert* om in februari 2022 af te studeren, én
- je effectief in februari 2022 als bachelor afstudeert, én
- je bij aanvang van het academiejaar bent ingeschreven voor alle opleidingsonderdelen van de masteropleiding uitgezonderd II-Masterproef, (...)”

Voor het opleidingsonderdeel ‘3-Wiskunde’ bekomt verzoeker een examencijfer van 7/20.

Verzoeker wordt niet geslaagd verklaard voor de opleiding. De proclamatie vindt plaats op 14 februari 2022.

Dat is de eerste bestreden beslissing.

Verzoeker stelde op datum van 20 februari 2022 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 23 februari 2022 werd het intern beroep ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie stelde dat de student beroep instelde tegen het feit dat hij niet gedelibereerd werd voor de bacheloropleiding. De student vraagt om hem bij uitzondering te delibereren op basis van artikel 17.1.6 van het onderwijs- en examenreglement (hierna: ‘OER’).

De interne beroepsinstantie oordeelt dat artikel 17.1.6 van het OER het inderdaad mogelijk maakt om in bijzondere zitting de student geslaagd te verklaren op basis van bijzondere omstandigheden. Dit artikel vormt een implementatie van artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs.

De interne beroepsinstantie is van oordeel dat in het beroepsschrift van de student inderdaad bijzondere privégebonden omstandigheden worden aangetoond. Zelfs indien deze

omstandigheden worden meegenomen in het kader van artikel 17.1.6 van het OER, stelt de interne beroepsinstantie echter vast dat de tekorten te omvangrijk zijn om te kunnen spreken van een voldoende verwerven van de doelstellingen van de opleiding. Uit de behaalde resultaten blijkt namelijk dat de student voor de gehele leerlijn wiskunde de eindcompetenties nauwelijks behaalde. Ten overvloede merkt de interne beroepsinstantie op dat wiskunde reeds langere tijd een probleem lijkt te zijn dat de student misschien beter niet uit de weg was gegaan door de tekorten op te vangen met zijn deliberatiemarge. Deze marge laat al een zekere onzekerheid toe met betrekking tot het behalen van de nodige eindcompetenties. Het overschrijden van die tolerantie, quasi volledig binnen een leerlijn, duidt op een fundamenteel ontbrekende eindcompetentie. De interne beroepsinstantie besluit daarom dat de globale doelstellingen van de opleiding niet werden behaald en de student bijgevolg niet geslaagd wordt verklaard voor de bacheloropleiding.

De student zal bijgevolg het vak ‘3-Wiskunde’ moeten hernemen in de tweede zittijd. Het niet slagen voor de bachelor heeft tot gevolg dat de student de asterproef nog niet mag opnemen en bijgevolg ook zijn masteropleiding niet kan afronden dit academiejaar. De interne beroepsinstantie suggereert daarom om een aanvraag in te dienen bij de IBIS met de vraag te mogen afwijken van de inschrijvingsvereisten voor de masterproef.

De beslissing op intern beroep werd op 24 februari 2022 aan verzoeker overgemaakt.

Dat is de tweede bestreden beslissing.

Op 25 februari 2022 dient verzoeker een aanvraag in tot wijziging van zijn studieprogramma voor het tweede semester.

Op 2 maart 2022 deelt de IBIS aan verzoeker mee dat zijn aanvraag tot wijziging van het studieprogramma niet werd aanvaard. Zij wijst erop dat het onderwijs- en examenreglement stelt dat wanneer een student wordt toegelaten om zich gelijktijdig in te schrijven voor enerzijds een bachelorprogramma en anderzijds een masteropleiding, de student zich niet mag registreren voor de masterproef zolang de student niet geslaagd is voor het bachelorprogramma. De student is nog niet afgestudeerd in het bachelorprogramma. Dat is echter een vereiste om te mogen inschrijven in de masterproef. De IBIS voorziet op deze regel geen uitzonderingen.

Dat is de derde bestreden beslissing.

Bij aangetekend schrijven van 3 maart 2022 diende verzoeker een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

In haar *antwoordnota* voert verwerende partij aan dat verzoeker voor de Raad de volgende beslissingen betwist:

- “- de studievoortgangsbeslissing van de IBIS van 14 februari 2022;
- de beslissing van de examencommissie in bijzondere zitting van 24 februari 2022;
- de beslissing van de IBIS (inzake de opname van de meesterproef) van 2 maart 2022.”

Over de beslissing van de IBIS van 14 februari 2022, waarin volgens verwerende partij verzoeker een maatregel van studievoortgangbewaking wordt opgelegd, merkt zij op dat dit een initiële beslissing is dewelke door verzoeker niet in vraag werd gesteld. Verwerende partij geeft aan dat het extern beroep bij de Raad tegen deze beslissing van 14 februari 2022 onontvankelijk is aangezien verzoeker het intern beroep tegen deze beslissing niet heeft uitgeput. Dit is nochtans vereist overeenkomstig artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs.

Met betrekking tot de beslissing van de examencommissie in bijzondere zitting van 23 februari 2022 geeft verwerende partij aan dat dit een beslissing is die werd genomen op intern beroep en ter kennis werd gegeven op 24 februari 2022. Aangezien het extern beroep werd ingesteld op 3 maart 2022 is dit binnen de vervaltermijn van zeven kalenderdagen zoals bepaald in artikel II.294, §1 van de Codex Hoger Onderwijs. Verwerende partij betwist dan ook de tijdigheid van het extern beroep tegen deze beslissing niet.

Voor wat betreft de beslissing van de IBIS van 2 maart 2022, stipt verwerende partij aan dat deze beslissing ook een initiële beslissing is waarbij verzoeker het intern beroep niet heeft uitgeput alvorens een beroep bij de Raad in te stellen. Daardoor is het extern beroep tegen deze beslissing onontvankelijk in het licht van artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs.

Verwerende partij besluit dat het extern beroep enkel ontvankelijk is voor zover dit gericht is tegen de beslissing van de examencommissie van 23 februari 2022.

In zijn *wederantwoordnota* stipt verzoeker met betrekking tot de beslissing van de IBIS van 14 februari 2022 aan dat hij deze beslissing niet in vraag heeft gesteld aangezien hij hierin werd begeleid door de studietrajectbegeleidster. Deze heeft verzoeker gewezen op de mogelijkheid om beroep in te stellen tegen de beslissing van de examencommissie aangezien dit volgens haar de enige optie was voor wat betreft het instellen van een intern beroep. Verzoeker argumenteert dat dit hem op basis van artikel 20.2.7 van het OER niet kan worden verweten. De studietrajectbegeleider trad in deze uitzonderlijke omstandigheden ook op als facultaire ombudspersoon wat volgens verzoeker ook werd toegelaten door de voorzitter van de bijzondere examencommissie.

Verzoeker heeft tegen de beslissing van de IBIS van 2 maart 2022 geen intern beroep aangetekend om twee redenen. Ten eerste zou het afwachten van deze uitspraak er volgens verzoeker automatisch voor hebben gezorgd dat hij te laat zou zijn voor het halen van de deadline voor het beroep tegen de uitspraak van de bijzondere examencommissie. Ten tweede werd er volgens verzoeker duidelijk gemaakt door de studietrajectbegeleidster (die zelf ook in de IBIS zetelt) dat een intern beroep tegen deze beslissing zinloos is. Dit omdat zijn dossier ineens in een zitting van de IBIS is behandeld, dewelke in dezelfde samenstelling zou oordelen over zijn beroep. Aangezien dezelfde personen al een uitspraak hadden gedaan over de zaak, had hetzelfde dossier aan dezelfde personen voorleggen volgens verzoeker geen zin.

Beoordeling

De Raad leest in het extern beroepsschrift van verzoeker dat hij een beroep wil instellen tegen:

- “- De studievoortgangsbeslissing genomen op 14/02/2022;
- De beslissing intern beroep genomen op 24/02/2022;
- De beslissing van de IBIS op 02/03/2022.”

Verzoeker verwijst in zijn verzoekschrift naar “de studievoortgangsbeslissing genomen op 14/02/2022” en voegt bij zijn stukken een kopie van de initiële studievoortgangsbeslissing (bekendmaking resultaten), gedateerd op 14 februari 2022. Dit brengt de Raad tot het besluit

dat verzoeker de examenresultaten – waarbij verzoeker niet geslaagd werd verklaard voor de bacheloropleiding – zelf als de eerste bestreden beslissing aanmerkt. Dit betreft een initiële studievoortgangsbeslissing waartegen verzoeker intern beroep heeft ingesteld (stuk 5 van verwerende partij). Of een initiële studievoortgangsbeslissing in de huidige stand van de procedure nog het voorwerp kan uitmaken van een beroep bij de Raad, is afhankelijk van de omvang van de bevoegdheid van het orgaan dat instaat voor de behandeling van het intern beroep, dat de student op straffe van onontvankelijkheid van zijn beroep bij de Raad eerst dient uit te putten.

Te dezen bepaalt artikel 21.4 van het onderwijs- en examenreglement van de verwerende partij dat het intern beroep op gemotiveerde wijze leidt tot een bevestiging van de oorspronkelijke beslissing of tot een herziening van deze beslissing. Verwerende partij heeft haar interne beroepsprocedure aldus derwijze georganiseerd dat de beroepsinstantie over volheid van bevoegdheid beschikt, zodat de beslissing van dit beroepsorgaan in de plaats treedt van de initiële studievoortgangsbeslissing, die dan op haar beurt uit de rechtsorde verdwijnt en bijgevolg niet meer in rechte aanvechtbaar is. Verzoekers beroep wordt derhalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Verwerende partij begrijpt de eerste bestreden beslissing echter als “de studievoortgangsbeslissing van de IBIS van 14 februari 2022” en verwijst hiervoor naar stuk 8 van haar administratief dossier. Zij stelt dat het extern beroep tegen deze beslissing onontvankelijk is omdat verzoeker het intern beroep niet heeft uitgeput. Ten overvloede gaat de Raad in op deze hypothese.

De Raad merkt daarbij vooreerst op dat hij slechts over een toegewezen bevoegdheid beschikt. De procedures die strekken tot de terugval van leerkrediet ten gevolge van overmacht daargelaten, is de Raad enkel bevoegd voor ‘studievoortgangsbeslissingen’ zoals zij zijn omschreven in artikel I.3, 69°, *littera a*) tot en met j) van de Codex Hoger Onderwijs.

In stuk 8 van verwerende partij, gedateerd op 14 februari 2022, leest de Raad het volgende:

“(…)

Het principe van studievoortgangsbewaking is het volgende:

Geen 60% van je opgenomen studiepunten behaald?

Als je minder dan 60% van je opgenomen studiepunten behaalt (tweede zittijd meegerekend) zullen je bindende maatregelen opgelegd worden bij de herinschrijving. Aan deze voorwaarden moet worden voldaan om daarna nog verder te kunnen inschrijven.

60% of meer van je opgenomen studiepunten behaald?

In dit geval kan je verder studeren zonder bindende voorwaarden. Je kan uiteraard wel altijd [een] beroep doen op ondersteuning in geval van vragen over je studies.

De studievoortgangsbewaking wordt berekend per opleiding (bachelor, schakel/voorbereidingsprogramma, master).

Volgens de informatie waarover wij beschikken, behaalde je dit semester in de bachelor (nog) geen 60% van je in het eerste semester opgenomen studiepunten (eventuele jaarvakken niet meegerekend). Dit hoeft op zich geen probleem te zijn.

Het is belangrijk dat jij voor jezelf eerlijk afweegt welke factoren je studieresultaten precies beïnvloedden en hoe je je studies verder ziet. Wij willen je daar graag in ondersteunen.

We raden je aan om je examens te gaan inkijken. Hoe en wanneer je dat best doet, vind je alvast terug op (...).

Heb je ook graag een persoonlijk gesprek? Dat kan in de komende dagen tijdens (...).

Veel studenten slagen erin om minder goede eerste examenresultaten recht te zetten. Laat je dus niet ontmoedigen!"

De Raad ziet niet in welke zin dit kan worden begrepen als het opleggen van een maatregel van studievoortgangsbewaking zoals bedoeld in artikel I.3, 69°, *littera f*) van de Codex Hoger Onderwijs (of enige andere daarin vermelde ‘studievoortgangsbeslissing’). Blijkens de bewoordingen van stuk 8 van verwerende partij wordt er niet zozeer een maatregel van studievoortgangsbewaking opgelegd maar wordt verzoeker uitgelegd wat studievoortgangsbewaking is en wordt hij erop geattendeerd dat hij (nog) geen 60% van de in het eerste semester opgenomen studiepunten (eventuele jaarvakken niet meegerekend) heeft behaald maar dat dit niet noodzakelijk een probleem hoeft te zijn. Verzoeker wordt verder gewezen op welke ondersteuning bij de onderwijsinstelling hij een beroep kan doen om zijn studievoortgang te remediëren. Hieruit blijkt evenwel niet dat er reeds een maatregel van

studievoortgangsbewaking zou zijn opgelegd aan verzoeker. Nog daargelaten de vraag of verzoeker, in voorkomend geval, het intern beroep hiertegen heeft uitgeput, dient de Raad vast te stellen dat hij geen bevoegdheid heeft ten aanzien van de beslissing van de IBIS van 14 februari 2022 omdat dit geen studievoortgangsbeslissing is.

De derde bestreden beslissing betreft de studievoortgangsbeslissing van 2 maart 2022 waarbij de aanvraag van verzoeker tot wijziging van het studieprogramma niet werd aanvaard. Hierbij wijst de Raad op artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs waarin, inzake de bevoegdheid van de Raad, het volgende wordt gesteld:

“Er wordt een Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, verder ‘de Raad’ genoemd, opgericht bij de bevoegde dienst van de Vlaamse Gemeenschap. De Raad doet als administratief rechtscollege uitspraak over de beroepen die door studenten of personen op wie de beslissing betrekking heeft, worden ingesteld tegen studievoortgangsbeslissingen, na uitputting van de in afdeling 2 bedoelde interne beroepsprocedure.”

Wat betreft de plicht tot het voorafgaandelijk uitputten van het intern beroep, blijkt uit de memorie van toelichting bij het toenmalige decreet van 19 maart 2004 ‘betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen’ dat het intern beroep “verplicht moet worden uitgeput vooraleer men een beroep kan instellen bij” de Raad (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 16*). De decreetgever heeft de uitputting van het intern beroep derhalve beoogd als een voorwaarde om tot de beroepsprocedure bij de Raad toegang te krijgen, en dus als een ontvankelijkheidsvoorwaarde bij dat beroep. Ook in de rechtsleer wordt aangenomen dat de regelmatige uitputting van een georganiseerd administratief beroep een voorwaarde is om een ontvankelijk beroep bij een administratief rechtscollege in te stellen (zie o.a. J. GORIS, *Georganiseerde administratieve beroepen*, Brugge, die Keure, 2012, 70-71; J. BAERT en G. DEBERSAQUES, *Raad van State. Afdeling Administratie. Ontvankelijkheid*, Brugge, die Keure, 1996, 99-105; P. POPELIER, “Over de uitputting van het georganiseerd administratief beroep als ontvankelijkheidsvoorwaarde voor een beroep bij de Raad van State”, noot onder RvS 16 augustus 1999, nr. 82.102, *RW* 1999-00, 850).

Verzoeker legt geen stuk voor waaruit blijkt dat hij tegen deze beslissing een intern beroep heeft ingesteld. Evenmin spreekt hij de exceptie van verwerende partij tegen dat hij heeft nagelaten om dit te doen. Verzoeker erkent in zijn wederantwoordnota dat hij inderdaad geen intern beroep tegen deze beslissing heeft ingesteld.

De exceptie is bijgevolg gegrond: het beroep is evenmin ontvankelijk voor wat betreft de derde bestreden beslissing.

Met betrekking tot de tweede bestreden beslissing heeft verwerende partij geen opmerkingen omtrent de ontvankelijkheid. De Raad ziet ook geen aanleiding om ambtshalve opmerkingen te maken.

Samengevat is het beroep van verzoeker niet ontvankelijk ten aanzien van de eerste en derde bestreden beslissing en enkel ontvankelijk ten aanzien van de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing).

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat verzoeker zich in een eerste middel beroept op een schending van het redelijkheidsbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel, de formele en de materiële motiveringsplicht en het *patere legem* beginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker argumenteert vooreerst dat er voldaan is aan de voorwaarden van artikel 11.1.6 van het OER (dat volgens hem artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs implementeert).

Volgens verzoeker is er enerzijds in elk geval sprake van bijzondere privégebonden omstandigheden wat volgens hem ook blijkt uit de bestreden beslissing. Hij verwijst hiervoor naar de elementen die hij hieromtrent heeft aangedragen voor de interne beroepsinstantie alsook het verslag van zijn psycholoog.

Anderzijds voert verzoeker aan dat hij de doelstelling van de opleiding globaal heeft behaald. Hij stelt dat de bijzondere omstandigheden een invloed hebben gehad op het examen van het

opleidingsonderdeel ‘3-Wiskunde’ op 11 januari 2022. Indien verzoeker geslaagd was voor dit opleidingsonderdeel, voldeed hij volgens hem aan de voorwaarden om het bachelordiploma te behalen. Verzoeker stipt aan dat de bijzondere omstandigheden ervoor hebben gezorgd dat hij niet naar behoren heeft kunnen presteren op het examen voor dit opleidingsonderdeel. De aanwezigheid van deze omstandigheden werden volgens verzoeker erkend door zowel de interne beroepsinstantie als door zijn psycholoog. Verzoeker illustreert verder welke vermijdbare fouten hij maakte op het examen voor dit opleidingsonderdeel en die volgens hem voldoende extra punten zouden hebben opgeleverd om te slagen.

Verzoeker betwist ook het standpunt van de interne beroepsinstantie omtrent het scenario waarbij hij de drie opleidingsonderdelen wiskunde zou delibéreren waardoor de interne beroepsinstantie van mening is dat de tekorten te omvangrijk zijn om te kunnen spreken van een voldoende verwerven van de doelstellingen van de opleiding.

Volgens verzoeker is het echter, volgens de eigen reglementen van de onderwijsinstelling, toegelaten om op deze manier af te studeren voor zover de 12 deliberatiepunten niet worden overschreden. Dit is bij verzoeker wel het geval waardoor hij een aanvraag heeft moeten indienen bij de commissie. In het andere geval had verzoeker gewoon kunnen afstuderen waarbij deze drie vakken waren gedelibereerd. Dat dit volgens sommigen niet de bedoeling kan zijn, is volgens verzoeker naast de kwestie aangezien het huidige reglement dit toelaat. Om op basis hiervan dan te concluderen dat een student daarom niet voldoet aan de eindcompetenties, stemt volgens verzoeker niet overeen met wat de eigen reglementen op dit moment toelaten. De onzekerheid die wordt toegelaten door het gebruik van de deliberatiemarge is eveneens terug te vinden in die reglementen. Het standpunt omtrent het fundamenteel ontbreken van een eindcompetentie stemt volgens verzoeker dan ook niet overeen met de toepasselijke reglementen: het is tegenstrijdig om te stellen dat twee studenten kunnen afstuderen onder dezelfde voorwaarden (delibereren van 3 wiskundige opleidingsonderdelen) en dat hierbij bij de ene de eindcompetenties wel behaald zijn, terwijl men van oordeel is dat dit bij de andere niet het geval is.

De bijzondere omstandigheden hebben volgens verzoeker ook enkel een invloed gehad op het examen van het opleidingsonderdeel ‘3-Wiskunde’ en niet op de twee andere wiskundige opleidingsonderdelen die in de argumentatie worden aangehaald. Indien het examen individueel zou worden bekeken, dan zou er volgens verzoeker kunnen worden vastgesteld dat de bijzondere omstandigheden waarmee hij geconfronteerd werd zijn resultaten hebben beïnvloed.

Zonder deze bijzondere omstandigheden, zou verzoeker geslaagd zijn voor dit opleidingsonderdeel, wat betekent dat hij hier dus wel degelijk de competenties voor bezit. Hierdoor is het argument dat hij over de volledige leerlijn wiskunde een onvoldoende behaalde volgens verzoeker niet meer relevant.

Verzoeker merkt tot slot nog op dat door veranderingen in het curriculum doorheen de jaren, hij verplicht was om 183 studiepunten af te leggen in plaats van de voor een bacheloropleiding voorziene 180. Het opleidingsonderdeel ‘3-Wiskunde’ is het enige waardoor hij niet voldoet aan de opleiding die hij moet afronden. Dit betreft aldus een opleidingsonderdeel van 3 studiepunten wat volgens hem impliceert dat hij reeds voor een bacheloropleiding van 180 studiepunten voldoet.

In haar *antwoordnota* stipt verwerende partij vooreerst aan dat het feit dat verzoeker verplicht is geweest om een iets hoger aantal studiepunten te behalen dan de vereiste 180 studiepunten voor een bachelordiploma op zich niet relevant is ten aanzien van het al dan niet globaal hebben behaald van de doelstellingen van de opleiding. De oorzaak van dit hogere aantal ligt volgens verwerende partij bij de trage doorstroming van verzoeker in het bachelortraject waarin hij sinds het academiejaar 2016-2017 ingeschreven is en in de academiejaren 2018-2019 en 2019-2020 een quasi deeltijds studieprogramma heeft opgenomen. In dat tijdsbestek, hoewel daar mogelijk wel goede redenen voor kunnen bestaan in hoofde van verzoeker, zijn curriculumwijzigingen quasi onvermijdbaar en kunnen niet alle nadelige effecten ondervangen worden met overgangsmaatregelen voor studenten die (substantieel) afwijken van het modeltraject. Bovendien is verzoeker tijdig op de hoogte gebracht van de curriculumwijziging en kon hij weten welke gevolgen een eventuele curriculumwijziging – al naar gelang zijn doorstroming in het traject – voor hem zou hebben.

Verder betoogt verwerende partij omtrent de betwiste niet-geslaagdverklaring dat op grond van artikel II.228 van de Codex Hoger Onderwijs een student automatisch geslaagd wordt verklaard als hij alle examens die horen bij het opleidingsprogramma heeft afgelegd en als alle examens geleid hebben tot een creditbewijs of tot een deliberatiecijfer als vermeld in het OER. Dit werd zo overgenomen in artikel 17.1.4 van het OER maar artikel 17.1.5 van het OER bevat hierop een uitzondering voor studenten die aan bepaalde cumulatieve voorwaarden voldoen. Voor de bacheloropleiding zijn dit de volgende:

- de student behaalt een eindtotaal van minstens 50 op 100; en
- de gezamenlijke studieomvang, uitgedrukt in studiepunten, van de opleidingsonderdelen waarvoor de student niet is geslaagd, is maximum 12 studiepunten; en
- voor de opleidingsonderdelen waarvoor de student niet is geslaagd, heeft de student een examenresultaat van minimum 8/20 behaald; en
- de student is geslaagd voor de bachelorproef en desgevallend verplichte stages.

In casu behaalde verzoeker vier onvoldoendes voor een totaal van 15 studiepunten, wat dus hoger ligt dan de totaal toegelaten maximale studieomvang van opleidingsonderdelen met een tekort. Hierdoor is aan één van de cumulatieve voorwaarden niet voldaan waardoor de examencommissie geen toepassing kan maken van deze uitzondering zodat verzoeker niet geslaagd werd verklaard. Verwerende partij merkt op dat verzoeker de resultaten voor de vier opleidingsonderdelen waarvoor hij een tekort behaalde, niet betwist. Bijgevolg staan deze resultaten vast.

Verwerende partij wijst er verder op dat verzoeker zich wenst te beroepen op artikel 17.1.6 van het OER (dat zijn oorsprong vindt in artikel II.229 CHO) en benadrukt dat ook deze bepaling cumulatieve voorwaarden omvat. Bijgevolg is het niet voldoende dat er in hoofde van verzoeker sprake is van een verschoning als gevolg van bijzondere omstandigheden voor de behaalde tekorten; *in casu* dient verzoeker ook daadwerkelijk aan te tonen dat hij de doelstelling van de opleiding globaal genomen heeft behaald. In de bestreden beslissing is de interne beroepsinstantie van oordeel dat de situatie van verzoeker als bijzondere omstandigheden kan worden aanvaard. Bijgevolg is voldaan aan de eerste voorwaarde voor de toepassing van artikel 17.1.6 OER. Dit is echter niet het geval wat de tweede voorwaarde betreft. Verzoeker is weliswaar van oordeel dat hij de doelstellingen van de opleiding globaal genomen heeft gehaald maar toont niet aan of en in welke mate hij aan die doelstellingen beantwoordt.

Met betrekking tot de verschoning die verzoeker wil aanvoeren voor het tekort voor het opleidingsonderdeel ‘3-Wiskunde’, stipt verwerende partij aan dat hij enkel de focus legt op het academiejaar 2021-2022. Dit opleidingsonderdeel behoorde echter tot het studieprogramma van verzoeker in verschillende academiejaren en verzoeker legde het opleidingsonderdeel in totaal zeven keer af. Hoewel de interne beroepsinstantie erkende dat de door verzoeker aangehaalde bijzondere omstandigheden een invloed kunnen hebben gehad op dit opleidingsonderdeel in de januari-examenperiode van het academiejaar 2021-2022, betekent dit

volgens verwerende partij echter niet dat deze omstandigheden eveneens een invloed zouden kunnen hebben gehad op de vorige examenpogingen (waarbij verzoeker een cijfer behaalde dat maximaal even hoog was als het cijfer dat hij behaalde in het academiejaar 2021-2022) noch dat deze bijzondere omstandigheden een invloed zouden kunnen hebben gehad op de andere resultaten waarvoor verzoeker een tekort heeft behaald, waardoor hij globaal wel aan de doelstellingen van de opleiding zou kunnen tegemoetkomen. Het argument van verzoeker dat de invloed van de bijzondere omstandigheden op zijn studievoortgang beperkt zou kunnen blijven en er niet voor zou zorgen dat hij een jaar extra zou verliezen, klopt volgens verwerende partij ook niet. Het verlies van een extra jaar valt niet terug te brengen tot het tekort voor het opleidingsonderdeel ‘3-Wiskunde’ maar in het globale patroon van meerdere tekorten per academiejaar dat bij verzoeker voor studievertraging zorgt, zelfs tot een quasi deeltijds programma gedurende twee academiejaren waar het *in casu* om een reguliere student gaat.

Bovendien stelt verwerende partij vast dat verzoeker in de januari-examenperiode een resultaat van 7/20 voor het opleidingsonderdeel ‘3-Wiskunde’ behaalde maar dat het resultaat op het deliberatierapport teruggrijpt naar het resultaat van 9/20 dat verzoeker reeds in het academiejaar 2020-2021 heeft behaald zodat verzoeker door de werking van artikel 17.1.2 OER wordt gefaciliteerd, namelijk dat bij meerdere deelnames aan het examen van hetzelfde opleidingsonderdeel het beste examenresultaat dat een student behaalde wordt meegeteld voor de berekening van het eindtotaal.

Verwerende partij betoogt daarnaast verder dat een student in de opleiding ‘Industriële wetenschappen – bouwkunde’, waarin wiskunde een belangrijke plaats heeft, met tekorten voor verschillende wiskundige opleidingsonderdelen bezwaarlijk aan de doelstellingen van de opleiding kan voldoen. Het bijkomend tekort voor het opleidingsonderdeel ‘6-Gewapend beton’ geeft volgens verwerende partij enkel de doorslag voor die beoordeling. De beroepsinstantie stipte volgens verwerende partij ook terecht aan dat de wiskundige opleidingsonderdelen voor verzoeker al eerder problematisch waren. De tekorten van verzoeker en het overschrijden van de deliberatiemarge situeren zich namelijk quasi volledig binnen dezelfde – cruciale – leerlijn wat volgens verwerende partij duidt op een fundamenteel ontbrekende competentie die aangeeft dat verzoeker de globale doelstellingen van de opleiding (nog) niet heeft behaald. Verwerende partij benadrukt het belang van wiskunde in de opleiding aangezien het wiskundig modelleren van belang is voor een gestructureerde benadering van ingenieurstechnische problemen. Dit is ook een aspect dat in andere opleidingsonderdelen aan bod komt.

Volgens verwerende partij gaat verzoeker ook voorbij aan de finaliteit van de deliberatieregeling: deze is erop gericht om studenten met een beperkt aantal tekorten op het examen in de loop van hun (bachelor)traject in staat te stellen het diploma van de opleiding te behalen binnen de termijn die nauw aansluit bij het modeltraject van drie academiejaren. Verzoeker, die zich reeds voor het zesde academiejaar op rij in deze opleiding heeft ingeschreven, bevindt zich niet in dat geval.

Tot slot gaat verwerende partij in op het begeleidingsverslag van de behandelende klinisch psycholoog. Hoewel deze zich niet met zekerheid uitspreekt over het effect van de bijzondere omstandigheden op het examen van het opleidingsonderdeel ‘3-Wiskunde’, heeft de interne beroepsinstantie de situatie van verzoeker als bijzondere omstandigheden aanvaard. Het effect van deze bijzondere omstandigheden beperkt zich echter, ook in het begeleidingsverslag, enkel tot het examen van het opleidingsonderdeel ‘3-Wiskunde’. Over een eventueel effect van de bijzondere omstandigheden op de andere tekorten in het kader van het geheel van de opleiding, spreekt het begeleidingsverslag zich niet uit en er zijn volgens verwerende partij ook geen andere indicaties dat dit effect ook op de andere opleidingsonderdelen met een tekort zou inwerken. Volgens verwerende partij stelt verzoeker ook zelf in zijn verzoekschrift dat de bijzondere omstandigheden enkel een invloed zouden hebben gehad op het opleidingsonderdeel ‘3-Wiskunde’ en niet op de andere tekorten. De aanname van verzoeker dat hij zonder die bijzondere omstandigheden wel geslaagd zou zijn voor het opleidingsonderdeel ‘3-Wiskunde’ is evenmin correct. Dit kan volgens verwerende partij op geen enkele wijze worden aangetoond. Daaruit kan dan volgens verwerende partij ook niet worden afgeleid dat verzoeker wel degelijk over de competenties beschikt en dus geen tekort over de ganse lijn behaalde.

Verwerende partij besluit dat verzoeker op geen enkele wijze aantoonbaar is en in welke mate hij globaal de doelstellingen van de opleiding zou hebben behaald. Verzoeker voldoet aldus niet aan de vereisten van artikel II.229, tweede zin van de Codex Hoger Onderwijs zodat de beslissing van de interne beroepsinstantie om verzoeker niet geslaagd te verklaren volgens verwerende partij voldoende zorgvuldig werd genomen, voldoende gemotiveerd is en ook niet (kennelijk) onredelijk is.

In zijn *wederantwoordnota* merkt verzoeker vooreerst op dat verwerende partij ten onrechte voorhoudt dat hij vier tekorten behaalde in de januari-examenperiode van het academiejaar 2021-2022 terwijl er slechts één vak van deze vier onvoldoendes opgenomen werd.

Verder geeft verzoeker aan dat hij een deeltijds studieprogramma heeft opgenomen op voorspraak van de studietrajectbegeleiding waarbij de spreiding van de vakken werd aangeraden om zo de uiteindelijk totale snelheid van de studies te verhogen. Door deze spreiding ligt de focus volgens verzoeker nog meer op de opgenomen vakken zodat de slaagkans vergroot en de uiteindelijke snelheid hoger ligt.

Vervolgens verduidelijkt verzoeker dat hij het examenresultaat voor het opleidingsonderdeel ‘3-Wiskunde’ niet betwist maar enkel de weigering van zijn aanvraag met toepassing van artikel 17.1.6 van het OER. Verzoeker betoogt dat de interpretatie van deze bepaling door verwerende partij de toepassing ervan uitholt zodat dit geen argument kan zijn om zijn verzoek te weigeren. Verzoeker kan namelijk niet op basis van zijn cijfer aantonen dat hij voldoet aan de doelstellingen van de opleiding; mocht dit wel het geval zijn, zou hij voldoen aan de vooraf gestelde regels en zou de bijzondere examencommissie dus niet moeten worden bijeengeroepen.

Verzoeker gaat er verder niet mee akkoord dat zijn bijzondere omstandigheden in vraag worden gesteld. Volgens verzoeker valt de impact ervan niet te ontkennen en hij verwijst hiervoor naar de resultaten die hij behaalde voor de andere opleidingsonderdelen (in de masteropleiding) die hij opnam dit semester: zijn (gemiddelde) resultaten liggen namelijk beduidend lager in vergelijking met de resultaten van vorig jaar. Ook de fouten op het examen voor het opleidingsonderdeel ‘3-Wiskunde’ zijn te wijten aan deze bijzondere omstandigheden, dewelke volgens verzoeker door de verwerende partij nooit werden betwist en zelfs bevestigd zijn. Verzoeker verduidelijkt hierbij ook dat zijn argumentatie over de invloed van de bijzondere omstandigheden uiteraard betrekking heeft op de examenperiode van januari 2022. Verzoeker verwijst hierbij ook naar zijn eerder standpunt over de rol van de facultaire ombudspersoon.

Tot slot benadrukt verzoeker dat het volgens de huidige reglementen van de onderwijsinstelling mogelijk is om af te studeren met drie tekorten op de leerlijn wiskunde. De mening dat dit onvoldoende is om af te studeren is louter een opinie en geen valabel argument om de aanvraag van verzoeker negatief te beoordelen aangezien de reglementen van de onderwijsinstelling tot

een andere conclusie leiden. Zelfs als wordt aangenomen dat dit een valabel argument is, stelt verzoeker dat dit komt te vervallen als men de invloed van de bevestigde bijzondere omstandigheden op het examen voor het opleidingsonderdeel ‘3-Wiskunde’ in rekening brengt. Verzoeker ontkent niet dat wiskunde tot de opleiding behoort maar de stelling dat verzoeker niet over de competenties beschikt, is onjuist. Verzoeker heeft bijna alle opleidingsonderdelen van de masteropleiding met succes afgelegd. De met succes afgelegde opleidingsonderdelen bevatten ook het oplossen van ingenieurstechnische problemen aan de hand van een wiskundige modellering. Verzoeker besluit dat hij dus over de nodige competenties beschikt.

B. Tweede middel

Verzoeker beroept zich in een tweede middel op een schending van de rechten van verdediging, de formele motiveringsplicht en het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker voert aan dat er een gebrek aan verdedigingsmogelijkheid is geweest. Na het instellen van zijn intern beroep werden verzoeker twee vragen gesteld. Verzoeker heeft evenwel de indruk dat bepaalde argumenten die in de bestreden beslissing worden aangehaald niet aan verzoeker zijn voorgelegd en dat hij zich hier ook niet tegen kunnen verweren. Zo kan verzoeker zich niet vinden in het standpunt van de interne beroepsinstantie dat wiskunde al langere tijd een probleem lijkt te zijn dat verzoeker beter niet uit de weg was gegaan door de tekorten op te vangen met de deliberatiemarge. Volgens verzoeker was deze keuze net ingegeven om zijn studievoortgang te verzekeren, wat volgens hem ook één van de redenen is dat deze marge bestaat. Ook omtrent het opleidingsonderdeel ‘6-Gewapend beton’, dat verzoeker heeft laten delibereren, werd hem niets gevraagd. Dit werd weliswaar niet meegenomen in de bestreden beslissing maar dit werd verzoeker wel voorgelegd op het moment dat hij meer toelichting ging vragen bij de voorzitter van de interne beroepsinstantie. Het is verzoeker duidelijk geworden dat men hierover dezelfde vraag had als over wiskunde maar dit werd volgens hem niet aan hem voorgelegd. Hoewel dit mogelijk maar in beperkte mate zal hebben meegespeeld in de beslissing, heeft het volgens hem niettemin een impact gehad. Verzoeker geeft aan dat hij dit ook hier vanuit dezelfde bezorgdheid over zijn studievoortgang heeft gedaan: enkel door dit opleidingsonderdeel te laten delibereren en het opleidingsonderdeel ‘3-Wiskunde’ terug op te nemen in het huidige academiejaar zou hij in dit academiejaar kunnen afstuderen.

Verder stipt verzoeker aan dat hij, zoals aangegeven in de bestreden beslissing en eveneens op voorspraak van de voorzitter van de interne beroepsinstantie, een aanvraag heeft ingediend bij de IBIS (omdat de interne beroepsinstantie hiervoor niet bevoegd is) om te mogen afwijken van de inschrijvingsvereisten voor de masterproef omdat hij de bacheloropleiding pas in de tweede zittijd kan afronden. Achteraf is volgens verzoeker echter gebleken dat er geen kader was voor een uitzondering van die aard wat volgens hem een element is waarvan de interne beroepsinstantie ook op de hoogte was. Verzoeker verwijst hiervoor naar het antwoord dat hij van de IBIS heeft ontvangen en stelt dat men zich bij de interne beroepsinstantie duidelijk bewust was van de geldende regels aangezien er werd aangegeven dat de interne beroepsinstantie zelf de beslissing niet kon nemen. Dit brengt verzoeker tot de conclusie dat deze overweging in de bestreden beslissing geen onderbouwing heeft, wat hem sterkt in zijn globale gevoel over de motivering. Verzoeker geeft hierbij nog aan dat tegen de beslissing van de IBIS nog een intern beroep mogelijk is maar dat, na overleg met mevrouw [S.V.], gebleken is dat dit zinloos is. Het dossier werd behandeld door alle leden van de IBIS en dit zijn dezelfde personen die zijn intern beroep zouden behandelen.

Tot slot stelt verzoeker dat het doel van zijn aanvraag om een uitzondering erin bestond om zijn studievoortgang niet te hinderen. Door niet geslaagd te zijn voor het opleidingsonderdeel ‘3-Wiskunde’ en daarbij aansluitend de bacheloropleiding, kan verzoeker dit academiejaar ook zijn thesis niet indienen. Verzoeker wilde namelijk de impact van zijn privéomstandigheden op zijn studievoortgang zo beperkt mogelijk houden zodat hij geen bijkomend jaar zou verliezen.

In haar *antwoordnota* stipt verwerende partij met betrekking tot het vermeende gebrek aan verdedigingsmogelijkheid aan dat verzoeker de gelegenheid heeft gekregen om zijn betoog te doen, wat hij ook niet betwist. Volgens verwerende partij heeft het horen van de student tot doel de interne beroepsinstantie toe te laten om ontbrekende informatie in te winnen. In dat opzicht meent verwerende partij dat de aan verzoeker gestelde vragen ook zeer relevant waren. Verwerende partij kan ook de visie van verzoeker omtrent de deliberatiemarge en het verzekeren van zijn studievoortgang niet volgen. De deliberatiemarge geeft studenten de mogelijkheid dicht bij een modeltraject te blijven. Dat verzoeker zijn studies op een ander tempo wil afwerken is een persoonlijke keuze van verzoeker maar kan geen argument vormen om een uitzondering op de deliberatiebepalingen te bekomen. Het is volgens verwerende partij evenmin relevant waarom er tijdens de hoorzitting geen vragen zijn gesteld over het opleidingsonderdeel ‘6-Gewapend Beton’. De interne beroepsinstantie is er volgens

verwerende partij niet toe gehouden om elke mogelijke denkbare vraag te stellen. De vragen van de interne beroepsinstantie waren erop gericht om te beoordelen of er (1) bijzondere omstandigheden aan de orde zijn en (2) verzoeker beantwoordt aan de globale doelstellingen van de opleiding. Alle elementen samen genomen bracht dit de beroepsinstantie volgens verwerende partij dan ook terecht tot de bestreden beslissing.

Over de door verzoeker betreurde suggestie van de interne beroepsinstantie om een verzoek tot afwijkend studieprogramma in te dienen bij de IBIS, merkt verwerende partij op dat de interne beroepsinstantie niet bevoegd is om een verzoek tot afwijkend studieprogramma te beoordelen: dat is de bevoegdheid van de IBIS. Aldus kan de interne beroepsinstantie niet anders dan verwijzen naar de IBIS. Als de interne beroepsinstantie dit niet zou doen, zou haar eventueel kunnen verweten worden dat zij verzoeker niet correct heeft geïnformeerd.

In zijn *wederantwoordnota* stipt verzoeker vooreerst aan dat tijdens het gesprek met de voorzitter van de interne beroepsinstantie zou zijn aangegeven dat zijn aanvraag voor een afwijkend studieprogramma een aanzienlijke slaagkans had, wat achteraf dan niet zo bleek te zijn en waarbij de onderwijsinstelling dit volgens verzoeker had moeten weten.

Verder geeft verzoeker aan dat alle keuzes zijn gemaakt op aanraden van de studietrajectbegeleider. Er is dus geen intentionele vertraging aangezien dit net aangeraden wordt om zo de totale snelheid van het afwerken van de studies te verhogen. Het is volgens verzoeker dan ook niet op basis hiervan dat hij een uitzondering heeft aangevraagd. De uitzondering werd aangevraagd op basis van de bevestigde bijzondere omstandigheden en de invloed die deze hebben gehad op het afleggen van het examen voor het opleidingsonderdeel ‘3-Wiskunde’. Het aantal examenpogingen dat verzoeker heeft ondernomen voor dit opleidingsonderdeel is daarbij volgens hem niet relevant.

Vervolgens voert verzoeker aan dat het opleidingsonderdeel ‘6-Gewapend Beton’ niettemin door verwerende partij werd meegenomen bij de mondelinge verduidelijking van haar beslissing. Volgens verzoeker is dit dus geenszins een irrelevant aspect. Verzoeker meent ook dat uit de antwoordnota van de verwerende partij blijkt dat de interne beroepsinstantie met de doorverwijzing naar de IBIS fouten heeft begaan. Verzoeker merkt hierbij op dat bij de interne beroepsinstantie mogelijk de overtuiging bestond dat er nog een vangnet zou bestaan in de vorm van de IBIS en dat er dus nog oplossingen voor zijn probleem bestonden. Hierdoor heeft de

interne beroepsinstantie volgens verzoeker mogelijk niet even zwaar getild aan alle voorgelegde argumenten wat volgens hem de besluitvorming rond zijn aanvraag mogelijk negatief heeft beïnvloed.

C. Beoordeling van de twee middelen samen

Uit het verzoekschrift leidt de Raad af dat verzoeker, verwijzend naar artikel II.229 Codex Hoger Onderwijs en artikel 11.1.6 van het onderwijs- en examenreglement van verwerende partij, van oordeel is dat de aangevochten beslissing niet kan standhouden daar verzoeker niet globaal geslaagd is verklaard.

Vooreerst voert verzoeker aan dat er sprake is van bijzondere privégebonden omstandigheden. De Raad brengt dit standpunt van verzoeker in verband met het feit dat voornoemde bepaling uit de Codex Hoger Onderwijs bepaalt dat opdat een student voor het geheel van de opleiding geslaagd zou kunnen worden verklaard hij dient te kunnen aantonen dat er sprake is van bijzondere omstandigheden.

Wat dit betreft, dient de Raad vast te stellen dat in het kader van de interne beroepsprocedure aangenomen is dat zich in hoofde van verzoeker bijzondere omstandigheden hebben voorgedaan. De Raad leest hieromtrent in de beslissing van het intern beroepsorgaan het volgende:

“De commissie oordeelt dat artikel 17.1.6 OER het de commissie inderdaad mogelijk maakt om in bijzondere zitting de student geslaagd te verklaren op basis van bijzondere omstandigheden. Dit artikel implementeert art. II.229 van de Codex Hoger Onderwijs, hetwelk bepaalt: “De toepassing van dit artikel verwacht dat de student kan aantonen dat er sprake is van bijzondere omstandigheden en dat hij kan aantonen dat hij de doelstellingen globaal genomen behaald heeft.”

De commissie is van oordeel dat je in jouw beroepsschrift inderdaad bijzondere privé-gebonden omstandigheden aantoon. Zelfs indien deze omstandigheden worden meegenomen in het kader van artikel 17.1.6 OER, stelt de commissie echter vast dat de tekorten te omvangrijk zijn om te kunnen spreken van een voldoende verwerven van de doelstellingen van de opleiding.”

Aldus kan de Raad het argument van verzoeker dat de privéomstandigheden die hij aanvoert zouden zijn veronachtzaamd door de interne beroepsinstantie, niet bijtreden.

De Raad leert uit de aangehaalde overweging uit de beslissing van de interne beroepsinstantie tevens dat een student de opleidingsdoelstellingen globaal moet hebben behaald met het oog op de toepassing van artikel II.229 Codex Hoger Onderwijs.

Verwerende partij oordeelt in de aangevochtenen beslissing dat zulks niet is aangetoond. In het verzoekschrift voor de Raad leest de Raad dat verzoeker van oordeel is dat de doelstellingen van de bacheloropleiding globaal wel zijn behaald.

Verzoeker wijst hierbij op de bijzondere omstandigheden die ervoor gezorgd hebben dat hij niet naar behoren heeft kunnen presteren op het afgelopen examen van het opleidingsonderdeel ‘3-wiskunde’. Tevens voert hij aan duidelijk enkele domme fouten te hebben gemaakt. Deze zijn volgens hem het gevolg van zijn verminderde mentale aanwezigheid, die voortkomt uit de bijzondere omstandigheden die hij aanhaalt. Verzoeker wijst erop dat hij meerdere vermijdbare fouten heeft gemaakt die hem, zo hij deze niet had gemaakt, punten zouden kunnen opleveren.

Verzoeker wijst erop dat er één oefening is waarbij zonder deze fouten hij reeds voldoende extra punten zou hebben gehad om te slagen. In de oefening vergat hij een min uit de opgave over te schrijven. Zonder deze fout zou hij op de oefening, die op 10 punten stond en waar hij nu 1 op scoorde, genoeg punten hebben gehaald om geslaagd te zijn op het examen. De fout schrijft verzoeker ook toe aan zijn mentale staat op het ogenblik van het examen.

Hoewel de Raad begrip heeft voor de mentale moeilijkheden waarmee verzoeker kampte, die verwerende partij trouwens – zoals blijkt uit de aangevochtenen beslissing – als bijzondere omstandigheid heeft aangemerkt, kan hij er niet omheen dat het feit dat verzoeker aanvoert dat de fouten vermijdbaar waren, dat zij verband hielden met zijn mentale toestand en dat hij de hypothese verdedigt dat hij zonder deze fout(en) zou zijn geslaagd, niet betekent dat de fouten niet zouden zijn gemaakt. De Raad kan deze fouten bijgevolg niet negeren en moet vaststellen dat het afgelugde examen niet in voldoende mate blijkt geeft van het verworven zijn door verzoeker van de, om te kunnen slagen vereiste, competenties die het opleidingsonderdeel beoogt. Op basis van het vermijdbare karakter van de fouten of de bewering dat de fouten hun oorsprong vinden in een mentale problematiek in hoofde van de student of dat zonder deze

fouten een voldoende zou zijn behaald, kan de Raad niet vaststellen dat in redelijkheid is aangetoond dat verzoeker de doelstellingen verbonden aan het opleidingsonderdeel ‘3-wiskunde’ in voldoende mate heeft bereikt. Evenmin kan de verklaring die verzoeker voor de score geeft en die verzoeker verbindt aan bijzondere omstandigheden op zichzelf tot de conclusie voeren dat hij, ondanks de score voor dit opleidingsonderdeel, de doelstellingen van de opleiding globaal heeft bereikt. De verklaring voor de score leidt er niet zomaar toe dat de score eigenlijk een fout beeld geeft van de competenties die verzoeker heeft bereikt. De evaluatie van de bereikte competenties gebeurt immers op grond van wat de student ter evaluatie voorlegt, *in casu* zijn examenkopij, en niet op basis van een hypothetische examenkopij waarvan verzoeker aanvoert te weten dat zij tot een voldoende cijfer zou hebben geleid zonder de moeilijkheden waarmee verzoeker kampte op het ogenblik van de evaluatieactiviteit.

Daarnaast stelt de Raad vast dat verwerende partij in de aangevochten beslissing, terecht, niettegenstaande het cijfer dat werd behaald voor het opleidingsonderdeel ‘3-wiskunde’, ook rekening hield met andere opleidingsonderdelen binnen dezelfde wiskunde-leerlijn waarvoor hij niet slaagde. De Raad merkt ten overvloede op dat voor deze opleidingsonderdelen niet is aangetoond dat ‘bijzondere omstandigheden’ speelden in het kader van de evaluatie. Ook bij eerdere examenkansen voor ‘3-wiskunde’ is de aanwezigheid van ‘bijzondere omstandigheden’ niet onbetwist.

Dat verzoeker voor deze andere opleidingsonderdelen tolerantie inzette, belet niet dat voor deze opleidingsonderdelen de eindcompetenties niet in voldoende mate zijn bereikt. Voor de betrokken opleidingsonderdelen verkreeg verzoeker geen credit. De Raad vindt het dan ook terecht dat bij het beantwoorden van de vraag of de opleidingsdoelstellingen globaal zijn bereikt niet enkel met het tekort voor het opleidingsonderdeel ‘3-wiskunde’ rekening is gehouden.

De Raad overweegt ook dat het feit dat er een marge bestaat waarbinnen een student automatisch geslaagd kan worden verklaard niet betekent dat binnen deze marge de competentie-doelstellingen van de opleidingsonderdelen waarop de gecompenseerde tekorten betrekking hebben, zouden zijn bereikt. Dat buiten de grenzen hiervan, en onverminderd het geval waarbij een student aantoont dat er cumulatief sprake is van bijzondere omstandigheden en dat hij de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal genomen heeft behaald, een student niet kan slagen en geacht wordt de doelstellingen onvoldoende te hebben bereikt, betekent niet dat er sprake zou zijn van een tegenstrijdigheid.

Dat een student die met een aantal tekorten van compensatie geniet, op basis van een bepaling in het onderwijs- en examenreglement zijn diploma behaalt, betekent niet dat een student die door de tekorten die hij behaalde niet binnen het toepassingsgebied van de automatische compensatieregel valt, eveneens geslaagd zou moet worden verklaard. Zelfs zo de student slechts voor een beperkt aantal studiepunten en een beperkt tekort het toepassingsgebied van de compensatieregel overschrijdt, heeft hij de competenties van de diverse opleidingsonderdelen in het studieprogramma in onvoldoende mate bereikt en is het niet onrechtmatig deze student niet geslaagd te verklaren. Dat hij desgevallend om geslaagd te kunnen worden verklaard ondanks de tekorten in hun totaliteit – dus met inbegrip van deze waarvoor de tolerantieregels gelden – moet kunnen aantonen dat hij globaal de opleidingsdoelstellingen bereikte en dat er eveneens bijzondere omstandigheden zijn die kunnen verantwoorden om de student toch globaal geslaagd te verklaren, houdt geen tegenstrijdigheid in. *In casu* kan de Raad niet vaststellen dat de aangevochten beslissing op onrechtmatige of onredelijke wijze besliste dat verzoeker zich niet in het toepassingsgebied van artikel II.229 Codex Hoger Onderwijs bevindt.

In het verlengde van wat de Raad reeds aanvoerde, overweegt hij ook dat het feit dat de bijzondere omstandigheden volgens verzoeker enkel een invloed hadden op het examen van het opleidingsonderdeel ‘3-wiskunde’ niet belet dat, ongeacht de hypotheses die verzoeker formuleert, hij niet slaagde voor dit opleidingsonderdeel. Het belet volgens de Raad evenmin dat bij de beoordeling van de behaalde competenties voor de wiskunde-leerlijn met dit tekort rekening mag worden gehouden. Bovendien beletten de aangehaalde omstandigheden die verzoeker met betrekking tot het examen van het opleidingsonderdeel ‘3-wiskunde’ inroeft niet dat hij buiten het toepassingsgebied van de automatische compensatieregel blijft en het volgens de Raad dus ook niet tegenstrijdig is hem, anders dan wat binnen het toepassingsgebied van de compensatieregel zou gebeuren, niet geslaagd te verklaren.

Tenslotte wil de Raad aanstippen dat het feit dat verzoeker, als gevolg van curriculumwijzigingen die de samenstelling van zijn studieprogramma tijdens zijn studieloopbaan hebben beïnvloed, een curriculum moet afleggen van 183 studiepunten, anders dan de normale 180 studiepunten, niet betekent dat hij geslaagd dient te moeten worden verklaard. Het feit dat het opleidingsonderdeel waarvoor hij niet slaagde, namelijk ‘3-wiskunde’, 3 studiepunten telt en hij dus reeds 180 studiepunten behaalde, heeft volgens de

Raad niet tot gevolg dat hij bij toepassing van artikel II.229 Codex Hoger Onderwijs geslaagd dient te worden verklaard. Evenmin ontkracht het feit dat hij reeds 180 studiepunten heeft behaalt het rechtmatige karakter of haalt het de redelijkheid onderuit van de overweging dat verzoeker niet aantoon de opleidingsdoelstellingen globaal te hebben bereikt.

De Raad ziet in de overweging van de interne beroepsinstantie dat verzoeker, zoals uit zijn resultaten blijkt, voor de gehele leerlijn wiskunde de eindcompetenties nauwelijks behaalde, dan ook een argumentatie die toelaat om de beslissing om verzoeker niet geslaagd te verklaren voor de bacheloropleiding, te schrageren.

Wat betreft de opmerking van verzoeker met betrekking tot de overweging in de aangevochten beslissing over de keuzes die hij maakte voor de inzet van tolerantie, dient de Raad vast te stellen dat deze slechts als een niet-dragend element in de beslissing zijn opgenomen. Verwerende partij heeft in de interne beroepsbeslissing deze overwegingen ten overvloede geuit.

Eveneens ten overvloede overweegt de Raad dat dit niet wegneemt dat verzoeker inderdaad moeilijkheden blijkt te hebben met het verwerven van de om te slagen vereiste competenties voor de vakken in de wiskunde-leerlijn. De Raad stelt vast dat verzoeker de beslissing tolerantie in te zetten beweert te hebben genomen om zijn studievoortgang te verzekeren. De Raad overweegt hieromtrent dat de tolerantieregeling studenten toelaat, ondanks het niet bereiken van de om te slagen vereiste minimale competenties die een opleidingsonderdeel beoogt, het modeltraject te volgen. Doch tegelijk stelt de Raad ten overvloede vast dat door de systematische inzet van deze tolerantiemarge voor de wiskundevakken, verzoeker er bijna niet in slaagde op wiskunde-opleidingsonderdelen de minimaal vereiste competenties van de opleidingsonderdelen te bereiken. Door deze inzet heeft hij op dit ogenblik geen tolerantieruimte meer over. Daarbij komt dat de systematische inzet van de tolerantie er misschien ook voor zorgde dat de wiskundige kennis die een opleidingsonderdeel opbouwt kan ontbreken – niettegenstaande de student het opleidingsonderdeel door de tolerantie niet moet hernemen – waardoor het misschien moeilijker wordt er de in een ander opleidingsonderdeel wiskunde aangereikte leerstof op te steunen en de in laatstgenoemd opleidingsonderdeel beoogde competenties te bereiken.

Waar verzoeker aanvoert dat er een gebrek aan ‘verdedigingsmogelijkheid’ is geweest, moet de Raad vaststellen dat de vragen die hem, blijkens het verzoekschrift voor de Raad, zijn gesteld de kans boden om zich mondeling uit te spreken over de essentie van zijn verzoek. Er is verzoeker immers gevraagd waarom hij meent te voldoen aan de competenties om te slagen. Deze vraag houdt volgens de Raad rechtstreeks verband met het oordeel over de vraag of verzoeker al dan niet globaal de opleidingsdoelstellingen bereikte. De vraag naar de keuzes met betrekking tot de tolerantie, betreft de keuzes met betrekking tot de wiskunde-leerlijn waarvoor, door de keuzes met betrekking tot de tolerantie, in meerdere opleidingsonderdelen de minimale competenties om te slagen niet zijn bereikt, wat de Raad relevant voorkomt met betrekking tot de vraag of de opleidingsdoelstellingen globaal zijn bereikt.

De Raad wenst bij de rechtmatigheid en redelijkheid van de beslissing verzoeker niet te laten slagen ook te beklemtonen dat de niet bereikte opleidingsdoelstellingen niet enkel verband houden met competenties uit de leerlijn wiskunde. Verzoeker behaalde evenmin een credit voor het opleidingsonderdeel ‘6-gewapend beton’ met een studie-omvang van 6 studiepunten.

Dat verzoeker over dit opleidingsonderdeel niet explicet bevraagd is door de interne beroepsinstantie, betekent niet dat hij niet de kans kreeg hierover zijn visie mondeling toe te lichten. De Raad ziet geen reden waarom verzoeker dit ‘tekort’ niet kon aanraken toen de interne beroepsinstantie vroeg – zoals blijkt uit het verzoekschrift voor de Raad – waarom verzoeker meende te voldoen aan de competenties om te slagen. Immers, ook voor het opleidingsonderdeel ‘6-gewapend beton’ – hoewel het niet als dusdanig is vermeld in de aangevochten beslissing – bereikte verzoeker niet de minimaal vereiste eindcompetenties en ook vanuit dit perspectief, en in combinatie met de tekorten in de leerlijn wiskunde, diende verzoeker te duiden waarom hij desondanks meende globaal de opleidingsdoelstellingen te hebben bereikt.

Wat tenslotte de opmerking van verzoeker betreft met betrekking tot de passage in de beslissing van de interne beroepsinstantie waarin verzoeker is gesuggereerd om, met het oog op de opname van de masterproef in het lopende academiejaar, een aanvraag te doen bij de Instantie Bijzondere Inschrijving en Studievoortgangsbewaking, stelt de Raad vast dat deze suggestie is ingegeven door het feit dat de beoordeling van een afwijking op de inschrijvingsvereiste voor de masterproef niet tot de bevoegdheid van de interne beroepsinstantie in het kader van het daar voorgelegd beroep behoorde. Mocht door deze suggestie bij verzoeker ontgoocheling zijn

ontstaan nu het verzoek door voormelde Instantie niet gehonoreerd is, dan betekent zulks evenwel niet dat hierdoor de aangevochten beslissing onrechtmatig zou zijn geworden. De foutieve inschatting door de (voorzitter van) de bijzondere examencommissie met betrekking tot het antwoord op het verzoek voor de masterproef te mogen inschrijven kan verzoeker beslist als onaangenaam ervaren, doch betekent niet dat dit, zoals verzoeker aangeeft, de aangevochten beslissing bij gebrek aan onderbouwing, onrechtmatig zou maken. De Raad merkt trouwens op dat de interne beroepsinstantie duidelijk wijst op de bevoegdheid van de Instantie Bijzondere Inschrijving en Studievoortgangsbewaking en er geen twijfel over laat bestaan dat deze instantie zal nagaan of verzoeker alsnog een toelating verkrijgt. Dat verzoeker aanstipt dat beroep tegen de beslissing van laatstgenoemde instantie niet zinvol zou zijn geweest aangezien het beroep door dezelfde personen zou zijn behandeld als degene die de initiële beslissing hebben genomen, doet eveneens geen afbreuk aan de regelmatigheid van de aangevochten beslissing.

De Raad gaat niet voorbij aan de bewering van verzoeker dat nu hij niet geslaagd is verklaard hij, omwille van de concrete kenmerken van het dossier, dit jaar zijn masterproef niet zal kunnen opnemen en zijn masterdiploma niet kan behalen, doch kan, rekening houdend met al het voorgaande, evenmin eromheen dat er geen redenen zijn om de aangevochten beslissing als onregelmatig of onredelijk aan te merken. De ongemakken die gepaard gaan met het niet kunnen behalen van zijn masterdiploma in het lopende academiejaar, leiden in het licht van al het aangehaalde niet tot een andere oplossing en doen geen afbreuk aan de vaststelling dat verzoeker niet globaal de opleidingsdoelstellingen bereikte. Het niet kunnen slagen in het huidige academiejaar voor een vervolgopleiding, wijzigt deze vaststelling niet.

Ten overvloede geeft de Raad nog mee dat de stelling van verzoeker dat hij slaagde voor alle masteropleidingsonderdelen, op één vak na en met uitzondering van de thesis, niet hoeft te betekenen dat hij de opleidingsdoelstellingen voor de bacheloropleiding globaal heeft bereikt. Verzoeker stipt weliswaar aan dat in de masteropleidingsonderdelen wiskundige modellering aan bod komt om problemen op te lossen. Dit betekent echter niet dat, in het licht van de gegevens die verzoeker op ontvankelijke wijze bijbrengt, hieruit volgt dat, niettegenstaande het ontbreken van credits in de wiskunde-leerlijn en voor een opleidingsonderdeel over gewapend beton, ook de doelstellingen van de bacheloropleiding globaal in voldoende mate zijn bereikt. Uit het slagen voor de opleidingsonderdelen van de masteropleiding volgt niet automatisch dat de competenties van de bacheloropleidingsonderdelen en evenmin de doelstellingen van de bacheloropleiding in voldoende mate zijn bereikt.

Het beroep is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 10 mei 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Gilles Fourneau	secretaris

De secretaris

Gilles Fourneau

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.491 van 10 mei 2022 in de zaak 2022/0098

In zake: Diana SAQAT
Woonplaats kiezend te 8501 LS De Friske Marren (Nederland)
Lycklemastraat 33

Tegen: UC LEUVEN
Woonplaats kiezend te 3001 Heverlee
Geldenaaksebaan 335

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 3 maart 2022, strekt tot nietigverklaring van de examentuchtbeslissing van 3 februari 2022 waarbij aan verzoekster een nulscore wordt opgelegd voor alle opleidingsonderdelen van de zittijd van januari met uitzondering van het opleidingsonderdeel ‘International clinical traineeship’ en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 25 februari 2022 waarbij het intern beroep van verzoekster ontvankelijk maar ongegrond werd verklaard en de examentuchtbeslissing werd bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekster heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 20 april 2022.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

De heer Stef Coomans, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2021-2022 ingeschreven in de opleiding ‘PBA Mondzorg (Leuven)’.

De examencommissie besliste op 3 februari 2022 om verzoekster als sanctie een nulscore op te leggen voor alle opleidingsonderdelen van de zittijd van januari, met uitzondering van het opleidingsonderdeel ‘International clinical traineeship’. Er werd door de examencommissie bij het screenen van de opdracht van ‘MMZ43A’ (Mondzorg bij bijzondere doelgroepenvaardigheden) aan de hand van plagiaatdetectiesoftware vastgesteld dat in drie opdrachten van dit opleidingsonderdeel verschillende delen letterlijk overeenstemmen met andere bronnen, zonder referentievermelding. De examencommissie beschouwt dit als een onregelmatigheid in de zin van artikel 58 van het onderwijs- en examenreglement (hierna: ‘OER’).

De examencommissie motiveert de opgelegde sanctie aan de hand van de volgende elementen:

- De omvang van de onregelmatigheid: elke individuele opdracht van het opleidingsonderdeel bevat plagiaat. De examencommissie ziet hierin een systematiek en beoordeelt de omvang als zeer groot.
- De aard van de onregelmatigheid: de onregelmatigheid bevat het letterlijk overnemen van tekstdelen zonder bronvermelding. Het is volgens de examencommissie een ernstige inbreuk die de betrokken docent wil misleiden over het individuele kennen en kunnen van de student.
- De mate waarin de studente zich bewust zou moeten zijn van de ernst van wat zij doet, onder meer rekening houdend met het moment in de opleidingsfase: de student is een derdejaarsstudent en de student schrijft een bachelorproef. De examencommissie meent dat de student zich bewust moet zijn dat de letterlijke overname van verslagen van medestudenten en andere bronnen niet getolereerd wordt.
- De studievoortgang van de student: de sanctie heeft geen impact op de studievoortgang van de student.
- De intentie om bedrog te plegen (verzwarend element): in het gesprek met de examenombuds wordt de studente erop gewezen dat grote delen van het verslag overeen met andere bronnen. Tijdens dit gesprek houdt de studente vol dat het door taal is dat ze andere bronnen raadpleegt. De examencommissie is mede daardoor van oordeel dat de studente de intentie had om bedrog te plegen.

Verzoekster stelde op datum van 9 februari 2022 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling. Met een e-mail van 10 februari 2022 stelt verzoekster eveneens beroep in tegen het resultaat ‘NA’ voor het opleidingsonderdeel ‘MMZ24A Methoden en onderzoek deel 2’ dat op 3 februari 2022 bekend werd gemaakt.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 25 februari 2022 werd het intern beroep ontvankelijk maar ongegrond verklaard en werd de examentuchtsanctie bevestigd.

De interne beroepsinstantie besluit vooreerst op basis van de elementen waarover zij beschikt dat op afdoende sluitende en overtuigende wijze bewijs is geleverd dat er *in casu* sprake is van plagiaat.

De interne beroepsinstantie stelt omtrent de grief van de student met betrekking tot het gesprek met de examenombuds vast dat deze laatste, overeenkomstig het OER, verslag heeft gemaakt van de opgeworpen onregelmatigheden. Dit verslag kreeg goedkeuring door de student. De interne beroepsinstantie benadrukt dat dit verslag geen beslissing betreft aangezien de beslissingsbevoegdheid omtrent onregelmatigheden bij de examencommissie berust. Dat de studente aangeeft dat zij voor het eerst werd gewezen op plagiaat doet voor de interne beroepsinstantie geen afbreuk aan het gegeven dat plagiaat een onregelmatigheid betreft die sanctioneerbaar is overeenkomstig het OER van de onderwijsinstelling. Op basis van de toelichting van de opleiding, waaraan de interne beroepsinstantie op basis van het vermoeden van professionaliteit en onpartijdigheid niet twijfelt, begrijpt de interne beroepsinstantie dat de studente in het verleden kennelijk werd gewezen op het gevaar inzake “foutieve bronvermeldingen”. De student kan bijgevolg niet voorhouden onwetend te zijn over de mogelijke gevolgen inzake plagiaat, laat staan dat zij dan pas voor het eerst hierop werd gewezen.

Vervolgens neemt de interne beroepsinstantie bij de grief van de studente omtrent de proportionaliteit van de sanctie, de kennisgeving van de examentuchtsanctie en de motivering hiervan in overweging en stelt zij vast dat de beoordeling door de examencommissie *in casu* gebeurde overeenkomstig artikel 60, 4 OER. De motieven kennen bovendien een schriftelijke neerslag. Het legaliteitsbeginsel is daarenboven niet geschonden aangezien de studente via het OER, dewelke zij heeft aanvaard bij de inschrijving aan de onderwijsinstelling, op duidelijke wijze zicht had op de toepasselijke regels en sancties inzake onregelmatigheden. Dat een beoordeling eventueel als streng zou worden ervaren, maakt de beoordeling niet onredelijk.

De interne beroepsinstantie verwijst omtrent de grief van de studente dat de bronvermelding niet was opgenomen door technische problemen met haar laptop en dus geenszins opzettelijk

was, naar artikel 58 van het OER omtrent plagiaat en wijst erop dat de verhouding tussen de student en de hogeschool een contractuele verhouding is waarbij de student de regels van het OER dient te aanvaarden. Deze regels zijn dus rechtsgeldig van toepassing en de studente had ook kennis van deze regels. Het gegeven dat de onregelmatigheid het gevolg is van een al dan niet bewuste keuze in hoofde van de studente is niet relevant bij het bepalen van de sanctioneerbaarheid. Opzet is namelijk niet vereist om te kunnen besluiten tot een onregelmatigheid. De interne beroepsinstantie wenst zich in geen geval uit te spreken over de redenen waarom de studente gebruik heeft gemaakt van een tweedehands laptop (mede gelet op de door de studente geschatste problemen die zich hebben voorgedaan met dit toestel) maar wijst er wel op dat de studente de mogelijkheid had om binnen de onderwijsinstelling ter zake de nodige ondersteuning te krijgen. Uit de stukken kan de interne beroepsinstantie echter niet afleiden dat de studente deze ondersteuning heeft gevraagd.

Omtrent de grief van de studente dat er een taalbarrière is waardoor zij inspiratie heeft geput uit voorbeelden van medestudenten, geeft de interne beroepsinstantie aan dat uit de door de opleiding aangereikte stukken blijkt dat de studente “inspiratie” lijkt te verwarringen met het zonder meer overnemen van passages tekst, zelfs in die mate dat dezelfde opmaak werd overgenomen. Dat de studente bijstand zou behoeven voor wat betreft bijvoorbeeld taal, kan volgens de interne beroepsinstantie geen vrijgeleide betekenen om terug te vallen op plagiaat.

Bij de grief van de studente over het format dat werd gehanteerd in het tweede verslag, treedt de interne beroepsinstantie de opleiding bij waar aangegeven is dat van de studenten een “aangepaste anamnese” en specifieke vragenlijst werd verwacht en niet, zoals de studente schijnt voor te houden een “standaard” vragenlijst. Volgens de interne beroepsinstantie waren de gegeven richtlijnen ter zake voldoende duidelijk en beschikken docenten bovendien over een ruime autonomie inzake de inrichting van hun opleidingsonderdeel aangezien op de docent het vermoeden rust deskundig te zijn. De eigen onderwijskundige inzichten van de studente hebben daarenboven geen impact op het toegekend examencijfer aangezien deze niet relevant zijn. Voor zover er in hoofde van de student niettemin onduidelijkheden zouden zijn geweest omtrent wat er werd verwacht, was er volgens de interne beroepsinstantie geen enkel beletsel om hierover verduidelijking te vragen bij te betrokken docent. Het komt volgens de interne beroepsinstantie de studente zelf toe om bijkomende verduidelijking te vragen indien er iets onduidelijk is. De interne beroepsinstantie heeft uit de aangeleverde stukken niet kunnen vaststellen dat de studente ter zake het initiatief heeft genomen om verduidelijking te vragen.

Met betrekking tot de grief van de studente over de derde vragenlijst, merkt de interne beroepsinstantie op dat de eigen onderwijskundige inzichten van de studente zonder relevantie zijn.

De interne beroepsinstantie wijst er omtrent de grief van de studente over de afweging bij de examentuchtsanctie op dat de beoordeling van de examencommissie gebeurde overeenkomstig artikel 60, 4 van het OER, waarnaar de studente kennelijk zelf ook verwijst. De motieven hebben van de examencommissie hebben bovendien een schriftelijke neerslag. De interne beroepsinstantie kan dan ook niet besluiten dat *in casu* een onredelijke of disproportionele sanctionering voorligt, te meer daar er *in casu* sprake is van een zwaarwichtige vorm van onregelmatigheid, zijnde plagiaat. De examentuchtsanctie wordt bovendien verantwoord aan de hand van de ernst van het tuchtvergrijp en niet op grond van het eventuele lijden dat ze teweegbrengt.

De interne beroepsinstantie gaat vervolgens in op de grieven van de studente omtrent de verschillende beoordelingselementen.

De omvang van de onregelmatigheid

De interne beroepsinstantie stelt met betrekking tot de grief van de studente dat de onregelmatigheden zich niet naar andere opleidingsonderdelen uitstrekken, op basis van de door de opleiding aangeleverde stukken vast dat de studente plagiaat pleegt in verschillende documenten (de betrokken verslagen). In dat opzicht kan de interne beroepsinstantie al niet besluiten tot een alleenstaand geval. Ook de examencommissie kwam terecht tot dit besluit. De studente werd bovendien in het verleden kennelijk gewezen op het gevaar inzake “foutieve bronvermeldingen”.

De aard van de onregelmatigheid

De interne beroepsinstantie verwijst naar haar conclusie omtrent het bestaan van de ingeroepen onregelmatigheid.

De mate waarin de studente zich bewust zou moeten zijn van de ernst van wat zij doet, onder meer rekening houdend met het moment in de opleidingsfase

De interne beroepsinstantie verwijst in de eerste plaats naar het OER waarvan de studente de toepasselijkheid heeft aanvaard bij haar inschrijving. Een student kan zich dus niet verschuilen achter een eventuele onwetendheid over de toepasselijke regelgeving. De interne beroepsinstantie treedt de toelichting van de opleiding bij dat net in het afstudeerjaar de studente zich bewust dient te zijn van bronvermelding en plagiaat, mede gelet op de vaststaande rechtspraak van de Raad. Zeker wanneer bovendien opleidingsonderdelen in het opleidingsprogramma opgenomen zijn die aandacht besteden aan plagiaat en de verwijzingsregels, moet verschoonbaarheid kunnen worden uitgesloten.

De studievoortgang van de studente

De studente verwijst in haar intern beroep naar concreet behaalde resultaten om haar inzet te staven. De interne beroepsinstantie wijst erop dat het niet zo is dat een mooie beoordeling in het kader van een ander opleidingsonderdeel of een andere evaluatie of een goed afgelegd parcours afbreuk doet aan de negatieve beoordeling van een welbepaald opleidingsonderdeel. *In casu* moet de interne beroepsinstantie besluiten dat de inhoudelijke beoordeling in feite niet aan de orde is omdat de studente plagiaat heeft gepleegd. De interne beroepsinstantie acht het niet onredelijk om ter zake te besluiten dat van een student die aangeeft “degelijk” te zijn, mag worden verwacht niet te plagiëren.

De intentie om bedrog te plegen (verzwarend element)

De interne beroepsinstantie verwijst naar haar eerder standpunt omtrent het element opzet en het argument omtrent de taalbarrière. De interne beroepsinstantie verwijst hierbij ook naar de kennis van de sancties, opgenomen in het OER, inzake onregelmatigheden.

De interne beroepsinstantie neemt verder akte van een ogenschijnlijk foutinzicht van de studente maar dit maakt de beoordeling, die werd gedaan overeenkomstig het OER, ter zake niet onredelijk. In ieder geval staat het gegeven dat *in casu* sprake is van plagiaat in hoofde van de studente kennelijk niet ter discussie. De interne beroepsinstantie verwijst naar haar conclusie omtrent het bestaan van de ingeroepen onregelmatigheid.

De interne beroepsinstantie volgt met betrekking tot de grief van de studente omtrent de impact op de studievoortgang ook de verduidelijking door de opleiding dat er nog een tweede examenkans is, en stelt vast dat kennelijk uitvoering werd gegeven aan artikel 60, 4 van het OER. De interne beroepsinstantie geeft ook aan dat de examentuchtsanctie bovendien wordt

verantwoord aan de hand van de ernst van het tuchtvergrijp en niet op grond van het eventueel lijden dat ze teweegbrengt.

De interne beroepsinstantie herhaalt bij de grief van de student over de uitbreiding van de sanctie naar andere opleidingsonderdelen dat de beoordelingsbevoegdheid inzake onregelmatigheden bij de examencommissie ligt en dat de beoordeling overeenkomstig artikel 60, 4 van het OER gebeurde en schriftelijk werd neergeschreven. De interne beroepsinstantie benadrukt dat plagiaat een zwaarwichtige vorm van onregelmatigheid betreft. Het is daarbij ook niet onredelijk dat een sanctie ook betrekking heeft op andere opleidingsonderdelen dan deze in het kader waarvan de examenfraude werd gepleegd. De interne beroepsinstantie besluit dat *in casu* geen onredelijke of disproportionele sanctionering voorligt.

De interne beroepsinstantie geeft ten slotte aan dat van de studente, die onder meer kennis had van het OER en dan specifiek de regels inzake plagiaat, en bovendien in het kader van de opleiding werd gewezen op bronvermelding en plagiaat, redelijkerwijze verwacht geen plagiaat te plegen.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 25 februari 2022 aan verzoekster overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 3 maart 2022 diende verzoekster een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad onderzoekt de ontvankelijkheid desnoods ambtshalve.

Wat het voorwerp van het beroep betreft, richt verzoekster zich tegen zowel de initiële studievoortgangsbeslissing van 3 februari 2022 (eerste bestreden beslissing) als de beslissing van de interne beroepsinstantie van 25 februari 2022 (tweede bestreden beslissing). Of een initiële studievoortgangsbeslissing in de huidige stand van de procedure nog het voorwerp kan uitmaken van een beroep bij de Raad, is afhankelijk van de omvang van de bevoegdheid van

het orgaan dat instaat voor de behandeling van het intern beroep, dat de student op straffe van onontvankelijkheid van zijn beroep bij de Raad eerst dient uit te putten.

Uit artikel 86.4 van het onderwijs- en examenreglement 2021-2022 blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de examencommissie. In dat geval verdwijnt de beslissing van de examencommissie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoeksters beroep wordt derhalve ambtshalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen

Enig middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat verzoekster zich in een enig middel beroeft op een schending van het redelijkheidsbeginsel, de materiële motiveringsplicht en het gelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster geeft vooreerst aan dat zij erkent dat zij onzorgvuldig is geweest bij het inleveren van de papers van het opleidingsonderdeel ‘Mondzorg bij bijzondere doelgroepen – vaardigheden’ en dat zij begrijpt dat zij hierop werd aangesproken. Bij het nemen van de sanctie is volgens verzoekster echter onvoldoende rekening gehouden met het gespreksverslag van 18 januari 2022, de onderbouwing van haar intern beroep en de relatie tot de overige vakken in de reikwijdte van de onregelmatigheden en de beslissing.

Verder betoogt verzoekster omtrent het element opzet dat de aanname in de initiële beslissing alsook in de beslissing op intern beroep hieromtrent onjuist is. Volgens verzoekster werd zij pas voor het eerst aangesproken over het gevaar van een foutieve bronvermelding naar aanleiding van de eerste paper waar een bronvermelding per vergissing ontbrak door het

uploaden van een onvolledig door haar tekstverwerkingsprogramma hersteld document. Verzoekster merkt ook op dat er tussen de verschillende papers nauwelijks tijd zat: zij kreeg feedback over de eerste paper op dezelfde dag als de deadline voor het inleveren van de tweede paper waarna de deadline voor de derde paper ongeveer drie weken later was en er geen feedback werd gegeven over de tweede paper. In dat opzicht kan er volgens verzoekster ook niet worden gesteld dat zij als student is aangesproken op het ontbreken van bronvermelding, laat staan het opzettelijke karakter hiervan. Hierdoor heeft verzoekster ook nagelaten om dit te doen bij de andere papers. Verzoekster begrijpt dat dit op basis van artikel 58, derde lid, a. van het OER sanctioneerbaar is, maar volgens haar is er geen sprake van opzet waardoor de uiteindelijke sanctie onredelijk is gelet op haar houding in de opleiding en de door verwerende partij gebruikte bewoordingen. Verzoekster betreurt namelijk de sterke nadruk van de beroepsinstantie op het vermeende opzet in hoofde van verzoekster alsook het gehanteerde taalgebruik hieromtrent. Verzoekster meent dat zij hierdoor onterecht wordt weggezet als “fraudeur” met de “intentie om te misleiden”. Verzoekster merkt hierbij nog op dat de verwerende partij zelf ook op de hoogte had kunnen zijn van haar financiële problemen en de noodzaak van een goede laptop omdat verzoekster ook gebruik maakt van andere financiële steunmaatregelen.

Vervolgens argumenteert verzoekster omtrent het plagiaatsonderzoek dat zij omtrent de tweede paper overleg heeft gehad met haar medestudenten, kennis heeft genomen van andere verslagen ter inspiratie alsook eigen bronnen heeft geraadpleegd. Verzoekster heeft dit tevens gemeld in een gesprek met de examenombuds op 18 januari 2022 alsook in haar intern beroep tegen de examentuchtbeslissing. Verzoekster geeft verder aan dat ze de onregelmatigheid die de interne beroepsinstantie in deze paper heeft opgemerkt wel begrijpt (en zich hier ook bewust van is) maar dat de gelijklopende opmaak van het betrokken tekstfragment louter te wijten is aan dezelfde functionaliteiten van het tekstverwerkingsprogramma. Het is bij verzoekster ook niet opgekomen om de paper van de medestudent als bron te vermelden omdat dit geen academische bron betreft en verzoekster het betrokken tekstfragment wel degelijk zelf heeft bewerkt, zoals zij ook gedaan heeft met andere bronnen dewelke zij wel in de bronvermelding heeft opgenomen. Dit blijkt volgens verzoekster ook duidelijk in het originaliteitsrapport.

Met betrekking tot de derde paper geeft verzoekster aan dat de interne beroepsinstantie eraan voorbij gaat dat verzoekster weliswaar gebruik heeft gemaakt van een “standaard” vragenlijst (die eigen is voor het vakgebied) en dat de gelijkenis dan ook enkel de vragen in de lijst zelf betreft maar niet zozeer de antwoorden op die vragen. Deze laatste zijn volgens verzoekster

volledig door haarzelf opgesteld. Volgens haar betreft dit dan ook geen grond voor plagiaat en ze verwijst hiervoor naar het originaliteitsrapport waaruit duidelijk blijkt wat wordt bedoeld met de vragenlijst. Los van de gelijkenissen met andere studenten, blijkt volgens verzoekster dat de meeste vragen afkomstig zijn van externe bronnen en de overige vragen zijn tussen studenten onderling, aan de hand van een college, samengesteld en uitgewisseld, wat volgens haar de gelijkenis zou kunnen verklaren.

Verzoekster kan zich verder ook niet vinden in de toepassing van artikel 60.4 van het OER door de interne beroepsinstantie. Verzoekster geeft omtrent de omvang van de onregelmatigheid aan dat het plagiaat niet omvangrijk is en voornamelijk betrekking heeft op de tweede paper, hoogstens alle papers van het betrokken opleidingsonderdeel. In die omstandigheden mag de tuchtsanctie zich dan ook niet uitstrekken naar andere opleidingsonderdelen. Deze laatste hebben namelijk geen directe relatie met dit vak en hebben tevens een andere vorm van examinering. De interne beroepsinstantie hanteert dan volgens verzoekster ook ontenecht de aannname dat er ook bij andere opleidingsonderdelen sprake kan zijn van onregelmatigheden, dan wel dat dit niet kan worden uitgesloten. Dit kan volgens verzoekster echter geen vrijgeleide vormen om een beslissing te nemen met dergelijke zware gevolgen voor haar studievoortgang. Over de aard van de onregelmatigheid stelt verzoekster dat ze zich bewust is van de definitie van het begrip onregelmatigheid en ze begrijpt ook dat wat ze heeft gedaan hieronder ressorteert. Over de impact op de studievoortgang benadrukt verzoekster dat ze in haar intern beroep duidelijk heeft gemaakt dat de beslissing om een nulscore op te leggen voor alle opleidingsonderdelen van de zittijd van januari te ver gaan gelet op de feiten. Verzoekster wijst erop dat haar verwijzing naar de door haar behaalde goede resultaten voor de andere opleidingsonderdelen er louter op gericht was om aan te geven dat door de opgelegde nulscore hiervoor haar studievoortgang wel degelijk wordt belemmerd, voornamelijk als de overige opleidingsonderdelen geen verband houden met het betrokken opleidingsonderdeel. Verzoekster merkt tot slot op dat de interne beroepsinstantie ook aannames in een andere zin zou kunnen hanteren. Volgens verzoekster zou dan eerder een slecht presterende student opzettelijk plagiëren om resultaten te behalen wat bij haar niet het geval is gelet op haar resultaten vóór de examentuchtbeslissing.

Verzoekster besluit dat ze zich bewust is van haar fouten en een passende sanctie kan accepteren maar de huidige sanctie overstijgt de vastgestelde feiten. De interne beroepsinstantie houdt volgens verzoekster de hand aan een onjuist beeld van verzoekster, waarbij wordt aangenomen

dat zij een slechte studente is die zich veelvuldig inlaat met plagiaat en waardoor grove opzet en misleiding worden verondersteld. Verzoekster meent dat een andere student in haar situatie anders zou zijn gehoord en beoordeeld in deze kwestie.

In haar *antwoordnota* voert verwerende partij vooreerst omtrent de grief van verzoekster met betrekking tot het element opzet aan dat ook verzoekster zelf kennelijk aangeeft dat ze geplagieerd heeft. Volgens verwerende partij staat het gegeven dat er *in casu* sprake is van plagiaat dus niet ter discussie. Verder merkt verwerende partij op dat de interne beroepsinstantie slechts één beslissing heeft genomen: de bestreden interne beroepsbeslissing en zij verwijst naar deze beslissing voor de argumentatie omtrent het element opzet. Verwerende partij kan verzoekster niet bijtreden waar zij stelt dat ze door de interne beroepsinstantie zou worden weggezet als een “fraudeur” en dit met “de intentie om te misleiden”. Volgens verwerende partij is het al dan niet bestaan van opzet gewoonweg geen aspect van de beoordeling. Het bestaan van plagiaat, wat *in casu* niet ter discussie staat, is dat wel. Verwerende partij wijst erop dat de interne beroepsinstantie de toelichting van de opleiding is bijgetreden dat verzoekster werd geattendeerd op foutieve bronvermeldingen en zich net in het afstudeerjaar bewust dient te zijn van bronvermelding en plagiaat. Zo heeft verzoekster in de eerste fase van haar opleiding ook het opleidingsonderdeel ‘Methoden en onderzoek deel 1’ doorlopen in het kader waarvan onder meer werd ingegaan op het aspect ‘plagiaat’, wat ook blijkt uit het aangeboden lesmateriaal. Volgens verwerende partij was er geen beletsel om, indien er onduidelijkheden waren omtrent de richtlijnen over plagiaat, hierover verduidelijking te vragen, wat een eigen verantwoordelijkheid is van de studente om dit tijdig te doen. Volgens verwerende partij heeft verzoekster dit niet gedaan en ziet zij ook geen reden om te twijfelen aan de professionaliteit en onpartijdigheid van de toelichting door de opleiding. Verzoekster kan volgens verwerende partij dan ook redelijkerwijze niet volhouden dat het “onjuist” is te stellen dat zij in het verleden kennelijk werd gewezen op het gevaar inzake foutieve bronvermeldingen, laat staan dat zij ter zake onwetend was. Ook de gevolgen waren bekend via het OER dat werd aanvaard bij de inschrijving. Deze grief is volgens verwerende partij dan ook ongegrond.

Over de aannames die de interne beroepsinstantie volgens verzoekster zou hebben gehanteerd, merkt verwerende partij op dat zij deze aannames niet leest in de bestreden beslissing. De aanwezigheid van plagiaat staat *in casu* niet ter discussie en verzoekster werd geattendeerd op het gevaar hiervan en de inzet van verzoekster doet geen afbreuk aan het feit dat geplagieerd werd. De interne beroepsinstantie heeft zich volgens verwerende partij enkel uitgesproken

omtrent het *in casu* vastgestelde plagiaat. Verwerende partij stipt aan dat verzoekster bovendien zelf ook aannames doet waar zij stelt dat zij ongelijk zou zijn behandeld. Verwerende partij benadrukt dat de onderwijsinstelling het recht op een gelijke behandeling alsook het beginsel van de onpartijdigheid hoog in het vaandel draagt en verwijst hiervoor naar de artikelen 70 en 72 van haar OER en de rechtspraak van de Raad dat dergelijke aantijgingen ernstig zijn en dat deze niet zonder meer kunnen worden geuit zonder een minimale bewijsvoering. Deze concrete aantijging heeft verzoekster volgens verwerende partij ook niet naar voor gebracht in het kader van het intern beroep.

Vervolgens benadrukt verwerende partij bij de grief van verzoekster met betrekking tot het plagiaatonderzoek dat *in casu* het bestaan van het plagiaat niet der discussie staat. Niettemin wenst verwerende partij erop te wijzen dat het standpunt van verzoekster onjuistheden bevat. Verzoekster kan namelijk niet volhouden dat zij louter een gelijkaardige functionaliteit voor de opmaak in het tekstverwerkingsprogramma heeft gebruikt: deze functionaliteit zou tot een andere opmaak hebben geleid indien verzoekster de originele tekst niet zonder meer zou hebben overgenomen. Verwerende partij verwijst naar stuk 7 van haar administratief dossier om dit te illustreren. De interne beroepsinstantie heeft, bij wijze van illustratie, willen aangeven dat er in hoofde van verzoekster verwarring leek te bestaan tussen “inspiratie” en het zonder meer overnemen van omvangrijke passages tekst. Het plagiaat gaat *in casu* verder dan het overnemen van een spatie. Deze grief is volgens verwerende partij dan ook ongegrond.

Met betrekking tot de grief van verzoekster omtrent de schending van het redelijkheidsbeginsel, verwijst verwerende partij naar de bestreden beslissing en besluit dat het legaliteitsbeginsel niet werd geschonden. Verwerende partij stipt aan dat indien de beoordeling door de examencommissie eventueel als streng zou worden ervaren, zulks deze niet onredelijk maakt. Deze grief is volgens verwerende partij eveneens ongegrond.

Tot slot merkt verwerende partij met betrekking tot de overige grieven van verzoekster, aangaande het tijdstip waarop feedback werd gegeven over de papers en haar financiële problemen, op dat verzoekster deze niet *in concreto* naar voor heeft gebracht in het kader van het intern beroep. Verwerende partij ziet hoe dan ook niet in hoe de ingeroepen omstandigheden een rechtvaardiging zouden kunnen vormen voor het plagiaat. Deze grieven zijn onontvankelijk, minstens ongegrond.

In haar *wederantwoordnota* betreurt verzoekster dat de verwerende partij niet inhoudelijk ingaat op haar verzoek, namelijk het beoordelen van de sanctie op basis van de punten die ze heeft aangedragen. Verzoekster betreurt ook dat de verwerende partij de hand houdt aan het (onjuiste) beeld dat ze van verzoekster heeft als “veelpleger”. Zij benadrukt dat zij enkel wenst dat de sanctie past bij de feiten in plaats van er andere opleidingsonderdelen bij te betrekken die geen uitstaans hebben met het opleidingsonderdeel waarin de onregelmatigheden zijn aangetroffen en herhaalt dat de bestreden beslissing onredelijk is.

Beoordeling

Verzoekster oordeelt dat de sanctie die erin bestaat dat de student 0 krijgt op alle opleidingsonderdelen van de eerste examenperiode (januari 2022) – met uitzondering van ‘international clinical traineeship’ – onredelijk is, gezien de feiten en omstandigheden. Meer in het bijzonder merkt verzoekster, die de onregelmatigheden zelf niet betwist, op dat de onregelmatigheden betrekking hebben op het opleidingsonderdeel ‘Mondzorg bij bijzondere doelgroepen – vaardigheden’. Het opleidingsonderdeel bestaat uit drie papers. Deze kwamen ter sprake in de examentuchtbeslissing.

Verzoekster wijst er evenwel op dat het betwiste besluit ook impact heeft op opleidingsonderdelen die met dit vak geen verband houden noch wat inhoud noch wat examenvorm betreft.

De Raad stelt vast dat verzoekster, naar zij aangeeft, schuld erkent voor de onzorgvuldigheid waarmee zij de verslagen heeft ingeleverd en dat zij begrijp waarom zij daarop is aangesproken. Daarentegen is zij van oordeel dat in de beslissing onvoldoende rekening is gehouden met haar ‘gesprekverslag’ (18 januari 2022), de argumentatie in het intern beroepsschrift (9 februari 2022) en de relatie tot de overige opleidingsonderdelen.

Verzoekster verwijt de aangevochten beslissing vooreerst bij de bepaling van de sanctie rekening te hebben gehouden met opzet in hoofde van verzoekster, wat zij betwist.

De Raad stelt vast dat de interne beroepsinstantie oordeelt dat verzoekster zich voldoende bewust was van de onregelmatigheid. Zo wijst de interne beroepsinstantie erop dat het een derdejaarsstudent betreft die een bachelorproef schrijft, zodat de student zich er in ieder geval

van bewust moet zijn dat de letterlijke overname van verslagen van medestudenten en andere bronnen niet getolereerd wordt.

In de interne beroepsbeslissing, na in herinnering te hebben gebracht dat verzoekster aanvoert dat bijvoorbeeld bij één van de verslagen die zij diende in te dienen per abuis geen bronvermelding is opgenomen, wordt verduidelijkt dat het gegeven dat een onregelmatigheid bewust dan wel per abuis is begaan evenwel niet bepalend is voor de sanctioneerbaarheid, aangezien opzet niet vereist is om tot de aanwezigheid van een onregelmatigheid te kunnen besluiten.

Verzoekster, die opmerkt dat tussen de indienmomenten van de verslagen nauwelijks tijd zat, waardoor er (zo goed als) geen tijd was om de volgende paper bij te sturen in functie van feedback op de vorige, oordeelt ook dat zij bijgevolg niet is aangesproken op het ontbreken van de bronvermelding. Verzoekster stelt dit daarom ook bij de overige papers te hebben nagelaten.

Dit belet echter niet dat verzoekster in een eerdere fase van haar opleiding methodologische opleidingsonderdelen heeft gevuld waarin ‘plagiaat’ ter sprake is gekomen. Eveneens kon verzoekster, zo zij twijfels mocht hebben bij de voorbereiding van de betwiste taken wat het kader met betrekking tot plagiaat betreft, zich hierover bij de betrokken lesgever informeren.

Een en ander betekent dat, zo er geen sprake is van ‘opzet’ in hoofde van verzoekster en opzet niet bepalend is voor de sanctioneerbaarheid van het plagiaat, de interne beroepsinstantie niet onterecht overweegt dat verzoekster niet onwetend was met betrekking tot het belang van correcte bronvermelding en het gevaar van plagiaat. Dat verzoekster voor het eerst naar aanleiding van het indienen van de eerste paper voor het opleidingsonderdeel ‘Mondzorg bij bijzondere doelgroepen – vaardigheden’ op het, naar haar oordeel per abuis, ontbreken van een bronvermelding door het uploaden van een onvolledig door ‘Word’ hersteld document, *in concreto* zou zijn aangesproken, leidt in deze context dus niet tot een andere conclusie betreffende de mate waarin verzoekster in redelijkheid onwetend kan zijn inzake ‘plagiaat’. Hetzelfde geldt met betrekking tot de elkaar kort opvolgende deadlines voor de papers, waardoor verzoekster niet de mogelijkheid zou hebben gehad de navolgende papers bij te sturen in het licht van de feedback op de eerste paper. Zoals reeds aangehaald, mocht de interne beroepsinstantie ervan uitgaan dat het kader inzake bronvermelding bij de aanvang van het opleidingsonderdeel ‘Mondzorg bij bijzondere doelgroepen – vaardigheden’ bekend was. Ook

met betrekking tot de mogelijke sanctionering ervan kan verzoekster zich niet achter onwetendheid verschuilen. Wat deze sanctionering betreft, is voorzien in een kader in het onderwijs- en examenreglement van verwerende partij, waarvan verzoekster niet overtuigend kan inroepen er geen kennis van te hebben.

De Raad kan aldus verzoekster niet bijtreden in de bewering dat de interne beroepsinstantie een tunnelvisie hanteerde waarbij verzoekster als een fraudeur, handelend met de intentie om te misleiden, is weggezet. Zo bijvoorbeeld verwijst verzoekster naar een passage waarin de aangevochten beslissing overweegt dat uit verschillende documenten blijkt dat de student zich weet te laven aan plagiaat. De Raad stelt evenwel vast dat de passage handelt over de omvang van het vastgestelde plagiaat en niet de intentie van de verzoekster betrof. Ook in een overweging met betrekking tot de studievoortgang van de student en de succesvolle wijze waarop andere opleidingsonderdelen zijn afgewerkt, is sprake van het zich laven aan plagiaat. Hierbij overweegt de interne beroepsinstantie slechts dat van een student die aangeeft ‘degelijk’ te zijn, mag worden verwacht dat deze niet plagineert.

Waar verzoekster een deel van het plagiaat in verband brengt met het gebruik van een tweedehands computer geeft het, naar het oordeel van de Raad, geen pas dat verzoekster overweegt dat de instelling moet weten dat zij financiële problemen heeft, nu de instelling met betrekking tot dit argument in de interne beroepsbeslissing overweegt dat de student de computerproblemen had kunnen melden om ter zake ondersteuning te krijgen.

De Raad is van oordeel dat bij de beoordeling van de sanctie die verzoekster is opgelegd, de omvang van het plagiaat een relevant element is.

Wat dit betreft, voert verzoekster aan dat wat de tweede ingediende paper betreft, er overleg heeft plaatsgevonden met medestudenten, waarbij zij ter inspiratie kennis nam van andere verslagen en door eigen onderzoek bronnen zijn opgenomen. De Raad is echter van oordeel dat de argumentatie die verzoekster ontwikkelt met betrekking tot exact overeenkomende tekstdelen, waarbij zij wijst op de uitvulfunctie van de tekstverwerker, in het licht van de aangevochten beslissing en de toelichting in de antwoordnota, de Raad niet overtuigt. Voor de Raad is *in casu* wel degelijk terecht geconcludeerd dat sprake is van plagiaat, wat verzoekster in het verzoekschrift trouwens erkent. Ook het argument dat een niet-academische bron is

gekopieerd, overtuigt de Raad niet en vormt naar het oordeel van de Raad geen beletsel voor de vaststelling dat in het voorliggende dossier sprake is van plagiaat.

Eveneens formuleert verzoekster opmerkingen bij de vaststelling van plagiaat in de ingediende paper (paper 3) waarin een ‘vragenlijst’ in het kader van een anamnese is opgenomen. Verzoekster wijst hierbij op het ‘standaard’ karakter van de vragenlijst en stipt aan dat de gegeven antwoorden individuele teksten van haar hand zijn. De ‘similariteitscheck’ is naar het oordeel van verzoekster uitgelokt door de vragenlijst als dusdanig. Het betreft volgens verzoekster een standaardlijst in het kader van haar opleiding en binnen haar vakgebied. Zij oordeelt dat er geen grond is om te besluiten tot de aanwezigheid van plagiaat. Rekening houdend met de instructies die de studenten zijn gegeven – zo diende een anamneselijst te worden opgesteld met vragen toegepast op de pathologie van de patiënt, waarbij het niet de bedoeling was om standaardvragen te gebruiken – ziet de Raad geen reden om te besluiten dat de interne beroepsinstantie onregelmatig tot de beslissing kwam dat ook in paper 3 sprake is van plagiaat.

Wat tot slot de redelijkheid van de afweging betreft die de interne beroepsinstantie heeft gemaakt bij de sanctietoeming, stelt de Raad vast dat verzoekster in het verzoekschrift voor de Raad, bij de bespreking van de in artikel 60 van het onderwijs- en examenreglement van verwerende partij bedoelde elementen die de sanctietoeming beïnvloeden, geen opmerkingen formuleert bij de aard van de onregelmatigheid. Verzoekster stelt zich bewust te zijn van de definitie van de onregelmatigheid en te begrijpen dat wat is gepresenteerd als plagiaat is aangemerkt.

Vervolgens wenst de Raad stil te staan bij de argumentatie van verzoekster met betrekking tot de omvang van de onregelmatigheid. De Raad leest dat verzoekster van oordeel is dat het plagiaat paper 2 betreft, terwijl de Raad kon vaststellen dat de interne beroepsinstantie op niet-onregelmatige wijze heeft geoordeeld dat alle in het kader van het opleidingsonderdeel ingediende papers door plagiaat zijn aangetast. De Raad stelt ten overvloede ook vast dat verzoekster dit niet uitsluit. Zo schrijft zij in het verzoekschrift dat het plagiaat in het uiterste geval betrekking heeft op alle papers in het kader van het opleidingsonderdeel.

Verzoekster verzet zich daarnaast tegen de uitbreiding van de sanctie naar andere opleidingsonderdelen. Deze hebben immers, naar het oordeel van verzoekster, geen directe relatie met het opleidingsonderdeel en worden op een andere wijze geëvalueerd.

De Raad moet vaststellen dat zelfs zo de omvang van de sanctie streng zou zijn, deze niet kennelijk onredelijk is. De Raad houdt hierbij rekening met de overweging door de interne beroepsinstantie dat *in casu* sprake is van een zwaarwichtige vorm van onregelmatigheid waarbij het niet onredelijk is dat een sanctie ook betrekking heeft op andere opleidingsonderdelen dan het opleidingsonderdeel in het kader waarvan de onregelmatigheid is begaan.

Hierbij stipt de Raad ook aan dat de interne beroepsbeslissing de onregelmatigheid in elk van de ingeleverde papers aantreft. Anders dan verzoekster uit de interne beroepsbeslissing afleidt, neemt de interne beroepsinstantie bij de bepaling van de sanctie volgens de Raad niet aan dat ook eerder examentuchtfeiten zijn gepleegd. Waar de interne beroepsinstantie aanstipt dat de student in het verleden kennelijk op het gevaar inzake foutieve bronvermeldingen werd gewezen, beoogt de beroepsinstantie te verduidelijken dat verzoekster niet kan aanvoeren onwetend te zijn met betrekking tot plagiaat.

De Raad verduidelijkt hierbij dat de uitbreiding van de tuchtsanctie naar andere opleidingsonderdelen naar het oordeel van de Raad niet gebaseerd is op de veronderstelling van de interne beroepsinstantie dat zich ook in het kader van deze opleidingsonderdelen onregelmatigheden hebben voorgedaan noch dat wordt vermoed dat in het verleden reeds examentuchtfeiten, met name plagiaat, zouden zijn gepleegd. Reden voor de uitbreiding is de ernstige aard van plagiaat als onregelmatigheid en de omvang ervan. Hierbij speelt mee dat in elk van de in het kader van het opleidingsonderdeel ingediende papers problemen zijn gerezen met betrekking tot bronvermelding enzovoort.

Wat de studievoortgang van verzoekster betreft, geeft verzoekster aan dat de beroepsinstantie stelt dat er geen sprake is van vertraging.

De Raad moet vaststellen dat de interne beroepsinstantie wat dit betreft meegeeft dat verzoekster nog over een tweede examenkans beschikt voor de opleidingsonderdelen waar de examenkans betrekking op heeft en dat verzoekster niet afgewezen werd voor de opleiding. Dat

zulks niet belet dat het voor verzoekster *de facto* moeilijk kan zijn om deze tweede examenkans met volledig succes te benutten, betekent niet zonder meer dat verzoekster door de tuchtbeslissing in haar studievoortgang op onredelijke wijze is belemmerd. Bij de beoordeling van deze onredelijkheid dient trouwens ook rekening te worden gehouden met de gepleegde tuchtfeiten.

Ook wat dit betreft, kan de Raad niet oordelen dat de, misschien eerder strenge, tuchtsanctie onredelijk zou zijn.

De Raad merkt tot slot op dat verzoekster aanvoert dat de beroepsinstantie zich vastbijt in het beeld van verzoekster als een slechte studente die zich veelvuldig inlaat met plagiaat, waardoor grove opzet en misleiding worden verondersteld. Verzoekster geeft aan zich niet in dit beeld te kunnen vinden. Uit het voorgaande blijkt dat de Raad in het kader van de analyse van de interne beroepsbeslissing verzoekster niet kan bijtreden in de bewering over het beeld dat van haar zou worden gecreëerd. Ook leest de Raad in het verzoekschrift houdende extern beroep dat verzoekster van mening is dat een andere student in haar situatie anders zou zijn gehoord en beoordeeld in deze kwestie. De Raad wijst ter zake op het vermoeden van onpartijdigheid dat kleeft aan de interne beroepsinstantie. De Raad stelt vast dat verzoekster geen enkel element aanbrengt dat deze zwaarwichtige bewering in redelijkheid aannemelijk maakt. De Raad ziet in deze bewering dan ook geen grond om de aangevochten beslissing te vernietigen.

Rekening houdend met al het voorgaande ziet de Raad geen grond om de aangevochten beslissing te vernietigen.

Het beroep is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 10 mei 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote

kamervoorzitter

Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Gilles Fourneau	secretaris

De secretaris

Gilles Fourneau

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.451 van 2 mei 2022 in de zaak 2022/0102

In zake: Chibuike Joel UKAOBI
Woonplaats kiezend te 6041 Gosselies
Rue du Spinois 3

Tegen: VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
Woonplaats kiezend te 1050 Brussel
Pleinlaan 2

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 21 februari 2022 waarbij het intern beroep van verzoekende partij onontvankelijk werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 20 april 2022.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Mevrouw Sarah Heyl, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2021-2022 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Science in Business Economics’.

Voor het opleidingsonderdeel ‘Business Information Systems’ bekomt verzoekende partij een examencijfer van 2/20. Voor de opleidingsonderdelen ‘Introduction to Microeconomics’ en ‘Mathematics for Business and Economics I’ bekomt verzoeker telkens een examencijfer van 1/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 8 februari 2022 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 21 februari 2022 werd het intern beroep onontvankelijk verklaard.

De interne beroepsinstantie merkt op dat overeenkomstig artikel 153, §1 van het onderwijs- en examenreglement het intern beroep moet worden ingesteld binnen een vervaltermijn van zeven kalenderdagen, die ingaat op de dag na de kennisgeving van de beslissing. Het beroep wordt ingesteld door middel van een ondertekend en gedagtekend verzoekschrift dat per aangetekend schrijven wordt ingediend bij de voorzitter van de beroepscommissie, en dit op straffe van onontvankelijkheid van het beroep. Als datum van het beroep geldt de datum van postmerk van de aangetekende zending.

De interne beroepsinstantie stelde vast dat het verzoekschrift niet ondertekend werd, waardoor het beroep onontvankelijk is.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 22 februari 2022 aan verzoekende partij overgemaakt.

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

A. Taal van de rechtspleging

Met betrekking tot de taalregeling moet het volgende worden opgemerkt.

Artikel II.261, §1 van de Codex Hoger Onderwijs (verder: de Codex) stelt als principe dat de onderwijstaal in de hogeronderwijsinstellingen die onder de toepassing van de Codex vallen, het Nederlands is.

Terwijl de Codex op dit principe een aantal uitzonderingen toestaat, lijkt dit niet het geval te zijn voor de bestuurstaal van de hogescholen en universiteiten, die krachtens artikel II.260 van de Codex steeds het Nederlands is.

De Raad is van oordeel dat het begrip onderwijsstaal ruim kan worden geïnterpreteerd en zich niet noodzakelijk beperkt tot de taal waarin de lessen zelf worden gegeven, maar zich ook kan uitstrekken tot de mondelinge of schriftelijke communicatie tussen instelling of docent en student met betrekking tot die lessen of het opleidingsonderdeel waarvan de lessen deel uitmaken, zoals bijvoorbeeld bepaalde praktische mededelingen.

Anders is het wanneer de communicatie niet langer enkel betrekking heeft op de verstrekking van het onderwijs, maar kadert in de rechtsbescherming van de student.

Zoals de Raad eerder reeds heeft overwogen (R.Stvb. 25 augustus 2015, nr. 2.311) is de interne beroepsinstantie die de hogeronderwijsinstelling krachtens artikel II.283 van de Codex verplicht dient in te richten, een orgaan dat een bestuurlijke rechtshandeling stelt die, wanneer is voldaan aan de voorwaarden door de Codex gesteld, vatbaar is voor een administratief beroep bij de Raad. Dit betekent dat op de werking van de interne beroepsinstantie de bestuurstaal van toepassing is, die zoals aangehaald uitsluitend het Nederlands kan zijn.

De Raad stelt te dezen vast dat verzoeker zijn intern beroep, dat betrekking heeft op een Engelstalige opleiding, in het Engels heeft ingesteld. De Raad spreekt zich vooralsnog niet uit over de regelmatigheid van het door verzoeker ingestelde intern beroep, gezien in het licht van bovenstaande overwegingen.

De Raad is een administratief rechtscollege dat is opgericht door en binnen de Vlaamse Gemeenschap (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, 1960/1, 17 e.v.*).

Wat betreft de taalregeling met betrekking tot de rechtscolleges van de gewesten of gemeenschappen, heeft de Raad van State in het arrest nr. 220.989 van 12 oktober 2012 geoordeeld dat de Raad voor Vergunningsbetwistingen uitspraak doet over jurisdictionele beroepen en zijn contentieux onder het grondwettelijk begrip ‘gerechtszaken’ valt, maar dat de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken op de Raad voor Vergunningsbetwistingen niet van toepassing is, daar de wet enkel het gebruik van de talen in gerechtszaken voor de hoven en rechtbanken van de rechterlijke orde regelt.

In hetzelfde arrest heeft de Raad van State geoordeeld dat de wet van 18 juli 1966 op het gebruik van de talen in bestuurszaken of het decreet van 30 juni 1981 houdende aanvulling van de artikelen 12 en 33 van de bij het koninklijk besluit van 16 (lees: 18) juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken wat betreft het gebruik van de talen in de betrekkingen tussen de bestuursdiensten van het Nederlands taalgebied en de particulieren, evenmin op de Raad voor Vergunningsbetwistingen van toepassing zijn, omdat die teksten het taalgebruik in bestuurszaken regelen en niet het taalgebruik in gerechtszaken voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen die uitspraak doet over jurisdicionele beroepen.

Deze overwegingen lijken mutatis mutandis op de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen van toepassing te kunnen zijn. Het decreet van 4 april 2014 ‘betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges’ heeft aan de bovenstaande situatie overigens geen wijzigingen aangebracht en regelt de taal der rechtspleging voor de in dat decreet bedoelde rechtscolleges niet.

Bij deze rechtspraak kan de bedenking worden geplaatst of zij verzoenbaar is met artikel 129, §1 van de Grondwet. Krachtens deze bepaling is de Vlaamse decreetgever in gemeenschapsbevoegdheden immers slechts bevoegd om het gebruik van de talen te regelen voor (i) de bestuurszaken, (ii) het onderwijs in de door de overheid opgerichte, gesubsidieerde of erkende instellingen en (iii) de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en hun personeel, alsmede de door de wet en de verordeningen voorgeschreven akte en bescheiden van de ondernemingen.

Indien de Raad, zoals de Raad van State heeft geoordeeld ten aanzien van de Raad voor Vergunningsbetwistingen, niet onder de taalregeling in bestuurszaken valt, lijkt artikel 129, §1 van de Grondwet uit te sluiten dat de decreetgever de taalregeling in de procedure voor zijn administratieve rechtscolleges zou vermogen te regelen.

Deze vraag behoeft evenwel vooralsnog geen antwoord, nu de overwegingen van voormeld arrest van de Raad van State alleszins niet wegnemen dat de Raad als administratief rechtscollege van en binnen de Vlaamse Gemeenschap, binnen de diensten van de ‘Vlaamse Executieve’ valt, die krachtens de artikelen 35 en 36, §1 van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen het Nederlands als bestuurstaal gebruiken.

De taalregeling wordt geacht van openbare orde te zijn. De Raad ziet geen reden om daar anders over te oordelen wanneer de rechtsgrond voor de taalregeling is gelegen in de voormelde wet van 9 augustus 1980.

Artikel 21 van het huishoudelijk reglement van de Raad (*BS* 15 juli 2015) bevestigt dat de taal van de procedure het Nederlands is. Dit taalvoorschrift heeft niet enkel betrekking op het arrest van de Raad, maar strekt zich ook uit tot de procedurestukken die uitgaan van de partijen, waaronder het verzoekschrift, de antwoordnota van de verwerende partij en de wederantwoordnota van de verzoekende partij.

Artikel 30 van de Grondwet lijkt aan partijen geen rechtsgrond te bieden om zich in de procedure voor de Raad op grond van de taalvrijheid alsnog van een andere taal dan het Nederlands te bedienen, nu dit artikel enkel de vrijheid van de gesproken taal waarborgt en er alleszins een regeling door de wetgever wordt toegelaten voor handelingen van het openbaar gezag – waar de gewone wet van 9 augustus 1980 prima facie aan voldoet.

De Raad stelt vast dat de gedinginleidende akte – het beroep tot nietigverklaring van verzoekende partij – geheel in het Engels is opgesteld.

Zulks is in strijd met de bepalingen van de wet van 9 augustus 1980 en het huishoudelijk reglement van de Raad, zodat er grond is om te besluiten tot de nietigheid van deze procedurestukken en bijgevolg tot de onontvankelijkheid van het beroep.

De Raad is er zich evenwel van bewust dat in het verleden – doorgaans met instemming van de verwerende partijen – een coulante houding werd aangenomen ten aanzien van niet-Nederlandstalige verzoekschriften of wederantwoordnota's. Wil de Raad de door de decreetgever beoogde korte doorlooptijd van de beroepen blijven honoreren, dan kan de huidige werklast van de Raad een dergelijke soepele houding niet langer verantwoorden. De verwerking van anderstalige procedurestukken veroorzaakt immers een aanzienlijke bijkomende belasting bij de beoordeling van het beroep. Bovendien kan de Raad niet voorbijgaan aan de hiervoor in herinnering gebrachte rechtsregels.

Ten einde de tegenspraak te waarborgen en verzoeker de mogelijkheid te bieden om een Nederlandstalige vertaling voor te leggen van zijn verzoekschrift, is door het secretariaat van

de Raad op 23 maart 2022 per e-mail een procedurekalender verzonden, met daarin aangepaste termijnen en de volgende mededeling:

“1. De procedurekalender

De Raad heeft vastgesteld dat de verzoekende partij een Engelstalig verzoekschrift heeft ingediend. De procedure voor de Raad verloopt in het Nederlands; anderstalige verzoekschriften en nota's zijn niet ontvankelijk en worden uit de debatten geweerd. Aan verzoeker wordt een mogelijkheid geboden om het anderstalig verzoekschrift te regulariseren.

- 29 maart 2022: de student bezorgt ten laatste die dag aan de Raad en aan de onderwijsinstelling een Nederlandstalige letterlijke vertaling van zijn verzoekschrift.
- [...] Laattijdige nota's worden uit de verdere procedure geweerd.”

Verzoeker heeft tijdig een Nederlandstalige vertaling van zijn verzoekschrift ingediend.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

B. Regelmatische uitputting van het intern beroep

Artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs stelt, zoals de Raad eerder reeds heeft overwogen inzake de bevoegdheid van de Raad het volgende:

“Er wordt een Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, verder ‘de Raad’ genoemd, opgericht bij de bevoegde dienst van de Vlaamse Gemeenschap. De Raad doet als administratief rechtscollege uitspraak over de beroepen die door studenten of personen op wie de beslissing betrekking heeft, worden ingesteld tegen studievoortgangsbeslissingen, na uitputting van de in afdeling 2 bedoelde interne beroepsprocedure.”

Wat betreft de plicht tot het voorafgaandelijk uitputten van het intern beroep, blijkt uit de memorie van toelichting bij het toenmalige decreet van 19 maart 2004 ‘betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen’ dat het intern beroep “verplicht moet worden uitgeput vooraleer men een beroep kan instellen bij” de Raad (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 16*).

De decreetgever heeft de uitputting van het intern beroep derhalve beoogd als een voorwaarde om tot de beroepsprocedure bij de Raad toegang te krijgen, en dus als een ontvankelijkheidsvoorwaarde bij dat beroep. Ook in de rechtsleer wordt aangenomen dat de regelmatige uitputting van een georganiseerd administratief beroep een voorwaarde is om een ontvankelijk beroep bij een administratief rechtscollege in te stellen (zie o.a. J. GORIS, *Georganiseerde administratieve beroepen*, Brugge, die Keure, 2012, 70-71; J. BAERT en G. DEBERSAQUES, *Raad van State. Afdeling Administratie. Ontvankelijkheid*, Brugge, die Keure, 1996, 99-105; P. POPELIER, “Over de uitputting van het georganiseerd administratief beroep als ontvankelijkheidsvoorwaarde voor een beroep bij de Raad van State”, noot onder RvS 16 augustus 1999, nr. 82.102, RW 1999- 00, 850).

De vraag of verzoekende partij op ontvankelijke wijze het intern beroep heeft ingesteld, raakt derhalve aan het onderzoek naar de ontvankelijkheid van het bij de Raad ingestelde beroep.

Standpunt van partijen

Verzoeker stipt aan dat hij, overeenkomstig artikel 153, §1 van het onderwijs- en examenreglement (hierna: OER), beroep heeft aangetekend binnen zeven kalenderdagen vanaf de datum waarop de elektronische uitslag van het examen werd meegeleerd. Hij gaat nu overeenkomstig artikel 155 OER in beroep tegen de interne beroepsbeslissing.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat het intern beroep van verzoeker niet voldeed aan de ontvankelijkheidsvereisten vervat in artikel 153 §1 OER, aangezien het verzoekschrift niet ondertekend was. De interne beroepsinstantie kan niet afwijken van deze ontvankelijkheidsvereisten, ook niet om redenen van billijkheid. Dat het verzoekschrift niet ondertekend was door verzoeker, wordt overigens niet door hem betwist. Volgens verwerende partij werd het intern beroep terecht onontvankelijk verklaard, en is het extern beroep bijgevolg eveneens onontvankelijk.

Beoordeling

Behoudens wat door de decreetgever ter zake zelf is geregeld in de artikelen II.283 en II.284 van de Codex Hoger Onderwijs, behoort de organisatie van de interne beroepsprocedure tot de bevoegdheid van de hogeronderwijsinstelling.

Die bepalingen kunnen door de Raad worden onderworpen aan een wettigheidstoezicht en aan een marginale toetsing inzake de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Artikel 153, §1 van het onderwijs-en examenreglement 2021-2022 van verwerende partij luidt, voor zover hier relevant, als volgt:

“§1. Tegen een studievoortgangsbeslissing, waarvan de student of de persoon op wie de beslissing betrekking heeft, meent dat deze is aangetast door een schending van het recht, kan hij beroep aantekenen. Het beroep moet worden ingesteld binnen een vervaltermijn van zeven kalenderdagen. Bij beroepen tegen examenbeslissingen gaat deze vervaltermijn in op de dag na de elektronische mededeling van de examenresultaten overeenkomstig artikel 145. Bij de andere beroepen gaat deze vervaltermijn in op de dag na de kennisgeving van de beslissing.

[...]

Het beroep wordt op straffe van onontvankelijkheid van het beroep ingesteld door middel van een ondertekend en gedagtekend verzoekschrift dat per aangetekend schrijven wordt gericht aan de beroepscommissie, t.a.v. de voorzitter, Onderwijs en studentenzaken – C2, met adres te 1050 Brussel, Pleinlaan 2.

(...)"

De Raad is van oordeel dat dit voorschrift duidelijk is. De niet-ondertekening van een intern beroep moet derhalve worden gesanctioneerd met de onontvankelijkheid van dat beroep.

Daar de ondertekening een voorwaarde is die de decreetgever in artikel II.294, §2, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs zelf heeft ingeschreven als een ontvankelijkheidsvoorwaarde voor een beroep bij de Raad, kan een dergelijke voorwaarde niet als onwettig of onredelijk worden beschouwd – wat verzoeker ten andere ook niet beweert.

Verzoeker heeft nagelaten zijn intern beroep te ondertekenen. In het licht van artikel 153 van het onderwijs-en examenreglement 2021-2022 besliste de voorzitter van de beroepscommissie aldus terecht tot de onontvankelijkheid ervan. Verzoeker gaat in zijn extern verzoekschrift niet in op de niet-ondertekening van zijn intern beroepsschrift.

Wanneer de geldende norm – te dezen 153, §1, derde lid van het onderwijs- en examenreglement – in een sanctie op de niet-ondertekening voorziet, dan moet die worden

toegepast, ook wanneer die sanctie bestaat uit de onverbiddelijke onontvankelijkheid van het beroep (J. GORIS, *Georganiseerde administratieve beroepen*, Brugge, die Keure, 2012, 490).

Aangezien verzoeker het intern beroep niet op regelmatige wijze heeft uitgeput, is het beroep bij de Raad niet ontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 2 mei 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Gilles Fourneau	secretaris

De secretaris

Gilles Fourneau

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 27 april 2022

Arrest nr. 7.406 van 27 april 2022 in de zaak 2022/0104

In zake: Lorenzo GOOSSENS
 woonplaats kiezend te 9200 Dendermonde
 E. Hielstraat 101/2

tegen:

HOGESCHOOL GENT
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Eva Bral
kantoor houdend te 9000 Gent
Henleykaai 3R
bij wie keuze van woonplaats wordt gedaan

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 14 maart 2022, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepscommissie van de Hogeschool Gent van 3 maart 2022 waarbij het intern beroep van verzoeker ongegrond wordt verklaard en de vermelding ‘afwezig’ voor het examen van het opleidingsonderdeel ‘Cybersecurity’ wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 27 april 2022.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Eva Bral, die verschijnt voor verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2021-2022 ingeschreven in het traject afstandsonderwijs van de opleiding ‘bachelor in de Toegepaste informatica’.

Op 30 december 2021 richt verzoeker een brief aan de ombud, waarbij hij een klacht indient tegen de plicht tot het dragen van een FFP2-monddmasker tijdens de aankomende examenperiode. Verzoeker stelt:

“[...]

Even een situatieschets: ik volg de opleiding Toegepaste Informatica aan de HoGent via afstandsonderwijs (TILE). Elk jaar neem ik +- 20 studiepunten op uit het curriculum. Dit jaar heb ik in mijn eerste semester de vakken Cybersecurity (hoofdtitularis en titularis TIE: [M.S.]), Relational Databases & Datawarehousing (hoofdtitularis:[S.D.V.] - titularis TIE: [J.V.H.]), Computer Networks II (hoofdtitularis: [O.R.] – titularis TIE: [K.V.D.]) en Web Development I opgenomen. Aangezien het laatste vak online plaatsvindt, gaat mijn klacht over slechts de eerste drie vakken.

Deze namiddag kwam ik na consultatie van het cursus Relational Databases & Datawarehousing op de website Chamillo te weten dat er een wijziging had plaatsgevonden betreffende de monddmaskerplicht die geldt gedurende het afleggen van het examen. Waar hiervoor een chirurgisch of kwaliteitsvol stoffen monddmasker volstond (bijlage 1 en 2), lijkt de HoGent een week voor de start van de examenperiode beslist te hebben om deze monddmaskerplicht te verstrekken door te eisen dat een FPP2-masker dient gedragen te worden tijdens het afleggen van het examen. U vindt het bericht op Chamillo in bijlage 2. Hoewel ik nog geen bericht heb gehad over deze verstrekking voor de vakken Cybersecurity en Computer Networks II, verwacht ik dat deze verstrekking ook zal gelden voor deze vakken.

Het Overlegcomité noch het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming heeft deze verstrekking inzake monddmaskerdracht bevolen voor hogescholen en universiteiten. Ik ga er dus vanuit dat de HoGent deze verstrekking vanuit eigen initiatief heeft genomen, naar mijn vermoeden in het licht van de nakende Omicron golf. Echter, nergens vind ik op de website van de HoGent een melding over deze verstrekking, laat staan een wetenschappelijke onderbouwing van deze verstrekking. En laat nu bij dit laatste nu het schoentje heel erg wringen. De beschikbare empirische data vanuit andere landen (Zuid-Afrika, VK, Denemarken, Australië...) over Omicron lijken deze verstrekking immers niet te ondersteunen, wel integendeel. Ik spreek hier over empirische data, geen modellen, aangezien het verleden al overvloedig heeft aangetoond dat deze modellen geen voorspellende waarde hebben omdat men gewoonweg geen weet heeft van alle noodzakelijke inputvariabelen die nodig zijn om zo'n model een degelijk voorspellende waarde te bezorgen.

Wat ik ook mogelijk acht, is dat de HoGent als argument voor haar verstrekking inzake monddmaskerdracht het zogenaamde voorzorgsprincipe zal gebruiken. Niet alleen komen hier weer de bovenvermelde empirische data om de hoek kijken die het hanteren van dit principe onnodig maken, maar ook kan men vanuit dit principe voor eeuwig en drie dagen (nog strengere) maatregelen nemen, [iets wat] mij toch niet de bedoeling lijkt.

Het is dan ook aan de HoGent om gedegen te motiveren waarom zij deze verstrenging inzake mondmaskerplicht invoert. Ik betwijfel ten zeerste dat de HoGent dit zal kunnen doen. Het is ook daarom dat ik, hoewel ik dat perfect zou kunnen, geen referenties heb gegeven van materiaal dat mijn standpunt ondersteunt: het is immers niet aan mij om te bewijzen dat wat de HoGent doet, zinloos is, maar aan de HoGent om te bewijzen dat wat zij uitvaardigt, zin heeft.

Ter ondersteuning van deze klacht wil ik ook opmerken dat ik na veel zoeken uiteindelijk een kwaliteitsvol stoffen mondmasker had gevonden waar ik mij enigszins in comfortabel voelde en waarbij ik na enige tijd van dragen geen gevoel van verstikking aan overhield. Zo'n FFP2 masker – ik heb zo'n masker al getest – kan dit relatieve comfort niet bieden.

Om alle hierboven vermelde redenen weiger ik dan ook de verstrenging inzake mondmaskerdracht, door de HoGent een week voor de start van de examenperiode uitgevaardigd, op te volgen. Ik maak er geen probleem van om mijn kwaliteitsvol stoffen mondmasker te dragen tijdens het afleggen van mijn examens op campus, alsook maak ik geen problemen over eventuele online examens. Het dragen van een FFP2 masker is echter, gezien bovenstaande argumenten, voor mij een brug te ver. Omwille hiervan dien ik dan ook een klacht in. Indien deze problematiek niet via deze weg kan opgelost worden, zal ik niet twijfelen verdere gerechtelijke stappen te ondernemen.”

Omwille van de strekking van de klacht, maakt de ombud deze op 10 januari 2022 over aan de algemeen directeur van verwerende partij.

In een brief van 11 januari 2022 antwoordt de algemeen directeur het volgende aan verzoeker:

“In antwoord op uw klacht met betrekking tot het verplicht dragen van een FFP2-mondmasker tijdens de examens wil ik vooreerst graag verduidelijken dat HOGENT na zorgvuldig intern beraad en in lijn met de GEMS-adviezen van midden en eind december besloten heeft om tijdens de huidige examenperiode in januari aan alle studenten een FPP2-mondmasker ter beschikking te stellen. Deze beslissing werd onder meer ingegeven door de overweging dat een FFP2-rnondmasker in tegenstelling tot een chirurgisch of stoffen mondmasker een betere bescherming biedt voor de drager van het mondmasker zelf. Het is dus juist uit zorg voor de student dat HOGENT besloten heeft aan alle studenten een FFP2-moncmasker aan te bieden bij de start van elk examen. Dat de mondmaskers worden aangeboden, wordt ook aldus aangekondigd in het Chamilo-bericht waarnaar u verwijst in uw klacht (bijlage 3 bij uw klacht).

Het is evenwel niet omdat vanuit HOGENT een FFP2-mondmasker wordt aangeboden dat studenten die aangeven problemen te hebben met het dragen van een FFP2-mondmasker – bijvoorbeeld omdat dit als te beklemmend wordt ervaren – geen degelijk chirurgisch of kwaliteitsvol stoffen mondmasker zouden kunnen dragen tijdens de examens.

Indien u dus – zoals u in uw brief aangeeft – moeilijkheden zou ondervinden om een FFP2-monrnasker te dragen en u zou inderdaad beschikken over een kwaliteitsvol

stoffen mondmasker dan mag u dit wel degelijk dragen tijdens de examens op de campus.”

Op 18 januari 2022 plaatst verzoeker een bericht op facebook. De inhoud daarvan luidt:

“DE KLACHT TEGEN HOGENT•OPKOMEN VOOR JEZELF LOONT

Maar besef wel wat je speelruimte is...

Zoals jullie weten, heb ik een klacht ingediend bij de HO Gent wegens het verplicht dragen van een FFP2 masker tijdens de examenperiode. Die klacht is bij de Algemeen Directeur terechtgekomen. Donderdag werd het antwoord op mijn klacht mij aangetekend aanboden, maar ik was nog niet aangekleed, dus ben ik de aangetekende zending gisteren in mijn lokaal postpunt gaan ophalen.

Waaruit bestond mijn klacht? Enerzijds beschuldigde ik de Ho Gent ervan geen empirische (= echte data, geen modelstudies) ondersteuning te hebben voor het uitvaardigen van de verplichting tot het dragen van een FFP2 masker, anderzijds maakte ik duidelijk dat ik eindelijk een mondmasker gevonden had dat mij geen verstikkend gevoel gaf en dat een FFP2-masker mij dat gevoel wel gaf. Mijn vraag was om de examens ofwel online af te leggen, ofwel met mijn mondmasker waarin ik geen verstikkend gevoel ervaar. Ik heb mijn klacht afgesloten met de mededeling dat ik niet zou aarzelen verdere gerechtelijke stappen te ondernemen indien de klachtenprocedure geen soelaas zou brengen.

Waarom stelde ik mijn klacht zo op? Waarom eiste ik niet onmiddellijk dat ik de examens kon afleggen zonder mondmasker? Wel, dat heb ik gedaan omdat enerzijds de maatschappij nog niet klaar is om te aanvaarden dat die dingen niet werken (= ik zou dus een ‘njet’ op het rekest gekregen hebben) en omdat anderzijds het verschil voor mij tussen het dragen en niet dragen van mijn mondmasker qua gezondheid geen verschil uitmaakt. Ook diende deze tegemoetkoming naar hen toe als een manoeuvre om hun juridische speelruimte zo klein mogelijk te maken, zodat ze zich niet konden verschansen achter de staat. Deze eist immers mondmaskers, maar geen FFP2 maskers.

Wat is het resultaat? Het antwoord bestaat uit twee luiken. Het eerste luik geeft een antwoord op het wetenschappelijk deel van mijn klacht. Zoals verwacht ging de Ho Gent zich verschuilen achter een voor hen hogere instantie. Dat kon dus niet de regering zijn, dus hebben ze besloten zich te verschuilen achter het GEMS. Die zijn echter niet alleen louter adviserend, maar ze steunen daarenboven nog eens op modellen, dus mijn argument blijft behouden.

Het volgende deel van hun antwoord is een repliek op het feit dat ik een FPP2-masker als verstikkend aanvoel en mijn mondmasker niet. Hieronder vinden jullie daarop integraal hun antwoord:

“Het is evenwel niet omdat vanuit HOGENT een FFP2-masker wordt aangeboden dat studenten die aangeven problemen te hebben met het dragen van een FFP2-mondmasker – bijvoorbeeld omdat dit als te beklemmend wordt ervaren – geen degelijk chirurgisch of kwaliteitsvol stoffen mondmasker zouden kunnen dragen tijdens de examens.”

Tot slot krijg ik als antwoord op mijn klacht in het kort het volgende antwoord:

“Indien u dus – zoals u in uw brief aangeeft – moeilijkheden zou ondervinden om een FFP-mondmasker te dragen en u zou inderdaad beschikken over een kwaliteitsvol stoffen mondmasker dan mag u dit wel degelijk dragen tijdens de examens op de campus.”

Waarom krijg ik deze toelating? Niet uit liefdadigheid. Daar geloof ik niet in, althans niet als het vanuit zo'n grote instellingen komt. Die redeneren rationeel: hoe groot is de kans dat we dit voor een rechtbank winnen en is het dus de moeite waard om geld te spenderen aan de juridisch procedure? Omdat ik de manoeuvreruimte zo klein mogelijk gemaakt heb en de staat geen FFP2-maskers, maar mondmaskers verplicht, hebben ze geoordeeld dat zo'n juridische procedure te weinig kansen heeft op slagen en hebben ze dus besloten mij de toelating te geven.

Ik deel dit bericht alleen met mijn Facebook vrienden, omdat ik voor mezelf niet kan permitteren dat deze post verder verspreid wordt. IK VERBIED DUS UITDRUKKELIJK OM DEZE TEKST VERDER TE VERSPREIDEN. Ik vond het echter wel zinvol deze post met jullie te delen omdat dit een inzage geeft in hoe zo'n klachtenprocedure werkt en omdat dit wederom een hoopvol signaal is dat het tij toch aan het keren is. Dit is iets dat bijvoorbeeld verleden jaar op ditzelfde tijdstip nooit zou toegestaan zijn.

KLACHT HOGENT GEWONNEN!"

Op 24 januari 2022 schrijft verzoeker aan het studentensecretariaat dat het voormeld schrijven van de algemeen directeur in de voormiddag van donderdag 13 januari 2022 bij hem werd aangeboden en dat hij het schrijven op maandag 17 januari 2022 bij het postpunt is gaan ophalen. Verzoeker stelt verder:

“Omdat ik in de veronderstelling leefde dat een FFP2 voor mij verplicht was, heb ik daardoor een examen laten schieten waarvoor ik gestudeerd heb, nl. Cybersecurity. [Dit] vond plaats op do 13/01 in de ochtend (8u30-10u30). Ik heb mezelf ook niet afwezig gemeld via ibamaflex.

Nu zou ik voor dit examen wel graag een inhaalexamen willen verkrijgen. [...]”

Daarop volgt een e-mailcorrespondentie, waaruit blijkt dat het diensthoofd studentenaangelegenheden beslist om het inhaalexamen niet toe te kennen. Op 26 januari 2022 wordt ter zake aan verzoeker meegedeeld:

“[...] Zoals je zelf aangeeft: je hebt gestudeerd door het examen en je was niet ziek. Je beslist om een klacht in te dienen rechtstreeks bij de AD (dat is uiteraard je recht). Je maakt geen melding van jouw afwezigheid bij het bevoegde examensecretariaat binnen de voorziene termijn. Jouw afwezigheid is bijgevolg onwettig. Je had ook op voorhand kunnen melden dat je een klacht had ingediend. Daarbij had het examensecretariaat je meteen kunnen melden dat het FFP2 geen verplichting is (zie het schrijven van de AD). Het indienen van een klacht stelt je niet vrij van de uitgewerkte regels omtrent inhaalexamens (en die zijn reeds zeer soepel).”

Op 1 februari 2022 dient verzoeker bij de algemeen directeur een verzoekgeschrift in, gericht tegen de weigering om te voorzien in een inhaalexamen voor het opleidingsonderdeel ‘Cybersecurity’:

“[...]

Even een situatieschets: ik volg de opleiding Toegepaste Informatica aan de HoGent via afstandsonderwijs (TILE). Zoals u reeds weet, heb ik op 30/12/2021 bij de ombudspersoon voor mijn opleiding [D.H.] een klacht ingediend over het FFP2 beleid tijdens de examenperiode binnen de HoGent. (bijlage 1 en bijlage 2 met al haar bijlagen). Op 10/01/2022 heeft de ombudspersoon deze klacht doorgestuurd naar u. (bijlage 3) Op 13/01/2022 werd mij in de voormiddag een aangetekende zending aangeboden. (bijlage 4) Deze ben ik op 17/01/2022 in mijn lokaal postpunt gaan ophalen, waar bleek dat de zending van de HoGent afkomstig was. U vindt de inhoud van de aangetekende zending in bijlage 5.

Omdat ik het resultaat van de behandeling van mijn klacht pas heb vernomen op 17/01/2022 en ik het examen Cybersecurity had op 13/01/2022 ‘s morgens, heb ik daardoor mijn kans op het afleggen van het examen gemist. Ik heb mij daarbij niet afwezig gemeld via ibamaflex. Op 22/01/2022 heb ik mijn lector van Cybersecurity gecontacteerd voor een inhaalexamen, waarna die mij op 24/01/2022 doorverwees naar het studentensecretariaat. (bijlage 6) Deze heb ik diezelfde dag nog gecontacteerd, waarna mij op 25/01/2022 werd medegedeeld dat ik geen recht heb op het inhaalexamen omwille van volgende redenen (bijlage 7 met al haar bijlagen):

- student is er zelf vanuit gegaan dat het masker verplicht zou zijn terwijl in de communicatie staat dat het ter beschikking wordt gesteld; hij heeft zich hierover niet eerst geïnformeerd;
- student heeft zich niet aangeboden om het examen af te leggen op 13/1, hij was niet aanwezig bij aanvang van het examen;
- student heeft zich niet afwezig gemeld de dag van het examen. Hij had dit bijvoorbeeld wel kunnen doen met als attest de klacht die hij had ingediend.

In wat hierna volgt, wil ik bearugmenteerd deze beslissing aanvechten.

Vooreerst wordt mij het inhaalexamen geweigerd op basis van het feit dat ik mij niet eerst zou geïnformeerd hebben bij de betrokken diensten over het feit dat het FFP2-masker vrijwillig ter beschikking werd gesteld tijdens het examen. De klacht tegen het FFP2-beleid is echter een poging tot het bekomen van informatie. Ik heb deze poging ondernomen op de dag waarop ik voor de eerste maal iets vernam over het FFP2-beleid van de HoGent, nl. op 30/12/2021. Ik kwam over van dit beleid voor het eerst te weten via het bericht in bijlage 8 waarin vermeld staat dat ik een FFP2-masker zou krijgen bij aanvang van het examen. Nergens in dit bericht staat te lezen dat het FFP2-monddmasker vrijwillig is.

Omdat ik hieruit een verplichting afleidde, heb ik me de dag zelf nog gewend tot de ombudspersoon. Dit leek me de beste oplossing voor het probleem, aangezien ik uit ervaring heb geleerd dat de diensten alleen maar zullen wijzen op de regels tot verplichting (van het dragen van het FFP2-masker) die zij dienen te volgen. Het resultaat van deze klachtenbehandeling kon ik echter pas ten vroegste inkijken op 13/01/2022 tijdens de voormiddag, toen de aangetekende zending mij thuis werd aangeboden. De

Hogeschool Gent heeft op deze manier mij te laat op de hoogte gebracht van het beleid omtrent de FFP2-maskers.

Ook gaat het examensecretariaat ervan uit dat de FFP2-maskerdracht vrijwillig is. Nergens, maar dan ook nergens uit de geconsulteerde en ontvangen communicatie omtrent deze mondmaskerdracht blijkt dit. Zo vermeldt de communicatie waar het examensecretariaat naar verwijst dat een FFP2-masker wordt voorzien voor elke student voor elke examen (bijlage 9 en 10). Nergens staat dat dit mondmasker vrijwillig is.

Daarenboven blijkt dit ook niet uit het antwoord op mijn klacht dat ik ontvangen heb. Deze stelt:

“Het is evenwel niet omdat vanuit HOGENT een FFP2-masker wordt aangeboden dat studenten die aangeven problemen te hebben met het dragen van een FFP2-monddmasker – bijvoorbeeld omdat dit als te beklemmend wordt ervaren – geen degelijk chirurgisch of kwaliteitsvol stoffen monddmasker zouden kunnen dragen tijdens de examens.”

Waarom zou ik moeten aangeven dat ik problemen heb met een FFP2-masker als dit masker vrijwillig is?

Ook de pers lijkt te geloven dat de FFP2-maskerdracht tijdens de examenperiode aan de Hogeschool Gent verplicht is zoals dit bericht van 9 januari 2022 aantoont:

“Aan de UGent en de Hogent alle studenten een FFP2-masker dragen tijdens de examens op de campus.” ([...])

Kortom: het was helemaal niet duidelijk in de beschikbare communicatie dat het FFP2-masker vrijwillig was. Deze vrijwilligheid blijkt ook niet uit het antwoord op mijn klacht, die mijn manier was om tot informatie te komen, maar op basis van dat antwoord zou ik wel mijn examen kunnen afgelegd hebben. Dit antwoord bereikte mij echter te laat, iets wat mij niet kan verweten worden, gezien de datum waarop ik de klacht ingediend heb.

Vervolgens neemt het examensecretariaat mij kwalijk dat ik mezelf niet aangeboden heb op het examen. Aangezien ik van een verplichting uitging, heb ik dat inderdaad niet gedaan. Waarom zou ik, aangezien mij het van het examen zou geweigerd worden? Daarnaast zou deze weigering ook niet geregistreerd worden.

Daarenboven moet ik het per maand stellen met een minimumwerkloosheidsuitkering. Dit kan u zien in bijlage 11. Met een dagbedrag van 44,67 EUR is het omdraaien van elke uitgegeven euro belangrijk. Een treinticket van 6,80 EUR – ik heb recht op verhoogde tegemoetkoming – is voor mij een bedrag dat ik niet wil en kan uitgeven, als ik verwacht dat het een totaal zinloze uitgave zou betekenen door wat ik beschreven heb ik de alinea hierboven. (bijlage 12)

Samengevat: door het vermoeden van verplichting was het zinloos en voor iemand in mijn [sociaaleconomische] situatie heel duur om mij aan te bieden op het examen.

Tot slot verwijt het examensecretariaat mij dat ik mij niet heb gemeld de dag van het examen. Ik had daarbij zogezegd de klacht als attest bij mijn melding moeten voegen. Echter:

“Het studentensecretariaat zal de afwezigheid wettigen bij tijdige melding en tijdige correcte attesteren of een verklaring op eer in verband met het vieren van een erkende religieuze feestdag.” (bijlage 13 – p.28)

Als ik overmacht zou gemeld hebben op de dag van het examen, dan zou de voorgestelde attesteren nooit correct geweest zijn wegens het eerste argument dat het examensecretariaat opgeeft om mij een inhaalexamen te weigeren. Dit wordt nogmaals duidelijk in het e-mailverkeer in bijlage 7, e-mailverkeer tussen mijzelf en de heer [H.], diensthoofd studentenaangelegenheden:

“Het indienen van een klacht stelt je niet vrij van de uitgewerkte regels omtrent inhaalexamens (en die zijn reeds zeer soepel).”

Kortom: zelfs al zou ik mij afwezig hebben gemeld op de dag van het examen, dan nog zou die afwezigheid nooit gewettigd geworden zijn door het examensecretariaat. De reden hiervoor is het eerste argument dat zij opgeven om mij het inhaalexamen te weigeren.

Op basis van al het voorgaande wil ik u dan ook vragen mij alsnog de mogelijkheid te bieden tot het van een inhaalexamen voor het vak Cybersecurity binnen de richting Toegepaste Informatica aan de Hogeschool Gent.”

De interne beroepscommissie van de Hogeschool Gent behandelt dit beroep in zitting van 3 maart 2022. Zij komt tot de volgende beslissing:

“[...]

Behandeling ingesteld beroep door de interne beroepscommissie

De interne beroepscommissie stelt het volgende vast:

- de student volgt het traject in afstandsonderwijs van de bachelor in de toegepaste informatica. Hij ondertekende zijn opleidingscontract digitaal voor akkoord (bijlage 1);
- de student kreeg de vermelding ‘afwezig’ voor het opleidingsonderdeel Cybersecurity (studieoverzicht bijlage 2);
- dit opleidingsonderdeel telt 3 studiepunten, een tweede examenkans is mogelijk (studiefiche bijlage 3);
- de student was afwezig op het examen Cybersecurity op donderdag 13 januari 2022;
- de student bezorgde op 30/12/2021 om 21:02u een e-mail met klacht tegen het dragen van een FFP2-monddmasker tijdens examens aan Dhr. [D.H.], ombudsman (bijlage 1 bij het verzoekschrift en bijlage 10). Hij geeft in dit schrijven aan dat hij niet akkoord gaat met de verplichting om een FFP2-monddmasker te dragen tijdens examens. Hij verwijst naar een bericht van 30/12/2021 in de curriculumcursus van het opleidingsonderdeel ‘Relational Databases & Datawarehousing’ waarin volgende is opgenomen: “Normaal gezien krijgen jullie bij aanvang van het examen een FFP2-

mondmasker” (bijlage 2.3 bij het verzoekschrift). De student heeft deze vermelding gezien als een verplichting tot het dragen van een FFP2-mondmasker. De klacht, gericht aan de ombudsman, werd op 10/01/2022 (eerste werkdag na het kerstrecens) bezorgd aan de algemeen directeur (bijlage 3 bij het verzoekschrift). Het antwoord op zijn klacht werd via aangetekende zending aangeboden op donderdag 13/01/2022 (bijlage 4 bij het verzoekschrift). De student is deze aangetekende zending gaan ophalen op maandag 17/01/2022;

- met betrekking tot de communicatie over het ter beschikking stellen van FFP2-maskers voor studenten:
 - o alle HOGENT-studenten ontvingen op 02/12/2021 een bericht (bijlage 4) met betrekking tot de definitieve examenroosters en de examenregeling zoals opgenomen in de examennota (beschikbaar voor studenten op Chamilo). In de examennota is de verplichting tot het dragen van een FFP2-masker niet opgenomen. Er is wel een verplichting tot het dragen van een chirurgisch of kwalitatief stoffen mondmasker (p. 8 bijlage 5);
 - o alle HOGENT-studenten ontvingen op 23/12/2022 een e-mail met de vermelding: “Om de examens in maximaal veilige omstandigheden te kunnen laten plaatsvinden zal HOGENT voor elke student en elk examen een FFP2-masker voorzien aan het examenlokaal.” Ook is melding gemaakt van de sluitingsperiode tijdens het kerstrecens: “tijdens de kerstvakantie is HOGENT gesloten en kan je de medewerkers niet contacteren. Op maandag 10 januari staan we opnieuw voor je klaar.” (bijlage 6). In dit bericht is op geen enkele wijze sprake van een verplichting tot het dragen van een FFP2-mondmasker tijdens de examens;
 - o alle HOGENT-studenten ontvingen op 08/01/2022 via e-mail een bijkomend bericht met betrekking tot de examenorganisatie. In dit bericht is opnieuw geen verplichting tot het dragen van een FFP2masker opgenomen. Ook de regeling met betrekking tot afwezigheden werd in dat bericht opgenomen. Studenten die vragen hebben over de examens worden in dat bericht doorverwezen naar het studentensecretariaat. Vragen met betrekking tot corona kunnen gesteld worden aan de preventieadviseur (bijlage 7);

Op geen enkel ogenblik heeft HOGENT naar studenten gecommuniceerd dat het dragen van een FFP2-masker verplicht was tijdens het afleggen van examens. Dit werd ook opnieuw naar de student gecommuniceerd als antwoord op zijn klacht van 30/12/2021 (bijlage 5 bij het verzoekschrift). De student had na de opening van de diensten na het kerstrecens de mogelijkheid om zich tijdig te informeren over het al dan niet verplicht zijn van een FFP2-masker tijdens de examens naar aanleiding van de berichtgeving hierover. De student heeft na het kerstrecens geen contact opgenomen met het studentensecretariaat of de preventieadviseur, noch heeft hij de ombudsman opnieuw gecontacteerd. Allen waren bereikbaar voor vragen tussen maandag 10/01/2022 en de dag van het examen, zijnde donderdag 13/01/2022;

- de student was afwezig op het examen Cybersecurity op donderdag 13 januari 2022. De afwezigheidsregeling is opgenomen in de examennota (bijlage 5) en opgenomen in de module ‘mijn afwezigheden’ in het elektronisch studentendossier iBaMaFlex! (bijlage 8): De studenten moeten hun afwezigheid melden via iBaMaFlex! ten laatste op de dag van hun examen. Ze hebben nadien 48u de tijd (in de examenperiode van januari werd deze termijn verlengd tot 72u) om hun afwezigheid te attesteren. Studenten met vragen hierover worden doorverwezen naar het studentensecretariaat.

De student heeft zich niet afwezig gemeld op 13/01/2022 (of vroeger) via zijn elektronisch studentendossier (bijlage 8). Zijn afwezigheid kon dan ook niet gewettigd worden. Enkel bij gewettigde afwezigheid kan een inhaalexamen georganiseerd worden;

- nadat het de student duidelijk werd dat hij zich had vergist met betrekking tot de verplichting van een FFP2-mondmasker tijdens de examens, heeft hij de vraag tot een inhaalexamen gesteld. Eerst aan de docent, die hem heeft doorverwezen naar het studentensecretariaat. Op 25/01/2022 liet het studentensecretariaat weten dat een inhaalexamen niet kon worden toegekend omwille van volgende redenen:
 - o student is er zelf vanuit gegaan dat het masker verplicht zou zijn terwijl in de communicatie staat dat het ter beschikking wordt gesteld; hij heeft zich hierover niet eerst geïnformeerd;
 - o student heeft zich niet aangeboden om het examen af te leggen op 13/1, hij was niet aanwezig bij aanvang van het examen;
 - o student heeft zich niet afwezig gemeld de dag van het examen. Hij had dit wel kunnen doen met als attest de klacht die hij had ingediend.
- de student nam naar aanleiding van deze weigering contact op met [R.H.], diensthoofd studentenaangelegenheden. Die liet op woensdag 26/01/2022 aan de student weten dat een inhaalexamen effectief werd geweigerd en dat zijn vraag niet opnieuw werd geëvalueerd. De redenen voor weigering werden herhaald: “Je maakt geen melding van jouw afwezigheid bij het bevoegde examensecretariaat binnen de voorziene termijn. Jouw afwezigheid is bijgevolg onwettig. Je had ook op voorhand kunnen melden dat je een klacht had ingediend. Daarbij had het examensecretariaatje meteen kunnen melden dat het FPP2 geen verplichting is (zie het schrijven van AD). Het indienen van een klacht stelt je niet vrij van de uitgewerkte regels omtrent inhaalexamens (en die zijn reeds zeer soepel).” (bijlage 9)

De interne beroepscommissie besluit dat de student heeft nagelaten zich te informeren bij de betrokken diensten betreffende de FFP2-mondmaskers tijdens examens. Hij had de mogelijkheid dit te doen voor aanvang van zijn examen Cybersecurity. Had hij zich geïnformeerd, dan had hij kunnen deelnemen aan het examen. Bijkomend heeft de student nagelaten zijn afwezigheid te melden op de dag van het examen. Om deze redenen kon dan ook geen inhaalkans voor het examen Cybersecurity voor de student worden georganiseerd. Deze beslissing is correct genomen. De student is hiervan op de hoogte gebracht en de redenen voor de weigering werden gemotiveerd.

Beslissing van de interne beroepscommissie

De interne beroepscommissie beslist om het beroep ongegrond te verklaren.

De interne beroepscommissie beslist dat de vermelding ‘afwezig’ voor het opleidingsonderdeel Cybersecurity behouden blijft.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet geen aanleiding om ambtshalve opmerkingen te maken.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Onderzoek van de middelen

Enig middel

In een enig middel beroep verzoeker zich op het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker zet zijn grieven in zijn inleidend verzoekschrift uiteen als volgt:

“In de beslissing van het intern beroep is het opvallend dat de Hogeschool Gent blijft volhouden dat zij in haar communicatie naar mezelf en naar andere studenten op geen enkel moment melding heeft gemaakt van het feit dat het dragen van een FFP2-masker tijdens de examenperiode verplicht was voor de studenten. Zij gebruikte in haar communicatie daartoe woorden zoals “[het FFP2-masker] voorzien” of “[het FFP2-masker] ter beschikking stellen” (bijlage 6-7 beslissing intern beroep, bijlage 5 verzoekschrift intern beroep). Deze woorden zijn echter neutraal en wijzen noch op een verplichting, noch op vrijwilligheid. Het was dan ook aan de Hogeschool Gent om in haar communicatie verder te verduidelijken of het dragen van een FFP2-masker vrijwillig, dan wel verplicht was. Zij liet dit echter na, waardoor haar communicatie voor interpretatie vatbaar was. Je kan jezelf de vraag stellen waarom zij dat gegeven in haar communicatie niet verduidelijkt heeft: zou het kunnen zijn omdat, als ze dat wel zou gedaan hebben, als ze in haar communicatie zou gesteld hebben dat het dragen van een FFP2-masker vrijwillig was, dat slechts weinig studenten dit masker daadwerkelijk zouden gedragen hebben, gezien de zeer lage kans dat studenten van die leeftijd last hebben van Sars-Cov-2 en gezien het toch wel hinderlijke karakter van het dragen van zo’n FFP2-masker, zeker tijdens het afleggen van een stressvol gebeuren zoals een examen?

Daarenboven blijft de HoGent maar stellen dat ik na het indienen van mijn klacht nog extra contact had moeten opnemen met allerlei instanties binnen haar organisaties. Zij blijft daardoor de schuld van het te laat antwoorden op mijn klacht in mijn schoenen schuiven. Echter: zoals ik reeds heb aangegeven in mijn oorspronkelijk verzoekschrift, is mijn klacht een poging tot informatiewinning. Wanneer de ombudsman op 10/01/2022 mijn klacht in zijn mailbox ontving, dan moet die toch op de hoogte geweest zijn van het feit dat de FFP2-maskerdracht vrijwillig was? Of was hij dit niet omdat de communicatie vanuit de HoGent ook voor hem niet duidelijk was? Indien hij wel op de

hoogte was van de vrijwilligheid, hoe moeilijk was het dan van zijn kant geweest om mij diezelfde dag even terug te mailen met het gegeven dat de maskerdracht vrijwillig was? Of het examensecretariaat erbij te betrekken om mij via hen te laten weten dat het vrijwillig was? Niemand verplichtte de man immers om de klacht door te sturen naar de Algemeen Directeur. En zelfs al wist de ombudsman niet dat de maskerdracht vrijwillig was, waardoor hij terecht de klacht heeft doorgestuurd naar de Algemeen Directeur, dan had deze laatste, die ongetwijfeld op de hoogte was van de vrijwilligheid van de FFP2-maskerdracht, mij al dan niet met behulp van het examensecretariaat via e-mail op de hoogte kunnen gebracht hebben van deze vrijwilligheid. Het feit dat het antwoord op mijn klacht mij te laat bereikt heeft, waardoor ik het examen Cybersecurity gemist heb, ligt niet dus aan mij, maar aan de tegenpartij.

Het resultaat is dat de HoGent al dan niet bewust blind blijft voor het feit dat zij onduidelijk heeft gecommuniceerd naar mij en andere studenten toe en dat zij mij blijft de schuld geven van deze miscommunicatie en haar te laat reageren op mijn klacht. Zij gaat er in haar interne beroepsbeslissing dan ook onterecht vanuit dat ik van de vrijwilligheid op de hoogte was door het antwoord van de Algemeen Directeur op mijn klacht (bijlage 5 verzoekschrift intern beroep):

“nadat het student duidelijk werd dat hij zich had vergist met betrekking tot de verplichting van een FFP2-mondmasker tijdens de examens, heeft hij de vraag tot een inhaalexamen gesteld.” (beslissing intern beroep, p.4)

Dat is gewoonweg niet het geval. Ik heb op 18/01/2022, daags nadat ik het antwoord van de Algemeen Directeur op mijn klacht had gelezen, over de klacht geschreven op mijn Facebookprofiel. (I) Daar staat het volgende te lezen:

“Ik krijg dus de toelating om met mijn stoffen mondmasker i.p.v. met een FFP2-masker de examens te gaan afleggen.

Waarom krijg ik deze toelating? Niet uit liefdadigheid. Daar geloof ik niet in, althans niet als het vanuit zo'n grote instellingen komt. Die redeneren rationeel: hoe groot is de kans dat we dit voor een rechtbank winnen en is het dus de moeite waard om geld te spenderen aan de juridisch procedure? Omdat ik de manoeuvreerruimte zo klein mogelijk gemaakt heb en de staat geen FFP2-maskers, maar mondmaskers verplicht, hebben ze geoordeeld dat zo'n juridische procedure te weinig kansen heeft op slagen en hebben ze dus besloten mij de toelating te geven.” (bijlage 1 huidig verzoekschrift)

“KLACHT HOGENT GEWONNEN” (bijlage 1 huidig verzoekschrift - afbeelding)

Ik was ervan overtuigd dat, gezien de problemen die ik ervoer met het dragen van een FFP2-masker, ik een uitzondering van de HoGent had gekregen waarbij ik mijn gewoon mondmasker i.p.v. een FFP2-masker mocht dragen tijdens de examens en dat ik daardoor de klacht gewonnen had. Ik leefde dus duidelijk nog steeds in de overtuiging de FFP2-maskerdracht verplicht was. Ik kwam pas over de vrijwilligheid van de FFP2-maskerdracht te weten op het moment dat ik de redenen ontving waarom het examensecretariaat mij het inhaalexamen weigerde. Een van de aangehaalde redenen was immers de volgende:

“student is er zelf vanuit gegaan dat het masker verplicht zou zijn terwijl in de communicatie staat dat het ter beschikking wordt gesteld; hij heeft zich hierover niet eerst geïnformeerd.” (bijlage 7 verzoekschrift intern beroep – e-mail van 25/01/2022 om 15u31)

Deze reden maakte ondubbelzinnig duidelijk dat de FFP2-maskerdracht vrijwillig was. Spijtig dat de andere en vroegere communicatie vanuit de HoGent niet zo eenduidig was.

Om alle redenen vermeld in het huidige verzoekschrift en mijn eerste verzoekschrift gericht aan de HoGent wil ik u dan ook vragen de interne beroepsbeslissing van de Hogeschool Gent te vernietigen en haar te verplichten een nieuwe beslissing te nemen.”

Verwerende partij repliceert in haar antwoordnota vooreerst dat de klacht die verzoeker heeft ingediend geen schorsende werking heeft ten aanzien van het af te leggen examen, en dat de klacht bovendien laat(tijdig) en bij de verkeerde instantie werd ingediend.

Bovendien, zo stelt verwerende partij, blijkt uit de aan de studenten overgemaakte informatie niet dat het gebruik van een FFP2-mondmasker verplicht was. In een nota met betrekking tot de examenperiode is integendeel aangegeven dat de student bij het betreden van de examenlokalen steeds “een chirurgisch of kwalitatief stoffen mondmasker” moet dragen. In geval van problemen, wordt het studentensecretariaat van de betrokken opleiding aangewezen als contactpunt. Op 23 december 2021 en 8 januari 2022 is enkel meegedeeld dat voor elke student een FFP2-masker zal worden voorzien.

Verzoeker, zo besluit verwerende partij, had zich met zijn vragen moeten richten tot het studentensecretariaat, conform de richtlijnen.

Verzoeker is het in zijn wederantwoordnota met deze visie niet eens: hij handhaaft zijn grieven.

Beoordeling

In de ‘examenrichtlijnen’ voor de examens na het eerste semester van het academiejaar 2021-2022 – waarvan verzoeker erkent kennis te hebben – is met betrekking tot de veiligheidsmaatregelen inzake COVID-19 het volgende vermeld:

“8. Examens on campus: verloop?

Bij het betreden van de campus en de examenlokalen:

- [...]
- Draag bij het betreden van de HOGENT-campus steeds een chirurgisch of kwalitatief stoffen mondmaster. Sjaals, buffs, mondmaskers met ventiel, shields en kinmaskers zijn niet toegelaten
- [...]”

Daarnaast zijn de studenten voor het examen ‘Relational Databases & Datawarehousing’ aangeschreven met de volgende mededeling:

“Beste student

Bereid je goed voor op het examen: zorg dat je de nota’s i.h.k.v. de COVID-reglementering goed hebt gelezen!!

[...]

Deel 1

[...]

Wat moet ik mee hebben voor dit deel:

→ Eigen chirurgisch of kwaliteitsvol stoffen mondkoffer (sjaals, buffs, mondkoffers met ventiel, shields en kinmaskers zijn niet toegestaan).

[...]

Deel 2

[...]

Wat moet ik mee hebben voor dit deel:

→ Eigen chirurgisch of kwaliteitsvol stoffen mondkoffer (sjaals, buffs, mondkoffers met ventiel, shields en kinmaskers zijn niet toegestaan).”

De Raad stelt vast dat aan de studenten dus is meegedeeld dat het dragen van een chirurgisch of kwaliteitsvol stoffen mondkoffer verplicht is.

In een mededeling “Update: maximaal veilige examens” van 23 december 2021, deelt verwerende partij mee:

“Om de examens in maximaal veilige omstandigheden te kunnen laten plaatsvinden zal HOGENT voor elke student en elk examen een FFP2-masker voorzien aan het examenlokaal. Met deze maatregel levert HOGENT een extra inspanning tegen de verdere verspreiding van de omikron-variant.

Deze maatregel komt bovenop de andere organisatorische maatregelen: de examenlokalen zijn voor maximaal 50% bezet, de examenduur is beperkt en er wordt ingezet op ventilatie. Het is wel belangrijk dat iedereen alle maatregelen (afstand, mondkoffer, handhygiëne) strikt volgt.”

Dit bericht, dat concreet de veiligheidsmaatregelen betreft en dat het gebruik van een FFP2-mondkoffer niet uitdrukkelijk verplicht, blijkt verzoeker niet te hebben verontrust. Hij heeft alleszins na de ontvangst ervan – die hij niet tegenspreekt – geen enkele actie ondernomen.

In een volgend bericht – ogenschijnlijk van 30 december 2021 – inzake de lokaalverdeling voor voormeld opleidingsonderdeel ‘Relational Databases & Datawarehousing’ wordt meegedeeld:

“Normaal gezien krijgen jullie bij aanvang van het examen een FFP2-monddmasker.”

Het is in dit bericht dat verzoeker een “wijziging [...] betreffende de monddmaskerplicht” leest.

Anders dan verzoeker, leest de Raad (ook) in dit bericht evenwel geen verplichting aan de studenten om een FFP2-monddmasker te dragen. Niet alleen bevat het bericht geen letterlijk gebod, het gebruik van de woorden “normaal gezien” is met verzoekers interpretatie ook moeilijk te verzoenen.

Berichten die in de pers zijn verschenen en die niet rechtstreeks aan verwerende partij kunnen worden toegeschreven, doen daaraan geen afbreuk.

Hoe dan ook, indien verzoeker er werkelijk van was overtuigd dat het gebruik van een FFP2-monddmasker voortaan verplicht was gesteld en hij daartegen bezwaar maakte, dan doet het zorgvuldigheidsbeginsel in hoofde van verzoeker besluiten dat twee zaken op zijn weg hadden gelegen.

Vooreerst had verzoeker zich moeten wenden tot de bevoegde dienst zoals aangewezen in de ‘examenrichtlijnen’, zijnde het studentensecretariaat *c.q.* examensecretariaat. In deze ‘examenrichtlijnen’ is immers uitdrukkelijk aangegeven: “*Met vragen of problemen contacteer je zo snel mogelijk het studentensecretariaat van jouw opleiding.*” Waar verzoeker in zijn wederantwoordnota aanvoert dat hij die administratieve dienst links heeft laten liggen omdat men zich zou verschuilen achter de interne procedures, geeft hij – om veronderstellingen die de Raad niet kan bijkreden – aan dat hij willens en wetens deze richtlijnen niet heeft nageleefd.

Door niet na de mededeling van 23 december 2021 in actie te komen, maar slechts na het bericht van 30 december 2021 (dat, zoals gezien, niet zozeer de veiligheidsmaatregelen dan wel de lokaalverdeling betrof), heeft verzoeker bovendien zelf bewerkstelligd dat hij pas na maandag 10 januari 2022 een antwoord zou kunnen ontvangen. In het bericht van 23 december 2022 is immers uitdrukkelijk vermeld dat verwerende partij tijdens de kerstvakantie gesloten is en dat de medewerkers op 10 januari 2022 opnieuw bereikbaar zijn.

De Raad is van oordeel dat de zorgvuldigheidsplicht in hoofde van verwerende partij niet zover reikt dat de algemeen directeur bij het nemen van zijn beslissing ook moet nagaan wanneer verzoeker examen moet afleggen en daarmee vervolgens rekening moet houden bij de kennisgeving van zijn beslissing. Door verzoeker te antwoorden op 11 januari 2022 heeft de algemeen directeur alleszins met bekwame spoed gehandeld.

Het kwam aan verzoeker, als meest gerede partij, toe om zich met het oog op zijn examenkalender te vergewissen van het gevolg dat aan zijn klacht werd gegeven, ongeacht bij welke instantie hij gemeend heeft die te moeten indienen. Daaromtrent blijkt verzoeker evenwel niets te hebben ondernomen.

Vervolgens had het op de weg van verzoeker gelegen om zich tijdig aan te bieden voor het examen ‘Cybersecurity’, zodat hij zich er – bij gebreke aan een antwoord op zijn klacht – ten minste ter plaatse van kon vergewissen of hij het examen, waarvoor hij had gestudeerd, niet met een gewoon mondmasker kon en mocht afleggen.

Het getuigt, zeker in het licht van gewichtige omstandigheden zoals een examen, van een verregaande lichtzinnigheid om, zoals verzoeker, ook daaromtrent passief te blijven.

De Raad is van oordeel dat het gegeven dat verzoeker niet aan het examen heeft deelgenomen, uitsluitend aan verzoeker zelf toe te schrijven is. In die omstandigheden kan de bestreden beslissing, die de vermelding ‘afwezig’ voor het examen van het opleidingsonderdeel ‘Cybersecurity’ bevestigt en aldus aan verzoeker een inhaalexamen ontzegt, niet onredelijk worden genoemd.

Het enig middel is ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 27 april 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad
Marleen Verreth bestuursrechter – bijzitter
Sigrid Pauwels bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door
Gilles Fourneau secretaris

De secretaris **De voorzitter**

Gilles Fourneau Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.407 van 27 april 2022 in de zaak 2022/0105

In zake: Joost MAENE
woonplaats kiezend te 9420 Mere
Kapelleveldstraat 19

tegen:

HOGESCHOOL GENT
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Eva Bral
kantoor houdend te 9000 Gent
Henleykaai 3R
bij wie keuze van woonplaats wordt gedaan

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 15 maart 2022, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepscommissie van de Hogeschool Gent van 3 maart 2022 waarbij het intern beroep van verzoeker ongegrond wordt verklaard en de examencijfer van 9/20 voor het opleidingsonderdeel ‘Project I: projectontwikkeling en design’ wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 27 april 2022.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Eva Bral, die verschijnt voor verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2021-2022 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de Houttechnologie’.

Voor het opleidingsonderdeel ‘Project I: projectontwikkeling en design’ behaalt verzoeker een examencijfer van 9/20. Er is voor dit opleidingsonderdeel geen tweede examenkans.

Op 18 februari 2022 stelt verzoeker het volgend intern beroep in:

“In de voorbije examenperiode ben ik voor alle vakken geslaagd: 10/20; 11/20; 12/20; 13/20 en 15/20. Dit is een resultaat waar ik erg fier op [b]en en dat mijn inzet benadrukt, zeker met mijn achtergrond uit het ASO.

Voor dit project maakte ik deel uit van een groep van 5 studenten, waarvan 3 met een vooropleiding in houtbewerking (TSO) en 2, waaronder ikzelf, met een vooropleiding in het ASO.

Van de 3 studenten uit het TSO is er 1 student geslaagd (10/20, zonder aftrok voor het logboek). De andere studenten zijn niet geslaagd voor het project.

Voorerst wil ik een opmerking geven op de score voor het project zelf. Bij aanvang van het project zijn met de groep een aantal belangrijke beslissingen zoals het beslag de algemene constructie van het meubel genomen. Ik was toen nog erg afhankelijk van de voorkennis van de studenten van het TSO en heb op die hun beslissingen vertrouwd. Naar het einde van het project heb ik, op basis van de lessen die ik ondertussen gevuld heb, gemerkt dat er een aantal verkeerde aannames gemaakt waren. Ik heb dat aan de groep gemeld maar er was nog maar weinig tijd om alle tekeningen en het project terug aan te passen. Daardoor kreeg het project maar een matige score. Naar mijn mening word ik hierbij benadeeld – ik ben zelfs de enige van de groep die bedenkingen gemaakt heeft over de keuze van het beslag. Ik kreeg van de groep een goede peer-evaluatie.

Wat betreft het logboek heb ik een wekelijkse evaluatie gekregen, met bij aanvang de opmerking dat het te kort was. Ik heb het vervolgens uitgebreid en altijd op [...] tijd ingediend. Nadien kreeg ik uiteraard nog wat opmerkingen die ik zo goed als mogelijk verwerkt heb. Ik kreeg evenwel geen signalen dat er een grondige bijsturing nodig was om een negatieve evaluatie (1 punt aftrok) te vermijden. Dat is de slechtste score die kan gegeven worden, wat ik echt niet begrijp.

Op 24 december 2021 kreeg ik evaluatie van het project en het logboek. De uitleg bij de score van -1 was dat het kan komen omdat het te laat of niet ingediend werd, dan wel of het te beknopt was. Naar mijn mening is geen van deze van toepassing. Ik heb dezelfde dag per mail toelichting bij het logboek gevraagd. Men kon mij toen nog niet toelichten wat de gevolgen zijn van deze punten.

Op mijn mail kreeg ik, na een rappel op 28 januari, een antwoord op 31 januari. Dat antwoord luidt:

“volgens de scorebladen die je telkens gelezen en ondertekend hebt, heb je enkele malen -1 ontvangen en daar tillen we zwaar aan. Dit resulterde dan ook in een -1.”

Die scorebladen worden op het einde van een lange dag voorgelegd en ik heb eerlijk gezegd de draagwijdte van deze ondertekening niet beseft. Zeker niet daar hiermee een score bevestigd zou worden.

Pas gisteren heb ik vernomen wat de draagwijdte is van mijn huidige punten. Blijkbaar zou dit betekenen dat ik na het derde jaar nog een extra semester zou moeten besteden

aan een project. Dit heeft uiteraard een grote impact: pas een half jaar later beschikbaar voor de arbeidsmarkt of om eventuele verdere studies te volgen. Bovendien betekent dit een grote extra kost (inschrijvingsgeld, ...)

Deze impact staat niet in verhouding met het geheel van mijn punten, inclusief de examens. Ik meen te hebben aangetoond dat ik de technische achterstand van mijn ASO-opleiding goed heb kunnen bijwerken. Ik doe deze opleiding erg graag en zou het waarderen indien u de punten voor dit project kunt aanpassen zodat voormelde impact vermeden wordt.”

De interne beroepscommissie van de Hogeschool Gent behandelt het beroep in zitting van 3 maart 2022 en komt tot de volgende beslissing:

“[...]

Behandeling ingesteld beroep door de interne beroepscommissie

De interne beroepscommissie stelt het volgende vast:

- de student is ingeschreven in de bachelor in de houttechnologie. Hij ondertekende zijn opleidingscontract niet digitaal voor akkoord (bijlage 1). De student heeft echter geen melding gemaakt van een materiële vergissing voor de uiterste datum van (wijziging van) inschrijving, waardoor hij geacht wordt zijn opleidingsprogramma te aanvaarden (art. 16 van het onderwijs- en examenreglement);
- de student behaalde een 9/20 voor het opleidingsonderdeel *Project I: projectontwikkeling en design* (studieoverzicht bijlage 2);
- dit opleidingsonderdeel telt 6 studiepunten, een tweede examenkans is niet mogelijk (studiefiche bijlage 3);
- vanuit de opleiding heeft de interne beroepscommissie volgende documenten ontvangen:
 - o toelichting bij het verloop van het project en de verschillende betrokkenen door de titularis (bijlage 4), inclusief volgende bijlagen:
 - overzicht aanwezigheden (bijlage 4.1)
 - kick-off presentatie (bijlage 4.2)
 - projectopdracht (bijlage 4.3)
 - projecthandleiding voor studenten (bijlage 4.4)
 - tussentijdse evaluatie van het portfolio, logboek, PDCA groep 16 (bijlage 4.5)
 - eindevaluatie portfolio team 16 (bijlage 4.6)
 - eindevaluatie PDCA en logboek groep 16 (bijlage 4.7)
 - SPI team 16 (bijlage 4.8)
 - planning taalbegeleiding (bijlage 4.9)
 - planning contactmomenten week 6 (bijlage 4.10)
 - planning projectpresentatie en feedback (bijlage 4.11)
 - planning contactmomenten week 2-13 (bijlage 4.12)
 - o toelichting bij de taalbegeleiding en procesbegeleiding door de projectbegeleider (bijlage 5), inclusief volgende bijlagen:
 - puntenlijst taalbegeleiding (bijlage 5.1)

- evaluatiefiche agenda (lectoren) (bijlage 5.2)
- evaluatiefiche verslag (lectoren) (bijlage 5.3)
- evaluatieformulier verkoopbrief (bijlage 5.4)
- e-mails Joost Maene (bijlage 5.5)
- PDCA-evaluaties (bijlage 5.6)
- in de studiefiche zijn de evaluatiemodaliteiten opgenomen:

Evaluatie(s) voor de eerste examenkans

Moment	Vorm	%	Opmerking
Buiten examenrooster	Observatie van functioneren van de student	30.00	Procesevaluatie door een projectbegeleider en een taalbegeleider
Buiten examenrooster	Observatie van functioneren van de student	10.00	Procesevaluatie door projectbegeleider, door de student zelf en door medestudenten adhv peerassessment
Buiten examenrooster	Portfolio	40.00	Productevaluatie door de projectleider of secretaris
Buiten examenrooster	Presentatie	20.00	Presentatie en verdediging voor een jury. Evaluatie door de projectleider, projectsecretaris, projectbegeleider en taalbegeleider

- tijdens de kick-off van het project werd uitgebreid stilgestaan bij o.a. de wijze van evaluatie (bijlage 4.2, slides 31 t.e.m 39). Meer informatie over het logboek en op welke wijze de beoordeling ervan een weerslag heeft op het eindresultaat (bonus +1/N/malus -1) is opgenomen op slide 39;
- de wijze van evalueren is ook opgenomen in de projectopdracht (bijlage 4.3) en projecthandleiding (bijlage 4.4) en geeft de concrete puntenverdeling weer per onderdeel:

product	portfolio	tussentijds	x PF	/30	
		eind	x PF	/50	/80
proces	presentatie	eind	x PF	/40	
	taal	eind	-	/20	/120
	PDCA	tussentijds	-	/30	
		eind	-	/30	

De bonus +1, N of malus -1 wordt toegepast op het eindresultaat op 20.

De student was aldus op de hoogte van de wijze waarop het project wordt geëvalueerd.

- de student behaalde volgende deelcijfers (zie bijlage 4.8):

- o portfolio: $9/30$ en $25,5/50 = 34,5/80$
- o presentatie: $25,9/40$
- o taal: $4/20$
- o PDCA: $17/30 + 14/30 = 31/60$
- Totaal $34,5/80 + 60,9/120 = 95,4/200 = 0,477$
- Malus -1 omwille van logboek = $0,477 - 0,05 = 0,427$

De puntenverdeling gebeurde conform de studiefiche en bijkomende toelichting en houdt rekening met de peerevaluatie. Er wordt geen materiële vergissing vastgesteld;

- uit de toelichting door de titularis (bijlage 4) blijkt dat het project correct is verlopen en dat voor de studenten op verschillende ogenblikken begeleiding werd voorzien, bij aanvang van het project wekelijks, na het eerste kwartaal tweewekelijks;
- er is een tussentijdse evaluatie van het portfolio, PDCA en logboek voorzien in week 5. Het indienen van het portfolio van groep 16 loopt vertraging op, maar wordt alsnog geëvalueerd. De resultaten werden via chamilo bekendgemaakt in week 6. De student was ongewettigd afwezig op het assessmentgesprek waar de resultaten werden toegelicht (bijlage 4);
- de student was ongewettigd afwezig in week 6. Hierdoor kon de PDCA niet worden geëvalueerd. De tussentijdse beoordeling voor PDCA is het gemiddelde van week 3, week 4 en week 5. De eindevaluatie is het gemiddelde van week 3, week 4, week 5, week 6, week 8 en week 10 (bijlage 4.7). De student behaalde steeds voldoende voor de PDCA-evaluaties, maar krijgt door zijn ongewettige afwezigheid een 0/20 voor de beoordeling in week 6;
- de student behaalde 2 keer een malus -1 voor het logboek (week 8 en week 11). Deze beoordeling is terug te vinden op de PDCA-evaluatie van die weken en was de student bekend (ondertekend evaluatieformulier bijlage 5.6). Dit leidde tot een malus -1 bij eindbeoordeling van het logboek. De projectbegeleider liet toe dat het toekennen van $+1/N/-1$ voor het logboek op voorhand alsook op elke vergadering werd uitgelegd (bijlage 5);
- in tegenstelling tot wat de student beweert werden de PDCA-evaluaties incl. logboek steeds in de voormiddag georganiseerd. Dat de student de impact van een negatieve

- logboekbeoordeling niet correct heeft ingeschat, blijkt uit zijn verzoekschrift. Nergens blijkt echter dat deze beoordeling niet correct zou zijn gebeurd;
- de beoordeling van het onderdeel taal gebeurde op basis van ‘agenda en verslag’ en ‘verkoopbrief’. De studenten dienden het verslag te laat in, waardoor ze 0/40 behaalden. De ongewettige afwezigheid in week 6 en aldus het feedbackmoment op de verkoopbrief resulteerde in een helvering van de punten voor dit onderdeel. De studenten ontvingen tussentijdse feedback op ingediende documenten (bijlage 5 en 5.2, 5.3 en 5.4). De evaluatie gebeurde volgens de vooraf gecommuniceerde regels;
 - de studenten presenteerden hun project in week 13 en ontvingen hierop feedback. Volgens de titularis/projectleider werden door de studenten geen bemerkingen gemaakt op hun beoordeling. De student geeft enkel aan dat hij bij aanvang vertrouwde op de kennis van zijn groepsleden met een TSO-vooropleiding. Nadien was er geen tijd meer om alle tekeningen en het project terug aan te passen. De student geeft aan dat hij de matige score begrijpt. Nergens blijkt dat de beoordeling van het product/portfolio zelf niet correct zou zijn verlopen;
 - de projectbegeleider had volgende algemene groepsindruk: De algemene groepswerking van groep 16 was ondermaats. Dit werd meermalen aangekaart. De trekkers, [M.] en [B.], waren de enige[n] die steeds tijdelijk aanwezig waren omstreeks 8u00 (start van de projectdag) én op de vergaderingen;
 - de student en zijn groepsgenoten waren niet aanwezig op het voorziene feedbackmoment voor *Project I* op 16/02. Er werden door de groep dus geen vragen gesteld aan de projectleider of projectbegeleider;
 - de student heeft aan de projectbegeleider nadien via e-mail wel nog toelichting over de beoordeling van het logboek gevraagd en gekregen (bijlage 5.5).

De interne beroepscommissie besluit dat de beoordeling van het opleidingsonderdeel *Project I* gebeurde conform de studiefiche en de richtlijnen zoals gecommuniceerd aan de studenten. De deelscores en eindscores werden correct vastgelegd.

Beslissing van de interne beroepscommissie

De interne beroepscommissie beslist om het beroep ongegrond te verklaren.

De interne beroepscommissie beslist dat het resultaat 9/20 voor het opleidingsonderdeel *Project I: projectontwikkeling en design* behouden blijft.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid – ambtshalve exceptie

Verwerende partij betwist in haar antwoordnota niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad onderzoekt de ontvankelijkheid desnoods ambtshalve.

Het bij de Raad toegekomen verzoekschrift is niet door verzoeker ondertekend, wat in het licht van artikel II.294, §2, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs in beginsel leidt tot de onontvankelijkheid van het beroep.

Vermits de Raad dit bij de voorbereiding van het dossier ambtshalve heeft vastgesteld, is in het licht van de tegensprekelijkheid van de procedure en de rechten van verdediging met een e-mail van 25 april 2022 aan partijen gevraagd om hierover standpunt in te nemen.

Met een e-mail van eveneens 25 april 2022 heeft de raadsman van verwerende partij meegedeeld dat het beroep van verzoeker onontvankelijk in zoverre het door verzoeker niet is ondertekend.

Verzoeker zijnerzijds antwoordt op 26 april 2022 dat aan de vormvereiste van de ondertekening niet is voldaan.

Beoordeling

Artikel II.294, §2, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs schrijft voor dat het inleidend verzoekschrift op straffe van onontvankelijkheid wordt ondertekend door de verzoekende partij of haar raadsman.

Dit voorschrift raakt aan de openbare orde.

Behoudens specifieke gevallen van overmacht, waarvan verzoeker te dezen niet het bewijs levert, is de Raad gehouden tot toepassing van deze decretale bepaling.

Het verzoekschrift is niet ondertekend. Op grond van deze vaststelling is de Raad ertoe gehouden het beroep onontvankelijk te verklaren.

De ambtshalve exceptie is gegronde; het beroep is niet ontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 27 april 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
Sigrid Pauwels	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Gilles Fourneau	secretaris

De secretaris

Gilles Fourneau

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.408 van 27 april 2022 in de zaak 2022/0118

In zake: Paulien NEYT
woonplaats kiezend te 9070 Destelbergen
Burgstraat 46

tegen:

HOGESCHOOL GENT
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Eva Bral
kantoor houdend te 9000 Gent
Henleykaai 3R
bij wie keuze van woonplaats wordt gedaan

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 21 maart 2022, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de examencommissie van het departement Omgeving van de Hogeschool Gent van 22 februari 2022 waarbij het intern beroep van verzoekster ongegrond wordt verklaard en verzoekster voor de opleiding ‘bachelor in het Vastgoed, afstudeerrichting vastgoed’ niet geslaagd wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 27 april 2022.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Eva Bral, die verschijnt voor verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2021-2022 ingeschreven in de opleiding ‘bachelor in het Vastgoed, afstudeerrichting vastgoed’.

Na de eerste examenkans behaalt verzoekster voor alle opleidingsonderdelen een credit, met uitzondering van ‘Onderzoekend handelen’ (5 studiepunten), waarvoor zij op grond van het resultaat voor het onderdeel ‘Statistiek’ (2 studiepunten) een examencijfer van 4/20 behaalt. Voor het onderdeel ‘Onderzoeksvaardigheden en wetenschappelijke communicatie’ bekwam verzoekster een vrijstelling.

Verzoekster wordt niet geslaagd verklaard en verwezen naar de tweede examenkans.

Op 16 februari 2022 stelt verzoekster tegen deze beslissing een intern beroep in. Zij verzoekt tot her-deliberatie op grond van de volgende motieven:

“Ik zou graag mijn bachelor voltooien omdat ik reeds een jobaanbieding heb gekregen (fulltime) die goed bij me past. Ik kan op deze job starten 01/04/2022 op voorwaarde dat ik mijn diploma kan voorleggen. Ik ben enorm gemotiveerd om te beginnen werken dus ik (zou) het heel jammer vinden mocht ik door dat ene vak deze opportuniteit mislopen. Ik kan mij steeds vrijmaken voor een persoonlijk gesprek indien u dit wenst.”

De voorzitter van de interne beroepscommissie verwijst het verzoek door naar de examencommissie voor een beslissing ten gronde.

Op 22 februari 2022 beslist de bevoegde examencommissie om het intern beroep ongegrond te verklaren:

“[...]”

1. Situering

Paulien Neyt is in academiejaar 2021-2022 student bachelor in het vastgoed, vastgoed. Ze heeft alle opleidingsonderdelen in de opleiding opgenomen. Na de examens van de eerste examenperiode heeft zij nog 1 tekort, namelijk

- 4 op 20 voor Statistiek (Dolod van Onderzoekend handelen, modeltraject 1, 2 studiepunten)

Aldus voldoet ze niet aan de bepalingen van OER, art 39 §1:

De student verwerft automatisch een diploma of getuigschrift van een opleiding als hij voldoet aan de vereiste inschrijvingsvoorwaarden en als hij voor elk opleidingsonderdeel van zijn opleidingsprogramma een creditbewijs heeft behaald (uitgezonderd EVK en EVC).

Evenmin voldoet ze aan de bepalingen van OER, art 39 §2:

In afwijking van §1 wordt de student automatisch geslaagd verklaard en verwerft hij een graduaatsdiploma, een bachelordiploma of een postgraduaatgetuigschrift als voldaan is aan de volgende cumulatieve voorwaarden:

- *de student voldoet aan de vereiste toelatingsvoorwaarden;*
- *de student heeft voor elk opleidingsonderdeel van zijn opleiding een examencijfer behaald (uitgezonderd EVK en EVC);*
- *de student heeft voor maximum twee opleidingsonderdelen minder dan 10 op 20 behaald en heeft voor deze opleidingsonderdelen de meest recente examenkans benut;*
 - *de student heeft voor alle opleidingsonderdelen minimaal 8 op 20 behaald;*
- *het tekort is beperkt tot 6 gewogen buispunten (de studiepunten van het samengesteld of enkelvoudig opleidingsonderdeel worden als wegingsfactor gebruikt).*

Gezien de student een 4/20 behaalde voor een deelopleidingsonderdeel van 2 studiepunten voldoet ze niet aan bovenstaande cumulatieve voorwaarden om automatisch geslaagd verklaard te worden voor het behalen van het diploma bachelor in het vastgoed, vastgoed.

Paulien Neyt heeft bij de interne beroepscommissie een verzoek tot heroverweging van de studievoortgangsbeslissing (niet geslaagd m.b.t. diploma, niet alle credits verworven) ingediend. Hierin wordt haar persoonlijke motivatie opgenomen om gedelibereerd te worden.

De Codex Hoger Onderwijs voorziet in de mogelijkheid tot deliberatie op grond van artikel II.229 dat stelt dat de student door de examencommissie voor het geheel van de opleiding geslaagd verklaard wordt als die op gemotiveerde wijze van oordeel is dat de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal verwezenlijkt zijn. De toepassing van dit artikel verwacht dat de student kan aantonen dat er sprake is van bijzondere omstandigheden en dat zij kan aantonen dat zij de doelstellingen globaal genomen behaald heeft.

Uit eerdere beslissingen van de Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbeslissingen blijkt dat bij deliberatie op grond van art. II.229 van de Codex Hoger Onderwijs volgende vragen moeten gesteld worden:

- in hoeverre is er sprake van individuele bijzondere (persoonlijke en/of studiegerelateerde) omstandigheden en
- zo ja, nagaan in hoeverre de student – ondanks het tekort/de tekorten – toch de globale opleidingsdoelstellingen heeft behaald.

Met betrekking tot de uitzonderlijke studiegerelateerde omstandigheden blijkt uit eerdere beslissingen van de Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbeslissingen dat ook niet-delibereerbare tekorten in een heel studietraject kunnen worden gezien als uitzonderlijke omstandigheden, waarna moet beoordeeld worden of de student de globale

opleidingsdoelstellingen – ondanks dit tekort – al dan niet heeft behaald. Het is aan de student zelf om aan te tonen dat er individuele bijzondere omstandigheden zijn en dat de globale opleidingsdoelstellingen zijn bereikt.

De examencommissie dient, op basis van het door de student aangeleverde dossier en conform de geldende onderwijs- en examenregeling, te beslissen of de student de globale opleidingsdoelstellingen heeft behaald. De examencommissie kwam samen op dinsdag 22 februari 2022.

2. *Beraadslaging*

De examencommissie neemt het dossier van Paulien Neyt door. Ze bekijkt daarbij de motivatie van de student, haar opleidingsprogramma en haar studieoverzicht. De student haalt aan

- dat ze graag haar bachelor wil voltooien omdat ze een voltijdse jobaanbieding heeft gekregen die van start zou gaan op 1 april 2022 op voorwaarde dat ze het diploma kan voorleggen.

De examencommissie stelt vast

- dat de student niet voldoet aan de voorwaarden om automatisch het diploma te krijgen zoals opgenomen in de OER artikel 39 §1;
- dat de student evenmin voldoet aan de bepalingen opgenomen in de OER, art 39 §2, met name:

In afwijking van §1 wordt de student automatisch geslaagd verklaard en verwerft hij een graduatsdiploma, een bachelordiploma of een postgraduaatgetuigschrift als voldaan is aan de volgende cumulatieve voorwaarden:

- *de student voldoet aan de vereiste toelatingsvoorwaarden;*
- *de student heeft voor elk opleidingsonderdeel van zijn opleiding een examencijfer behaald (uitgezonderd EVK en EVC);*
- *de student heeft voor maximum twee opleidingsonderdelen minder dan 10 op 20 behaald en heeft voor deze opleidingsonderdelen de meest recente examenkans benut;*
- *de student heeft voor alle opleidingsonderdelen minimaal 8 op 20 behaald;*
- *het tekort is beperkt tot 6 gewogen buispunten (de studiepunten van het samengesteld of enkelvoudig opleidingsonderdeel worden als wegingsfactor gebruikt).*

- dat de student met haar verzoekschrift niet aantoont dat er sprake is van bijzondere omstandigheden;
- dat de student met haar verzoekschrift niet aantoont dat zij de doelstellingen van het opleidingsprogramma heeft behaald;
- dat de student in het verleden niet alle examenkansen heeft benut;
- dat de student nog een tweede examenkans heeft.

3. *Beslissing*

De examencommissie oordeelt om de oorspronkelijke beslissing over het behalen van het diploma bachelor in het vastgoed, vastgoed te behouden.

De beslissing van de examencommissie luidt dat Paulien Neyt niet is geslaagd en aldus wordt verwezen naar de tweede examenkans.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

Een eerste zending d.d. 22 februari 2022 houdende betekening van deze beslissing lijkt verzoekster niet te hebben bereikt. Zij wordt opnieuw betekend met een e-mail van 21 maart 2022.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet geen aanleiding om ambtshalve opmerkingen te maken.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Onderzoek van de middelen

Enig middel

Verzoekster steunt een enig middel op het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster betwist niet dat zij zich niet in de omstandigheden bevindt om, op grond van het onderwijs- en examenreglement, automatisch geslaagd te worden verklaard. Zij beoogt, minstens impliciet en zo heeft ook verwerende partij het begrepen, toepassing van artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs.

Verzoekster wijst op de jobaanbieding die zij heeft gekregen en die zij in het intern beroep heeft toegelicht. Zij stipt aan dat zij op financieel vlak genoodzaakt is om zo snel mogelijk een inkomen te verwerven, daar zij niet langer bij haar ouders inwoont en deze haar studies ook niet meer ten laste nemen. Verzoekster wijst vervolgens op de door haar behaalde credits, en zij

licht toe dat zij het examen ‘Statistiek’ initieel niet kon afleggen wegens ziekte en dat zij zich bij het inhaalexamen niet ten volle kon concentreren. Al deze omstandigheden hebben er volgens verzoekster toe geleid dat zij thans slechts 4/20 behaalde, terwijl zij bij een eerdere examenkans wel reeds 8/20 behaalde.

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij dat het beroep om verschillende redenen ongegrond is.

Verwerende partij stipt vooreerst aan dat de eigen reglementering correct werd toegepast. Aangezien verzoekster niet voldoet aan de bepalingen van artikel 39, §1 van het onderwijs- en examenreglement (geen credit behaald voor alle opleidingsonderdelen van het opleidingsprogramma) en evenmin voldoet aan de cumulatieve voorwaarden zoals bepaald in artikel 39, §2 van datzelfde reglement (het tekort is lager dan 8/20, bovendien is er nog een tweede examenkans die kan benut worden) werd zij niet automatisch geslaagd verklaard.

Daarenboven wijst verwerende partij erop dat de mogelijkheid om een student globaal geslaagd te verklaren in artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs aan voorwaarden is onderworpen. De student wordt door de examencommissie immers enkel voor het geheel van de opleiding geslaagd verklaard als die op gemotiveerde wijze van oordeel is dat de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal verwezenlijkt zijn, waarbij het aan de student toevalt om aan te tonen dat er sprake is van bijzondere omstandigheden en dat de doelstellingen globaal genomen werden behaald. Aan die dubbele voorwaarde, zo stelt verwerende partij, komt verzoekster niet tegemoet. Het loutere gegeven dat er een werk aanbieding is, volstaat eensdeels niet opdat er sprake zou zijn van bijzondere omstandigheden. Anderdeels onderneemt verzoekster geen poging om aan te tonen dat de doelstellingen van het opleidingsprogramma niet tegenstaande het tekort voor ‘Statistiek’ wél werden behaald. Daarenboven beschikt verzoekster nog over een tweede examenkans.

Beoordeling

Artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs luidt als volgt:

“De student wordt door de examencommissie voor het geheel van de opleiding geslaagd verklaard als die op gemotiveerde wijze van oordeel is dat de doelstellingen van het

opleidingsprogramma globaal verwezenlijkt zijn. De toepassing van dit artikel verwacht dat de student kan aantonen dat er sprake is van bijzondere omstandigheden en dat hij kan aantonen dat hij de doelstellingen globaal genomen behaald heeft.

Het feit dat een student globaal geslaagd wordt verklaard, betekent niet dat hij in aanmerking komt voor een creditbewijs voor die opleidingsonderdelen waarvoor hij niet is geslaagd.”

De tweede zin van de eerste alinea van dit artikel is ingevoegd bij artikel VI.14 van het decreet van 16 juni 2017 ‘betreffende het Onderwijs XXVII’. Bij de totstandkoming van die bepaling heeft de steller van het ontwerp van decreet de volgende toelichting gegeven (*Parl.St. VI.Parl. 2016-2017, nr. 1146/1, 39-40*):

“Artikel II.[229] van de Codex Hoger Onderwijs voorziet in situaties waarbij er sprake is van een “automatische deliberatie” voor studenten die aan de (tolerantie)voorwaarden voldoen en waarvoor de examencommissies dus zelfs niet meer moeten samenkomen. Examenscommissies moeten dus in principe enkel nog samengeroepen worden mits er bijzondere omstandigheden zijn op grond waarvan een student globaal als geslaagd kan worden beschouwd. Artikel II.229 verwijst naar deze discretionaire bevoegdheid van de examencommissie en stelt dat “de student door de examencommissie voor het geheel van de opleiding geslaagd verklaard wordt als die op gemotiveerde wijze van oordeel is dat de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal verwezenlijkt zijn”.

De Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen (Raad) vraagt in dit verband dat de onderwijsinstellingen een grondig onderzoek uitvoeren ingeval een dergelijk deliberatieverzoek aan hen wordt voorgelegd en dus om elk dossier waarin bijzondere omstandigheden worden aangebracht op eigen merites te onderzoeken.

Van de instelling mag een gedegen onderzoek verwacht worden van de aan een dossier gerelateerde bijzondere omstandigheden. Het is echter aan de student om zijn verzoek tot uitzonderlijke deliberatie te onderbouwen met een goed inhoudelijk geargueerde dossier met de nodige stavingstukken. Vanuit de bezorgdheid om te vermijden dat een student al te lichtzinnig een dossier zou opstarten zonder zijn ingeroepen bijzondere omstandigheden te onderbouwen en de onderwijsinstellingen tevergeefs heel wat onderzoekswerk moeten verrichten, wordt geëxpliciteerd dat de bewijslast voor de toepassing van artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs in eerste instantie bij de student wordt gelegd.

Het artikel geeft de kans aan de studenten om, in een intern beroep, argumenten aan te voeren die zouden kunnen aantonen waarom hij of zij wel geslaagd had moeten verklaard worden. In dat geval is de beroepsinstantie ermee belast deze argumenten te bekijken en er ofwel rekening mee te houden, ofwel uit te leggen waarom ze deze argumenten niet overtuigend vindt.”

Zoals blijkt uit de voormelde toelichting, en in algemene zin ook volgt uit artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs, moet de student zijn argumenten voorleggen aan de interne

beroepsinstantie, en kunnen deze dus niet voor het eerst in de procedure voor de Raad worden opgeworpen.

Zelfs indien zou worden aangenomen dat verzoekster met de ingeroepen ziekte en het uitstellen van het examen beoogt bijzondere omstandigheden aan te tonen, moet erop worden gewezen dat het niet tot de opdracht of de bevoegdheid van de Raad behoort om zich in de plaats van de bevoegde organen van de instelling ten gronde een oordeel te vormen. Krachtens artikel II.291 van de Codex Hoger Onderwijs immers, mag de Raad zijn appreciatie niet in de plaats stellen van deze van de hogeronderwijsinstelling, en kan de Raad enkel nagaan of de voor hem gebrachte studievoortgangsbeslissing in overeenstemming is met de decretale en reglementaire bepalingen, met het onderwijs- en examenreglement en met de beginselen van behoorlijk bestuur.

De specifieke gezinssituatie die verzoekster thans aanvoert, alsook de ziekte op de initiële examendatum en de nawerking ervan, zijn in het intern beroep niet ter sprake gebracht en de examencommissie heeft met die elementen derhalve geen rekening kunnen houden. In die omstandigheden kan aan de bestreden beslissing geen onredelijkheid worden verweten.

Daarnaast moet de Raad met verwerende partij vaststellen dat verzoekster ten overstaan van de examencommissie op geen enkele wijze concreet uiteenzet hoe en waarom zij de doelstellingen van de opleiding – die zij overigens onbesproken laat – niettegenstaande het tekort voor het opleidingsonderdeel ‘Onderzoekend handelen’ *c.q.* het tekort voor het deelopleidingsonderdeel ‘Statistiek’ toch heeft behaald.

Ook in de huidige procedure, daargelaten de tijdigheid van een dergelijke uiteenzetting, gaat verzoekster op deze voorwaarde niet in. Verzoekster wijst er thans wel – voor het eerst – op dat zij in het verleden een minder die tekort behaalde voor het deel ‘Statistiek’, met name 8/20. Uit dat cijfer op zich kan echter evenmin worden afgeleid dat de doelstellingen van de opleiding globaal werden behaald.

Verzoekster voldoet daardoor niet aan de constitutieve voorwaarden om aanspraak te kunnen maken op een voor haar gunstige toepassing van artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs. Aan de beslissing van de examencommissie kan derhalve geen onregelmatigheid worden verweten.

Die vaststelling volstaat om het enig middel ongegrond te verklaren.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 27 april 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
Sigrid Pauwels	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Gilles Fourneau	secretaris

De secretaris **De voorzitter**

Gilles Fourneau **Jim Deridder**

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 4 mei 2022

Arrest nr. 7.485 van 4 mei 2022 in de zaak 2022/0106

In zake: Fjodor BELET
 woonplaats kiezend te 9500 Geraardsbergen
 Hooiweg 2

tegen:

UNIVERSITEIT GENT
woonplaats kiezend te 8310 Brugge
Baron Ruzettelaan 27

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 16 maart 2022, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de institutionele beroepscommissie van de Universiteit Gent van 9 maart 2022 waarbij het intern beroep van verzoeker ongegrond wordt verklaard en verzoeker niet geslaagd wordt verklaard voor de opleiding ‘Master of science in de Handelswetenschappen, afstudeerrichting management en informatica’.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoeker heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 4 mei 2022.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en Sabien Lust, die verschijnt voor verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2021-2022 ingeschreven in de opleiding ‘Master of science in de Handelswetenschappen, afstudeerrichting management en informatica’.

Er resten verzoeker vier opleidingsonderdelen om zijn diploma te behalen: ‘IT-management’, ‘Programmeren’, ‘Stage management en informatica’ en ‘Masterproef’.

Voor het opleidingsonderdeel ‘IT-management’ behaalt verzoeker in de januarizittijd een examencijfer van 7/20. Dit resultaat komt op grond van het onderwijs- en examenreglement niet in aanmerking voor een (automatische) tolerantie. Verzoeker wordt niet geslaagd verklaard.

De proclamatie vindt plaats op 17 februari 2022.

Tegen deze beslissing stelt verzoeker het volgend intern beroep in:

“Ter finalisatie van de masteropleiding ‘Master of science in de Handelswetenschappen – Management en informatica’ nam ik afgelopen semester de vakken ‘Masterproef’, ‘Stage management en informatica’, ‘Programmeren’ en ‘IT-management’ op. De behaalde scores voor de eerste drie vakken bedragen respectievelijk 16/20, 15/20 en 17/20. Deadlines voor de masterproef en eerste drie vakken waren 11/1, het examen ‘Programmeren’ werd opgesplitst in twee deelexamens op 25/1 en 28/1. Met het oog op het in februari slagen voor deze opleiding, heb ik dan ook besloten om fulltime aan de slag te gaan bij Deloitte, het bedrijf waar ik de stage gelopen heb. Ik ben hier afgelopen dinsdag gestart.

Op 28/1 is mijn grootmoeder onverwachts overleden. Dit was het eerste dichte overlijden binnen mijn familie en bracht een gevoel van ongemak met zich mee. Mijn moeder bracht me hiervan op de hoogte toen ik na het examen ‘Programmeren’ op 28/1 weer thuiskwam. De emoties die dit gebeuren met zich [brachten], maakten het moeilijk om mijn aandacht op de voorbereiding voor het laatste examen ‘IT-management’ (3/2) te vestigen. Afgelopen donderdag kwam ik te weten dat ik een onvoldoende behaalde voor het vak ‘IT-management’. De score van 7/20 laat desondanks de mooie resultaten voor de andere vakken, niet toe om te slagen voor het deliberatiepakket, daar ik per artikel 71, §2 van het ‘Onderwijs[-] en examenreglement’ een tekort heb van één punt. Door middel van dit aangetekend schrijven wil ik beroep aantekenen tegen de beslissing van het niet geslaagd zijn op het deliberatiepakket en bijgevolg de opleiding. Ik steun hierbij op artikel 71, §3 uit het ‘Onderwijs[-] en examenreglement’ waarbij de examencommissie deze beslissing kan herzien in geval van “bijzondere omstandigheden en mits blijkt dat de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal verwezenlijkt zijn”. De bijhorende motivatie hiervoor zijn het overlijden en de emoties die dit met zich meebracht, de score en de datum van het examen ‘IT-management’ in contrast met de behaalde scores en gewichten van de andere opleidingsonderdelen die ik dit semester heb opgenomen, alsook de huidige totaalscore van het deliberatiepakket.”

De institutionele beroepscommissie van de Universiteit Gent behandelt verzoekers beroep in zitting van 9 maart 2022 en komt tot de volgende beslissing:

“[...]

De institutionele beroepscommissie heeft integraal kennis genomen van de argumenten zoals die zijn geformuleerd in het beroepschrift. De student betwist het cijfer van 7/20 niet maar vraagt enkel de uitzonderlijke deliberatie.

De regels waaraan een student moet voldoen om te slagen voor een opleiding zijn vastgelegd in artikel 71 van het Onderwijs- en Examenreglement (OER).

Behalve in een afstudeerjaar van een bacheloropleiding, schakel- of voorbereidingsprogramma, master-na-bacheloropleiding of de specifieke lerarenopleiding, waar inderdaad beperkte compensaties mogelijk zijn conform artikel 71§2, slaagt een student enkel voor een opleiding als hij voor elk van de af te leggen opleidingsonderdelen een creditbewijs heeft behaald:

§2. De examencommissie per opleiding verklaart eveneens geslaagd: de student ingeschreven in een afstudeerjaar van een bacheloropleiding, een schakel- of voorbereidingsprogramma, een master-na-bacheloropleiding, een master-na-masteropleiding of de specifieke lerarenopleiding die aan volgende cumulatieve voorwaarden voldoet:

- De student heeft alle nog resterende opleidingsonderdelen om te kunnen slagen voor de betreffende opleiding in zijn/haar curriculum opgenomen.
- Het tekort om te slagen voor één of twee opleidingsonderdelen bedraagt maximaal 6 gewogen punten, waarbij de studiepunten als gewichten worden gehanteerd. Het tekort wordt berekend door het tekort op het examencijfer voor het opleidingsonderdeel te vermenigvuldigen met de studiepunten die aan dat opleidingsonderdeel zijn toegekend.
- De student heeft voor alle opleidingsonderdelen minimaal 8/20 behaald.
- De student heeft voor maximaal twee opleidingsonderdelen minder dan 10/20 behaald.
- De student heeft voor de betreffende opleidingsonderdelen de meest recente examenkans benut.
- De tolerantie geldt niet voor de masterproef en de verplichte stages.

Artikel 71 §3 van het OER laat niettemin toe om een student die niet aan deze criteria voldoet toch geslaagd te verklaren. Een dusdanige beslissing is enkel mogelijk in uitzonderlijke omstandigheden en mits blijkt dat de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal verwezenlijkt zijn.

Deze bepaling vindt [haar] grondslag in artikel II.229 al. 1 Codex Hoger Onderwijs, dat luidt als volgt:

“De student wordt door de examencommissie voor het geheel van de opleiding geslaagd verklaard als die op gemotiveerde wijze van oordeel is dat de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal verwezenlijkt zijn. De toepassing van dit artikel verwacht dat de student kan aantonen dat er sprake is van bijzondere omstandigheden en dat hij kan aantonen dat hij de doelstellingen globaal genomen behaald heeft.”

Uit vaste rechtspraak van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen (zie bijvoorbeeld R. Stvb. 28 maart 2018, nr. 4.239) blijkt dat om na te gaan of deze bepaling moet worden toegepast, volgende twee elementen moeten worden afgetoetst. Uit de lezing van artikel II.229 al. 1 Codex Hoger Onderwijs blijkt onomstotelijk dat de ‘bijzondere omstandigheden’ en het ‘globaal behalen van de doelstellingen’ twee cumulatieve decretale voorwaarden zijn:

- Heeft de student – niettegenstaande het tekort – toch de globale opleidingsdoelstellingen behaald? Dit veronderstelt zowel een kwantitatieve als een kwalitatieve toetsing.
- Zijn er bijzondere, persoonlijke (familiale omstandigheden) of studiegerelateerde (het individueel afgelegde studietraject) omstandigheden die voor de betrokken student als uitzonderlijk kunnen worden gekwalificeerd en waarvan redelijkerwijze kan worden aangenomen dat ze ervoor hebben gezorgd dat de student minder goed heeft gepresteerd dan van hem/haar in normale omstandigheden kon worden verwacht?

De bewijslast ter zake berust bij de student, zoals blijkt uit de rechtspraak van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen:

“Gewis mag van de student worden verwacht dat hij, wanneer hij zich beroept op ‘bijzondere omstandigheden’ of voorhoudt spijts tekorten toch de doelstellingen van de opleiding globaal te hebben behaald, daarvoor concrete elementen voorlegt en de organen van de instelling niet opzadelt met een omvangrijk onderzoek naar alle mogelijke argumenten die tot een globale geslaagd-verklaring zouden kunnen leiden. De bewijslast ligt, met andere woorden, in de eerste plaats bij de student”.
(zie bijvoorbeeld R. Stvb. 24 november 2017, nr. 4031)

De examencommissie heeft zich niet beraden over de specifieke situatie van deze student. Er werden aan de examencommissie ook geen uitzonderlijke omstandigheden gemeld over of door deze student. Voor geen enkele student werd overigens een tekort groter dan toegelaten in de masteropleiding getolereerd. Alle studenten zijn gelijkberechtigd geworden.

De examencommissie heeft bijgevolg de criteria zoals vastgelegd in artikel 71 van het OER gerespecteerd en toegepast.

De student slaagt niet voor IT-management: hij behaalde 7/20. Hij nam dit opleidingsonderdeel vorig academiejaar ook op in zijn curriculum. Hij bleef toen afwezig tijdens de eerste zittijd en behaalde 9/20 tijdens de tweede zittijd.

De institutionele beroepscommissie merkt op dat ze bij de vraag naar deliberatie nagaat of de globale opleidingsdoelstellingen van de masteropleiding bereikt zijn.

Het gegeven dat de student niet geslaagd is voor IT-management (9 tekortpunten) wijst erop dat hij de eindcompetenties van dit opleidingsonderdeel nog niet in voldoende mate heeft verworven. Elk van de opleidingsonderdelen binnen het curriculum van een student draagt op een eigen wijze bij tot het realiseren van de opleidingsdoelstellingen en de opleidingsdoelstellingen worden maar ten volle behaald als een student de einddoelstellingen van elk van die opleidingsonderdelen heeft behaald. Gelet op het gegeven dat het hier een tekort bedraagt van 9 tekortpunten voor een gespecialiseerd plichtvak binnen de betreffende masteropleiding daar waar slechts 6 tekortpunten worden

getolereerd, kan de institutionele beroepscommissie niet anders dan besluiten dat de student onvoldoende heeft aangetoond de opleidingscompetenties te hebben verworven. De student behaalde ook nooit meer dan 9/20 voor dit opleidingsonderdeel wat de institutionele beroepscommissie sterkt in haar overtuiging dat hij de eindcompetenties van het opleidingsonderdeel IT-management nog niet voldoende verworven heeft en bij uitbreiding de opleidingsdoelstellingen van de litigieuze masteropleiding. De institutionele beroepscommissie merkt eveneens op dat de student de einddoelstellingen van het vak IT-management ook niet op een andere wijze heeft bereikt. De student brengt geen bewijsmateriaal aan dat zou moeten aantonen dat hij in andere vakken een soortgelijke kennis, vaardigheden en eindcompetenties zou hebben verworven als deze die nagestreefd worden met het gespecialiseerd vak IT-management en ook de institutionele beroepscommissie kan na een marginale screening van het curriculum niet vaststellen dat de eindcompetenties via andere opleidingsonderdelen zouden zijn verworven.

De institutionele beroepscommissie betuigt haar medeleven bij het plotse overlijden van de grootmoeder van de student en kan aannemen dat de student door dit overlijden aangedaan was, maar beschouwt dit niet als een dermate bijzondere omstandigheid om het tekort van 7/20 te tolereren. Gelet op het feit dat hij bij een eerdere examenkans voor IT-management 9/20 behaalde (ook een niet-geslaagd cijfer) acht de institutionele beroepscommissie het cijfer van 7/20 eerder het gevolg van een gebrek aan inhoudelijke vakbeheersing en het niet behalen van de gevraagde eindcompetenties eerder dan dat deze volledig toe te schrijven zijn aan de emoties bij het overlijden van zijn grootmoeder.

De student haalt naast de persoonlijke omstandigheden, zijnde het (tijdstip van) overlijden van zijn grootmoeder, aan dat hij, ondanks het tekort van 7/20, de opleidingsdoelstellingen van de masteropleiding zou hebben behaald. Hij verwijst daarbij naar het contrast met de overige behaalde scores en de huidige totaalscore. Wat betreft het contrast met de overige behaalde scores meldt de institutionele beroepscommissie dat het vaste rechtspraak van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen is dat resultaten op andere opleidingsonderdelen of in het verleden behaald, geen garantie bieden voor het examencijfer van IT-management of voor toekomstige examencijfers. Elke prestatie moet op zijn eigen merites worden beoordeeld (zie bijvoorbeeld Arrest 2011/02 van 30 maart 2011 en Arrest 2015/048 van 7 juli 2015). Het feit dat de student goede scores behaalt op andere opleidingsonderdelen is bijgevolg geen bijzondere omstandigheid die ertoe moet leiden een zwaar tekort van 7/20 te tolereren.

De student behaalt een totaalscore van 742/1000. De institutionele beroepscommissie beaamt dat dit een mooi totaalcijfer is maar stellen dat hierdoor de opleidingsdoelstellingen behaald zijn en het tekort van 7/20 uitzonderlijk zou moeten worden getolereerd gaat niet op. Een deliberatiebeslissing wordt genomen over alle opleidingsonderdelen en met in acht name van alle examencijfers en het feit dat de student niet slaagt voor IT-management met 7/20 toont aan dat hij de opleidingsdoelstellingen nog niet heeft bereikt (*ut supra*). Het feit dat hij voor andere opleidingsonderdelen mooie cijfers behaalt, doet hieraan geen afbreuk en de student brengt geen enkel bewijsstuk aan met betrekking tot de behaalde opleidingsdoelstellingen die de institutionele beroepscommissie tot een andere beslissing kan brengen.

De institutionele beroepscommissie stelt vast dat de decretaal vastgelegde cumulatieve voorwaarden om een uitzonderlijke deliberatie toe te staan, niet vervuld zijn.

Het intern beroep wordt ongegrond verklaard.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet zijnerzijds geen redenen om ter zake ambtshalve opmerkingen te maken.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Onderzoek van de middelen

Enig middel

Verzoeker steunt een enig middel op artikel 71, §3 van het onderwijs- en examenreglement en artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs.

Standpunt van partijen

Verzoeker zet zijn middel uiteen als volgt:

“[...]

Ik nam dit semester de vier resterende opleidingsonderdelen van het programma op, namelijk ‘Stage – Management en Informatica’, ‘Masterproef’, ‘Programmeren’ en ‘IT-Management’ en heb dus ook voor alle vier de meest recente examenkans benut. De behaalde scores en gewichten van de opleidingsonderdelen zijn respectievelijk 15/20, 12 studiepunten; 16/20, 15 studiepunten; 17/20, 3 studiepunten; 7/20, 3 studiepunten.

Op basis van artikel 71 §2 kan men mij bijgevolg niet [...] geslaagd verklaren, daar ik een tekort heb van 1 punt om getolereerd te kunnen worden.

Artikel 71 §3 uit het OER van Universiteit Gent laat daarentegen toe om een student die niet aan deze criteria voldoet toch geslaagd te verklaren. Deze bepaling vindt [haar] grondslag in artikel II.229 al. 1 Codex Hoger Onderwijs, dat luidt als volgt: “*De student wordt door de examencommissie voor het geheel van de opleiding geslaagd verklaard als die op gemotiveerde wijze van oordeel is dat de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal verwezenlijkt zijn. De toepassing van dit artikel verwacht*

dat de student kan aantonen dat er sprake is van bijzondere omstandigheden en dat hij kan aantonen dat hij de doelstellingen globaal genomen behaald heeft.”

Ik nam aan het examen ‘IT-Management’ in academiejaar 2020-21 niet deel in eerste zit daar het samenviel met een [examen] uit het schakeltraject dat ik toen liep. In tweede zit behaalde ik vervolgens een 9/20. Dit jaar hoopte ik te slagen en mijn opleiding zo af te kunnen ronden. Ik werd op 28/1, enkele dagen voor dit laatste examen geconfronteerd met het eerste overlijden binnen mijn familie. Ik was hier enorm van aangeslagen en kon mijn gedachten niet onder controle krijgen. Ik kon mij niet toeleggen op het studeren voor het laatste examen maar besloot alsnog deel te nemen met het oog op het toch kunnen afstuderen in [f]ebruari. Omwille van de familiale omstandigheden en het feit dat ik van oordeel ben dat de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal verwezenlijkt zijn, besloot ik beroep aan te tekenen tegen de beslissing van de examencommissie en baseerde mij hiervoor op [a]rtikel 71 §3 van het OER daar ik in de cumulatieve voorwaarden die het artikel vooropstelt mijn situatie herkende.

Er is volgens mij sprake van ‘bijzondere omstandigheden’, dewelke in artikel II.229 al. 1 Codex Hoger Onderwijs omschreven worden als “*bijzondere, persoonlijke (familiale omstandigheden) of studiegerelateerde (het individueel afgelegde studietraject) omstandigheden die voor de betrokken student als uitzonderlijk kunnen worden gekwalificeerd en waarvan redelijkerwijze kan worden aangenomen dat ze ervoor hebben gezorgd dat de student minder goed heeft gepresteerd dan van hem/haar in normale omstandigheden kon worden verwacht*”. Ik heb in mijn beroep een tijdlijn samen met de scores, die ik vóór en na het overlijden behaalde, neergelegd om het verband duidelijk te maken en te argumenteren dat ik in normale omstandigheden een hoger cijfer gehaald zou hebben. Ik ben daarnaast ook van mening dat ik de globale opleidingsdoelstellingen behaald heb. De argumentatie hiervoor is eerst en vooral mijn huidige totaalscore van 742/1000 (8 gewogen punten onder de graad van verdienste ‘Grote onderscheiding’), dewelke het niveau van kennis en competenties verworven tijdens de opleiding reflecteert. Ten tweede een score van 16/20 op het vak ‘Masterproef’, hetgeen in de studiefiche als ‘sluitstuk van de masteropleiding’ omschreven wordt. Als laatste het mooie cijfer op het onderdeel stage, dewelke volgens de studiefiche dient ter toepassing van de tijdens de opleiding verworven kennis en het feit dat ik hier na afloop van de stage vast aan de slag mocht gaan, hetgeen ik dan ook afgelopen maand gedaan heb.

De beroepscommissie heeft het beroep vervolgens als ongegrond verklaard op basis van onderstaande redeneringen.

“[...]”

De redenering in mijn initieel beroep was dat het mij, gezien de omstandigheden, niet gelukt is om het cijfer dat ik vorig academiejaar behaalde omhoog te krijgen en dat dit in normale omstandigheden wel gelukt zou zijn. De manier waarop men het argument verd[r]aait tot een reden om het artikel niet te hoeven inroepen is ronduit ban[]aal. Ik zou u hierbij willen vragen om artikel 71 §3 van het OER er bij te nemen en te evalueren of er sprake is van ‘bijzondere omstandigheden’ zoals ze omschreven zijn in artikel II.229 al. 1 Codex Hoger Onderwijs, alsook mijn mentale toestand in de aanloop naar het laatste examen ‘IT-Management’.

Vervolgens is er de redenering waar men tot besluit komt dat ik de opleidingsdoelstellingen van de masteropleiding nog niet behaald zou hebben. Ik zou u willen vragen om op basis van bovenstaande feitelijke uiteenzetting van de redenen waarom ik denk dat ik de opleidingsdoelstellingen wel behaald heb, af te toetsen tegenover de eindcompetenties van de opleiding, alsook de tweede vereiste uit artikel II.229 al. 1 Codex Hoger Onderwijs, met name “*De student wordt door de examencommissie voor het geheel van de opleiding geslaagd verklaard als die op gemotiveerde wijze van oordeel is dat de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal verwezenlijkt zijn. De toepassing van dit artikel verwacht dat de student kan aantonen dat er sprake is van bijzondere omstandigheden en dat hij kan aantonen dat hij de doelstellingen globaal genomen behaald heeft*”. Daar het lid spreekt over “globaal genomen”, lijkt mij dat een gedetailleerde uiteenzetting, dewelke aantoont dat ik de eindcompetenties van het vak IT-Management beheers, niet vereist is en dat men globaal zou kijken of de opleidingsdoelstellingen verwezenlijkt zijn. Men gebruikt dit nu toch als argument tegen mijn geval. Ik ben hoe dan ook van mening dat ik gezien de opleidingscompetenties van de andere vakken en mijn huidige positie op de arbeidsmarkt (dewelke wel oppervlakkig vermeld werden in het initiale beroep) ook tegemoet kom aan deze vakinhoudelijke competentievereisten. Ik voeg daarom nog een uiteenzetting toe in dewelke ik de vereisten zal oplijsten (de bijhorende studiefiche in de bijlage), alsook de bijhorende motivatie waarom ik er vanuit ga dat ik deze bereikt heb.

1. “*Begrijpen van concepten van IT-management*” – Hiervoor verwijst ik graag naar de behaalde opleidingscompetentie ‘*De recente evoluties in IT management opvolgen*’ van het vak ‘Internationale bedrijfscases in ICT’. Ik slaagde vorig academiejaar voor dit vak met een score van 15/20. Ten tweede wil ik er op wijzen dat ik tijdens mijn job en ook tijdens de stage als ‘Technology & Digital Risk Consultant’ bij Deloitte, dagelijks in aanraking kom met het management van IT en de bijhorende concepten daar ik verschillende organisaties bij sta in het beheer van hun IT, hetgeen ook strookt met de situering van het vak ‘IT-Management’, namelijk “*Dit gespecialiseerd opleidingsonderdeel in de Beleidsinformatica situeert zich op het niveau van Master studenten en heeft als doel deze studenten in te leiden in de theorie en praktijk van het besturen/beheren van het gebruik van informatie- en communicatietechnologie (ICT) in organisaties*”. Ik ben er van overtuigd dat menig IT-professional kan beamen dat de vakinhoud bijna een letterlijke vertaling is van het werk dat ik momenteel bij Deloitte uitvoer.
2. “*Toepassen van technieken van IT-management, in het bijzonder deze technieken gerelateerd aan industiestandaarden, voor het oplossen van problemen aangaande de inzet van informatie- en communicatietechnologieën voor waardecreatie*” – Hiervoor wil ik opnieuw verwijzen naar mijn huidige positie bij Deloitte waar ik aan de hand van raamwerken en industiestandaarden problemen omtrent de inzet van IT binnen organisaties aanpak. Met onder andere de raamwerken ‘COBIT’ en ‘ITIL’, die in de cursus uitgebreid aan bod komen kom ik meermaals per week [...] in aanraking. Daar ik ook dagelijks werk op basis van industiestandaarden zoals ‘ISO 27001’ en ‘ISAE 3402’ en hierbij bedrijfsproblemen omtrent het inzetten van ICT aanpak, ben ik er van overtuigd dat ik deze competentie bereikt heb.

3. “*Evaluieren van het potentieel van nieuwe digitale technologi[e]ën voor waardecreatie*” – Om aan te tonen dat ik deze opleidingscompetentie bereikt heb verwijst ik graag naar het onderwerp en de behaalde score van mijn masterproef, namelijk “*De Rol van Internet of Things voor een duurzame toekomst binnen de voedingssector*”. Daarnaast verwijst ik graag ook naar de vakinhoudelijke beschrijving en de behaalde score (15/20) van het vak ‘*Internationale bedrijfscases in ICT*’, namelijk “*IT trends en nieuwe technologieën ontwikkelen snel. Deze cursus speelt hierop in door steeds een selectie van recente topics te behandelen die relevant zijn voor hedendaagse organisaties ... Voorbeelden van topics zijn nieuwe IT (blockchain, AI, IoT, robotica)*”. Ook strookt de eindcompetentie van het vak ‘*Internationale bedrijfscases in ICT*’, ‘*De recente evoluties in IT management opvolgen*’ met de eindcompetentie van het vak IT-Management.

Daar ik van mening ben dat men mijn [beroep] als ongegrond heeft verklaard door het uit zijn context halen en/of verkeerd verstaan van de argumenten dewelke ik aanhaalde in het beroep tegen de beslissing van de examencommissie, en men bijgevolg [a]rtikel 71 §3 van het OER niet in werking heeft laten treden, zou ik graag tegen deze beslissing van de interne beroepscommissie van Universiteit Gent beroep willen aantekenen bij de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen en vragen voor een herziening van het initiele beroep. In de bijlage zitten mijn huidige puntenlijst, het initieel aangetekende beroep en de beslissing van de beroeps[cl]commissie. Voor de studiefiches en eindcompetenties van de vakken dewelke ter sprake kwamen in de argumentatie, alsook het Onderwijs- en Examenreglement verwijst ik graag naar [...] en [...] om het afdrukken van publieke informatie te vermijden.”

Verwerende partij repliceert in haar antwoordnota:

“[...]

Verzoeker slaagt niet voor alle opleidingsonderdelen en voldoet dus niet aan de basisvoorwaarde om een diploma te verwerven, zijnde geslaagd zijn voor alle opleidingsonderdelen binnen de opleiding.

Deliberatie in zijn geval is dus enkel mogelijk op grond van artikel II.229 Codex hoger onderwijs, dat ter zake twee voorwaarden voorop stelt:

- Er moet sprake zijn van bijzondere omstandigheden én
- De student moet de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal hebben behaald.

Deze twee voorwaarden zijn cumulatief. Het is aan de student om aan te tonen dat hij aan beide voorwaarden voldoet.

In de gevallen als voorzien in artikel 71 § 2 OER gaat de UGent ervan uit dat aan beide voorwaarden is voldaan en wordt de student geslaagd verklaard. Zoals gezegd voldoet verzoeker evenwel niet aan die voorwaarden: hij behoudt immers een tekort van 7/20 daar waar men voor elk vak minimaal 8/20 moet behalen om voor automatische tolerantie in aanmerking te komen. Tolerantie is bovendien enkel mogelijk als het gewogen tekort maximaal 6 punten bedraagt. Verzoeker behaalt een gewogen tekort van 9 studiepunten.

Dat alles maakt dat verzoeker enkel geslaagd verklaard kan worden indien hij kan aantonen én dat hij de opleidingsdoelstellingen globaal heeft behaald én dat hij zich bevindt in bijzondere omstandigheden.

In zijn intern beroep is verzoeker niet ingegaan op de vraag of hij als globaal geslaagd kan worden beschouwd voor de masteropleiding.

De argumenten die verzoeker naar voor bracht tijdens zijn intern beroep betreffen enkel de tweede voorwaarde om geslaagd verklaard te kunnen worden voor een opleiding zonder dat credits zijn behaald voor alle vakken, met name dat hij zich zou bevinden in bijzondere omstandigheden.

De institutionele beroepscommissie van haar kant heeft, ondanks verzoeker geen enkel argument naar voor bracht dat de stelling zou ondersteunen dat hij geacht moet worden globaal geslaagd te zijn voor de opleiding, hier wel een beperkt onderzoek aan gewijd en is tot de conclusie gekomen dat verzoeker niet globaal geslaagd kan worden verklaard nu hij een tekorten behoudt van 9 gewogen tekortpunten voor een specialisatievak binnen zijn opleiding. De commissie wees er daarbij op dat elk van de vakken binnen een opleiding op een eigen wijze bijdragen tot het realiseren van de opleidingsdoelstellingen, en dat de opleidingsdoelstellingen in beginsel dan ook maar worden behaald als een student voor elk van de vakken binnen de opleiding slaagt. De institutionele beroepscommissie stelde daarbij vast dat verzoeker niet aantoonde die opleidingsdoelstellingen ondanks het resterende tekort toch te hebben behaald.

Dat alleen volstaat om te besluiten dat verzoeker niet geslaagd verklaard kan worden voor de litigieuze masteropleiding, nu ook deze voorwaarde noodzakelijk moet zijn vervuld daarvoor.

De institutionele beroepscommissie ging vervolgens ook nog in op de vraag of er sprake was van bijzondere omstandigheden, maar moest ook hier tot de conclusie komen dat dat niet zo was.

In zijn extern beroep voert verzoeker aan dat deze beslissing strijdig is met artikel 71 § 3 OER. Hij schuift daarvoor diverse argumenten naar voor.

Meer specifiek rond de vraag of verzoeker ondanks de behaalde tekorten de opleidingsdoelstellingen globaal heeft behaald, stelt verzoeker dat hij in zijn intern beroepschrift heeft gewezen op de behaalde scores en gewichten van andere opleidingsonderdelen, waarmee de onvoldoende die hij overhoudt in contrast zou staan, en op de totaalscore van zijn deliberatiepakket. Hij is van mening dat die gegevens op zich aantonen dat hij de opleidingscompetenties globaal genomen heeft behaald.

De institutionele beroepscommissie heeft deze redenering niet gevuld en heeft erop gewezen dat het feit dat een student voor andere opleidingsonderdelen mooie cijfers behaalt en dat hij een mooie totaalscore behaalt voor de betrokken opleiding op zich niet aantonnt dat hij ook de eindcompetenties van de opleiding globaal heeft behaald. Hij behoudt immers hoe dan ook een groot tekort voor een specialisatievak en behaalt dus de eindcompetenties van dat vak alvast niet. De cijfers die een student behaalt voor andere vakken en de totaalscore die een student behaalt voor de opleiding tonen niet op zichzelf aan dat de bijdrage die dit vak levert in het behalen van de opleidingsdoelstellingen daardoor zou zijn gecompenseerd en dat die opleidingscompetenties ondanks dat tekort toch zouden zijn behaald.

Verzoeker geeft vervolgens aan dat hij gezien “de opleidingscompetenties van andere vakken” en zijn huidige positie op de arbeidsmarkt ook tegemoet zou komen aan de

vakinhoudelijke competentieveristen en beschrijft per eindcompetentie van het betrokken vak hoe hij die competentie zou bereiken via andere vakken en via zijn werk. Deze argumenten zijn evenwel nieuw en werden niet eerder naar voor gebracht zodat de interne beroepscommissie er ook geen rekening mee kon houden. Ze zijn in de huidige stand van de procedure onontvankelijk.

Een loutere verwijzing naar het werk dat verzoeker thans zou doen volstaat bovenindien niet als bewijs dat bepaalde competenties ook effectief zouden zijn bereikt. Daaruit kan immers niet worden uitgemaakt welke taken verzoeker op zich neemt binnen zijn werk, hoe hij die uitvoert en in welke mate hij die zelfstandig uitvoert, zodat ook niet kan worden uitgemaakt of hij terecht kan stellen op die wijze aan te tonen dat hij de eindcompetenties van een specifiek vak heeft bereikt. Wil men bewijzen via zijn arbeidssituatie bepaalde competenties te hebben bereikt, dan staat daartoe de EVC-procedure open, die verzoeker evenwel niet heeft gevolgd.

Specifiek wat de derde eindcompetentie van het litigieuze vak betreft, bewijst een loutere verwijzing naar het onderwerp en de behaalde score voor de masterproef ook niet dat die competentie inderdaad werd behaald, nu daaruit niet kan worden afgeleid wat het verband is tussen die masterproef en de betrokken eindcompetentie. Verzoeker verwijst in verband met die derde eindcompetentie ook nog naar de vakinhoud volgens de ECTS-fiche van het vak “Internationale bedrijfscases ICT” en naar de met dat vak nagestreefde eindcompetentie “de recente evoluties in het IT management opvolgen”, competentie die naar zijn zeggen strookt met de derde eindcompetentie van het litigieuze vak “Evalueren van het potentieel van nieuwe digitale technologieën voor waardecreatie”. Beide eindcompetenties zijn evenwel allerminst identiek, en verzoeker verduidelijkt niet hoe de genoemde eindcompetentie van het vak “Internationalebedrijfscases ICT” dan wel dermate zou samenvallen met de eindcompetentie “evalueren van het potentieel van nieuwe digitale technologieën voor waardecreatie” dat daaruit zou moeten worden afgeleid dat die eindcompetentie werd bereikt.

Verzoeker bewijst dus ook thans nog steeds niet dat hij de eindcompetenties van het vak IT-management heeft bereikt. Evenmin bewijst hij dat hij ondanks het feit dat hij niet slaagde voor dat vak de eindcompetenties van de opleiding zelf zou hebben bereikt, en op dat gegeven gaat hij ook niet verder in.

Blijft dus het gegeven dat niet is aangetoond dat verzoeker de eindcompetenties van de betrokken opleiding globaal heeft behaald, waardoor niet is voldaan aan de decretale voorwaarden om een student die niet voor alle vakken binnen een opleiding slaagt, toch geslaagd te verklaren voor die opleiding. Dat alleen is voldoende om vast te stellen dat deliberatie niet aan de orde is, vermits dit een *conditio sine qua non* is om een student geslaagd te verklaren voor een opleiding ondanks hij niet voor alle vakken binnen die opleiding een credit heeft behaald.”

In zijn wederantwoordnota betoogt verzoeker nog dat het overlijden van zijn grootmoeder wel degelijk als een bijzondere omstandigheid moet worden beschouwd en hij stelt dat de institutionele beroepscommissie dit eigenlijk impliciet ook erkent door begrip te tonen dat verzoeker door dat overlijden ‘aangedaan’ was. Voorts is verzoeker van oordeel dat het bewijs van een bijzondere omstandigheid volstaat, en dat niet moet worden onderzocht wat het gevolg van die omstandigheid is geweest.

Vervolgens betwist verzoeker dat hij in zijn intern beroep niet is ingegaan op de vraag of hij globaal geslaagd kan worden verklaard. Hij verwijst ter zake nogmaals naar de behaalde totaalscore. Verzoeker doet daarbij ook gelden dat uit artikel 71 van het onderwijs- en examenreglement niet blijkt dat de student reeds bij aanvang een omstandig bewijs moet voorleggen. Volgens verzoeker ligt de motiveringsplicht integendeel bij de examencommissie. Verzoeker stelt dat hij op eenvoudig verzoek van verwerende partij graag alle nodige en nuttige documenten had voorgelegd, maar dat een dergelijke vraag nooit werd gesteld: het lag dan – nog steeds volgens verzoeker – in het licht van de plicht tot behoorlijke feitenvinding op de weg van de institutionele beroepscommissie om het nodige onderzoek te voeren, bijvoorbeeld door verzoeker te horen of door aanvullende stukken op te vragen. Doordat de beroepscommissie dat heeft nagelaten, ziet verzoeker zich verplicht deze elementen thans voor te leggen.

Tot slot geeft verzoeker nog aan niet te begrijpen waarom de beroepscommissie, wat betreft het bewijs van de behaalde competenties dat moet blijken uit de huidige tewerkstelling, verwijst naar de EVC-procedure.

Beoordeling

Artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs luidt als volgt:

“De student wordt door de examencommissie voor het geheel van de opleiding geslaagd verklaard als die op gemotiveerde wijze van oordeel is dat de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal verwezenlijkt zijn. De toepassing van dit artikel verwacht dat de student kan aantonen dat er sprake is van bijzondere omstandigheden en dat hij kan aantonen dat hij de doelstellingen globaal genomen behaald heeft.

Het feit dat een student globaal geslaagd wordt verklaard, betekent niet dat hij in aanmerking komt voor een creditbewijs voor die opleidingsonderdelen waarvoor hij niet is geslaagd.”

De tweede zin van de eerste alinea van dit artikel is ingevoegd bij artikel VI.14 van het decreet van 16 juni 2017 ‘betreffende het Onderwijs XXVII’. Bij de totstandkoming van die bepaling heeft de steller van het ontwerp van decreet de volgende toelichting gegeven (*Parl.St. VI.Parl. 2016-2017, nr. 1146/1, 39-40*):

“Artikel II.[229] van de Codex Hoger Onderwijs voorziet in situaties waarbij er sprake is van een “automatische deliberatie” voor studenten die aan de (tolerantie)voorwaarden

voldoen en waarvoor de examencommissies dus zelfs niet meer moeten samenkommen. Examenscommissies moeten dus in principe enkel nog samengeroepen worden mits er bijzondere omstandigheden zijn op grond waarvan een student globaal als geslaagd kan worden beschouwd. Artikel II.229 verwijst naar deze discretionaire bevoegdheid van de examencommissie en stelt dat “de student door de examencommissie voor het geheel van de opleiding geslaagd verklaard wordt als die op gemotiveerde wijze van oordeel is dat de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal verwezenlijkt zijn”.

De Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen (Raad) vraagt in dit verband dat de onderwijsinstellingen een grondig onderzoek uitvoeren ingeval een dergelijk deliberatieverzoek aan hen wordt voorgelegd en dus om elk dossier waarin bijzondere omstandigheden worden aangebracht op eigen merites te onderzoeken.

Van de instelling mag een gedegen onderzoek verwacht worden van de aan een dossier gerelateerde bijzondere omstandigheden. Het is echter aan de student om zijn verzoek tot uitzonderlijke deliberatie te onderbouwen met een goed inhoudelijk geargueenteerd dossier met de nodige stavingstukken. Vanuit de bezorgdheid om te vermijden dat een student al te lichtzinnig een dossier zou opstarten zonder zijn ingeroepen bijzondere omstandigheden te onderbouwen en de onderwijsinstellingen tevergeefs heel wat onderzoekswerk moeten verrichten, wordt geëxpliciteerd dat de bewijslast voor de toepassing van artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs in eerste instantie bij de student wordt gelegd.

Het artikel geeft de kans aan de studenten om, in een intern beroep, argumenten aan te voeren die zouden kunnen aantonen waarom hij of zij wel geslaagd had moeten verklaard worden. In dat geval is de beroepsinstantie ermee belast deze argumenten te bekijken en er ofwel rekening mee te houden, ofwel uit te leggen waarom ze deze argumenten niet overtuigend vindt.”

Zoals blijkt uit de nieuwe redactie van de decretale tekst en uit de voormelde toelichting, ligt de bewijslast voor de ‘bijzondere omstandigheden’ en het globaal genomen bereikt hebben van de doelstellingen wel degelijk bij de student. Uit de memorie van toelichting kan met name worden opgemaakt dat de decreetgever het voor de behandeling van deze dossiers binnen de interne beroepsprocedure noodzakelijk heeft geacht om uitdrukkelijk te bepalen dat de student een “*goed inhoudelijk geargueenteerd dossier met de nodige stavingstukken*” moet voorleggen, waaruit naar oordeel van de Raad moet worden afgeleid dat de naleving van het beginsel van de behoorlijke en zorgvuldige feitenvinding in beginsel niet afhankelijk is van de wijze waarop de beroepsinstantie het dossier samenstelt, maar wel van de wijze waarop zij de stukken die door de student worden voorgebracht, beoordeelt.

Dat zulks niet blijkt uit artikel 71, §3 van het onderwijs- en examenreglement van verwerende partij kan de toepassing van de decretale bepaling van artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs niet verhinderen.

Verzoeker kan dus niet worden bijgevalen in zijn betoog dat de institutionele beroepscommissie ambtshalve bijkomende vragen had moeten stellen of aanvullende stukken had moeten opvragen.

De bovenvermelde voorwaarden ex artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs gelden cumulatief. De student dient met andere woorden aan te tonen dat er sprake is van bijzondere omstandigheden én dat de doestellingen van de opleiding globaal genomen zijn behaald.

Anders dan verzoeker het ziet, spreekt het spreekt daarbij voor zich dat dat de aangevoerde bijzondere omstandigheden ook een oorzakelijk verband moeten vertonen met de voorliggende studieresultaten, met name waarom geen credit kon worden behaald voor de opleidingsonderdelen waarvoor zulks het geval is.

Het lag dus wel degelijk binnen de bevoegdheid van de institutionele beroepscommissie om na te gaan of de door verzoeker aangevoerde bijzondere omstandigheden voldoende kunnen overtuigen. De beroepscommissie beschikt bij die beoordeling over een ruime discretionaire bevoegdheid en de Raad vermag vervolgens slechts binnen een marginaal toetsingsrecht zijn taak als annulatierechter uit te oefenen.

In dat licht is het naar oordeel van de Raad in hoofde van de institutionele beroepscommissie niet onredelijk om te oordelen dat de kennisname van het overlijden van verzoekers grootmoeder zes dagen vóór het examen ‘IT-management’ niet als een voldoende uitzonderlijke omstandigheid kan gelden, mede in acht genomen dat het thans behaalde examencijfer (7/20) niet sterk verschilt van wat eerder reeds werd behaald (9/20).

Aangezien de beroepscommissie aldus binnen de grenzen van het recht vermocht te oordelen dat verzoeker geen (afdoende) bijzondere omstandigheden aantoont, en daarmee één van de cumulatieve voorwaarden van artikel II.229 Codex Hoger Onderwijs niet is voldaan, volstaat die vaststelling om het beroep ongegrond te verklaren.

Louter ten overvloede derhalve, gaat de Raad nog in op het aspect van het ‘globaal genomen bereiken van de doelstellingen van de opleiding’.

Ook wat dit betreft, volgt uit artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs dat de bewijslast op verzoeker rust.

Verzoeker heeft dit aspect in zijn intern beroep nagenoeg onbesproken gelaten. Het bewijs dat de doelstellingen van de opleiding globaal genomen zijn bereikt, volgt in beginsel immers niet uit de resultaten die voor de andere opleidingsonderdelen werden behaald, maar uit het onderzoek of de doelstellingen van de opleidingsonderdelen waarvoor de student niet is geslaagd, alsnog via een credit voor andere opleidingsonderdelen geacht kunnen worden (in voldoende mate) te zijn bereikt.

De interne beroepsinstantie is er, zoals gezien, niet toe gehouden dit onderzoek in de plaats van de student te voeren. Het gegeven dat de institutionele beroepscommissie *in casu* toch kort stil is blijven staan bij de vaststelling dat de doelstellingen niet op een andere wijze zijn behaald, doet niet anders besluiten.

In de mate dat verzoeker thans in de procedure voor de Raad – voor het eerst – wél concreet een vergelijking tussen de doelstellingen maakt, moet de Raad wijzen op artikel II.294, §2, *in fine* van diezelfde Codex, krachtens hetwelk een verzoekende partij in de procedure voor de Raad geen nieuwe bezwaren kan aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde.

Wat verzoeker in zijn verzoekschrift voor het eerst aanvoert, komt derhalve te laat om nog op ontvankelijke wijze bij het beroep te worden betrokken. Dit geldt *a fortiori* gelet op artikel II.291 van de Codex Hoger Onderwijs, naar luid waarvan de Raad zijn appreciatie niet in de plaats mag stellen van deze van de hogeronderwijsinstelling; de Raad mag enkel nagaan of de voor hem gebrachte studievoortgangsbeslissing in overeenstemming is met de decretale en reglementaire bepalingen, met het onderwijs- en examenreglement en met de beginselen van behoorlijk bestuur.

Indien de Raad zich zou uitspreken over argumenten die verzoeker niet aan de beroepscommissie heeft voorgelegd – en zonder dat verzoeker aantoont dat dit hem niet

mogelijk was – zou de Raad zijn beoordeling wél in de plaats stellen van deze van de institutionele beroepscommissie, wat dus zoals gezien noch de taak, noch de bevoegdheid van de Raad is.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 4 mei 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Sigrid Pauwels	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Gilles Fourneau	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Gilles Fourneau

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.486 van 4 mei 2022 in de zaak 2022/0108

In zake: Elvedin TRGALOVIC
woonplaats kiezend te 2100 Deurne
Deken Jozef Lensstraat 2

tegen:

THOMAS MORE MECHELEN-ANTWERPEN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Tom Peeters
kantoor houdend te 2600 Antwerpen-Berchem
Borsbeeksebrug 36 bus 9

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 17 maart 2022, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de beroepscommissie van Thomas More Mechelen-Antwerpen van 14 maart 2022 waarbij het intern beroep van verzoeker onontvankelijk wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 4 mei 2022.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Sophie Groetaers, die verschijnt voor verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2021-2022 ingeschreven in de opleiding ‘Graduaat Accounting administration’. Tot verzoekers curriculum behoort het opleidingsonderdeel ‘Vennootschapsboekhouden’.

Verzoeker behaalt het examencijfer 8/20.

De proclamatie vindt plaats op 16 februari 2022.

Op 11 maart 2022 stelt verzoeker tegen voormeld examencijfer een intern beroep in.

Met een beslissing van 14 maart 2022 verklaart de beroepscommissie van verwerende partij dat beroep onontvankelijk omdat het buiten de vervaltermijn van zeven kalenderdagen werd ingediend.

Dat is de bestreden beslissing.

IV. Afstand

Met een e-mail van 14 april 2022 deelt verzoeker mee dat hij “bereid [is] om [zijn] beroep te laten vallen”.

De Raad beschouwt dit als een afstand, en ziet geen redenen die zich tegen die afstand zouden verzetten.

BESLISSING

De Raad verleent akte van de afstand.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 4 mei 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad

Jan Geens bestuursrechter – bijzitter

Sigrid Pauwels bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Gilles Fourneau secretaris

De secretaris

De voorzitter

Gilles Fourneau

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.487 van 4 mei 2022 in de zaak 2022/0109

In zake: Guillaume HENNION
woonplaats kiezend te 59117 Wervicq-Sud (Frankrijk)
62 Allée des Roses

tegen:

UNIVERSITEIT GENT
woonplaats kiezend te 8310 Brugge
Baron Ruzettelaan 27

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 16 maart 2022, strekt tot nietigverklaring van (i) de beslissing van de examencommissie van de opleiding ‘Master of science in de Pedagogische Wetenschappen’ van 11 februari 2022 waarbij aan verzoeker voor het opleidingsonderdeel ‘Onderzoeksstage in het binnen- en buitenland’ het examencijfer 9/20 wordt toegekend en (ii) de beslissing van de institutionele beroepscommissie van de Universiteit Gent van 9 maart 2022 waarbij het intern beroep van verzoeker ongegrond wordt verklaard en het voormelde examencijfer wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoeker heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 4 mei 2022.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en Sabien Lust, die verschijnt voor verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2021-2022 ingeschreven in de opleiding ‘Master of science in de Pedagogische Wetenschappen, afstudeerrichting pedagogiek en onderwijskunde’.

Tot verzoekers curriculum behoort het opleidingsonderdeel ‘Onderzoeksstage in het binnen- en buitenland’. Voor dat opleidingsonderdeel behaalt verzoeker een examencijfer van 9/20.

Dat is de eerste bestreden beslissing.

De proclamatie vindt plaats op 11 februari 2022.

Tegen dit examencijfer stelt verzoeker op 18 februari 2022 een intern beroep in. In dat beroep verwijt verzoeker aan de motieven bij de beoordeling van het opleidingsonderdeel “leugens en halve waarheden, onrechtvaardige en oneerlijke behandeling van de stageplaats en het niet volgen van de evaluatiecriteria”.

De institutionele beroepscommissie van de Universiteit Gent behandelt het beroep in zitting van 9 maart 2022 en komt tot de volgende beslissing:

“[...]

De student vermeldt in het verzoekschrift de volgende argumenten (samenvatting):

- Het cijfer van 9/20 is gebaseerd op leugens, halve waarheden, onrechtvaardige en oneerlijke behandeling van de stageplaats en het niet volgen van de evaluatiecriteria.
- De student stuurt de mogelijke bewijsstukken mee via USB-stick en papier. Zaken die hij niet kan bewijzen zal hij vermelden bij de uiteenzetting van feiten en middelen.
 - Mevr. [S.] was de hoofdverantwoordelijke voor de eindevaluatie op de stageplaats. Echter evalueerde [J.C.] al de eindcompetenties mee, terwijl dit niet de bedoeling was.
 - De stagementor op HoGent (stageplaats student) was altijd afwezig. De student verwijst hierbij naar zijn twee medestudenten die dit eveneens kunnen aangeven.
 - De student betwist de evaluatie van het onderdeel “inzet, betrokkenheid en engagement”. Hij stelt dat het stappenplan wel gevuld werd maar bepaalde observaties konden niet doorgaan omdat van praktische redenen (o.a. verplaatsingen, leerkrachten die niet wensten geobserveerd te worden, uitval wegens ziekte, ...). De student wou wel degelijk contact met de stagementor maar de stagementor belde hem pas om 21u meermaals op terwijl de stage-uren van 9u tot 17u waren. De student vroeg ook zelf om meer taken op te nemen maar kreeg daar nooit antwoord op. De student stond ook niet weigerachtig tegenover

verplaatsingen maar heeft zelf geen auto en was dus aangewezen op openbaar vervoer of vriendendiensten. Hij trachtte altijd aanwezig te zijn en liest de verplaatsingen op in zijn beroepschrift.

- Wat betreft de competentie “zelf eigen werk sturen en organiseren” meldt hij dat hij wel voldoende terugkoppelde maar dat de stagementor zaken niet meer wou opnemen met hem en gedurende de stageperiode slechts 30 minuten aanwezig was. Wat de focusgroepen betreft werd een extra evaluatie afgesproken.
- De feedback van de stagementor was bot, onduidelijk, tegenstrijdig en niet wetenschappelijk. Ze reageerde ook vaak te laat op zijn vragen of gaf te laat opmerkingen door waardoor hij deze niet meer op de laatste stagedag kon verwerken.
- De student betwist dat hij te weinig communiceerde.
- De student betwist dat hij niet leergierig zou zijn en geen constructieve, reflectieve houding zou hebben. Hij meldt dat hij open stond voor feedback maar dat er een verschil is tussen open staan voor feedback en zo maar opmerkingen van een ander overnemen zonder erbij na te denken.
- De student is tweetalig en werd op een weinig respectvolle manier behandeld door de stagementor. De stagementor weigerde te corrigeren op taalfouten wat aangeeft dat de begeleiding van de stage voor haar nooit een prioriteit was.
- De stagementor luisterde niet naar de tegenargumenten van de student op gekregen feedback wat aangeeft dat ze in een tunnelvisie zit, zonder wetenschappelijke argumenten. Ook dit argument duidt hij met voorbeelden.
- De student kreeg geen correcte documenten door en bovendien gaf de stagementor foute informatie door. De student reageerde hierop maar dit werd door de stagementor beschouwd als een aanval op haar expertise. Dit heeft echter niets te maken met de reflectieve en open houding van de student.
- De student betwist met klem dat hij lui was op de stage en enkel zaken aannam die minder werk betekenden. Als er al een taak niet tijdig af geraakte zorgde hij dat dit alsnog zo snel mogelijk in orde kwam.
- Bij de evaluatie van het onderdeel ‘informeert zich over de werking van de organisatie’ waar hij voldoende tot goed scoorde, werden geen werkpunten opgesomd. Nochtans staat bij het evaluatieformulier dat een voldoende tot goed betekent dat er nog werkpunten of verbeterpunten zijn.
- De student betwist dat hij ongepast zou gecommuniceerd hebben naar de stagementor. Hij vindt de commentaren van de stagementor in het stageverslag een persoonlijke afrekening.
- Bij het onderdeel ‘eigen bijdrage binnen de stagesetting’ kreeg de student “voldoende tot goed”. De student stelt dat er maar één iets kan aangeduid worden en dat er ook bij dit criterium geen werkpunten werden opgenomen.
- De student betwist dat hij onvoldoende, onvolledige informatie doorgaf aan de stagementor. Hij deelde alles met haar en ze had toegang tot alle documenten. Hij ervaart dit als een persoonlijke aanval aangezien hij een verlegen jongen is.
- De student betwist dat hij te weinig zou hebben geparticipeerd aan de dagdagelijkse werking op de stageplaats.
- De student betwist dat hij onvoldoende in staat zou zijn om op een wetenschappelijk onderbouwde manier te werk te gaan binnen zijn onderzoekscomponent. Zo stelt hij dat het een leugen is dat hij geen referentielijst

zou toegevoegd hebben aan zijn beschrijvend onderzoek. Hij verwijst naar de USB-stick. Bovendien is het volgens de student niet aan de stagementor van de stageplaats om dit te evalueren maar aan de UGent. Hij stelt daarbij in detail dat hij wel degelijk naar Schulz heeft gerefereerd.

- Hij gaat niet akkoord met de opmerking dat het onduidelijk zou zijn welke conclusies hij uit het literatuuronderzoek heeft getrokken. Hij voegt ter bewijs het screenshot van de betreffende pagina met conclusies toe.
- Hij heeft het stageplan gevuld zoals afgesproken en stelt dat, in tegenstelling tot wat de stagementor meldt, het niet de bedoeling was dat hij meerdere pedagogische begeleiders moest bevragen.
- Hij meldt dat er binnen het ontwerponderzoek niet wordt verwacht dat men een (systematisch) literatuuronderzoek uitvoert en stelt dat deze uitspraak van de stagementor getuigt van weinig kennis en ervaring met het uitvoeren van een ontwerponderzoek.
- Het feit dat de stagementor meldt dat hij haar opmerking over activerend werken weerlegde door te stellen dat literatuur aantoon dat doceren nog steeds de effectiefste werkform is en dit aantoon dat de student daardoor informatie niet altijd correct interpreteert, is volgens de student gewoon een bevestiging van een onvoldoende wetenschappelijke houding van de stagementor. Hij verwijst daarbij naar diverse literatuur.
- De student stelt dat de stagementor liegt als ze meldt dat hij onvoldoende vanuit de eindtermen vertrekt. Hij verwijst daarbij naar een screenshot van de eindterm die hij in het eerste lessenpakket heeft behandeld.
- De student gaat niet akkoord met de quotering “kan beter” bij de competentie “de student is in staat om educatieve producten te ontwerpen en evalueren”. Hij meldt dat het afgesproken was dat hij één bevraging zou doen en niet meerdere. Hij heeft ook enkel de eindtermen geraadpleegd die hij mocht gebruiken en niet de leerplannen van andere netten zoals wordt beweerd.
- De student gaat niet akkoord met het argument dat zijn lessenpakketten geen meerwaarde zouden zijn. De opmerking van de stagementor dat eindtermen gericht zijn op het toepassen van het beheersingsniveau is voor het lessenpakket ‘identiteit’ niet waar want de eindtermen zijn gericht op het beheersingsniveau begrijpen. Dit is dus een foutieve opmerking en hij stelt dat de stagementor liegt.

De veelheid van argumenten die door de student worden aangehaald komen er globaal genomen op neer dat hij een naar zijn aanvoelen onterecht eindcijfer heeft gekregen omwille van een stagementor die hem geen correcte, objectieve evaluatie zou hebben gegeven.

De institutionele beroepscommissie heeft inzage gekregen in het volledige stagedossier van de student, de studiefiche, de stagebundel en het e-mailverkeer.

De institutionele beroepscommissie merkt op dat de UGent en meer bepaald de verantwoordelijk lesgever, prof. [V.], het uiteindelijke examencijfer voor de stage bepaalt. De verantwoordelijk lesgever moet, rekening houdend met alle gegevens die ter beschikking staan, een weloverwogen beslissing nemen over het examencijfer voor de stage. Hij quoteert op basis van zijn deskundigheid, objectiviteit en ervaring met stages en houdt hierbij rekening met de beoordelingsformulieren van de stagementor en de

stage-opvolging door de UGent-stagebegeleider maar finaal blijft de eindverantwoordelijkheid inzake het examencijfer en de motivering bij de UGent liggen.

De verantwoordelijk lesgever motiveert het examencijfer van 9/20 als volgt:

(...)

De **stageverantwoordelijken** UGent betreffende Guillaume Hennion zijn stage zijn;

- Eindverantwoordelijke van de masterstage Onderwijskunde: Prof. [M.V.]
- Stagecoördinatoren van de masterstage Onderwijskunde: [E.A.] & [A.D.C.]
- Stagebegeleider van Guillaume: [E.G.].

Voor een uitgebreid overzicht van de betrokkenen bij de stage verwijzen we door naar de stagebundel (p. 3 – 4). Belangrijk om mee te geven is dat iedere student toegewezen wordt “aan een stagebegeleider die studenten begeleidt tijdens de zoektocht naar de stageplaats en de eigenlijke stage. Bij deze stagebegeleider kunnen studenten terecht met inhoudelijke, methodologische, praktische ... vragen in verband met de stage” (p. 4). Afspraken omtrent deze begeleiding (bv. aantal keer feedback vragen, voorbereidingen intervisie, deadlines stageplannen ...) worden heel concreet opgenomen in de stagebundel en uitgebreid toegelicht op de informatiemomenten voor aanvang van de stage (nl. een infomoment in oktober 1^e master en een startmoment in juni 1^e master vlak voor aanvang van de stage). Daarnaast wordt de student ook begeleid door de stagementor(en) op de stageplaats. “De mentor is diegene die alle afspraken maakt met de student, zowel inhoudelijk (e.g. taken) als praktisch (e.g. stageperiode, werkuren)” (p. 4).

Voor een toelichting over de **inhoud van de stage** verwijzen we specifiek door naar p. 1 en 2 van de stagebundel. Inhoudelijk kan de stage opgedeeld worden in (1) een onderzoekscomponent en (2) een meedraaicomponent. Van studenten wordt verwacht dat zij minimaal 50% en maximaal 80% van de stagetijd spenderen aan een het uitwerken van een product dat tegemoet komt aan een ‘educatieve’ vraag of behoefte van de stageplaats. Concreet kan het product 2 verschillende vormen (of een combinatie ervan) aannemen:

- Het opzetten, uitwerken en rapporteren van empirisch onderzoek (via vragenlijsten, interviews, observaties,...). (onderzoeksproduct)
- Het ontwerpen, evalueren en herontwerpen van educatieve materialen of activiteiten via een onderwijskundig ontwerpmodel (cfr. de cursus ‘Onderwijskundig Ontwerpen’). (ontwerpproduct)

Daarnaast wordt van de studenten verwacht dat ze voor minimaal 20% en maximaal 50% van de stagetijd als medewerker meedraaien in de werking van de stageplaats. Daarbij gaat het dan om medewerking aan de diverse taken waarmee de medewerkers van de stageplaats dagelijks geconfronteerd worden.

(...)

Wel kunnen wij afleiden vanuit (o.a.) e-mailverkeer dat de student de nodige begeleiding en feedback heeft gekregen vanuit de stageplaats. Ten eerste verwijzen we hierbij naar het emailverkeer tussen Guillaume en zijn stagementoren (waarbij de stagebegeleider ook regelmatig in CC werd geplaatst) (zie “bijlage 2: E-mailverkeer”) waaruit we verder ook kunnen opmerken dat de manier van communiceren van Guillaume vaak beneden alle peil is (aanvallend, denigrerend,

verwijtend) en dat hij de begeleiding van stagementoren regelmatig afwees. Daarnaast verwijzen we naar het e-mailverkeer tussen de stagementoren en de stagebegeleiders (zie “bijlage 3: E-mailverkeer tussen stagebegeleider en stagementoren”). De stagementoren van de stageplaats namen regelmatig contact op met de stagebegeleider om o.a. concretere afspraken te maken, in gesprek te gaan over de tussentijdse evaluatie van Guillaume, om af te toetsen wat de verwachtingen vanuit UGent waren (die klaarblijkelijk niet duidelijk door Guillaume werden gecommuniceerd). Ten derde plande de stagebegeleider ook een tussentijdse individueel feedbackgesprek in met Guillaume n.a.v. zijn tussentijdse evaluatie en signalisatie van de stagementoren (Zie “bijlage 4: Voorbereiding tussentijdse feedbackgesprekken tussen stagebegeleider en Guillaume (soms ook stagementoren betrokken)”). Individuele feedbackgesprekken worden enkel georganiseerd wanneer opgemerkt wordt dat studenten afstevenen op een mogelijke onvoldoende om hen op die manier te kunnen bijsturen. (Daarnaast worden uiteraard ook een intervisie, vragenuurtje, feedbackmogelijkheden en een terugkommoment georganiseerd en kunnen de studenten steeds bij hun stagebegeleider terecht met vragen of bezorgdheden). Tijdens dit tussentijdse feedbackgesprek werden concrete actieplannen besproken om mee te nemen bij het verdere stageverloop van Guillaume. De stagebegeleider gaf hier reeds het signaal dat Guillaume mogelijks een onvoldoende zou halen op zijn onderzoeksstage als hij niet met deze actieplannen aan de slag zou gaan. Deze actieplannen werden helaas onvoldoende uitgevoerd. Dit alles wijst erop dat Guillaume wel degelijk de nodige begeleiding en feedback heeft gekregen zodat hij tijdens de stageperiode kon bijsturen.

(...)

Evaluatieformulier UGent Guillaume Hennion

Zie “bijlage 6: Evaluatieformulier UGent Guillaume Hennion (met inbegrip van tweede lezer)” en “bijlage 7: studiefiche onderzoeksstage”

Het evaluatieformulier UGent wordt uitgeschreven door de stagebegeleider van de student, [E.G.]. Bij een onvoldoende wordt er steeds een tweede lezer ingeschakeld. Dit was (in dit geval) één van de stagecoördinatoren, [A.D.C.]. Het evaluatieformulier bevat zowel de feedback van de stagebegeleider als van de tweede lezer. Het evaluatieformulier omvat verschillende onderdelen. Dit zijn de deelscores per onderdeel:

(1) Stageplan: 4/10	<u>Onderdeel 1</u>
(2) Intervisie: 5/10	<u>Onderdeel 2</u>
(3) Stageportfolio: 25/55, waaronder	<u>Onderdeel 2</u>
a. Voortgangsrapport: 8/20	
b. Product: 12/25	
c. Reflectieverslag: 5/10	
(4) Beoordeling mentor: 26/60. Dit cijfer wordt herleid naar 10,8/25	<u>Onderdeel 3</u>

Totaalscore: 44,8/100 – 8,96/20 – 9/20

In dit evaluatieformulier kan u dus zien dat de stagestudent zowel een onvoldoende behaald voor de stagementor (10,8/25) als voor de stagebegeleider en externe lezer op het stageportfolio (25/55). Het eindcijfer is het gewogen gemiddelde van de verschillende onderdelen. Ook wanneer de stagestudent voor het stageportfolio wél

een voldoende zou behalen, kan de student niet slagen voor het opleidingsonderdeel. We volgen hierbij de richtlijnen van de studiefiche: “Studenten kunnen voor dit opleidingsonderdeel enkel slagen wanneer ze voor alle onderdelen in het totaal minimum 10/20 behalen en voor onderdeel 2 (portfolio) en onderdeel 3 (gedragsevaluatie op de werkvloer) afzonderlijk ook minimum 10/20 behalen.”. Guillaume [behaalde] voor onderdeel 2 en onderdeel 3 een onvoldoende. (...)

EINDCOMPETENTIES

Acht eindcompetenties worden naar voor geschoven in de studiefiche. De evaluatiecriteria vanuit het evaluatieformulier van de UGent vertrekt vanuit deze competenties. Voor een uitgebreid verslag en motivering over het al dan niet behalen van deze eindcompetenties verwijzen we naar “Bijlage 6: Evaluatieformulier UGent Guillaume Hennion (inclusief tweede lezer)”.

1) Zich kunnen oriënteren op het brede onderwijskundig werkveld om, in functie van eigen interesses en carrièreperspectieven, een stageplaats te selecteren.

Eerder niet geslaagd.

Guillaume koos voor een vrij academische stagecontext. Guillaume gaf tijdens zijn stageverloop zowel in zijn voortgangsrapporten (tweewekelijkse reflecties over meedraai- en onderzoeksactiviteiten op de stageplaats) en gesprekken met stagebegeleider en medestudenten (intervisie) meermaals aan dat het eenzame beroep van een onderzoeker en de mate van zelfstandigheid en autonomie die van hem verwacht werden zwaar doorweegt op zijn motivatie en gemoedstoestand. Daarnaast merkten we in zijn voortgangsrapporten en tijdens de gesprekken op dat Guillaume heel vaak een passieve, afwachtende houding aannam op zijn stageplaats en veel rekende op initiatief vanuit de stagementoren in plaats van zelf concrete stappen te ondernemen, vragen te stellen, ... (bv. om meer lid te worden van het team). Bovendien kon Guillaume vroeger signaleren wanneer er iets niet ging zoals gepland qua onderzoeks- en meedraaiactiviteiten, zodat hij korter op de bal kon spelen en problemen kon oplossen samen met zijn stagementoren.

Tijdens gesprekken tussen Guillaume en de stagebegeleider werd meermaals verduidelijkt dat hij wel bewust koos voor een stageplek binnen een academische context waarin deze grote mate van zelfstandigheid, individualiteit en het nemen van initiatief kenmerkend zijn voor dergelijke werkplekken. We weten niet waarom Guillaume specifiek koos voor een stageplaats binnen een vrij academische stagecontext zoals HoGent. Mogelijks wou Guillaume zichzelf uitdagen om als onderwijskundige zichzelf te ontplooien in dergelijke context en dit vinden we positief. Het lijkt echter alsof hij andere verwachtingen over de stageplaats had en deze niet echt aansloten bij zijn eigen interesses en carrièreperspectieven. Tijdens het laatste gesprek met de stagebegeleider en stagecoördinator bevestigde hij ook dat dergelijke werkcultuur toch niets voor hem blijkt te zijn.

2) Een professionele en deontologische houding kunnen aannemen.

Niet geslaagd.

Vanuit de voortgangsrapporten, communicatie met de stagementoren op de stageplaats en inzage in e-mailverkeer tussen Guillaume en zijn stagementoren kunnen we opmerken dat Guillaume niet op een respectvolle manier communiceert

met de stagementoren op de stageplaats. We verwijzen hierbij niet enkel naar het eigen evaluatieformulier waarbij we onze bevindingen neerschreven (Zie “bijlage 6: Evaluatieformulier UGent Guillaume Hennion (met inbegrip van tweede lezer)”), maar ook naar de eindevaluatie van de mentoren met opmerkingen van de stagestudent in de kantlijn (Zie “bijlage 9: Evaluatieformulier mentor eindevaluatie (met inbegrip van de opmerkingen van Guillaume in de kantlijn)”) en de bijhorende e-mail gericht aan zijn stageplaats (Zie “bijlage 2: E-mailverkeer”).

3) Op een respectvolle manier kunnen communiceren en omgaan met sociale of culturele verschillen.

Over het omgaan met sociale en culturele verschillen kunnen we geen uitspraken doen. Over het communiceren op een respectvolle manier verwijzen we graag naar bovenstaande competentie en mailverkeer tussen Guillaume en zijn stagementoren.

4) Op een constructieve manier kunnen omgaan met feedback.

Niet geslaagd.

Guillaume kreeg meermaals feedback van zijn stagementoren op de stageplaats. Guillaume hield amper tot geen rekening met deze feedback, omdat deze naar zijn eigen zeggen “onwetenschappelijk” en niet correct is. Op basis van het mailverkeer tussen Guillaume en zijn stagementoren en Guillaume zijn opmerkingen in de kantlijn bij zijn eindevaluatie kunnen we ook vaststellen dat Guillaume op een zeer aanvallende en weinig respectvolle manier omgaat met de verkregen feedback van zijn stagementoren.

De begeleiders van UGent staan achter de inhoudelijke feedback van de stagementoren in het eindbeoordelingsformulier. Ook wij vonden dat het finaal product immers onvoldoende onderbouwd tot stand is gekomen.

Adviezen vanuit de begeleiders van UGent werden ook niet steeds opgevolgd. Zo gaf Guillaume bijvoorbeeld aan tijdens de intervisie dat hij zeer weinig literatuur vond rond didactische pakketten of methoden in functie van zijn lespakketten rond burgerschap. Stagebegeleider Eline verwees hem door naar een collega die haar doctoraatsstudie schrijft rond burgerschap en wellicht kon helpen met het aanreiken van literatuur. Hij diende deze collega echter diezelfde dag nog te contacteren, omdat zij nadien twee weken in verlof zou gaan. De collega was reeds op de hoogte, maar liet weten dat de e-mail tijdens haar verlof was binnengekomen en dus pas twee weken later werd beantwoord.

5) Integreren binnen een team en participeren aan de dagelijkse werking.

Niet geslaagd.

Guillaume gaf in zijn voortgangsrapporten en gesprekken regelmatig aan dat hij weinig betrokken werd in meedraaiactiviteiten op zijn stageplaats en dat hij vaak alleen zat op zijn bureau. In zijn voortgangsrapporten lezen we ook dat hij steeds meer gedemotiveerd en gefrustreerd geraakte, omdat er weinig contact was met collega's en stagementoren en dat hij online contact zou moeten opnemen om toch iemand te horen of zien van de stageplaats. We begrijpen dat dit voor Guillaume allesbehalve aangenaam is, maar merken ook weinig initiatieven op die hij zou kunnen ondernomen hebben om dat contact te bevorderen. Zoals reeds eerder aangegeven legde Guillaume een grote verantwoordelijkheid bij zijn stagementor en nam hij zelf een afwachtende houding aan.

Guillaume gaf ook explicet in zijn voortgangsrapporten en gesprekken aan dat hij verwacht van stagementoren en collega's dat zij initiatief nemen om hem te

betreken bij activiteiten of vragen stellen over zijn onderzoek. Zo gaf Guillaume concreet tijdens de intervisie aan dat hij weinig contact heeft met collega's en mentoren, waarop zijn medestudenten hem het advies gaven om ook op een meer informele manier contact te zoeken door bijvoorbeeld collega's uit te nodigen op een lunch of om naar een presentatie te luisteren over zijn onderzoek. Echter werden ook al deze adviezen niet meegenomen.

6) Op een onderzoeksmaatige en praktijkrelevante manier kunnen antwoorden op een ‘educatieve vraag’ binnen de stageplaats.

Niet geslaagd.

Zowel de stagementoren op de stageplaats als de begeleiders van UGent concluderen op basis van verschillende criteria dat het product niet voldoet aan de verwachtingen. Voor een uitgebreidere motivering verwijzen we graag naar het evaluatieformulier van de mentoren (Zie “bijlage 9: Evaluatieformulier mentor eindevaluatie (met inbegrip van de opmerkingen van Guillaume in de kantlijn”) en het evaluatieformulier van de UGent (Zie “bijlage 6: Evaluatieformulier UGent Guillaume Hennion (inclusief tweede lezer)”).

7) Gestructureerd kunnen rapporteren over het uitgevoerde werk en het achterliggende beslissingsproces.

Niet geslaagd.

Voor een uitgebreide motivering verwijzen we graag naar het evaluatieformulier van de UGent specifiek met betrekking tot de voortgangsrapporten en de eindreflectie waarbij van stagestudenten wordt verwacht om te rapporteren over het uitgevoerde werk en het achterliggende beslissingsproces.

8) Kritisch kunnen reflecteren op eigen handelen en leerproces tijdens en na de stage, hetzij individueel of in groep.

Niet geslaagd.

Voor een uitgebreide motivering verwijzen we graag naar het evaluatieformulier van de UGent specifiek met betrekking tot de voortgangsrapporten en de eindreflectie waarbij van stagestudenten wordt verwacht om te rapporteren over het uitgevoerde werk en het achterliggende beslissingsproces (zie “bijlage 6: Evaluatieformulier UGent Guillaume Hennion (inclusief tweede lezer)”).

De institutionele beroepscommissie heeft alle bewijsstukken van zowel de student als van de UGent nauwgezet onderzocht en meldt dat deze motivering niet onredelijk en zeer goed onderbouwd is en maakt deze motivering tot de hare.

De institutionele beroepscommissie stelt vast dat de student niet slaagt voor het stageplan, stageportfolio en beoordeling mentor. Conform de eindscoreberekening in de studiefiche kan de student bijgevolg niet meer slagen voor het geheel van het opleidingsonderdeel. De institutionele beroepscommissie stelt vast dat de student niet slaagt voor ten minste 6 van de 8 eindcompetenties waaronder dragende eindcompetenties zoals eindcompetentie 2, 4, 6, 7 en 8.

De institutionele beroepscommissie merkt op dat een ‘onvoldoende’ op een belangrijke eindcompetentie een dragend feit is om het niet slagen voor het geheel van de stage te verantwoorden. De institutionele beroepscommissie voelt zich in deze beslissing geruggesteund door de vaste rechtspraak van de Raad voor Betwistingen (Arrest 2014/092 e.a.) die stelt dat een onvoldoende op slechts één enkele competentie zelfs een

tekort voor het geheel kan verantwoorden en zeker voor wat betreft een stageopleidingsonderdeel. Dit is hier het geval. In tegenstelling tot het persoonlijk aanvoelen van de student is het cijfer van 9/20 niet gebaseerd op leugens, halve waarheden, onrechtvaardige en oneerlijke behandeling en werden de evaluatiecriteria wel degelijk gevuld.

De student meldt dat hij doorheen zijn stage zeer weinig persoonlijke begeleiding heeft gekregen en hij de stagementor slechts 30' effectief heeft gezien.

De institutionele beroepscommissie stelt bij nazicht vast dat dit argument tegengesproken wordt door voorliggend exhaustief bewijsmateriaal. De institutionele beroepscommissie is van mening dat uit het e-mailverkeer, de verslagen en de motivering blijkt dat de student wel degelijk voldoende en correcte begeleiding heeft gekregen. Het fysiek contact op de werkvlakte was inderdaad beperkt omwille van de geldende coronamaatregelen maar dit werd voldoende opgevangen door e-mails en andere (digitale) overlegmomenten. De verwachtingen van de student qua begeleiding lagen echter heel hoog: hij verwachtte heel snel en ook heel veel feedback wat niet altijd haalbaar en realistisch is. Als naar zijn aanvoelen feedback te laat kwam (bv. een paar dagen later of buiten de werkuren) dan stelde hij dat dit niet meer kon meegenomen worden wat, gelet op de tijdsspanne, eerder getuigt van een starre houding van de student en niet van een gebrek aan begeleiding. Wat betreft de begeleiding verwijst de institutionele beroepscommissie hierbij voor de volledigheid naar vaste rechtspraak van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen die stelt dat een (vermeend) gebrek in de begeleiding hoe dan ook geen afbreuk doet aan de vaststelling dat een student slecht presteerde op een opleidingsonderdeel, in voorliggend geval de stage. Een gebeurlijke vaststelling dat er geen adequate begeleiding zou zijn geboden, kan dan ook niet leiden tot vernietiging van een examenbeslissing noch tot een hoger examencijfer. Enkel in uitzonderlijke omstandigheden is dat anders. Van dergelijke uitzonderlijke omstandigheden is hier evenwel geen sprake. De student heeft meer dan de nodige begeleiding gekregen maar koos er vaak zelf voor deze niet of niet volledig aan te nemen.

De institutionele beroepscommissie stelt vast dat uit alle bewijsstukken blijkt dat de student vaak niet akkoord gaat met de gekregen feedback en deze in vraag stelt. De student gaat hier echter voorbij aan het proces van begeleiding en de meerwaarde van feedback op de stageplaats en legt vaak opmerkingen naast zich neer die hem vooruit hadden kunnen helpen had hij deze ter harte genomen.

De institutionele beroepscommissie stelt doorheen het beroepschrift vast dat de argumenten van de student voornamelijk op persoonlijk aanvoelen en wantrouwen ten opzichte van de stagementor zijn gebaseerd. De institutionele beroepscommissie betreurt deze houding aangezien uit de bewijsstukken blijkt dat zijn aanvoelen door de feiten wordt tegengesproken. De motivering van de evaluatiecriteria is op een objectieve manier gebeurd waarbij inhoudelijk voldoende duidelijk wordt beschreven waar de student tekortschiet. Van enige persoonlijke afstraffing door de stagementor vindt de institutionele beroepscommissie geen bewijzen.

Bovendien is het onderdeel van de stagementor niet het enige wat het niet slagen van de student verklaart. Zelfs als er bij de stagementor van een subjectieve quatering sprake zou zijn geweest, *quod non*, en hier abstractie van zou moeten worden gemaakt, dan nog heeft de student niet aangetoond de eindcompetenties van het opleidingsonderdeel “Onderzoeksstage in het binnen- en buitenland” in voldoende mate te hebben verworven om te kunnen slagen. Getuige daarvan het niet slagen voor meerdere onderdelen.

Uit de evaluatie van de onderzoeksstage blijkt dat ook de UGent-stagebegeleider heel exhaustief oplijst waar de student tekortschiet qua eindcompetenties.

Enkele (niet-limitatieve) argumenten die na aftoetsing van de institutionele beroepscommissie met de bewijsstukken (zijnde o.a. het stageportfolio, de lespakketten, het verslag, ...) het niet slagen verantwoorden zijn de volgende:

- Bij het voortgangsrapport blijkt dat de student het leerproces niet voldoende diepgaand heeft beargumenteerd, wat een belangrijk criterium is om te slagen. Geleidelijk aan was er minder en minder terugkoppeling naar de vooropgestelde leerdoelen waardoor onvoldoende duidelijk is hoe de student gegroeid is in de vooropgestelde leerdoelen. De student liet ook na om leerkansen te grijpen, en legde vaak de verantwoordelijkheid bij de stagementor terwijl van een student op stage de nodige daadkracht wordt verwacht en het aan de student is om aan te tonen dat hij de eindcompetenties heeft verworven, niet aan de stagementor.
- Het stageproduct (de door de student ontwikkelde lessenpakketten) sluit niet aan bij de probleemstelling/ontwerpervraag en biedt geen meerwaarde. De institutionele beroepscommissie stelt na aftoetsing met de betreffende pakketten dat dit een terechte opmerking is. De lessenpakketten zijn inderdaad vrij sec opgebouwd waarbij activerende werkvormen nauwelijks aan bod komen, wat een gemiste kans is. De student meldt hierbij dat de literatuur het belang van activerende werkvormen zou ontkrachten. De institutionele beroepscommissie volgt dit evenwel niet en stelt dat activerend onderwijs wel degelijk heel belangrijk is in het huidige pedagogische klimaat en hier een meerwaarde had kunnen zijn. Dat de student vasthoudt aan zijn eigen bronnen, doet hieraan geen afbreuk en kan dan ook niet leiden tot een andere conclusie.
- Er zijn weliswaar voldoende onderzoeksbronnen (literatuur) geraadpleegd maar er is inderdaad te weinig correcte terugkoppeling hiernaar: de onderzoeksliteratuur is te weinig verwerkt en geïntegreerd in de teksten, sommige conclusies zijn ook te kort door de bocht.
- Er zijn effectief te weinig respondenten die het product geëvalueerd hebben, ondanks zijn argumenten over het waarom van zijn aanpak. De institutionele beroepscommissie kan zich hier ook niet van de indruk ontdoen dat het niet onhaalbaar was voor de student om meer respondenten te vinden.
- Wat het reflectieverslag betreft, volgt de institutionele beroepscommissie na aftoetsing het argument dat de reflectie te beschrijvend is en de sterke-zwakte analyse over de eigen aanpak oppervlakkig is gebleven.

Wat betreft het feit dat mevr. [J.C.] niet de officiële stagementor was, meldt de verantwoordelijk lesgever het volgende:

Aanvankelijk zouden twee stagementoren het stageplan ondertekenen. Eén stagementor zou focussen op de meedraaiactiviteiten ([D.S.]) en de andere stagementor zou voornamelijk inhoudelijk focussen op het onderzoeksproces en -product. Deze laatste stagementor werd wegens ziekte niet meer betrokken en vervangen door mevr. [J.C.]. Het is wel zo dat enkel stagementor [D.S.] zijn stageplan heeft ondertekend en dus officieel aangesteld is als zijn stagementor. Dit wil echter niet zeggen dat zij daarom uitsluitend bevoegdheid had om Guillaume te evalueren. Mevr. [J.C.] was reeds van bij het begin betrokken bij het stageverloop en geeft aan meer zicht te hebben op Guillaume zijn functioneren met betrekking

tot zijn onderzoeksproces en [-]product. Beoordelingsformulieren mogen bovendien met meerdere begeleiders ingevuld worden. Belangrijk is dat deze begeleiders hierover in overleg gaan. Dit is steeds het geval geweest.

(zie bijlage mailverkeer tussen stagebegeleider en stagementoren waarin duidelijk staat dat zij gesprekken hebben over de werkpunten en de beoordelingsformulieren).

De institutionele beroepscommissie acht dit een afdoende motivering nu uit het mailverkeer blijkt dat er veel overleg is geweest tussen de stageplaats en de UGent waarbij de institutionele beroepscommissie nogmaals herhaalt dat het uiteindelijke eindcijfer niet door de stagementor maar wel finaal door de UGent wordt vastgelegd.

Wat betreft de veelheid van argumenten met betrekking tot de stagementor merkt de institutionele beroepscommissie op dat uit voorgaande blijkt dat dit aanvoelen tegengesproken wordt door de bewijsstukken waaruit een correcte, objectieve en wetenschappelijke houding blijkt van de stagementor. Ze merkt voor de volledigheid nog volgende zaken op:

Met betrekking tot de flexibiliteit blijkt uit de bewijsstukken dat de student zich, in tegenstelling tot zijn persoonlijk aanvoelen niet altijd flexibel opstelde en zijn keuzes om bijvoorbeeld niet deel te nemen aan een observatie of het raadplegen van een doctoraat vaak vaag motiveerde.

De institutionele beroepscommissie stelt vast dat de student, in tegenstelling tot zijn persoonlijk aanvoelen, niet afgestraft werd voor taalfouten, dit heeft geen impact gehad op zijn eindscore.

Uit de beoordelingsformulieren blijkt voldoende duidelijk waar de werk- en aandachtspunten voor de student liggen, ook bij die zaken waar de student ‘voldoende’ tot ‘goed’ scoorde. Dat er niet overal een puntsgewijze opsomming was maar eerder een holistische benadering bij bepaalde zaken, doet hieraan geen afbreuk. Het is voldoende duidelijk welke werkpunten de student heeft.

De institutionele beroepscommissie stelt na inzage in alle bewijsstukken vast dat het cijfer van 9/20 niet onredelijk is en zeer goed gemotiveerd en bevestigt dit cijfer.”

Het intern beroep wordt ongegrond verklaard.”

Dat is de tweede bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij werpt in haar antwoordnota op dat het beroep niet ontvankelijk is in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing, omdat de institutionele

beroepscommissie over volheid van bevoegdheid beschikt en haar beslissing bijgevolg in de plaats is getreden van deze van de examencommissie.

In zijn wederantwoordnota stelt verzoeker dat verwerende partij het beroep onontvankelijk acht omdat ook naar de initiële beslissing wordt verwezen en dat die redenering niet kan worden gevuld.

Beoordeling

Verzoeker dwaalt inzake de draagwijde van de exceptie. Verwerende partij voert niet aan dat het gehele beroep onontvankelijk moet worden verklaard omdat verzoeker ‘verwijst’ naar de initiële studievoortgangsbeslissing, maar wel dat het beroep onontvankelijk is *in de mate dat* verzoeker in de huidige stand van de procedure ook nog de nietigverklaring van die initiële beslissing beoogt.

Het standpunt van verwerende partij kan worden bijgevallen.

Of een initiële studievoortgangsbeslissing in de huidige stand van de procedure nog het voorwerp kan uitmaken van een beroep bij de Raad, is immers afhankelijk van de omvang van de bevoegdheid van het orgaan dat instaat voor de behandeling van het intern beroep, dat de student op straffe van onontvankelijkheid van zijn beroep bij de Raad eerst dient uit te putten.

Te dezen bepaalt artikel 81, §6 van het onderwijs- en examenreglement 2021-2022 van de verwerende partij dat de institutionele beroepscommissie kan beslissen tot het bevestigen van de door het beroep bestreden beslissing. Verwerende partij heeft haar interne beroepsprocedure aldus derwijze georganiseerd dat de beroepsinstantie over volheid van bevoegdheid beschikt, zodat de beslissing van dit beroepsorgaan in de plaats treedt van de initiële studievoortgangsbeslissing, die dan op haar beurt uit de rechtsorde verdwijnt en bijgevolg niet meer in rechte aanvechtbaar is.

Het beroep is niet ontvankelijk ten aanzien van de initiële studievoortgangsbeslissing, en enkel – wat het voorwerp betreft – ontvankelijk ten aanzien van de beslissing van de interne beroepsinstantie (verder: de bestreden beslissing).

V. Nadere omschrijving van het voorwerp

In de bestreden beslissing is de totstandkoming van het examencijfer als volgt geduid:

- Stageplan: 4/10
- Intervisie: 5/10
- Stageportfolio: 25/55
- Beoordeling mentor: 26/60

Verzoeker geeft in zijn verzoekschrift aan dat zijn intern beroep enkel was gericht tegen de evaluatie van de mentor ('beoordeling mentor: 26/60) en niet tegen de evaluatie door de universiteit van het stageplan, de intervisie of het stageportfolio. Hij stelt dat de bestreden beslissing ten onrechte motieven bevat die steunen op de andere aspecten van het opleidingsonderdeel.

Verwerende partij replicaert dat verzoeker een beroep heeft ingesteld tegen 'de examenbeslissing van het opleidingsonderdeel Onderzoeksstage in het binnen- en buitenland', en dat verzoeker zijn beroep niet uitdrukkelijk heeft beperkt tot het onderdeel 'beoordeling mentor'. Bovendien, zo stipt verwerende partij aan, is de finale quotering voor dat onderdeel evengoed de bevoegdheid van de lesgever en de stagebegeleider, die het cijfer van de stagementor kunnen bijsturen aan de hand van andere elementen, bijvoorbeeld wanneer de beoordeling door de stagementor niet congrueert met andere feedback.

De Raad neemt akte van het feit dat verzoeker de beoordeling van het onderdeel 'beoordeling mentor' als enige voorwerp van zijn beroep aanduid.

Verzoekers beroep wordt dan ook binnen die contouren behandeld.

VI. Onderzoek van de middelen

Eerste middel

In een eerste middel beroept verzoeker zich op het zorgvuldigheidsbeginsel en een gebrek aan begeleiding.

Standpunt van partijen

Verzoeker voert aan dat hij onvoldoende begeleiding van de stageplaats, met name van J.C., ontving. Verzoeker betwist de overwegingen van de beroepscommissie ter zake, en handhaaft zijn kritiek dat hij weinig werd betrokken bij stage-activiteiten en amper werd uitgenodigd op overlegmomenten. Ook de online-overlegmomenten waren volgens verzoeker erg schaars.

Bij dit middel kan ook worden betrokken, verzoekers kritiek op de afwachtende houding die hem wordt verweten. Hij stelt dat er vanuit de stageplaats onvoldoende engagementen zijn opgenomen en dat er niet werd geïnvesteerd in ontmoeting of samenwerking. In die omstandigheden is volgens verzoeker een degelijke evaluatie onmogelijk.

In haar antwoordnota verwijst verwerende partij vooreerst naar de rechtspraak van de Raad, zoals die ook door de institutionele beroepscommissie werd aangehaald. Verwerende partij erkent dat er ten gevolge van de geldende corona-maatregelen weinig fysiek contact was met de stagementor en de stagebegeleider, maar ontkent dat dit ook betekent dat er geen begeleiding was. Er wordt verwezen naar e-mails en tussentijdse feedbackgesprekken, en een extra feedbackgesprek ter remediëring toen bleek dat de stage niet goed liep. Dit wordt, zo stelt verwerende partij, niet weerlegd door verzoeker, die zich ertoe beperkt te stellen dat de stageplaats zich niet aan de afspraken hield en J.C. de afspraken inzake feedback niet naleefde. Dat alles, zo beklemtoont verwerende partij, blijft evenwel geheel onbewezen. Dat de feedback soms later op de avond werd gegeven, doet aan de aanwezigheid ervan geen afbreuk, en verwerende partij stipt ook aan dat J.C. verzoeker tot tweemaal toe heeft moeten bevragen over de begeleiding en feedback die hij voor zijn zelfstandige opdracht voor ogen had, alvorens verzoeker daarop heeft geantwoord.

Verwerende partij stelt in haar antwoordnota (een voetnoot is weggelaten):

“In een derde bullet stelt verzoeker dat hij onvoldoende begeleiding kreeg van de stageplaats en in het bijzonder van mevr. [J.C.]. Dat argument bracht hij ook aan voor de institutionele beroepscommissie die er als volgt op antwoordde:

“[...]”

Het is inderdaad vaste rechtspraak van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen dat een gebrek aan begeleiding in beginsel niet leidt tot de onregelmatigheid van een gegeven examencijfer. Zo oordeelde de Raad bijvoorbeeld in een arrest van 11 september 2017:

“[...]”

Het is juist dat er door de geldende coronamaatregelen weinig fysiek contact was met de stagementor en de stagebegeleider. Maar dat betekent niet dat er geen begeleiding zou zijn geweest. Uit het dossier blijkt in elk geval dat er veelvuldig contact is geweest via e-mail en dat er ook tussentijdse feedbackgesprekken zijn geweest. Er is zelfs een extra tussentijds feedbackgesprek geweest met zowel de stagementor als de stagebegeleider toen bleek dat de stage niet goed liep. Dit gesprek is er gekomen met de bedoeling om dit te remediëren en verzoeker terug op het goede pad te brengen, wat helaas onvoldoende effect heeft gehad.

Verzoeker weerlegt deze vaststelling, die ook de institutionele beroepscommissie heeft gedaan, niet. Hij stelt enkel dat de stageplaats zich niet hield aan de afspraken en [J.C.] de afspraken die werden gemaakt rond feedback nooit zou respecteren. Hij toont dat evenwel geenszins aan. Verwerende partij kan enkel vaststellen dat uit de stukken blijkt dat er wel degelijk heel wat contact is geweest tussen verzoeker en mevr. [J.C.]. Dat de feedback soms laat op de avond kwam of op de uiterste dag waarop afgesproken was dat er feedback zou komen, doet daaraan geen afbreuk. Verwerende partij stelt bovendien vast dat mevr. [J.C.] zelf ook heel explicet heeft gevraagd aan verzoeker wat hij dan wel verwacht aan feedback en begeleiding, specifiek m.b.t. zijn zelfstandige opdracht (mail d.d. 8 oktober 2021, waaraan mevr. [J.C.] nog eens herinnerde op 17 oktober 2021 – zie stuk 6c). Pas op 18 oktober 2021, nadat mevr. [J.C.] hem aan die vraag herinnerde, heeft verzoeker zich de moeite getroost om op haar vraag te antwoorden. Men kan een stagementor bezwaarlijk verwijten te laat feedback te geven als men zijn verwachtingen rond feedback niet eens duidelijk maakt, zelfs wanneer daar uitdrukkelijk om is gevraagd
...

Hoe dan ook blijkt uit niets dat de begeleiding gebrekkig zou zijn geweest, en nog minder dat die begeleiding zo gebrekkig zou zijn geweest dat ze het slagen van verzoeker onmogelijk zou hebben gemaakt. Ook dit argument is ongegrond.”

De stelling dat de stageplaats geen energie meer heeft willen steken in ontmoeting of samenwerking, is voor verwerende partij een blote bewering die door niets wordt gestaafd, en zij werpt op dat uit de stukken integendeel blijkt dat er wel moeite werd gedaan om verzoeker meer te betrekken bij de werking van de stageplaats. Verwerende partij stipt aan dat het probleem van betrokkenheid van verzoeker ook reeds in de tussentijdse feedback ter sprake kwam.

In zijn wederantwoordnota handhaaft verzoeker zijn kritiek.

Beoordeling

Wat de beweerde gebrekkige begeleiding betreft, wijst de Raad op zijn vaste rechtspraak dat zelfs vastgestelde gebreken in de begeleiding van de student in principe niet tot gevolg hebben dat de toegekende beoordeling daardoor onregelmatig wordt of dat de student recht zou hebben op een gunstiger quotering. Het is, in beginsel, één zaak of de student bewezen heeft de van hem verlangde kennis en vaardigheden te bezitten en een andere, wanneer hij die kennis en vaardigheden niet blijkt te bezitten, wie daarvoor de schuld draagt. Deze laatste kan diegene zijn die de student op het examen heeft voorbereid door bij die voorbereiding in gebreke te blijven. Een verwijt aan de instelling op het vlak van een gebrekkige begeleiding of communicatie verschuift bijgevolg mogelijk de verantwoordelijkheid voor een slechte prestatie deels naar de instelling, maar in de regel kan dit er niet toe leiden dat de prestatie zelf zonder meer als voldoende moet worden beschouwd.

Er kan enkel anders over worden geoordeeld in uitzonderlijke omstandigheden, wanneer het gebrek aan begeleiding het slagen de facto onmogelijk heeft gemaakt, bijvoorbeeld doordat essentiële vragen van de student onbeantwoord zijn gebleven of de begeleiding nagenoeg onbestaande was.

Het valt aan de verzoekende partij toe om het bewijs te leveren van de gebreken in de begeleiding die zij aanvoert en van de beslissende invloed daarvan op de beoordeling of de slaagkansen. De Raad kan hierbij ook rekening houden met de ervaring van de student (eerstejaars, dan wel meer ervaren) en met de zelfstandigheid die in het betrokken opleidingsonderdeel wordt verlangd.

Verzoekers stage liep van 23 augustus 2021 tot 26 november 2021.

Uit de stukken waarop de Raad vermag acht te slaan blijkt onder meer (i) dat er tussen september 2021 en begin december 2021 veel e-mailverkeer met verzoeker is gevoerd, waarin ook de feedback ter sprake komt en remediëring wordt aangeboden (stuk 6.b administratief dossier), (ii) dat ook de stagementor en de stagebegeleider omstandig onderling contact hebben gehouden over verzoekers opvolging en begeleiding (stuk 6.c administratief dossier) en dat een tussentijds evaluatieverslag werd ingevuld (stuk 6.h administratief dossier).

Zoals de institutionele beroepscommissie terecht aanstipt, werden bij het tussentijds feedbackgesprek concrete actieplannen besproken en gaf de stagebegeleider toen reeds het signaal dat verzoeker mogelijks een onvoldoende zou halen op de onderzoeksstage indien hij met die actieplannen niet aan de slag zou gaan.

Specifiek nog wat de begeleiding door J.C. betreft, stelt de Raad vast dat verzoeker in zijn voortgangsrapport 2 (stuk 18 administratief dossier) zelf aangeeft dat hij haar om commentaar heeft gevraagd en dat “*haar feedback [...] leerrijk [was], maar [...] toch hard aan[kwam]*”. Bovendien noteert verzoeker: “*Dankzij haar heb ik wel het gevoel nu dat het lessenpakket iets meer aansluit op wat leerkrachten verwachten*”.

Dit zijn geen omstandigheden waarin een student kan voorhouden dat hij dermate van begeleiding en feedback verstoken is gebleven dat het (nagenoeg) onmogelijk was om een credit te behalen.

De Raad zit ook geen enkel bewijs dat verzoeker door de stageplaats aan zijn lot werd overgelaten.

Het middel is niet gegrond.

Tweede middel

Verzoeker steunt een tweede middel op de formelemotiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoeker voert aan dat de beroepscommissie amper heeft gerefereerd aan zijn argumenten.

Daarnaast stelt verzoeker dat een holistische beoordeling niet verhindert dat de stageplaats concrete werkpunten moet noteren; de evaluatie door de stageplaats zou niet eerlijk zijn verlopen.

Verwerende partij wijst er in haar antwoordnota op dat de formelemotiveringsplicht niet inhoudt dat op elk argument uit een beroepsschrift afzonderlijk een expliciet antwoord moet worden gegeven. Het volstaat dat uit de motivering van de beslissing, minstens in het algemeen, blijkt dat de argumenten van verzoeker in de besluitvorming zijn betrokken en waarom die argumenten niet worden aangenomen.

Verzoeker verduidelijkt volgens verwerende partij niet op welke van zijn argumenten hij dan wel geen antwoord vindt in de bestreden beslissing of welke van zijn argumenten dan wel buiten de besluitvorming zouden zijn gehouden. Om die reden is het middel voor verwerende partij onontvankelijk, minstens ongegrond.

Wat betreft de holistische benadering van de evaluatie en het aanstippen van werkpunten, replieert verwerende partij dat verzoeker niet verduidelijkt waar precies er onvoldoende werk- en aandachtspunten duidelijk gemaakt zouden zijn, en dat verzoeker inhoudelijk de vaststelling door de institutionele beroepscommissie ook niet weerlegt.

Beoordeling

De *ratio legis* en draagwijdte van de formelemotiveringsplicht zoals door verwerende partij in herinnering gebracht, worden bijgevalen.

Bovendien vangt de bestreden beslissing aan met een omvangrijke weergave van de door verzoeker in het intern beroep opgeworpen argumenten.

Verzoeker blijft in gebreke om zelfs maar een begin aan inzicht te verschaffen in welke van zijn argumenten niet of onvoldoende zijn weergegeven *c.q.* beantwoord. Ook wanneer verzoeker zijn kritiek dan meer concreet betrekt op het al dan niet vermeld zijn van werkpunten, moet worden vastgesteld dat verzoeker zich tot die algemene kritiek beperkt, en – in het licht van de motivering door de institutionele beroepscommissie, wier beslissing hier, zoals gezien, het enige voorwerp van het beroep uitmaakt – niet duidelijk maakt voor welke aspecten hem geen of onvoldoende werkpunten werden gemeld.

Het middel is kennelijk ongegrond.

Derde middel

Verzoeker beroept zich in een derde middel op een schending van de materiëlemotiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoeker betwist in dit middel de feitelijke juistheid van een aantal overwegingen van de institutionele beroepscommissie. De Raad vat hieronder samen.

Dat verzoeker meer respondenten had kunnen vinden voor de evaluatie, is volgens verzoeker “onwaar”.

Daarnaast kan verzoeker zich niet vinden in de beoordeling dat het stageproduct niet aansluit bij de probleemstelling/ontwerpervraag en geen meerwaarde biedt. Volgens verzoeker kon het eerste lessenspakket weliswaar nog worden verbeterd, maar is het wel in lijn met de probleemstelling, en blijkt uit de stukken dat het tweede lessenspakket, gericht naar het beroepsonderwijs, perfect kon worden ingezet.

Vervolgens betwist verzoeker de beoordeling dat activerende werkvormen in de lessensettes nauwelijks aan bod kwamen; volgens verzoeker zijn de lessen niet opgesteld volgens een klassieke doceerstijl, maar bevatten zij diverse interactie-momenten, die de evaluatoren en de interne beroepsinstantie niet hebben onderscheiden.

Voor zover de interne beroepsinstantie het eindreflectieverslag bijvalt “*Wat het reflectieverslag betreft, volgt de institutionele beroepscommissie na aftoetsing het argument dat de reflectie te beschrijvend is en de sterke-zwakke analyse over de eigen aanpak oppervlakkig is gebleven*”, stelt verzoeker dat dit niets te maken heeft met het originele beroepsschrift.

Daarnaast bekritiseert verzoeker dat een e-mail van hem, daterend van ná de stage, bij de beoordeling wordt betrokken.

Vervolgens werpt verzoeker op dat hem ten onrechte wordt verweten zich soms onvoldoende flexibel op te stellen. Het doctoraat dat verzoeker zou kunnen raadplegen zou pas op de

voorlaatste stagedag ter sprake zijn gebracht, en wat de praktische organisatie betreft, stelt verzoeker dat hij altijd poogde overal aanwezig te zijn, ook al beschikt hij niet over een auto.

Verzoeker betwist dat er geen rekening werd gehouden met taalfouten, omdat zij in de evaluatie van de stagementor wel ter sprake komen en er blijkbaar een holistische beoordeling werd gehanteerd.

Aan de bestreden beslissing verwijt verzoeker ook een onjuiste beoordeling met betrekking tot de verwerking van onderzoeks literatuur. Verzoeker betwist dat hij hierin tekortgeschoten is en dat sommige van zijn conclusies “te kort door de bocht” zijn.

Tot slot erkent verzoeker dat hij te laat contact heeft opgenomen voor wetenschappelijke ondersteuning, maar volgens verzoeker had hij reeds voldoende stukken in zijn bezit en heeft hij de informatie alsnog verwerkt. Verzoeker begrijpt daarom niet waarom de opmerking ter zake wordt gemaakt.

In haar antwoordnota replaceert verwerende partij:

“Verzoeker heeft vervolgens bezwaren tegen volgende passage in de motivering van de beslissing van de institutionele beroepscommissie:

- Er zijn effectief te weinig respondenten die het product geëvalueerd hebben, ondanks zijn argumenten over het waarom van zijn aanpak. De institutionele beroepscommissie kan zich hier ook niet van de indruk ontdoen dat het niet onhaalbaar was voor de student om meer respondenten te vinden.

Deze passage heeft specifiek betrekking op de lessenspaketten die verzoeker samenstelde, en die hij naar aanvoelen van de institutionele beroepscommissie te weinig had afgetoetst, hoewel dat vanuit wetenschappelijk oogpunt wel wenselijk is.

Verwerende partij geeft aan dat verzoeker zeer explicet stelt in zijn beroep dat hij enkel het onderdeel “beoordeling door de mentor” van de evaluatie betwist. Voornoemd argument heeft geen betrekking op die beoordeling, maar betreft de beoordeling door de stagebegeleiders van het eindproduct (de les pakketten). Vermits verzoeker die beoordeling niet betwist, heeft hij geen belang bij dit argument.

Ten gronde is verzoeker van oordeel dat deze passage in de motivering van de institutionele beroepscommissie niet correct is, en wijst hij erop dat hij in zijn verzoekschrift verduidelijkte dat het lage aantal respondenten te wijten was aan uitval van leerkrachten en corona-maatregelen, en dat hij uiteindelijk bijkomend gewerkt heeft met een expert-appraisal ter aanvulling van de minder geslaagde eerste evaluatieronde van het product door de uitval van leerkrachten.

Verwerende partij kan enkel vaststellen dat de beoordelaars in hun beoordeling van de lessenpakketten uitgebreid ingaan op de manier waarop die pakketten werden afgetoetst en daar ernstige tekortkomingen in vaststellen, overigens ook in de manier waarop de expert-appraisal werd uitgevoerd:

“Product werd geëvalueerd (minstens om reactieniveau) a.d.h.v. geschikte evaluatiemethodes en met voldoende betrokkenen

Goed dat Guillaume de lespakketten liet evalueren door de leraren die gebruik maakten van de pakketten. Helaas gaven slechts 7 leerkrachten feedback via de feedbackformulieren en slechts 4 leerkrachten (in totaal) bij de focusgroepen. Jammer dat Guillaume niet meer leraren kon bereiken om de lespakketten te evalueren. Daarnaast weten we ook weinig achtergrondinformatie van de respondenten. Ik heb ook bedenkingen bij de uitvoering van de evaluatiemethodes; (1)Guillaume bracht hun feedback in kaart aan de hand van feedbackformulieren. De feedbackformulieren werden ook toegevoegd in bijlage. Goed! Op het eerste zicht lijken de feedbackformulieren vrij beknopt opgesteld (vijf vragen die peilen naar de sterke punten en de werkpunten van het lessenpakket, gebruik makend van een Likertschaal). Goed dat Guillaume ook enkele open vragen voorzag (echter relatief weinig ruimte voorzien). Uit het overzicht kunnen we opmerken dat les 3 en les 4 amper tot niet geëvalueerd zijn. Guillaume geeft hiervoor geen verklaring. De lespakketten werden dus slechts geëvalueerd door 7 leraren én slechts twee van de vier lessen werden geëvalueerd? (Wat verder in het ontwerpdocument gaat Guillaume in op de resultaten vanuit de evaluatiemethodes en geeft hij aan dat “nog niet elke leerkracht les vier heeft kunnen evalueren”, p. 29).

(2)Daarnaast organiseerde Guillaume ook twee focusgroepen om de ervaringen van de leraren in beeld te brengen: één focusgroep m.b.t. het lessenpakket rond identiteit en één focusgroep m.b.t. het lessenpakket rond actief participeren. Slechts twee leraren namen deel aan beide focusgroepen. Dit is te weinig! Guillaume geeft wel aan hoe het komt dat er slechts vier participanten zijn, maar toont niet aan op welke manier hij meer participanten nog extra heeft proberen bereiken. Goed dat Guillaume in bijlage de leidraad voor de focusgroepen toevoegde. Guillaume geeft aan dat de focusgroep werd opgesteld op basis van de input in de feedbackformulieren. Hield je ook rekening met onderzoeks literatuur bij het opstellen van de vragenleidraad?

In het extra document (met de stappen in het ontwerpproces) verwijst Guillaume ook naar observaties. De observaties werden echter niet uitgevoerd. Jammer! Omwille van de beperkte input vanuit de focusgroepen, organiseerde Guillaume ook een extra evaluatie, namelijk een ‘expert appraisal’. Goed dat Guillaume een extra evaluatiemethode toevoegde! De ‘expert’ in kwestie is opnieuw de pedagogische begeleider die de lespakketten (eigenlijk sowieso) van feedback (zou voorzien) voorziet. Hier kunnen we wel enkele kritische bedenkingen maken... (...)"

Verwerende partij kan aldus enkel vaststellen dat het wel degelijk klopt dat erg weinig leerkrachten feedback gaven over de lessenpakketten. Dat dit mogelijk het gevolg is van uitval van leerkrachten (wat verzoeker niet bewijst) doet aan die vaststelling geen afbreuk. Ook geeft verzoeker nergens aan hoe hij respondenten heeft proberen bereiken, zodat ook

niet kan worden beoordeeld of dat inderdaad een reëel probleem zou zijn geweest dat dit euvel zou kunnen verschonen.

Verwerende partij stelt verder vast dat verzoeker inderdaad een expert appraisal voorzag ter aanvulling van wat hij overigens zelf “een minder geslaagde eerste evaluatie ronde van het product”, maar dat de stagebegeleider ook daarbij zeer kritische bemerkingen maakte, specifiek over de keuze van de “expert”, die iemand was die de lespakketten so wie so van feedback zou voorzien waardoor deze extra evaluatiemethode niets extra bijbracht.

Ook dit argument is ongegrond.

Verzoeker heeft vervolgens bezwaren tegen de zin “Het stageproduct (de door de student ontwikkelde lessenpakketten) sluit niet aan bij de probleemstelling/ontwerpervraag en biedt geen meerwaarde”.

Ook hier weer betwist verzoeker een onderdeel van de motivering van de bestreden beslissing die betrekking heeft op de beoordeling van het product (onderdeel van het stageportfolio) waarvan hij nochtans zeer explicet aangeeft die beoordeling en het gegeven deelcijfer niet te betwisten. Verzoeker heeft dan ook geen belang bij dit argument.

Verzoeker citeert bovendien de betrokken passage in de beslissing van de institutionele beroepscommissie maar zeer partieel, en citeert niet de toelichting die de commissie geeft bij deze zin. De institutionele beroepscommissie stelde het volgende:

- Het stageproduct (de door de student ontwikkelde lessenpakketten) sluit niet aan bij de probleemstelling/ontwerpervraag en biedt geen meerwaarde. De institutionele beroepscommissie stelt na afroetsing met de betreffende pakketten dat dit een terechte opmerking is. De lessenpakketten zijn inderdaad vrij sec opgebouwd waarbij activerende werkvormen nauwelijks aan bod komen, wat een gemiste kans is. De student meldt hierbij dat de literatuur het belang van activerende werkvormen zou ontkrachten. De institutionele beroepscommissie volgt dit evenwel niet en stelt dat activerend onderwijs wel degelijk heel belangrijk is in het huidige pedagogische klimaat en hier een meerwaarde had kunnen zijn. Dat de student vasthoudt aan zijn eigen bronnen, doet hieraan geen afbreuk en kan dan ook niet leiden tot een andere conclusie.

Verzoeker gaat niet in op deze motivering omrent waarom de commissie van oordeel was dat het stageproduct onvoldoende aansluit bij de probleemstelling/ontwerpervraag en onvoldoende meerwaarde biedt bovenop het aanbod dat reeds bestaat (want dat was de concrete vaststelling van de stagebegeleider, waarbij de institutionele beroepscommissie zich aansloot: “De lespakketten lijken me een goede draft om op verder te bouwen. Voorlopig zie ik nog niet op welke manier deze lespakketten een meerwaarde vormen bovenop het aanbod dat reeds voorhanden is.” (evaluatie onderzoeksstage door de stagebegeleiders, stuk 6.f, blz. 22).

De stagebegeleiders motiveren overigens uitgebreid waarom ze van oordeel zijn dat de lessenpakketten onvoldoende meerwaarde bieden. Zo merken ze bijvoorbeeld op op blz. 17 van het evaluatieformulier (Stuk 6.f):

Guillaume heeft twee lessenpakketten ontwikkeld rond ‘burgerschap’, nl. (1) Pakket 1: identiteit en (2) Pakket 2: actief participeren in de samenleving. De probleemstelling zoals beschreven in het extra document is niet gestructureerd. Hij

gaat in op een omschrijving van burgerschapseducatie, de eindtermen, ... Wat schuift Guillaume specifiek als probleemstelling naar voor? Dit toont aan dat Guillaume moeilijkheden heeft met het verwerken en integreren van onderzoeks literatuur in een doorlopende tekst. Sommige ‘conclusies’ vanuit deze literatuur lijken me ook kort door de bocht (bv. “Het model is echter niet praktisch om educatief materiaal te ontwerpen”, p. 4, “Volgens Geboers en collega’s (2013) is er in de literatuur weinig evident terug te vinden over welke werkvormen best gebruikt kunnen worden”, p. 7). Om de behoeften verder in kaart te brengen, is Guillaume een gesprek aangegaan met één pedagogische begeleider (verbonden aan het GO!). In de voortgangsrapporten konden we ook lezen dat Guillaume ook andere pedagogische begeleidingsdiensten contacteerde, maar verder niemand ‘te pakken kreeg’. Het is niet duidelijk of Guillaume veel moeite gedaan heeft om contact op te nemen met andere pedagogische begeleiders (bv. reminder sturen, via contacten ...). Jammer dat Guillaume op basis van het gesprek met slechts één pedagogische begeleider ‘conclusies’ trekt over de behoeften van leraren. Dit lijkt me niet representatief! De ‘conclusies’ die Guillaume meeneemt vanuit de probleemstelling lijken vervolgens ook voornamelijk te steunen op het gesprek met die pedagogische begeleider. Een meer gestructureerde en integreerde probleemstelling is nodig om zo duidelijk op te merken dat Guillaume inhouden vanuit onderzoeks literatuur meeneemt bij zijn ‘vierdelige probleemstelling’. Als we kijken naar de ontwikkelde lespakketten is het niet duidelijk waarom deze twee lespakketten een meerwaarde vormen bovenop de lespakketten rond burgerschapseducatie die reeds beschikbaar zijn? (De opmerkingen rond lay-out, actieve werkvormen, evaluatievormen, structuurwoorden ... mee in rekening nemend). Volgens het beoordelingsformulier van de stagementoren voldoen de lespakketten helaas ook niet aan de verwachtingen van de mentor en vormen ze geen meerwaarde voor de stageplaats.”

En op blz. 19-20 van hetzelfde document merken ze op:

“Innovatief

De uitwerking van de lespakketten is vrij droog en oogt slordig. Wanneer we vergelijkbare lespakketten (rond burgerschap, identiteit, seksuele identiteit ...) inkijken, merken we op dat de lay-out vél verzorgder is. Guillaume maakt ook amper tot geen gebruik van structuurwoorden bij de ‘lesvoorbereidingen’ (bv. woorden zoals ‘organisatie’, ‘verloop’, ‘instructie’, ‘werkvormen’, ‘materiaal’, ‘afspraken’ ...). Guillaume gebruikt ook niet de gebruikelijke onderwijsstermen (zoals onderwijsleergesprek, groepsdiscussie, klasgesprek ...).

Inhoudelijk zijn de lespakketten ook zeer theoretisch en maakt Guillaume amper tot niet gebruik van actieve of coöperatieve werkvormen. Hoewel directe instructie vaak onontbeerlijk is bij het onderwijzen, moet je wel rekening houden met didactische principes zoals ‘activiteitsprincipe’, ‘motivatieprincipe’, ‘differentiatieprincipe’ ... om de leerlingen te motiveren/betrekken en hun leerproces te ondersteunen. In het lessenpakket is hier amper oog voor! Let verder ook op:

- Regelmatig moeilijke woorden in de lespakketten zoals flamboyant (dit wil niet zeggen dat deze te vermijden zijn, maar laat leraren ook vaker moeilijke woorden uitleggen of leerlingen vragen wat dit wil zeggen);

- Woord “blank” in de lespakketten. Tegenwoordig zeggen we wit (blank geeft connotatie van ‘reinheid’, ‘zuiverheid’). Hierover kan zeker een onderwijsleergesprek met de leerlingen over opgestart worden.
- Inhoudelijk kon er ook creatiever omgesprongen worden met de inhouden. Heel toffe inhouden die aan bod komen in de lespakketten waar de leerlingen zeker actief mee aan de slag zouden willen gaan.

Toffe aspecten:

- Achtergrondinformatie voor de leerkracht
- Doorverwijzen naar verdiepende informatie
- Probeer aan te sluiten bij de leefwereld van de leerlingen (bv. FC De Kampioenen)
- Suggesties die gegeven worden aan de leerkracht (bv. “Je kan deze opdracht ook gebruiken als ‘taak’ of ‘huiswerk’”).
- Voorziet herhaling in de lespakketten (door bv. te verwijzen naar eerdere les).
- Integreert actualiteit in de lespakketten (bv. uitspraak de paus van 2018). Eventueel ook wat meer recente voorbeelden van gelijkaardige uitspraken?

Het is niet duidelijk op welke manier deze twee lespakketten een meerwaarde vormen bovenop de lespakketten rond burgerschapseducatie die reeds beschikbaar zijn?”

Verzoeker gaat nergens in op deze feedback waarop de institutionele beroepscommissie zich mede steunde om tot haar conclusie te komen.

In zijn volgende bullet gaat hij wel dieper in op de vaststelling van de institutionele beroepscommissie dat activerende werkvormen nauwelijks aan bod komen wat de institutionele beroepscommissie een gemiste kans noemt, en op de opmerking van de institutionele beroepscommissie dat dit wel degelijk belangrijk is in de huidige onderwijscontext. Verzoeker merkt op dat deze vaststelling – die overigens ook weer het niet-betwiste deelcijfer voor het portfolio betreft – niet klopt en dat er wel degelijk “(kleine) activerende werkvormen” voorzien zijn in het kader van directe instructie. De vaststelling van de stagebegeleider, van wie toch wel enige deskundigheid en objectiviteit kan worden verondersteld, is nochtans:

“Inhoudelijk zijn de lespakketten ook zeer theoretisch en maakt Guillaume amper tot niet gebruik van actieve of coöperatieve werkvormen. Hoewel directe instructie vaak onontbeerlijk is bij het onderwijzen, moet je wel rekening houden met didactische principes zoals ‘activiteitsprincipe’, ‘motivatieprincipe’, ‘differentiatieprincipe’ ... om de leerlingen te motiveren/betreken en hun leerproces te ondersteunen. In het lessenaanpakket is hier amper oog voor!” (blz. 19 van het evaluatiedocument, stuk 6.f)

Verzoeker geeft overigens zelf aan dat hij “(kleine) activerende werkvormen” gebruikte, wat de vaststelling bevestigt dat maar beperkt gebruik gemaakt wordt van activerende lesvormen.

Het argument is ongegrond.

Verzoeker merkt vervolgens op dat de opmerking van de institutionele beroepscommissie dat ze na aftoetsing het argument dat de reflectie te beschrijvend is en de sterkezwakte analyse over de eigen aanpak oppervlakkig is gebleven, niets te maken heeft met het originele beroepsschrift en dat daarnaast voor het reflectieverslag een voldoende werd behaald.

Dit maakt de beslissing evenwel evenmin onregelmatig. Zoals gezegd heeft verzoeker zijn beroep niet explicet beperkt tot de beoordeling door de mentor, wat maakt dat de institutionele beroepscommissie wel degelijk bevoegd was om de volledige stagebeoordeling te evalueren, en dat ingevolge de devolutieve werking van een administratief beroep, die het de beroepsinstantie mogelijk maakt om het hele dossier opnieuw te bekijken. In dat opzicht kon de institutionele beroepscommissie wel degelijk ook onderzoeken of het deelcijfer dat voor de reflectie werd gegeven, een correct deelcijfer was. Dat verzoeker voor dat onderdeel slaagde, is niet relevant, want betekent hoe dan ook niet ipso facto dat het deelcijfer ook correct was.

[...]

Verzoeker is vervolgens van oordeel dat de institutionele beroepscommissie de mail die hij na afloop van zijn stage stuurde aan zijn stagementor, niet in aanmerking mocht nemen bij de beoordeling van zijn stage. Het is verwerende partij niet duidelijk waarom zij dat document niet mee in haar beoordeling zou hebben mogen betrekken. Hoe dan ook bevestigt het document vaststellingen die ook al veel eerder in de stage zijn gedaan, en die ook herhaaldelijk aan bod komen in de diverse documenten in het dossier, in het bijzonder de vaststelling dat verzoeker zeer moeilijk kan omgaan met negatieve feedback. Het is ook in die context dat de institutionele beroepscommissie dit document bij haar beoordeling heeft betrokken.

[...]

Verzoeker betwist vervolgens de vaststelling van de institutionele beroepscommissie dat hij zich niet steeds even flexibel opstelde en bepaalde keuzes vaag motiveerde. Hij is van mening dat hij wel voldoende flexibiliteit aan de dag legde en wijst erop dat hij zich verplaatste waar nodig en haalbaar.

Verwerende partij kan enkel vaststellen dat uit de stukken wel degelijk blijkt dat verzoeker zich niet altijd flexibel opstelde (waarmee overigens niet is gezegd dat hij dat nooit zou hebben gedaan). Zo stelt de mentor in haar eindevaluatie vast:

“Guillaume bleek flexibel te zijn wanneer dit minder werk betekende voor hem: geen lessen observeren omdat dit te veel tijd zou kosten, geen extra gesprek inplannen met een leerkracht omdat zij wegens ziekte niet kon aansluiten bij de focusgroep/met leerkracht omdat die technische problemen ondervond en niet kon deelnemen aan de focusgroep.”

De stagebegeleider stelt in haar verslag vast:

“Guillaume reflecteert systematisch op zijn planning, maar eerder in de zin van “ik moet ervoor zorgen dat ik mij aan mijn planning kan houden en soms eens aanpassen omwille van een verplaatsde vergadering.” Bij tijdsnood, schrapte hij vaak belangrijke stappen in zijn onderzoek zoals ‘feedback’ op de lessenaanpakketten;

observaties in de klassen. De vraag is dan: denkt Guillaume voldoende na over de prioriteiten in zijn planning?”

Deze vaststelling betreft weliswaar in eerste instantie de manier waarop verzoeker met planning omgaat maar heeft evident ook betrekking op flexibiliteit. Verzoeker klaagt over zaken zoals verplaatsingen van vergaderingen, wat hem tijd kost omdat hij zijn planning telkens moet aanpassen. Dat geeft alvast aan dat hij zich op dat vlak niet altijd even flexibel opstelt. Elders in het document blijkt ook dat verzoeker bepaalde observaties niet deed omdat hij daar de tijd niet voor had, waar je zou veronderstellen dat een stagiair daar alleszins tijd voor zou maken en zijn agenda minstens daarvoor flexibel zou invullen, enz.

Ook dit argument is ongegrond.

Wat de opmerking van de institutionele beroepscommissie betreft dat verzoeker niet werd afgestraft voor taalfouten, blijkt inderdaad uit niets dat hij daar wel voor zou zijn afgestraft. Hoogstens werd in de quotering meegenomen dat hij, ondanks hij anderstalig is en daardoor veel taalfouten schreef, zijn materiaal niet steeds liet nakijken op taalfouten vooraleer hij dat bezorgde aan derden, wat uiteraard iets anders is: dat hij taalfouten maakt is op zich niet iets waar hij punten door zou hebben verloren, maar er wordt wel opgemerkt dat hij dan minstens ervoor moet zorgen dat iemand zijn teksten screent op taalfouten vooraleer hij die doorstuurt.

Vervolgens heeft verzoeker bezwaren tegen de opmerking dat er te weinig correcte terugkoppeling is naar gehanteerde literatuur en dat de gehanteerde literatuur te weinig verwerkt is in de teksten. Verzoeker stelt enkel dat dit niet correct is maar geeft niet aan waarom dit niet correct zou zijn. Dit argument is onontvankelijk, minstens ongegrond.

[...]"

In zijn wederantwoordnota handhaaft verzoeker zijn grieven.

Beoordeling

Zoals hierboven is aangegeven, heeft verzoeker de omvang van zijn beroep uitdrukkelijk beperkt tot de deelscore 26/60 van de stagementor. De andere onderdelen (stageplan, intervisie en stageportfolio) vallen bijgevolg buiten het bestek van het beroep.

De overwegingen inzake het aantal respondenten die verzoeker bekritiseert, hebben geen betrekking op de beoordeling door de stagementor, maar gaan terug tot de beoordeling van het stageportfolio – met name bovenaan pagina 21 (stuk 6.f administratief dossier). De grief is dan ook niet ontvankelijk bij gebreke aan belang.

Eenzelfde conclusie dringt zich op ten aanzien van de grieven inzake het al dan niet voldoen van het stageproduct (de door verzoeker ontwikkelde lessenpakketten) bij de probleemstelling/ontwerpervraag.

Ook dit aspect hoort thuis in de beoordeling van het stageportfolio, met name pagina 16 en volgende van stuk 6.f van het administratief dossier. Ook deze grief is derhalve onontvankelijk bij gebrek aan belang.

Wat de overige argumenten van verzoeker betreft, wil de Raad erop wijzen dat hij krachtens artikel II.291 van de Codex Hoger Onderwijs niet de opdracht of de bevoegdheid heeft om de beoordeling van de hogeronderwijsinstelling of haar organen ten gronde over te doen, en enkel kan nagaan of de voor hem gebrachte studievoortgangsbeslissing in overeenstemming is met de decretale en reglementaire bepalingen, met het onderwijs- en examenreglement en met de beginselen van behoorlijk bestuur.

De Raad is, met andere woorden, geen beroepscommissie in tweede aanleg.

Binnen de marginale toetsingsbevoegdheid waarover de Raad in dat opzicht beschikt, moet vervolgens worden aangestipt dat de Raad uitgaat van een vermoeden van objectiviteit en deskundigheid in hoofde van de beoordeelaren. Dit vermoeden is weerlegbaar, maar dat veronderstelt aan de zijde van de verzoekende partij concrete aanwijzingen en niet enkel het uiten van twijfel of het poneren van een stellige onenigheid.

Wat het gemis aan activerende werkvormen betreft, is verzoeker het duidelijk met de beoordeling niet eens. Zoals hierboven is aangegeven, volstaat dat niet opdat de Raad tot vernietiging kan overgaan. Verzoekers kritiek overtuigt de Raad niet dat de beoordeelaren, en de institutionele beroepscommissie ná hen, kennelijk onjuist of onredelijk hebben geoordeeld.

De overweging “*Wat het reflectieverslag betreft, volgt de institutionele beroepscommissie na aftoetsing het argument dat de reflectie te beschrijvend is en de sterke-zwakte analyse over de eigen aanpak oppervlakkig is gebleven*” heeft volgens verzoeker niets te maken met het originele beroepsschrift. Aangezien deze overweging voor verzoeker niet relevant is, behoeft dit element geen verdere beoordeling.

De wijze waarop verzoeker heeft gemeend zich, na de kennisname van de evaluatie, in een e-mail te moeten uitdrukken, is naar oordeel van de Raad duidelijk geen dragend motief in de beslissing van de institutionele beroepscommissie. Dat dit stuk in de bestreden beslissing ter sprake is gekomen, kan bijgevolg niet leiden tot de onregelmatigheid ervan.

Wat de flexibiliteit betreft, luidt de door verzoeker bekritiseerde passage van de bestreden beslissing:

“Met betrekking tot de flexibiliteit blijkt uit de bewijsstukken dat de student zich, in tegenstelling tot zijn persoonlijk aanvoelen niet altijd flexibel opstelde en zijn keuzes om bijvoorbeeld niet deel te nemen aan een observatie of het raadplegen van een doctoraat vaak vaag motiveerde.“

De Raad is van oordeel dat in de evaluatie van de mentor (het voorwerp van verzoekers beroep) voldoende aanknopingspunten ter zake terug te vinden zijn, die door verzoeker niet of onvoldoende inhoudelijk worden weerlegd of tegengesproken. Enkele voorbeelden: de observatie van een les wordt door verzoeker afgewezen omdat dit niet in het stageplan vermeld staat ('attitudes' – 1.1 – zelfstandig onderzoek); bereidheid voor bepaalde verdere verplaatsingen was er enkel wanneer praktische oplossingen hem werden aangereikt ('attitudes' – 1.1 – meedraai-activiteiten); verzoeker neemt geen contact met een leerkracht om alsnog feedback te krijgen nadat dit omwille van een technisch probleem initieel niet was gelukt ('attitudes' – 1.2. – zelfstandig onderzoek); het bijsturen van plannen, proactief handelen en hierover communiceren zijn nog grote werkpunten ('attitudes' – 1.2 – meedraai-activiteiten); verzoeker toont vooral flexibiliteit wanneer dit voor hem minder werk betekende ('attitudes' – 1.4 – zelfstandig onderzoek);...

In de beoordeling van de stagementor leest de Raad ook dat deze niet aan verzoeker heeft gevraagd om een doctoraat door te nemen, maar op zijn vraag enkel een wetenschappelijke bron heeft aangereikt.

De kritiek van verzoeker overtuigt niet.

Met betrekking tot de taalfouten, toont verzoeker niet aan dat die als dusdanig – en in tegenstelling tot de motivering van de bestreden beslissing – wél in rekening zijn gebracht bij de eindbeoordeling.

De loutere mening van verzoeker dat dit haast onvermijdelijk is omdat een holistische benadering werd gehanteerd, volstaat niet om de bestreden beslissing aan het wankelen te doen brengen.

Ook inzake het onvoldoende verwerken van de geraadpleegde literatuur komt verzoeker niet verder dan het tegenspreken van de institutionele beroepscommissie. Zoals hierboven reeds is aangegeven, is dat niet voldoende om de Raad ervan te overtuigen om de bestreden beslissing te vernietigen.

Met betrekking tot slot tot het gegeven dat verzoeker niet begrijpt waarom een opmerking wordt gemaakt over het laattijdig contacteren van een doctoraatsstudent, merkt de Raad op dat eensdeels dit op het eerste gezicht een motivering is van de mentor, en niet van de institutionele beroepscommissie, en dat anderdeels de feitelijke juistheid ervan door verzoeker niet wordt tegengesproken, wat betekent dat binnen de grenzen van de redelijkheid en zelfs indien verzoeker uiteindelijk de informatie heeft verkregen en verwerkt, als relevant werk punt mag worden opgemerkt dat adviezen niet steeds werden opgevolgd.

Het derde middel is, in zoverre ontvankelijk, ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 4 mei 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad

Jan Geens bestuursrechter – bijzitter

Sigrid Pauwels bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Gilles Fourneau secretaris

De secretaris

De voorzitter

Gilles Fourneau

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.488 van 4 mei 2022 in de zaak 2022/0119

In zake: Akafu Nadege FUALEFAC
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Chris Schijns
kantoor houdend te 3600 Genk
Grotestraat 122
bij wie keuze van woonplaats wordt gedaan

tegen:

UNIVERSITEIT HASSELT
woonplaats kiezend te 3500 Hasselt
Martelarenlaan 42

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 23 maart 2022, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepscommissie van de Universiteit Hasselt van 18 maart 2022 waarbij het intern beroep van verzoekster ongegrond wordt verklaard en het examencijfer van 9/20 voor het opleidingsonderdeel ‘Master thesis Quantitative Epidemiology (QE) Distance Learning (DL)’ wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 4 mei 2022.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Chris Schijns, die verschijnt voor verzoekende partij, en Céline Jaspers, die verschijnt voor verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2021-2022 ingeschreven in de opleiding ‘Master Statistics and Data science’.

Het opleidingsonderdeel ‘Master thesis Quantitative Epidemiology (QE) Distance Learning (DL)’ is het enige in verzoeksters curriculum.

Verzoekster bekomt het examencijfer 9/20.

De proclamatie vindt plaats op 16 februari 2022.

Op 22 februari 2022 stelt verzoekster een intern beroep in.

De interne beroepscommissie van de Universiteit Hasselt behandelt dit beroep in zitting van 18 maart 2022 en komt, na verzoeksters raadsman en de coördinerend verantwoordelijke te hebben gehoord, tot de volgende beslissing:

“[...]

3. Beoordeling van de gegrondheid van het intern beroep

[...]

A. Grieven van de student

De student geeft aan in haar verzoekschrift dat zij de examenbeslissing voor het opleidingsonderdeel ‘Master thesis QE DL’ betwist omdat zij hard gewerkt heeft aan haar thesis en steeds nauw samenwerkte met haar promotoren om de gevraagde aanpassingen en verbeteringen door te voeren. De student is zeer teleurgesteld dat zij, na een derde poging, nog steeds niet geslaagd is op dit opleidingsonderdeel.

Haar raadsman geeft tijdens de hoorzitting aan dat de student, gelet op de feedback die zij ontving van haar begeleiders, in de veronderstelling verkeerde dat zij op weg was om te slagen voor het opleidingsonderdeel.

B. Beoordeling door de commissie

Het e-mailverkeer tussen de promotoren en de student bevat duidelijke indicaties die aantonen dat de student nog veel moet bijsturen in haar werk en zij hiertoe constante begeleiding nodig had.

Enkele voorbeelden zijn:

Op 11 januari wordt in een e-mail van begeleider [L.H.] naar de student aangehaald:

*“Beste Nadege,
Ik geloof dat jij jouw data opnieuw moet nagaan. Het minimum aantal van contacten voor elke golf is gelijk aan 1. Dit betekent dat er geen deelnemers in jouw dataset zijn die 0 sociale contacten hebben gehad op die dag. Ik ben zeker dat dit niet correct is....”* (vertaald vanuit het Engels “*Dear Nadege, I believe you need to check your data again. The minimum number of contacts for each wave is equal to 1. This means that there are no participants in your dataset that have 0 social contacts on that day. I'm very sure that this is not correct.*”)

Op 12 januari wordt in een e-mail van begeleider [L.H.] naar de student gesteld:

“Nadege, kan je dan de samenvattende statistiek met de correcte variabele updaten? Ik wil meer cijfers om zeker te zijn dat je de correcte set hebt.” (vertaald vanuit het Engels: “*Nadege, could you then update your summary statistics with the correct variable? I really want more numbers to be sure you have the correct set.*”)

Op 25 januari wordt in een e-mail van begeleider [L.H.] naar de student aangehaald:

“Als bijlage kan je een nieuwe reeks van opmerkingen terugvinden.” (vertaald vanuit het Engels “*Attached you can find a new set of comments.*”)

Op 26 januari wordt in een e-mail van begeleider [L.H.] naar de student gemeld:

“Dit staat in mijn opmerkingen, maar opnieuw, ik vind het belangrijk dat jij de modelresultaten interpreteert en hierover kritisch reflecteert.” (vertaald vanuit het Engels: “*It is in my comments, but again, I also feel it is very important that you interpret and critically reflect upon your modeling results.*”)

Aan de hand van voornoemde voorbeelden wordt duidelijk aangetoond dat er vele aanpassingen moesten gebeuren en dat het werk nog niet het verwachte niveau had bereikt om te kunnen slagen op het opleidingsonderdeel. De student stelt dan ook ten onrechte dat zij, aan de hand van de gegeven feedback door de begeleiders, er mocht vanuit gaan dat zij een werk had afgeleverd dat voldeed.

Er zijn dan ook geen redenen vorhanden om de gegeven quotering in het voordeel van de student te herzien.

Het beroep dient dan ook te worden afgewezen.”

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet zijnerzijds geen redenen om ter zake ambtshalve opmerkingen te maken.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Onderzoek van de middelen

Eerste middel

Verzoekster steunt een eerste middel op het zorgvuldigheidsbeginsel en een gebrekige begeleiding en feedback tijdens het academiejaar.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt dat in de bestreden beslissing al te selectief wordt geciteerd uit e-mailverkeer, en zij brengt andere e-mails voor waaruit blijkt dat verzoekster steeds prompt op de opmerkingen van de promotoren heeft gereageerd en er inhoudelijk aan tegemoet is gekomen.

Bovendien is nooit een signaal gegeven dat verzoekster het risico zou lopen geen credit te behalen.

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij dat niet wordt betwist dat verzoekster voldoende inzet toonde, maar dat uit de opeenvolgende opmerkingen van de promotoren wel blijkt dat signalen werden gegeven dat de thesis nog niet het vereiste niveau had om tot een slaagcijfer te kunnen leiden.

Zij wijst er bovenbieden op dat de promotoren op een vergadering van 5 januari 2022 duidelijk hebben gecommuniceerd aan verzoekster dat zij zich moest herpakken, aangezien zij op dat ogenblik – één maand voor de verdediging van de masterproef – enkel data-exploratie had gedaan.

Verwerende partij merkt nog op dat studenten hun werk weliswaar mogen indienen met het oog op een mondelinge verdediging, maar dat dit niet betekent dat zij op het schriftelijk deel

geslaagd zijn. Het examencijfer wordt overigens niet enkel door de promotoren, maar door een jury toegekend.

Verzoekster harerzijds handhaaft haar grief in haar wederantwoordnota en benadrukt nogmaals dat er minstens dubbelzinnige signalen werden gegeven.

Beoordeling

Wat de beweerde gebrekkige begeleiding betreft, wijst de Raad op zijn vaste rechtspraak dat zelfs vastgestelde gebreken in de begeleiding van de student in principe niet tot gevolg hebben dat de toegekende beoordeling daardoor onregelmatig wordt of dat de student recht zou hebben op een gunstiger quotering. Het is, in beginsel, één zaak of de student bewezen heeft de van hem verlangde kennis en vaardigheden te bezitten en een andere, wanneer hij die kennis en vaardigheden niet blijkt te bezitten, wie daarvoor de schuld draagt. Deze laatste kan diegene zijn die de student op het examen heeft voorbereid door bij die voorbereiding in gebreke te blijven. Een verwijt aan de instelling op het vlak van een gebrekkige begeleiding of communicatie verschuift bijgevolg mogelijk de verantwoordelijkheid voor een slechte prestatie deels naar de instelling, maar in de regel kan dit er niet toe leiden dat de prestatie zelf zonder meer als voldoende moet worden beschouwd.

Er kan enkel anders over worden geoordeeld in uitzonderlijke omstandigheden, wanneer het gebrek aan begeleiding het slagen de facto onmogelijk heeft gemaakt, bijvoorbeeld doordat essentiële vragen van de student onbeantwoord zijn gebleven of de begeleiding nagenoeg onbestaande was.

Het valt aan de verzoekende partij toe om het bewijs te leveren van de gebreken in de begeleiding die zij aanvoert en van de beslissende invloed daarvan op de beoordeling of de slaagkansen. De Raad kan hierbij ook rekening houden met de ervaring van de student (eerstejaars, dan wel meer ervaren) en met de zelfstandigheid die in het betrokken opleidingsonderdeel wordt verlangd.

In casu gaat het om de masterproef, het sluitstuk van een masteropleiding. Verzoekster heeft het opleidingsonderdeel bovendien reeds tweemaal zonder succes afgelegd.

In die omstandigheden mag van verzoekster een aanzienlijke mate van zelfstandigheid worden verwacht.

Bovendien blijkt uit het voorliggend e-mailverkeer dat verzoekster van haar promotoren steeds een antwoord heeft gekregen op vragen om feedback. Verwerende partij kan worden bijgevallen in het standpunt dat het verlenen van een afdoende begeleiding en feedback niet zóver gaat dat de opleiding alle fouten of tekortkomingen moet duiden.

Dat verzoekster zich niet ten derde male aan een tekort had verwacht kan de Raad gewis begrijpen, zeker gelet op de geleverde inspanningen die verwerende partij ook erkent, maar een niet-slagen moet, in het licht van het zorgvuldigheidsbeginsel en een afdoende begeleiding, ook niet *expressis verbis* worden aangekondigd.

Verzoekster toont niet aan dat het slagen haar onmogelijk werd gemaakt.

Het middel is niet gegrond.

Tweede middel

In een tweede middel beroept verzoekster zich op de formele motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Het is voor verzoekster een raadsel waarom zij slechts 9/20 behaalde. Zij is van oordeel dat uit de bestreden beslissing ook niet de motieven blijken waarom zij onvoldoende scoort.

De beroepscommissie bedient zich volgens verzoekster van loutere stijlformules.

In haar antwoordnota merkt verwerende partij op dat verzoekster na de proclamatie geen contact heeft genomen met de promotoren of de coördinerend verantwoordelijke van het vak, hoewel een gesprek was gepland op 3 maart 2022. Dat gesprek werd volgens verwerende partij door verzoekster geweigerd, omdat zij een intern beroep had ingesteld. Hoewel op de hoorzitting van de beroepscommissie nogmaals is benadrukt dat een feedbackgesprek steeds is toegestaan en zelfs wordt aangemoedigd, heeft verzoekster geen initiatief genomen.

Verzoekster, zo besluit verwerende partij, heeft alle mogelijkheid tot inzage in het evaluatieverslag gehad en zij had zich ook vóór de beslissing van de interne beroepscommissie ter zake kunnen informeren.

Verzoekster doet in haar wederantwoordnota gelden dat het evaluatieverslag haar niet bekend was tot de neerlegging van het administratief dossier, en dat de elementen ervan niet *a posteriori* kunnen worden aangewend ter onderbouwing van de bestreden beslissing. Het gegeven dat zij het door de opleiding aangeboden gesprek heeft geweigerd doet daaraan voor verzoekster geen afbreuk – te meer nu het evaluatieverslag werd opgesteld nadat de interne beroepsprocedure was opgestart.

Beoordeling

De Raad herinnert ambtshalve aan het voorschrift van artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs, luidens hetwelk een verzoekende partij in de procedure voor de Raad geen nieuwe bezwaren kan aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde.

De Raad kan niet nagaan wanneer de beoordeling van de jury ter schrift is gesteld. Uit de stukken waarop de Raad vermag acht te slaan, blijkt alleszins niet dat verzoekster inzage in haar dossier, of in het juryverslag in het bijzonder, heeft gevraagd. Vast staat wel dat verzoekster een feedbackgesprek heeft afgewezen.

In die omstandigheden moet worden vastgesteld dat verzoekster wist, of behoorde te weten, dat zij bij het instellen van het intern beroep over weinig inhoudelijke informatie beschikte omtrent het haar toekende examencijfer.

In haar intern beroep van 21 februari 2022 maakt verzoekster over de motieven achter de beslissing evenwel geen enkele opmerking, laat staan dat zij er een duidelijk middel over opropt. Verzoekster bespreekt enkel haar inspanningen, en de grote teleurstelling toen zij het resultaat vernam. Zij stelt dat zij nochtans steeds haar vorderingen aan de promotoren heeft voorgelegd – een passage waarin de beroepscommissie, samen met het betoog van verzoeksters

raadsman op de hoorzitting, wellicht een allusie op een gebrekkige motivering zag – en zij stelt een beroep in met het oog op een herbeoordeling.

Verzoekster vraagt met andere woorden niet waarom zij slechts 9/20 behaalde, zij wenst een hoger cijfer.

Uit de bestreden beslissing kan niet worden afgeleid dat de formelemotiveringsplicht uiterlijk op de zitting van de interne beroepscommissie alsnog ter sprake is gebracht.

Aangezien bijgevolg in het intern beroep geen middel met betrekking tot de formelemotiveringsplicht werd opgeworpen, is het thans te laat om dit in de huidige stand van de procedure voor het eerst te doen.

Het tweede middel is niet ontvankelijk.

Derde middel

In wat als een derde middel kan worden beschouwd, beroeft verzoekster zich op de materiëlemotiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt in haar verzoekschrift:

“De [materiëlemotiveringsplicht] houdt thans in dat iedere administratieve rechtshandeling moet steunen op motieven waarvan het feitelijk bestaan naar behoren bewezen is en die in rechte ter verantwoording van die handeling in aanmerking genomen kunnen worden.”

Verwerende partij gaat hierop in haar antwoordnota niet in.

Verzoekster herhaalt in haar wederantwoordnota slechts de voormelde passage.

Beoordeling

Verzoekster zet niet uiteen hoe of waarom de materiëlemotiveringsplicht – die als beginsel van behoorlijk bestuur duidelijk is onderscheiden van de formeelmotiveringsplicht – door de bestreden beslissing zou zijn geschonden.

Het middel is niet ontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 4 mei 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Sigrid Pauwels	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Gilles Fourneau	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Gilles Fourneau

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.492 van 12 mei 2022 in de zaak 2022/0120

In zake: Keya BAEYENS
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Christophe Vangeel
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Lange Lozanastraat 24
bij wie keuze van woonplaats wordt gedaan

tegen:

KAREL DE GROTE-HOGESCHOOL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Tom Peeters en Sophie Groetaers
kantoor houdend te 2600 Antwerpen-Berchem
Borsbeeksebrug 36 bus 9
bij wie keuze van woonplaats wordt gedaan

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 23 maart 2022, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepscommissie van Karel de Grote-Hogeschool van 9 maart 2022 waarbij het intern beroep van verzoekster ongegrond wordt verklaard en het examencijfer van 7/20 voor het opleidingsonderdeel ‘Stage 3 Ortho 25SP’ wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 4 mei 2022.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Christophe Vangeel, die verschijnt voor verzoekende partij en advocaat Sophie Groetaers, die verschijnt voor verwerende partij, zijn gehoord.

Verwerende partij heeft bijkomende stukken neergelegd. Verzoekende partij en verwerende partij hebben een toelichtende nota neergelegd, waarna op 9 mei 2022 de debatten zijn gesloten en de zaak in beraad is genomen.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2021-2022 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de orthopedagogie’.

Tot verzoeksters curriculum behoort het opleidingsonderdeel ‘Stage 3 Ortho 25 SP’ (verder ook: ‘Stage 3 Ortho’), in het raam waarvan verzoekster stage loopt in een voorziening voor blinden en slechtzienden te Antwerpen.

Verzoekster bekomt voor dit opleidingsonderdeel het examencijfer van 7/20.

De proclamatie vindt plaats op 17 februari 2022.

Met een eerste e-mail van 24 februari 2022 initieert verzoekster een interne beroepsprocedure. Zij schrijft:

“Hierbij vragen wij een heroverweging over de beslissing van mijn derdejaarsstage, gepresteerd in de Markgrave, voorziening voor blinden - en slechtzienden, te Antwerpen. Mag ik vragen om per kerende te bevestigen dat deze mail goed toegekomen is en of alle voorwaarden om de procedure op te starten aanwezig zijn.”

Aansluitend hierop wordt, eveneens met een e-mail van 24 februari 2022, het volgende ter aanvulling overgemaakt:

“Hierbij vragen mijn ouders en ik een heroverweging over de beslissing van mijn derdejaarsstage, gepresteerd in de Markgrave, voorziening voor blinden en slechtzienden te Antwerpen.

Gelieve hieronder de argumentatie te vinden om de interne beroepsprocedure op te starten:

Ik heb wel degelijk theorie gekoppeld aan de doelgroep maar die theorie bleek niet te zijn wat de stagebegeleider graag had gehoord. Wat de gewenste theorie was, kwam ik pas te weten tijdens mijn eindevaluatie, waardoor het jammer genoeg al te laat was om die nog te integreren in mijn verslag.

Na mijn stage werd me bovendien verteld dat bepaalde gewenste theorie niet (of zeer weinig) kon worden gekoppeld aan de doelgroep. Daardoor kon ik die dus ook niet weergeven in het verslag.

Ik kreeg geen tot onvoldoende feedback op mijn evaluatiekaders, waardoor het nieuws dat ik niet geslaagd was heel onverwacht kwam. Ook mijn stagementor op de stageplek ging ervan uit dat ik zeker geslaagd zou zijn. Ik heb het kader van de tussentijdse evaluatie nooit via e-mail gekregen. Ook mijn stagebegeleider bij de Markgrave had verwacht dit kader rechtstreeks te krijgen, wat niet is gebeurd. Zo kon ik mijn verslag niet verbeteren, aangezien ik simpelweg nooit op de hoogte werd gesteld van wat er anders moest.

Zowel door cliënten als medewerkers van de Markgrave werd ik op het einde van mijn stage ervaren als een teamlid in plaats van een stagiaire. Mijn collega's waren zelfs zo tevreden dat ik er een studentenjob zou kunnen opnemen. Ook op de stageplaats waar het vorig jaar verkeerd liep, had ik de mogelijkheid om er als student aan de slag te gaan.

Mag ik vragen om per kerende mail te bevestigen dat u deze aanvraag goed ontvangen heeft en of alle voorwaarden om de procedure op te starten aanwezig zijn.”

Op 1 maart 2022 wordt aan verzoekster meegedeeld dat de interne beroepscommissie het beroep zal behandelen in zitting van 9 maart 2022.

Op 8 maart 2022 dient verzoeksters raadsman een aanvullend beroep in (enkele voetnoten zijn weggelaten):

“[...]

[II].1. Gebrekige begeleiding – schending patere legem

Zoals verzoekster reeds aangaf in haar initieel beroep was de begeleiding die ze tijdens de stage heeft gekregen gebrekig op verschillende vlakken.

Volgens de Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbeslissingen is dit gebrek de oorzaak voor het niet slagen van de student, wanneer het gebrek aan begeleiding het slagen voor de student onmogelijk maakt, doordat bijvoorbeeld essentiële vragen van de student onbeantwoord zijn gebleven of de begeleiding nagenoeg onbestaand was.

Voorerst blijkt zeer duidelijk dat de begeleiding door de stagebegeleider zeer gebrekig was, aangezien verzoekster nooit enige negatieve feedback verkreeg of signalen ontving dat ze zou afstevenen op een tekort.

Begrijpe wie begrijpen kan, blijkt achteraf dat er een negatief tussentijds beoordelingsformulier zou zijn opgesteld dat verzoekster nooit in ontvangst heeft mogen nemen.

Zij heeft dus nooit kennis kunnen nemen van de essentiële werkpunten die de stagebegeleider heeft vastgesteld.

Verder heeft zij op haar stage steeds positieve feedback gekregen van haar stagementor. Ook uit de eindbeoordeling van de stagementor blijkt zij duidelijk geslaagd te zijn.

Verzoekster heeft op 7 maart 2022 nogmaals contact gezocht met haar stageplaats waarbij men haar explicet meedeelde dat wat hen betreft verzoekster als geslaagd dient te worden beschouwd.

Verzoekster vraagt dan ook dat de commissie contact zou leggen met de stageplaats hierover.

Er bestaat immers een grote discrepantie tussen de beoordeling van de stagementor – die meent dat verzoekster moet geslaagd zijn en die van de stagebegeleidster.

Het is tevens duidelijk dat de vage en oppervlakkige verklaring hiervoor niet volstaan zodat de stageplaats dient geconsulteerd te worden.

Zo lezen we in de verslagen van de stageplaats EINDEVALUATIE STAGE KEYA 2021-2022

[R.S.] 13.1.2022

- *Nadien door geplande afwezigheid van stagebegeleider, vele vervangingen door zieke collega's en corona (positief getesten en quarantaine) geen goed zicht op stage tot de eerste week van januari. Vervolgens was er weinig feedback van [T.] en ook van de andere collega's. De feedback die ik wel kreeg was dat Keya op verschillende vlakken wel grote sprongen voorwaarts heeft gezet. Dat er zeker een groeiproces was en is.*
- *De jonge collega's, waarbij het contact heel stroef verliep, hebben mij vandaag gezegd dat Keya positief veranderd is en dat ze meer initiatief neemt.*
- *betreft taakinvulling en flexibiliteit heeft zij een grote evolutie doorgemaakt. De vraag is in hoeverre ze dit gedrag/houding haar eigen kan maken. Kan ze van dit punt verder groeien of moet ze in elke nieuwe situatie zich weer uitgebreid aanpassen??? Zelfzekerder, flexibeler en meer initiatiefname is noodzakelijk in sociale sector.*

Feedback teamvergadering 13.1.2022

- *Zowat iedereen vond dat Keya grote stappen vooruit heeft gezet tijdens haar stage: dat het vlotter liep, dat ze flexibeler werd, dat er meer informele contacten waren, dat ze het werk zichtbaar leuker vond dan bij de aanvang, dat ze meer zelfvertrouwen kreeg en verschillende positieve ervaringen dit vertrouwen alleen maar groter maakte... Jammer, dat deze kentering vrij laat kwam.*
- *Keya is geen opgever, is een echte doorzetter.*
- *Mogelijk kantelpunt is dat de stagebegeleider het vertrouwen gaf dat Keya als volwaardige A (assistentie) kan functioneren. Daar was binnen het team heel wat twijfel over. Maar dit vertrouwen heeft een gunstig effect gehad op haar zelfvertrouwen en op deze manier moest ze wel extra uit de pijp komen, kon ze zich niet wegstoppen.*
- *Een vraag was waarom Keya voor de zorg heeft gekozen? Probeerde ze op deze manier – door de zorg voor anderen – dus met een omweg, te zorgen voor zichzelf, zonder aan zichzelf te werken? Als dat zo is, dan kom dat op termijn niet goed. Ze moet zeker nog aan haar zelf werken.*
- *Een andere bemerking was of deze positieve veranderingen (betere communicatie met collega's, flexibeler opstellen, werken aan lichaamshouding...) of dat spontaan in haar zit, of dit eerder aangeleerd gedrag is, dat ze hiervoor moeite moet doen?*
- *Op mijn vraag of de teamleden Keya zouden aannemen als begeleidster was het merendeel voorzichtig positief. Ze geven haar "het voordeel van de twijfel". Ja dus, onder bepaalde voorwaarden. Aan het basisniveau moet op sommige aspecten nog wel wat gewerkt worden (zoals bij vele laatstejaars), maar volgens hen zat er voldoende potentieel in haar om nog verder door te groeien. Enkele teamleden zouden haar als nieuwe collega niet zien zitten omdat ze vragen hebben over dit*

mogelijk groeipotentieel en/of dat ze het gevoel hebben dat ze in bepaalde situaties nog niet voldoende op Keya kunnen rekenen.

- *Algemeen: het team staat wat positiever ten opzichte van de stage, dan haar stagebegeleider.*

Het is dus duidelijk dat het team – [dat] het meeste contact had met verzoekster – in de meest positieve [zin] oordeelt over verzoekster.

Er dient dan ook verwezen te worden naar de vaste rechtspraak die stelt:

“...het is de vaste rechtspraak van de Raad dat de input van de mentor, behoudens andersluidende bepaling, richtinggevend is en niet beslissend, maar dat deze ook niet mag worden veronachtzaamd, wat onder meer betekent dat aanzienlijke verschillen in de beoordeling tussen mentor en lector, door deze laatste moeten worden gemotiveerd Niettemin hebben de mentorverslagen hun plaats binnen de evaluatie, en voor zover er grieven zijn omtrent een gebrek aan objectiviteit of redelijkheid in hoofde van een mentor, zullen diens verslagen dan ook een belangrijke eerste bron van informatie zijn.”(Rolnr. 2016/227- 7 september 2016)

“Het mag verder als vaste rechtspraak van de Raad worden beschouwd – die ook hier wordt bijgevalen – dat het weliswaar de lector is die quoteert en niet de mentor, maar dat quoteringen die in ongunstige zin duidelijk afwijken van de appreciatie van de mentor, een concrete en duidelijke motivering behoeven.” (Rolnr. 2016/230 – 7september 2016)

Dit geldt des te meer daar de stagebegeleider op geen enkele wijze verzoekster aan de slag gezien heeft en zich dus enkel kan baseren op de input van de stagementor, die – het weze herhaald – meent dat verzoekster geslaagd zou moeten zijn.

De stagebegeleider van verzoekster daarentegen heeft nooit enige vorm van feedback of opmerkingen ter kennis gebracht aan verzoekster.

Zij heeft haar taken die duidelijk werden vastgelegd in het stagedraaiboek nooit uitgevoerd.

Hierdoor maakt de hogeschool zich schuldig aan een schending tegen het patere legembeginsel.

De instelling is gebonden door de voorschriften die zijzelf heeft vastgelegd. Toch kiest men ervoor de bepalingen van de eigen stagedraaiboek te schenden.

Zo lezen we in het draaiboek omtrent de rol van de stagebegeleider het onderstaande:

“6.3 Rol van de stagebegeleider vanuit de school

De stagebegeleider is de coach op afstand: vanuit de school begeleidt hij het stageproces.

- *In het begin van de stage zal de stagebegeleider bij het opstartmoment met de stagiaires overleggen hoe de begeleiding verloopt, hoe er gecommuniceerd wordt, en welke voorbereidingen en opdrachten de student moet maken.*
- *In de eerste of de tweede week van de stage neemt de stagebegeleider telefonisch contact op met de mentor om te horen hoe de start verloopt en om te kijken of de verwachtingen vanuit de school duidelijk zijn. De stagebegeleider en de mentor spreken dan tijdstippen af voor de tussentijdse en de eindevaluatie en voor de manier waarop ze met elkaar communiceren.*

- Gedurende het stageproces heeft de stagebegeleider een aantal coachingmomenten met de stagiaires, voor stage 2 zijn dat er 3, voor stage 3 zijn dat er 5. Er wordt met de stagiaires afgesproken welke voorbereiding er verwacht wordt en waar de coaching doorgaat, op school of in de voorziening,
- De stagebegeleider komt voor de tussentijdse evaluatie naar de stageplaats. Op basis van dat gesprek zal de stagiair het evaluatiekader invullen. De stagebegeleider zal op basis daarvan binnen de week zijn bevindingen aanvullen en weer aan de stagiair bezorgen.
- Voor de eindevaluatie komt de stagebegeleider eveneens naar de stageplaats. Gedurende het hele stageproces is de stagebegeleider een coach voor stageplaats en de stagiair. Op het moment van de eindevaluatie en de ‘puntenafstemmingscommissie’ [...] wordt de rol van coach even ingeruild voor die van evaluator.”

We stellen vast dat de stagebegeleider het mereldeel van haar taken simpelweg heeft nagelaten uit te voeren.

Zo lezen we duidelijk dat zij in het kader van de tussentijdse evaluatie het evaluatiekader verder diende aan te vullen na het tussentijds gesprek en deze feedback binnen de week terug aan verzoekster diende te bezorgen.

De stagebegeleidster heeft het ingevulde tussentijdse evaluatieformulier echter nooit terugbezorgd aan verzoekster. Hierdoor heeft de stagebegeleidster essentiële informatie aan verzoekster ontnomen, waardoor het voor verzoekster onmogelijk was om verder te groeien en te slagen voor haar stage.

Evenmin heeft de stagebegeleider teruggekoppeld met de stagementor om te informeren hoe alles verliep op de stageplaats.

Op basis van het bovenstaande dienen we dan ook te besluiten dat de begeleiding die verzoekster kreeg dermate gebrekkig was waardoor het voor haar onmogelijk werd gemaakt om te slagen.

De begeleider van verzoeker bleef volledig in gebreke om verzoekster feedback te geven die haar de nodige richtlijnen zou aanreiken om te kunnen slagen. Van enige coaching ligt evenmin enige bewijs voor.

Verder kreeg verzoeker louter positieve feedback op haar stageplaats en als er al een opmerking was m.b.t. ruimte voor verbetering, dan ging het alleszins niet over fundamentele zaken. Het betrof dan eerder vormelijke aanpassingen. Dit staat in schril contrast met de eindbeoordeling die wijst op een aantal vermeend inhoudelijke tekorten, waar verzoeker nooit op werd gewezen.

II.2. Zorgvuldigheids -en redelijkheidsbeginsel

Wanneer verzoekster het verloop van haar stage vergelijkt met de feedback uit haar eindbeoordeling, komt zij tot de vaststelling zij steeds goed presteerde en dit plots volledig is omgeslagen in de eindbeoordeling en men plots van mening is dat verzoekster niet kan slagen.

Het is bijgevolg compleet onbegrijpelijk dat wanneer verzoekster dermate slecht presteerde dat zij daar nooit eerder op werd gewezen. Dit vernam zij voor het eerst tijdens de eindbeoordeling.

Op geen enkele wijze ligt er een verklaring voor m.b.t. de plotse negatieve eindevaluatie van de stagebegeleider die verzoekster NOOIT aan het werk zag.

Het kan dan ook niet aangenomen worden dat enige andere redelijk handelende onderwijsinstelling een student die nooit werd gewezen op eventuele werkpunten pas tijdens de eindbeoordeling er op wordt gewezen dat zij niet kan slagen. Dergelijke handelswijze is dan ook compleet onzorgvuldig.

II.3. Schending materieel motiveringsbeginsel

Bij het lezen van de eindevaluatie van verzoekster stellen we vast dat de bepalingen van de materiële motiveringsplicht worden geschonden.

De vaste rechtspraak van de Raad van State stelt dat de materiële motiveringsplicht of de eis van interne legaliteit inhoudt dat elke administratieve rechtshandeling moet steunen op motieven waarvan het feitelijk bestaan naar behoren bewezen is en die in rechte ter verantwoording van die handeling in aanmerking kunnen worden genomen.

Wanneer we de beoordeling bekijken dienen we dat deze allerlei motieven bevat die niet naar behoren bewezen zijn en niet overeenstemmen met de realiteit.

Onderstaand zet verzoekster concreet uiteen op welke wijze de beoordeling van haar opdrachten geen stand kan houden aangezien zij weldegelijk de nodige eindcompetenties bezit:

Bij begeleidingsattitude, vaardigheden en kennis

- Basishouding zit wel goed, stagmentor van de Markgrave geeft zelf aan in zijn feedback dat verzoekster wel situaties kan bijsturen mits een beetje tijd hiervoor.

Bij samenwerkingsattitude, vaardigheden en kennis

- Uit de feedback van de Markgrave zelf als stageplaats en de feedback van de mentor van de stageplaats blijkt dat verzoekster zeker op het vlak van functioneren op praktisch vlak een voldoende verdienste.
- Verzoekster is ook zeker gegroeid in alle aspecten, namelijk op het vlak van mening geven naar collega's toe, informatie doorgeven en hierover spontaan communiceren.
- Er is ook meermalen aangegeven dat verzoekster wel degelijk initiatief heeft genomen en hierover gecommuniceerd heeft.

Bij zelfzorgattitude, vaardigheden en kennis

- Verzoekster kan heel duidelijk haar eigen sterktes en werkpunten aangeven. In het verslag staat niet dat dit een onderscheid tussen attitudes en vaardigheden is.
- Tijdens de tussentijdse evaluatie zijn ze eerder snel over zaken snel gegaan zoals zwakke en sterke punten waardoor die zelfs niet aan bod gekomen zijn tijdens de eindevaluatie en verzoekster ook verbaasd was hierop een onvoldoende te hebben behaald. Ook haalde de stagebegeleider het verschil attitudes en vaardigheden aan terwijl dit zo niet beschreven staat in de competenties van de stagebundel.
- Verzoekster heeft bovendien aan het grootste deel van haar werkpunten gewerkt.

Bij leerattitude, vaardigheden en kennis

- verzoekster heeft een aantal leerkansen genomen zoals een nacht en de A1 dubbel meelopen. Verzoekster heeft hierover feedback gevraagd of gekregen en hierover gerelecteerd samen met de collega's over hoe dit verlopen is. Dat staat ook zo beschreven in haar eigen eindverslag.

Heeft zich op noden van de cliënt en het cliëntsysteem op micro-, meso- en macroniveau

- Er staat een mooi voorbeeld uitgewerkt in haar eigen eindverslag, maar dat werd nooit gelezen.

Heeft inzicht in theoretische modellen en theorie betrekking hebbend op de doelgroep

- De orthopedagoog op de stageplaats had geen tijd om hierover een gesprek aan te gaan wegens een te drukke agenda
- Er werd verzoekster verteld dat het oké was om dit zo te laten.

Verantwoordt zijn pedagogische optreden vanuit theoretische kaders/visies over opvoeding en menselijke ontwikkeling en licht toe welk effect dit heeft op de cliënt

- Verzoekster wist niet dat ze hier een uitwerking rond moest doen. Dit zou blijkbaar in het tussentijdse verslag hebben gestaan, maar dat heeft verzoekster dus nooit gekregen.

Ortho draagt bij aan kwaliteit van leven

- Dit heeft verzoekster uitgewerkt, maar dat was blijkbaar niet voldoende tijdens eindevaluatie. Verzoekster heeft het uitgewerkt hoe dat ze dacht dat dit uitgewerkt moest worden.

Kiest organiseert en begeleidt activiteiten op maat van de doelgroep

- Zowel de stagementor als verzoekster hebben meermaals duidelijk gemaakt dat het praktisch bijna onmogelijk is om binnen de Markgrave een activiteit uit te werken.
- De stagementor gaf ook meermaals aan dat hier praktisch geen tijd voor is.
- De stagebegeleider bleef hier desondanks op aandringen.

Varieert begeleidingsstijl afhankelijk van de noden van de cliënten en het cliëntsysteem

- Verzoekster heeft de theorie rond de Roos van Leary wel verwerkt in haar stageverslag en haar begeleidingsstijl wel besproken.

Kan omschrijven wat de waarden en normen van de cliënt en het cliëntsysteem zijn en van de collega's + kan het verschil in waarden en normen een plaats geven in het omgaan met de cliënt en het cliëntsysteem

- Verzoekster heeft mooi een aantal waarden van haar cliënten beschreven en hierin het verschil aangebracht met haar eigen waarden.

Kan in een concrete situatie bewust handelen op basis van hypotheses evalueren en bijsturen

- Verzoekster heeft hierbij een mooie situatie aangehaald en die helemaal uitgewerkt in verband met de situatie van P. en seksueel getint aanraken van de handen.
- Verzoekster krijgt de indruk dat dit niet bekeken werd de stagebegeleider tijdens de eindevaluatie.

Past de binnen de organisatie gehanteerde kaders toe

- Verzoekster heeft duidelijk de visie wel toegepast in haar laatste herwerkte reflectieverslag. Daar heeft verzoekster nooit feedback op gekregen. Haar stagebegeleider zei dat ze dit gingen bespreken tijdens de eindevaluatie, maar dat is niet gebeurd.

Past de handelingsplanning toe

- Verzoekster heeft regelmatig een aantal handelingsplannen ingekeken en dat ook aangegeven tijdens haar eindevaluatie.

Samenwerkingsattitude

- Mentor geeft zelf aan dat dit fel verbeterd is, zowel de communicatie met het team als met de cliënten.
- Duidelijk goede evolutie te zien over de hele lijn.

Samenwerkingsvaardigheden

Communicert met het team

- Communicatie naar het team toe is fel verbeterd, ook zo aangegeven in het verslag van de stagementor

Kent zijn positie als stagiair in het team

- Tijdens de EE aangegeven dat verzoekster sinds dat ze volwaardig teamlid is geworden, niet meer alleen gezien wordt als de stagiair maar als volwaardig collega. Dit is hierin de grootste verandering.

Verantwoordt en beargumenteerd zijn eigen mening

- Tijdens de EE duidelijk aangegeven dat verzoekster wel haar mening durft te uiten en deze ook kan argumenteren

Overlegt constructief met collega's over de handelingsplanning

- Duidelijk wel aan gewerkt, verzoekster heeft regelmatig CBD's ingekeken en daardoor als het over die specifieke cliënt ging, kon verzoekster ook meepraten over deze cliënt door het lezen van het CBD.

Heeft inbreng tijdens vergadermomenten

- Verzoekster heeft een mooie situatie aangehaald in haar eigen EE verslag dat ze wel spontaan een aantal voorstellen heeft gedaan om bepaalde taken op te nemen en de gespreksleider was van een situatie tijdens een kleiner groepje.
- Ook heeft verzoekster het teamverslag geschreven.

Zelfzorg/levenslang leren

Zelfzorgattitude

Kan een life-workbalans vinden zodat hij goed kan functioneren, plezier in het werk houdt en zich blijft ontwikkelen

- De collega's van verzoekster hebben duidelijk aangegeven dat het opviel dat verzoekster meer plezier in haar werk had.

Kan omgaan met (on)uitgesproken verwachting en van cliënt, collega en organisatie

- De situatie die hierin beschreven wordt was eenmalig, dit is volledig uitgeklaard met deze desbetreffende collega

Zelfzorgvaardigheden

Kent de grenzen van de eigen verantwoordelijkheden en mogelijkheden, en is bereid deze grenzen te stellen

- Duidelijk aangegeven in het EE verslag. Het attest dat verzoekster van de dokter had gekregen was tot maandag. Verzoekster had een ongeluk met haar voet, voelde haar op die moment niet mobiel genoeg om al terug aan het werk te gaan. Verzoekster had het gevoel dat haar lichaam nog niet voldoende geheeld was. Dit heeft ze zelf ook aangegeven in de eindevaluatie. Verzoekster is dinsdag gaan werken met haar voet in het verband omdat ze de nachtshift niet wou missen. Dit was voor verzoekster een belangrijk leermoment.

Heeft inzicht in eigen sterke punten en werkpunten als orthopedagogisch begeleider binnen het professioneel team

- Hierbij wordt geen concreet onderscheid gemaakt tussen vaardigheden en attitudes. Wat haar stagebegeleider wel aangaf dit onderscheid te maken.
- Kan wel duidelijk haar sterke en werkpunten aangegeven
- Heeft ook duidelijk wel aan een aantal werkpunten gewerkt, namelijk onzekerheid, durven vragen stellen, zaken in vraag stellen, feedback vragen, meer initiatie name, sterkes inzetten, kritisch kijken naar zichzelf in de begeleidingsrelatie

Geeft grenzen aan om overbelasting te voorkomen

- Situatie in verband met covid-situatie was niet meer echt aan de orde tijdens het tweede deel van de stage. Gaf aan tijdens de TT evaluatie dat verzoekster het niet zag zitten om uitgerust in een volledig pak binnen te gaan in een kamer met een besmet persoon.
- Verzoekster zou zich beter in haar vel gevoeld hebben moest haar dit voorafgaand aangeleerd geweest zijn.
- De stagebegeleider heeft hier een uitdaging van gemaakt naar het tweede deel van stage.
- Tijdens het tweede deel stage was dit niet meer aan de orde waardoor verzoekster dit niet heeft kunnen uitproberen.

Kan eigen sterkes en werkpunten benutten in het professionele werken

- In de competenties van de stagebundel wordt geen concreet onderscheid gemaakt tussen vaardigheden en attitudes.

Leerattitude

Staat open voor feedback, gaat aan de slag met gekregen feedback + gaat actief op zoek naar feedback

- Verzoekster is spontaan feedback beginnen vragen aan de collega's.
- Verzoekster is hier ook zeker mee aan de slag gegaan
- Dit was meestal positieve feedback
- Dit staat ook zo beschreven in het verslag van de stagementor

Reflecteert kritisch over zichzelf in de begeleidingsrelatie + reflecteert over eigen aandeel, de beleving van de cliënt en de relatie in het beroeps specifiek functioneren

- Mooi voorbeeld gegeven over dit onderdeel in het eindevaluatie verslag.

Leervaardigheden waren allemaal voldoende

Waarom verzoekster op het deel leerattitude, leervaardigheden in het algemeen quotatieschema niet geslaagd is als de leervaardigheden en zo goed als alle leerattitudes wel in orde waren, is compleet onbegrijpelijk. Ook haar mentor schrijft na feedback te hebben gekregen steeds een positieve evolutie te zien bij verzoekster.

Verzoekster heeft ook duidelijk zelf spontaan naar feedback gevraagd en duidelijk over bepaalde situaties wel gereflecteerd zoals de nacht die ze heeft meegelopen en de A1 dubbel lopen.

Verzoekster heeft wel informele gesprekken gehad met haar collega's, zowel tijdens de pauzemomenten als tijdens het eten zowel 's middags en avonds.

De communicatie van verzoekster is zowel formeel als informeel, zowel mondeling als schriftelijk verbeterd. Mondeling heeft verzoekster ook spontaan meer beginnen mededelen over dingen die gebeuren of dat belangrijk zijn dat de A1 van die dag weet.

De stagementor geeft ook aan dat dit praktisch gericht deel van de stage geslaagd was. Gezien het gewicht van dit onderdeel, kan niet begrepen worden dat verzoekster geen slaagcijfer behaalde.

Conclusie:

We dienen dan ook vast te stellen dat verzoekster weldegelijk de nodige competenties bezit om te kunnen slagen voor dit opleidingsonderdeel.

II.4. In ondergeschikte orde

In ondergeschikte orde vraagt verzoekster om haar toe te laten enkele weken stage te laten lopen tijdens het huidige academiejaar of de tweede zit-periode teneinde mogelijke twijfels over welbepaalde competenties weg te werken.

Zo kan verzoekster de ernstige schade van het verlies van een schooljaar voorkomen.

De Raad heeft ook duidelijk gesteld dat er inderdaad ook een tweede examenkans moet voorzien worden voor stage-onderdelen en heeft het volgende bepaald:

“... het recht van elke student op een tweede examenkans zoals bepaald in artikel 11.2231 van de Codex Hoger Onderwijs.

...

Verwerende partij dient in overleg met verzoekster een vervangende taak/praktijkstage uit te werken die het mogelijk maakt voor verzoekster om nog in het huidige academiejaar haar competenties aan te tonen.

Enkel op deze wijze kan verzoekster een gedegen rechtsherstel worden geboden, wat haar toekomt, gezien de onzorgvuldigheid waarmee deze stagebeoordeling tot stand is gekomen.”

Deze rechtspraak vinden we terug in twee zaken. De eerste zaak (2017/110) werd aangespannen door een studente leerkracht lager onderwijs, de tweede (2017/114) door een studente sociaal werk. Beiden behaalden een onvoldoende op hun stage (respectievelijk 9/20 en 5/20).

In beide zaken vallen de rechters van de Raad over de klakkeloze aanname van de interne beroepscommissie van het feit dat de stage niet in tweede zittijd afgelegd kan worden. Deze houding is namelijk niet te rijmen met het decretaal recht op 2 examenkansen: afwijkingen op dit principe moeten gemotiveerd worden.

De interne beroepsinstantie moet dus onderzoeken hoe men, concreet, in het lopende academiejaar en in het licht van alle gegevens, misschien toch nog de student de kans kan geven het kunnen te tonen binnen huidig academiejaar.

De commissie heeft, aldus de Raad, de taak om te onderzoeken in welke mate het mogelijk is om bijvoorbeeld de organisatie van een beperkte stageperiode tijdens komende weken en maanden en zelfs de zomerperiode - of een vervangende taak op te leggen.

De mogelijkheid van een alternatieve opdracht of bijkomende stage moest dus grondig onderzocht worden en de beslissing van de interne beroepsinstantie moest ook op dit punt gemotiveerd zijn.

Dit geldt evident des te meer nu het verlies van de verloren stagetijd en het mogelijke verlies van een volledig academiejaar het gevolg is van de gebrekkige begeleiding die verzoekster kreeg.

Om deze redenen vraagt verzoekster om gehoord te worden en het resultaat voor de stage te hervormen tot een slaagcijfer, minstens haar toe te laten dit academiejaar nog op basis van enkele weken stage aan te tonen dat zij de laatste werkpunten kan wegwerken.

II.5. In uiterst ondergeschikte orde

In uiterst ondergeschikte orde vraagt verzoekster de mogelijkheid om dit opleidingsonderdeel nogmaals op te nemen in het academiejaar 2022-2023.”

In haar beslissing van 9 maart 2022 komt de interne beroepscommissie tot de volgende conclusie:

“[...]

De interne beroepscommissie bevestigt de examenbeslissing d.d. 17/02/22. Het behaalde resultaat (7/20) voor het opleidingsonderdeel ‘Stage 3 Ortho 25 SP’ blijft behouden.

Motivering van deze beslissing

De studente verzoekt om een heroverweging van de beslissing van de derdejaarsstage. Zij verzoekt om de hervorming van het resultaat, om haar toe te laten dit academiejaar nog op basis van enkele weken stage aan te tonen dat zij de laatste werkpunten kan wegwerken en in uiterst ondergeschikte orde om een triskans.

De interne beroepscommissie neemt kennis van het dossier.

De interne beroepscommissie wenst vooreerst op te merken dat zij betreurt dat de studente in haar initiële mail een motivering van ongeveer 3 paragraafjes opneemt om vervolgens daags voor de bijeenkomst van de interne beroepscommissie in de namiddag een verzoekschrift neer te (laten) leggen van 13 pagina’s.

Verder wenst de commissie aan te geven dat het Onderwijs- en examenreglement in artikel 72 vermeldt dat de student voor het aantekenen van beroep een afspraak maakt met de ombuds en gebruik maakt van het inzagerecht. De studente liet beide na en hoewel dit (nog) niet leidt tot onontvankelijkheid van het beroep, is de commissie de mening

toegedaan dat m.b.t. de redenen voor het niet slagen heel wat duidelijkheid zou kunnen zijn gebracht ([cf.] de mail aan de studieloopbaancoördinator).

De studente verwijt de hogeschool een gebrekkige begeleiding te hebben ontvangen. Zij geeft aan nooit enige negatieve feedback te hebben verkregen of signalen te hebben ontvangen dat ze zou afstevenen op een tekort.

De interne beroepscommissie stelt vast dat de stagebegeleider verklaart dat het tussentijds evaluatiegesprek maar liefst 3,5 uur heeft geduurd om alle werk- en evaluatiepunten te kunnen overlopen. De stagebegeleider geeft tevens aan duidelijk te hebben gezegd dat slagen niet mogelijk zou zijn indien de studente de stage op de wijze zou verderzetten waarop ze de stage aanvatte.

Daarbovenop heeft de stagebegeleider de studente verzocht om omwille van het uitgebreide karakter van het tussentijds evaluatiegesprek een verslag te maken van het gesprek om op die manier alle werkpunten helder te krijgen.

De stagebegeleider heeft feedback gegeven op dit verslag. Geen enkel van de werkpunten was SMART omschreven.

Vervolgens heeft de stagebegeleider tijdens een extra coaching het verslag van het tussentijds evaluatiegesprek samen met de studente overlopen inclusief de werkpunten. Het evaluatiekader *an sich* heeft de stagebegeleider inderdaad niet per mail bezorgd. Zij verkeerde in de veronderstelling dat het gesprek van 3,5 uur, de geschreven feedback op het verslag en de extra sessie coaching m.b.t. het verslag en de werkpunten voldoende waarschuwing, feedback en signaal uitmaakte.

De interne beroepscommissie deelt de mening van de stagebegeleider en is van oordeel dat het niet daadwerkelijk mailen van het evaluatiekader geenszins kan worden beschouwd als een gebrek in de begeleiding dat tot gevolg zou hebben gehad dat de slaagkansen van de studente zouden zijn afgangen.

Met betrekking tot de feedback van de mentor en de rol van die feedback in de evaluatie, wijst de commissie erop dat in het stagedraaiboek te vinden is op welke wijze de tussentijdse en eindevaluatie geschieden.

De evaluatie van de studente vindt plaats aan de hand van haar eigen voorbereiding. Zij wordt beoordeeld door de stagebegeleider van KdG op grond van de door KdG bepaalde vereiste competenties om te slagen. De input van de mentor is beperkt tot een kort verslag dat zowel aan de student als aan de stagebegeleider wordt overgemaakt.

Zie stagedraaiboek onder 9.2.1:

“De student maakt een voorbereidend verslag op basis van het verslag van de tussentijdse evaluatie, het evaluatiekader en de feedback van de mentor over waar de stagiair nu staat.

De student bezorgt deze voorbereiding aan de stagebegeleider en de mentor.

De stagebegeleider bereidt de eindevaluatie voor aan de hand van het evaluatiekader van de tussentijdse besprekking en het verslag,

9.2.3

... Op de puntenafstemmingscommissie (PAC) stelt de stagebegeleider een punt voor dat wordt afgestemd met de andere stagebegeleiders. ... Na deze commissie volgt nog de examencommissie. Het punt is pas definitief na goedkeuring van de examencommissie.”

De commissie is van oordeel dat de feedback van de stagementor gedurende de stage en naar aanleiding van zowel de tussentijdse als eindevaluatie helemaal niet steeds positief

was (zie infra). Uit de eindevaluatie blijkt voorts naar de mening van de commissie helemaal niet dat de studente duidelijk geslaagd was voor de mentor en zelfs indien het geval zou zijn, quod non, is dat voor het al of niet slagen van de studente niet relevant. Dat de studente de stageplaats nogmaals contacteerde op 7 maart 2022 en dus nadat ze intern beroep aantekende is mogelijk maar opnieuw niet relevant voor de beoordeling.

Naar de mening van de commissie is ook van een grote discrepantie tussen de mening van de stagementor en die van de stagebegeleider geen sprake. De feedback is heel gelijklopend en erg in dezelfde lijn. Dat het merendeel van de teamleden de studente “het voordeel van de twijfel” geven en haar onder bepaalde voorwaarden zou aannemen als begeleidster bv. op sommige aspecten aan het basisniveau nog wel wat werken, heeft volgens de commissie niet tot gevolg dat de stagementor een andere visie had op de stage dan de stagebegeleider, noch dat de beoordeling zou dienen te worden herzien en doet evenmin afbreuk aan het feit dat enkele teamleden haar niet zien zitten als collega omdat ze vragen hebben bij het mogelijke groeipotentieel en/of het gevoel hebben dat ze in bepaalde situaties niet voldoende op de studente kunnen rekenen.

In de meest rooskleurige benadering van de situatie, is het team (niet de stagementor zelf) wat positiever dan de stagebegeleider. Het is echter (zie supra) de stagebegeleider die de studente beoordeelt op basis van de door de hogeschool vereiste evaluatiecriteria. Het is tevens de hogeschool die de verantwoordelijke is en blijft voor de evaluatie van de studenten (zie stageovereenkomst).

De stagementor vermeldt in zijn verslag o.a. ook:

- *“Keya is moeizaam en zeer aarzelend aan haar stage begonnen. Ze was onzeker, kon amper om met niet voorspelbare situaties of problemen, er was bijna geen communicatie met het personeel (formeel noch informeel), had moeite met flexibiliteit, was zich dikwijls niet bewust van haar non-verbale communicatie. Haar basishouding was voornamelijk door haar persoonlijkheidskenmerken in feite niet goed genoeg om een stage in De Markgrave te starten. Ze begon in mijn ogen met een zeer grote achterstand aan haar stage en het zou moeilijk worden om dit tijdens deze stage deze achterstand nog goed te maken.*
- *Algemener moet misschien de vraag gesteld worden of de zorg in het algemeen – gezien haar persoonlijkheidskenmerken (autisme, trauma) – wel de goede werksetting voor haar. Kan een persoon die zelf niet erg zeker in het leven staat, die eerder wil zorgen voor anderen in plaats voor eerst voor zichzelf te zorgen (trauma), en met autistische trekjes (empathie?, zelfkennis?, zelfinschatting?, communicatie?) een goede begeleider in de zorg kan worden? Ik heb ze in dit proces wel enkele moedige stappen zien zetten. Is het antwoord ja, dan misschien afwegen welke zorgsetting haar het best zou liggen.*
- *In onze gesprekken kwam er niet zoveel vanuit Keya zelf. Zonder mijn agenda zouden onze overlegmomenten zeer snel afgelopen zijn, terwijl er toch heel wat te bespreken viel. Ze deelt spontaan weinig haar ervaringen, daardoor blijven bepaalde aspecten voor mij ‘blanco’.*
- *Het lukt haar amper om de zaken die ze tijdens haar opleiding geleerd heeft te implementeren in haar stage. Tot aan de tussentijdse evaluatie maakte ze volgens mij amper gebruik van modellen, theorie, methodieken... Ze reflecteert op haar stageplaats te weinig over haar eigen functioneren. En als ze dit doet is er dikwijls een groot verschil tussen haar eigen conclusies en dat van de begeleiding. (volwaardige A ja of nee, kans op studentenwerk, weinig ingelezen (CBD's; website*

- ...). Na de tussentijdse evaluatie heb ik geen goed zicht gekregen of dit verbeterd is.
- Bij de tussentijdse evaluatie van 26.11.2021 was het duidelijk dat er nog heel wat werkpunten waren. (zie verslag [T.M.J].”

M.b.t. de coachings stelt de commissie vast dat het Stagedraaiboek, ter beschikking voor alle studenten via de ELO, duidelijk is omtrent de bedoeling ervan en de wijze waarop deze worden meegenomen in de eindevaluatie;

“De bedoeling van coaching is dat de student uitdrukkelijk werkt aan zijn leerproces, dat gericht is op het beter beroepsmatig functioneren. Tijdens de coaching houdt de student zich bezig met zijn beweegredenen van dat handelen. ... Als toekomstig orthopedagogisch begeleider brengt de student voortduren eigen stage-ervaringen ter sprake die voor hem op dat moment belangrijk zijn. Als hij veel profijt wil hebben van de coaching zal hij er voor zichzelf, ook in de periodes die tussen de sessies liggen voortdurend mee bezig moeten zijn. Vaak vertaalt de student datgene, waarvan hij zich in de sessie bewust geworden is, in voornemens die hij in de praktijk gaat proberenTenslotte nog dit: uit het voorgaande zal duidelijk zijn dat coaching moet kunnen plaatsvinden in een sfeer van veiligheid en vertrouwen. De kwaliteit van het werk van de student en van zijn denkbeelden wordt niet beoordeeld. Wel wordt gevraagd dat hij bereid is ernaar te kijken in functie van zijn werk. De coaching-momenten worden dus niet gequoteerd op inhoud. De student zal wel gesanctioneerd worden voor het niet voldoen aan formele aspecten: aanwezigheid en inleveren verslagen.” [Stagedraaiboek 10 Coaching - leerproces tijdens coaching (Driscoll, 2005)].”

Waar de studente op doelt met “van enige coaching ligt evenmin[] enige (sic) bewijs voor” is de commissie niet duidelijk.”

De commissie begrijpt evenmin op welk merendeel van de taken van de stagebegeleider de studente doelt dat niet zou zijn uitgevoerd door de stagebegeleider. De studente komt niet verder dan nogmaals herhalen dat ze het evaluatiekader niet kreeg gemaaid. Wat betreft de communicatie tussen stagebegeleider en -mentor, is de commissie van mening dat het aan hen is te bespreken of en op welke wijze ze communiceren. Dat wordt ook op die manier in het Stagedraaiboek opgenomen.

Voor wat betreft de uiteenzetting m.b.t. het behalen van de vereiste competenties; De studente beperkt zich in haar verzoekschrift intern beroep tot de feedback (en dat zeer selectief) van de stagementor en haar eigen bevindingen m.b.t. haar prestaties. Zoals reeds hoger gesteld vormt de input van de stagementor niet de basis voor de eindevaluatie en is het de stagebegeleider die aan de hand van de verschillende criteria beoordeelt of de studente al of niet kan slagen.

Het feit dat de studente zelf van mening is dat ze wel voldoet aan de door de opleiding gestelde vereisten doet geen afbreuk aan de uitvoerige motivering van het niet slagen door de stagebegeleider in het evaluatiekader. De studente scoort 7/20; het is m.a.w. voor de commissie duidelijk dat de stage niet “net onvoldoende” is.

Vanaf de tussentijdse evaluatie is er een groei zichtbaar, vooral voor de mentor en het team. Die groei wordt niet ontkend en wordt bijgevolg meegenomen in het evaluatiekader. De commissie stelt echter vast dat ondanks de groei de door de opleiding gelegde lat niet wordt gehaald.

De studente bevindt zich voor drie van de 5 competentieclusters op het niveau 8/20, voor één op het niveau 6/20 en voor eentje op het niveau 10/20.

Daarnaast blijkt uit de toelichting van de stagebegeleider dat de studente en de mentor haar tijdens de tussentijdse evaluatie algemeen een score van 6/20 zouden geven, indien gevraagd en tijdens de eindevaluatie 10/20. Het is naar de mening van de commissie geenszins vreemd noch afwijkend dat de stagebegeleider lager scoort gezien het “voordeel van de twijfel” in hoofde van de mentor (zie supra) en het feit dat de studente vanzelfsprekend van mening is dat ze dient te slagen.

M.b.t. de bevraagde theorie, wenst de commissie op te merken dat bij de aanvang van de stage het document m.b.t. de wederzijdse verwachtingen werd opgemaakt waarin alle taken worden geformuleerd die de stagiair op zich dient te nemen tijdens de stage. Er wordt tevens in opgenomen welke theoretische verwerking er dient te gebeuren. De theorie die de studente diende op te zoeken was dus reeds van bij de aanvang van de stage gekend. Deze werd bovendien toegelicht en als to do opgenomen tijdens de tussentijdse evaluatie. Bovendien had de studente vragen kunnen stellen indien ze niet wist welke theorie ze diende op te zoeken. De studente slaagt er niet of nauwelijks in de theorie te linken aan de praktijk. Theorieën worden opgezocht via Wikipedia.

De stagebegeleider geeft aan dat de studente geen transfer lijkt te kunnen maken tussen wat er op school wordt aangeleerd en de praktijk. Tot aan de tussentijdse evaluatie zocht de studente overigens niets op m.b.t. het theoretisch luik (zie ook in het evaluatiekader onder de verschillende competenties ‘To do’ bv. handelingsplan en doelstellingen opstellen, activiteiten kiezen, handelen vertrekend vanuit visie en methodiek, uitwerken van een cliënt met de 8 levensdomeinen die onder kwaliteit van leven vallen, Roos van Leary).

De raadsman van de studente mag dan van mening zijn dat de studente de theorie “mooi uitwerkt” [heeft] in de eindevaluatie, de feedback is duidelijk:

“I.v.m. theorie: Keya heeft (kleine) stappen vooruit gemaakt t.o.v. vorige stage, “ik kan daar nog verder stappen in zetten”. Verstaat dat dit nu nodig is maar het professioneel niveau is er (nog) niet. De toepassing is er deels, ze heeft dit geprobeerd. Keya vindt van zichzelf dat ze daarin gegroeid is, dat dit een verbetering is. Maar als we kijken naar de competenties is dit nog onvoldoende.

Het theoretische luik: de informatie die Keya heeft opgezocht (in haar EE) is van Wikipedia. Ze heeft de 8 levensdomeinen niet theoretisch opeengetrokken. Ze heeft er wel voorbeelden bij geschreven. Als ik haar de theoretische onderbouw bevroeg kon Keya daar niet op antwoorden.

Er was geen theorie gekoppeld aan haar reflectieverslag.

Hetgeen ze theoretisch heeft opgezocht is nooit volgens de APA gerefereerd.

Bronvermelding ontbreekt!

In mijn gesprekken met Keya heb ik amper iets gehoord over hoe ze zelf haar begeleidingsstijl ziet, werken op micro- meso- macroniveau, theoretische modellen, kaders waarden-normen-visies. Het lijkt soms of de theoretische opleiding en de stage twee aparte werelden zijn, dat er weinig connectie tussen is.”

Op grond van het bovenstaande is de interne beroepscommissie van oordeel dat er geenszins sprake is van een gebrekkige begeleiding. De studente is terecht niet geslaagd. De motivering in het evaluatiekader is afdoende voor de score van 7/20. Het behaalde resultaat blijft behouden.

Wat betreft een bijkomende of tweede examenkans;

De ECTS-fiche geeft aan dat voor het opleidingsonderdeel geen tweede examenkans mogelijk is.

De interne beroepscommissie ziet in het geval van de studente geen reden om van de ECTS-fiche af te wijken. Het is naar de mening van de commissie duidelijk dat de studente ondermaats presteerde. Zij beschikte naar de mening van de commissie over de noodzakelijke tijd, ruimte en begeleiding om aan te tonen dat zij de voor het slagen noodzakelijke competenties kon verwerven.

Bovendien is de stage van de studente reeds een herneming van het praktijkopleidingsonderdeel.

Een tweede examenkans is tijdens wat nog rest van het academiejaar organisatorisch uitgesloten. De commissie is van oordeel dat in alle redelijkheid niet meer kan worden verwacht dat er na half maart nog een stageplaats, mentor en begeleider kan worden gevonden om een volledige stage af te ronden voor de grote vakantie.

Tijdens de vakantie is het gezien de vakantieregeling evenmin organisatorisch haalbaar of mogelijk qua coaching en begeleiding dezelfde aanpak te voorzien als tijdens de eerste examenkans en die aanpak was naar de mening van de studente reeds ontoereikend.

Daarbij is een tweede examenkans naar de mening van de commissie maar een echte tweede examenkans als de studente beschikt over voldoende tijd en ruimte om de competenties daadwerkelijk te verwerven. Het is de commissie gezien de tekortkomingen op alle vlakken duidelijk dat een verkorte tweede poging een oneigenlijke kans uitmaakt. Ten slotte is de commissie van mening dat de studente op geen enkele wijze aantoont dat er sprake zou zijn van overmacht.

Een alternatieve opdracht is naar de mening van de commissie geen optie gezien de competenties specifiek zijn toegespitst op de praktijkcontext en ook het kunnen linken van de theoretische kennis met de praktijk op geen andere wijze kan worden getoetst.

De weigering voor verdere inschrijving vloeit voort uit het niet voldoen aan het bindend studieadvies en is niet het gevolg van het twee maal niet slagen voor het praktijkonderdeel. Indien de studente van mening is dat zij voldoende garanties kan bieden op slagen tijdens een triskans, staat het haar vrij de ombuds te contacteren om in eerste instantie haar situatie via een ombudsdossier voor te leggen aan de examencommissie.”

Dat is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet geen redenen om ambtshalve opmerkingen te maken.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Onderzoek van de middelen

Voorafgaande opmerking

De Raad is zich er terdege van bewust dat de decreetgever bij de totstandkoming van de procedurevoorschriften ervoor heeft geopteerd om te voorzien in een laagdrempelige toegang tot de rechter, waarbij formalisme wordt vermeden en de aan de bestreden beslissing tegengeworpen onregelmatigheden niet op straffe van onontvankelijkheid juridisch moeten gekwalificeerd (*Parl. St. VI.P. 2003-2004*, nr. 1960/1, 25). De procedure leunt aldus, binnen de grenzen van het bestuurlijk procesrecht, aan bij *da mihi factum, dabo tibi ius* (geeft mij de feiten, ik geef u het recht).

Tegelijk is de Raad geroepen om, in het belang van alle partijen en niet het minst de verzoekende partij, op zeer korte termijn ten gronde uitspraak te doen. Van de partijen mag – ook daarmee rekening houdend – een gepaste medewerking met de rechter worden verwacht.

In het licht daarvan veroorlooft de Raad zich de volgende opmerking. Verzoekster zet een eerste middel(onderdeel) uiteen onder de titel ‘motiveringsplicht’. Daarmee wordt beoogd – zo lijkt te kunnen worden afgeleid uit de nader uiteengezette kritiek dat zij op haar grieven geen antwoord heeft gekregen – de formelemotiveringsplicht. In de toelichting van het middel komen evenwel eveneens ter sprake: (impliciet) een schending van het zorgvuldigheidsbeginsel door gebrekkige begeleiding, en (expliciet) een schending van het *patere legem*-beginsel, van de materiëlemotiveringsplicht en van het zorgvuldigheidsbeginsel.

Wanneer een verzoekende partij het initiatief neemt om, niettegenstaande de hiervoor in herinnering gebrachte procesbeginselen, de rechtsgrond van haar middel(en) toch uitdrukkelijk juridisch te kwalificeren in het opschrift van een middel(onderdeel), zou het de behandeling van het beroep bespoedigen indien de Raad op de juistheid van die kwalificatie ook zou kunnen voortgaan.

Eerste middel

Verzoekster beroeft zich in een eerste middel op de ‘motiveringsplicht’, alsook – zoals hierboven is uiteengezet – op het zorgvuldigheidsbeginsel, het *patere legem*-beginsel en de materiëlemotiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoekster zet haar eerste middel uiteen als volgt (enkele voetnoten zijn weggelaten):

“Verzoekster mag verwachten – en dat is ook het doel van het intern beroep – dat zij een correct antwoord krijgt op de grieven en vragen die zij voorlegt.

Het is duidelijk dat verzoekster in haar verzoekschrift aan de kaak stelt dat haar begeleiding tijdens haar stage dermate gebrekkig was dat het onmogelijk was voor haar om te slagen. (Stuk 2).

Volgens uw Raad is de gebrekkige begeleiding de oorzaak voor het niet slagen van de student, wanneer dit gebrek het slagen voor de student onmogelijk maakt, doordat bijvoorbeeld essentiële vragen van de student onbeantwoord zijn gebleven of de begeleiding nagenoeg onbestaand was.

De gebrekkige begeleiding heeft in casu geleid tot het niet slagen van verzoekster, aangezien er cruciale feedback werd onthouden na de tussentijds gesprek. Zij heeft nooit kennis kunnen nemen van eventuele werkpunten waardoor zij zich had kunnen bijsturen. Dit is nochtans verplicht volgens de eigen stagedocumenten van verweerster.

Zo lezen we in het draaiboek omtrent de rol van de stagebegeleider het onderstaande:

“6.3 Rol van de stagebegeleider vanuit de school

De stagebegeleider is de coach op afstand: vanuit de school begeleidt hij het stageproces.

➤ In het begin van de stage zal de stagebegeleider bij het opstartmoment met de stagiaires overleggen hoe de begeleiding verloopt, hoe er gecommuniceerd wordt en welke voorbereidingen en opdrachten de student moet maken.

➤ In de eerste of de tweede week van de stage neemt de stagebegeleider telefonisch contact op met de mentor om te horen hoe de start verloopt en om te kijken of de verwachtingen vanuit de school duidelijk zijn. De stagebegeleider en de mentor spreken dan tijdstippen af voor de tussentijdse en de eindevaluatie en voor de manier waarop ze met elkaar communiceren.

➤ Gedurende het stageproces heeft de stagebegeleider een aantal coachingmomenten met de stagiaires, voor stage 2 zijn dat er 3, voor stage 3 zijn dat er 5.

Er wordt met de stagiaires afgesproken welke voorbereiding er verwacht wordt en waar de coaching doorgaat, op school of in de voorziening.

➤ De stagebegeleider komt voor de tussentijdse evaluatie naar de stageplaats. Op basis van dat gesprek zal de stagiair het evaluatiekader invullen. De stagebegeleider zal op basis daarvan binnen de week zijn bevindingen aanvullen en weer aan de stagiair bezorgen.

➤ Voor de eindevaluatie komt de stagebegeleider eveneens naar de stageplaats. Gedurende het hele stageproces is de stagebegeleider een coach voor stageplaats en de stagiair. Op het moment van de eindevaluatie en de ‘puntenafstemmingscommissie’ (zie 8.2) wordt de rol van coach even ingeruimd voor die van evaluator.”

We stellen vast dat de stagebegeleider het merendeel van haar taken simpelweg heeft nagelaten uit te voeren.

Zo lezen we duidelijk dat zij in het kader van de tussentijdse evaluatie het evaluatiekader verder diende aan te vullen na het tussentijds gesprek en deze feedback binnen de week terug aan verzoekster diende te bezorgen.

De stagebegeleidster heeft het ingevulde tussentijdse evaluatieformulier echter nooit terugbezorgd aan verzoekster. Hierdoor heeft de stagebegeleidster essentiële informatie aan verzoekster ontnomen, waardoor het voor verzoekster onmogelijk was om verder te groeien en te slagen voor haar stage.

Evenmin heeft de stagebegeleider teruggekoppeld met de stagementor om te informeren hoe alles verliep op de stageplaats.

Op basis van het bovenstaande dienen we dan ook te besluiten dat de begeleiding die verzoekster kreeg dermate gebrekkig was waardoor het voor haar onmogelijk werd gemaakt om te slagen.

Tevens maakt de hogeschool zich schuldig aan een schending tegen het patere legembeginsel.

De instelling is gebonden door de voorschriften die zijzelf heeft vastgelegd. Toch kiest men ervoor de bepalingen van de eigen stagedraaiboek te schenden.

Door dit gebrek aan begeleiding heeft men het verzoekster onmogelijk gemaakt om te slagen.

In de bestreden beslissing tracht men dit te weerleggen, maar lezen we echter nog steeds verschillende elementen die niet correct zijn of niet als bewezen kunnen worden aanzien. Hierdoor schendt verweerster de bepalingen van het (materiële) motiveringsbeginsel.

De materiële motiveringsplicht wordt geschonden aangezien de bestreden beslissing gebaseerd is op argumenten die niet correct zijn:

“De materiële motiveringsplicht of de eis van interne legaliteit houdt in dat elke administratieve rechtshandeling moet steunen op motieven waarvan het feitelijk bestaan naar behoren bewezen is en die in rechte ter verantwoording van die handeling in aanmerking kunnen worden genomen.”

Hieronder weerlegt verzoekster de incorrecte motieven uit de bestreden beslissing:

a.

“De interne beroepscommissie stelt vast dat de stagebegeleider verklaart dat het tussentijds evaluatiegesprek maar liefst 3,5 uur heeft geduurd om alle werk- en evaluatiepunten te kunnen overlopen. De stagebegeleider geeft tevens aan duidelijk te hebben gezegd dat slagen niet mogelijk zou zijn indien de studente de stage op de wijze zou verderzetten waarop ze de stage aanvatte.”

Verweerster tracht de gebrekige begeleiding en het volstrekt ontbreken van enig document daaromtrent van zich af te schuiven door te stellen dat er tijdens de tussentijdse beoordeling maar liefst 3,5 uur lang werd besproken welke werkpunten er bij verzoekster resteerden. Zeer frappant is het dan ook vast te stellen dat verzoekster tot op heden nog steeds niet in de mogelijkheid is enig schriftelijk spoor bij te brengen van al deze werkpunten.

Er mag van een zorgvuldig handelende onderwijsinstelling verwacht worden dat wanneer er dermate veel werkpunten zouden zijn dat deze 3,5 uur in beslag nemen, hiervan enig verslag terug te vinden is. Des te meer aangezien de reglementering inzake deze stage de stagebegeleiders hiertoe verplicht.

Zoals uiteengezet in het intern beroep heeft verzoekster nooit enig officieel tussentijds evaluatiedocument mogen ontvangen – hetgeen ook niet ontkend word. Reeds hier maakt de hogeschool een fout.

Zo stelt de rechtsleer duidelijk dat om een marginaal toetsingsrecht te kunnen uitoefenen op de gemaakte eindevaluatie, de motiveringsplicht een cruciale rol speelt in de

rechtspraak van de Raad voor Betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen. Zeker bij artistieke richtingen en praktijkopdrachten is [dit] vaak cruciaal voor de uitkomst van het geschil tussen de hogeronderwijsinstelling en de student, aangezien uw Raad zich in die gevallen vaak enkel op de woordelijke appreciatie van de prestaties kan baseren voor de uitoefening van zijn toetsingsrecht. Een leeg dossier is sowieso te vermijden.

In se verschilt het motiveren van het resultaat voor een stage niet van het motiveren van examenresultaten. Vaak combineert het elementen van de verbetering van een schriftelijk werkstuk, een mondeling examen en een beoordeling op het doorlopen proces. Van elk deelresultaat moet in het dossier een spoor van dragende motieven terug te vinden zijn.

Ook hier is het nodig dat de [motivering] verder gaat dan een louter cijfer, de aankruising of aanduiding van bepaalde evaluatiecriteria op een standaard evaluatieformulier. De dragende motieven – die begrijpelijk, niet-tegenstrijdig en redelijk moeten zijn – blijken namelijk niet uit een dergelijk cijfer of aanduiding als enige [motivering].

De motivering moet daarnaast schriftelijk neergelegd zijn en mag in beginsel niet postfactum opgesteld worden. Daarnaast is duidelijkheid over wie en wanneer de motivering heeft opgesteld, noodzakelijk: alleen zo kan men nagaan of de beoordeling door de daartoe bevoegde evaluator werd opgesteld en op het juiste tijdstip.

Wanneer we de tussentijdse evaluatie van verzoekster in de praktijk bekijken, merken we op dat er op geen enkele wijze rekening wordt gehouden met bovenstaande rechtsleer en rechtspraak van uw Raad.

In casu is er nergens enig spoor van het tussentijds evaluatiedocument terug te vinden. Ook hier gaat men in tegen de duidelijke bewoordingen van uw Raad, m.n. dat er sprake moet zijn van een schriftelijke motivering die aantoonbaar door wie en wanneer deze werd opgesteld.

Dit is in casu niet zo.

Tot op heden zijn deze werkpunten louter gebaseerd op beweringen van verweerster, zonder dat enig bewijs hiervan wordt bijgebracht.

Zoals bij elke examenbeslissing dient men a.d.h.v. het onderliggend dossier de beslissing op voldoende wijze te onderbouwen, zodat kan nagegaan worden of de beoordeling op een correcte wijze tot stand is gekomen en de toets van de redelijkheid kan doorstaan.

Hiertoe is het vooreerst belangrijk dat er een duidelijke ECTS-fiche of studiegids wordt opgesteld en dat deze correct worden opgevolgd. Quod non.

In het geval dat een deel van de evaluatie – zoals *in casu* – bestaat uit het evalueren van een proces dat de student doormaakt, is het ook aangewezen om duidelijke richtlijnen te hanteren over welke informatie moet worden bijgehouden en waarover tijdig moet worden gecommuniceerd naar de student toe, zodat deze gedurende het academiejaar weet waar hij aan toe is en desgevallend op gepaste wijze kan remediëren.

De student moet tijdens het academiejaar een duidelijk zicht krijgen op de competenties welke hij nog onvoldoende heeft gerealiseerd.

De communicatie hierover kan in functie van een bepaalde leeromgeving eerder mondeling gebeuren, maar omwille van de transparantie vereist dit daarnaast ook een (eventueel beperkte maar wel) duidelijke schriftelijke neerslag.

In casu voorzien de eigen bepalingen van verweerster zelf in een verplichte schriftelijke communicatie. Deze ligt echter niet voor.

‘Coaching’ van een proces houdt in dat een student op een positieve wijze wordt gestimuleerd om de vooropgestelde doelen en competenties te bereiken.

Belangrijk hierbij is wel dat er voldoende informatie beschikbaar is om een betrouwbaar beeld te krijgen van het coaching-proces en het geheel van de prestaties en inzet van de student.

Zo niet zal de student die naderhand een eindbeoordeling krijgt deze niet begrijpen *en kan men ook niet met kennis van zaken over het geheel van het proces het eindresultaat beoordelen.*

Het is binnen dit kader dat moet worden vastgesteld dat er niet is voldaan aan de zorgvuldigheidsplicht in dit dossier.

Opdat er aan de materiële motiveringsplicht voldaan kan zijn, moet de beslissing steunen op motieven waarvan het feitelijk bestaan naar behoren bewezen is en die in rechte ter verantwoording van die handeling in aanmerking kunnen worden genomen.

Deze motieven liggen niet voor en duiden op onzorgvuldigheid.

b.

“Vervolgens heeft de stagebegeleider tijdens een extra coaching het verslag van het tussentijds evaluatiegesprek samen met de studente overlopen inclusief de werkpunten.

Het evaluatiekader an sich heeft de stagebegeleider inderdaad niet per mail bezorgd. Zij verkeerde in de veronderstelling dat het gesprek van 3,5 uur, de geschreven feedback op het verslag en de extra sessie coaching m.b.t. het verslag en de werkpunten voldoende waarschuwing, feedback en signaal uitmaakte.”

Opnieuw dienen we vast te stellen dat verweerster de concrete grieven van verzoekster van tafel tracht te vegen door loutere beweringen.

Zo spreekt men over een verslag dat werd opgemaakt tijdens een extra coaching waarin de werkpunten uit het tussentijdsevaluatiegesprek samen met verzoekster [zouden] zijn overlopen. Hierbij spreekt men zelfs van geschreven feedback.

Nogmaals laat verweerster na enig bewijs bij te brengen van deze geschreven feedback. Verzoekster ontken echter ten stelligste ooit kennis te hebben genomen van dergelijk verslag.

Het kan dan ook niet begrepen worden dat als er een dergelijk verslag werd opgemaakt hiervan geen enkel bewijs geleverd kan worden.

De veronderstelling dat – omdat het evaluatiegesprek 3,5 uur duurde – het hierdoor voor de stagebegeleidster niet nodig leek het door haar aangevulde evaluatiekader te mailen, raakt kant nog wal.

Het mag duidelijk zijn wanneer er sprake zou zijn van dermate veel werkpunten het net cruciaal is dat de student de schriftelijke neerslag hiervan kan raadplegen om aan al deze werkpunten te werken.

Verder gaat verweerster compleet voorbij aan het feit dat dit bij haar taken behoort die uitvoerig werden neergeschreven in het stagedraiboek. Zij diende zich hieraan te houden. Het weigeren van de uitvoering van haar taken kan dan ook op geen enkele wijze gerechtvaardigd worden.

c.

“De interne beroepscommissie deelt de mening van de stagebegeleider en is van oordeel dat het niet daadwerkelijk mailen van het evaluatiekader geenszins kan worden beschouwd als een gebrek in de begeleiding dat tot gevolg zou hebben gehad dat de slaagkansen van de studente zouden zijn afgangen.”

Dit oordeel van de interne beroepscommissie tart alle verbeelding.

Verzoekster heeft in haar intern beroep uitvoerig uiteengezet dat zij op geen enkele wijze in kennis werd gesteld van de werkpunten die werden vastgesteld tijdens de tussentijdse

evaluatie.

Louter en alleen op basis van beweringen en de vermelding van een niet bijgebracht verslag oordeelt de interne beroepscommissie dat het geoorloofd is om de bepalingen uit het Stagedraaiboek te miskennen.

Het kan niet begrepen worden dat een zorgvuldig handelende commissie het toestaat dat een stagebegeleider de bepalingen uit het stagedraaiboek miskent zonder enig bewijs bij te brengen dat zij haar rol als begeleider op een andere manier heeft ingevuld.

Het vermoeden van deskundigheid dat aan de docent kleeft, wankelt hierdoor.

d.

“De commissie is van oordeel dat de feedback van de stagementor gedurende de stage en naar aanleiding van zowel de tussentijdse als eindevaluatie helemaal niet steeds positief was (zie infro). Uit de eindevaluatie blijkt voorts naar de mening van de commissie helemaal niet dat de studente duidelijk geslaagd was voor de mentor en zelfs indien het geval zou zijn, quod non, is dat voor het al of niet slagen van de studente niet relevant.

...

De stagementor vermeldt in zijn verslag o.a. ook:

- *“Keya is moeizaam en zeer aarzelend aan haar stage begonnen. Ze was onzeker, kon amper om met niet voorspelbare situaties of problemen, er was bijna geen communicatie met het personeel (formeel noch informeel), had moeite met flexibiliteit, was zich dikwijls niet bewust van haar non-verbale communicatie. Haar basishouding was voornamelijk door haar persoonlijkheidskenmerken in feite niet goed genoeg om een stage in De Markgrave te starten. Ze begon in mijn ogen met een zeer grote achterstand aan haar stage en het zou moeilijk worden om dit tijdens deze stage deze achterstand nog goed te maken.*
- *Algemener moet misschien de vraag gesteld worden of de zorg in het algemeen – gezien haar persoonlijkheidskenmerken (autisme, trauma) – wel de goede werksetting voor haar. Kan een persoon die zelf niet erg zeker in het leven staat, die eerder wil zorgen voor anderen in plaats voor eerst voor zichzelf te zorgen (trauma), en met autistische trekjes (empathie?, zelfkennis?, zelfinschatting?, communicatie?) een goede begeleider in de zorg kan worden? Ik heb ze in dit proces wel enkele moedige stappen zien zetten. Is het antwoord ja, dan misschien afwegen welke zorgsetting haar het best zou liggen.*
- *In onze gesprekken kwam er niet zoveel vanuit Keya zelf. Zonder mijn agenda zouden onze overlegmomenten zeer snel afgelopen zijn, terwijl er toch heel wat te bespreken viel. Ze deelt spontaan weinig haar ervaringen daardoor blijven bepaalde aspecten voor mij ‘blanco’.*
- *Het lukt haar amper om de zaken die ze tijdens haar opleiding geleerd heeft te implementeren in haar stage. Tot aan de tussentijdse evaluatie maakte ze volgens mij amper gebruik van modellen, theorie, methodieken ... Ze reflecteert op haar stageplaats te weinig over haar eigen functioneren. En als ze dit doet is er dikwijls een groot verschil tussen haar eigen conclusies en dat van de begeleiding. (volwaardige A ja of nee, kans op studentenwerk. weinig ingelezen (CBD's, website ...). Na de tussentijdse evaluatie heb ik geen goed zicht gekregen of dit verbeterd is.*
- *Bij de tussentijdse evaluatie van 26.11.2021 was het duidelijk dat er nog heel*

wat werkpunten waren. (zie verslag [T.M.])."

Het is zeer frappant dat verweerster een compleet [vertekend] beeld geeft van de feedback van de stagementor en op deze manier tracht aan te tonen dat verzoekster er foutief vanuit ging dat ze goed bezig was.

Zo citeert verweerster louter feedback die werd gegeven in het begin van de stage. Naarmate de stage vorderde werd er een duidelijke evolutie opgemerkt en verkreeg verzoekster [wel degelijk] positieve feedback. Aangezien de feedback van de stagementor de enige feedback betreft die verzoekster ooit heeft mogen ontvangen, ging zij er dan ook logischerwijs vanuit dat ze op het goede pad zat.

Dit werd reeds ten tijde van het intern beroep uiteengezet, maar verweerster houdt hier op geen enkele wijze rekening mee.

Onderstaand geeft verzoekster nogmaals de positieve feedback weer die zij van haar stagementor verkreeg.

Zo lezen we in de verslagen van de stageplaats EINDEVALUATIE STAGE KEYA 2021-2022.

[R.S.] 13.1.2022

- *Nadien door geplande afwezigheid van stagebegeleider, vele vervangingen door zieke collega's en corona (positief getesten en quarantaine) geen goed zicht op stage tot de eerste week van januari. Vervolgens was er weinig feedback van Tessa en ook van de andere collega's. De feedback die ik wel kreeg was dat Keya op verschillende vlakken wel grote sprongen voorwaarts heeft gezet. Dat er zeker een groeiproces was en is.*
- *De jonge collega's, waarbij het contact heel stroef verliep, hebben mij vandaag gezegd dat Keya positief veranderd is en dat ze meer initiatief neemt.*
- *betreft taakinvulling en flexibiliteit heeft zij een grote evolutie doorgemaakt. De vraag is in hoeverre ze dit gedrag/houding haar eigen kan maken. Kan ze van dit punt verder groeien of moet ze in elke nieuwe situatie zich weer uitgebreid aanpassen??? Zelfzekerder, flexibeler en meer initiatiefname is noodzakelijk in sociale sector.*

Feedback teamvergadering 13.1.2022

- *Zowat iedereen vond dat Keya grote stappen vooruit heeft gezet tijdens haar stage: dat het vlotter liep, dat ze flexibeler werd, dat er meer informele contacten waren, dat ze het werk zichtbaar leuker vond [dan] bij de aanvang, dat ze meer zelfvertrouwen kreeg en verschillende positieve ervaringen dit vertrouwen alleen maar groter maakte ... Jammer, dat deze kentering vrij laat kwam.*
- *Keya is geen opgever, is een echte doorzetter.*
- *Mogelijk kantelpunt is dat de stagebegeleider het vertrouwen gaf dat Keya als volwaardige A (assistentie) kan functioneren. Daar was binnen het team heel wat twijfel over. Maar dit vertrouwen heeft een gunstig effect gehad op haar zelfvertrouwen en op deze manier moest ze wel extra uit de pijp komen, kon ze zich niet wegstoppen.*
- *Een vraag was waarom Keya voor de zorg heeft gekozen? Probeerde ze op deze manier – door de zorg voor anderen – dus met een omweg, te zorgen voor zichzelf, zonder aan zichzelf te werken? Als dat zo is, dan kom[t] dat op termijn niet goed. Ze moet zeker nog aan haar zelf werken.*
- *Een andere bemerking was of deze positieve veranderingen (betere communicatie met collega's, flexibeler opstellen, werken aan lichaamshouding,*

...) of dat spontaan in haar zit, of dit eerder aangeleerd gedrag is, dat ze hiervoor moeite moet doen?

- *Op mijn vraag of de team leden Keya zouden aannemen als begeleidster was het merendeel voorzichtig positief. Ze geven haar “het voordeel van de twijfel”. Ja dus, onder bepaalde voorwaarden. Aan het basisniveau moet op sommige aspecten nog wel wat gewerkt worden (zoals bij vele laatstejaars), maar volgens hen zat er voldoende potentieel in haar om nog verder door te groeien. Enkele team leden zouden haar als nieuwe collega niet zien zitten omdat ze vragen hebben over dit mogelijk groeipotentieel en/of dat ze het gevoel hebben dat ze in bepaalde situaties nog niet voldoende op Keya kunnen rekenen.*
- *Algemeen: het team staat wat positiever ten opzichte van de stage, dan haar stagebegeleider.*

Nogmaals dient benadrukt te worden dat het team – [dat] het meeste contact had met verzoekster – in de meest positieve [zin] oordeelt over verzoekster.

Verzoekster houdt dan ook op geen enkele wijze rekening met de vaste rechtspraak die stelt:

“ ... het is de vaste rechtspraak van de Raad dat de input van de mentor, behoudens andersluidende bepaling, richtinggevend is en niet beslissend, maar dat deze ook niet mag worden veronachtzaamd, wat onder meer betekent dat aanzienlijke verschillen in de beoordeling tussen mentor en lector, door deze laatste moeten worden gemotiveerd. Niettemin hebben de mentorverslagen hun plaats binnen de evaluatie, en voor zover er grieven zijn omtrent een gebrek aan objectiviteit of redelijkheid in hoofde van een mentor, zullen diens verslagen dan ook een belangrijke eerste bron van informatie zijn.” (Rolnr. 2016/227 - 7 september 2016)

“Het mag verder als vaste rechtspraak van de Raad worden beschouwd – die ook hier wordt bijgevalen – dat het weliswaar de lector is die quoteert en niet de mentor, maar dat quoteringen die in ongunstige zin duidelijk afwijken van de appreciatie van de mentor, een concrete en duidelijke motivering behoeven.” (Rolnr. 2016/230 - 7 september 2016)

Op basis van al het bovenstaande dienen we dan ook te besluiten dat de motieven die worden aangewend in de bestreden beslissing op geen enkele wijze stand kunnen houden omdat deze nog steeds niet correct zijn en deze op [geen] enkele wijze worden hardgemaakt.

De bestreden beslissing dient dan ook vernietigd te worden.”

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij dat er van een gebrek aan begeleiding tijdens de stage geen sprake is.

Zij stipt aan dat het Stagedraaiboek met betrekking tot stage 3 – en in tegenstelling tot stage 2 – de verwachting inhoudt dat de student evolueert van een geëngageerde stagiair naar een professionele begeleider en dat er niet alleen vanuit buikgevoel wordt gewerkt, maar dat er bewust wordt gehandeld. De student moet spontaan de juiste vaardigheden en inzichten gebruiken op de juiste momenten en bijgevolg de kennis en vaardigheden integreren. Tijdens

stage 3 wordt aldus meer diepgang en integratie verwacht. Het Stagedraaiboek voorziet tevens een duidelijke rolomschrijving. Wat de rol van de stagebegeleider betreft, wordt gepreciseerd dat de stagebegeleider de coach op afstand is. Vanuit de school begeleidt hij het stageproces.

Verwerende partij wijst verder op alle verplichte opdrachten die (als een minimum) in het Stagedraaiboek worden beschreven (portfolio; een verslag wederzijdse verwachtingen; voorbereiding van de evaluatie; evaluatiekader; ontvangst studenten beroepsidentiteit; voorbereiding van de coaching; belevingsverslagen; reflectieverslagen, visieopdracht en feedback van de cliënt), waarbij de stagebegeleider ter ondersteuning nog bijkomende verwachtingen en opdrachten kan formuleren.

Inzake de tussentijdse evaluatie, zet verwerende partij uiteen dat aan de hand daarvan wordt getracht om tot een stand van zaken te komen: er wordt vastgesteld in welke mate de student reeds voldoet aan de verwachtingen en wat de werkpunten zijn waarop gefocust moet worden in het tweede deel van de stage. De verwachtingen van de stagementor (als stem van de stageorganisatie), van de stagebegeleider (als stem van de hogeschool) en van de stagiair worden scherp gesteld. Het is, zo benadrukt verwerende partij, géén beoordelingsmoment, maar een coachingmoment. Voor het gesprek wordt best twee uur voorzien en de student dient de tussentijdse evaluatie voor te bereiden door een uitgebreid verslag te maken over het functioneren op basis van alle competenties vermeld in de ‘evaluatieleidraad stage’. De student bezorgt dat verslag aan de stagebegeleider en de stagementor met oog op de tussentijdse stagebespreking. Tijdens het gesprek n.a.v. de tussentijdse evaluatie komt de stagebegeleider op het afgesproken moment naar de stageplaats om daar in gesprek te gaan met de mentor en de student. Nadien wordt het evaluatiekader ingevuld met als doel om een document te hebben dat voor alle betrokken partijen duidelijk maakt waar het stageproces staat en vooral waar de stagiair nog aan gaat werken gedurende de stage. De student vult het evaluatiekader in op basis van de bespreking op de tussentijdse evaluatie en bezorgt dat document binnen de week na de tussentijdse evaluatie aan de stagebegeleider die dat document op zijn beurt zal goedkeuren of aanvullingen zal geven.

Concreet met betrekking tot verzoeksters dossier, stelt verwerende partij dat de stagebegeleider heeft verklaard dat het tussentijdse evaluatiegesprek maar liefst 3,5 uur heeft geduurde en dat dit door verzoekster niet wordt tegengesproken. In dat gesprek werden alle werk- en evaluatiepunten overlopen en de stagebegeleider heeft hierbij expliciet aan verzoekster gemeld

dat slagen niet mogelijk zou zijn indien zij de stage op dezelfde wijze zou verderzetten waarop zij de stage heeft aangevat. De stagebegeleider heeft verzoekster dan ook verzocht om – omwille van het uitgebreid karakter van het tussentijds evaluatiegesprek – een verslag te maken van het gesprek om op die manier helderheid te verkrijgen over alle werkpunten. Verzoekster, zo stelt verwerende partij, ging akkoord met deze werkwijze, en de stagebegeleider heeft feedback gegeven op dit verslag – wat wordt bevestigd door de stagementor die in zijn verslag uitdrukkelijk stelt dat bij de tussentijdse evaluatie van 26 november 2021 duidelijk bleek dat er nog heel wat werkpunten waren en de stagementor verwijst hierbij uitdrukkelijk naar het verslag van de stagebegeleider. Vervolgens heeft de stagebegeleider tijdens een bijkomende coaching het verslag van het tussentijdse evaluatiegesprek samen met verzoekster overlopen.

Verwerende partij erkent dat de stagebegeleider het evaluatiekader *an sich* niet per e-mail heeft bezorgd, maar dat zij in de veronderstelling verkeerde dat het gesprek van 3,5 uur, de geschreven feedback op het verslag van verzoekster, en de bijkomende coaching sessie m.b.t. het verslag een voldoende waarschuwing en feedback uitmaakten. Het doel van de tussentijdse evaluatie is volgens verwerende partij immers dat het voor alle partijen duidelijk is waar het stageproces staat en vooral waar de stagiair nog aan gaat werken gedurende de stage. Dit doel werd naar oordeel van verwerende partij nageleefd.

Bovendien, zo stipt verwerende partij aan, hebben alle feedback- en coachingsmomenten plaatsgevonden. Naar aanleiding van de tussentijdse evaluatie vond zelfs een bijkomende evaluatie plaats. Van een gebrekkige begeleiding is er voor verwerende partij derhalve geen sprake: verzoekster is niet van feedback verstoken gebleven, integendeel. Zij wijst er ook op dat verzoekster gedurende de stage nooit enige opmerking heeft gemaakt met betrekking tot een beweerdelijke gebrekkige begeleiding.

Daarnaast heeft de interne beroepscommissie volgens verwerende partij reeds voldoende aangetoond dat er geen sprake is van een discrepantie tussen de feedback van de stagementor en de stagebegeleider, en dat de feedback van de stagementor naar aanleiding van de tussentijdse evaluatie en de eindevaluatie helemaal niet steeds positief was, wel integendeel. Hoe dan ook is het voor verwerende partij niet omdat de praktische samenwerking georganiseerd wordt in samenwerking met de stagementor, dat die stagementor het laatste woord zou hebben bij de evaluatie: de beoordeling van een stage gaat in beginsel uit van de stagedocenten en niet van de stagementor, externen of de student zelf. De stagedocenten hanteren daarvoor ook eigen vaststellingen en ijkpunten. Bovendien dient voor verwerende

partij te worden benadrukt dat de praktijklectoren verbonden aan de onderwijsinstelling kennelijk het beste zicht genereren op de vaardigheden van de student. Uitsluitend zij zijn ook gemachtigd om – in samenspraak en op basis van het gehele stagedossier – het eindcijfer van verzoekster vast te stellen.

Uit het administratief dossier blijkt voor verwerende partij onttegensprekelijk dat verzoekster onvoldoende competenties bezit om geslaagd te worden verklaard voor de stage, niettegenstaande zij intensief werd begeleid door de stagebegeleider waardoor zij voldoende kansen heeft gekregen om bij te spijken waar nodig. Verwerende partij rappelleert ten slotte aan de rechtspraak van de Raad dat gebreken in begeleiding of feedback op zich geen grond tot vernietiging vormen.

Bovendien noemt verwerende partij het toch opmerkelijk dat verzoekster geen gebruik heeft gemaakt van haar inzagerecht overeenkomstig artikel 65 van het onderwijs- en examenreglement, aangezien zij aldus om bijkomende uitleg in verband met de motivering van haar eindcijfer had kunnen vragen.

Tot slot benadrukt verwerende partij nog dat er tijdens de voorbije academiejaren reeds meldingen waren van docenten die bezorgd waren dat verzoekster ooit in het werkveld terecht zou komen en werd zelfs de vraag gesteld of de hogeschool een verdere inschrijving kon weigeren. Zo heeft verzoekster haar eerdere stages ‘Beroepsidentiteit’ en ‘Stage 2’ gebist en heeft zij ook haar huidige stage ‘Stage 3’ reeds gebist. Uit de studievoortgangsbeslissing van 17 februari 2022 blijkt bovendien dat verzoekster evenmin geslaagd was voor de twee overige opleidingsonderdelen.

In haar wederantwoordnota stelt verzoekster met betrekking tot de opvolging van het tussentijds evaluatiegesprek nog dat er van geschreven feedback of input van de stagebegeleider geen sprake is. Zij herhaalt dat de eindevaluatie gebrekkig is omdat de mening van de lector – die niet ter plaatse kwam – fundamenteel afwijkt van deze van de stagementoren.

Beoordeling

Wat de formeelmotiveringsplicht betreft, stelt de Raad vooreerst vast dat de interne beroepscommissie haar beslissing overheen meer dan vijf pagina’s heeft uiteengezet.

De Raad leest evenwel in de uiteenzetting van het middel niet op welke grieven precies de interne beroepscommissie daarbij zou hebben nagelaten om te antwoorden. Integendeel haalt verzoekster verschillende overwegingen uit de bestreden beslissing aan, om ze vervolgens inhoudelijk te bekritiseren.

Voor zover het de vormplicht van de formele motivering betreft, moet het middel dan ook worden verworpen.

De andere door verzoekster aangehaalde rechtsgronden worden samen beoordeeld.

Wat de beweerde gebrekkige begeleiding betreft, wijst de Raad op zijn vaste rechtspraak dat zelfs vastgestelde gebreken in de begeleiding van de student in principe niet tot gevolg hebben dat de toegekende beoordeling daardoor onregelmatig wordt of dat de student recht zou hebben op een gunstiger quotering. Het is, in beginsel, één zaak of de student bewezen heeft de van hem verlangde kennis en vaardigheden te bezitten en een andere, wanneer hij die kennis en vaardigheden niet blijkt te bezitten, wie daarvoor de schuld draagt. Deze laatste kan diegene zijn die de student op het examen heeft voorbereid door bij die voorbereiding in gebreke te blijven. Een verwijt aan de instelling op het vlak van een gebrekkige begeleiding of communicatie verschuift bijgevolg mogelijk de verantwoordelijkheid voor een slechte prestatie deels naar de instelling, maar in de regel kan dit er niet toe leiden dat de prestatie zelf zonder meer als voldoende moet worden beschouwd. Er kan enkel anders over worden geoordeeld in uitzonderlijke omstandigheden, wanneer het gebrek aan begeleiding het slagen de facto onmogelijk heeft gemaakt, bijvoorbeeld doordat essentiële vragen van de student onbeantwoord zijn gebleven of de begeleiding nagenoeg onbestaande was. Het valt aan de verzoekende partij toe om het bewijs te leveren van de gebreken in de begeleiding die zij aanvoert en van de beslissende invloed daarvan op de beoordeling of de slaagkansen.

Verzoekster voert ter zake aan dat de stagebegeleider heeft nagelaten het ‘merendeel’ van de taken uit te voeren. Verzoekster verwijst daarbij naar randnummer 6.3 van het stagedraaiboek (stuk 21 administratief dossier), waarin de rol van de stagebegeleider in vijf punten wordt uiteengezet:

*“6.3 Rol van de stagebegeleider vanuit de school
De stagebegeleider is de coach op afstand: vanuit de school begeleidt hij het stageproces.*

- *In het begin van de stage zal de stagebegeleider bij het opstartmoment met de stagiaires overleggen hoe de begeleiding verloopt, hoe er gecommuniceerd wordt, en welke voorbereidingen en opdrachten de student moet maken.*
- *In de eerste of de tweede week van de stage neemt de stagebegeleider telefonisch contact op met de mentor om te horen hoe de start verloopt en om te kijken of de verwachtingen vanuit de school duidelijk zijn. De stagebegeleider en de mentor spreken dan tijdstippen af voor de tussentijdse en de eindevaluatie en voor de manier waarop ze met elkaar communiceren.*
- *Gedurende het stageproces heeft de stagebegeleider een aantal coachingmomenten met de stagiaires, voor stage 2 zijn dat er 3, voor stage 3 zijn dat er 5. Er wordt met de stagiaires afgesproken welke voorbereiding er verwacht wordt en waar de coaching doorgaat, op school of in de voorziening,*
- *De stagebegeleider komt voor de tussentijdse evaluatie naar de stageplaats. Op basis van dat gesprek zal de stagiair het evaluatiekader invullen. De stagebegeleider zal op basis daarvan binnen de week zijn bevindingen aanvullen en weer aan de stagiair bezorgen.*
- *Voor de eindevaluatie komt de stagebegeleider eveneens naar de stageplaats. Gedurende het hele stageproces is de stagebegeleider een coach voor stageplaats en de stagiair. Op het moment van de eindevaluatie en de ‘puntenafstemmingscommissie’ [...] wordt de rol van coach even ingeruild voor die van evaluator.”*

Alvast kwantitatief benaderd is verzoeksters kritiek inzake dat ‘merendeel’ wat overtrokken, nu zij aan de stagebegeleider verwijt dat twee van deze taken niet werden uitgevoerd, met name enerzijds dat de stagebegeleider niet met de stagementor heeft teruggekoppeld omtrent het verloop van de stage en anderzijds dat het evaluatiekader niet verder werd aangevuld na het tussentijds gesprek.

De Raad ziet daarin niet het bewijs dat er sprake is van een dermate apert gebrek aan begeleiding dat het behalen van een credit voor de stage onmogelijk werd gemaakt.

Vooreerst is het voorschrift (tweede punt) dat stagebegeleider en stagementor regelmatig onderling contact hebben, eerder van intern-organisatorische aard en niet rechtstreeks betrokken op de stagedoende student.

Eventuele tekortkomingen aan de daarin vervatte taken kunnen op zich dan ook niet leiden tot een gebrekkige begeleiding van de student.

Wat het evaluatiekader bij de tussentijdse evaluatie betreft, blijkt uit de voorliggende stukken dat dit stuk inderdaad niet aan verzoekster werd terugbezorgd met de opmerkingen van

de stagebegeleider na de tussentijdse evaluatie. Daarmee is evenwel niet gezegd dat verzoekster ook *de facto* onvoldoende werd begeleid.

Wat dat betreft, spreekt verzoekster vooreerst niet tegen dat het tussentijds evaluatiegesprek met verzoekster drieënhalf uur heeft geduurde – daar waar gebruikelijk twee uur wordt vooropgezet – en evenmin spreekt verzoekster tegen dat er inderdaad heel wat werkpunten werden besproken.

De situatie was volgens verwerende partij zo zorgwekkend, dat een louter schriftelijke remediëring via het evaluatiekader niet zou volstaan. Aan verzoekster werd gevraagd om zelf een verslag van het gesprek op te stellen. Verwerende partij stelt in haar antwoordnota dat verzoekster “akkoord [ging] met deze werkwijze”. Dit wordt door verzoekster in haar wederantwoordnota niet tegengesproken.

Het gebruik van het evaluatiekader als schriftelijk begeleidingsinstrument is in de stukken waarop de Raad vermag acht te slaan niet op straffe van enige sanctie voorgeschreven, en het hanteren van een alternatieve werkwijze kan worden gebillijkt wanneer dit de rechten van de student niet beknot.

Het *patere legem*-beginsel is niet geschonden.

Verzoekster heeft vervolgens zelf een verslag opgesteld in het raam van de tussentijdse evaluatie, zij het slechts nadat de stagebegeleider hieraan op 8 december 2021 had gerappelleerd (stuk 24 administratief dossier: “@Baeyens Kenya: ik heb nog steeds geen verslag gekregen van je tussentijdse evaluatie (een overzicht van je werkpunten die smart gemaakt moeten worden). Kan je dit aub asap doorsturen?”).

Hierop heeft de stagebegeleider daags nadien, op 9 december 2021, punt per punt opmerkingen geformuleerd. Op het eerste gezicht lijkt de stagebegeleider veleer vragen te formuleren dan concrete feedback aan te bieden, maar in de begeleidende e-mail die op 9 december 2021 aan verzoekster werd gericht (stuk 25 administratief dossier) wordt nader uiteengezet dat verzoekster haar doelstellingen “meer concreet uitvoerbaar” moet formuleren, en dat ze in de huidige tekst “te vaag” zijn “waardoor ze niet operationeel zijn”. De stagebegeleider duidt de geformuleerde vragen in het licht van de nood om de doelstellingen “meer smart” te maken, en

zij voegt ten behoeve van verzoekster nog een document “Doelen formuleren met de SMART-methode”.

Er volgt nadien nog een Teams-overleg op 11 januari 2022. Verzoekster ontkent niet dat dit overleg heeft plaatsgevonden, maar stelt dat zij toen enkel te horen kreeg “dat alles in orde was”. Verwerende partij betwist dit.

e

In het licht van deze contacten en inhoudelijke feedback, is de Raad van oordeel dat verzoekster niet aantoont dat zij dermate van begeleiding verstoken is gebleven dat het slagen haar (nagenoeg) onmogelijk werd gemaakt.

De beoordeling die de interne beroepscommissie ter zake in de bestreden beslissing maakt, is noch onzorgvuldig, noch in strijd met de materiëlemotiveringsplicht.

Binnen de contouren van de beoordeling die de Raad bij de aanvang van de beoordeling van dit middel heeft geschatst, betekent dit dat het middel ongegrond moet worden verklaard.

Tweede middel

In een tweede middel beroept verzoekster zich op het redelijkheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster is van oordeel dat verwerende partij in strijd met de aangehaalde beginselen heeft gehandeld door onvoldoende bewijs van begeleiding en feedback te leveren. De repliek die verwerende partij ter zake aanvoert, overtuigt verzoekster niet. Verzoekster ziet een bijkomend element van onzorgvuldigheid in het gegeven dat in de bestreden beslissing sprake is van een examencijfer van 7/20, terwijl op de resultatenlijst 8/20 is vermeld.

In haar antwoordnota verwijst verwerende partij naar wat zij omtrent het eerste middel heeft uiteengezet.

Wat het examencijfer betreft, licht verwerende partij toe dat het examencijfer van 8/20 zoals het voorkomt op de resultatenlijst een materiële vergissing is, en dat verzoekster wel degelijk 7/20 behaalde. Ter zitting verklaart verwerende partij nader dat het vermelde cijfer van 8/20 de weergave is van het beste resultaat dat verzoekster ooit op het betrokken opleidingsonderdeel behaalde, zijnde *in casu* het resultaat uit een vorig academiejaar – studenten bij verwerende partij behouden immers gedurende vijf jaar het hoogst behaalde examencijfer.

Beoordeling

Verzoekster zet haar tweede middel derwijze uiteen dat de gegrondheid ervan moet volgen uit de gegrondheid van het eerste middel.

Hierboven heeft de Raad vastgesteld dat het eerste middel niet gegrond is. Bijgevolg overtuigt ook het tweede middel niet.

Wat het precieze examencijfer van verzoekster betreft: zij betwist niet dat zij 7/20 behaalde bij de hier voorliggende evaluatiebeslissing. De vermelding ‘8/20’ op de resultatenlijst blijkt een toepassing te zijn van de regel dat een student het hoogst behaalde examencijfer voor een opleidingsonderdeel gedurende een bepaalde tijd behoudt. Ook daarin kan derhalve geen onzorgvuldigheid worden gezien, laat staan dat deze op de hier voorliggende examenkans betrekking zou hebben.

Het tweede middel is ongegrond.

Tweede examenkans

Verzoekster verzoekt de Raad om verwerende partij te bevelen een tweede examenkans voor het opleidingsonderdeel ‘Stage 3 Ortho’ te organiseren, daar waar in slechts één examenkans per academiejaar is voorzien.

Aangezien de middelen van verzoekster niet gegrond zijn verklaard, en er derhalve geen redenen zijn om de beoordeling voor het opleidingsonderdeel over te doen, dient de Raad zich over dit onderdeel van het beroep niet meer uit te spreken.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 12 mei 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Sigrid Pauwels	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Gilles Fourneau	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Gilles Fourneau

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.489 van 5 mei 2022 in de zaak 2022/0127

In zake: Leo DE KEYSER
 woonplaats kiezend te 3000 Leuven
 St-Maartensdal 3/406

tegen:

THOMAS MORE MECHELEN-ANTWERPEN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Tom Peeters en Sophie Groetaers
kantoor houdend te 2600 Antwerpen-Berchem
Borsbeeksebrug 36 bus 9
bij wie keuze van woonplaats wordt gedaan

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 31 maart 2022, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de beroepscommissie van Thomas More Mechelen-Antwerpen van 8 maart 2022 waarbij het intern beroep van verzoeker deels onontvankelijk en deels ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 4 mei 2022.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en advocaat Sophie Groetaers, die verschijnt voor verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2021-2022 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in Elektromechanica’.

Tot verzoekers curriculum behoort het opleidingsonderdeel ‘Project Mechatronica’, dat op zijn beurt bestaat uit twee deelonderdelen. Enerzijds ‘Computersystemen’, dat wordt geëvalueerd middels een theoretisch examen met meerkeuzevragen zonder giscorrectie; anderzijds ‘Project mechatronica: labo’, dat ten belope van 35% wordt geëvalueerd aan de hand van voortgangsproeven en ten belope van 65% aan de hand van een project en presentatie.

Verzoeker behaalt een examenresultaat van 6/20, dat steunt op een deelcijfer van 17/20 voor ‘Computersystemen’ en een 0/20 voor ‘Project mechatronica: labo’.

De proclamatie vindt plaats op 2 februari 2022.

Op 7 februari 2022 stelt verzoeker een intern beroep in bij de beroepscommissie van de hogeschool:

“Bij deze dien ik klacht in conform artikel 94 van het examenreglement tegen mevr. [T.V.], docente voor het vak Mechatronica en Programmeren, en in het bijzonder tegen het examenresultaat dat ze mij toekende als beoordeling van dat vak Mechatronica, met name 0 op 20.

Relaas van de feiten:

In september 2021 schreef ik me in voor een schakeljaar bachelor elektromechanica. Reeds van in het begin dat ik les volgde bij bovengenoemde docente moest ik vaststellen dat zij een negatieve vooringenomenheid had t.o.v. mijn persoon.

Ik volgde bij haar 2 vakken op maandagochtend, van 8u15 tot 10u15 Programmeren en daarna van 10u15 tot 12u15 Mechatronica.

Als ik vragen stelde aan die docente werden die vaak niet beantwoord.

Wanneer ik haar lesteksten van het bord of projectiescherm wou afschrijven verwijderde ze die heel vaak ostentatief voor mijn neus zodat ik niet de tijd kreeg deze over te nemen. Zelfs toen ik er met mijn GSM een foto van wou maken klikte ze de projectie doelbewust snel weg.

Andere studenten kregen wel voldoende tijd om dit over te nemen, ik niet!

Pittig detail is dat ik mindervalide ben met onder andere een visuele handicap.

Daar ik me met de trein naar Thomas More te Sint-Katelijne-Waver begeef, ondervond ik vrijwel dagelijks vertragingen met die trein, soms bleef dat beperkt tot minder dan een kwartier, maar vaak was dat langer tot veel langer, soms werden zelfs treinverbindingen geannuleerd (zoals [bv.] op de eerste lesdag van het academiejaar, toen had er zich een dodelijk treinongeval voorgedaan op de lijn Brussel-Antwerpen waardoor de ganse voormiddag geen treinen reden).

Iedereen aan wie ik deze feiten vertel begrijpt dat dit overmacht is iets waar ik als student en treinreiziger hoegenaamd geen verantwoordelijkheid in draag laat staan iets aan kan veranderen, alleen voor die docente in kwestie en later ook voor de ombudsvrouw van Thomas More werd dit op mijn verantwoordelijkheid afgeschreven, blijkbaar kunnen die niet begrijpen dat bij de NMBS een ganse ochtendspits vertraging kan hebben, en dat dit zelfs bijna dagelijkse kost is. En dat je daar als student machteloos tegenover staat.

De bovenvermelde docente vond het dan ook maar normaal om mij te midden van de les en voor alle medestudenten uit te schelden en te stellen dat ik met opzet te laat kwam. Ik heb haar daar meteen op tegengesproken.

Moet je weten dat ik elke lesdag meer dan 3 uur verlies aan verplaatsingen met de trein, om van Leuven naar SKW te raken, moet ik 2 treinen nemen, met een overstap te Mechelen. In de hoop het probleem op te kunnen lossen heb ik zelfs een trein genomen die een uur vroeger vertrok vanuit Leuven, helaas is dit een stoptrein met evenveel vertragingen. Meer dan 3 uur verliezen aan verplaatsing per lesdag lijkt me niet meer redelijk en gezien mijn gezondheidsproblemen ook onuitvoerbaar, toch werd ik daar wel toe gedwongen door zowel de docente als de ombudsvrouw. Die dachten dat ik om 5 uur 's ochtends een trein zou kunnen nemen zodat ik dan omstreeks 6u30 aan Thomas More zou toekomen en de rest van de tijd in de regen en de kou zou wachten tot de lessen beginnen ... Dan ben ik meer dan 5 uur kwijt aan verplaatsingen per lesdag! Lesdagen die op zich soms al 10 uur lang duren!

Van al deze feiten heb ik trouwens al meerdere klachten ingediend bij de ombudsvrouw, maar om een voor mij onbekende reden gaat die mij de schuld in de schoenen schuiven i.p.v. een onafhankelijk oordeel te vellen of zelfs de rechten van mij als student te verdedigen.

Bovenvermelde docente dreigde mij zelfs af dat als ik te laat zou toekomen op een examen dat ik dan die tijd verlies. Ik heb dit voorgelegd aan de ombudsvrouw, die me in eerste instantie stelt dat ik wel recht heb op de volledige examentijd. Later komt ze op die uitspraak terug en ging ze zelfs beweren dat ik haar die woorden in de mond zou gelegd hebben. Wat natuurlijk niet zo is.

Die ombudsvrouw zou op zijn minst mijn rechten moeten verdedigen, maar blijkt eerder het tegenovergestelde te doen! Tegenover deze achtergrond ontwikkelden zich dan ook de problemen tijdens het vak Mechatronica.

Ik moest vaststellen dat het lesmateriaal dat ter beschikking gesteld werd vaak onvoldoende was om de taken naar behoren kunnen uit te voeren.

De opdracht in Mechatronica was een groepswerk. Mijn groepsgenoot verliet halverwege [het] 1ste semester de opleiding. Waardoor ik helemaal alleen kwam te staan bij het uitwerken van het project. Helaas had mijn groepsgenoot vooraf ook niets bijgedragen aan dit groepswerk.

Het groepswerk betrof het sturen van een robotauto, d.m.v. een Arduino-Uno processor.

De specifieke software-taal voor die Arduino-Uno werd niet onderwezen.

Aansluitingsschema's voor die Arduino-Uno-processor en de specifieke eigenschappen ervan werden niet onderwezen.

Zo blijken sommige poorten over pulse width modulation te beschikken, andere weer niet. Wat maakt dat sommige digitale poorten enkel met High en Low aan te sturen waren en andere weer met een signaal tussen 0 en 255. Ook dit werd ons niet medegedeeld. En tenzij je over handboeken van Arduino beschikt is dit ook niet zo maar te vinden.

Daarbovenop bleek ik dan ook nog eens defect materiaal gekregen te hebben (ik niet alleen trouwens, ook een ander groepje kreeg defect materiaal, dus 2 van de 6 groepjes, niet allemaal, is dit geen schending van het gelijkheidsprincipe?). Zelfs als ik goedgekeurde programma's van andere studenten implementeerde op mijn robot bleek die niet naar behoren te werken. Op een bepaald moment heeft mijn voornoemde docente me zelfs een 'nieuwe' printplaat gegeven, de oude gooide ze voor mijn neus in de doos van 'nieuwe' printplaten. Achteraf ging ze beweren dat ze die printplaat had gecontroleerd en dat er geen defecten zouden geweest zijn. Lijkt me enigszins moeilijk te identificeren welke 'mijn' printplaat was, als je die te midden van meerdere exact dezelfde printplaten gooit.

Uiteindelijk resulteerde dit [er]in dat ik bij de eerste test geen werkend resultaat kon voorleggen. Ik heb de docente wel per mail mijn stuurprogramma doorgemaild, maar daar maakte ze dan weer allerlei nare opmerkingen over die of niet ter zake deden of zelfs foutief waren (zoals over die High/Low sturing). En ook toen vond ze het nodig mij publiekelijk belachelijk te maken: 'de andere studenten konden dat wel op eigen kracht vinden' (lees mijn opmerking hierover verderop in deze tekst!). Het stuurprogramma was blijkbaar niet voldoende om punten te krijgen.

In de maand december moesten we dan de definitieve versie van ons stuurprogramma indienen, evenals een powerpointpresentatie. Ik heb beide tijdig ge-upload op Canvas, alleen kon ik door die defecte robot niet uitstellen of deze dan ook functioneerde of niet.

Door ziekte kon ik niet aanwezig zijn op het presentatiemoment zelf. Ik ben al jaren mindervalide, de ombudsvrouw heeft hiervan trouwens een medisch attest ontvangen. Daarnaast heb ik enkele maanden voordien mijn schouder gebroken waardoor ik meerdere malen op onderzoek moest naar de kliniek maar ook vaak met onuitstaanbare pijn te maken had waardoor ik niet aanwezig kon zijn op de vereiste presentaties. De ombudsvrouw en de docente waren hier van op de hoogte. Voornoemde docente toonde daar geen begrip voor, en besloot me dan maar zonder enig gesprek of verantwoording 0 op 20 te geven!

Ik kan in ieder geval niet functioneren in een cursus waar ik benadeeld en beleidig wordt en waar voor mij de lat hoger gelegd wordt dan voor de andere studenten.

En wat die opmerking betrof dat de andere studenten op eigen kracht de oplossing konden vinden, wel ik weet uit eerste hand dat de meeste van hen gewoon of materiaal van het internet ge[k]opieerd hadden, of de oplossing van studenten van het vorige jaar of andere groepen bekwamen. Als dat geen bewijs is van het feit dat er een probleem is met die cursus! En die studenten hebben allemaal mooie punten gekregen ... Ik zal dan wel proberen het probleem op eigen kracht op te lossen, en krijg er 0 voor in de plaats!

Bovendien begrijp ik nog steeds niet waarom ik geen vrijstelling kreeg voor het vak Mechatronica. Het jaar voordien ben ik afgestudeerd voor een Graduaat Bedrijfsautomatisatie (cum maxima laude) aan het UCLL te Leuven (eveneens een KU Leuven Associate). Voor dat graduaat moest ik een eindwerk maken rond een PLC-sturing van een complex apparaat. Een docent van jullie hogeschool was tevens mijn begeleider. Toen ik in het begin van het academiejaar die vraag omtrent vrijstelling stelde aan dhr. [B.] antwoordde hij mij dat ik blij mocht zijn met dat makkelijk vak en dat ik daarmee dan hogere punten kon scoren. Blijkbaar twijfelde hij erg aan mijn kunnen. Dat het me massa's tijd deed verliezen die ik best kon gebruiken voor andere dingen, daar stond hij niet bij stil. Op het eind van de 1ste

semester werd hem die vraag opnieuw voorgelegd, al was het maar om een elegante manier te vinden om het spanningsveld tussen mij en voornoemde docente te neutraliseren, toen kwam dhr. [B.] plotseling af met ‘verschillende leerdoelen’ en dat het toch niet mogelijk was.

Voor het vak Programmeren heb ik een heel goede 1ste test afgelegd in het begin van [het] 1ste semester, toch werd daar maar een 13 op 20 aan toegekend. Mijn 2de test was nagenoeg perfect, toch kreeg ik maar een 18 op 20. En idem dito voor mijn definitieve examen, zo ver ik kan beoordelen was dat foutloos. Toch kreeg ik maar een 17 op 20 als totaal voor dat vak. Ik kreeg geen inzage in het verbeterde examen, noch in de manier waarop ze die punten verrekende. Dus ook hier blijf ik met vragen zitten.

Ik wijs jullie toch nog even op mijn examenresultaten voor de andere (afgelegde) vakken: 2 x 18, 2 x 17 en 1 x 13 op 20 ! Willen jullie nu dat het gedrag van die docente naar mij toe mijn studiecarrière torpedeert?

En nog wat andere feiten over ‘eigenaardig gedrag’ van voornoemde docente maar ook van andere docentes en docenten!

1) Willekeur:

- a) Door de oprukkende corona-besmettingen moesten meerdere docenten omwille van eigen besmetting of om het aantal studenten in de les te beperken lessen geven per internet.

Bij één van die lessen kon ik niet aanwezig zijn omwille van hospitalisatie, ik had de betreffende docent vooraf [gemaild] met de vraag om zijn digitale les op te nemen en ter beschikking te stellen. Dit gebeurde niet. Door toeval kon ik van een medestudent toch nog een opname van die les bekomen. Helemaal op het eind van die digitale les geeft de docent toelichting over de laatste 2 lesmomenten voor zijn vak, in het bijzonder de laatste les waar studenten vragen mochten stellen. Die docent vroeg tijdens die digitale les aan de aanwezige studenten om aan de afwezige studenten niet mee te delen dat er een vragen les was op het eind! Zodat deze zich niet als dusdanig konden voorbereiden.

O ja volgens die docent zijn milieubewuste mensen ‘kwieten’. In het begin van die bewuste les fulmineerde die docent 10 minuten lang tegen alles wat milieubewust is. De problematische klimaatopwarming en dito plasticvervuiling ten spijt, ik viel bijna van mijn stoel toen ik dat zag ...

- b) Een andere docente liet niet iedere student toe tot haar digitale les. Zo heb ik zelf een digitale les moeten missen. En bij de daaropvolgende digitale les hoor ik haar zeggen dat er nog meerdere studenten in de (digitale) wachtrij zaten, ‘maar die moesten maar wachten’ (m.a.w. die kwamen er dan maar niet meer in, zoals ik zelf de week ervoren mocht ondervinden)... Ik had toch een iets groter professionalisme verwacht van jullie hogeschool! Ook die dingen werden reeds aan uw ombudsvrouw meegedeeld.

2) Bedenkelijke financiële regelingen?

- a) Eén docente vraagt als waarborg voor een tabellenboek 50 euro, hier vind ik op zich niks mis mee, maar als we dat boek in perfecte staat terugbrengen dan krijgen we wel maar 40 euro terug. Toch wel vreemd niet?! De school heeft toch eigen middelen om handboeken aan te kopen ?
- b) Een andere docente (bovenvermelde docente) verkoopt haar robotauto’s à rato van 30 euro. Ik mail haar met de vraag tot het bekomen van een

rekeningnummer waar ik dat bedrag op moet storten, maar blijkbaar moet dat ‘cash’. Ik vroeg haar ook een betalingsbewijs of factuur van deze betaling, maar kreeg hierop zelfs geen antwoord meer ...

- c) Helaas zijn er zo nog andere docenten die dergelijke ‘financiële regelingen’ hebben, vlak voor diens examen stelt een nog andere docent dat hij voor zijn les bepaalde spullen nodig zou hebben en dat hij daar een bepaald bedrag voor zou aanrekenen. ‘En er worden geen betalingsbewijzen afgeleverd. Voor wie daar een probleem mee zou hebben!’ En toen keek hij naar mij...

Mogen wij als student niet vragen en verwachten dat daar meer duiding en duidelijkheid in komt Bestaat daar een boekhouding over? Bewijzen van besteding van de ingewonnen gelden? Wij hebben toch op zijn minst recht op een ontvangstbewijs of betalingsbewijs?! Als wij al geen bewijs van betaling krijgen, begrijp je toch dat er dan wel wat argwaan komt?! Er zijn al medestudenten die opperen dat dit de 14de maand voor sommige docenten betreft ... Ikzelf heb voorlopig nog teveel respect voor mijn docenten om dergelijke gedachten te hebben ... Aan jullie om degelijke (betalings-)bewijzen te leveren ... Ook raar dat de ombudsvrouw daar nog nooit tegenin gegaan is?!

[...]"

Aan verzoeker wordt met een e-mail van 16 februari 2022 meegeleid dat de beroepscommissie het beroep zal behandelen in zitting van 22 februari om 8u30 en dat verzoeker desgewenst zijn argumenten mondeling kan toelichten. Verzoeker antwoordt dezelfde dag dat hij op de voormelde dag en “de dagen nadien” om medische redenen niet aanwezig kan zijn, en hij vraagt of het mogelijk is om de vergadering te verplaatsen naar een geschikt moment.

Daarnaast stelt verzoeker:

“Ik zou graag nog een punt aan mijn klacht willen toevoegen:

Voor het vak Mechatronica werd ik als senior-student gekoppeld in een groepswerk aan een student van Afrikaanse origine. Voor alle duidelijkheid ik ben in dit verhaal niet diegene met racistische intenties!!! Het is een eerder bekend feit dat mensen met een niet-Belgische afkomst ook vaak te maken krijgen met een ‘leerachterstand’. Die student is trouwens halverwege [het] semester gestopt en afgezakt naar een graduaat-opleiding elders. Wat mijn stelling bewijst.

Het is ook opvallend dat er op Thomas More te SKW maar weinig studenten zijn ‘van vreemde origine’ zitten, en dat er nog veel minder van hen doorvloeien naar een diploma. Ik als oudere student kamp dan weer met het probleem dat ik weinig aansluiting krijg met de andere studenten, en dat jullie leersysteem niet echt gericht is op oudere studenten (om niet te zeggen dat ik soms het gevoel krijg in kleuteronderwijs terecht gekomen te zijn, als ik de houding van sommige docenten naar hun studenten zie!).

Toch koos de docente waartegen mijn klacht loopt er net voor om de 2 ‘outcast’ studenten aan elkaar te koppelen in een groepswerk, dat is een gegarandeerd recept om mensen te doen falen ...

Ik maak deze opmerking nu, omdat ik bij mijn labo's voor [het] 2de semester opnieuw met dezelfde tactiek geconfronteerd wordt ... ook daar [word] ik stevast gekoppeld aan allochtone studenten ...

Ik denk te kunnen spreken dat dit dus geen toeval meer is, en dat het eerder naar een intentionele strategie neigt! En dan stel ik mij de vraag hoe groot is het onderhuids racisme bij TM-SKW? En hoe groot is het onderhuidse discriminerende gedrag naar oudere studenten toe? Iets om ernstig over na te denken in uw school, vraag is of u dat ook zal doen en er ook de juiste gevolgen zal uit trekken ?!"

Per kerende meldt de directeur studentenbeleid eensdeels dat er bij de samenstellingen van groepen zonder vast patroon wordt gewerkt, en vraagt hij anderdeels om – indien verzoeker effectief wenst te worden gehoord – mee te delen vanaf welke dag dat dan mogelijk zou zijn. Verzoeker replieert, nog steeds op dezelfde 16de februari 2022, dat de volgende week voor hem niet haalbaar is en dat hij na 22 februari 2022 opnieuw contact zal opnemen. Verzoeker komt in dat bericht ook terug op de groepssamenstelling.

Blijkbaar verneemt verwerende partij vervolgens niets meer van verzoeker, althans niet over de zitting van de beroepscommissie. Wel schrijft verzoeker in een e-mail van 1 maart 2022:

“Bij deze wil ik nog enkele klachten toevoegen aan mijn eerdere klacht.

Wat het vak Materialenleer betreft heb ik nog steeds geen inzage gekregen van mijn examen. Vorige week nog kreeg ik onderstaande mail van die docent waarin hij ging gaan beweren dat ik met hem een afspraak gemaakt had en dat ik die niet was nagekomen, en dat hij daar uit opmaakt dat ik geen inzage meer wil.

Voor alle duidelijkheid die afspraak was er niet, en de dag waarop ik zogezegd inzage zou krijgen was net vrijdag 18 februari, de dag van de superstorm waarop zowel de NMBS als uw school door het stormweer alle activiteiten hadden stilgelegd.

Bij mijn inschrijving in het 2de semester blijkt dat ik nog de vakken Geografische meetkunde en Pneumatica (deel van het vak Fluidomechanica) moet volgen, nochtans heb ik voor beide vakken reeds examen afgelegd (zowel labo als theorie) bij mijn vorige opleiding in het graduaat Bedrijfsautomatisatie dat ik op UCLL te Leuven met grootste onderscheiding volbracht. Ik heb hiervan dhr. [B.] op de hoogte gebracht maar die weigert mij opnieuw mijn rechtmatige vrijstelling te geven. Nu eist hij van mij dat ik voor mij onbereikbare interne opleidingsdocumenten zou bezorgen van UCLL om mijn vrijstelling te kunnen bekomen. Nota bene UCLL is een zuster-hogeschool van Thomas More binnen de Associatie KU Leuven.

Dat is dus de 2de maal dat mij onterecht een vrijstelling geweigerd wordt dit academiejaar. Zoals voor mechatronica in de eerste semester.

Mr. [B.] maakte een nieuw IST-file op, en in dat dossier stond mijn quotering voor Mechatronica reeds definitief als 0/20 weergegeven. Dit terwijl ik er vanuit ga dat deze nog steeds onder betwisting staat.

Bovendien [word] ik als oudere student geviseerd door allerlei docenten. Sommigen omdat ik melding heb gemaakt van de financiële malversaties. Blijkbaar heeft de ombuds haar mond voorbij gepraat? Sommige docenten vallen me rechtstreeks aan, anderen doen het door mij niet het studiemateriaal te bezorgen dat ik nodig heb om mijn studies te voltooien ...

Op deze manier is het voor mij onmogelijk om mijn studies op een redelijke manier verder te zetten. Ik stel jullie bij deze alvast in gebreke!"

Dezelfde dag zendt verzoeker nog e-mails met een vraag tot uitschrijving en tot inzage van het examen Materialenleer.

Met een e-mail van 2 maart 2022 laat de directeur studentenbeleid weten dat hij van verzoeker een bericht omtrent de zitting had verwacht, en dat de beroepscommissie op 8 maart om 15u30 zal samenkommen.

Op 4 maart 2022 antwoordt verzoeker:

"Ik had je idd geschreven dat ik jou na 22 februari zou contacteren om verder af te spreken.

Neem me niet kwalijk dat ik even meer met mijn gezondheid en herstel bezig ben, dan met je onverwelkomende en onvriendelijke hogeschool te Sint-Katelijne-Waver ...

De ingreep had dan wel plaats op 22 februari, helaas hangt daar nog een lange en intensieve revalidatie en nabehandeling aan vast ... Dus de negativiteit uit SKW kan ik best missen ...

Bovendien werd mij reeds de indruk gegeven door dhr. [B.] dat de uitslag van de [...] betwisting reeds vooraf vastlag daar die man om de haverklap ISP's genereert waar steeds weer 0 op 20 verschijnt voor mechatronica ...

En daarnaast heb ik volgende week dinsdagnamiddag ook nog een initiële theaterrep[e]titie, dus ik hoop maar dat ik tussendoor aanwezig kan zijn op je bespreking

...

Ik herhaal bij deze dan maar mijn ingebrekestelling!"

De beroepscommissie komt samen op 24 maart 2022 om over het intern beroep van verzoeker te oordelen. De beslissing luidt:

"[...]

In een aanvullend schrijven van 1 maart 2022 wijst de student erop dat

1. hij nog steeds geen inzage gekregen heeft in het examen van het opleidingsonderdeel materialenleer;
2. hij bij de aanvraag voor vrijstellingen door de opleidingsmanager gevraagd werd om de documenten (ECTS-fiches) van de behaalde credits over te maken om zijn [?].

De interne beroepscommissie oordeelt dat dit onderdeel van het verzoekschrift niet ontvankelijk is: de student kan nog steeds via de opleidingsmanager inzage vragen in de betreffende examens en ook in verband met de aangevraagde vrijstelling ligt nog geen studievoortgangsbeslissing voor. De interne beroepscommissie is dan ook niet bevoegd om op dit onderdeel van het verzoekschrift in te gaan.

Voor zover nodig wijst de beroepscommissie erop dat zij evenmin bevoegd is voor klachten tegen bepaalde medewerkers.

[Met] [h]et originele verzoekschrift van 7 februari 2022 tekent de student beroep aan tegen het examenresultaat toegekend voor het vak Mechatronica en Programmeren. De beroepscommissie veronderstelt dat het gaat om het opleidingsonderdeel ‘Project Mechatronica’ en meer bepaald het deel ‘Project Mechatronica: labo’. De beroepscommissie heeft beslist dat dit door u ingestelde beroep ontvankelijk, maar niet gegrond is.

De beroepscommissie komt tot deze beslissing op basis van volgende overwegingen:

Wat betreft het examenresultaat

De student argumenteert dat de docent vooringenomen is en ondersteunt deze bewering door de beschrijving van allerlei situaties, zoals hij die ervaren heeft. Hij meent dat hij onheus behandeld werd door de betrokken examinator. Het betreft situaties tijdens de lessen. Daarnaast meent de student dat hij een tijd met defect materiaal moet werken.

De student wijst er verder op dat hij door ziekte niet aanwezig kon zijn op het presentatiemoment en dat hij ook omwille van ziekte niet aanwezig was op de vereiste presentaties.

De student argumenteert verder dat hij niet kan functioneren in een cursus waar hij benadeeld en beleidigd wordt en waar de lat voor hem hoger ligt dan voor anderen.

De interne beroepscommissie stelt vast dat in de programmagids het volgende vermeld wordt over de wijze van evalueren: “*Voor mechatronica project worden een aantal voortgangsproeven georganiseerd, waar getest wordt of de student behandelde doelstellingen en instructies kan implementeren (35%). Tijdens de laatste zitting wordt het project op een parcours getest samen met een presentatie (65%).*”

De beroepscommissie stelt vast dat de student niet aanwezig was op de voortgangsproeven en evenmin aanwezig was op de presentatie. De student behaalde voor deze onderdelen ‘niet afgelegd’ wat voor de berekening van de eindscore voor dit opleidingsonderdeel verrekend wordt met 0/20.

De beroepscommissie oordeelt dat een vermeende vooringenomenheid van de examinator geen impact kan hebben op de beoordeling omdat er geen examen werd afgelegd en er dus geen materiaal voorlag dat de docent, conform de programmagids, kon beoordelen.

Vrijstelling

De student argumenteert verder dat hij eigenlijk recht had op een vrijstelling voor ‘Project mechatronica’. De beroepscommissie wijst erop dat de aanvraagprocedure beschreven staat in het onderwijs- en examenreglement van Thomas More, art. 20:

“Een student vraagt vrijstellingen aan bij zijn eerste inschrijving voor een opleiding uiterlijk tot en met de tweede woensdag van het academiejaar. De student die zich na de start van het academiejaar inschrijft, vraagt uiterlijk één week na zijn inschrijving eventuele vrijstellingen aan. In het verdere studietraject kan de

student enkel bijkomende vrijstellingen aanvragen indien er zich nieuwe elementen aandienen.

De student dient zijn aanvraag tot vrijstelling via het KU Loket in. Hij voegt een dossier toe met de eerder behaalde creditbewijzen, bewijzen van bekwaamheid of andere studiebewijzen.”

De beroepscommissie vindt geen documenten terug waaruit blijkt dat de student effectief een vrijstellingsaanvraag heeft ingediend, noch een beslissing waaruit blijkt dat de vrijstellingsaanvraag geweigerd werd. De beroepscommissie stelt verder vast dat de student zich wel ingeschreven had voor het opleidingsonderdeel ‘Project mechatronica’. De bewering van de student dat hij alsnog recht zou kunnen hebben op een vrijstelling, maakt de beoordeling niet onrechtmatig.

Het OLA ‘programmeren’

De student meent dat hij een hogere score verdiende voor het vak ‘programmeren’. De beroepscommissie veronderstelt dat dit het OLA ‘Computersystemen’ betreft, waarvoor hij 17/20 behaalde.

De student argumenteert dat hij meent dat hij hiervoor hogere punten verdiende. De beroepscommissie oordeelt dat de mening van de student dat hij hogere punten verdiende geen voldoende argument is om aan de beoordeling van de docent te twijfelen. De loutere mening van de student dat zijn examen voor zover hij kan beoordeelen foutloos was, maakt de 18/20 niet ongeldig. De beroepscommissie wijst erop dat er wel een inzagemoment werd georganiseerd, maar dat de student niet aanwezig was. Daarnaast heeft de student ook de kans om via de voorzitter van de examenkans inzage te vragen in de documenten. Ook dat heeft hij nagelaten. Ook dit argument is niet gegrond.”

Dat is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet geen redenen om ambtshalve opmerkingen te maken.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Onderzoek van de middelen

Voorafgaand aan de beoordeling van de middelen zoals zij zijn ontwikkeld in het verzoekschrift, wijst de Raad erop dat het verzoekschrift de plaats en het ogenblik in de procedure is voor een verzoekende partij om haar middelen te doen gelden.

Behoudens uitzonderlijke omstandigheden, kunnen in de wederantwoordnota geen nieuwe middelen worden opgeworpen. Niet alleen strijdt zulks met de beginselen van de administratieve rechtspleging, het vormt ook een aanzienlijke beperking van de rechten van verdediging van de verwerende partij, die op de wederantwoordnota van de verzoekende partij in beginsel niet meer schriftelijk kan antwoorden.

De Raad gaat hieronder dan ook niet in op elementen die verzoeker voor het eerst in die wederantwoordnota aanvoert – zoals de kritiek op de beoordeling voor ‘Functionele veiligheid’, of grieven met betrekking tot de indicator-LED’s.

Eerste middel

Verzoeker beroept zich in een eerste middel op het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker voert aan dat hij op basis van elders behaalde credits voor verschillende opleidingsonderdelen een vrijstelling heeft aangevraagd, en dat die hem voor vier opleidingsonderdelen – ‘Project mechatronica’, ‘Fluïdomechanica 1’, ‘Digitale controle’ en ‘Geometrische meettechniek’ – ten onrechte is geweigerd.

Eveneens ten onrechte, zo stelt verzoeker, overweegt de beroepscommissie dat geen aanvragen tot vrijstelling werden ontvangen.

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij vooreerst dat aan verzoeker voor ‘Project mechatronica’ op 6 december 2021 een gemotiveerde weigeringsbeslissing van de opleidingsmanager werd overgemaakt, en dat verzoeker heeft nagelaten om tegen die beslissing een intern beroep in te stellen. Bij gebreke daaraan, zo stelt verwerende partij, kan dit onderdeel van het beroep niet op ontvankelijke wijze aan de Raad worden voorgelegd.

Wat de opleidingsonderdelen ‘Geometrische meettechniek’ en ‘Fluïdomechanica I’ betreft, argumenteert verwerende partij dat de opleidingsmanager aan verzoeker heeft gevraagd om de ECTS-fiches van de eerder gevolgde graduaatsopleiding te bezorgen, wat verzoeker vooralsnog

niet heeft gedaan. Er is voor deze opleidingsonderdelen bijgevolg nog geen initiële studievoortgangsbeslissing genomen.

Met betrekking tot het opleidingsonderdeel ‘Digitale controle’ ten slotte, stipt verwerende partij aan dat dit niet ter sprake is gekomen in het intern beroep en bijgevolg thans niet op ontvankelijke wijze kan worden aangevoerd.

In zijn wederantwoordnota voert verzoeker geen nieuwe argumenten aan.

Beoordeling

De Raad merkt op dat hij slechts bevoegd is om uitspraak te doen over studievoortgangsbeslissingen wanneer de student, overeenkomstig de artikelen II.283 en II.285 van de Codex Hoger Onderwijs, eerst op ontvankelijke wijze het ter beschikking staande intern beroep binnen de instelling heeft uitgeput. Dat geldt ook voor beslissingen inzake vrijstellingen zoals bedoeld in artikel I.3, 69°, *d*) van diezelfde Codex.

Met betrekking tot het opleidingsonderdeel ‘Project mechatronica’ heeft de opleidingsmanager op 6 december 2021 (stuk 13 administratief dossier) de vrijstellingsaanvraag geweigerd op grond van een verschil in leerdoelen in vergelijking met het door verzoeker voorgelegde afstudeerwerk PLC/regeltechniek. Uit de voorliggende stukken blijkt niet dat verzoeker tegen deze beslissing een intern beroep heeft ingesteld.

De hierboven aangehaalde artikelen II.283 en II.285 staan in de weg dat dit geschil rechtstreeks bij de Raad aanhangig wordt gemaakt.

In dat opzicht is het eerste middel niet ontvankelijk.

Voor de opleidingsonderdelen ‘Geometrische meettechniek’ en ‘Fluïdomechanica I’ heeft de opleidingsmanager verzoeker op 21 februari 2022 (eveneens stuk 13 administratief dossier) gevraagd om de ECTS-fiches voor te leggen van de vakken uit de graduaatsopleiding waarop verzoeker zijn aanvraag tot vrijstelling steunt.

Uit de voorliggende stukken blijkt niet dat verzoeker daaraan gevolg heeft gegeven. Alleszins ligt geen inhoudelijke beslissing van de opleidingsmanager voor, noch bewijs dat verzoeker een intern beroep heeft ingesteld, laat staan een beslissing van de beroepscommissie van verwerende partij.

Om de redenen die hierboven inzake het opleidingsonderdeel ‘Project mechatronica’ zijn uiteengezet, is dit middelonderdeel derhalve evenmin ontvankelijk.

Wat het opleidingsonderdeel ‘Digitale controle’ ten slotte betreft, spreekt verzoeker verwerende partij niet tegen waar deze opmerkt dat verzoeker dit aspect niet bij zijn intern beroep heeft betrokken.

De Raad leest in het door verzoeker ingestelde intern beroep ook geen enkele passage die als een verwijzing naar dat opleidingsonderdeel kan worden begrepen.

Artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt dat een verzoekende partij in de procedure voor de Raad geen nieuwe bezwaren kan aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde.

Verzoeker beweert niet, laat staan bewijst, dat hij in de onmogelijkheid was om het opleidingsonderdeel ‘Digitale controle’ bij zijn intern beroep te betrekken.

Wat verzoeker daaromtrent thans voor het eerst aanvoert, komt te laat om nog ontvankelijk te zijn.

Het eerste middel is in zijn geheel onontvankelijk.

Tweede middel

In een tweede middel beroeft verzoeker zich op het zorgvuldigheidsbeginsel, het fair play-beginsel en het gelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker, die zijn middel betrekt op de opleidingsonderdelen ‘Project mechatronica’ en ‘Programmeren’, zet het volgende uiteen:

“Om mij naar Thomas More te Sint-Katelijne-Waver te begeven moest ik gebruik maken van het openbaar vervoer, in het bijzonder van de NMBS. Concreet betekende dit dat ik 2 treinen moest nemen om in SKW te raken, eerst de trein van Leuven naar Mechelen, en vervolgens de trein van Mechelen naar SKW. Het treintraject van Mechelen naar SKW ligt op de overdrukke mijn Brussel-Antwerpen. Helaas hadden beide verbindingen zo goed als altijd vertragingen, zodoende dat ik ook nog de overstap moest missen te Mechelen, en nooit tijdig in de cursus kon raken. Toch was ik elke dag meer dan 3 uur onderweg met de rein, boven de grens van het redelijke!!!

Vertraging door haperend treinverkeer wordt door iedereen als ‘overmacht’ beschouwd, behalve door de hogeschool Thomas More te Sint-Katelijne-Waver. Gek ook dat een hogeschool er een kleuteronderwijsmentaliteit op na houdt wat aanwezigheden en stiptheid betreft.

De eerste les van het academiejaar moest ik al missen daar er een dodelijk ongeluk had plaatsgevonden op de lijn Brussel-Antwerpen, en er die dag (20/9/2021) zelfs geen treinverkeer reed tussen Mechelen en SKW. Dit werd ook mondeling en per mail gemeld aan zowel dhr. [B.] als aan de docente mevr. [T.V.]. Deze mevr. [V.] doceerde de vakken Programmeren en Mechatronica, die ik beide op maandagochtend volgde.

Daar ik dus vaak te laat arriveerde in de les (meestal +/- 15 minuten) kreeg ik al vanaf de eerste les die ik van mevr. [V.] had op mijn donder! Die mevr. [V.] schold me de huid vol in het bijzijn van de andere studenten. Ze ging zelf beweren dat ik de andere studenten zou aanzetten ook te laat te komen, wat ik natuurlijk onmiddellijk tegensprak.

Vanaf die dag werd ik voortdurend geviseerd door de docente: ik kreeg geen antwoord meer op de weinige vragen die ik stelde, ik werd afgedreigd dat ik minder examentijd zou krijgen als ik door treinvertraging te laat zou komen op toetsen of examens, ik kreeg defect materiaal om mee te werken, ik moest als oudere student (die een ‘leerachterstand’ heeft door lange tijd geen voltijds dagonderwijs gevolgd te hebben) samen werken met allochtone studenten die omwille van hun familiale redenen (om de term discriminatie door racisme niet te moeten noemen) zelf met een leerachterstand te kampen hadden, ze veegde teksten van het bord of klikte dia’s weg van het scherm als ze zag dat ik aan het noteren was. Een duidelijke schending van het beginsel van ‘goed bestuur’, in het bijzonder ‘fair play’!

Daar ik een mindervalide (zie medische attesten in bijlage, zie stuk 6.6) student ben met onder andere een visuele handicap vielen die argumenten ‘ze veegde teksten van het bord of klikte dia’s weg van het scherm als ze zag dat ik deze aan het noteren was’ en ‘ik werd afgedreigd dat ik minder examentijd zou krijgen als ik door treinvertraging te laat zou komen op toetsen of examens’ mij dubbel zo zwaar.

Na dergelijke onheuse ‘behandeling’ enkele weken te hebben moeten ondergaan ben ik naar de [ombud] (mevr. [N.V.P.]) van TM te SKW gestapt om dit te melden en aan te geven. Zie ook stuk 2.4 ‘[...]’ en stuk 2.5 ‘[...]’ in bijlage. In eerste instantie leek die [ombud] begrip te tonen voor mij als student, maar algauw moest ik de andere zijde van haar karakter leren kennen. Het duurde niet lang of ik kreeg al verwijten naar mijn hoofd geslingerd dat ‘ik verantwoordelijk ben voor de vertragingen bij de NMBS’ (???), ik zou ook verantwoordelijk zijn voor het feit dat docenten nogal graag en makkelijk ‘snauwen

naar hun studenten' (pedagogische kwaliteiten?), enz.

In dergelijke omstandigheden was het voor mij vrijwel onmogelijk mentaal te functioneren in de lessen van mevr. [V.]! ik heb zo goed en zo kwaad als mogelijk mijn opdrachten gemaakt en deze ook tijdig ingediend op de daartoe voorziene plaats op het interne computernetwerk van SKW (Canvas). Zie stuk 2.6 in bijlage '[...]''. Op de toonmomenten van deze opdrachten was ik afwezig enerzijds door de pesterijen van die docente naar mij toe, anderzijds door andere gezondheidsproblemen.

Achteraf bleek dat mevr. [V.] totaal geen rekening gehouden had met de tijdig ingediende opdrachten, en me gewoon 0 op 20 op de evaluatie voor Mechatronica had gegeven!

Bovendien waren de lessen van mevr. [V.] voor het vak Mechatronica nauwelijks voorzien van studiemateriaal. Er werden slechts enkele slides uitgedeeld, met daarop dan nog een samenraapsel van vaak van het internet gehaalde en niet [ter zake] doende dingen. Voor dit vak moesten we een sturing uitwerken van een miniautomaat die werkte d.m.v. een arduino-aansturing. Deze arduino-elektronica moest geprogrammeerd worden om deze auto te laten rijden. De arduino-programmeertaal werd evenmin aangeleerd, en er werden ook *geen* handleidingen hierover ter beschikking gesteld! Vrijwel alle studenten hadden de grootste moeite om dit op te lossen, zij grepen dan ook al snel naar [k]opies van sturingsprogramma's van andere studenten die in een hoger jaar zaten. Daar ik met defect materiaal moest werken (zie stuk 2.1 [...] in bijlage) was het voor mij ook niet te achterhalen of ik nu fouten maakte in het programmeren of dat de fout bij de defecte elektronica lag. Vragen om uitleg of hulp werden vrijwel altijd niet of onvoldoende beantwoord.

Daarnaast moesten de opdrachten voor het vak Mechatronica uitgevoerd worden in kleine werkgroepen. Ik werd hiervoor gekoppeld aan een student van Afrikaanse origine (dhr. [A.B.]), die duidelijk worstelde met een leerachterstand. Halverwege heeft deze student dan ook beslist over te schakelen van de bachelor naar de graduatsopleiding. Zie hiertoe stuk 2.3 [...] en stuk 2.4 [...], hetgeen betekende dat ik dubbel zo veel werk moest uitvoeren [als] de andere studenten. Een duidelijke schending van het beginsel van 'goed bestuur' in het bijzonder het '[gelijkheidsprincipe]'!

Ik kan me dan ook niet akkoord verklaren met een dergelijke onrechtvaardige en buitenproportionele evaluatie!

En vraag tot herziening van dit cijfer, met minder dan 10 op 20 kan ik niet akkoord gaan! De interne beroepscommissie gaat nu de beoordeling voor het vak Mechatronica bevestigen, ze stellen dat ik afwezig was op het toonmoment. en dat er slechts 1 evaluatiemoment was in die cursus. Wat totaal niet klopt met wat bij de start van die cursus werd meegegeven door die docente. De beoordeling van de prestaties werd in 4 delen opgesplitst. Zoals onderstaande screenshot aangeeft.

Groep 6	Beoordeling			Deadlines
1.	Lijn volgen	10%	2 pt.	> 15/nov
2.	Carrosserie	25%	5pt.	> 13/dec
3.	Presentatie	25%	5pt.	> 13/dec
4.	Parcours afleggen	40%	8pt/	> 20/dec

Helaas had ik van deze docente ook nog een ander vak met name Programmeren (YT 0633/2021). En ook hier moest ik vaststellen dat mijn beoordelingen beneden mijn prestaties lagen. Mijn toetsen en examen waren vrijwel altijd perfect, toch kreeg ik op mijn toetsen noch op mijn examen een cijfer dat die 'perfectie' enigszins eer aan deed. Ik kreeg ook nooit inzage in de evaluatie van mijn toetsen en examen.

De interne beroepscommissie maakte hier bij haar beoordeling de verwisseling met een

ander vak (alweer een schending van het beginsel van ‘goed bestuur’), met name ‘Computersystemen’. En beweert dat ik slechts een ‘mening’ heb over die ‘hogere punten’, dit terwijl ik niet verder kan argumenteren daar ik geen inzage krijg in de beoordeelde toetsen en examens ... Nochtans heb ik op het eind van elke toets en examen voor programmeren mijn software uitgetest. en deze voldeed steeds perfect aan de gevraagde voorwaarden. Bovendien heb ik al eerder geprogrammeerd, en heb ik een zeer gestructureerde werkwijze en uitwerking met de nodige verklaringen en uitleg er bovenop. Ik baseer me dus niet op een ‘mening’ maar op inzicht en ervaring!”

In haar antwoordnota werpt verwerende partij tegen dat de ombud de klachten van verzoeker niet zomaar naast zich neergelegd heeft, maar integendeel grondig heeft onderzocht. Daaraan gevolg gevend, heeft de ombud een gesprek gehad met de betrokken docente, waarna deze laatste rekening heeft gehouden met het feit dat zij de tekst van het bord te snel zou verwijderen, en zij telkens zou vragen of alle studenten klaar waren met noteren. Daarnaast heeft de ombud aan verzoeker voorgesteld om vooraan in het leslokaal plaats te nemen – een advies dat volgens de docente door verzoeker niet werd opgevolgd. Tot slot heeft de docente de opdracht van het groepswerk van verzoeker aangepast omdat zijn medestudent de opleiding had verlaten.

Voor het overige, zo stelt verwerende partij, betwist de docente uitdrukkelijk dat er sprake zou zijn van defect studiemateriaal of van vooringenomenheid – zij heeft daarover van andere studenten ook nooit klachten ontvangen. De talrijke klachten van verzoeker over onheuse behandeling blijven volgens verwerende partij ook onbewezen.

Met betrekking tot de inhoudelijke beoordeling, verwijst verwerende partij naar het vermoeden van objectiviteit in hoofde van de examinator. De beweringen van verzoeker daaromtrent blijven onbewezen en het volstaat niet dat een verzoekende partij meent dat er van vooringenomenheid sprake is.

Alleszins toont verzoeker naar oordeel van verwerende partij niet aan dat de beweerde gedragingen enige invloed zouden hebben gehad op verzoekers eindresultaat, en evenmin tonen zij aan dat verzoeker de beoogde doelstellingen van de opleidingsonderdelen heeft behaald. Meer nog, volgens verwerende partij kan de vermeende vooringenomenheid van de docent zelfs geen invloed op eindbeoordeling hebben gehad, aangezien verzoeker op de voortgangspröeven en op de eindpresentatie afwezig bleef. Verwerende partij verwijst naar het door verzoeker zelf aangehaalde overzicht van de deadlines, en stelt dat verzoeker enkel op de 1ste deadline van 15

november aanwezig was, maar ervoor koos om niet aan de voortgangsproef deel te nemen. Aldus kreeg verzoeker de beoordeling ‘niet afgelegd, wat voor de eindbeoordeling wordt verrekend in 0/20.

De stelling dat verzoeker wegens ziekte niet op de voortgangsproeven en de eindpresentatie aanwezig kon zijn, brengt verwerende partij tot de opmerking dat verzoeker noch de docente, noch de ombud daarvan op de hoogte heeft gesteld wat 13 december 2021 betreft. Verzoeker heeft enkel op 16 december 2021 een afwezigheidsattest bezorgd voor de periode van 13 december 2021 tot en met 28 februari 2022. Dit stuit volgens verwerende partij evenwel op artikel 38 van het onderwijs- en examenreglement, dat stipuleert dat een gemist examen kan worden ingehaald op voorwaarde dat (i) de student de ombud verwittigt voor de start van het examen, tenzij dit door overmacht onmogelijk is, (ii) de student de ombud binnen twee kalenderdagen volgend op de examendag de documenten bezorgt die zijn afwezigheid wettigen, (iii) de ombud oordeelt dat de afwezigheid voldoende is gewettigd en (iv) het inhaalexamen organisatorisch haalbaar is.

De stelling van verzoeker dat hij voor het opleidingsonderdeel ‘Programmeren’ een hoger examencijfer verdient, overtuigt verwerende partij evenmin. Eensdeels is verzoeker afwezig gebleven op het inzagemoment, anderdeels kunnen resultaten die voor andere opleidingsonderdelen werden behaald geen recht of vermoeden doen ontstaan inzake de quatering voor ‘Programmeren’.

In zijn wederantwoordnota handhaaft verzoeker zijn standpunten.

Beoordeling

Voor zover verzoeker aanvoert dat de omstandigheden van dien aard waren dat het hem vrijwel onmogelijk werd gemaakt om behoorlijk te functioneren – en dus de examens tot een goed einde te brengen, reden waarom de bestreden beslissing zou moeten worden vernietigd – kan de Raad verzoeker niet bijvallen.

Terwijl de Raad veel begrip kan opbrengen voor de inspanningen die verzoeker, gegeven zijn persoonlijke omstandigheden, levert om hoger onderwijs te volgen, kunnen vervoersproblemen – en het laattijdig toekomen ten gevolge daarvan – slechts als overmacht worden beschouwd

wanneer het gaat om onverwachte en onvoorziene omstandigheden. Vertragingen die zich zeer regelmatig voordoen en waarop kan worden geanticipeerd, voldoen daaraan niet. Ook de complexiteit van de treinverbinding en de afstand tussen de woonplaats en de hogeschool kunnen in dat opzicht niet gelden als overmacht.

Dat verzoeker door de docente zou zijn genegeerd of onheus behandeld, wordt onvoldoende aangetoond. Bovendien blijkt uit de tussenkomst van de ombud dat een aantal van verzoekers opmerkingen wel degelijk werd geremedieerd.

Evenmin is de Raad ervan overtuigd dat verzoeker dermate met gebrekkig materiaal of tekortschietende inhoudelijke voorbereiding werd geconfronteerd dat dit hem heeft gehinderd en het vervullen van de opgelegde taken, of dat verzoeker werd benadeeld door de samenstelling van zijn groep – waaraan overigens na het vertrek van de betrokken medestudent werd tegemoetgekomen.

Wat het opleidingsonderdeel ‘Project mechatronica’ betreft, zijn partijen het erover eens dat er voor de voortgangsproeven twee deadlines waren – 15 november 2021 en 13 december 2021 (voor twee aspecten) – en dat er daarnaast een eindpresentatie diende te worden afgelegd.

In zijn verzoekschrift erkent verzoeker dat hij op de toonmomenten afwezig was. Voor 15 november 2021 is er voor zover de Raad kan nagaan voor die afwezigheid geen aanvaardbare verantwoording.

Wat 13 december en 20 december 2021 betreft, heeft verzoeker op 16 december 2021 een medisch attest overgemaakt dat verzoeker wegens medische redenen ongeschikt verklaart van 13 december 2021 tot en met 28 februari 2022. Het attest is opgesteld op 15 december 2021.

Formeel gezien voldoet verzoeker hiermee niet aan de voorwaarden van artikel 38 van het onderwijs- en examenreglement, met name doordat verzoeker de ombud niet heeft verwittigd vóór het ‘examen’ – verzoeker voert niet aan dat de voortgangsproeven in deze context niet als een ‘examen’ kunnen worden beschouwd – en doordat verzoeker ook geen overmacht aantooft.

Of verzoeker – de voortgangsproeven en de eindpresentatie samen beschouwend – al dan niet voldoende zijn afwezigheid heeft gemeld met het ziektebriefje dat hij op 16 december 2021

heeft ingediend, behoeft geen antwoord. Verzoeker beoogt in zijn intern beroep – waarmee hij de contouren van het debat heeft bepaald – immers niet dat hem voor het opleidingsonderdeel ‘Mechatronica’ een nieuwe eerste examenkans moet worden geboden, maar wel een “herevaluatie” van zijn resultaat. In zijn verzoekschrift voor de Raad formuleert verzoeker het als een “vrijstelling” of een “opwaardering” van het cijfer naar meer dan 10/20.

De ECTS-fiche (stuk 7 administratief dossier) bepaalt inzake de evaluatie voor Mechatronica project:

“[...]worden een aantal voortgangsproeven georganiseerd, waar getest wordt of de student behandelde doelstellingen en instructies kan implementeren (35%).

Tijdens de laatste dag wordt het project op een parcours getest samen met een presentatie (65%), verdere toelichting omtrent de deadlines is teug te vinden via Canvas.”

Gelet daarop, kan verzoeker zelfs indien zijn afwezigheid als gewettigd zou moeten worden beschouwd, geen aanspraak maken op de vrijstelling of de credit die hij vraagt. Immers, ook wanneer een gebrek aan meetbare prestaties het gevolg is van aangetoonde overmacht, kan de student niet alsnog aanspraak maken op een quotering van die niet-geleverde prestaties.

In dat opzicht is het onderdeel van het middel dus niet gegrond.

Met betrekking tot het opleidingsonderdeel ‘Programmeren’, beperkt verzoeker zich er in zijn verzoekschrift toe te stellen dat “[z]ijn beoordelingen beneden [z]ijn verwachtingen lagen” en dat hij geen examencijfer bekwam dat de perfectie van zijn toetsen en examen eer aandoet.

Verzoeker behaalt een examencijfer van 17/20. Op geen enkele wijze concretiseert verzoeker waarom zijn prestaties hem recht geven op een hoger cijfer.

Ook in dat opzicht overtuigt het middel niet.

Derde middel

Verzoeker steunt een derde middel op het zorgvuldigheidsbeginsel, het gelijkheidsbeginsel en de openbaarheid van bestuur.

Standpunt van partijen

Verzoeker doet gelden dat hij herhaaldelijk om inzage van het examen ‘Materialenleer’ heeft gevraagd, en dat dit eerst werd geweigerd en dan uitgesteld, maar uiteindelijk nooit werd toegestaan.

De bewering van de docent dat een afspraak was vastgelegd op vrijdag 18 februari 2022 overtuigt verzoeker niet, omdat dit de dag was waarop een “superstorm” over het land rasaerde, het openbaar vervoer werd stilgelegd en ook de hogeschool uit veiligheidsoverwegingen de deuren sloot. Geen zinnig mens, zo stelt verzoeker, belegt op een dergelijk moment een afspraak.

Verzoeker uit een vermoeden dat de examenresultaten niet echt evenredig zijn aan zijn prestaties, doch zonder inzage van zijn examenbeoordeling kan verzoeker zich daar niet in detail over uitspreken. Hij stipt wel aan dat hij op de andere afgelegde examens resultaten van 17 of 18 op 20 behaalde, zodat een resultaat van 12/20 voor ‘Materialenleer’ hem bevreemdt.

Ook voor dit opleidingsonderdeel, voegt verzoeker toe, had hij reeds verschillende problemen met de docent, die hem als een minderwaardige student behandelde. Verzoeker herneemt wat hij in het intern beroep heeft aangehaald met betrekking tot zijn vraag om een les digitaal ter beschikking te stellen.

Verwerende partij repliceert in haar antwoordnota vooreerst dat uit de voorliggende stukken blijkt dat verzoeker werd uitgenodigd om op 18 februari 2022 om 12u15 het examen ‘Materialenleer’ te komen inkijken, en dat verzoeker zonder te verwittigen afwezig was. Bovendien vond het door verzoeker ingeroepen stilleggen van het treinverkeer slechts plaats tussen 14u00 en 18u00 – dus lang na het geplande inzagemoment – en heeft verzoeker hoe dan ook nagelaten de hogeschool te verwittigen of om een ander inzagemoment te verzoeken. Van een weigering tot inzage is voor verwerende partij dan ook geen sprake.

De bewering dat de docent van het opleidingsonderdeel ‘Materialenleer’ verzoeker minderwaardig zou hebben behandeld, wordt door verwerende partij ontkend; zij stipt bovendien aan dat dit argument niet in het intern beroep werd opgeworpen.

In zijn wederantwoordnota verwijst verzoeker naar een stuk 8.4, zijnde de video-opname van de les ‘Materialenleer’.

Beoordeling

Uit stuk 4.2 van verzoeker blijkt dat de docent van het betrokken opleidingsonderdeel verzoeker op 23 februari 2022 heeft aangeschreven dat een afspraak voor inzage van het examen was gemaakt op vrijdag 18 februari 2022 om 12u15 tijdens de middagpauze, maar dat verzoeker zich niet heeft aangeboden en zich evenmin heeft verontschuldigd.

De Raad ziet geen reden om aan de waarachtigheid van dat bericht te twijfelen.

Verzoeker toont niet aan dat hij op een later ogenblik opnieuw om inzage heeft verzocht. In die omstandigheden lijkt de onwetendheid van verzoeker omtrent de beoordeling van het betrokken opleidingsonderdeel vooral aan verzoeker zelf toe te rekenen te zijn.

De stelling dat verzoeker door de docent van dit opleidingsonderdeel ‘minderwaardig’ zou zijn behandeld, blijkt uit niets en verzoeker laat ook onbesproken hoe dit zijn examen zou hebben beïnvloed.

Wat de online les betreft, stelt de Raad vooreerst vast dat verzoeker daarover kon beschikken, aangezien hij ze van een medestudent heeft gekregen. De kritiek die verzoeker ter zake aanvoert, kan derhalve op verzoekers examen geen invloed hebben gehad.

De Raad begrijpt daarnaast dat verzoeker aanstoot neemt aan enkele uilatingen van de docent omtrent de plaats van kunststoffen in de samenleving. Daargelaten dat de benadering van de door verzoeker aangehaalde ‘kwieten’ in de toelichting van de docent toch iets genuanceerder voorkomt (met bijvoorbeeld een oproep tot betere inzameling en recyclage van kunststoffen), ziet de Raad ook hier niet in hoe verzoekers kritiek kan worden betrokken op zijn examenresultaat.

De Raad is verder niet bevoegd om zich uit te spreken over de wijze waarop het onderwijzend personeel van een hogeronderwijsinstelling de lessen verzorgt.

Waar ten slotte verzoeker opwerpt dat de docent op het einde van de betrokken les zou vragen aan de aanwezige studenten om bepaalde informatie over de laatste lessen niet te delen met de afwezige studenten, moet andermaal worden opgemerkt dat verzoeker de les digitaal heeft ontvangen en kennis heeft kunnen nemen van de bedoelde informatie, zodat verzoekers kansen op het examen hierdoor niet zijn beïnvloed.

Bovendien blijkt uit het audiofragment niet dat de docent de wél aanwezige studenten heeft gevraagd om bepaalde informatie niet te delen, maar enkel dat hijzelf het wegvalLEN van de laatste geplande les pas na het einde van de voorlaatste les in het rooster zou meedelen.

Het middel is ongegrond.

Vierde middel

In een vierde middel beroept verzoeker zich op het zorgvuldigheidsbeginsel en het fair play-beginsel.

Standpunt van partijen

In dit middel formuleert verzoeker een aantal vragen met betrekking tot ‘mistoestanden’ die hij ontwaart bij andere opleidingsonderdelen, andere docenten en bij de beroepscommissie.

Verzoeker voert in dat verband aan dat ook de docente van het opleidingsonderdeel ‘Werktuigbouw’ niet elke student toeliet in haar onlinelessen en dat zij studenten in de wachtrij liet staan, en dat deze docente bij het uitlenen van een tabellenboek na inlevering niet de hele waarborg terugbetaalde. Verder stelt verzoeker dat deze docente weigerde om studiemateriaal te bezorgen en hekelt hij de “financiële regelingen” die binnen de opleiding worden gehanteerd.

Daarnaast voert verzoeker aan dat docenten hun studenten vaak “afblaften” en dat er sprake was van raciaal discriminatoir gedrag.

Tot slot stelt verzoeker dat hij redenen tot twijfel heeft omtrent de “onvooringenomenheid” van de voorzitter van de beroepscommissie. Ter zake stelt verzoeker:

“Zo behaalde ik voor de afgelegde examens (5 stuks) en labo's (3 of 4 stuks) steevast scores van 17 of hoger op 20 (op materialen leer en mechatronica na dan). Door ziekte moest ik 2 van de 7 geplande examens uitstellen, en 1 examen moest ik uitstellen daar dit overlapt met een ander examen. Bij de 2 door ziekte uitgestelde examens hoorden ook labowerkjes gemaakt te worden tijdens de semester. De resultaten van die labowerkjes (3 op 5 voor functionele veiligheid, en 1 op 1 voor RZL) werden al weergegeven op mijn examenresultaten, terwijl ik nog geen examen afgelegd had. Zo leek het alsof ik 3 op 20 had voor functionele veiligheid en 1 op 20 voor RZL als examenresultaat. De voorzitter (dhr. [V.]) van de interne beroepscommissie vond dat hij me tijdens de besprekings dan maar moest uitlachen. Ik kreeg geen enkele appreciatie voor de zeer puike resultaten van de afgelegde examens en labo's. Dit zegt genoeg over de intenties en de objectiviteit van de interne beroepscommissie! Een duidelijke schending van het beginsel van ‘goed bestuur’, in het bijzonder ‘fair play’!”

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij dat de aantijgingen van verzoeker uitdrukkelijk worden betwist en door niets worden bewezen. Van de beweerde vooringenomenheid ligt volgens verwerende partij evenmin enig bewijs voor.

Bovenal, stipt verwerende partij aan dat de door verzoeker aangehaalde elementen geen enkele invloed kunnen hebben gehad op zijn eindresultaat, en de beroepscommissie zich terecht onbevoegd heeft verklaard voor klachten tegen medewerkers.

In zijn wederantwoordnota komt verzoeker nog omstandig op zijn grieven terug.

Beoordeling

De praktische en financiële regelingen die verzoeker aanhaalt en bekritiseert kunnen, of die kritiek nu materieel juist is of niet, naar oordeel van de Raad rechtstreeks noch onrechtstreeks worden betrokken op de examencijfers die aan verzoeker werden toegekend.

In die omstandigheden kunnen die grieven ook niet leiden tot de nietigverklaring van de bestreden beslissing of van de onderliggende examenbeslissingen.

In de mate dat verzoekers argumenten relevant kunnen zijn voor de beoordeling van de algemene werking van verwerende partij, moet de Raad opmerken dat hij daarvoor niet bevoegd is.

De Raad ziet ten slotte geen enkel bewijs van vooringenomenheid in hoofde van de beroepscommissie of een van haar leden.

Het middel wordt verworpen.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 5 mei 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Sigrid Pauwels	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Gilles Fourneau	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Gilles Fourneau

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 11 mei 2022

Arrest nr. 7.669 van 22 juni 2022 in de zaak 2022/0101

In zake: Daether Mulbah JACKSON
Woonplaats kiezend te 9050 Gent
Binnenweg 52b

Tegen: ARTEVELDEHOGESCHOOL
Woonplaats kiezend te 9000 Gent
Hoogpoort 15

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 7 maart 2022, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 21 februari 2022 waarbij het intern beroep van verzoekster ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekster heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 11 mei 2022.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster, de heer Luc Faes en mevrouw Isabelle Boelens, die verschijnen voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Middels beschikking 2022/005 werd aan verwerende partij gevraagd om het administratief dossier te vervolledigen. Middels beschikking 2022/008 heeft de Raad de partijen de mogelijkheid geboden om standpunt in te nemen omtrent de ontvankelijkheid van het intern beroep. Verwerende partij heeft vervolgens een toelichtende nota ingediend. Daarna heeft verzoekster nog een aanvullende nota houdende haar standpunt ter zake ingediend.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2021-2022 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of International Business Management’.

Voor de opleidingsonderdelen ‘Internship’ en ‘Bachelor Project’ bekomt verzoekster respectievelijk een examencijfer van respectievelijk 8/20 en 0/20.

Verzoekster stelde op datum van 7 februari 2022 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 21 februari 2022 werd het intern beroep ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie haalt vooreerst de argumenten van de studente en het standpunt hierover van de opleiding aan.

In haar beoordeling hiervan merkt de interne beroepsinstantie op dat de studente een onduidelijk verzoekschrift heeft overgemaakt. De interne beroepsinstantie neemt aan dat het verzoek tot heroverweging van de studente zowel de bachelorproef als de stage betreft. De studente stelt hieromtrent dat haar werkstukken (voor beide opleidingsonderdelen) niet werden aanvaard omdat ze laattijdig werden ingediend. De studente verwijst hierbij naar ziekte en internetproblemen.

De interne beroepsinstantie haalt de toelichting van de opleiding aan omtrent de totstandkoming van de beoordeling voor de stage:

- 70% stagebeoordeling door het stagebedrijf: 10/20
- 10% progress meetings: 10,83/20
- 10% internship report: 0/20 wegens niet tijdig ingediend, ook niet op de uitgestelde deadline
- 10% panel discussion: 4/20

De opleiding motiveert de score voor ‘panel discussion’ doordat de studente tijdens het verloop hiervan niet of zeer moeilijk bereikbaar was. De coach kon slechts één vraag stellen. De studente was amper betrokken of aanwezig wat door internetproblemen zou zijn veroorzaakt. De interne beroepsinstantie treedt deze motivering bij. Het kwam aan de studente toe om, indien

er zich internetproblemen zouden hebben gesteld, zich hiervoor te organiseren en zich naar een plaats te begeven waar er minstens een betere internetverbinding was. Een belangrijke afspraak missen hierdoor kan één keer door de vingers worden gezien maar kan geen maanden aanslepen en telkens opnieuw worden aangehaald om een door de opleiding vooraf aangekondigde deadline niet te respecteren. De quatering voor dit onderdeel kwam ook tot stand omwille van de geringe betrokkenheid van de student.

Wat betreft het onderdeel ‘internship report’ wijst de interne beroepsinstantie erop dat in de ‘BAP Guide Abroad’ duidelijk wordt gesteld dat de deadline voor het indienen van de stage 18 januari 2022 was. Slechts de dag erna kreeg de opleiding bericht van de stageplaats dat verzoekerster afwezig was geweest wegens ziekte waarna in onderling overleg de deadline werd verplaatst naar 25 januari 2022. De interne beroepsinstantie meent dat het de opleiding niet kan worden verweten dat de deadline opnieuw niet wordt gehaald, waarvoor de studente opnieuw internetproblemen aanhaalde. De studente hoeft namelijk niet tot de laatste dag te wachten alvorens het stagedossier in te dienen. De studente had, gelet op de verplaatsing van de deadline, alle tijd om zich te organiseren zodat het document tijdig kon worden ingediend. Door te wachten tot het laatste moment, nam ze een risico dat niet aan de opleiding kan worden verweten.

De interne beroepsinstantie stelt verder dat de studente ook dezelfde argumenten (ziekte en slechte internetverbinding) aanhaalt voor de bachelorproef. De interne beroepsinstantie verwijst naar de bachelorproefgids waar de evaluatie duidelijk wordt uitgelegd alsook de deadlines nog eens worden benadrukt. De studente kan dan in dat licht niet uit de lucht vallen telkens wanneer van haar een resultaat wordt verwacht.

Tot slot geeft de interne beroepsinstantie aan dat de resultaten van de BAP afdoende gestoffeerd worden met mails, verwittigingen en instructies in de BAP-gids. Het tekort voor het opleidingsonderdeel ‘bachelorproef’ is niet het gevolg van het missen van één deadline. Ook de in de bachelorproef gevraagde opleveringen in de loop van de bachelorproef werden op geen enkel moment gehaald. De opleiding geeft volgens de interne beroepsinstantie zeer concreet aan waarom verzoekerster niet op dit opleidingsonderdeel kon slagen. De interne beroepsinstantie maakt zich de motivering van de opleiding hierover daarom eigen en meent dat de studente het niet slagen voor BAP vooral aan zichzelf heeft te danken.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 28 februari 2022 aan verzoekster overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 7 maart 2022 diende verzoekster een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid – taal van de rechtspleging

Met betrekking tot de taalregeling moet het volgende worden opgemerkt.

Artikel II.261, §1 van de Codex Hoger Onderwijs (verder: de Codex) stelt als principe dat de onderwijsstaal in de hogeronderwijsinstellingen die onder de toepassing van de Codex vallen, het Nederlands is.

Terwijl de Codex op dit principe een aantal uitzonderingen toestaat, lijkt dit niet het geval te zijn voor de bestuurstaal van de hogescholen en universiteiten, die krachtens artikel II.260 van de Codex steeds het Nederlands is.

De Raad is van oordeel dat het begrip onderwijsstaal ruim kan worden geïnterpreteerd en zich niet noodzakelijk beperkt tot de taal waarin de lessen zelf worden gegeven, maar zich ook kan uitstrekken tot de mondelinge of schriftelijke communicatie tussen instelling of docent en student met betrekking tot die lessen of het opleidingsonderdeel waarvan de lessen deel uitmaken, zoals bijvoorbeeld bepaalde praktische mededelingen.

Anders is het wanneer de communicatie niet langer enkel betrekking heeft op de verstrekking van het onderwijs, maar kadert in de rechtsbescherming van de student.

Zoals de Raad eerder reeds heeft overwogen (R.Stvb. 25 augustus 2015, nr. 2.311) is de interne beroepsinstantie die de hogeronderwijsinstelling krachtens artikel II.283 van de Codex verplicht dient in te richten, een orgaan dat een bestuurlijke rechtshandeling stelt die, wanneer is voldaan aan de voorwaarden door de Codex gesteld, vatbaar is voor een administratief beroep bij de Raad. Dit betekent dat op de werking van de interne beroepsinstantie de bestuurstaal van toepassing is, die zoals aangehaald uitsluitend het Nederlands kan zijn.

De Raad stelt te dezen vast dat verzoekster haar intern beroep, dat betrekking heeft op een Engelstalige opleiding, in het Engels heeft ingesteld. De Raad spreekt zich vooralsnog niet uit over de regelmatigheid van het door verzoekster ingestelde intern beroep, gezien in het licht van bovenstaande overwegingen.

De Raad is een administratief rechtscollege dat is opgericht door en binnen de Vlaamse Gemeenschap (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, 1960/1, 17 e.v.*).

Wat betreft de taalregeling met betrekking tot de rechtscolleges van de gewesten of gemeenschappen, heeft de Raad van State in het arrest nr. 220.989 van 12 oktober 2012 geoordeeld dat de Raad voor Vergunningsbetwistingen uitspraak doet over jurisdicionele beroepen en zijn contentieux onder het grondwettelijk begrip ‘gerechtszaken’ valt, maar dat de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken op de Raad voor Vergunningsbetwistingen niet van toepassing is, daar de wet enkel het gebruik van de talen in gerechtszaken voor de hoven en rechtbanken van de rechterlijke orde regelt.

In hetzelfde arrest heeft de Raad van State geoordeeld dat de wet van 18 juli 1966 op het gebruik van de talen in bestuurszaken of het decreet van 30 juni 1981 houdende aanvulling van de artikelen 12 en 33 van de bij het koninklijk besluit van 16 (lees: 18) juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken wat betreft het gebruik van de talen in de betrekkingen tussen de bestuursdiensten van het Nederlands taalgebied en de particulieren, evenmin op de Raad voor Vergunningsbetwistingen van toepassing zijn, omdat die teksten het taalgebruik in bestuurszaken regelen en niet het taalgebruik in gerechtszaken voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen die uitspraak doet over jurisdicionele beroepen.

Deze overwegingen lijken mutatis mutandis op de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen van toepassing te kunnen zijn. Het decreet van 4 april 2014 ‘betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges’ heeft aan de bovenstaande situatie overigens geen wijzigingen aangebracht en regelt de taal der rechtspleging voor de in dat decreet bedoelde rechtscolleges niet.

Bij deze rechtspraak kan de bedenking worden geplaatst of zij verzoenbaar is met artikel 129, §1 van de Grondwet. Krachtens deze bepaling is de Vlaamse decreetgever in gemeenschapsbevoegdheden immers slechts bevoegd om het gebruik van de talen te regelen

voor (i) de bestuurszaken, (ii) het onderwijs in de door de overheid opgerichte, gesubsidieerde of erkende instellingen en (iii) de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en hun personeel, alsmede de door de wet en de verordeningen voorgeschreven akte en bescheiden van de ondernemingen.

Indien de Raad, zoals de Raad van State heeft geoordeeld ten aanzien van de Raad voor Vergunningsbetwistingen, niet onder de taalregeling in bestuurszaken valt, lijkt artikel 129, §1 van de Grondwet uit te sluiten dat de decreetgever de taalregeling in de procedure voor zijn administratieve rechtscolleges zou vermogen te regelen.

Deze vraag behoeft evenwel vooralsnog geen antwoord, nu de overwegingen van voormeld arrest van de Raad van State alleszins niet wegnemen dat de Raad als administratief rechtscollege van en binnen de Vlaamse Gemeenschap, binnen de diensten van de ‘Vlaamse Executieve’ valt, die krachtens de artikelen 35 en 36, §1 van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen het Nederlands als bestuurstaal gebruiken.

De taalregeling wordt geacht van openbare orde te zijn. De Raad ziet geen reden om daar anders over te oordelen wanneer de rechtsgrond voor de taalregeling is gelegen in de voormelde wet van 9 augustus 1980.

Artikel 21 van het huishoudelijk reglement van de Raad (*BS* 15 juli 2015) bevestigt dat de taal van de procedure het Nederlands is. Dit taalvoorschrift heeft niet enkel betrekking op het arrest van de Raad, maar strekt zich ook uit tot de procedurestukken die uitgaan van de partijen, waaronder het verzoekschrift, de antwoordnota van de verwerende partij en de wederantwoordnota van de verzoekende partij.

Artikel 30 van de Grondwet lijkt aan partijen geen rechtsgrond te bieden om zich in de procedure voor de Raad op grond van de taalvrijheid alsnog van een andere taal dan het Nederlands te bedienen, nu dit artikel enkel de vrijheid van de gesproken taal waarborgt en er alleszins een regeling door de wetgever wordt toegelaten voor handelingen van het openbaar gezag – waar de gewone wet van 9 augustus 1980 prima facie aan voldoet.

De Raad stelt vast dat de gedwingleidende akte – het beroep tot nietigverklaring van verzoekende partij – geheel in het Engels is opgesteld.

Zulks is in strijd met de bepalingen van de wet van 9 augustus 1980 en het huishoudelijk reglement van de Raad, zodat er grond is om te besluiten tot de nietigheid van deze procedurestukken en bijgevolg tot de onontvankelijkheid van het beroep.

De Raad is er zich evenwel van bewust dat in het verleden – doorgaans met instemming van de verwerende partijen – een coulante houding werd aangenomen ten aanzien van niet-Nederlandstalige verzoekschriften of wederantwoordnota's. Wil de Raad de door de decreetgever beoogde korte doorlooptijd van de beroepen blijven honoreren, dan kan de huidige werklast van de Raad een dergelijke soepele houding niet langer verantwoorden. De verwerking van anderstalige procedurestukken veroorzaakt immers een aanzienlijke bijkomende belasting bij de beoordeling van het beroep. Bovendien kan de Raad niet voorbijgaan aan de hiervoor in herinnering gebrachte rechtsregels.

Ten einde de tegenspraak te waarborgen en verzoekster de mogelijkheid te bieden om een Nederlandstalige vertaling voor te leggen van haar verzoekschrift, is door het secretariaat van de Raad op 23 maart 2022 per e-mail een procedurekalender verzonden, met daarin aangepaste termijnen en de volgende mededeling:

“1. De procedurekalender

De Raad heeft vastgesteld dat de verzoekende partij een Engelstalig verzoekschrift heeft ingediend. De procedure voor de Raad verloopt in het Nederlands; anderstalige verzoekschriften en nota's zijn niet ontvankelijk en worden uit de debatten geweerd. Aan verzoekende partij wordt een mogelijkheid geboden om het anderstalig verzoekschrift te regulariseren.

- 29 maart 2022: de student bezorgt ten laatste die dag aan de Raad en aan de onderwijsinstelling een Nederlandstalige letterlijke vertaling van zijn verzoekschrift
- [...]

Laattijdige nota's worden uit de verdere procedure geweerd.”

Verzoekster heeft tijdig een Nederlandstalige vertaling van haar verzoekschrift ingediend.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

Voor het overige betwist verwerende partij de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

Enig middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat verzoekster zich in een enig middel beroept op een schending van het redelijkheidsbeginsel en een gebrekkige begeleiding.

Standpunt van partijen

De stage van verzoekster

Verzoekster heeft toen ze ziek was aan haar mentor gevraagd om de onderwijsinstelling op de hoogte te brengen van haar situatie. Ze verwijst hiervoor naar het bericht van 19 januari 2022 van de heer [S.] aan verwerende partij. Verzoekster ziet niet in waarom dit bericht niet zou kunnen worden aanvaard als een geldige kennisgeving van haar afwezigheid en ziekte. Volgens verzoekster werd dit gedaan binnen de 24 uur, zoals verwerende partij ook vraagt om te doen. De heer [S.] heeft deze melding gedaan omdat de arts van verzoekster op dat moment niet beschikbaar was. Volgens verzoekster is verwerende partij ontrecht voorbijgegaan aan de draagwijdte van het attest dat de arts daarna heeft afgeleverd. Verzoekster stipt aan dat de attestering anders verloopt in het land waar ze haar stage heeft gelopen alsook dat afspraken van het bedrijf waar ze stage liep deze van verwerende partij vervangen.

Verzoekster geeft verder aan dat de interne beroepsinstantie haar situatie verkeerd heeft ingeschat en beoordeeld, ook omdat ze volgens haar niet over alle stukken beschikte. Verzoekster wijst erop dat ze door haar hospitalisatie niet in staat was om de verwerende partij te informeren over haar situatie maar dat de heer [S.] dit voor haar heeft gedaan. Om dezelfde redenen kon ze ook het ziektebriefje niet doorsturen. Verzoekster geeft aan dat ze, zoals ook blijkt uit haar doktersnota, uit het ziekenhuis werd ontslagen op 22 januari 2022. De datum van deze doktersnota is de datum waarop verzoekster uiteindelijk het document heeft ontvangen, dat ze bij vergissing niet had meegekregen bij haar ontslag uit het ziekenhuis. Van zodra verzoekster over het document beschikte, heeft ze dit geüpload naar het elektronisch portaal van de verwerende partij. Verzoekster betreurt daarom dat verwerende partij het document niet heeft aanvaard en meent dat zij in een overmachtssituatie verkeerde. Ze geeft aan dat ze hard heeft gewerkt voor deze stage, vijf dagen per week, wat volgens haar ook blijkt uit het logboek van haar stage. Verzoekster geeft ook aan dat het niet evident was om een stageplaats te vinden, gelet op de coronaregels die een minimum aan contactmomenten dicteerden.

Verzoekster stelt ook dat het onjuist is dat zij te laat heeft geregistreerd voor een stage. Verzoekster benadrukt haar oprechte intenties omtrent de stage en dat ze dit heel ernstig heeft genomen. Ze heeft, vergeefs, geprobeerd om in België stage te lopen. Het is volgens verzoekster enkel mogelijk om te registreren voor een stage als er een stagebedrijf beschikbaar is. Omwille van de coronamaatregelen was het voor verzoekster namelijk moeilijk om een stageplaats te bekomen. Verzoekster vraagt dat ook dit mee in overweging wordt genomen. Verzoekster stipt ook nog aan dat de stelling dat ze de sessies omtrent methodologie niet zou hebben bijgewoond, onjuist is en verwijst hiervoor naar de schermafbeeldingen van de elektronische vergadering.

Vervolgens argumenteert verzoekster dat het toegekende resultaat onzorgvuldig tot stand is gekomen aangezien er geen verslag werd ontvangen van het bedrijf waar verzoekster stage heeft gelopen. Het kwam volgens verzoekster aan de coach toe om haar mentor te contacteren op het stagebedrijf om het verslag tijdig te bekomen aangezien het bekend was dat verzoekster door haar ziekte niet in staat was om dit op te volgen.

Verzoekster geeft ook aan dat ze zich vernederd voelde tijdens de ‘panel discussion’ omdat haar internetverbinding voortdurend wegviel en haar verbinding uiteindelijk ook werd verbroken door de moderator. Verzoekster stelt dat ze geen controle heeft over problemen met het netwerk. Hoewel ze probeerde om deel te nemen, was de verbinding te slecht. Verzoekster ziet dan ook niet in hoe ze gequoteerd kon worden als ze niet eens volledig kon gehoord worden - veroorzaakt door een technisch probleem - over het verloop van haar stage.

Tot slot gaat verzoekster in op de contactmomenten met haar coach. Volgens haar was de coach op de hoogte van het drukke schema dat verzoekster had op het stagebedrijf. Hij zou volgens haar ook hebben meegegeven dat het geen probleem was als zij hem niet zou kunnen ontmoeten. Verzoekster diende zich dan te focussen op haar eindverslag. Bovendien stelt verzoekster dat ze ziek was van 12 januari 2021 tot 22 januari 2022 waardoor ze niet kon gaan werken. Aangezien de coach volgens verzoekster toegang had tot haar logboek, diende hij haar te wijzen op de verbeterpunten. Dit zou verzoekster de kans hebben geboden om te remediëren waar nodig. Verzoekster ziet niet in hoe ze, aangezien ze al geen feedback heeft gekregen omtrent haar logboek, wel feedback zou hebben gekregen op de BAP. Verzoekster verwijst nog naar haar stukken omtrent de contactmomenten met haar coach en haar collega’s. Verzoekster benadrukt hierbij dat de schuld voor de tekortkomingen niet bij haar ligt. Ze stelt dat ze de

nodige ernst aan de dag heeft gelegd bij haar stage die ze in het buitenland moest lopen omdat er in België door de coronamaatregelen geen beschikbare plaatsen waren. Ze wenst dan ook een rechtvaardige beslissing omtrent haar prestaties aangezien ze wenst af te studeren.

In haar *antwoordnota* stipt verwerende partij vooreerst aan dat de interne beroepsinstantie niet anders kon dan vaststellen dat verzoekster al van bij aanvang de afspraken niet nakwam. Zo heeft verzoekster ook nagelaten te melden dat haar stage niet kon aanvangen op de vooropgestelde datum omdat ze ziek was terwijl er niet kan worden voorgehouden dat dit aan internetproblemen toegeschreven kon worden. Bij de aanvang van de stage werd door de opleiding ook nog eens het belang van deadlines en tijdigheid benadrukt in een e-mail van 29 september 2021. In de stagegids worden volgens verwerende partij ook de timing en deadlines nauwkeurig per week uitgewerkt. Verwerende partij verwijst naar de bijlagen 8, 9 en 10 van haar administratief dossier om aan te geven dat het hele proces moeizaam verliep. Zo heeft verzoekster het logboek, dat in principe van bij aanvang beschikbaar moest zijn, na veel aandringen pas beschikbaar gesteld vanaf 25 oktober 2021. Het is volgens verwerende partij ook duidelijk dat verzoekster niet tegemoetkomt aan de verwachtingen van een goede stage en het beoogde eindniveau niet bereikt.

Verder geeft verwerende partij aan dat, hoewel verzoekster geen enkele deadline haalde, ze hiervoor niet werd afgestraft. Wel oordeelde de opleiding dat de stage inhoudelijk onvoldoende was. Voor verschillende onderdelen krijgt verzoekster nog het voordeel van de twijfel maar de opleiding kon niet voorbij gaan aan het feit dat er een tekort is voor het onderdeel ‘panel discussion’ (4/20) en het ‘internship report’ (0/20 wegens laattijdigheid). Volgens verwerende partij is het argument van verzoekster met betrekking tot het onderdeel ‘panel discussion’, dat er een slechte internetverbinding was, ongeloofwaardig. Volgens verwerende partij viel verzoekster uit de lucht dat er een ‘panel discussion’ was.

Verwerende partij besluit dat het niet halen van de deadlines de rode draad doorheen de hele stageperiode is. De opleiding heeft verzoekster zo lang mogelijk kansen geboden maar kan er niet aan voorbijgaan dat verzoekster deze kansen niet heeft aangegrepen. Als er al internetproblemen zijn in het land waar verzoekster de stage heeft gelopen, dan komt het volgens verwerende partij aan verzoekster toe om zich te organiseren door zich naar een plaats te begeven waar er minstens beter internet is. Zij verwijst hiervoor ook naar het standpunt van de interne beroepsinstantie hieromtrent.

In haar *wederantwoordnota* merkt verzoekster vooreerst op dat, waar verwerende partij aanhaalt dat verzoekster ook had nagelaten te melden dat haar stage niet kon aanvangen op de voorziene datum wegens ziekte, een onterechte vergelijking wordt gemaakt. Volgens verzoekster ergerde verwerende partij zich aan de internetproblemen die verzoekster ondervond tijdens haar stage en trekt verwerende partij de daaromtrent aangehaalde verschoning door naar een andere context. Verzoekster stelt dat zij op de voorziene datum niet kon vertrekken omdat ze ziek was. Ze heeft verwerende partij hiervan ook op de hoogte gebracht met een doktersattest. Hierop kreeg ze van verwerende partij een nieuwe startdatum voor haar stage. Doordat haar stage een week later is kunnen aanvangen, heeft verzoekster ook een week langer stage gelopen. Verzoekster betreurt dat hier een onterechte parallel wordt getrokken met de situatie die ze ervoer in het land waarin ze stage liep en volgens verzoekster berust dit op vooroordelen tegenover haar. Verzoekster betreurt dit omdat dit volgens haar ook de objectiviteit heeft beïnvloed van de beoordelingen over haar prestaties.

Verder betoogt verzoekster met betrekking tot de stageactiviteiten of taken die volgens verwerende partij onvoldoende zijn dat noch verzoekster zelf noch de stageplaats hiervan op de hoogte werden gebracht. Hierdoor kreeg zij de kans niet om waar nodig bij te sturen om tot een goede stage te komen. Verzoekster meent dat zij meer dan haar best heeft gedaan maar dat dit dan kennelijk onvoldoende blijkt uit haar logboek. Verzoekster merkt op dat zij geen begeleiding heeft gekregen over hoe een dergelijk logboek moet worden opgesteld. Zij is van mening dat zowel de verwerende partij als de stageplaats tekort zijn geschoten in de begeleiding.

Vervolgens argumenteert verzoekster dat zij wel degelijk werd afgestraft voor het niet behalen van de vooropgestelde deadlines. Indien verwerende partij rekening had gehouden met de – volgens verzoekster – gewettigde afwezigheid, dan zouden verzoeksters resultaten op een objectieve wijze beoordeeld kunnen worden en zou ze kunnen deelnemen aan de tweede zit. Volgens verzoekster is haar stage zeer goed verlopen maar werd dit niet in het logboek weergegeven, wat volgens haar niet aan haar toe te schrijven valt aangezien zij hieromtrent geen afdoende begeleiding heeft gekregen. Verzoekster wijst erop dat, gelet op haar uitgangssituatie, begeleiding hierbij noodzakelijk was. Zij betwist dan ook dat zij hierbij nonchalant is geweest.

Met betrekking tot de ‘panel discussion’, geeft verzoekster aan dat er geen tekort was. Volgens verzoekster deelde één van de coaches van de onderwijsinstelling zelfs mee dat verzoekster goed presteerde en dat ze progressie maakte op haar stage. Volgens verzoekster kon zij niets doen aan de slechte internetverbinding en had de coach ook een andere begeleidingsmethode kunnen voorstellen. Verzoekster besluit dat zij geconfronteerd werd met een slechte stagebegeleiding.

Verzoekster stelt ook nog dat, ontzettend, de verantwoordelijkheid voor de internetproblemen bij haar wordt gelegd. Verwerende partij gaat er volgens verzoekster aan voorbij dat de plaatselijke situatie in het land waarin verzoekster stage heeft gelopen volledig anders is. Bovendien werden er op het moment dat verzoekster stage liep ook werken uitgevoerd aan de netwerkinfrastructuur, wat mee aan de basis lag van de internetproblemen. Volgens verzoekster is het inderdaad evident dat zij zich naar een locatie zou begeven met een betere internetverbinding, alleen was er, gelet op de omvang van het probleem, geen nabije locatie met een betere verbinding.

Tot slot benadrukt verzoekster dat zij niet de nodige begeleiding heeft gekregen waardoor verwerende partij een verkeerd beeld had van haar wat ertoe leidde haar stage een negatieve evaluatie te geven. Het kwam volgens verzoekster aan verwerende partij toe om in te grijpen als ze vaststelden dat de stage niet goed liep. Daarom vraagt verzoekster de weigering om haar afwezigheid als ‘gewettigd’ te beschouwen ongedaan te maken zodat haar werk aanvaard kan worden en zij de kans krijgt op een eerlijke beoordeling (en eventuele tweede zittijd in augustus om dit academiejaar te kunnen afstuderen).

De bachelorproef van verzoekster

Verzoekster betwist vooreerst dat haar BAP-verslag niet tijdig, zelfs niet nadat zij een bijkomende termijn hiervoor had gekregen, zou zijn ingediend. Verzoekster stelt dat uit het indienformulier blijkt dat zij haar BAP-verslag tijdig heeft ingediend maar dat de andere stukken laattijdig waren door het internet wat volgens verzoekster te wijten is aan het tijdsverschil. Verzoekster wijst ook op de opmerking die ze maakte op het indienformulier: ze vermeldde hierbij de moeilijkheden, te wijten aan internetproblemen, om het document te uploaden. Verzoekster vraagt om dit mee in overweging te nemen. Ze benadrukt dat ze niet opzettelijk haar werk laattijdig heeft ingediend, maar dat ze ook nog niet volledig hersteld was en een zwakke gezondheid had. Bovendien moet rekening worden gehouden met de tijdzone

en de traagheid van het internet in het land waarin verzoekster stage heeft gelopen. Verzoekster vraagt om al deze elementen mee in rekening te brengen.

In haar *antwoordnota* merkt verwerende partij op dat de (tussentijdse) deadlines alsook de evaluatie uitgewerkt staan in de bachelorproefgids. Deze gids was verzoekster aldus op voorhand bekend. Bij de evaluatie staat dat het BAP-verslag (op 40% van de punten) op 21 december moest worden ingediend. Dit heeft volgens verwerende partij dan ook geen uitstaans met de latere hospitalisatie van verzoekster (van 12 tot 22 januari). Volgens verwerende partij wordt in stuk 19 en 20 van het administratief dossier geïllustreerd hoeveel kansen verzoekster heeft laten liggen en hoeveel frustratie dit bij haar begeleider(s) heeft opgeroepen. Het was verzoekster blijkbaar onbekend dat ze een ontwerprapport diende over te maken. Ze deed dit niet op het gevraagde moment en ook niet meer na het verstrijken van de deadline. Verwerende partij stelt dat ze niet anders kan dan samen met de opleiding concluderen dat verzoekster de bachelorproef opneemt zonder de bachelorproefgids te hebben geraadpleegd. Door een 0 voor dit onderdeel (40% van de punten) heeft verzoekster haar eigen slaagkansen gereduceerd. Verwerende partij verwijst voor het overige naar het besluit van de interne beroepsinstantie hieromtrent.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekster vooreerst dat, als haar werk zou worden aanvaard, zij nog een kans maakte om te slagen aangezien haar stage zeer goed was gegaan. Verzoekster stelt dat ze met plezier haar opdrachten uitvoerde en zelfs werd betaald voor haar stage, hoewel deze in principe onbezoldigd was.

Verzoekster benadrukt dat het niet slagen op de BAP te wijten is aan een gebrek in de begeleiding. Volgens verzoekster heeft zij zelf gedaan wat van haar werd verwacht. Ze stelt dat ze evenwel geen mondelinge of schriftelijke feedback heeft gekregen of ze al dan niet op de goede weg was voor haar BAP. Vandaar dat ze ervan uit is gegaan dat het goed was.

Tot slot geeft verzoekster aan dat, indien haar wettige afwezigheid wel zou worden aanvaard, zij eventueel zou kunnen deelnemen aan de tweede zit voor haar BAP en dit academiejaar zou kunnen afstuderen.

Beoordeling

De Raad merkt voorafgaand op dat middels beschikking 2022/008 de Raad partijen de gelegenheid heeft geboden om hun standpunt kenbaar te maken nopens de ontvankelijkheid van het intern beroep van verzoekster. Het is dan ook enkel en alleen met betrekking tot dit aspect dat de partijen hun zienswijze konden bijbrengen. Niet dienend derhalve, is wat de partijen voor het overige uiteenzetten.

De Raad beoordeelt vervolgens het ontvangen verzoekschrift tegen de beslissing van de interne beroepsinstantie van verwerende partij in functie van de middelen die hij erin meent te kunnen ontwaren en rekening houdend met de draagwijdte die verwerende partij er blijkens het antwoord dat zij formuleerde op het verzoekschrift eruit begrepen heeft.

Zo blijkt verzoekster op te komen tegen de beslissing van verwerende partij om het stageverslag, het logboek en de bachelorproef niet te aanvaarden wegens onwettige afwezigheid. De Raad moet echter vaststellen in de beslissing van de interne beroepsinstantie dat de bachelorproef wordt gequoteerd aan de hand van meerdere “deelopdrachten”. Aan de evaluatie ervan worden onderscheiden gewichten gegeven. Daarbij komt dat voor de deelopdrachten specifieke deadlines bestaan.

Uit de deelscores, die gedetailleerd zijn opgeliist in de beslissing van de interne beroepsinstantie, blijkt dat de betwiste score niet louter toe te schrijven is aan het indienen van het niet tijdig indienen van de eindtekst.

De Raad stelt vast dat tussentijdse deadlines systematisch niet zijn nageleefd en/of dat geen gevolg is gegeven aan vragen tot herwerking van het ingediende materiaal.

Deze deadlines waren verzoekster bekend, aangezien uit het dossier blijkt dat zij omstandig is geïnformeerd over de richtlijnen met betrekking tot de bachelorproef. Ook over de gevolgen bij het niet naleven van de instructies betreffende de bachelorproef kan verzoekster niet beweren onwetend te zijn.

De Raad neemt aan dat de plaatselijke omstandigheden waar verzoekster de buitenlandse stage vervulde en van waaruit zij ook werkte aan haar bachelorproef het naleven van de deadlines soms kan hebben bemoeilijkt. Deze omstandigheden waren haar echter niet onbekend en het was ook mogelijk op bepaalde moeilijkheden te anticiperen of minstens hierover open en diligent te communiceren met de verantwoordelijken voor het opleidingsonderdeel. Uit het

dossier blijkt nochtans dat deze tegemoetkomend zijn geweest om verzoekster toe te laten de bachelorproefverplichtingen, niettegenstaande het buitenlands stageverblijf, goed na te komen.

Het is voor de Raad niet mogelijk om de score voor de bachelorproef terug te voeren op het ogenblik waarop verzoekster deze heeft ingediend. De Raad leest in de aangevochtenen beslissing van de interne beroepsinstantie trouwens dat het tekort voor de bachelorproef niet het gevolg is van het missen van één deadline (18 of 25 januari 2022). De Raad stipt aan dat, nog vóór verzoekster ziek werd, zij reeds de deadline voor de vooroplevering van de bachelorproef miste. Dit “BAP-report” wordt door de coach beoordeeld en vertegenwoordigt 40% van de totale punten voor de bachelorproef. Gezien de student ook niet slaagde voor eerdere deelopdrachten die zij niet (tijdig) indiende kon verzoekster, naar de Raad vaststelt, wegens de weging van de opdrachten in de eindscore nog vóór zij ziek werd niet meer slagen voor het opleidingsonderdeel bachelorproef. Ook de door de bachelorproefgids gevraagde “deadlines and deliverables” in de loop van de bachelorproef werden volgens de beroepsinstantie op geen enkel moment gehaald. De Raad ziet niet in hoe in redelijkheid elk van de in de interne beroepsinstantie aangehaalde tekortkomingen betreffende wat van verzoekster werd verwacht in het kader van de bachelorproef aan overmacht, waaronder ziekte, zou kunnen worden toegeschreven. Ten overvloede merkt de Raad in deze een tegemoetkomende houding op van de opleiding die contrasteert met het gebrek aan proactiviteit van verzoekster ten aanzien van voorvalen die het bachelorproefproces en de “outcomes” ervan bemoeilijken en compliceren.

Tevens blijkt dat verzoekster nochtans over de wijze waarop en de deadline waartegen de diverse deeltaken en het inleveren van de finale bachelorproef plaats dienden te vinden is gewezen. Ook is verzoekster uitdrukkelijk geïnformeerd over het belang van zowel het proces als het product in het raam van de evaluatie van de bachelorproef.

De Raad herinnert er ook aan dat een soortgelijke vaststelling kan worden gemaakt met betrekking tot het indienen van de bachelorproef. Verzoekster werd de kans geboden om de bachelorproef op een later tijdstip in te dienen en haar afwezigheid wegens ziekte te wettigen.

Toen deze nieuwe deadline niet gehaald werd, schreef verzoekster zulks opnieuw toe aan technische moeilijkheden, meer in het bijzonder internetproblemen. Nu verzoekster reeds geruime tijd verbleef in het land waarin zij haar stage liep en bijgevolg de technische en infrastructurele omstandigheden in redelijkheid mag worden geacht te hebben gekend, kan de Raad niet aannemen dat de problemen bij het indienen op de nieuwe datum die verzoekster

kreeg toegekend, als onoverkomelijk kunnen worden beschouwd. Van verzoekster mocht enige vooruitziendheid worden verwacht, waarbij zij de nodige schikkingen zou hebben getroffen om de nieuwe deadline voor het indienen van het werkstuk te halen. Dat zulks niet gebeurde en zij voor dit onderdeel, en bijgevolg ook voor de eindverdediging – bij gebreke aan ingediend eindwerk – geen punten kreeg omdat de eindtekst van de bachelorproef niet tijdig is ingediend, kan de Raad niet als onregelmatig beschouwen. Evenmin is de verwerende partij onredelijk streng geweest. De Raad wijst hierbij ten overvloede ook op het in de aangevochten beslissing van de interne beroepsinstantie aangehaalde patroon van wat de Raad als ‘complicaties’ omschrijft bij het bachelorproef- en bij uitbreiding stageproces.

Wat de beoordeling van de stage betreft, moet de Raad vaststellen dat de interne beroepsinstantie zeer omstandig toelicht hoe de studenten zijn geïnstrueerd betreffende de diverse uit te voeren taken en in te leveren documenten. Wat verzoekster diende aan te leveren, alsook hoe en wanneer zij zulks diende te doen, was haar dus goed bekend. Tegen deze achtergrond bespreekt de interne beroepsinstantie in de aangevochten beslissing uitvoerig welke score verzoekster kreeg voor elk van de deelopdrachten. Hierbij wordt de score steeds uitgelegd in het licht van de moeilijkheden die zich hebben voorgedaan. Ten overvloede merkt de Raad hierbij op dat de verwerende partij zich bij alle moeilijkheden in het kader van de stage coöperatief heeft opgesteld.

De Raad leest dat verzoekster zich veelvuldig beroept op internetproblemen en deze aanmerkt als overmacht in het raam van bijvoorbeeld deadlines die niet worden gehaald. De Raad moet echter vaststellen dat uit het dossier blijkt dat verwerende partij steeds grote soepelheid aan de dag heeft gelegd wat de internetproblemen betreft. Tevens wijst de Raad erop dat het weerkerend karakter van de moeilijkheden met het internet deze een, naar de Raad uit de beweringen van verzoekster afleidt, welhaast structureel karakter geven, zodat zij nog moeilijk als overmacht beschouwd kunnen worden. Te dezen wijst verzoekster ook op de tijdszone, cultuurverschillen en de traagheid van het internet waar zij stage liep. De Raad ziet het tijdsverschil niet als een euvel, aangezien het perfect mogelijk is er rekening mee te houden bij het respecteren van deadlines. Wat de andere aspecten betreft, mag van verzoekster verwacht worden dat zij, als stagiair van verwerende partij, proactief handelt om deze omstandigheden de stageverplichtingen niet in het gedrang te laten brengen. Minstens mocht van verzoekster verwacht worden dat zij er proactief op transparante wijze met verwerende partij over gecommuniceerd zou hebben.

Tevens brengt verzoekster bij waarom zij oordeelt dat zij haar afwezigheid wegens ziekte tijdig heeft gewettigd door een mail van de stagementor, die zij als haar wettelijke vertegenwoordiger beweert te beschouwen in geval van nood tijdens de stageperiode. Het betreft een mail aan de stagecoach van 19 januari 2022, gevolgd door een doktersattest van 27 januari 2022 dat zij op die dag bezorgde voor de periode van 12 tot 22 januari 2022. Het attest heeft een datum nadat de verwerende partij haar op 26 januari 2022 meedeelde dat zij ongewettigd afwezig was tijdens haar stage.

Zowel voor als tijdens de stage geeft het dossier, ondanks alle naar haar oordeel rechtvaardigende verklaringen die verzoekster bijbrengt, blijkt van een hobbelig traject voor wat het opvolgen van de stage-instructies betreft. Dat dit, zoals verzoekster beweert, correct gebeurde, blijkt voor de Raad niet uit het dossier. De Raad kan dan ook moeilijk de evaluatiebeslissing, zoals bevestigd en gemotiveerd in de beslissing van de interne beroepsinstantie, aanmerken als onregelmatig of onredelijk.

De Raad stelt daarenboven vast dat de verwerende partij in de aangevochten beslissing overweegt dat de opleiding, zelfs indien het laattijdige stageverslag in aanmerking wordt genomen en de afwezigheid van verzoekster dus alsnog als gewettigd wordt beschouwd, verzoekster een 8 op 20 toekent. De interne beroepsinstantie overweegt dat de opleiding hierbij opmerkt dat de leerresultaten van de stage niet bereikt zijn. Verschillende in het logboek vermelde taken corresponderen immers bijvoorbeeld niet met het toepasselijk toetsingsniveau. Het is op basis van de aard van de taken tijdens de stage, het algemene verloop van de stage en de tussentijdse evaluatiemomenten dat de opleiding blijkens de aangevochten beslissing van de interne beroepsinstantie voornoemde eindscore bepaalt. De beroepsinstantie wijst hierbij op het algemeen verloop van de stage en de tussentijdse evaluatiemomenten en de aard van de stagetaken.

Verzoekster merkt betreffende de opmerkingen over het stagelogboek in het kader van de evaluatie op dat de stagecoach toegang had tot het logboek. Daarom komt het volgens verzoekster aan de coach toe feedback te geven op het logboek, zodat de stagiair hieraan zou kunnen verhelpen. Nu de stagecoach dit niet deed, is verzoekster het er niet mee eens dat bij de evaluatie opmerkingen worden gemaakt over het povere karakter van het rapport en stagetaken. De Raad merkt op dat verzoekster aldus van oordeel is niet voldoende begeleiding te hebben

gekregen bij de stage. Daardoor is een verkeerd beeld ontstaan van verzoekster. Dat leidde ertoe dat het werk en de stage van verzoekster als onvoldoende zijn beoordeeld. Zij voert aan dat zij door verwerende partij aan haar lot is overgelaten. Nochtans had de instelling volgens verzoekster de macht om in te grijpen zo de zaken niet liepen zoals het hoorde.

In deze context wijst de Raad er niet enkel op dat een gebrek aan begeleiding slechts in uitzonderlijke omstandigheden tot een vernietiging van een evaluatie leidt. Hiertoe moet de Raad van oordeel zijn dat het gebrek in de begeleiding van dien aard is dat de evaluatie niet langer betrouwbaar is en dat redelijkerwijs twijfel bestaat over de vraag of wat ter beoordeling is voorgelegd niet zodanig door het tekort aan begeleiding is beïnvloed dat het geen correct beeld geeft van de competenties van de student.

In casu moet de Raad echter vaststellen in het dossier geen elementen aan te treffen die wijzen op een gebrek aan begeleiding. Veeleer lijkt de verwerende partij tegemoetkomend te zijn geweest ten aanzien van verzoekster. Wat de opmerkingen van verzoekster betreft, onder andere in haar argumentatie inzake opmerkingen over het stagerapport en de stagetaken (bijvoorbeeld wat hun conformiteit met de stageovereenkomst aangaat), over het gebrek aan tussentijdse feedback, wijst de Raad ook op het moeilijke verloop van de tussentijdse ontmoetingsmomenten van de stagiair met de stagecoach binnen de hogeronderwijsinstelling. Ten overvloede wijst de Raad er hierbij op dat verzoekster niet in redelijkheid kan verwachten dat verwerende partij de moeilijkheden ondervangt die verzoekster heeft ervaren en die verband houden met uitdagingen eigen aan een buitenlands studieverblijf. Verzoekster, die voor dit buitenlands verblijf koos, heeft in deze een eigen verantwoordelijkheid. Ook wat de begeleiding van de bachelorproef betreft, een argument dat verzoekster voor het eerst opwerpt in de wederantwoordnota en dat, aangezien niets verzoekster belette dit argument eerder te ontwikkelen in de betrokken fase van het geding, niet ontvankelijk kan worden bijgebracht, merkt de Raad ten overvloede op geen elementen te zien die toelaten te oordelen dat de evaluatiebeslissing in het licht van een gebrek aan begeleiding niet stand zou kunnen houden voor de Raad. De Raad merkt ten overvloede op dat de begeleiding van de bachelorproef geen tekortkomingen vertoont die de geëvalueerde competenties dermate zouden hebben beïnvloed dat zij geen voldoende getrouw beeld vormen van het intrinsieke kunnen van verzoekster.

Waar verzoekster opmerkt dat de instelling de stage had moeten stopzetten indien zij van oordeel was dat zich er ernstige moeilijkheden voordeden en er geen verbetering merkbaar was,

merkt de Raad op dat dit argument voor het eerst is bijgebracht in de procedure voor de Raad. Nochtans belette niets verzoekster dit reeds in een eerdere fase, meer bepaald in het intern beroep, op te werpen. Nu verzoekster dit nalaat, besluit de Raad dat het middel op niet-ontvankelijke wijze is bijgebracht. Ten overvloede merkt de Raad op dat het feit dat de verwerende partij de stage niet stopzette, zelfs indien er gronden mochten zijn geweest om dit op regelmatige wijze te doen – verzoekster spreekt over het niet goed lopen van de stage waarbij geen verbetering merkbaar is – de evaluatiebeslissing over de stage die desondanks niet is beëindigd *ipso facto* onregelmatig maakt of onredelijk. Om te beslissen dat de stage, zelfs zo ze stopgezet had kunnen worden, onredelijk is geëvalueerd ziet de Raad, zoals hij ten overvloede aanstuift, geen overtuigende gronden.

Alle voorgaande overwegingen samen genomen, oordeelt de Raad dat het verzoek niet gegrond is.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 22 juni 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	eerste secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.616 van 13 juni 2022 in de zaak 2022/0114

In zake: Tristan GONDÀR
Woonplaats kiezend te 3440 Zoutleeuw
Bethaniastreet 12

Tegen: VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
Woonplaats kiezend te 1050 Brussel
Pleinlaan 2

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 21 maart 2022, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 12 maart 2022 waarbij het intern beroep van verzoeker ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 11 mei 2022.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en de heer Mathias Blijweert, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Middels beschikking 2022/006 heeft de Raad de partijen de mogelijkheid geboden om standpunt in te nemen omtrent de ontvankelijkheid van het intern beroep en werd aan verwerende partij gevraagd om de examenkopij van verzoeker voor het opleidingsonderdeel ‘International Political Economy’ en de door de docente in het kader van de interne beroepsprocedure bijgebrachte toelichting bij het examen aan de Raad en aan verzoeker over te maken. Verwerende partij heeft vervolgens bijkomende stukken en een toelichtende nota ingediend. Daarna heeft verzoeker nog een aanvullende nota houdende zijn standpunt ter zake ingediend.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2021-2022 ingeschreven in de opleiding ‘Master of Science in Political Science: European and International Governance’.

Voor het opleidingsonderdeel ‘International Political Economy’ bekomt verzoeker een examencijfer van 9/20.

Verzoeker stelde op datum van 21 februari 2022 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 12 maart 2022 werd het intern beroep ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie geeft vooreerst de argumentatie van de student als volgt weer:

“De student haalt hierbij aan dat de cursus slecht georganiseerd was. Volgens hem zou de docente slechts een paar lessen online hebben geplaatst en was de verplichte literatuur onredelijk zwaar. Wat betreft het examen beweert de student dat drie van de zeven vragen kwamen uit lessen die niet online werden geplaatst. Hij is er bovendien van overtuigd dat zijn antwoorden correct waren en dat uit zijn antwoorden blijkt dat hij de leerstof onder de knie heeft. Nog volgens de student was het feedbackmoment slecht georganiseerd en zou de docente slechts vaag feedback hebben gegeven op de antwoorden van de student. De student stelt dat de docente geen modelantwoorden kon voorleggen voor de examenvragen. Ten slotte beweert de student een modelstudent te zijn, die normaal gezien hoge cijfers behaalt en verwijst hij naar het feit dat hij op weg was om af te studeren in juni.”

Verder wijst de interne beroepsinstantie met betrekking tot de organisatie van het opleidingsonderdeel, het examen en het feedbackmoment erop dat de titularis van het opleidingsonderdeel een ruimte autonomie heeft over de wijze waarop een opleidingsonderdeel wordt georganiseerd, alsook over de wijze waarop de evaluatie en de feedback verloopt. De docent bepaalt hierbij vrij de vraagstelling en het relatieve gewicht van de vragen, voor zover de grenzen van de wettigheid en redelijkheid niet worden overschreden.

De interne beroepsinstantie heeft bij de betrokken docente een toelichting gevraagd over het examen in de januarizittijd en ziet geen reden om de motieven in twijfel te trekken en neemt deze motieven daarom over. De interne beroepsinstantie concludeert dat er op afdoende wijze is toegelicht om welke redenen tot het cijfer van 9/20 is gekomen voor het examen in januari.

De eigen inschatting van de student vormt geen objectief element aan de hand waarvan het vermoeden van objectiviteit en deskundigheid zou kunnen worden weerlegd. Het standpunt van de student dat hij correcte antwoorden heeft gegeven op de examenvragen kan geen afbreuk doen aan de duidelijke motivering, middels het cijfer zelf en de bijhorende motivering die van de docente werd bekomen. Bovendien blijkt de indruk van de student, in het licht van het antwoord van de docente, ook verkeerd te zijn.

Dat de docente punten heeft afgetrokken omdat de student “te veel” tekst had geschreven in zijn antwoord, maakt de beoordeling niet onrechtmatig. De student schreef twee tot drie pagina’s in plaats van het antwoord te beperken, zoals uitdrukkelijk gevraagd, tot twee of drie alinea’s. Het aftrekken van punten wordt verantwoord vanuit de gerichte analyse van de thema’s die worden gevraagd teneinde inzicht aan te tonen. De loutere omstandigheid dat er veel verplichte literatuur was voor de masterstudenten, betekent niet dat er hierdoor sprake is van een onredelijk handelen door de docente die zou kunnen leiden tot de vaststelling van een onwettigheid bij de opstelling en de beoordeling van het examen. Enig verband van deze kritiek met de gegeven antwoorden en de beoordeling ervan wordt door de student niet gelegd.

Omtrent het online plaatsen van de hoorcolleges, wijst de interne beroepsinstantie erop dat dit geen verplichting is in hoofde van de docente, waarvan de niet-naleving leidt tot de vaststelling van een onwettigheid bij de opstelling en beoordeling van het examen. De student kon aanwezig zijn bij de hoorcolleges en bespreekt niet waarom hij niet in die mogelijkheid verkeerde, los van de vraag of een dergelijke onmogelijkheid het examencijfer kan doen wankelen.

De kritiek omtrent de wijze waarop de feedback heeft plaatsgevonden, waaronder het feit dat er geen modelantwoord beschikbaar zou zijn geweest op dat moment, leidt evenmin tot de vaststelling van een onwettigheid bij de opstelling van het examen of de beoordeling ervan, los van de vraag of een modelantwoord bij een ‘essay-based exam’ wel tot de mogelijkheid behoort.

Het argument van de student dat hij bij andere opleidingsonderdelen hoge cijfers heeft behaald en dat hij op weg was om af te studeren, is evenmin relevant voor het behaalde examenresultaat.

De interne beroepsinstantie besluit dat de student geen tegenbewijs levert van het vermoeden van objectiviteit en deskundigheid in hoofde van de beoordelaar en niet noopt tot het herzien van de beoordeling van 9/20.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 14 maart 2022 aan verzoeker overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 21 maart 2022 diende verzoeker een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid – taal van de rechtspleging

Met betrekking tot de taalregeling moet het volgende worden opgemerkt.

Artikel II.261, §1 van de Codex Hoger Onderwijs (verder: de Codex) stelt als principe dat de onderwijsstaal in de hogeronderwijsinstellingen die onder de toepassing van de Codex vallen, het Nederlands is.

Terwijl de Codex op dit principe een aantal uitzonderingen toestaat, lijkt dit niet het geval te zijn voor de bestuurstaal van de hogescholen en universiteiten, die krachtens artikel II.260 van de Codex steeds het Nederlands is.

De Raad is van oordeel dat het begrip onderwijsstaal ruim kan worden geïnterpreteerd en zich niet noodzakelijk beperkt tot de taal waarin de lessen zelf worden gegeven, maar zich ook kan uitstrekken tot de mondelinge of schriftelijke communicatie tussen instelling of docent en student met betrekking tot die lessen of het opleidingsonderdeel waarvan de lessen deel uitmaken, zoals bijvoorbeeld bepaalde praktische mededelingen.

Anders is het wanneer de communicatie niet langer enkel betrekking heeft op de verstrekking van het onderwijs, maar kadert in de rechtsbescherming van de student.

Zoals de Raad eerder reeds heeft overwogen (R.Stvb. 25 augustus 2015, nr. 2.311) is de interne beroepsinstantie die de hogeronderwijsinstelling krachtens artikel II.283 van de Codex

verplicht dient in te richten, een orgaan dat een bestuurlijke rechtshandeling stelt die, wanneer is voldaan aan de voorwaarden door de Codex gesteld, vatbaar is voor een administratief beroep bij de Raad. Dit betekent dat op de werking van de interne beroepsinstantie de bestuurstaal van toepassing is, die zoals aangehaald uitsluitend het Nederlands kan zijn.

De Raad stelt te dezen vast dat verzoeker zijn intern beroep, dat betrekking heeft op een Engelstalige opleiding, in het Engels heeft ingesteld. De Raad spreekt zich vooralsnog niet uit over de regelmatigheid van het door verzoeker ingestelde intern beroep, gezien in het licht van bovenstaande overwegingen.

De Raad is een administratief rechtscollege dat is opgericht door en binnen de Vlaamse Gemeenschap (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, 1960/1, 17 e.v.*).

Wat betreft de taalregeling met betrekking tot de rechtscolleges van de gewesten of gemeenschappen, heeft de Raad van State in het arrest nr. 220.989 van 12 oktober 2012 geoordeeld dat de Raad voor Vergunningsbetwistingen uitspraak doet over jurisdicionele beroepen en zijn contentieux onder het grondwettelijk begrip ‘gerechtszaken’ valt, maar dat de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken op de Raad voor Vergunningsbetwistingen niet van toepassing is, daar de wet enkel het gebruik van de talen in gerechtszaken voor de hoven en rechtkamers van de rechterlijke orde regelt.

In hetzelfde arrest heeft de Raad van State geoordeeld dat de wet van 18 juli 1966 op het gebruik van de talen in bestuurszaken of het decreet van 30 juni 1981 houdende aanvulling van de artikelen 12 en 33 van de bij het koninklijk besluit van 16 (lees: 18) juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken wat betreft het gebruik van de talen in de betrekkingen tussen de bestuursdiensten van het Nederlands taalgebied en de particulieren, evenmin op de Raad voor Vergunningsbetwistingen van toepassing zijn, omdat die teksten het taalgebruik in bestuurszaken regelen en niet het taalgebruik in gerechtszaken voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen die uitspraak doet over jurisdicionele beroepen.

Deze overwegingen lijken mutatis mutandis op de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen van toepassing te kunnen zijn. Het decreet van 4 april 2014 ‘betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges’

heeft aan de bovenstaande situatie overigens geen wijzigingen aangebracht en regelt de taal der rechtspleging voor de in dat decreet bedoelde rechtscolleges niet.

Bij deze rechtspraak kan de bedenking worden geplaatst of zij verzoenbaar is met artikel 129, §1 van de Grondwet. Krachtens deze bepaling is de Vlaamse decreetgever in gemeenschapsbevoegdheden immers slechts bevoegd om het gebruik van de talen te regelen voor (i) de bestuurszaken, (ii) het onderwijs in de door de overheid opgerichte, gesubsidieerde of erkende instellingen en (iii) de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en hun personeel, alsmede de door de wet en de verordeningen voorgeschreven akte en bescheiden van de ondernemingen.

Indien de Raad, zoals de Raad van State heeft geoordeeld ten aanzien van de Raad voor Vergunningsbetwistingen, niet onder de taalregeling in bestuurszaken valt, lijkt artikel 129, §1 van de Grondwet uit te sluiten dat de decreetgever de taalregeling in de procedure voor zijn administratieve rechtscolleges zou vermogen te regelen.

Deze vraag behoeft evenwel vooralsnog geen antwoord, nu de overwegingen van voormeld arrest van de Raad van State alleszins niet wegnemen dat de Raad als administratief rechtscollege van en binnen de Vlaamse Gemeenschap, binnen de diensten van de ‘Vlaamse Executieve’ valt, die krachtens de artikelen 35 en 36, §1 van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen het Nederlands als bestuurstaal gebruiken.

De taalregeling wordt geacht van openbare orde te zijn. De Raad ziet geen reden om daar anders over te oordelen wanneer de rechtsgrond voor de taalregeling is gelegen in de voormelde wet van 9 augustus 1980.

Artikel 21 van het huishoudelijk reglement van de Raad (*BS* 15 juli 2015) bevestigt dat de taal van de procedure het Nederlands is. Dit taalvoorschrift heeft niet enkel betrekking op het arrest van de Raad, maar strekt zich ook uit tot de procedurestukken die uitgaan van de partijen, waaronder het verzoekschrift, de antwoordnota van de verwerende partij en de wederantwoordnota van de verzoekende partij.

Artikel 30 van de Grondwet lijkt aan partijen geen rechtsgrond te bieden om zich in de procedure voor de Raad op grond van de taalvrijheid alsnog van een andere taal dan het Nederlands te bedienen, nu dit artikel enkel de vrijheid van de gesproken taal waarborgt en er

alleszins een regeling door de wetgever wordt toegelaten voor handelingen van het openbaar gezag – waar de gewone wet van 9 augustus 1980 prima facie aan voldoet.

De Raad stelt vast dat de gedinginleidende akte – het beroep tot nietigverklaring van verzoekende partij – geheel in het Engels is opgesteld.

Zulks is in strijd met de bepalingen van de wet van 9 augustus 1980 en het huishoudelijk reglement van de Raad, zodat er grond is om te besluiten tot de nietigheid van deze procedurestukken en bijgevolg tot de onontvankelijkheid van het beroep.

De Raad is er zich evenwel van bewust dat in het verleden – doorgaans met instemming van de verwerende partijen – een coulante houding werd aangenomen ten aanzien van niet-Nederlandstalige verzoekschriften of wederantwoordnota's. Wil de Raad de door de decreetgever beoogde korte doorlooptijd van de beroepen blijven honoreren, dan kan de huidige werklast van de Raad een dergelijke soepele houding niet langer verantwoorden. De verwerking van anderstalige procedurestukken veroorzaakt immers een aanzienlijke bijkomende belasting bij de beoordeling van het beroep. Bovendien kan de Raad niet voorbijgaan aan de hiervoor in herinnering gebrachte rechtsregels.

Ten einde de tegenspraak te waarborgen en verzoeker de mogelijkheid te bieden om een Nederlandstalige vertaling voor te leggen van zijn verzoekschrift, is door het secretariaat van de Raad op 12 april 2022 per e-mail een procedurekalender verzonden, met daarin aangepaste termijnen en de volgende mededeling:

“1. De procedurekalender

De Raad heeft vastgesteld dat de verzoekende partij een Engelstalig verzoekschrift heeft ingediend. De procedure voor de Raad verloopt in het Nederlands; anderstalige verzoekschriften en nota's zijn niet ontvankelijk en worden uit de debatten geweerd. Aan verzoekende partij wordt een mogelijkheid geboden om het anderstalig verzoekschrift te regulariseren.

- 20 april 2022: de student bezorgt ten laatste die dag aan de Raad en aan de onderwijsinstelling een Nederlandstalige letterlijke vertaling van zijn verzoekschrift
- [...]

Laattijdige nota's worden uit de verdere procedure geweerd.”

Verzoeker heeft tijdig een Nederlandstalige vertaling van zijn verzoekschrift ingediend.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

Voor het overige betwist verwerende partij de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

Enig middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat verzoeker zich in een enig middel beroept op een schending van het redelijkheidsbeginsel en een schending van de formele en de materiële motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoeker voert vooreerst aan dat hij voorafgaand aan het instellen van zijn intern beroep geen feedback heeft mogen ontvangen van professor [M.], ook niet tijdens het daarvoor voorziene feedbackmoment. Hij kon hieromtrent dus geen opmerkingen maken in zijn intern beroep. Uiteindelijk heeft verzoeker feedback gekregen, zij het als bijlage bij de bestreden beslissing zodat hij de kans niet heeft gehad om deze in vraag te stellen. Nochtans strookt de feedback volgens verzoeker niet met de feiten van zijn examenkopij. Het examen bestond uit twee delen: in het eerste deel konden de studenten kiezen uit twee van (de vier) korte essayvragen en in het tweede deel uit één (van de drie) essayvragen.

Vervolgens overloopt verzoeker de examenvragen en vergelijkt daarbij de feedback van de betrokken docente met de antwoorden die hij heeft gegeven. Verzoeker argumenteert dat uit zijn antwoorden duidelijk bleek dat hij goed voorbereid was op het examen en dat hij het opleidingsonderdeel grondig had gestudeerd en begrepen, dat hij verbanden kon leggen tussen de verschillende lessen, dat hij extra onderzoek deed, dat hij kritisch had gereflecteerd in en op zijn argumenten enzovoort. Op basis van wat professor [M.] verwachtte, is het volgens verzoeker een feit dat zijn antwoorden voldoende zijn en hij dus een hoger cijfer verdient. Niettemin is de interne beroepsinstantie de docente bijgetreden zonder een derde partij het

examen te laten inkijken. Het valt volgens verzoeker aan te bevelen dat de inzage door een onafhankelijke derde alsnog zou gebeuren, anders dreigt er volgens hem willekeur.

Verder geeft verzoeker aan dat professor [M.] twee punten heeft afgetrokken omdat verzoeker te veel schreef voor de korte essayvragen. Op basis van de feedback van professor [M.] is wat verzoeker schreef volgens hem correct en relevant. Verzoeker erkent dat hij te veel heeft geschreven en dat professor [M.] heeft aangegeven dat de studenten ‘twee of drie alinea’s’ konden schrijven. Volgens verzoeker werd echter niet gespecificeerd hoeveel woorden of regels het antwoord kon omvatten en werd er niet bij vermeld dat dit zou resulteren in een lager cijfer, vooral niet dat er 25% van het totale cijfer voor de korte essays zou worden afgetrokken. Dit verontrust verzoeker omdat hij zonder het aftrekken van deze punten wél geslaagd zou zijn. Verzoeker dient nu zijn afstuderen en sollicitaties uit te stellen alsook iets opnieuw te studeren wat hij volgens hem in de eerste plaats duidelijk heeft voorbereid, gestudeerd en begrepen.

Tot slot argumenteert verzoeker dat hij in het verleden slechts een handvol examens opnieuw heeft moeten afleggen. Hij kon in die gevallen erkennen dat hij onvoldoende was voorbereid en heeft zich voor de tweede examenkans aanzienlijk meer ingespannen. Het examen voor het opleidingsonderdeel ‘International Political Economy’ is volgens verzoeker anders: de feiten tonen aan dat het resultaat van 9/20 geen weerspiegeling vormt van de gegeven antwoorden op het examen. Verzoeker meent dat hij een beter cijfer verdient.

In haar *antwoordnota* wijst verwerende partij er vooreerst op dat de Raad enkel de bevoegdheid heeft om de wettigheid van de bestreden beslissing te toetsen en desgevallend te vernietigen. De Raad kan echter niet tot een feitelijk heronderzoek van de zaak overgaan. Volgens verwerende partij komt het dan aan verzoeker toe om aan te tonen dat de interne beroepsinstantie op kennelijke onredelijke wijze tot haar beslissing is gekomen of met miskenning van het dossier waarover de interne beroepsinstantie beschikte bij het nemen van haar beslissing. Volgens verwerende partij slaagt verzoeker hier niet in. Verwerende partij merkt daarbij ook nog op dat, gelet op het annulatiecontentieux, verzoeker in het kader van zijn extern beroep geen nieuwe grieven of nieuwe stukken kan aanbrengen, dewelke hij niet eerder heeft opgeworpen in het intern beroep.

Verder stipt verwerende partij aan dat, waar verzoeker kennelijk enkel een nieuwe beoordeling beoogt door de Raad, deze laatste niet tot een feitelijk heronderzoek van de zaak mag overgaan

en zich in de plaats van verwerende partij stellen. De Raad kan enkel de door de student aangevoerde elementen beoordelen als annulatierechter. Volgens verwerende partij heeft de interne beroepsinstantie afdoende duidelijk gemaakt waarom zij tot de welbepaalde beslissing is gekomen. De grieven van verzoeker die een wezenlijke invloed konden hebben op de beslissing, zijn hierbij betrokken. Verzoeker toont volgens verwerende partij evenwel niet aan dat de interne beroepsinstantie op kennelijk onredelijke wijze tot haar beslissing is gekomen, of met miskenning van de stukken van het dossier waarover zij beschikte. Uit de motivering van de docente, die de interne beroepsinstantie is bijgetreden, blijkt dat het cijfer van 9/20 afdoende is gemotiveerd. Dat verzoeker, ondanks deze motivering en ondanks de feedback die hij heeft ontvangen, meent dat hij de vragen voldoende heeft beantwoord, blijft volgens verwerende partij een eigen inschatting van verzoeker. Het vermoeden van objectiviteit en deskundigheid wordt niet weerlegd door verzoeker, louter en alleen omdat hij het niet eens is met de beoordeling. Ook het feit dat verzoeker zelf meent dat hij wel voldoende voorbereid was en de leerstof beheerste, weerlegt het vermoeden van objectiviteit en deskundigheid niet.

Vervolgens gaat verwerende partij in op de grief van verzoeker dat er punten werden afgetrokken omdat zijn antwoorden te lang waren. Verwerende partij verwijst hieromtrent naar de motivering van de interne beroepsinstantie. De argumentatie van verzoeker werd volgens verwerende partij hierin afdoende beantwoord. Waar verzoeker in zijn verzoekschrift ook zelf aangeeft dat zijn antwoord te lang was maar meent dat hiervoor geen punten mochten worden afgetrokken, merkt verwerende partij op dat ook dit een eigen inschatting van verzoeker is die geen afbreuk doet aan het vermoeden van objectiviteit en deskundigheid.

Wat de bewering van verzoeker betreft dat hij geen feedback zou hebben gekregen van de betrokken docente, stelt verwerende partij dat de interne beroepsinstantie hieromtrent terecht heeft bepaald dat een beweerde gebrekkige feedback niet kan leiden dat tot vaststelling van een onwettigheid bij de opstelling van het examen of de beoordeling ervan. Bovendien heeft er volgens verwerende partij wel degelijk een feedbackmoment plaatsgevonden, waarop verzoeker ook aanwezig was en waarbij werd meegedeeld wat er precies van verzoeker werd verwacht.

Tot slot betoogt verwerende partij met betrekking tot het standpunt van verzoeker dat hij slechts voor een beperkt aantal opleidingsonderdelen een herexamen heeft moeten afleggen dat de interne beroepsinstantie terecht van oordeel was dat het behalen van hoge cijfers voor andere

opleidingsonderdelen en het op weg zijn om af te studeren in juni geen argumenten zijn die kunnen doorwerken op het behaalde examenresultaat. Ook hierin kan verzoeker volgens verwerende partij niet worden gevolgd.

In haar *toelichtende nota* handhaaft verwerende partij haar standpunt hieromtrent.

In zijn *aanvullende nota* benadrukt verzoeker dat zijn examen een hoger cijfer waard is. Hij verwijst hiervoor naar zijn analyse van elke examenvraag en de daarbij horende presentaties van de docent en zijn eigen notities (transcripties) van de lesopnames. Verzoeker benadrukt ook dat hij een hoog gemiddelde behaalde. Dit betekent volgens hem niet noodzakelijk dat zijn examen een hoger cijfer waard is maar wel dat hij succesvol kan navigeren in verschillende (academische) disciplines, veel leerstof kan verwerken en deze zorgvuldig kan neerpennen. Dit toont volgens hem ook aan dat zijn eigen inschatting, ondanks de twijfels van de interne beroepsinstantie, niet zonder waarde is. Tot slot betreurt verzoeker dat hij op deze manier zijn opleiding aan de onderwijsinstelling moet afronden, niettegenstaande zijn verdiensten, waaronder het winnen van een diplomatiwedstrijd, aan deze instelling. Verzoeker hoopt dat het tekort voor dit opleidingsonderdeel geen struikelblok vormt voor zijn verdere carrière en hoopt ook dat dit kan worden afgesloten met een rechtmatig cijfer.

Beoordeling

Verzoeker betwist de score die is toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘International Political Economy’. De score bedraagt 9 op 20. De Raad stelt vast dat de score in de beslissing van de interne beroepsinstantie, aangevochten voor de Raad, is bevestigd. De interne beroepsinstantie verwijst bij de beoordeling van het intern beroep naar een toelichting die op vraag van de interne beroepsinstantie is verstrekt door de lesgever.

In het kader van de beoordeling van het extern beroep wijst de Raad er vooreerst op dat het hem niet toekomt de evaluatie van de merites van de antwoorden van de student in het licht van de met het opleidingsonderdeel beoogde competenties over te doen. De Raad beperkt er zich toe na te gaan of de evaluatie niet kennelijk onredelijk is, alsook of het toepasselijk regelgevend kader – met inbegrip van de beginselen van behoorlijk bestuur – zijn gerespecteerd bij het nemen van de aangevochten beslissing. De Raad onderstreept in deze context ook het

vermoeden van deskundigheid dat aan de bevoegde evaluatoren in de schoot van de verwerende partij kleeft.

Daarenboven dient de Raad op te merken dat het voor hem feitelijk onmogelijk is de beoordeling over te doen, alsook adequaat te toetsen of de evaluatie niet de grenzen van de redelijkheid te buiten gaat nu de examenvragen en -instructies, die de Raad – conform artikel II.298 van de Codex Hoger Onderwijs – in het administratief dossier van verwerende partij had verwacht, niet zijn bijgebracht.

De Raad moet ter zake terugvallen op een verkleinde, en bijgevolg onmogelijk correct leesbare, foto van het examen die is opgenomen in de bijlagen bij het verzoekschrift voor de Raad en die verzoeker ook als bijlage bij het intern beroepschrift had gevoegd. Het is de Raad op basis van de stukken van het dossier bijgevolg onmogelijk met zekerheid vast te stellen wat precies is gevraagd op het examen en hoe de richtlijnen betreffende de omvang van de antwoorden luiden en in hoeverre is meegedeeld dat een te omvangrijk antwoord gesanctioneerd zou worden en hoe deze sanctie er desgevallend zou uitzien.

De Raad stelt vast dat verwerende partij in het kader van het intern beroep een antwoord formuleert op de opmerking van verzoeker dat hij het er niet mee eens is dat er punten werden afgetrokken omdat de gegeven antwoorden te lang waren. De Raad leest hierover:

“Het gegeven dat de docente punten heeft afgetrokken omdat de student “te veel” tekst had geschreven in zijn antwoord, maakt de beoordeling niet onrechtmatig. Het feit dat er punten werden afgetrokken omdat de student een antwoord had geschreven van 2,5 pagina’s terwijl er uitdrukkelijk gevraagd was om het antwoord te beperken tot twee à drie alinea’s, valt te verantwoorden vanuit de gerichte analyse van de thema’s die worden gevraagd teneinde inzicht aan te tonen, wat de student zelf ook aanhaalt in zijn beroepschrift. (...”).

De Raad slaat acht op het antwoordblad van verzoeker en de aantekeningen die er door de lesgever op aangebracht zijn.

Bij “Exam Part 1”, “Short essay 1: 1. Global care chain” leest de Raad “2/4 too long -1”. Bij “Short essay 2: 2: EU crisis” leest de Raad “3/4”. De Raad treft geen aantekening aan met betrekking tot de lengte van het antwoord noch van een sanctie omwille van de lengte van het antwoord. Bij “Long essay: Q3” leest de Raad rechtsonder op het laatste blad van de

examenkopij “6/12”. De Raad leest geen andere opmerkingen, aangebracht door de lesgever, op de examenkopij.

De Raad kan niet met zekerheid uit de examenkopij afleiden of in de score “2/4” voor de eerste examenvraag reeds de sanctie “-1”, zoals vermeld op de examenkopij, zit verrekend of niet.

Evenwel treft de Raad, in ieder geval op het eerste gezicht, verduidelijking aan in de toelichting van de lesgever die is verwerkt in de beslissing van het interne beroepsorgaan. De Raad leest er met betrekking tot “essay 1” (in de vrije vertaling door de interne beroepsinstantie van de toelichting van de docente):

“Ik heb het tweede korte essay beoordeeld met 2/4. De student begrijpt goed wat mondiale zorgketens zijn (feiten en cijfers), maar de analyse laat onvoldoende zien hoe mondiale zorgketens en mondial kapitalisme elkaar versterken

Hoewel op het examendocument duidelijk vermeld staat dat korte essays maximaal 3-4 alinea’s mogen bevatten, heeft de student 2 pagina’s en een halve pagina geschreven. Om die reden werd één punt in mindering gebracht.

2/4”.

Waar de Raad op het eerste gezicht duidelijkheid lijkt te krijgen en aanneemt dat verzoeker 2 op 4 kreeg, waar vervolgens 1 punt van is afgetrokken, moet hij dan toch weer vaststellen dat het einde van de door de docent vermelde toelichting toch 2/4 vermeldt.

Wat de tweede vraag betreft, herinnert de Raad eraan op de examenkopij geen enkele aantekening van de docent te hebben aangetroffen over de lengte van het antwoord, noch een indicatie van een sanctie (bijvoorbeeld een puntenaftrek) omwille van de antwoordlengte. De Raad leest slechts 3/4.

Het is pas in de toelichting van de docent aan de interne beroepsinstantie dat de Raad leest dat melding wordt gemaakt van een puntenaftrek. Evenwel is het ook hier niet duidelijk of de op het einde van de toelichting vermelde score van 3 op 4 al dan niet rekening houdt met de sanctie die de docente in de toelichting vermeldt, maar waaromtrent op de examenkopij zelf geen enkel spoor is terug te vinden. Deze examenkopij vermeldt eenvoudigweg de score “3/4”.

De Raad brengt hierbij nog even de toelichting van de docent ten behoeve van de interne beroepsinstantie in herinnering. De Raad leest (in de vrije vertaling door de interne beroepsinstantie van de toelichting van de docente):

“De student beargumenteert goed de redenen die tot de eurocrisis hebben geleid en legt de verschillende economische modellen binnen de eurozone uit. De student toont het vermogen om verbanden te leggen tussen de twee, maar het schrijven in het analysegedeelte is niet voldoende ontwikkeld.

Hoewel in de examenkopij duidelijk vermeld staat dat korte essays maximaal 3-4 alinea's mogen bevatten, heeft de student 9 alinea's geschreven. Daarom werd er één punt in mindering gebracht”.

Wat tot slot de laatste vraag betreft, leest de Raad een aantal door de docent in het kader van de interne beroepsprocedure bijgebrachte inhoudelijke overwegingen en de score 6 op 12.

Samenvattend leest de Raad in de beslissing van het interne beroepsorgaan dat het geen reden ziet om de motieven die zijn meegedeeld door de lesgever in twijfel te trekken. De interne beroepsinstantie neemt deze motieven over en stelt vast dat op afdoende wijze is toegelicht om welke redenen tot het cijfer van 9 op 20 is gekomen voor de voor de Raad aangevochten evaluatie.

De Raad kan deze visie niet delen. De Raad houdt hierbij vooreerst rekening met de examenkopij en de opmerkingen die de docent erop heeft gemaakt enerzijds en anderzijds de gerede twijfel over de congruentie van deze opmerkingen met de toelichting die de docent heeft gegeven aan de interne beroepsinstantie. Verder houdt de Raad ook rekening met de twijfel omtrent de verhouding tussen de toelichting van de docent aan de interne beroepsinstantie en de cijfers die de docent bij deze toelichting heeft vermeld. De Raad houdt eveneens rekening met de onduidelijkheid over de precieze formulering van de vragen en met name de instructies inzake de lengte van de antwoorden en de eenduidigheid ervan alsook de communicatie over de sancties bij niet-naleving van de richtlijnen inzake antwoordlengte. Ten overvloede rijst de vraag of het wel mogelijk is om punten af te trekken voor te uitgebreide antwoorden wanneer dergelijke richtlijnen niet duidelijk zijn meegedeeld aan de studenten in de ECTS-fiche of in enige andere stukken; nog daargelaten de vraag of er *in casu* dergelijke stukken vorhanden zijn, wat de Raad op het eerste gezicht niet kan afleiden uit het administratief dossier van verwerende partij.

Het komt de Raad daarnaast voor dat de interne beroepsinstantie zelf, wellicht om analoge als de hierboven vermelde redenen, eveneens niet klaar ziet wat de puntentoekenning betreft. Ze beschouwt weliswaar dat de opmerkingen van verzoeker niet toelaten om de beoordeling van 9/20 te herzien, maar ze geeft tegelijk in dezelfde beslissing aan dat het feit dat verzoeker meent dat hij correcte antwoorden heeft gegeven, geen afbreuk doet aan de duidelijke motivering die middels het cijfer zelf (10/20) en de bijhorende motivering van de lesgever wordt verkregen.

Het komt de Raad tot slot voor dat de toelichting van de lesgever tot de score 11/20 dan wel 9/20 kan leiden, naargelang de cijfers die volgen op de toelichting al dan niet rekening houden met de door de lesgever aangehaalde sanctionering. Om tot het cijfer van 10 op 20 te komen, zoals de interne beroepsinstantie overweegt, mogen de scores die in de toelichting van de docent worden vermeld slechts bij één van de korte essayvragen het voorwerp van een puntenaftrek zijn geweest. Dit laatste sluit dan weer aan bij de examenkopij zelf, waarop slechts cijfers zijn vermeld en waar slechts bij één van de korte essays melding wordt gemaakt van een te lang antwoord en een puntenaftrek (-1). Voor het overige worden er slechts de scores 2/4, 3/4 en 6/12 vermeld. Bij de score 2/4 is gewoon “too long -1” aangebracht.

Al deze elementen in overweging genomen, brengt dit de Raad tot het besluit dat de score van 9 op 20 niet deugdelijk is gemotiveerd. Daarom oordeelt de Raad dat de aangevochten beslissing niet kan standhouden.

Het middel is gegrond.

BESLISSING

- 1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepsinstantie van 12 maart 2022.**
- 2. Het bevoegde orgaan van verwerende partij neemt uiterlijk op 21 juni 2022 een nieuwe beslissing, rekening houdend met bovenvermelde overwegingen.**

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 13 juni 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	eerste secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.493 van 13 mei 2022 in de zaak 2022/0117

In zake: xxx

Tegen: VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
Woonplaats kiezend te 1050 Brussel
Pleinlaan 2

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 22 maart 2022, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 4 februari 2022 waarbij aan de verzoekende partij een score van 8 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘International and European Tax Law’ en ‘de beslissing intern beroep genomen op 14 maart 2022’.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 11 mei 2022.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster en de heer Mathias Blijweert, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2021-2022 ingeschreven in de opleiding ‘Master of Laws in de rechten’.

Voor het opleidingsonderdeel ‘International and European Tax Law’ bekomt verzoekende partij een examencijfer van 8/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 8 februari 2022 en 9 februari 2022 een intern beroep in bij de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de voorzitter van de interne beroepsinstantie op datum van 5 maart 2022 werd het intern beroep, ingesteld per e-mail op 9 februari 2022, onontvankelijk verklaard omdat het verzoekschrift niet aangetekend was verstuurd. Het verzoekschrift was bovendien niet ondertekend door de studente.

Op datum van 14 maart 2022 beslist de decaan dat hij niet bevoegd is om zich uit te spreken over het intern beroep dat bij hem werd ingesteld bij aangetekend schrijven op 8 februari 2022.

De decaan stelt vast dat de studente in haar verzoekschrift beweert dat de haar toegekende maatregelen tot redelijke aanpassing voor het opleidingsonderdeel ‘International and European Tax Law’ niet werden toegepast op het examen.

Hij verwijst naar artikel 154, §1 van het OER, dat bepaalt dat een student beroep kan instellen tegen een beslissing tot weigering van redelijke aanpassingen voor studenten met functiebeperkingen. De *in casu* bestreden beslissing kan evenwel niet worden beschouwd als een beslissing tot weigering van redelijke aanpassing. Aan de studente werden immers wel degelijk redelijke aanpassingen toegekend. Dit wordt door de studente ook zelf bevestigd in haar verzoekschrift. Het beroep heeft dan ook enkel betrekking op de toepassing van de toegekende maatregelen.

Aangezien de studente beroep instelt tegen een beslissing die niet kan worden beschouwd als een weigering van redelijke aanpassingen voor studenten met functiebeperkingen, *ex* artikel 154, §1 van het OER, is de decaan niet bevoegd om zich uit te spreken over het beroep.

De beslissingen op intern beroep werden per e-mail van respectievelijk 7 maart 2022 en 15 maart 2022 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 22 maart 2022 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van verzoekster

Verzoekster verduidelijkt in haar verzoekschrift dat ze voor het examen ‘International and European Tax Law’ maatregelen heeft aangevraagd en gekregen. Op 10 januari 2022 (twee dagen vóór het examen) heeft verzoekster professor [L.] nog een e-mail gestuurd om haar eraan te herinneren dat ze een reflex-student is.

Op het mondeling examen kreeg verzoekster geen tijd om de vragen voor te bereiden, hoewel dit één van de toegekende maatregelen was. Verzoekster besloot om intern beroep aan te tekenen bij de decaan omdat in artikel 154 van het OER staat dat ‘intern beroep redelijke aanpassing’ aangetekend moet worden verzonden naar de decaan.

Toen de voorziene termijn van twintig kalenderdagen voor het nemen van een beslissing was verstrekken, stuurde verzoekster een herinneringsmail aan de decaan. Van de faculteitssecretaris kreeg ze op 7 maart 2022 als antwoord dat interne beroepen niet op facultair niveau worden behandeld. Dezelfde dag kreeg ze de beslissing van de interne beroepscommissie, waarin staat vermeld dat ze beroep heeft aangetekend overeenkomstig artikel 153, §1 van het OER. Aangezien dit niet correct was, heeft verzoekster zowel de interne beroepscommissie als de decaan erop geattendeerd dat ze overeenkomstig artikel 154 van het OER beroep heeft ingesteld.

Verzoekster heeft vervolgens op 15 maart 2022 de beslissing van de decaan ontvangen. Daarin wordt geen melding gemaakt van externe beroepsmogelijkheden, noch wordt vermeld dat de facultaire ombudspersoon, de faculteitssecretaris en een studentenpsycholoog van studiebegeleiding werden uitgenodigd met raadgevende stem.

Volgens verzoekster lijkt het erop dat beide instanties niet weten wat hun bevoegdheid is. Verzoekster vindt het OER duidelijk op dit vlak, hoewel artikel 154 van het OER enigszins dubbelzinnig is opgesteld. Dat de maatregelen wel degelijk zijn toegekend, zoals de decaan stelt, doch niet zijn toegepast en dat dit tot een andere beroepsprocedure zou moeten leiden, klopt niet volgens verzoekster. De niet-toepassing door de bewuste professor kan immers evengoed worden uitgelegd als een weigering van de maatregelen

Standpunt van verwerende partij

Wat de examenbeslissing betreft

In zoverre de beslissing van de interne beroepscommissie van 5 maart 2022 het voorwerp uitmaakt van het extern beroep van verzoekende partij, moet volgens verwerende partij worden vastgesteld dat dit extern beroep laattijdig en bijgevolg onontvankelijk is. De beslissing van de interne beroepscommissie werd immers aan verzoekster ter kennis gebracht per e-mail van 7 maart 2022 en haar extern beroep werd pas ingesteld op 22 maart 2022. Dit is meer dan de voorziene termijn van zeven kalenderdagen na de kennisgeving van de interne beroepsbeslissing.

Daarnaast merkt verwerende partij op dat dit intern beroep niet rechtsgeldig werd ingesteld, waardoor het extern beroep bijgevolg ook onontvankelijk is. Zij verwijst naar artikel 153, §1 van het OER, dat bepaalt dat het beroep wordt ingesteld door middel van een ondertekend en gedagtekend verzoekschrift, dat per aangetekend schrijven wordt ingediend. Aangezien het beroep niet aangetekend werd verstuurd en niet ondertekend was, was niet voldaan aan deze substantiële vormvereisten.

Waar verzoekster beweert dat haar verzoekschrift wel degelijk aangetekend zou zijn verzonden en dat het bovendien ondertekend was, merkt verwerende partij op dat verzoekster inderdaad een aangetekende brief blijkt te hebben verstuurd. Deze brief was evenwel gericht aan de decaan. De interne beroepscommissie heeft evenwel enkel een niet-ondertekend verzoekschrift via e-mail ontvangen.

Ten slotte stelt verwerende partij nog vast dat verzoekster de initiële examenbeslissing in haar verzoekschrift aanduidt als beslissing die zij aanvecht. Deze beslissing kan echter niet worden aangevochten, gelet op de beslissing van de interne beroepscommissie van 5 maart 2022. De oorspronkelijke examenbeslissing kan niet meer het voorwerp uitmaken van een extern beroep.

Wat de beslissing van de decaan betreft

Verwerende partij verwijst naar artikel 154, §1 van het OER, waarin de mogelijkheid is voorzien voor studenten om beroep aan te tekenen tegen een beslissing waarbij hun aanvraag voor redelijke aanpassingen werd geweigerd.

Verwerende partij stelt vast dat de aanvraag van verzoekster voor redelijke aanpassingen werd toegestaan. Verzoekster beweerde evenwel dat er een probleem was bij de toepassing van de redelijke aanpassingen voor het examen van International and European Tax Law. Aangezien de procedure van artikel 154, §1 van het OER enkel bedoeld is voor de gevallen waarin de aanvraag voor redelijke aanpassingen werd geweigerd, verklaarde de decaan zich bij beslissing van 14 maart 2022 onbevoegd om uitspraak te doen over het beroep.

Verwerende partij merkt op dat de Raad slechts over een toegewezen bevoegdheid beschikt, en zij verwijst daarvoor naar de artikel I.3, 69° en II.285 van de Codex Hoger Onderwijs. Volgens haar blijft verzoekster in gebreke aan te tonen dat er sprake is van een aanvechtbare studievoortgangsbeslissing waartegen haar intern beroep gericht is. Verwerende partij stelt dat de beslissing van de decaan, waarbij hij zich niet bevoegd verklaart om uitspraak te doen over een beroep dat conform artikel 154 van het OER werd ingesteld, geen examenbeslissing, noch andere studievoortgangsbeslissing vormt zoals bedoeld in artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs.

Dat de externe beroepsmogelijkheden in de beslissing ontbreken, zoals verzoekster aanhaalt, valt volgens verwerende partij te verklaren door het feit dat de beslissing van de decaan geen aanvechtbare studievoortgangsbeslissing is. Het is bijgevolg niet mogelijk om tegen deze beslissing extern beroep in te stellen. Waar verzoekster aantipt dat de beslissing geen melding maakt van de uitnodiging van de facultaire ombudspersoon, de faculteitssecretaris en een studiebegeleider, vindt verwerende partij het niet duidelijk wat verzoekster hiermee beoogt. Aangezien de decaan niet bevoegd is, hoeven deze personen niet te worden uitgenodigd.

Ten slotte merkt verwerende partij nog op dat het gegeven dat geen beslissing werd meegedeeld binnen de termijn van twintig dagen vanaf de indiening van het beroep niet tot gevolg heeft dat de decaan zich niet meer zou kunnen uitspreken over het beroep.

Repliek van verzoekster in haar wederantwoordnota

Verzoekster benadrukt dat zij overeenkomstig artikel 154 van het OER intern beroep heeft ingesteld bij de decaan. Waar verwerende partij aanhaalt dat ‘weigering van redelijke aanpassingen’ betrekking heeft op de aanvraag van een ReFlex-maatregel en niet op de toepassing ervan, stelt verzoekster dat dit nergens uit kan worden afgeleid. Bovendien wordt niet uitgelegd welke beroepsprocedure dan wel moet worden gevuld anders dan deze in artikel 154 van het OER. Zij stipt nog aan dat de vormvoorschriften uit artikel 154 van het OER niet werden gerespecteerd: zo werd zij bijvoorbeeld niet gehoord over de grond van de zaak, noch ontving zij enige uitnodiging hiertoe.

Volgens verzoekster betreft haar intern beroep alleszins een aanvechtbare studievoortgangsbeslissing zoals bepaald in artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs. Het gaat namelijk om een examenbeslissing die een eindoordeel inhoudt over het voldoen voor een opleidingsonderdeel (‘International and European Tax Law’).

Verzoekster erkent verder dat de argumentatie van de interne beroepscommissie klopt: het intern beroep gericht aan de interne beroepscommissie werd niet ondertekend en werd niet aangetekend verstuurd. Er werd immers nooit een beroep ingesteld bij de interne beroepscommissie, maar wel bij de decaan. Verzoekster verduidelijkt dat haar intern beroep bij de interne beroepscommissie is terechtgekomen omdat ze haar e-mail voor de zekerheid richtte aan ‘Interne Beroepen OS’. Aangezien artikel 154 van het OER niet voorschrijft op welke wijze het intern beroep redelijke aanpassing moet worden ingesteld, heeft verzoekster de vormvoorschriften van artikel 153 van het OER mutatis mutandis toegepast.

Beoordeling

Inzake de bevoegdheid van de Raad bepaalt artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs het volgende:

“Er wordt een Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, verder ‘de Raad’ genoemd, opgericht bij de bevoegde dienst van de Vlaamse Gemeenschap. De Raad doet als administratief rechtscollege uitspraak over de beroepen die door studenten of personen op wie de beslissing betrekking heeft, worden ingesteld tegen studievoortgangsbeslissingen, na uitputting van de in afdeling 2 bedoelde interne beroepsprocedure.”

De Raad beschikt over een toegewezen bevoegdheid. Hij is met name bevoegd om, de teruggave van leerkrediet terzijde gelaten, uitspraak te doen over beroepen die betrekking hebben op ‘studievoortgangsbeslissingen’.

Wat als ‘studievoortgangsbeslissing’ kan worden beschouwd, is limitatief omschreven in artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs.

Verzoekster duidt in haar verzoekschrift als voorwerp van haar beroep vooreerst de studievoortgangsbeslissing van 4 februari 2022 aan, waarbij haar een score van 8/20 wordt toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘International and European Tax Law’. Zoals verzoekster terecht aantipt, is dit een examenbeslissing in de zin van artikel I.3, 69, *a*) van de Codex Hoger Onderwijs.

Op basis van artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs is de Raad slechts bevoegd indien de verzoekende partij voorafgaand de interne beroepsprocedure op regelmatige wijze heeft uitgeput.

De Raad stelt vast dat verzoekster bij de decaan een interne beroepsprocedure heeft willen opstarten overeenkomstig artikel 154 van het OER. Aangezien dit artikel niet voorschrijft op welke wijze het intern beroep moet worden ingesteld, heeft ze haar e-mail voor de zekerheid ook gericht aan ‘Interne Beroepen OS’. Aangezien de e-mail met het intern beroep daardoor bij de interne beroepscommissie is terechtgekomen, heeft de interne beroepscommissie het intern beroep (ook) behandeld. Bij beslissing van 5 maart 2022 werd besloten om dit intern beroep onontvankelijk te verklaren.

De Raad stelt verder vast dat artikel 153 van het OER de ‘procedure intern beroep met uitzondering van beslissing houdende redelijke aanpassing’ bevat. Artikel 154 van het OER omschrijft dan weer de ‘procedure intern beroep redelijke aanpassing’.

Voor zover relevant, aangezien verzoekster aangeeft dat zij de beslissing van de interne beroepsinstantie van 5 maart 2022 niet wenst te betwisten, verwijst de Raad naar artikel 153, §1, derde en vijfde lid van het OER voor wat het indienen van een intern beroep tegen een studievoortgangsbeslissing betreft:

“Het beroep wordt op straffe van onontvankelijkheid van het beroep ingesteld door middel van een ondertekend en gedagtekend verzoekschrift dat per aangetekend schrijven wordt gericht aan de beroepscommissie, t.a.v. de voorzitter, met adres te 1050 Brussel, Pleinlaan 2.

(...)

De student stuurt tegelijkertijd een identieke elektronische versie van het verzoekschrift ten titel van inlichting via e-mail naar interneberoepen_OS@vub.be. Als datum van het beroep geldt de datum van postmerk van de aangetekende zending.”

Verwerende partij heeft de ondertekening van het intern beroep voorgeschreven op straffe van onontvankelijkheid. Dit kan niet worden beschouwd als een onredelijke vormvereiste, onder meer omdat de decreetgever in artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs een gelijkaardig voorschrift heeft opgenomen inzake de beroepen die bij de Raad worden ingesteld.

Verzoekster erkent dat het intern beroepsschrift dat zij enkel per e-mail en ‘voor de zekerheid’ aan ‘Interne Beroepen OS’ (dus aan de interne beroepscommissie) heeft bezorgd niet was ondertekend. Die vaststelling volstaat om te besluiten dat dit intern beroep terecht onontvankelijk werd verklaard. Het beroep bij de Raad is bijgevolg onontvankelijk in zoverre het gericht is/zou zijn tegen de beslissing van de interne beroepsinstantie van 5 maart 2022.

Zoals hierboven reeds vermeld is de studievoortgangsbeslissing van 4 februari 2022, waarbij aan verzoekster een score van 8/20 wordt toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘International and European Tax Law’ wel degelijk een examenbeslissing in de zin van artikel I.3, 69, a) van de Codex Hoger Onderwijs. Er werd eveneens reeds aangehaald dat de Raad enkel bevoegd is indien de verzoekende partij voorafgaand de interne beroepsprocedure op regelmatige wijze heeft uitgeput. Aangezien de interne beroepscommissie in het kader van studievoortgangsbeslissingen over volheid van bevoegdheid beschikt, kan de initiële studievoortgangsbeslissing niet het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad. Het extern beroep is bijgevolg eveneens onontvankelijk in de mate dat ze tegen de examenbeslissing van 4 februari 2022 is gericht.

Wat ten slotte de beslissing van de decaan van 14 maart 2022 betreft, kan de Raad niet anders dan vaststellen dat verzoekster de twee in het OER voorziene interne beroepsprocedures door elkaar heeft gehaald. Verzoekster geeft immers zelf de studievoortgangsbeslissing van 4 februari 2022, waarbij aan verzoekster een score van 8/20 wordt toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘International and European Tax Law’ als voorwerp van haar beroep aan.

Dit is een examenbeslissing in de zin van artikel I.3, 69° a) van de Codex Hoger Onderwijs. De Raad is bevoegd kennis te nemen van een extern beroep tegen deze beslissing na uitputting van de interne beroepsprocedure. Die interne beroepsprocedure (voor studievoortgangsbeslissingen) is opgenomen in artikel 153, §1 van het OER. In het kader van deze procedure kan een student zijn grieven naar voren brengen en aangeven waarom hij van mening is dat de examenbeslissing moet worden herzien. Zo kan bijvoorbeeld een – in de ogen van de student – niet-correct examenverloop in het intern beroepsschrift worden beoordeeld. Na de regelmatige uitputting van deze interne beroepsprocedure had de Raad vervolgens kennis kunnen nemen van verzoeksters extern beroep tegen de examenbeslissing waarbij haar de score van 8/20 voor het opleidingsonderdeel ‘International and European Tax Law’ werd toegekend.

Artikel 154 van het OER bevat slechts de procedure ‘tegen een beslissing tot weigering van redelijke aanpassingen voor studenten met functiebeperkingen’. Verzoekster heeft redelijke aanpassingen aangevraagd op 24 november 2021. Zij heeft een beslissing over deze aanvraag ontvangen op 24 december 2021. Het is deze beslissing die desgevallend het voorwerp kon uitmaken van een intern beroep overeenkomstig artikel 154 van het OER. De Raad is bovendien slechts bevoegd voor studievoortgangsbeslissingen. Hij kan bijgevolg enkel kennis nemen van een extern beroep gericht tegen een interne beroepsbeslissing die werd genomen op basis van artikel 153 van het OER. Hij is niet bevoegd om kennis te nemen van huidig extern beroep van verzoekster, dat is gericht tegen de beslissing van de decaan die werd genomen op basis van artikel 154 van het OER.

Het beroep is niet ontvankelijk.

V. Anonimisering

In haar wederantwoordnota vraagt verzoekster de anonimisering van het arrest, bij de publicatie ervan.

Luidens artikel II.313, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs kan bij de publicatie van het arrest de identiteit van de verzoekende partij op diens uitdrukkelijk verzoek worden weggelaten.

Op het verzoek wordt ingegaan.

BESLISSING

1. De Raad verwerpt het beroep.

2. Bij de publicatie van dit arrest door de Raad wordt de identiteit van verzoekster weggelaten.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 13 mei 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	eerste secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.545 van 31 mei 2022 in de zaak 2022/0135

In zake: Anas MOUAISSE
Woonplaats kiezend te 1745 Opwijk
Klei 63

Tegen: VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
Woonplaats kiezend te 1050 Brussel
Pleinlaan 2

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 7 april 2022, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 21 februari 2022 waarbij aan verzoeker de examentuchtsanctie ‘uitsluiting examenperiode’ wordt opgelegd waarbij er geen cijfers worden toegekend voor alle examens van de opleiding waarvoor verzoeker ingeschreven is in de betreffende examenperiode (januari 2022) van de eerste zittijd en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 29 maart 2022 waarbij het intern beroep van verzoeker ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 11 mei 2022.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

De heer Mathias Blijweert, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2021-2022 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Science in de ingenieurswetenschappen’.

In het kader van het opleidingsonderdeel ‘Inleiding tot de computerwetenschappen’ werd de decaan geïnformeerd over een vermoeden van plagiaat in hoofde van verzoeker. De

automatische plagiaatcontrole toonde een abnormaal hoog percentage overlap tussen het project van verzoeker en dat van een andere student, wat ook werd bevestigd door een manuele controle.

Verzoeker werd hierover gehoord op 15 februari 2022. Op 21 februari 2022 besliste de decaan om de examentuchtsanctie uitsluiting examenperiode op te leggen: er worden geen cijfers toegekend voor alle examens van de opleiding waarvoor verzoeker ingeschreven is in de desbetreffende examenperiode (januari 2022) van de eerste zittijd. Deze examentuchtbeslissing werd per e-mail van 22 februari 2022 aan verzoeker meegedeeld.

Dat is de eerste bestreden beslissing.

Verzoeker stelde op datum van 23 februari 2022 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 29 maart 2022 werd het intern beroep verworpen en werd de bestreden beslissing bevestigd.

De interne beroepsinstantie stelde dat de student in zijn verzoekschrift beweert dat hij enkel uitleg zou hebben gevraagd aan een medestudent en dat hij zelf hard heeft gewerkt aan de opdracht. De beschuldiging van plagiaat vindt de student dan ook overdreven. Daarnaast is de student van mening dat de opgelegde sanctie te hard is. Tot slot verwijst de student naar het feit dat het studentenleven niet altijd gemakkelijk is en dat de coronacrisis ook een negatieve invloed op zijn studies heeft gehad.

De interne beroepsinstantie wijst er verder op dat de mogelijke examentuchtsancties worden opgesomd in artikel 118, §6 van het onderwijs- en examenreglement (hierna: ‘OER’) en dat de decaan *in casu* de op één na lichtste sanctie heeft weerhouden. De interne beroepsinstantie stelt, na kennis te hebben genomen van de stukken van het dossier, dat er onbetwistbaar sprake is van onregelmatigheden en verwijst onder meer naar het ingediende project van de student. De interne beroepsinstantie merkt op dat de student op de hoogte diende te zijn van het feit dat hij geen codes mocht overnemen van andere studenten. Zowel in de opdracht zelf als in de aanvullende informatie werd explicet vermeld dat het kopiëren van codes, ook van

medestudenten, als plagiaat zou worden beschouwd. Elke student diende individueel zijn code te schrijven.

Vervolgens stipt de interne beroepsinstantie aan dat het opleidingsonderdeel ‘Inleiding tot de computerwetenschappen’ een verplicht opleidingsonderdeel is voor studenten die het modeltraject van de bacheloropleiding volgen. Dit opleidingsonderdeel is namelijk essentieel voor het behalen van één van de leerresultaten van de bacheloropleiding.

Na analyse van het dossier komt de interne beroepsinstantie tot het besluit dat de aard en de omvang van het plagiaat geenszins als gering en beperkt kunnen worden aangezien. Wat de ervaring betreft, houdt de interne beroepsinstantie rekening met het feit dat de student in de bacheloropleiding zit en deze dan ook eerder beperkt is. Niettemin werd er in het kader van de opdracht uitdrukkelijk op gewezen dat het kopiëren van codes van medestudenten als plagiaat zou worden beschouwd. De student wist aldus vooraf dat er geen beroep kon worden gedaan op hulp van derden en/of andermans code om zijn taak te maken. In weerwil hiervan heeft de student toch een aanzienlijk deel van de code overgenomen van een medestudent en die ingediend als een door hem bedachte code. Deze elementen worden dan ook in rekening gebracht bij het bepalen van de strafmaat, zoals ook voorzien in artikel 118, §6 van het OER.

De student heeft volgens hem nooit de intentie gehad om bedrog te plegen en heeft enkel hulp gevraagd aan een medestudent. De interne beroepsinstantie wijst erop dat er niet kan worden ontkend dat de student een significant deel van de code heeft overgenomen van de medestudent en als eigen werk heeft ingediend, in weerwil van de vooraf meegedeelde instructies dat dit niet toegelaten was. Dat de student op dat ogenblik niet heeft stilgestaan bij de mogelijke sancties die kunnen worden opgelegd, is zijn eigen verantwoordelijkheid.

Gelet op de aard en de omvang van het plagiaat en rekening houdende met het feit dat de student de instructies naast zich neer heeft gelegd en alsnog een code gekopieerd heeft van een medestudent, des te meer in een verplicht opleidingsonderdeel dat een uniek leerresultaat van de bacheloropleiding afroeft, is de interne beroepsinstantie van oordeel dat de opgelegde sanctie van uitsluiting voor de betreffende examenperiode geheel rechtmäßig is en bevestiging verdient.

De interne beroepsinstantie merkt nog op dat het feit dat het studentenleven niet altijd gemakkelijk is en dat de coronacrisis dit voor de student nog lastiger heeft gemaakt, geen afbreuk doet aan de duidelijke vaststelling van plagiaat. De vraag van de student om, rekening houdende met de context, een lichtere straf toe te kennen, valt volgens de interne beroepsinstantie niet te rijmen met de vaststellingen. De interne beroepsinstantie acht, gelet op alle elementen van het dossier, de opgelegde sanctie dan ook gepast. Aangezien de vaststelling van en de sanctie voor het plagiaat gehandhaafd wordt, kan de student niet beweren dat hij aangetoond heeft de eindcompetenties van het opleidingsonderdeel ‘Inleiding tot de computerwetenschappen’ te hebben bereikt.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 31 maart 2022 aan verzoeker overgemaakt.

Dat is de tweede bestreden beslissing.

Bij aangetekend schrijven van 7 april 2022 diende verzoeker een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad onderzoekt de ontvankelijkheid desnoods ambtshalve.

Wat het voorwerp van het beroep betreft, richt verzoeker zich zowel tegen de initiële studievoortgangsbeslissing (eerste bestreden beslissing) als de beslissing van de interne beroepsinstantie (tweede bestreden beslissing). Of een initiële studievoortgangsbeslissing in de huidige stand van de procedure nog het voorwerp kan uitmaken van een beroep bij de Raad, is afhankelijk van de omvang van de bevoegdheid van het orgaan dat instaat voor de behandeling van het intern beroep, dat de student op straffe van onontvankelijkheid van zijn beroep bij de Raad eerst dient uit te putten.

Te dezen bepaalt artikel 153, §2 van het OER van verwerende partij dat de interne beroepscommissie in geval van een ontvankelijk intern beroep een nieuwe beslissing neemt die strekt tot het bevestigen van de bestreden beslissing of tot het op gemotiveerde wijze herzien ervan.

Verwerende partij heeft haar interne beroepsprocedure aldus derwijze georganiseerd dat de beroepsinstantie over volheid van bevoegdheid beschikt, zodat de beslissing van dit beroepsorgaan in de plaats treedt van de initiële studievoortgangsbeslissing, die dan op haar beurt uit de rechtsorde verdwijnt en bijgevolg niet meer in rechte aanvechtbaar is.

De ambtshalve exceptie is gegrond. Het beroep is niet ontvankelijk ten aanzien van de eerste bestreden beslissing, en enkel ontvankelijk ten aanzien van de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing).

V. De middelen

Enig middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat verzoeker zich in een enig middel beroept op een schending van de formele en materiële motiveringsplicht, het redelijkheidsbeginsel en het evenredigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker betoogt dat de aantijging over plagiaat berust op overlappingen met een medestudent. Hij heeft uitleg gevraagd aan een medestudent omdat hij vastzat bij een bepaald deel van de opdracht maar daaruit afleiden dat hij plagieerde is volgens verzoeker een brug te ver. Dankzij de toelichting van de medestudent begreep verzoeker dat bepaald deel beter maar hij heeft zelf veel energie gespendeerd aan de opdracht en er hard aan gewerkt. Verzoeker heeft gewerkt met behulp van de uitleg van de assistent en heeft er zelf alles aan gedaan om het zo goed mogelijk te begrijpen en er een zo goed mogelijke taak van te maken.

Verder meent verzoeker dat uitsluiting van de examenresultaten van de eerste zittijd een te ernstige beslissing is voor een vermoeden van plagiaat bij een opdracht informatica waarvoor verzoeker al gesancioneerd werd met een nulscore in plaats van een 14/20. Verzoeker is van deze beslissing geschrokken en ervoer de hoorzitting hierover met zes personen als traumatisch.

Vervolgens geeft verzoeker aan dat de conversatie tussen hem en zijn medestudent enkel een informatie-uitwisseling betrof en geen letterlijke overname van gegevens. Verzoeker wijst erop dat zijn medestudent niet dezelfde strenge straf heeft gekregen maar enkel een uitsluiting voor de opdracht. Verzoeker wenst dat hem dezelfde sanctie wordt opgelegd.

Tot slot argumenteert verzoeker dat dit jaar zijn laatste kans is om verder te gaan met zijn studies aangezien hij al twee jaar niet geslaagd is voor de opleiding burgerlijk ingenieur en hij het al heel moeilijk had wegens isolatie gedurende de coronaperiode. Verzoeker is dit jaar gemotiveerd om te slagen voor zijn eerste bachelor chemie. Als verzoeker hier niet in slaagt door deze sanctie, zal dat voor hem verregaande gevolgen hebben.

In haar *antwoordnota* wijst verwerende partij er vooreerst op dat de Raad enkel de bevoegdheid heeft om de wettigheid van de bestreden beslissing te toetsen en desgevallend te vernietigen. De Raad kan echter niet tot een feitelijk heronderzoek van de zaak overgaan. Het komt volgens verwerende partij aan verzoeker toe om aan te tonen dat de interne beroepsinstantie op kennelijk onredelijke wijze tot haar beslissing is gekomen. Verwerende partij benadrukt dat het redelijkheidsbeginsel slechts geschonden is wanneer de genomen beslissing dermate afwijkt van een normaal beslissingspatroon, dat het niet denkbaar is dat een andere zorgvuldig handelende instelling in dezelfde omstandigheden tot die beslissing zou komen. Het evenredigheidsbeginsel is slechts geschonden wanneer in een beslissing die steunt op deugdelijke en dus afdoende bewezen motieven een maatregel wordt opgelegd die niet in een redelijk verband van evenredigheid staat tot die motieven.

In casu slaagt verzoeker hierin niet volgens verwerende partij. Verzoeker beperkt zich integendeel tot het louter herhalen van enkele elementen uit zijn intern beroep alsook om de gevolgen van de beslissing mee in rekening te brengen en te wijzen op verzachtende omstandigheden. Verzoeker toont volgens verwerende partij geenszins aan dat de interne beroepsinstantie de grenzen van de redelijkheid heeft overschreden door, rekening houdende met alle elementen van het dossier, de sanctie te bevestigen. Volgens verwerende partij gaat verzoeker voorbij aan de totaliteit van de motivering waaruit duidelijk blijkt dat de interne beroepsinstantie oog heeft gehad voor de verschillende beoordelingselementen en de grieven van verzoeker. In de motivering wordt ingegaan op zowel de gevolgen van de sanctie als op de aangevoerde verzachtende omstandigheden en is de interne beroepsinstantie hierbij niet onredelijk te werk gegaan.

Verder stipt verwerende partij aan dat in de bestreden beslissing in alle redelijkheid wordt geduid om welke reden de verschillende elementen die verzoeker heeft aangehaald de interne beroepsinstantie er niet konden van overtuigen om de bestreden beslissing te herzien. Verwerende partij verwijst naar artikel 118, §5 en §6 van haar OER waarbij de interne

beroepsinstantie in toepassing van artikel 118, §6 van het OER de ernst van de overtreding en de strafmaat dient te beoordelen. Hierbij heeft zij rekening gehouden met de elementen die verzoeker heeft aangehaald in zijn verzoekschrift en op basis van alle elementen geconcludeerd dat de op één na lichtste sanctie gepast is. Verzoeker kan dus niet worden bijgetreden in zijn standpunt dat de bestreden beslissing buiten alle proportie is.

Tot slot voert verwerende partij aan dat het gegeven dat verzoeker getraumatiseerd zou zijn door de hoorzitting naar aanleiding van de examentuchtprocedure ook geen afbreuk doet aan de conclusies van de interne beroepsinstantie. Verwerende partij stipt aan dat verzoeker eveneens werd uitgenodigd om gehoord te worden op de zitting van de interne beroepsinstantie maar op deze uitnodiging niet is ingegaan. Wat betreft de lichtere sanctie die de medestudent zou hebben gekregen, wijst verwerende partij erop dat verzoeker in principe geen nieuwe middelen of stukken mag aanvoeren die niet in het kader van het intern beroep werden aangevoerd. Verzoeker voert namelijk in zijn extern beroep voor het eerst aan dat zijn medestudent een lichtere straf zou hebben gekregen. Dit argument is dus volgens verwerende partij onontvankelijk. Louter ter informatie merkt verwerende partij op dat elk dossier steeds individueel moet worden onderzocht en dat studenten niet in een concurrentiële positie van elkaar staan. Voor zover de bewering van verzoeker al zou kunnen worden aangenomen, merkt verwerende partij op dat er verschillende elementen een rol kunnen hebben gespeeld die een andere strafmaat rechtvaardigen in een ander dossier.

Beoordeling

In de aangevochten beslissing van de interne beroepsinstantie leest de Raad het volgende:

“De beroepscommissie, handelend met volheid van bevoegdheid, heeft de stukken van het dossier doorgenomen. Hieruit blijkt naar inzichten van de commissie onbetwistbaar dat er sprake is van onregelmatigheden. De automatische plagiaatcontrole van de ingediende projecten toonde een abnormaal hoog percentage overlap aan tussen het project van de student en het project van een medestudent. De manuele controle bevestigde dat bepaalde stukken code identiek waren of structureel gelijkaardig met slechts kleine aanpassingen. De beroepscommissie wijst onder meer naar het ingediende project van de student, zoals opgenomen in de bijlage aan deze beslissing die er een ondeelbaar geheel mee vormt. De beroepscommissie merkt daarbij op dat de student op de hoogte diende te zijn van het feit dat

hij geen codes mocht overnemen van medestudenten. Zowel in de opdracht zelf als in de aanvullende informatie werd explicet vermeld dat het kopiëren van codes, ook van medestudenten, als plagiaat beschouwd zou worden. Elke student diende individueel zijn code te schrijven.”

Aldus is de Raad van oordeel dat op afdoende wijze werd geantwoord op de visie van verzoeker in zijn intern beroep dat hij enkel uitleg zou hebben gevraagd aan een medestudent en dat het overdreven is hem van plagiaat te beschuldigen. Verzoeker beweert in het kader van het intern beroep immers dat hij hard heeft gewerkt aan de betrokken opdracht.

Het komt de Raad niet toe een uitspraak ten gronde te doen over de vraag of verzoeker al dan niet onregelmatigheden heeft begaan – in het voorliggende geval, plagiaat heeft gepleegd. De Raad kan enkel nagaan of verwerende partij in de aangevochtenen beslissing de toepasselijke regelgeving in acht heeft genomen, de beginselen van behoorlijk bestuur respecteerde en niet tot een kennelijk onredelijke beslissing is gekomen in het licht van de dossierstukken.

De Raad kan op basis van de bewering van verzoeker dat hij aan een medestudent uitleg vroeg omdat hij vastzat bij een bepaald deel van de opdracht, op basis van deze uitleg een deel beter begreep, maar zelf veel energie besteedde aan de taak en er hard voor werkte, niet beslissen dat de vernietiging van de aangevochtenen beslissing zich opdringt. De Raad houdt hierbij rekening met de argumentatie die de interne beroepsinstantie als motivering heeft geformuleerd bij deze beslissing en die verzoeker in het kader van het intern beroep niet succesvol weet aan te vechten in het licht van de beoordelingsmarge voor de Raad. Ook de bewering van verzoeker dat hij met behulp van de uitleg van de assistent heeft gewerkt en er zelf alles aan deed om het zo goed mogelijk te begrijpen en een zo goed mogelijke taak te maken, leidt, tegen de achtergrond van de motivering van de aangevochtenen beslissingen en de vaststellingen waarop zij is gebaseerd, niet tot vernietiging.

De Raad stelt vast dat verzoeker tevens de redelijkheid van de sanctie die is opgelegd, aanvecht. De Raad leest hieromtrent het volgende in het extern beroepsschrift:

“Een uitsluiting voor mijn examenresultaten van de eerste zittijd vind ik een te ernstige beslissing voor een vermoedelijk plagiaat van een opdracht informatica waarvoor ik al gesanctioneerd werd met een nul op twintig in plaats van een veertien op twintig. Deze

beslissing heeft me gechoqueerd en de online afspraak waarbij ik werd bevraagd door zes personen heeft me getraumatiseerd. Ik had het gevoel dat ik voor een rechtbank zat waar ik alleen ja of nee mocht antwoorden op de vraag ‘Ben ik een valsspeler?’”.

De Raad ziet geen grond tot vernietiging van de beslissing van de interne beroepsinstantie in de opmerkingen van verzoeker met betrekking tot de traumatiserende ervaring in het kader van de hoorzitting door het examentuchtorgaan. De Raad stelt immers in de beslissing van de interne beroepsinstantie vast dat verzoeker is uitgenodigd om te worden gehoord door de interne beroepsinstantie, wiens beslissing in de plaats is gekomen van de in de interne beroepsprocedure aangevochten beslissing, doch dat verzoeker niet op deze uitnodiging is ingegaan. De traumatiserende ervaring waarover verzoeker het heeft, tast volgens de Raad dan ook de beslissing van de interne beroepsinstantie niet aan.

Daarnaast geeft verzoeker duidelijk te kennen dat hij van mening is te streng te zijn gestraft.

De Raad merkt op dat verzoeker een analoog argument heeft ontwikkeld in het verzoekschrift houdende intern beroep. De Raad leest:

“Ik werk sinds september heel hard voor mijn studies en was tevreden met mijn examenresultaten van de eerste zitting. Daarom was dit een hele zware beslissing voor mij en verwachtte ik dit echt niet. Het is een te zware sanctie in vergelijking met wat er wordt vermoed die ik bovendien echt niet aankan. Daarom vraag ik u om mij een eventuele andere sanctie op te leggen dat minder zwaar is. Ik vind het heel erg om al mijn examens opnieuw te moeten doen door het vermoeden van plagiaat van één van opdracht van de vak inleiding tot de computerwetenschappen dat bovendien niks te maken heeft met de andere vakken. Daarnaast ben ik op dit vak geslaagd op zowel het schriftelijk als mondeling examen, wat wel degelijk aantoont dat ik dat vak begrijp (...).”

In de beslissing op intern beroep motiveert de verwerende partij de sanctie die is opgelegd. Vooreerst wijst de interne beroepscommissie op het verplicht karakter van het opleidingsonderdeel waar het plagiaat in plaatsvond en de essentiële rol ervan voor één van de leerresultaten van de opleiding (gebruik kunnen maken van informaticamiddelen bij het verzamelen en verwerken van informatie, het uitvoeren van experimenten, het berekenen van resultaten en het rapporteren over zijn/haar werk).

Daarnaast wijst de interne beroepscommissie erop dat de aard en omvang van het plagiaat geenszins gering en beperkt zijn. De interne beroepsinstantie houdt eveneens rekening met de ervaring van verzoeker. Deze is enigszins beperkt, maar studenten zijn wel duidelijk gewezen op het feit dat het uitwisselen van codes als plagiaat wordt beschouwd. Verzoeker is evenwel tegen de expliciete instructies ingegaan in het kader van de opdracht. Tevens merkt de interne beroepsinstantie op dat, hoewel verzoeker beweerde niet de intentie te hebben gehad plagiaat te plegen en enkel hulp te hebben gevraagd aan een medestudent, een significant deel van de code van een medestudent is overgenomen en ingediend als een door verzoeker gemaakte code. De expliciete richtlijnen die een verbod inhielden om codes te kopiëren, heeft verzoeker aldus naast zich neergelegd. Ook merkt de beroepsinstantie op dat het feit dat verzoeker op dit ogenblik niet bij mogelijke sancties stilstond, de verantwoordelijkheid van verzoeker is.

De interne beroepsinstantie acht de initieel opgelegde sanctie gezien de omstandigheden (aard, omvang en het naast zich neerleggen van de instructies) en gezien de onregelmatigheid een verplicht opleidingsonderdeel betrof dat een uniek bachelor-leerresultaat afvoert, dan ook rechtmatig.

In het licht van deze verantwoording acht de Raad de bevestiging van de initiële sanctie door de interne beroepsinstantie noch onregelmatig noch onredelijk.

Verzoeker wijst er in het kader van het extern beroep voor de Raad op dat de conversatie met zijn medestudent enkel een ruil van informatie betrof en geen kwestie van kopiëren en plakken. Hij vraagt daarom de lichtere straf die ook zijn medestudent kreeg, namelijk de ‘uitsluiting’ van zijn informaticaopdracht.

De Raad leest dit laatste argument niet in het verzoekschrift voor de interne beroepsinstantie. Tegelijk ziet de Raad niet in wat verzoeker heeft belet dit argument in deze fase – de interne beroepsprocedure – te ontwikkelen. De Raad is dan ook van oordeel dat verzoeker het argument niet op ontvankelijke wijze kan bijbrengen in het raam van het extern beroep voor de Raad. Ten overvloede merkt de Raad op dat de tuchtbeoordeling van studenten individueel gebeurt, rekening houdend met de specifieke, individuele elementen van het dossier.

Ook vanuit dit oogpunt ziet, weliswaar volkomen ten overvloede, de Raad geen grond om te besluiten dat de strafmaat die verzoeker is opgelegd onregelmatig dan wel onredelijk zou zijn.

Tot slot werpt verzoeker voor de Raad op dat het huidige academiejaar zijn laatste kans is om zijn studies verder te zetten. Verzoeker wijst erop al twee jaren niet geslaagd te zijn voor de studie burgerlijk ingenieur. Tevens verwijst verzoeker naar een isolatie gedurende de quarantaine. Ook haalt verzoeker aan dit jaar zeer gemotiveerd te zijn om te slagen voor de eerste bachelor chemie. Hij wijst ook op het dramatisch gevolg indien hij hier niet in lukt als gevolg van de sanctie.

De Raad stelt vast dat verzoeker ook in het intern beroepsschrift wijst op de coronapandemie, de invloed ervan op zijn studiesucces voor de opleiding burgerlijk ingenieur en de moeilijkheid in zijn nieuwe studierichting te slagen als gevolg van de sanctie.

Tevens moet de Raad vaststellen dat de interne beroepsinstantie de moeilijkheden die verzoeker ervaart in zijn studentenleven en het feit dat de coronacrisis het voor hem lastiger maakt, in de aangevochten beslissing integreert en erop wijst dat dit niets afdoet aan de duidelijke vaststelling van het plagiaat. De interne beroepsinstantie vindt een lichtere straf – de context in acht genomen – niet te verenigen met de kenmerken van het dossier. Ten overvloede stelt de Raad vast dat de opgelegde sanctie één van de lichtere sancties is in de waaier aan sancties die in het onderwijs -en examenreglement van de verwerende partij wordt voorzien.

De Raad acht, zonder blind te zijn voor het studieparcours van verzoeker en voor de moeilijkheden die de coronapandemie voor studenten teweeg heeft gebracht, de sanctie die door de interne beroepsinstantie is opgelegd in het licht van de hier aangehaalde dossierkenmerken, niet onregelmatig of onredelijk. De Raad gaat niet voorbij aan zware gevolgen die niet-slagen voor verzoeker tot gevolg kan hebben. Dit wil niet zeggen dat het niet-slagen, zelfs zo dit – zoals verzoeker beweert – het gevolg mocht zijn van de sanctie die verzoeker aanvecht, deze sanctie *in casu* onredelijk maakt.

De Raad oordeelt dan ook dat het verzoek niet gegrond is.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 31 mei 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote	kamervoorzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	eerste secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 7.617 van 16 juni 2022 in de zaak 2022/0137

In zake: xxx

Tegen: VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
Woonplaats kiezend te 1050 Brussel
Pleinlaan 2

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 7 april 2022, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 3 maart 2022 waarbij aan verzoekster een score van 9 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘Masterproef: klinisch geïntegreerd eindexamen’ en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 29 maart 2022 waarbij het intern beroep van verzoekster ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekster heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 11 mei 2022.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster, de heer Thijs Coolen, die verschijnt voor verzoekster, en de heer Mathias Blijweert, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Middels beschikking 2022/007 heeft de Raad aan verwerende partij gevraagd om de evaluatiefiches die werden opgemaakt tijdens het mondeling examen voor het opleidingsonderdeel ‘Masterproef: klinisch geïntegreerd eindexamen’ aan de Raad en aan verzoekster over te maken. Verwerende partij heeft vervolgens bijkomende stukken en een toelichtende nota ingediend. Daarna heeft verzoekster nog een aanvullende nota houdende haar standpunt ter zake ingediend.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2021-2022 ingeschreven in de opleiding ‘Master of Medicine in de geneeskunde’.

Voor het opleidingsonderdeel ‘Masterproef: klinisch geïntegreerd eindexamen’ bekomt verzoekster een examencijfer van 9/20.

Dat is de eerste bestreden beslissing.

Verzoekster stelde op datum van 9 maart 2022 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 29 maart 2022 werd het intern beroep ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie vat vooreerst de argumentatie van de studente als volgt samen:

“De studente haalt hierbij aan dat zij op het examen geen referentiewaarden voor de serumosmolaliteit heeft gekregen voor het oplossen van een casus. Deze waarden zijn volgens de studente noodzakelijk om een juiste diagnose te kunnen stellen. Het ontbreken van de referentiewaarden zou de voorbereiding van de studente hebben aangetast wat een weerslag zou hebben gehad op haar antwoorden op de verschillende casussen. De studente beweert verder dat zij ondanks een verstoerde voorbereiding toch tot een correcte differentiaaldiagnose is gekomen, nadat zij mondeling de referentiewaarden had meegedeeld gekregen. Daarnaast haalt de studente aan dat de casus die zij diende te beantwoorden, gehaald werd uit een boek dat geen verplichte literatuur vormde. Ten slotte verwijst de studente naar het feit dat zij steeds goede feedback heeft ontvangen na de stages die zij gelopen heeft. Zij is ervan overtuigd dat zij over de nodige competenties van een basisarts beschikt. Volgens haar heeft zij geen fouten gemaakt die een potentieel gevaar hebben uitgemaakt voor de patiënt.”

De interne beroepsinstantie merkt vervolgens met betrekking tot de evaluatie van het examen op dat de titularis van het opleidingsonderdeel een ruime autonomie heeft over de wijze waarop een opleidingsonderdeel wordt georganiseerd alsook over de wijze waarop de evaluatie en feedback verloopt. De docent bepaalt vrij de vraagstelling en het relatieve gewicht van de vragen, voor zover de grenzen van de wettigheid en de redelijkheid niet worden overschreden.

De interne beroepsinstantie heeft de betrokken docent om een toelichting van het examen van de zittijd van januari gevraagd. De interne beroepsinstantie ziet geen reden om de motieven die door de docent werden meegedeeld en die het oordeel van de hele jury weerspiegelen in twijfel te trekken en maakt die tot de hare. Er is volgens de interne beroepsinstantie op afdoende wijze toegelicht om welke redenen tot het cijfer van 9/20 voor het examen in januari is gekomen.

Door te verwijzen naar haar eigen inschatting, brengt de studente geen objectieve elementen naar voor waarmee het vermoeden van objectiviteit en deskundigheid zou kunnen worden weerlegd. Deze eigen inschatting van de studente doet voor de interne beroepsinstantie geen afbreuk aan de duidelijke motivering die middels het cijfer zelf en de bijhorende motivering van de docent wordt verkregen. Deze eigen inschatting noopt op zich niet tot een herziening van de beoordeling door de evaluator en blijkt, in het licht van de toelichting door de docent, ook verkeerd te zijn. De interne beroepsinstantie wijst er verder op dat de mening van een individuele student het gezamenlijke oordeel van de geldig samengestelde jury niet terzijde kan schuiven.

De interne beroepsinstantie stipt verder aan dat, in tegenstelling tot wat de studente laat uitschijnen, het geen vereiste is dat de normaalwaarden voor de serumosmolaliteit worden meegegeven. Uit de toelichting van de docent blijkt dat dit vaak wordt meegegeven maar dat dit niet altijd het geval is. De studente hanteerde volgens de docent verkeerde aannames en heeft zij de beschikbare resultaten en bijkomende onderzoeken niet besproken en was er evenmin een correct beeld van de aanpak van de behandeling met aandacht voor de potentieel levensbedreigende complicaties. Dit samen genomen resulterde in het lage cijfer voor de voorgelegde casus. Er kan alleszins geen onwettigheid worden vastgesteld bij het ontbreken van de normaalwaarden: de studente had tot een antwoord kunnen komen zonder dat zij over deze gegevens beschikte waardoor haar kritiek die gericht is tegen het ontbreken van de betrokken waarden, de beoordeling die is gemaakt niet kan doen wankelen. Het niet beschikken over deze waarden kan evenmin in verband worden gebracht met een verstoring in hoofde van de studente van de (verdere) voorbereiding van het examen.

Dat een bepaalde casus op het examen uit een boek werd gehaald dat niet tot de verplichte literatuur behoorde, is volgens de interne beroepsinstantie evenmin dienstig om de geldigheid van het examen te kunnen betwisten. Het behoort tot de autonomie van de docent om de

evaluatiewijze van het opleidingsonderdeel te bepalen. De casus werd gebruikt om na te gaan of de studente in staat is om adequaat klinisch te redeneren en te handelen. De bron van deze casus (uit niet verplichte literatuur) is verder niet relevant.

De interne beroepsinstantie besluit dat de studente het vermoeden van objectiviteit en deskundigheid in hoofde van de beoordelaar niet weerlegt. De beschouwingen van de studente laten niet toe om de beoordeling van 9/20 te herzien.

Het beroep wordt verworpen en de bestreden beslissing wordt bevestigd.

Dat is de tweede bestreden beslissing.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 31 maart 2022 aan verzoekster overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 7 april 2022 diende verzoekster een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij werpt in haar *antwoordnota* op dat het beroep niet ontvankelijk is in zoverre het gericht is tegen de eerste bestreden beslissing omdat deze beslissing zich niet meer in het rechtsverkeer bevindt. Zij wijst op artikel 153, §2 van haar onderwijs- en examenreglement (hierna: ‘OER’) waarin wordt bepaald dat de interne beroepsinstantie over een volheid van bevoegdheid beschikt wat betekent dat de beslissing van de interne beroepsinstantie in de plaats treedt van de beslissing van de examencommissie en deze laatste bijgevolg uit de rechtsorde verdwijnt.

In haar *wederantwoordnota* betwist verzoekster de door verwerende partij opgeworpen exceptie van onontvankelijkheid. Verzoekster ziet niet in waarom verwerende partij dit opwerpt aangezien verzoekster duidelijk de beslissing en de werkwijze van het intern beroep aankaart in haar verzoekschrift voor de Raad.

Beoordeling

Verzoekster richt haar beroep in haar verzoekschrift uitdrukkelijk tegen zowel de beslissing van de examencommissie van 3 maart 2022 (eerste bestreden beslissing) als tegen de beslissing van de interne beroepsinstantie van 29 maart 2022 (tweede bestreden beslissing). Uit wat verzoekster in de wederantwoordnota stelt, kan niet met voldoende zekerheid worden afgeleid of zulks als een afstand van het beroep tegen de eerste bestreden beslissing moet worden beschouwd.

Of een initiële studievoortgangsbeslissing in de huidige stand van de procedure nog het voorwerp kan uitmaken van een beroep bij de Raad, is afhankelijk van de omvang van de bevoegdheid van het orgaan dat instaat voor de behandeling van het intern beroep, dat de student op straffe van onontvankelijkheid van zijn beroep bij de Raad eerst dient uit te putten.

Te dezen bepaalt artikel 153, §2 van het OER van verwerende partij dat de interne beroepscommissie in geval van een ontvankelijk intern beroep een nieuwe beslissing neemt die strekt tot het bevestigen van de bestreden beslissing of tot het op gemotiveerde wijze herzien ervan. Verwerende partij heeft haar interne beroepsprocedure aldus derwijze georganiseerd dat de beroepsinstantie over volheid van bevoegdheid beschikt, zodat de beslissing van dit beroepsorgaan in de plaats treedt van de initiële studievoortgangsbeslissing, die dan op haar beurt uit de rechtsorde verdwijnt en bijgevolg niet meer in rechte aanvechtbaar is.

De exceptie is gegrond. Het beroep is niet ontvankelijk ten aanzien van de eerste bestreden beslissing, en enkel – wat het voorwerp betreft – ontvankelijk ten aanzien van de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing).

V. De middelen

Enig middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat verzoekster zich in een enig middel beroept op een schending van het gelijkheidsbeginsel, het redelijkheidsbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel en de formele en materiële motiveringsplicht

Standpunt van partijen

Verzoekster schetst eerst het verloop van de evaluatie van het opleidingsonderdeel ‘Masterproef: klinisch geïntegreerd eindexamen’. Verzoekster stelde bij de voorbereiding van het examen vast dat een bepaalde referentiewaarde bij “casus C” ontbrak. Deze referentiewaarde is volgens verzoekster nochtans essentieel om de casus op een correcte wijze op te lossen. Door deze onvolledigheid van de casus werd volgens verzoekster haar voorbereiding sterk aangetast. Verzoekster heeft dit op het eerst mogelijke moment, bij aanvang van het mondelinge gedeelte, gemeld aan de jury. De jury heeft volgens haar ook erkend dat deze waarde ontrecht ontbrak. Niettemin moet verzoekster, nadat de jury de referentiewaarde had aangereikt, beginnen met haar toelichting zonder dat zij bijkomende voorbereidingstijd kreeg. Niettegenstaande deze omstandigheden, is verzoekster volgens haar toch tot een juiste diagnose gekomen en heeft ze een aanzet van behandelplan gegeven. Verzoekster meent daarom dat ze niettemin de vereiste basiscompetenties op zijn minst op voldoende wijze heeft kunnen aantonen op de drie andere casussen wat haar mondeling werd toegelicht tijdens het inzagmoment en aan de hand van de evaluatiefiches werd bevestigd. Verzoekster heeft, zoals ook vermeld in haar intern beroep, de evaluatiefiches echter niet tijdig ontvangen na aanvraag bij de titularis. Ze heeft pas een antwoord kunnen bekomen nadat ze haar intern beroep reeds had verstuurd. Verzoekster voegt daarom het antwoord van de titularis bij haar verzoekschrift voor de Raad aangezien ze hierover nog niet beschikte bij het instellen van haar intern beroep. Bij dit antwoord waren de evaluatiefiches zelf niet gevoegd zodat verzoekster deze ook niet kan bijbrengen en zich volgens haar enkel kan baseren op de woordelijke argumentatie die tijdens het inzagmoment is verleend alsook de inzage van de evaluatiefiches zelf tijdens dat moment. Volgens verzoekster is er, zonder het feit van de ontbrekende waarde, tot op heden nog niet objectief en concreet gemotiveerd aangetoond waar verzoekster een gevaar voor de patiënt vormde, een criterium dat noodzakelijk is om een onvoldoende toe te kennen.

Verzoekster voert verder aan dat de interne beroepsinstantie de geïdentificeerde fout niet erkent. Waar er wordt aangegeven dat de referentiewaarden “soms wel, soms niet” worden gegeven bij een examenvraag, stroopt dit volgens verzoekster niet met het feit dat de jury dit op het examen zelf heeft erkend en toegegeven als fout. Verzoekster stelt, verwijzende naar vakliteratuur, dat de ontbrekende referentiewaarde nochtans een noodzakelijk gegeven was voor het examen. Verzoekster kan daarom ook het standpunt van de docente, dat dit niet noodzakelijk was, niet bijtreden en besluit dat verzoekster door dit gebrek werd belemmerd waardoor de geldigheid van het examenverloop is aangetast.

Vervolgens geeft verzoekster aan dat bij de bestreden beslissing ook geen rekening werd gehouden met de aangetaste voorbereidingstijd die haar kans op een eerlijk examen heeft beïnvloed.

Verzoekster argumenteert verder dat ze tot op heden geen objectieve motivering heeft gekregen voor de onvoldoende en zij meent dat de verwerende partij tekort is gekomen aan haar motiveringsplicht. Ook in de bestreden beslissing kan verzoekster geen objectieve elementen terugvinden die concreet gestaafd lijken te zijn op basis van de schriftelijke evaluatie en evaluatiefiches. Verzoekster geeft enkele voorbeelden van elementen die, volgens haar onterecht, als tekortkoming bij de evaluatie werden aangemerkt. Verzoekster betwist daarom het standpunt van de interne beroepsinstantie omtrent de eigen inschatting van verzoekster. Verzoekster vindt in de bestreden beslissing geen objectieve elementen terug die berusten op schriftelijke notities of evaluatiefiches terwijl de verwerende partij de enige is die deze in haar bezit heeft. Hierdoor krijgt verzoekster de kans niet om terug te vallen op de effectieve beoordeling en krijgt ze volgens haar geen eerlijke kans op verdediging. Daardoor rest verzoekster volgens haar enkel nog de optie om terug te vallen op wat haar is verteld tijdens de toelichting bij het inzagemoment. In dat licht vindt verzoekster de kritiek van de interne beroepsinstantie over haar eigen inschatting dan ook onterecht. Verzoekster benadrukt dat ze de evaluatiefiches via e-mail heeft opgevraagd maar ze geen positief antwoord op haar verzoek heeft gekregen.

Volgens verzoekster strookt de beschrijving van de beoordeling van de casussen in de bestreden beslissing, waarin “casus C” en “casus D” op verwarringe wijze omgewisseld zijn, ook niet met de evaluatiefiches die verzoekster werden toegelicht en getoond op het inzagemoment. Waar in de bestreden beslissing wordt gesteld dat verzoekster een onvoldoende behaalde voor alle criteria voor “casus C”, werd volgens verzoekster tijdens het inzagemoment nog toegelicht dat de score voor de eerste twee criteria nog “behoorlijk” was, wat volgens haar ook strookt met haar eigen analyse van de casus. Bij de inzage werd er volgens verzoekster ook geen enkele casus getoond waarbij zij voor alle deelpunten een onvoldoende zou hebben gekregen. Verzoekster meent dan ook dat de bestreden beslissing op een verkeerde aanname omtrent de beoordeling van haar casussen berust en de motivering van verwerende partij op dat vlak niet pertinent is en geschraagd is op objectieve, concrete elementen. Verzoekster wenst daarom ook dat in het kader van het extern beroep de desbetreffende evaluatiefiches worden bijgebracht aangezien verzoekster deze reeds voor het indienen van haar beroep had opgevraagd.

Verzoekster besluit, op basis van de informatie waarover zij beschikt, dat de onvoldoende voor dit opleidingsonderdeel te wijten is aan een aangetaste casus en dat er bij de overige casussen wel objectief is aangetoond dat zij de basiscompetenties op voldoende wijze bezit en ze dit tijdens het examen ook, ondanks de omstandigheden tijdens de voorbereiding, heeft aangetoond. Als abstractie wordt gemaakt van de aangetaste casus (“casus C”), dan resteert er enkel een positieve eindbeoordeling.

In haar *antwoordnota* wijst verwerende partij er vooreerst op dat de Raad enkel de bevoegdheid heeft om de wettigheid van de bestreden beslissing te toetsen en desgevallend te vernietigen. De Raad kan echter niet tot een feitelijk heronderzoek van de zaak overgaan. Volgens verwerende partij komt het dan aan verzoekster toe om aan te tonen dat de interne beroepsinstantie op kennelijke onredelijke wijze tot haar beslissing is gekomen of met miskenning van het dossier waarover de interne beroepsinstantie beschikte bij het nemen van haar beslissing. Volgens verwerende partij slaagt verzoekster hier niet in. Verwerende partij merkt daarbij ook nog op dat, gelet op het annulatiecontentieux, verzoekster in het kader van haar extern beroep geen nieuwe grieven of nieuwe stukken kan aanbrengen, dewelke zij niet eerder heeft opgeworpen in het intern beroep.

Voor wat betreft het standpunt van de studente over het onterecht niet ter beschikking stellen van de referentiewaarde, verwijst verwerende partij naar de motivering van de bestreden beslissing. Volgens verwerende partij werd er in de bestreden beslissing dus wel degelijk uitgebreid ingegaan op de argumenten van verzoekster hieromtrent. De interne beroepsinstantie is na onderzoek tot het besluit gekomen dat er geen sprake was van een fout in de casus die de studente diende op te lossen. De desbetreffende referentiewaarden waren volgens verwerende partij niet essentieel om de casus op te lossen wat volgens haar ook bevestigd wordt in de e-mail die de docente rechtstreeks naar verzoekster heeft verstuurd op 17 maart 2022. Verwerende partij besluit dat de interne beroepsinstantie wel degelijk uitgebreid is ingegaan op de argumentatie van verzoekster hieromtrent.

Vervolgens gaat verwerende partij in op de grief van verzoekster dat haar voorbereidingstijd werd aangetast. Verwerende partij wijst erop dat verzoekster evenveel voorbereidingstijd heeft gekregen als haar medestudenten voor het examen. Aangezien er volgens verwerende partij

geen sprake is van een fout in de casus, werd de voorbereidingstijd van verzoekster niet aangetast en is er bijgevolg ook geen sprake van een schending van het gelijkheidsbeginsel.

Met betrekking tot de grief van verzoekster dat de beslissing niet geschraagd is op concrete, objectieve elementen, stelt verwerende partij dat de motivering van de docent, die werd overgenomen door de interne beroepsinstantie, nochtans zeer concreet was en wel degelijk objectieve elementen bevat. Los van de omwisseling tussen “casus C” en “casus D”, is deze motivering volgens verwerende partij duidelijk: de docent motiveert waar verzoekster precies in de fout is gegaan en wat er toe geleid heeft dat zij een tekort heeft behaald. Dat verzoekster meent dat zij de vragen afdoende heeft beantwoord, blijft volgens verwerende partij een eigen inschatting van verzoekster. In dat opzicht wordt het vermoeden van objectiviteit en deskundigheid niet door de studente weerlegd, omdat deze het louter oneens is met de beoordeling. Dat verzoekster zelf meent dat zij wel voldoende voorbereid was en de leerstof beheerde, noopt evenmin tot een weerlegging van dit vermoeden.

Tot slot argumenteert verwerende partij omtrent het standpunt van verzoekster over het bijbrengen van de evaluatiefiches dat verzoekster geen nieuwe grieven kan aanvoeren in het extern beroep voor de Raad die niet eerder in het intern beroep werden aangevoerd, hoewel hiertoe de mogelijkheid bestond. Volgens verwerende partij kan het dan ook niet aan de interne beroepsinstantie worden verweten dat er niet werd geantwoord op elementen die verzoekster niet eens heeft aangevoerd in haar intern beroep. Verzoekster had in haar intern beroep reeds kunnen aanhalen dat ze niet beschikte over de evaluatiefiches. Aangezien verzoekster dit niet heeft gedaan, kan zij dit volgens verwerende partij niet voor het eerst in het extern beroep bij de Raad aanvoeren. Bovendien stelt verwerende partij vast dat verzoekster de procedure van artikel 114, §5 van het OER niet heeft gevolgd om de evaluatiefiches te bekomen. Door een e-mail te sturen naar de betrokken docent, volgde verzoekster volgens verwerende partij dus niet de geijkte procedure, die overeenkomstig artikel II.277 van de Codex Hoger Onderwijs werd uitgewerkt. Verwerende partij merkt hierbij nog op dat verzoekster inzage in de desbetreffende evaluatiefiches en feedback heeft gekregen – wat verzoekster volgens verwerende partij ook zelf erkende. Verzoekster heeft volgens verwerende partij dus haar rechten kunnen uitoefenen.

In haar *wederantwoordnota* stipt verzoekster met betrekking tot de fout die volgens haar in de casus is geslopen vooreerst aan dat verwerende partij de elementen die verzoekster hieromtrent heeft aangedragen in haar verzoekschrift, niet lijkt te betwisten, noch in de bestreden beslissing,

noch in de antwoordnota. Volgens verzoekster nopen deze elementen evenwel tot een objectief onderzoek naar de fout. Verzoekster betreurt echter dat in de bestreden beslissing louter wordt verder gegaan op het standpunt van de examinator dat de referentiewaarde “soms wel, soms niet” wordt gegeven op een casus. Volgens verzoekster blijkt uit haar stukken nochtans een andere benadering waarop verwerende partij evenmin antwoordt. De verwijzing van verwerende partij naar het door verzoekster bijgebrachte mailverkeer, bevestigt bij verzoekster haar indruk dat haar argumenten niet grondig werden onderzocht in het besluitvormingsproces en de beslissing louter gebaseerd werd op de verklaring van de examinator.

Verder benadrukt verzoekster dat, doordat deze fout niet werd erkend, er ook geen rekening werd gehouden met de aangetaste voorbereidingstijd. Verzoekster merkt hierbij op dat het argument omtrent de aangetaste voorbereidingstijd niet wordt betwist indien de fout zou zijn erkend en verwerende partij zich louter beperkt tot het ontkennen dat er een fout is gemaakt.

Met betrekking tot haar grieven omtrent het onderzoek naar de concrete, objectieve elementen waarop de beslissing gebaseerd is, betwist verzoekster het standpunt van verwerende partij dat zij in haar intern beroep niet zou hebben aangegeven dat ze niet beschikte over de evaluatiefiches. Verzoekster wijst erop dat ze dit in haar intern beroep wel degelijk heeft aangehaald en verwijst hiervoor naar haar intern beroepsschrift. Ze geeft hierbij aan dat ze bij haar extern beroepsschrift de mail van de betrokken docent toevoegt, die ze had ontvangen nadat ze haar intern beroep had verstuurd en waarin de betrokken docent plots een negatiever beeld schetst over de gegeven beoordeling. Deze versie komt volgens verzoekster niet overeen met wat zij heeft meegekregen en gezien tijdens het inzagmoment. Aangezien de desbetreffende e-mail een nieuw element betrof, dat bovendien een ander beeld van de evaluatie schetste, meent verzoekster dat zij niet de kans heeft gekregen om hieromtrent uitvoerig te argumenteren. Verzoekster verwachtte dat dit grondig zou worden onderzocht tijdens de interne beroepsprocedure en dat de evaluatiefiches zouden worden betrokken bij dit onderzoek. Dit des te meer omdat verzoekster zelf geen antwoord heeft gekregen op haar vraag om de deelevaluaties te bekomen. In het antwoord van de betrokken docent werd er ook enkel aangegeven dat er geen afzonderlijke deelscores voor de casussen werden gegeven en er werd evenmin aan verzoekster meegedeeld op welke wijze zij de evaluatiefiches wél zou kunnen bekomen. Verzoekster betreurt dan ook dat haar nu wordt verweten dat ze de hiervoor geijkte procedure niet heeft gevuld.

Verzoekster betwist ook dat ze zou hebben erkend dat ze inzage in de evaluatiefiches heeft gekregen en feedback heeft gekregen. Ze verwijst hiervoor naar haar intern beroep waarin ze aanhaalde dat ze op bepaalde aspecten onvoldoende zicht had omdat dit mogelijk niet besproken is geweest op het inzagemoment en ze niet in detail over de beoordelingsfiches beschikt. Het is volgens verzoekster evenmin haar vraag geweest om haar in het kader van het extern beroep persoonlijk de evaluatiefiches te bezorgen maar wel dat er een redelijk onderzoek wordt gevoerd waarbij deze stukken wel kenbaar worden gemaakt en als feitelijke basis worden gebruikt om de argumentatie omtrent een mondeling examen op te schragen. Verzoekster meent dat dit noodzakelijk is omdat zij argumenten aangedragen heeft waaruit blijkt dat er op die evaluatiefiches informatie staat die niet strookt met de toelichting van de beoordeling die werd gegeven tijdens het onderzoek van haar intern beroep. De score van 9/20 strookt volgens verzoekster dan ook niet met de uitzonderlijk negatieve beoordeling die in het intern beroep wordt geschatst.

Vervolgens betoogt verzoekster dat ze het ook vreemd vindt dat ze in het kader van haar extern beroep zelf naar de examenkopij(en) moet vragen aangezien artikel II.298, §1 van de Codex Hoger Onderwijs duidelijk voorschrijft dat de verwerende partij deze moet toevoegen aan haar administratief dossier. Verzoekster stelt evenwel vast dat deze stukken niet zijn toegevoegd aan het administratief dossier van verwerende partij. Verzoekster benadrukt het belang van deze stukken en wenst dat deze op zijn minst kenbaar worden gemaakt. Verzoekster is er namelijk zeker van dat op geen enkele van de evaluatiefiches een “onvoldoende op alle criteria” zal staan, iets wat nochtans wel wordt voorgehouden in de motivering van de bestreden beslissing waardoor deze berust op onjuiste informatie. Verzoekster meent dat bepaalde motieven ook te vaag zijn en niet werden gestaafd met concrete schriftelijke stukken uit de notities of evaluatiefiches maar louter uit de verklaring van de betrokken docent. Verzoekster heeft echter niet de kans gekregen om hierop tegenspraak te voeren aangezien dit, zoals ook aangegeven in haar intern beroepsschrift, niet werd behandeld tijdens het inzagemoment.

Tot slot stipt verzoekster nog aan dat ze slechts vijf minuten kreeg toegewezen om gehoord te worden. Er werden tijdens dit moment enkel vragen gesteld die ze moest beantwoorden (en die op één na niet relevant waren voor het onderzoek) en ze heeft de kans niet gekregen om zelf toelichting te geven of te reageren op argumenten van de verwerende partij. Verzoekster verwondert zich over deze wijze van onderzoek voeren waarbij er geen woord en wederwoord wordt gegeven maar eerder wordt afgeweken van de essentie. Dit stelt verzoekster opnieuw

vast in de antwoordnota waar verwerende partij een pleidooi lijkt te houden voor onontvankelijkheid in plaats van haar argumentatie te onderbouwen aan de hand van materiële bewijsstukken.

Besluitend stelt verzoekster dat ze haar standpunten omtrent de onwettigheid van de bestreden beslissing handhaaft en ze vraagt de vernietiging van deze beslissing.

In haar *toelichtende nota* handhaaft verwerende partij haar eerder standpunt.

In haar *aanvullende nota* argumenteert verzoekster dat er kan worden betwijfeld of de beoordelingsfiche van de jury onder naam van professor [P.] een correcte weergave geeft van de evaluatie van de toelichting die verzoekster heeft gegeven op het eindexamen. Er zijn volgens verzoekster verschillende elementen die de objectiviteit en de motivering op basis van de aangeboden stukken in vraag stellen:

- Er zijn bepaalde kruisjes op de criteria doorkrast en aangepast naar een lagere beoordeling, zonder bijhorende toelichting.
- Er is een tweede kolom met kruisjes toegevoegd die niet aanwezig was of werd besproken tijdens het inzagemoment. Verder is er slechts gedeeltelijk met deze tweede kolom gewerkt. Bij de laatste twee criteria is er slechts met één kolom gewerkt.
- Er werd een criterium niet beoordeeld in de evaluatiefiche, meer bepaald criterium 3: hiervoor wordt geen enkele score gegeven. Niettemin wordt in het intern beroep de beoordeling van “casus C” omschreven als “onvoldoende op alle criteria”. Het ontbrekende criterium zou volgens verzoekster, althans in theorie, de beoordeling nochtans (positief) kunnen beïnvloeden.
- Er is weinig tot geen indicatie of staving van de onvoldoende terug te vinden op de beoordelingsfiche. De volgens verzoekster vage omschrijving die werd gehanteerd in de beslissing van de interne beroepsinstantie, zijnde “lacunes” en “gevaar voor de patiënt”, is niet verder onderbouwd of te reconstrueren op basis van deze stukken. Nochtans zijn volgens verzoekster concrete indicaties of schriftelijke aanwijzingen bij een mondeling examen noodzakelijk.

Bij verzoekster rijst daarom de vraag of de interne beroepsinstantie deze evaluatiefiches nu ook voor de eerste keer onder ogen heeft gekregen en de achterliggende motivering heeft bevraagd en onderzocht bij het nemen van de bestreden beslissing. Op basis van deze stukken zouden er

volgens verzoekster namelijk vragen moeten gerezen zijn waarbij er minstens een verduidelijking van de gegeven beoordeling aan de orde is.

Verzoekster benadrukt tot slot dat deze beoordelingsfiches los staan van de ontbrekende normaalwaarde in de vraagstelling die volgens verzoekster de voorbereiding van het examen en dus ook de prestaties en bijhorende evaluatie heeft aangetast. Niettegenstaande deze aantasting heeft de docent volgens verzoekster bevestigd dat ze de competenties voor het afstuderen als arts bezit en moet verzoekster vaststellen dat er op de bijgebrachte beoordelingsfiches geen concrete motivering terug te vinden is die deze stelling ontkracht of waarbij de onvoldoendes duidelijk worden gestaafd door de jury.

Beoordeling

De Raad beoordeelt het verzoek met betrekking tot het opleidingsonderdeel ‘Masterproef: klinisch geïntegreerd eindexamen’, rekening houdend met de grenzen van de bevoegdheid waarover hij beschikt. Het komt de Raad immers niet toe de evaluatie van de verdiensten van verzoekster in het kader van dit opleidingsonderdeel en rekening houdend met de ermee beoogde competenties over te doen. Op de in de schoot van verwerende partij aangewezen beoordelaar rust een vermoeden van deskundigheid. De Raad toetst in essentie of verwerende partij bij de evaluatie het toepasselijke regelgevend kader, met inbegrip van de beginseLEN van behoorlijk bestuur, heeft nageleefd en of de evaluatie niet kennelijk onredelijk is.

Wat de motivering van de aangevochten beslissing van de interne beroepsinstantie betreft, leest de Raad in deze beslissing dat de docent om een toelichting is gevraagd betreffende het examen in de januarizittijd. In de toelichting schetst de docent de algemene criteria van het examen. Het examen toetst of een student de eindcompetentie heeft om af te studeren als basisarts. Het bestaat uit drie componenten. Het luik “Patiënt aan bed” toetst of de student op gestructureerde wijze een anamnese en fysiek onderzoek kan verrichten en daar adequaat verslag over kan uitbrengen, met differentieel diagnostische conclusie. In de twee delen “casusexamen” worden door de twee multidisciplinair samengestelde jury’s telkens twee casussen geëvalueerd. Zij toetsen of de student zijn basiskennis op geïntegreerde manier kan toepassen om een probleem van een patiënt dat schriftelijk wordt weergegeven, te analyseren en een plan van aanpak voor te stellen. De student krijgt voorbereidingstijd (1 uur).

Tevens schetst de docent de criteria die in sequentiële logica worden opgebouwd en waarmee bij de beoordeling van de casusbespreking rekening wordt gehouden. Samengevat betreft het (0) de identificatie van pertinente elementen uit de casus, (1) het opstellen en rangschikken van differentieel diagnose, (2) het begrip van principes van pre- en posttest probabiliteit (dit wordt niet apart geëvalueerd indien dit bij de casusanalyse niet expliciet aan bod komt), (3) de keuze voor bijkomende onderzoeken verantwoorden en de resultaten adequaat interpreteren en (4) het formuleren van een aanzet tot behandelplan, zeker voor de “kritische” problemen. De jury kan korte bijvragen stellen die kunnen peilen naar deelelementen van de “CanMedsrollen”.

De docent verduidelijkt dat per jury een aparte evaluatie wordt gemaakt die gebaseerd is op een analyse van beide casussen. Er wordt enkel een “gemiddelde” van de kwalitatieve beoordelingen gemaakt op voorwaarde dat er niet meer dan twee onvoldoendes zijn en er geen “onaanvaardbaar” is op elk afzonderlijk criterium (dus per jury voor het casusdeel op twee maal vier of vijf criteria, voor de patiënt aan bed dus op de vijf criteria). Dan worden de kwalitatieve beoordelingen vervolgens omgezet in een cijfer volgens de beoordelingsschaal. Uiteindelijk wordt het eindcijfer berekend volgens de studiedelfiche. De docent specificeert hierbij:

- gemiddelde op voorwaarde dat er geen enkel deelcijfer lager dan 10 is op de drie onderdelen;
- gemiddelde -1 op voorwaarde dat er hoogstens één deelcijfer een 9 is met een gemiddelde van de drie delen dat minstens 14 bedraagt (tot academiejaar 2020-2021 werd er geheel geen onvoldoende toegestaan);
- laagste cijfer indien een cijfer lager dan 9 of meer dan één maal een 9 is.

De docent licht ook toe dat de casussen voor het overgrote deel uit een repositorium komen dat al sinds het invoeren van het opleidingsonderdeel wordt aangelegd (namelijk sinds 2017-2018). Elk jaar worden hoogstens een tiental nieuwe casussen toegevoegd. Hetzelfde bundel van vier casussen wordt aan een groep van vier tot maximaal zes studenten voorgelegd om een ijking per academiejaar te vergemakkelijken.

Vervolgens geeft de docent toelichting bij het examen van verzoekster. De Raad merkt op dat de docent aangeeft niet in te gaan op de inhoudelijke details van elke casus. De Raad leest het volgende:

- “Ze behaalde een 15 op het gedeelte “Patiënt aan bed”, 14 bij Jury 1 en 9 bij Jury 2, voor een gemiddelde van 12,7 waardoor het eindcijfer een 9 is.
- Bij jury 2 werd het cijfer 9 [...] omdat de studente voor beide casussen een onvoldoende op criteria 4 en 5 behaalde. Op casus C was de tekortkoming minder uitgesproken (voldoende op criterium 1 en 2) dan bij casus D (onvoldoende op alle criteria).
 - Bij casus C kon de studente haar keuze voor bijkomende onderzoeken (CT versus echo) niet goed motiveren en waren er lacunes in het behandelplan.
 - Bij casus D beweert de studente dat ze deze niet kon oplossen door het ontbreken van de normaalwaarde voor serumosmolaliteit. Wanneer laboresultaten al meegegeven worden bij de casus geven we inderdaad vaak de normaalwaarden mee, maar dit is niet altijd het geval. De studente had echter geen diagnostisch algoritme dat rekening hield met de relevante elementen uit de casus. Dan is het immers niet noodzakelijk om te weten wat de serumosmolaliteit is. De beschikbare resultaten en eventuele bijkomende onderzoeken werden niet besproken en er was geen correct beeld van de aanpak van behandeling met aandacht voor de potentieel levensbedreigende complicaties.”

Wat de toelichting van de docent betreft, die de interne beroepsinstantie tot de hare maakt, moet de Raad vaststellen dat zich in het dossier weliswaar een “beoordelingsschaal” en een blanco “beoordelingsformulier”, bevinden maar geen document dat de toelichting van de docent aan de interne beroepsinstantie bevat betreffende de totstandkoming van de cijfers van elk van de jury’s en met name hoe precies de kwalitatieve beoordelingen op de beoordelingscriteria middels de beoordelingsschaal worden omgezet tot een cijfer, per criterium dan wel per jury op het examendeel (namelijk “casus”, gebaseerd op twee aan verzoekster voorgelegde cases, dan wel “patiënt aan bed”). Wat dit betreft, verschaft de bijgevoegde studiefiche de Raad geen duidelijkheid.

Daarnaast moet de Raad vaststellen dat de toelichting die de docent in het kader van de interne beroepsprocedure geeft bij het cijfer dat verzoekster voor de casussen C en D (Jury 2) heeft behaald, moeilijk is terug te voeren op de beoordelingsfiches die verwerende partij heeft bijgebracht, op verzoek van de Raad.

Wat deze evaluatifiches betreft, stelt de Raad vooreerst vast dat verwerende partij opwerpt dat de vraag van verzoekster om de evaluatifiches te bekomen, niet op ontvankelijke wijze kon worden geformuleerd aangezien deze grief niet in het kader van het intern beroep is geformuleerd terwijl verzoekster hier de mogelijkheid toe had.

De Raad merkt op dat het verzoek om de evaluatiefiches bij te brengen niet in de voormelde vraag van verzoekster kadert. Het verzoek van de Raad aan verwerende partij strekt er daarentegen toe verwerende partij op te leggen het in artikel II.298 van de Codex Hoger Onderwijs bedoelde rechtsplegingsdossier aan te vullen. De beoordelingsfiches vormen voor de Raad immers stukken die tot bewijs strekken van een ter zake dienend feit. Ze vormen immers de weerslag van de betwiste evaluatie en de gronden waarop deze rust en zijn bijgevolg sleutelelementen in de beoordeling van de redelijkheid en de motivering van de evaluatie, waaromtrent verzoekster bezwaren formuleert. Ten overvloede merkt de Raad op dat in het intern beroepsschrift wordt aangevoerd dat verzoekster geen objectieve onderbouwing van het toegekende examencijfer is gegeven. Bij dergelijke objectieve onderbouwing speelt, zo overweegt de Raad ten overvloede, de beoordelingsfiche, zoals ingevuld op het ogenblik van de jurering van de geïntegreerde proef, een belangrijkere rol dan de toelichting die door de docent is gegeven in de interne beroepsprocedure. Deze toelichting dient, zo oordeelt de Raad, immers haar grondslag te vinden in de aantekeningen die op het ogenblik van de puntentoekenning zijn gemaakt (op de daartoe bestemde beoordelingsfiche(s)) en niet in iets wat minstens de schijn zou kunnen wekken een latere reconstructie van de evaluatie te zijn, die niet duidelijk op de evaluatiefiche(s) is terug te voeren. Het zijn de aantekeningen, genomen op het moment van de geïntegreerde proef, in het bijzonder op de evaluatiefiche(s), die ook aan de Raad moeten worden voorgelegd; zo niet kan de Raad niet oordelen of het toegekende cijfer in overeenstemming is met het redelijkheidsbeginsel. In dat geval is de examenbeslissing onvoldoende gemotiveerd.

Het is binnen deze contouren dat de Raad de bestreden beslissing onderzoekt. De Raad stelt hierbij het volgende vast.

In het bijzonder op de beoordelingsfiche van de door prof. [P.] voorgezeten examenjury, treft de Raad slechts uiterst summiere commentaar aan bij de ruimte voorzien voor toelichting en commentaren, alsook – indien van toepassing – verantwoording van een onvoldoende. Daarbij kan de Raad niet vaststellen in hoeverre deze opmerkingen, geformuleerd in het kader van de examenbeoordeling, “casus C” dan wel “casus D”, of eerder beiden, betreffen en waarop de erin gebruikte kwalificaties “redelijk” en “onvoldoende” precies teruggaan, met uitzondering van de vaststelling dat de onvoldoende scores (op één dan wel op beide casussen) het gevolg zijn van “lacunes”. Voor het overige ziet de Raad bij de “voldoende” en “onvoldoende” voor

het criterium met betrekking tot differentieel diagnose een pijl naar twee moeilijk leesbare begrippen. De Raad kan slechts vermoeden dat het gaat om “SIADH” en “cholecystitis”. De Raad treft twee casuscodes aan op de beoordelingsfiche, maar kan uit de fiche niet afleiden in hoeverre de casusevaluaties onderscheiden of (deels) geïntegreerd zijn uitgedrukt. Wel meent de Raad uit de stukken te mogen afleiden dat de aangehaalde begrippen “SIADH” en “cholecystitis” betrekking hebben op de onderscheiden situatie in de twee casussen. Los van deze begrippen ziet de Raad slechts bij de eerste twee criteria een kruisje bij zowel “voldoende” als “onvoldoende” en bij de criteria 4 en 5 telkens een kruisje bij “onvoldoende”. De eindscore op de beoordelingsfiche luidt “8-9”. Uit de toelichting van de docent blijkt dat het wellicht om het cijfer “9” gaat. Tevens merkt de Raad op dat voor het criterium 3 (pre-test en post-test probabiliteit) geen evaluatie(s) is/zijn toegekend. Nu de Raad geen kennis heeft van de casussen die aan verzoekster zijn voorgelegd noch van de vragen die verzoekster zijn gesteld, daar verwerende partij deze niet in het dossier heeft opgenomen, kan de Raad niet vaststellen in hoeverre dit verband houdt met het feit dat, zoals de docent in het kader van het intern beroep toelichtte, dit criterium niet apart geëvalueerd wordt indien dit niet explicet aan bod komt bij de analyse.

Wat de andere beoordelingsfiche betreft, dient de Raad vast te stellen dat deze jury, voorgezeten door prof. [A.], slechts de eindscore bevatte en kruisjes bij respectievelijk “zeer goed”, “goed”, “goed”, “goed” en “voldoende” voor de criteria 1 tot 5.

De Raad kan niet anders dan vaststellen dat de verantwoording van de beoordeling door de docent, in acht genomen de uiterst summiere en niet-eenduidig te lezen en te begrijpen aantekeningen op de beoordelingsfiche voor de casussen (in het bijzonder deze die werden beoordeeld door de jury, voorgezeten door prof. [P.]) de Raad niet toelaten om na te gaan of de evaluatie niet kennelijk onredelijk is en dus ook niet kunnen worden aangemerkt als een deugdelijke en afdoende motivering. Aldus kan de aangevochten beslissing niet standhouden.

Ten overvloede merkt de Raad op dat de dossiergegevens evenmin toelaten de antwoorden die verzoekster heeft gegeven te vergelijken met een antwoordsleutel of zelfs maar een begin daarvan. In deze omstandigheden, zo overweegt de Raad ten overvloede, is het onmogelijk te beoordelen of de evaluatie al dan niet kennelijk onredelijk was of van enige willekeur blijk zou kunnen geven.

Alles samengenomen oordeelt de Raad dat de aangevochten evaluatiebeslissing bij gebrek aan afdoende motivering niet kan standhouden. Dit kan *in casu* in principe niet anders dan rechtgezet worden door een nieuwe eerste examenkans te organiseren voor het door verzoekster betwiste tweede onderdeel van de “korte casussen” (met daarin “casus C” en “casus D”), dat werd beoordeeld door de jury, voorgezeten door professor [P.] (“Jury 2”), waarbij de examendatum in onderling overleg wordt vastgesteld. Hierbij dient verzoekster voldoende tijd te krijgen om zich op de nieuwe proef voor te bereiden en dient zij tenminste de eerder behaalde score van 15/20 voor het derde onderdeel “Lange casus” en de score van 14/20 voor het eerste deel van de “korte casussen” (met daarin “casus A” en “casus B”), dat werd beoordeeld door de jury, voorgezeten door professor [A.] (“Jury 1”), te behouden.

De overige argumenten die verzoekster aanhaalt dienen in de huidige stand van het geding niet te worden onderzocht aangezien ze niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden.

VI. Anonimisering

In haar *wederantwoordnota* vraagt verzoekster de anonimisering van het arrest, bij de publicatie ervan.

Luidens artikel II.313, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs kan bij de publicatie van het arrest de identiteit van de verzoekende partij op diens uitdrukkelijk verzoek worden weggelaten.

Op het verzoek wordt ingegaan.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepsinstantie van 29 maart 2022.

2. Het bevoegde orgaan van verwerende partij neemt een nieuwe beslissing, rekening houdende met bovenvermelde overwegingen en kort nadat voor verzoekster een nieuw examen voor het tweede onderdeel van de “korte casussen” (“casus C” en “casus D” (“Jury 2”)) werd georganiseerd.

3. Bij de publicatie van dit arrest door de Raad wordt de identiteit van verzoekster weggelaten.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 16 juni 2022, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote	kamervoorzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	eerste secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.